Parfümün dansı

TOM ROBBINS

İngilizceden çeviren: Belkıs Çorakçı Dişbudak

Tom Robbins

PARFÜMÜN DANSI

Parfümün Dansı
Tom Robbins

İngilizceden çeviren
Belkıs Çorakçı Dişbudak

Kitabın özgün adı
Jitterbug Perfume

Bantam Books/1985
basımından çevirilmiştir.

Kapaktaki heykel
Dilek Hekimoğlu

Kapak fotoğrafı
Sedat Antay

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Düzelti
Nur Arıkan

Birinci basım
Pancarın Dansı, Kelebek Yayınları, 1985

Ayrıntı Yayınları‘nda birinci basım
Temmuz 1995

aytor düzenleme
Şubat 2014

Dünya kuruldu kurulalı insanoğlunun en belirgin sorunu, insan yaşamını ruhsallaştırmak, onu özel bir ölümsüzlük düzeyine yükseltmek, tüm diğer organizmaların ortak yönünü oluşturan yaşam-ölüm döngülerinden ayırmak olagelmiştir.

Ernst Becker

Uygarlık tarihi, insanoğlunun kaba, hayvansı ve kısa ömürlü kaderinden kurtulma hikayesidir. Saygın bir hayal düzeyine yükselmek için atılan her adıma paralel olarak parfüm sanatında da bir ilerleme kaydedilmiştir.

Eric Maple

Bağır, bağır öfkeyle ışığın tükenişine. *

Dylan Thomas

(Bir de) her zaman elinizden geldiği kadar güzel kokmaya çalışın.

Lynda Barry

---

* Çev: Cevat Çapan, Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi, Gel Gitme Usulca İyi Geceye, s.163, 1985, Adam Yayınları

Yazar, temsilcisi ve dostu, Phoebe Larmore’a; yiğit editörü, Alan Rinzler’a; kendisine ruj lekeli zarflar içinde koku endüstrisinin sırlarını aktaran Loren Elizabeth Stover’a ve ataları bir zamanlar New Orleans’da parfüm dükkanı sahibi olan ve kendisine helezonik deniz kabuğu karşılığında dükkanı devreden Jessica Maxwell’e şükran borçludur.

Günün konusu

Pancar, sebzelerin en keskinidir. Turp, elbette ki daha ateşlidir, ama turpun ateşi soğuk bir ateştir. Hoşnutsuzluğun ateşidir, yoksa ihtirasın değil. Domates, doğrusu şehvetlidir. Fakat onda da bir sualtı akıntısı halinde uçarılığı, havailiği sezersiniz hep. Pancarlar ise korkunç ciddidir.

Slav halkı, fiziksel özelliklerini patatesten, için için kaynamalarını turptan, ciddiliklerini ise pancardan almıştır.

Pancar aslında melankolik bir sebzedir. Istırap çekmeye onun kadar isteklisi yoktur. Örneğin insan şalgamı ne kadar sıksa, kanatamaz…

Pancar tıpkı suç yerine geri dönen katile benzer. Vişnenin havuçla işi bittiğinde ortaya çıkan şeydir pancar. Sonbahar mehtabının kuşaklar önceki, sakallı-bıyıklı, çoktan gömülmüş atasıdır. Fosilleşmesine ramak kalmış! Karaya oturmuş aygemisinin plazma damarlarıyla dikilmiş koyu yeşil yelkeni; bir zamanlar ayı yeryüzüne bağlayan uçurtma sicimi, şimdi çamurlu bir bıyığa dönmüş, yerkürenin derinliklerinde yakut bulmak amacıyla kazıya girişmiş.

Rasputin'in sevdiği sebzeydi pancar. Adamın gözlerinden belli zaten.

Avrupa'da *mangel-wurzel* denilen iri bir pancar türü yaygın biçimde yetiştirilmektedir. Belki bizim Rasputin'de izlerini gördüğümüz bu türdür. Wagner'in müziğinde de *mangel-wurzel*'in var olduğu kesindir. Adları pancardaki P-A-… harfleriyle başlayan besteciler asıl başkaları olsa bile.

Tabii damarlarından kan yerine şekerli su akıtan beyaz pancarlar da vardır, ama bizim ilgilendiğimiz kırmızı pancardır. İkide bir utanıp kızaran, şişen, tedavisi imkânsız bir basura benzeyen. (Aslında tedavi yolu büsbütün yok sayılmaz. Gider bir çömlekçiye sipariş verir, kendinize seramikten bir kıç yaptırırsınız… üstüne oturmadığınız zamanlar borç çorbası içmek için kâse diye de kullanırsınız.)

Eski bir Ukrayna atasözü vardır: "Pancarla başlayan hikâye şeytanla biter."

Eh, o riski göze almak zorundayız artık.

Seattle

Priscilla, stüdyo denilen türde ufacık bir dairede oturuyordu. Bu tür yerlere "stüdyo" denmesinin nedeni, sanatın göz alıcı bir şey sayılması kadar, ressamların çalıştıkları yerde yatıp kalkmaktan hoşlanan insanlar olduğuna bizi inandırmakla ev sahiplerinin daha çok para kazanabileceği kanısından ötürüdür. Gerçek ressamlar hemen hiçbir zaman stüdyo dairelerde oturmazlar. Hem yer azdır, hem de ışık yanlıştır. O tür dairelerde daha çok memurlar oturur. Dosyalama memurları, mağaza tezgâhtarları, üniversite öğrencileri, yaşlı dullar, bir de Priscilla gibi evlenmemiş garson kızlar.

Bu bina, 1929'daki ekonomik bunalım döneminde yapılmıştı. Seattle'da bu tür bina pek çoktu. Washington Gölü'yle Eliott Körfezi arasındaki tepe eteklerine serpilmiş, kırmızı tuğlalarını mevsim yağmurlarıyla renklendiren binalar. Mimari açıdan binanın dümdüz çizgileri, sade cephesi, Eleanor Roosevelt'in açılış balolarında giydiği tuvaletleri hatırlatıyordu. İç duvarları ise nice mutfakta pişen nohut ve fasulye yemeklerinin rengini almıştı. Yıllardır bu binada öyle çok insan yaşamıştı ki, sonunda bina da kendine göre bir yaşam edinmişti. Her tuvalet, İtalyan tenorları gibi gargara sesleri çıkarır, her buzdolabı çayırda otlayan bufalolar gibi homurdanırdı.

Eski yapım apartmanların çoğunda, renkler ve sesler gibi, kokular da kuşaklar boyunca birikmiş olurdu. Fırında pişen kekler, tencerede haşlanan sebzeler! Ama Priscilla'nın dairesi bu açıdan ötekilerden farklıydı. Burası kimyasal madde kokardı… Zehirli değildi, ama pek de tatlı olmayan bir kokuydu. Gece yarısı, yorgun argın eve gelip kapısını açtığı zaman onu evde hapis kalmış köpek gibi karşılamaya ilk koşan da bu koku olurdu.

Işığı açar açmaz ilk önce, garsonluk yaparken giydiği alçak topuklu pabuçlarını ayağından birer tekmeyle fırlattı. İkinci olarak da ayağının başparmağını masanın ayağına çarptı. Nice dul kadının iskambil oynamak üzere başına oturmuşluğu olan masa sarsıldı, titredi; üzerindeki kimyasal

madde şişeleri şangırdayıp, sallandı. Bereket versin içlerindeki ilaçlardan en fazla birkaç damlası ziyan oldu.

Priscilla yatak işlevi de gören kanepeye kendini attı, ayağına masaj yapmaya başladı. Demin acıyan başparmağa özellikle dikkat ediyordu. “Allah kahretsin,” diye söylendi bir yandan. “Ne sakarım! Bu dünyada yaşamayı bile hak etmiyorum. Yer çekimi olmayan gezegenlerden birine sürgüne yollamalı beni.”

Az önce lokantada bir tepsi dolusu kokteyl bardağını düşürmüştü. Külotlu çorabın içinde ayağı yeni doğmuş bir fare yavrusu kadar kırmızı görünüyordu. Ayakları âdeta tütüyordu. Priscilla ayaklarını rahatlatana kadar ovdu, sonra gözlerini ovuşturmaya koyuldu. Uykulu uykulu içini çekti, kendini kanepeye sırtüstü attı, birden madeni paraların dökülmesiyle irkildi. Akşam topladığı bahşişler cebinden saçılmış, başının, omuzlarının çevresine yayılmıştı. Yerde bile paralar vardı. Bir on sentliğin eski halı üzerinde yuvarlanıp kendine bir çıkış kapısı arayışını seyretti. Enflasyon kaçağı diye buna mı diyorlar acaba, diye düşündü, paraya seslendi: “Gel buraya, korkak!”

Tekrar içini çekti, kalktı, parayı yerden aldı. Birkaç buruşuk kâğıt parayı da çantasına soktu, bozuk paraları tuvalet masasının üzerindeki tozlu kâseye attı. Kâse zaten dolmuş, taşıyordu. Yarın bankada hesap açayım, diye ahdetti kendi kendine. Bu yemini daha önce de etmişliği vardı.

Üniformasını sırtından çıkardı. Lacivert bir bahriyeli elbisesiydi bu. Kırmızı ve beyaz şeritleri vardı. Fırlatıp köşeye savurdu. Ayağında külotlu çorabı, üzerinde sutyeniyle banyoya yürüyüp başını eğdi, saçlarını yıkadı. Aslında saçını yıkayamayacak kadar yorgundu; ama mutfağın yağ kokusuyla salonun sigara kokusu üstüne öyle bir sinmişti ki, apartmanın kokusuyla yarış edebilirdi. Olacak şey değildi. Şampuan şişesinin kapağı kaybolmuştu. En son ne zaman kapaklıydı o şişe… hatırlayamıyordu. Diş macununun da en son ne zaman kapaklı olduğunu hatırlamıyordu zaten. “Satın aldığımda birer kapakları bulunduğundan çok eminim,” dedi kendi kendine.

Sabuna bir yığın, kısa, kıvırcık saç yapışmıştı. Bakınca yüzünü buruşturdu. Kendi saçlarına bakmak, ona işinde geçen bir olayı hatırlatmıştı. Ricki’yle ikisi dinlenme molalarını birlikte alırlardı genellikle. Gidip müstahdem tuvaletine kilitlenir, ya esrar tüttürür ya da kokain çekerlerdi. Ricki sonunda garip teklifler yapmaya başlamıştı. Ara sıra elini rahat bir tavırla Priscilla’nın vücudunun bir tarafına dayıyordu. Priscilla’nın

aslında bundan alındığı, gücendiği yoktu. O lokantada çalışan insanlar arasında, yemek listesinden daha entelektüel bir yazıyı okuyup da anlamını çıkarabilecek tek tük insandan biriydi Ricki. Hem güzel kızdı. Biraz da erkeksi bir yanı vardı. Belki de Priscilla iltifat sayıyordu Ricki'nin bu sululuklarını. Genellikle güler, savuştururdu o hareketi. İkisi de gülüp şakaya alırlardı işi. Ama bu akşam, sözde Priscilla'nın uyluk arasında biriken tüy topağını almak bahanesiyle, bacağı iyice mıncıklanınca, Priscilla aksilenmiş, kızın koluna bir de tokat atmıştı. Mola sona erdiğinde Priscilla tabii özür dilemişti arkadaşından. "Yorgunum da ondan," demişti Ricki'ye. "Canım çıkmış durumda." Ricki de "Ziyanı yok," demişti. Ama bunu söylerken kullandığı ses tonu, dostluklarının içten içe yaralandığını ima eder gibiydi. Priscilla sabunun üzerinden saçları ayıklarken bu olayı düşünüp surat astı.

Banyodaki aynanın ikinci görevi, zihinsel çamurdaki mırıltıları ölçmekti. Priscilla sismografına göz attığı anda, sonuçtan hiç hoşlanmadığını gördü. Bir kere teni fena halde solgundu. Sabunu lavabonun içine attı, aynaya zorla gülümsedi. Köpüklü parmağıyla ufacık bir mısır koçanına benzeyen sivri burnunun ucuna bastırdı, her iki gözünü kırptı… İkisi de kocaman ve menekşe rengindeydi. Sol gözünü kolaylıkla kırpabiliyordu da sağ gözünü kırparken zorlanıp yüzünü buruşturuyordu. Sonbahar rengindeki ıslak saçlarını, imdat frenine asılıyormuş gibi asılıp çekti. "Hâlâ çok şekersin," dedi kendine. Dudaklarını toplayıp uzattı, göz altlarındaki mor torbaları unutana kadar da bu hareketi abarttı. "Belki göz altlarımda heybecikler var, ama henüz kenti terk etmeye hazırlanıyor değilim," diye mırıldandı. "Ricki'nin bana bayılması boşuna değil. Ne de olsa, o da bir insan."

Başını lavabonun kenarına dayadı, birden ağlamaya başladı. Ağladı, ağladı, sonunda gözyaşlarının sıcaklığı ve hızı, başlangıcı zaten belirsiz olan ağlama nöbetinin nedenini unutturdu. Ondan sonra anılar birer birer su yüzüne çıkmaya başladı. Yorgunluğun ve yalnızlığın bile suda kolay eriyen maddeler olduğu anlaşıldı. O zaman Priscilla gözyaşı kapaklarını kapattı. Neredeyse kulakla duyulabilecek kadar büyük bir kararlılıkla kapattı. Burnunu sümkürdü (tuvalet kâğıdı kaç gündür bittiğinden, oradaki küçük bir havluya sümkürüp kirliye attı), yapış yapış saçlarını savurdu, çamaşırlarının üzerine bir laboratuvar önlüğü geçirdi, salon-yatak odası-laboratuvar karışımı yere adımını attı, ispirto ocaklarının, cam tüplerin, kavanozların başına dikildi, orada şafak sökünceye kadar kendinden beklenmeyecek bir dikkat ve özenle çalışmaya hazırlandı.

Dâhi garson Priscilla’nın hayatında bu gecenin, diğer gecelerden hiçbir ayrıcalığı yoktu. Onu yılın diğer gecelerinden farklı kılan bir tek şey oldu. Sabaha karşı saat beş dolaylarında (saatini kurmayı unuttuğundan durmuştu), kapısı yavaşça vuruldu. Oturduğu mahalle, suç oranı yüksek bir mahalleydi. Ricki’nin ya da ihtiyaç nedeniyle bir tek kere birlikte yatıp sonra unuttuğu herhangi bir erkeğin gelip işini yarıda kesmesini de istemediğinden, Priscilla kapıyı açmadı. Güneş doğduğunda, geleneksel ve kendisine hep az gelen altı saatlik uykusunu uyumak amacıyla yatmak üzereyken kapıyı araladı, acaba demin çalan, bir not bırakmış mıdır, diye baktı. Kapının dibinde duran cisim onu şaşırttı. Eline alıp incelediğinde bunun bir pancar olduğunu anlayınca daha da şaşırdı.

New Orleans

"Saat kaç, V'Iu?"

"Ne kaç?"

"Saat. Saat kaç?"

"Ama madam, saatin üzerinde ne gözüküyorsa saat odur. İki rakamın ortasında bir yer."

"V'lu!" Madam Devalier'nin sesini yükseltmesi, Elmas Jim'in pokerde potu yükseltmesi gibi bir şeydi. Binanın temelini kemiren kurtlar bile dikkat kesilirdi. "Saat kaç?"

"Saat üç, madam."

Madam Devalier sütyeninin üzerinden taşan memelerini hayret içinde avuçladı. "Sabahın üçü!" diye söylendi.

"Gecenin üçü, madam. New Orleans'ta güneş doğana kadar sabah olmaz." V'Iu güldü. Gülüşü oyuncak bir ksilofondan çıkan çıngırtıyı andırıyordu. "Kasırga gelmeye kalkarsa, bütün gün sabah olmaz."

"Yine her zamanki gibi haklısın, cherie. Ama kasırgadan söz etmesek daha iyi. Biz bu dükkânda yalnız parfümle uğraşırız. Hem de ne parfüm! Sabahın ü… yani gecenin üçü! Bu koku öyle başımı döndürdü ki zaman kavramım hepten kaybettim." Bir kavanozun içinde damıtılmaya bırakılmış çiçek yapraklarına baktı. Kavanozun içindeki görünüm, Ester Williams'ın su balesinden bir sahnenin cehennemde çekilmiş haline benziyordu. "Ömrümde kokladığım en keskin yasemin kokusu bu. Başımı döndürüyor, V'lu. Malı yine mutlaka o Jamaica'lıdan alalım."

Çikolata renkli hizmetçi başını salladı. "Herkes o adalı zenciden söz ediyor, madam. Bir yandan çiçek satıyor, bir yandan şarkılar söylüyor, başının etrafında da her an balarıları vızıldayıp dolanıyor."

"Çok tuhaf," diye ona katıldı Madam Devalier. "Bazen başının çevresinde aziz halesi gibi oluyorlar, bazen de şeytan boynuzuna benziyorlar. Arıları taç gibi kullanıyor adam. Canlı bir taç gibi."

“Gece yatağına yatarken de o arıları başından çıkarmıyordur belki de, ha?”

Madam Devalier genç kadına parmağını salladı. Parmağı, tombul, buruşuk ve yüzüklü, tırnakları kırmızı ojeliydi. “Eğer akıllı bir kadınsan, güzel kafanı, adamın yatağında olup bitenlere yormazsın. Şimdi bana biraz alkol ver cherie. Kimyasal reaksiyon başlayıp bu usareyi patlatmadan, New Orleans’ı Meksika Körfezi’ne uçurmadan sulandırmamız gerek. Burada bir yasemin Nagazaki’si pişiriyoruz âdeta!” Doğruydu da. O sırada Royal Caddesi’nden geçmekte olan bir sarhoş, küçük dükkânın kepenkleri arasından sızan keskin kokudan bir anda ayılır gibi oldu. Uzun zamandan beri o bölgede oturan biriydi. Başını kaldırıp solmuş tabelada, Parfümeri Devalier yazısını okudu, yoluna devam etmeden önce istavroz çıkardı.

Madam Devalier kırk yıldır çalıştırıyordu bu dükkânı. Ondan önce de elli yıl babası çalıştırmıştı. Zamanında birtakım garip işler de yapmışlığı vardı dükkânın. Ay ışığı ilaçları, caz pudraları gibi. Şans bitkileri ve sevgilileri kavuşturan merhemler gibi. Mojo kremi ve loa losyonu gibi. Kasırga damlası, ölümsüzlük suyu, gece yarısı yağı gibi (bu sonuncusunun işyerinde fazla mesai yapmakla ilgisi yoktu). Fransız Mahallesi’nin kibar halkı arasında Madam Devalier, güzel kokular kraliçesi olarak tanınırdı. Bir zamanlar, mahalle halkı bir tür sihir bulunduğunu sanırdı o kokularda. Ama artık mahallenin de, dükkânın da cakası kaçmış, süngüsü düşmüştü. Madam, bir süreden beri uluslararası parfüm şirketlerine kaptırdığı müşterilerini geri alma mücadelesindeydi. Bu yüzden parfümlerle meşgul oluyor, başka alanlara hiç dağılmıyordu. Ya da… kendisi öyle diyordu.

V’lu hanımının dikkatli bakışları altında, melastan damıtılmış alkolü çanağa boşalttı. Suya oturtulmuş kavanoza bağlı filtre tüpünden damıtılan esans yağı çanağın içinde birikiyordu. Jamaica yasemini öyle keskindi ki, her şeye rağmen sulandırma maddeleri onu yumuşatamıyordu.

“Ooo-la-la!” dedi Madam Devalier. Putperest totemlerine benzeyen vücudunu koyu yeşil kadife kanepenin üzerine attı. “Bu koku bayıltacak sonunda beni!”

V’lu, “Feci başım ağrımaya başladı,” diye yakındı.

Royal Caddesi’nde ilerleyip kaybolan sarhoşun ardından, bu sefer uzun boylu, ince bir siyah adam çıktı ortaya. Yeşilimsi sarı bir takke giymişti. Parfümeri Devalier’nin kepenkleri önünde durdu, havayı derin derin kokladı. Sonra bir daha kokladı. Ellerini çırpıp tavuk gibi keyifle gıdakladı.

Başındaki takke biraz kımıldadı, uykulu bir fısıltı sesi çıkardı, sayısız minik kanatlarını oynattı.

Orada başka tanık olmadığından, V'lu'nun yatağında bulduğu tek bir pancardan bu adamın sorumlu olup olmadığını bilmeye olanak yoktu. Pancar, sokaktan ikinci kattaki odaya fırlatılarak atılmıştı. V'lu, hanımı ona kasırga damlası koklatıp baş ağrısını tedavi ettikten sonra yatağına gittiğinde onu orada bulmuştu. Vakit hâlâ geceydi, değil mi, V'lu?

Paris

Mermer masanın ortasında, kristal avizenin tam altında, gümüş bir tepsinin içinde iri, çiğ bir pancar duruyordu. Topraktan çıkarılalı bir hafta ya da daha fazla bir zaman geçmişe benziyordu. Rengi kanserli hasta gibi kül rengine dönüşmüştü. Yine de avizenin ışığı, üzerine belli bir açıdan düştükçe, yüreğinin içindeki şaraplardan süzülmüş kadife de parıldıyordu.

Masa, bir büroda; büro bir gökdelendeydi. Gökdelen tıpkı diğer benzerleri gibi çelik ve camdan yapılmış incecik bir kuleydi. Süsü püsü yoktu. Yirmi üç katlıydı yalnız. Pek etkileyici yüksekliği yoktu. Tek ilginç yanı, içinden yükseldiği mahalleydi. Kapısının tam karşısında bir manastırla bir katedral vardı. Sağ tarafındaki blok, bisiklet satıcılarıyla ve kahvelerle doluydu. Solundaki eğik damlı otelde yıllardan beri ressamlar, sanatçılar kalır, dört duvar arasında çalışır; bu sefaletlerinin, ileride “stüdyo” daire adı altında romantikleştirilip bir piyasa oluşturacağından habersiz yaşarlardı. Binanın üzerindeki gökyüzünün gri, eskimiş rengi sanki Sefiller romanından bir bölümdü. Altında ise (evet, her şey mutlaka bir başka şeyin üzerine otururdu) bir zamanlar karşı kaldırımın rahiplerinin bira fabrikası olarak kullandığı yerin harabeleri vardı. 1200’lerde Haçlılar, Filistin’den döndüklerinde parfüm denilen şeyi Fransa’ya lanse etmiş; sonra da güzel kokular orada sevilmeye, tutulmaya başlamıştı. Papazlar parfüm yapmasını da bira yapmak kadar iyi öğrendiler. Bugün gökdelenin bodrumunda, eski parfüm atölyesinin karanlık dehlizlerini görmek mümkündü. Zaten gökdeleni oraya kuran LeFever ailesi, parfüm işini manastırdan on yedinci yüzyılda satın almıştı. Sanayi, hâlâ yürütülüyordu aile tarafından.

Havanın, Victor Hugo’nun en kötümser sayfalarına taş çıkardığı o günde, Claude LeFever, kalkıp Marcel LeFever’nin çalışma odasına habersiz dalmıştı. Neden dalmasındı ki? Özbeöz akrabaydılar. Şirketin de başkan yardımcılarıydılar. Resmiyet gerekmezdi aralarında. Ama Marcel yine de

pek sıkılmış gözüktü. Belki o sıra yüzünde balina maskesi bulunduğu için sıkılmıştı.

Claude ellerini kalçalarına dayadı, kuzenine baktı. “Balina, balina!” diye haykırdı.

Marcel maskenin içinden, “Kıçımı ye,” dedi.

“Özür dilerim ama balığın kıçını nerede aramak gerektiğini pek bilemiyorum!”

“Balina balık değildir, aptal!”

“Ha, evet.”

(Claude’la Marcel LeFever aslında Fransızca konuşmaktaydılar. Yapılan bu simültane tercüme okurlara edebi uydu aracılığıyla verilmektedir.)

Claude üniversitede hem muhasebe, hem de hukuk okumuş olduğu için, LeFever ailesinin tüm mali kararlarını o verirdi. Marcel ise parfüm laboratuvarlarında büyümüştü. Burnuyla düşünmeyi öğrenmişti oralarda. Bu nedenle işin “yaratıcılık” tarafı onun sorumluluğundaydı. Bu deyimin tam ne demek olduğunu Claude pek anlayamıyordu, ama çok gerekli olduğunu anlaması bile onun kıratını ortaya koyuyordu. Eğer yaratıcılık, yönetici odalarında kâğıttan maskelerle dolaşmayı gerektiriyorsa, Claude’a göre hava hoştu. Sekreterlerin ödü koparsa kopsundu. Marcel’in, balina avlarını engelleme çabasına girişen çevreci komandolara büyük bağışlar yapma huyu vardı. Claude bu bağışların büyüklüğüne biraz kaygılanıyordu. Ama Claude, esmeramberin parfüm sanayinden önceki dönemde ne kadar önemli olduğunu da biliyordu. Bu madde hastalanan balinaların kusmuğundan elde edilmekteydi. Claude’a göre, petrokimya ürünleriyle kömür katranı sabitleştiricileri onun işini bal gibi görürse de… kim bilir! Ara sıra Marcel’e, “Balık kusmuğunun devri geçti artık,” derdi.

“Balina memeli hayvandır, budala.”

“Ha, evet.”

Marcel’in odasında da, bitişiğindeki Claude’un odasında da, yerden tavana kadar bir pencere vardı. Buradan katedral kuleleri görünüyordu. Claude sık sık, “Biz cennete papazlardan daha yakınız,” der dururdu. Ama bugün gökyüzü, gri, bulutlu, kirli havadan ötürü duman duman olduğundan, Claude’un içinde pek cennetle ilgili duygular doğurmuyordu. Bir tek şeyi getiriyordu aklına bu karanlık gökyüzü: Sabahleyin yönetim kurulu toplantısına yetişebilmek için kahvaltı etmeden çıkmak zorunda kaldığım. Marcel de o toplantıya gelmemişti. Belki de isabet olmuştu. “O saçma şeyi suratından çıkarsan da öğle yemeğine gitsek,” diye öneride bulundu Claude.

Marcel maskenin göz deliklerinden hâlâ pencereye, pencereden dışarıya doğru bakıyordu. “Bu sabahki postada oldukça ilginç bir şey geldi,” dedi.

“Neymiş o?”

“Pancar tabii, ne olacaktı?” Marcel’in gözleri masanın ortasına döndü.

“Ha, evet, ben de şu pancardan hiç söz etmeyeyim diyordum. Kuzen olarak olsun, ortak olarak olsun, bunca yıldır edindiğim tecrübe, bana uyuyan yılanın kuyruğuna basmamayı öğretmiştir. Ama konuyu sen kendin açtığına göre, masanda bir pancar bulunduğunu ben de kabullenmek zorundayım. Postayla mı geldi demiştin?”

Marcel, hiç çekingenlik göstermeksizin maskeyi çıkardı, sandalyesinin yanına, yere koydu, koca burnunu, kırçıl sakalını, nemli kahverengi gözlerini, yamyassı geriye taranıp deriye benzetilmiş siyah saçlarını ortaya çıkardı. Claude’un gözleri biraz daha az bedbin, saçları biraz daha az yağlı olmasa, iki kuzen birbirinin tıpkısı olacaktı. Çizgili takım elbiselerinin dikiliş biçimine kadar hem de. İş hayatındaki rakipleri onlardan sık sık LeFever ikizleri diye söz ederdi.

“Postaya atılmış değil. Paket de edilmemişti. Doğal ambalajı içinde geldi. Yani kendi pancar haliyle. Ben geldiğimde sabah postasının durduğu sepette öylece bekliyordu.”

“Bir hayrandan gelen mesaj belki. Bir kadın… ya da erkek… bu binadan biri. Pancarın fallik çağrışımlardan pek de uzak olduğu söylenemez.”

“Claude, ben Amerika’dan döndüğümden beri üçüncü keredir postadan pancar geliyor.”

“Gördün mü işte? Biri gönlünü fena kaptırmış… yakışıklı kerata seni! Ya da biri şaka yapıyor.”

“Resepsiyoncunun anlattığına göre pancar gizlice bırakılmadan önce, her üç sefer de holde tatsız bir koku varmış…”

“Dediğim gibi bir şaka işte. LeFever binasında tatsız koku! Eşek şakası.”

“Evet. Kokunun birazı da pancara hâlâ sinmiş durumda. Daha önce de kokladığım bir şey. Misk diyeceğim ama çok daha keskin. Claude, böyle bir kokuya ABD’de rastladım. Yerini hatırlayamıyor, deli oluyorum. Burnum nasıldır, bilirsin.”

“Evet bilirim,” dedi Claude. “Bilmesem, burnunu Londra’daki Lloyds şirketine bir milyon franga sigorta ettirmene dünyada izin vermezdim. İşte bu işe boşvermek için ek bir neden de bu zaten. Zihnin sorunu çözemiyorsa bile, burnun sonunda nasılsa çözecektir. Bu arada habire pancarlardan mancarlardan söz etmek beni acıktırdı. Öğle telaşı başlamadan gidelim şu

restorana.” Ceketinin düğmelerini ilikledi. Marcel kısa bir kararsızlıktan sonra kalktı, o da ceketini ilikledi. LeFever gökdeleninin deldiği gökteki o kasvetli görünüm, bazı maddelere karşı korunmanın akıllıca bir şey olduğu izlenimini yaratıyordu. “Ha, ABD dedin de aklıma geldi,” dedi Claude. “V’lu’dan ne haber?” V’lu’nun adı geçince Marcel ceketinin düğmelerini açtı, gerisin geri yerine oturdu. Maskeyi tekrar yüzüne geçirdi, midesinden esmeramber fışkırtmaya hazırlanan bir balina gibi inledi.

I

Saç ve Fasulye

Şato karanlık, kahramanlarsa uykudaydı. Soluk aldıklarında, sanki havada ejderha dumanı koklamaya uğraşıyorlarmış gibi sesler çıkarıyorlardı.

Cariyeler de kuştüyü sedirlerinde, baharat kokuları arasında rahatsız bir uyku uyumaktaydılar. Dünyanın henüz tepsi gibi dümdüz olduğu o günlerde, insanlar hep kenardan düşeceklerinden korkar, bununla ilgili korkulu rüyalar görürlerdi.

Demirciler uykularında, gözkapaklarındaki örsün üzerinde yatan yılanı dövüyor; tekerlek ustaları uykunun yollarında kuyruğu ağzına girmiş yılanı yuvarlıyorlardı. Aşçılar uykularının derinliklerinde onu kızartıyor, kadın terziler porsuktan yapılma kürklerine süs niyetine dikiyorlardı. Şatonun falcısı ise yıldızlarda saman falına bakarken gökyüzünde yılanın şekline benzer bir görüntü bulmaya çalışıyordu. Rahat uyku uyuyan yalnız bebeklerdi şatoda. Yumuşacık vücutlarından beslenen pirelere bile aldırdıkları yoktu.

Kral Alobar ise hiç uyumuyordu. Şatonun kapısındaki nöbetçiler nasıl uyanık ve ayıksa, o da öyle uyanık ve ayıktı. Daha bile ayıktı aslında. Çünkü nöbetçiler, ufuk çizgisindeki ormana doğru bakarken akıllarından ballı sudan yapılmış içkileri, haşlanmış pancarları, esir kadınları geçiriyorlardı. Kral ise kınından çıkmış bir bıçak kadar ayıktı. Bir o kadar da kaygılıydı.

Yanı başında, kürk battaniyeler arasında, köpeği Mik ile karısı Alma uyumakta, efendilerinin dertlerinden habersiz, geceyi geçirmekteydiler. Bırak uyusunlar, diye düşündü kral. Onun alnındaki kaygı kırışıklıklarını ne köpeğin yalaması giderebilirdi, ne de karısının yalaması. Oysa Alma'yı o gece özellikle dili için çağırmıştı. Pancar boyasıyla yeni boyanmış o dudaklar, efendisinin vücudunu sarmaladığında başka düşüncelerin gelip tedirginlik yaratmasını önlerdi çünkü. Ama uzun sürmezdi o durum. Efendisinin menisinin mantarımsı kokusu, Alma'yı hıçkırıklara boğar, kralı

yaptığı seçimden ötürü pişmanlığa iterdi. Wren'i çağırmalıydı aslında. En sevdiği karısı oydu. Gerçi Wren'de, Alma'nın cinsel becerileri yoktu, ama kralın yüreğinin içini anlardı Wren. Ona içini açtığı zaman, sırlarının cariyeler odasında günlük dedikodu haline getirilmeyeceğinden emin olurdu.

Alobar'ın şatosu taştan yapılmış basit bir şatoydu. Çevresi de ağaç gövdelerinden bir çitle çevriliydi. İçinde nice hazine saklıydı. Onlardan biri de ta Mısır'dan getirilmiş cilalı bir cam parçası olup, kralın yüzünü gösterirdi. Cariyeler bayılırdı bu sihirli cama. Kralın suratı sakal, bıyık ve her türlü kıllarla kaplı olduğundan pek az yeri gözükürdü. O da bu yüzden camı cariyelerin dairesinde bırakmaktan pek yakınmazdı. Kadınlar günün uzun saatlerini sihirli camdaki mucizeleri seyrederek geçirirlerdi. Bir keresinde Frol adlı çok genç bir cariye aynayı düşürmüş, bir köşesini kırmıştı. Konsey onun ceza olarak ormana atılmasına, orada kurtlara ve komşu ülkelerin savaşçılarına, terk edilmesine karar vermişti, ama Alobar duruma el koymuş, cezayı otuz kırbaca indirmişti. Daha sonra kızın yaraları iyileşmiş, krala ikiz çocuk doğurmuştu. Ama o günden beri kral her yeni ayla birlikte hareme özel bir ziyaret yapıyor, aynanın marifetlerini kaybetmemiş olduğunu gözüyle görmek istiyordu.

O gün de bizim eylül diye bildiğimiz takvim yaprağının yeni ayı doğmuştu. Alobar yine rutin teftişini yapmış, yalnız aynaya her zamankinden biraz daha uzun süre, biraz daha dikkatli bakmıştı. Kusurlu cilalanmış yüzeyin gölgeleri ve sırları arasında bir şey ilişmişti gözüne. Baktı. Bakarken nabzı hızlandı. Ayna elinde, açık pencereye doğru yürüdü, orada kırık düşen güneş ışığı aynanın zeminini canlandırdı ama verdiği mesajı değiştirmedi. "Ne kadar çabuk!" diye fısıldadı kral. Aynayı biraz eğdi. Başka açıdan baktığında sonuç yine aynıydı. Belki de ayna beni aldatıyor, diye düşündü. Tılsımlı şeyler aldatmayı pek severler.

Çok sıcak bir gün olmasına rağmen kral pelerininin kapişonunu başına çekti, kan tutmuş gibi kızararak aynayı en yakındaki cariyenin eline tutuşturdu. O da Frol'dü. Öteki kadınların soluğu kesildi. Hemen koşup değerli malı sakar kızın elinden kurtarmaya çalıştılar. Alobar odadan çıktı.

Kral refakat etmek isteyenlerden kendini zorlukla kurtardı, koca köpeği Mik'i şato kapısı dışındaki kırlarda gezdirmeye çıktı. Dolambaçlı yollardan ormana doğru ilerledi, önceden bildiği bir kaynağın başına geldi. Oraya varınca hemen diz çöktü, suya doğru eğildi, içecek kadar yaklaştı. Kıpırdanan sularda yansıyan hayal bir an netleşti, köpüklerin,

baloncukların, yüzen dalların, renk ve ışık zerrelerinin arasında, aradığı şeyi bir kere daha gördü: Bir saç! Bembeyaz bir saç! Üzerinden kuğu uçmuş kar kadar beyaz bir saç! Sağ şakağından kıvrılarak uzuyordu.

Kral Alobar'ın eli hiç düşünmeksizin oraya doğru uzandı, sanki bir düşman darbesini önlemeye çalıştı. Kılı kökünden kopardı, öldürdüğü bir yılanı inceler gibi incelemeye koyuldu. Az sonra omzunun üzerinden arkaya doğru baktı, Mik'ten başka tanık olmadığından emin oldu, kılı kaynağın suyuna attı, kıl döndü dolaştı, sonunda batıp görünmez oldu.

Alma uykusunda meniye bulanmış dişlerini gıcırdatıp duruyordu. Uzaktan duyulan her baykuş sesi Mik'in irkilmesine yol açıyordu. Alobar ikisinin arasında, gözleri apaçık yatıyor, geçmiş savaşların izlerini taşıyan elleri, rahatlamak için kürk battaniyeleri okşuyordu. Bu gece dinlenirken içimde utanç ve korku var, diye düşündü kral. Üzerime bu şaşkınlık örtülü olduktan sonra, battaniyeye ne ihtiyacım var? Alobar'ın krallığı küçük bir site devletti. Bir kabileydi daha doğrusu. Krallarını yaşlılığın ilk belirtisi ortaya çıkar çıkmaz öldürmek gibi bir gelenekleri vardı. Krallara ancak güçlerini ve canlılıklarını korudukları sürece yönetme hakkı tanınıyordu. Yarı ilahi tanrı-adam olarak görürlerdi kralı. Doğanın akışı ona bağlıydı. Onun yavaş yavaş zayıflamasından, sonunda ölmesinden, kabileye büyük afetler ve felaketler geleceğine inanırlardı. Bu felaketlerden kurtulmanın tek yolu, ilk çürüme belirtilerini gösterdiği anda kralı öldürmekti. O zaman ruhu zarar görmeden daha genç birine geçebilirdi. Kralın öldürülmesi gereğine işaret eden belirtilerden bir tanesi, karılarının cinsel arzularını doyurmakta başarısız olmasıydı. Bir İkincisi de yüzünde kırışıklıkların, saç veya sakalında beyaz kılların başlamasıydı.

Alobar o zamana kadar bu gelenekte hiçbir haksızlık görmemişti. Kralın bunamasına, hastalanmasına kadar başta kalmasına izin verilirse, zayıflığı ülkeye yansırdı. Sığırların üremesi azalır, pancar tarlalarda çürür, erkekler savaşta başarısız olur, hastalıklar, saçmalıklar, kısırlıklar başlardı yönettiği halk arasında. Doğru değil miydi bunlar? Tüm zeki insanlar (tabii Romalılar buna dahil değildi) inanmıyorlar mıydı bunlara? Komşu ülkelerin bazılarında, bir dişin düşmesi bile kralın öldürülmesi için yeterli sebep sayılıyordu. Alobar'ın kentinde idam töreni çok onurlu, çok estetik bir törendi. Kralın gözde karısı, zehirli yumurtayı kralın ağzına verme

sorumluluğunu üstlenmişti. Henüz bu kadar uygarlaşmamış bölgelerde, kralı çok daha kaba bir yolla, kafasına vura vura tasfiye etmekteydiler.

O zamana kadar kralın öldürülme töreni, Alobar'a son derecede doğal, kaçınılmaz ve adil bir yöntem olarak gözükmüştü. Ama bu gece… bu gece, o hain kıla, kapkara şakağından ölümün beyaz bayrağı gibi uzayan o sıska kıla küfürler savuruyordu. Bir ölüm, bir cenaze davetiyesiydi o. Ah, zamansız çıkagelen kıl!

Limon gibi güney adalarından yukarının dağlıklarına kadar her kıyı köşeyi arasanız, Kral Alobar'a korkak diyecek bir tek dürüst kişi bulamazdınız. Savaşlarda defalarca hayatını tehlikeye atmış, kopardığı saldırı narası ün kazanmıştı. Neden olmasındı ki? Ölümün nesi vardı korkulacak? Ölüm bu dünyanın verdiği bir onur, öteki dünyanın sunduğu bir mirastı. Ondan kaçınmak, her iki dünyaya da ihanet etmek, her ikisini de kandırmak olurdu. Ak saçı çekip yolmakla halkına ihanet ettiğini, tanrılarını kandırdığını… kendini aldattığını hissetmekteydi. Kendini mi? Kendi! Ne demekti o? Alobar başını yastığa vurdu. Mik'in hafifçe homurdanmasına, Alma'nın iki kolunu havada savurmasına yol açtı. Hoş Alma uyku denizinden eli boş çıkmazdı ya.

Günün ilk ışığıyla birlikte, bir horoz sesi duyuldu. Daha horoz ü-ürü-üüüü'sünün "ürü" kısmına gelir gelmez Alobar Alma'yı sarsarak uyandırdı, ona derhal hareme dönmesini ve Wren'i yollamasını emretti.

"Ne sırıtıyorsun öyle?"

"Efendim, iştahınızı yeniden kazandığınızı görmekten mutlu oldum yalnızca."

"Sen neler ima etmeye çalışıyorsun, kadın?"

"Hiçbir şey, efendim."

"Ne?" Kadını saçlarının sarı örgülerinden yakaladı.

"Kızmayın efendim. Yalnızca karılarınızdan bazıları aralarında fısıldaşıyor, son zamanlarda kendilerini ihmal ettiğinizden yakınıyorlardı."

Kral onu bıraktı. Yumruğu elinde olmadan beyaz kılı kopardığı şakağına doğru yükseldi. Bir yenisi çıkmaya yeltense, daha kıl kökünün içindeyken ezecek, yok edecekti.

"Bunu… konseye söylediler mi?"

"Yo, hayır efendim! Henüz iş oraya kadar varmadı. Doğrusunu isterseniz bence kıskanıyorlar, çünkü erkeklik tohumlarınızı, hep o sakar kahpe Frol'e harcıyorsunuz."

Alobar bıyık altından güldü. Genç Frol yine hamileydi. Karnının büyüklüğüne bakılırsa yine ikiz doğuracaktı herhalde.

Avrupa'da o sıralar henüz öpüşmek icat edilmemişti. Bu yüzden Alobar kendi burnunu Alma'nınkine sürttü. "Taşaklarım öyle ağırlaştı ki, yataktan kalkamayacağım. Sen hemen koş, bana Wren'i yolla," dedi.

O gider gitmez ayağa fırladı, kocaman meşe pervazlı pencereyi açtı. Mik ayaklarını yalarken kral, sabah yıldızının hızla azalan ışığına bakıp çabucak birkaç dua yetiştirdi.

Alobar'ın yönettiği halk sarışın bir halktı. Kuzeyden geleli o kadar da uzun zaman olmamıştı. Bu yüzden, yaşlıların ateşin başında anlattığı masallarda hâlâ kar kızakları, kırmızı zehirli mantarlar falan vardı. Onlar sarışındı ama kralın kendisi, kaynağın sularında boğduğu tek kıl hariç, oldukça esmerdi. Alobar'dan önceki kral tarafından savaşta öldürülmüş, güneyli bir reisin kızı olan Wren daha bile esmerdi. "Kralın kilerindeki tek esmer et," diye şakalaşırdı savaşçılar. Kralın onu hep tercih etmesinin bir nedeni de bu rengiydi. Ama aslında onu, en çok akıllı olduğu için severdi. O zamanlarda insanın karısından "akıllı" olmasını beklemesi, bir kraldan "sevgi" beklemek kadar saçma sapan bir şey olduğu halde…

Alma'nın yaptığı ön konuşma etkili olmuş olmalıydı. Wren kralın odasına girdiğinde soyunuktu, boyanmış yanakları al aldı. Bu nedenle, kocasını giyimli, yanında köpeğiyle yatağın ayakucundaki postun üzerinde oturur görünce pek şaşaladı.

"Ben… çok özür dilerim efendim," diye kekeledi. Damarlarındaki şarap onu kıpkırmızı yapmıştı. "Beni çağırdığınızı söylemişlerdi."

"Çağırdım, sevgili Wren. Lütfen gel de yanıma otur."

"Şey, elbette, tabii. Ama önce elbisemi alayım. Bitişik odada bırakmıştım."

Alobar onun güzelliğine gülümseyerek, gitmesini engellemek üzere harekete geçti. Bu heyecanlı halinde bile, karşısındaki yürüyen zeki çiçeğe, bu bal ve tuz karışımına hayranlık duyuyordu. Ama o beyaz kılın hayali, keyfini fena kaçırmaktaydı. Bu yüzden giyinmesine izin verdi. Bu arada köpeği okşadı.

Wren bir önceki günün olaylarını dinledikten sonra, "Demek kopardın onu," dedi.

"Evet, öyle."

“Kopardın, ha?”
“Evet.”
“Ama neden?”
“Belki bu cevabı bulmama yardım edersin diye düşünmüştüm.” Wren kokarca siyahı buklelerini iki yana salladı. Şaşırmış görünüyordu. “Hayır efendim, sanmıyorum. Kadere böylesine karşı koyan birini ne gördüm, ne de duydum.”
“Herhalde ilki ben olamam,” dedi Alobar. “Eğer öyleysem, korkaklığıma ek olarak bir de deliyim demektir.”
“Değilsin, Alobar’ım.”
“O halde neyim?” Mik’in ayağa kalkışını, esneyip gerinerek odanın köşesine, işemeye gidişini seyretti. “Söyle bana, Wren, ölümden sonra seni bekleyen şey nedir?”
“Beni bekleyen mi? Ben, yani Wren’i mi? Pinduslu Wrenna olarak dünyaya gelen, şimdi Alobar’ın karısı Wren olan bu insan için ölümün neler hazırladığını hiçbir zaman düşünmedim. Ölüm kişisel bir konu değil galiba. Kabilenin sorunu o. Göklerin ve yeryüzünün korkunç tehlikelerine karşı ırkımızın devamım sağlamaktan kabile sorumludur. Kabile de bir tek üyesinin ölümüyle bile zayıfladığına göre, demek ki her ölüm kabile için bir ıstıraptır.”
Kral başını salladı. Başının çevresinde hiçbir ak saç sallanmadı. Ama bu sabah aynaya bakmadığı için kendisi bundan pek emin olamıyordu. “Bu da halkımızın neden bu kadar süslü püslü, bu kadar hayat dolu cenaze törenleri yaptığını anlatmaya yetiyor. Ölümsüzleri sevindirip ölümün bizden çaldığı kuvveti ve birliği tekrar iade etmelerini sağlamaya çalışıyoruz. Ama… bak, bu aklıma dün gece, yatağıma yattığım zaman geldi… Kabile, gerçi o ölümün kendi savunmasında açtığı gediği onarmayı başarıyor, ama ölene ne oluyor? Bazı bölgelerde onun ilkbahar geldiğinde tekrar topraktan bitivereceğine inanıyorlar, ama ben hiç öyle bir olay görmedim. Geçmişteki inancıma göre, kendimi öteki dünyada güçlü olacakların eline teslim etmem gerekiyordu. Yani ya tanrıların, ya da şeytanların. Ama şimdi kendi yıldızım hızla solduğuna göre, başka dünyaların savaş oyunlarında piyon olmak istemiyorum.”
“Bu tanrılara karşı gelmek mi, efendim?”
“Sanmıyorum. Beni yaratanlar ister tanrı, ister şeytan olsun, planlarına karşı koymakta kullanacağım bu aklı da yarattılar. Herhalde kendi yaptıkları kalbin içinde bir karşı koyma gücü bulunduğunu bilecek kadar akılları

vardı.” Alobar umut dolu bakışlarını ona çevirdi. “Sen de öyle düşünmüyor musun?”

Wren yumuşacık elini Mik’in kürküne yasladı. O dokununca koca hayvan neredeyse keyifle hırıldadı. “Ne öyle düşünüyorum, ne de tersini düşünüyorum. Ben bu sabah buraya rahmim tohumlansın diye geldim, oysa siz zihnime garip fikirler ektiniz.” Parmaklarını sevgiyle yalasın diye Mik’e uzattı.

Alobar, “Belki de falcıdan öğüt istesem daha iyi olur,” dedi.

“Yoo, hayır Alobar. Lütfen yapmayın.”

“Öyle mi? Neden?”

“Anlatması kolay değil, efendim… ama bir deneyeyim. Atalarınızın kralları, hep şenlik ateşi çevresinde kutlanır, alkışlanırdı. Ama marifet ve güçlerinden ötürü kutlanırdı. Bilgelik ve gerçek bilgi sihirbaz falcıya özgüydü. Siz bu durumu değiştirdiniz. Noog da bundan hoşlanmıyor. Bu söyleyeceklerim için beni affedin, ama doğrudur. Bu şatonun duvarları içinde sizden daha güçlü kuvvetli adamlar da vardır Alobar.

Mızrağını daha ustaca kullananlar da vardır. Daha hızlı koşan, daha uzağa taş atabilen, düşmana karşı tıpkı sizin gibi titremeden karşı koyan, bir harem dolusu kadını bir çırpıda doyuran erkekler de vardır. Ama siz… nasıl ettiniz bilemiyorum, ama kendinize bir de beyin edinmişsiniz. İnsanların içyüzünü görme yeteneğinizi defalarca gösterdiniz, onların yıldızlara yönelttiği sessiz duaları okumayı başardınız. Geçmişte, bu halk üzerinde pek çok kral hüküm sürmüştür. Ama siz onları yönettiniz.”

“Yönetmek mi?”

“Yunanca kökenli bir kavram…”

“Yunanca mı?” Alobar gözlerini yumdu, çok uzaklarda, güneydoğudaki Yunan siteleriyle ilgili duyduklarını hatırlamaya çalıştı. Dünyanın kenarına yakın bir yerlerdeydi o siteler. Söylentilere göre şahane yerlerdi. Zengin, bilgili, sanatlarından gurur duyan yerlerdi. Uzun süre önce, Alobar’ın ataları gibi kuzeyli kabileler de onlara saldırmış, topraklarını yağmalamışlardı. Hakça yönetmenin yararı neydi?… İkide bir kaba saba insanlar geliyor, sizi kesip biçiyorsa?

“Yunanca bir kavram, anlamı da insanlar üzerinde yönlendirici bir etki yaratmak. Siz onu yaptınız. Geçmiş kralların kahramanlıkları bu krallığı hep çalkantıda tuttu. Siz ise bu krallığı sakinleştirdiniz. Noog bunun için karşı size. Mantıklı liderliğinizin sonucu olarak, sihirbaz falcıya daha az ihtiyaç var çünkü. Daha az hayranlık topluyor.”

“Hiç şaşırmadım. Uyanık olduğu saatlerin tümünü elindeki değnekle tavuk kemiklerini dürterek geçiren bir adama duyulacak hayranlığın da bir sınırı olmalı.”

“Kehanetin de kendine göre bir değeri vardır.”

“Öyle. Belki zamana kıstırılmış kralları tasfiye etmenin de bir haklı yönü var. Ama yine de bu sabah içimde isyan bayraklarını açtım. Sihirbaz konusunda beni uyarman makbule geçti. Eğer şimdi sana anlatacaklarımı ona anlatsaydım, dolunay geldiğinde acı yumurtayı yiyor olacaktım. Nice kralın o yumurtayı ısırdığını, sarmaşık yaprağı gibi yemyeşil kesildiğini, kafası yeni kesilmiş keklik gibi yere serildiğini seyretmişimdir. Millet de gelir, kedi köpek kavgasıymış gibi seyreder. Belki yıldızların gözünde insanın hayvandan bir üstünlüğü olmayabilir… kralların da sıradan insanlara bir üstünlüğü söz konusu değildir. Ama… özür dilerim, belki o kır saç beni sarhoş ettiği için düşünemiyorum, ama benim içimde… daha fazla bir şey olma arzusu var. Sesiyle ölümün çıngırağını bastırabilen bir şey olmak istiyorum.”

Wren sürme çekilmiş kirpiklerini kırpıştırıp onun bu garip davranışına şaşarken, Alobar ayağa kalktı, üzerindeki giysiyi çıkardı, esir pazarında satılık malmış gibi onun önünde ağır ağır dönmeye koyuldu. Ara sıra bir bıçak yarasının fosforlu gibi parlayan izi dışında, vücudu düzgün ve teni yanıktı. Kasları yapılı, esnek, hızlıydı. Nice savaşçı gibi fazla iri ya da aşırı kıllı değildi. Kestane rengi saçları kulaklarının bir parmak altından kesilmişti. Sakalı gür ve karmaşıktı. Wren’in güneyli burnundan (belki de tropik diyarlarda koku almanın farklı bir yanı vardı) daha az belirgin olan burun kemerinde kurdele gibi bir yara izi göze çarpmaktaydı. Gözleri buzlu bir mağaradaki meşaleler kadar parlaktı. Öyle maviydi ki, bazen gökyüzüne doğru akıyormuş gibi görünürdü. Alobar’ın ağzı, yani bıyıklarının arasından görülebilen kısmı, çevresindeki erkeklerin etli dudaklarından daha inceydi. Aynı zamanda daha az kabaydı. Wren’e kendi ölmüş babasının ağzını hatırlatıyordu. En çok sevdiği yeri de ağzıydı. Birlikte olduklarında birçok kez, öpüşmeyi keşfetmenin eşiğine gelmişti Wren.

Alobar gösterisini tamamlayınca avuçlarını iki kalçasına dayadı, bir yandan meydan okurken bir yandan titreyen bir sesle konuştu. “Karşında gördüğün bu adam toplumun, ırkın, türün bir parçasıdır ama aynı zamanda da onlardan farklıdır. Bu düşünce seni çok şaşırtıyor, görüyorum. Ama Wren, kendi gözümdeki tüm değerimin pasif biçimde yok edilmesine razı olamam. Hayatta yaptıklarım azımsanacak şeyler değil. Ateş başı

sohbetlerinde hatıra gelmeyecek, üzerinde konuşulmayacak şeyler değil. Ama bu benim özlemlerimi doyurmaya yetmiyor. Hayatım yalnızca toplumsal bir olgu değil, aynı zamanda bireysel bir serüven.” Uyluklarına birer tokat attı. “Bu çok iyi tanıdığım vücudun soğumasını düşünmek bana çok zor geliyor. Bu bacaklar, bu beden, çarpan bu yürek beni zorluyor, tüm şartlandırılmama rağmen, ortak kadere teslim olmamaya doğru itiyor.”

Wren’in ağzı sürüngen kabuğu gibi hafifçe açıldı. “Gurur mu?” diye sordu. Çok şaşırmış da olsa bir eş olarak, sesinin suçlamadan çok soru sorar gibi çıkmasına özen göstermişti. “Kibir mi?”

“Kibir, ha? Emin değilim. Kibirden farklı gibi geliyor. Yalnızca kibirimdense, şeytanlar, zebaniler kovalasın hayaletimi. Kendimi savunmak için bir tek şey söyleyebilirim: Halkım için savaştım, yine de savaşırım, yeter ki düşmanın kim olduğunu söylesinler. Ama tacı sırf benim saçım beyaz, ötekininki sarı diye başımdan alıp bir başkasının başına koymalarına razı değilim.”

Wren uzun süre hiç sesini çıkarmadan oturdu. Bir hançerin ucundaki kan damlası gibi havada asılı kalmıştı. Sonunda konuştu. “Görüşlerime değer veriyor gibisiniz efendim. O halde şunu söyleyeyim: Size zehri uzatmak benim için çok acı olur. Vücudunuzu hareketsiz ve soğuk görmek, içimi sızlatır. Kabilemiz için daha iyi olacak olsa bile. Sözleriniz beni son derece şaşırtıyor. Ama size, kimseye güvenmediğim kadar güvenirim… bir tek babam hariç. Eğer niyetiniz hileyle kurtulup yaşamaya devam etmekse, o zaman ben de o hileyi desteklerim. Kesinlikle kimseye ağzımı açmam.”

“Pek büyük bir aldatmaca sayılmaz. Annemle babam yalan söylemedilerse, bu dünyada otuz yedi bayram kutlamışım. O hain saç ne derse desin, hâlâ genç ve güçlüyüm.” Uyluklarına birer tokat daha attı, sonra birdenbire içindeki alev söner gibi oldu. “Ah, Wren, sen de bu sırrı uzun süre saklayamazsın. Ben saçların davranışlarını epey inceledim. Üzerinden birkaç sabah geçmeden, onun kadar solgun renkli bir yenisi gelecektir. Sonra bir tane daha, bir tane daha. Yeme üşüşen kumrular gibi. Her sabah yüzüme aynada bakmak zorunda kalacağım. Ama aynayı cariyelerden alırsam kuşku doğar. Sen çok sadıksın, ama ne çare ki…” Postun üzerine, onun yanına oturdu.

“Ben sizin aynanız olurum,” dedi Wren.

Alobar anladı, onu minnetle kucakladı, sonunda keyfinin tekrar yerine gelmeye başladığını hissetti. Küçük bir gülümseme, solmuş yüzüne renk getirdi.

“Seni yatırıp, şişe geçirilmiş kuzu gibi ikiye bölmek istiyorum. Ne dersin buna?”

“Ne diyeceğimi çok iyi biliyorsunuz. Dişi panter, azdığı zamanlar erkeği kendisiyle çiftleşirken hangi yarı çılgın kelimeleri söylerse ben de onları söylerim.”

Alobar kentin gürültüsü girmesin diye pencereyi kapattı, sonra vazgeçti, daha iyi olacağına karar verip tekrar açtı. Eğer halk o odadan çıkan dişi panter çığlıklarını duyarsa, kendisi için çok daha yararlı olurdu.

Günler daha kısaldı. Şato sabah sisleri arasına saklandı. Kilerlere ve mahzenlere, cin yüreklerine benzer pancarlar istif edildi. Ördekler güney bataklıklarına doğru gidiş biletlerini almak için kuyruklara girdiler. Mayalı baldan yapılmış içkiler fıçılandı, bıçaklar, deriler yağlandı, kurtlar geceleri ulurken ağızlarından duman çıkarır oldular, belki de sisin kaynağı bu dumanlardı. Her tarafta yapraklar çıtırdıyor, bakireler dans ediyor, balarıları sofra artıklarının üzerinde son turlarını atıyor, mihraplar yakılan kurbanların aleviyle ışıldıyordu.

Kral Alobar da bir mevsim değişikliği geçirmekteydi. Wren sözünde durmuş, onun aynası olmuştu. Yaklaşık haftada bir, gölgelikler arasında egemenlik bayrağı açmaya kalkan beyaz bir ukalanın varlığını keşfediyor, onu derhal sınır dışı ediyordu.

Giderek daha düşünceli bir insan olmaya başlayan Alobar, kafasından geçenleri Wren’le paylaşmaktaydı. Bir gün batıya bakan kulede ikisi birlikte sıska sığırların kesilişini kansız bir mesafeden seyrederlerken, Alobar, “Sanırım ben bir şey arıyorum,” diye itirafta bulundu. “Aradığım şey ne servet, ne yeni topraklar, ne yeni kadınlar, ne de yeni onur kaynakları. Hatta uzun bir ömür bile değil. Benim aradığım şey asla var olmadı. Ne karada, ne de denizde.”

Onun aradığı şey, benzersiz bir tecrübenin sonunda benzersiz bir varlık olmaktı. Wren ne kadar uğraşırsa uğraşsın, bunu bir türlü anlayamıyordu. Nasıl bir bireyin, sırf kendi hatırı için ölümden kaçmaya çalışması ona yabancı bir kavramsa (ki o ortamda herkes öyle düşünürdü), bir tek insanın hayatının benzersizliği de saçmalık derecesinde yabancı bir kavramdı. Kocasının tanrıyı inkâr eden saçmalığındansa, sığır kesiminin yarattığı kargaşayı tercih eden Wren, söyleneni duymamış gibi yaptı, kasaplara birkaç cesaret sözü haykırdı.

Yine de Wren, Alobar'a görevinin üzerinde hizmetler veriyordu. Kral son zamanlarda ne kadar cevval olduğunu göstermek amacıyla, şeftali fıçısına salıverilmiş bir farenin iştahıyla haremine saldırmış bulunuyordu. Her gece peşpeşe âlemler yaşamaktaydı. Frol'ün şiş karnı üzerine yavaşça tırmanıyor, Junn'la Helga'nın kalça tutulmasından yakınmalarına yol açıyor, Ruba ile Mag'in gözlerinde yıldızlar uçuşturuyordu. Alma'ya da onun sevdiği ilaçtan bir doz vermeden etmiyordu. Her gece kadınlardan biriyle ya da ikisiyle işi bitince, onların burunlarını okşuyor, saçlarının sarı örgülerini çekiştiriyor, sonra onları geri yollayıp Wren'i çağırmalarını söylüyordu. Alobar, Wren'in yanına soluk soluğa uzandığı zaman durmadan saçma sapan sözler söylüyordu. Örneğin, "Karılarım nefis şeyler, ama ne diye bu kadar karı biriktirdim ben acaba kendime?" gibi yorumlarda bulunuyordu. Bu arada Wren de her zamanki dişi aslanları taklit eden çığlıklarını atmaktaydı. Sabah olduğunda, Alobar savaş zamanının ne kadar daha rahat ve sakin olduğunu rüyalarında görürken, Wren aynı çığlıkları tekrar atıyordu. Zamanla bu sahtekârlık ikisini de utandırmaya başladı, artık birbirlerinin yüzüne bakamaz oldular. Sahtekârlığın sona ermesi aslında bir rahatlama getirmişti.

Sihirbaz falcı Noog, kralın yaptıklarını büyük bir dikkatle izlemekteydi. Yıllardır izliyordu zaten. Alobar'ın yavaş yavaş azalan cinsel hevesinin takvimini tutmuştu. Bu nedenle, birdenbire coşmasının altında yatan umutsuzluk ve telaş belirtilerini de gözden kaçırmadı. Birkaç tavuğun bağırsaklarında gördüğü fal işaretleri de kuşkularını doğrulayınca durumu kendi gözüyle görmeye karar verdi.

Bir sabah Noog, nöbetçilerden birine bir cam boncuğu rüşvet olarak verip, kral odasının penceresine tırmanmaya koyuldu… ama o gün de rastlantı sonucu olacak, Alobar'la Wren gerçekten sevişiyorlardı. Şafak sökerken, Wren'in sahte gösterileri heyecanlandırmış, heveslendirmişti kralı. Ne de olsa, diğer karılarından çok seviyordu Wren'i. Elini uzatmış onun karnına alışılmadık bir şefkatle dokunmuştu. Az sonra Wren'in iniltileri gerçeğe dönüştü. Noog tam hayal kırıklığı içinde geri döneceği sırada, omzundaki saksağan birden uçup kralın odasına daldı. Çiftleşmekte olan çiftin henüz göremediği uzun, kıvırcık, buz kadar beyaz bir sakal telini kralın yanağından kopardığı gibi götürüp sihirbaz falcının ellerine teslim etti.

Bütün gün süren şarkıların, hayvan postlarına sarılmış boyalı vücutların danslarıyla gerçekleştirilen geçit törenlerinin sonunda, idam gün batarken gerçekleştirildi.

Alobar son defa olarak tunç tahtında, altın tacını giymiş oturuyor, bu dünyadan ayrılma anını bekliyordu. Kucağında kutsal kaplumbağa kabuğunu tutmaktaydı. Kabuk ve taç, krallığın hâzinesinde Mısır'dan gelen aynayla rekabet edecek kadar yüksek değere sahipti. Güneşin gözü, batıdaki tepelerin ardında son kere kırpıldığı anda, Wren çam dallarından yapılmış küçük kulübeden çıktı. Kulübe zaten bu olay için özel olarak kurulmuştu. Wren'in elinde, kürkten bir yastık üzerinde, dumanı tüten bir yumurta vardı. Wren sanki günlerdir provasını yapmış gibi, hiç şaşırmadan kutsal ateşin çevresinde dans adımlarıyla üç tur attı, sonra tahta yöneldi. Sözüm ona o yumurta, zehirli yılan yumurtasıydı. Alobar aslında, sihirbazın sevgili saksağanının yumurtladığı yumurtalardan biri olduğu kanısındaydı.

Ne olursa olsun, Wren onu Alobar'ın ağzına doğru uzattı; şarkıcılar şarkıyı keser, dansçılar oldukları yerde donarken, kral yumurtayı yuttu. Az sonra kıvranmaya başladı. Yüzü çam dallarının rengine dönmüştü. Tahtından yere devrildi, yeşil dili ağzından sarktı, bir süre çamurların arasında debelendi. Noog yaklaştı, kralın başından düşen tacı eline aldı, Alobar'ın yerine tahta oturmuş olan genç kahramanın başına koydu. Alobar iki çizmesiyle aynı anda birer tekme savurdu, ondan sonra da hareketsiz kaldı.

Yeni kral, tahta bulaşmış yeşil köpükleri sildi, mızrağını havaya kaldırdı, gülümsedi. Kent halkı alkışlamaya başladı, ama alkışlar kısa süre sonra kesildi. Mik birden yerinden fırladı, tunç tahta atıldı. Eğer onu vaktinde tutmasalar, tahttaki adamın bir bacağını ısırıp koparacaktı. Köpek uzaklaştırıldığı anda, yeni bir homurtu duyuldu. Bu seferki Frol'den geliyordu. On dört yaşındaki cariyeden. Genç kadın giydiği hamile elbisesinin koynundan sihirli aynayı çektiği gibi ateşin kütüklerine fırlatmış, tuzla buz etmiş, tüm halkı korku ve dehşet içinde bırakmıştı.

Gömülme yeri surların dışındaydı. İnek pisliğiyle, iri taşlarla dolu bir tarladaydı. Taşlar geometrik bir biçimde yerleştirilmişti. Bu biçimin tanrılar indinde bir anlam taşıdığına inanılıyordu. İnek pislikleri herhalde rastgele

yerlere düşmüş olmalıydı, ama o zamanlarda da rastlantı ile amaçlı olan arasındaki farkı saptamak, tıpkı bugünkü gibi, son derece zordu.

Savaşçılar Alobar'ın vücudunu gömülme yerinin ortasındaki tepenin doruğuna taşıdılar. Oraya küçük bir çukur kazılmıştı. Vücut çukura yatırıldıktan sonra konsey üyeleri üzerini toprakla örttü. Üstüne mayalı baldan yapılmış içkiden serptiler. Oradaki taşların yarı yaşında, eski bir ilahi söylediler. Onun da sözleri, tıpkı taşlar gibi, anlamlı biçimlerde dizilmişti. Belki bir zamanlar sivri dişli kaplanların kulak misafiri olduğu kelimelerdi bunlar. Gözyaşı dökülmedi. Yalnız cenaze şatodan ayrılırken, şatonun bahçesinde Frol'ün döktüğü gözyaşları hariç. Ölüm bir ağlama konusu değildi. Tepenin doruğundaki o çukur, hamile bir kadının göbek deliğini simgeliyordu. Alobar çıktığı yere geri dönmüştü. Doğmak ve ölmek kolaydı. Zor olan hayatın kendisiydi.

Gerçi Alobar başladığı yere dönmüştü, ama orada uzun süre kalmadı. Cenaze alayı bir yılanın kıvrılmasını taklit ederek kent surlarının kapısından tekrar girip görünmez olduğu anda, dik bir taşın arkasından fırlayan Wren, toprağı deli gibi kazıp onu çıkarmaya uğraştı. Zaten üzerine atılan toprak elli-altmış santimden derin değildi. Kısa zamanda kralın üzeri açıldı. Wren'in koynunda bir şişe mayalı baldan yapılmış içki saklıydı. Onunla, kralın ağzındaki, burun deliklerindeki toprakları temizledi, geri kalanını da ağzına akıtıp zorla yutturdu.

Bu kuvvetli bir içecek olduğundan, Wren'in yumurtaya koyduğu itüzümü ve güzelavratotu karışımının etkilerine karşı panzehir yerine geçti. Güzelavratotu az miktarda alındığı zaman kalp vuruşlarını yavaşlattığı için Alobar'ın ölü taklidi yapmasına katkısı olmuştu. Wren aynı zamanda yumurtanın içine, durgun bir gölcüğün üzerinden topladığı yosunları koymuştu. Kralın derisine o yeşil tonu veren de bu yosunlar olmuştu.

Alobar'ın yediği yumurtada öldürücü bir zehir yoktu. Noog'un durumu fark etmesiyle idam töreni arasında geçen bir hafta içinde yaptıkları plana göre Wren kulübede beklerken sihirbazın hazırladığı ölüm yumurtasını koynuna saklamış, onun yerine, içine yosun ve düşük dozda (öldürmeyecek kadar) güzelavratotu konmuş olan ikinci yumurtayı yerleştirmişti.

Alobar iyice sersemlemiş durumdaydı. Fakat Wren alıp verdiği soluğun ruhunun yelkenlerini şişirecek kadar güçlendiğinden emin olunca onu bıraktı. "Yokluğum fark edilmeden önce dönmem gerek," dedi. "Kendimi yeni kocama hazırlamam gerek." Bu sözü son derece gerçekçi bir sesle söylemişti, ama gitmeden Alobar'ın burnunu dokunaklı bir edayla okşadı.

Alobar gerçi sersemlemiş durumdaydı, ama yine de kendini yeterince toplayıp mezar tümseğinin aşağı kısmına doğru yuvarlanmayı başardı. Ay doğmuş, yükseliyor, oraları aydınlatıyordu. Yuvarlanınca gölgeye gelmişti; üstelik neredeyse taze yapılmış bir inek pisliğinin de ortasına iniş yapmıştı. Ama ağzından küfür falan çıkmadı. Belki deli olabilirim, dedi kendi kendine. *Ama bu dünyanın bokunu öteki dünyanın kevserlerine bin kere tercih ederim.*

Doğu tarafı sabah yıldızını memnun edebildiğine göre, Alobar'ı da ederdi herhalde. Batıya doğru gitmeyecekti. Gitmemeliydi. Çünkü kendi halkının durmadan çatıştığı Romalılar, batı tarafını hep kontrolleri altına almışlardı. Romalılar uzun süreden beri, başkalarından ödünç aldıkları, yabancı bir tanrının etkisindeydiler. Bu da özellikle korkunç bir haberdi. Modern Romalılar, bir tek tanrı vardır diye tutturuyorlardı. Bu düşünce Alobar'a gülünç denecek kadar basit gelmekteydi. Daha beteri, bu Sami tanrısı anlaşılan pek de kıskançtı (oysa başka hiç tanrı olmadığına göre, neyi kıskanıyordu ki?), intikamcıydı, son derecede de huysuzdu. Bu huysuza hizmet etmiyorsanız, Romalılar kalkıp evinizi yakıyordu. Ona hizmet edenlere Hıristiyan deniyor, onlara başkalarının evlerini yakma hakkı tanınıyordu. Ama Hıristiyanların yapamayacağı zevkli şeylerin listesi de pek uzundu. Bunlar arasında birden fazla kan almak da bulunuyordu. Alobar içinden, "Düşününce o kadar kötü fikir değilmiş gibi geliyor doğrusu," diye geçirdi.

Öff, şu Hıristiyanlar da pek karışıyorlardı herkesin işine. Oysa ölümden, görevden daha başka da tanrı bilir nelerden kaçmakta olan bir adam, işine burnunu sokanlardan hoşlanmazdı. Zaten kendi tanıdığı tanrılardan birkaçına hakaret etmiş olması ihtimali pek fazlaydı. Bir de öfkeli, saldırgan yabancıyı devreye sokmaya ne gerek vardı? Hıristiyanlar batıya olduğu gibi güneye de yayılmış durumdaydılar. Kuzeyde yüzünü kırlara gömmüş çakıllardan başka bir şey yoktu. Alobar'da ne kürk vardı ne de mızrak. Karar verilmişti. Ekim mehtabını daha yeni salıvermiş doğuya gidecekti.

Son mide bulantısı da geçince, toprağın, ilacın tüm etkileri kaybolup kanı damarlarında güzel bir ezgiyle, pırıl pırıl dolaşmaya koyulunca ayağa kalktı, gerindi, cenaze giysilerini toparladı, sırtına aldı, hızlı adımlarla doğuya doğru yola koyuldu… doğuya ve binbir bilinmeyene doğru.

Yürürken uzaktan kentin sarhoş seslerini duyabiliyordu. Kendi halkı, aynı anda, hem kırık aynaya matem tutuyor, hem de zayıflıktan ve çürümekten kurtuluşlarını kutluyordu. Alobar rüzgâra doğru döndü. Gece birden çok sessizleşti. Duraklayıp arkasına baktı. Meşalelerden ve kamp ateşlerinden yükselen kırmızı alevler kenti minyatür bir günbatımı gibi gösteriyordu. Bırak batsın, diye düşündü. Doğuda bir yenisi doğar. Ama yine de yüreğinde sancılar vardı. Belki o demin yok olan seslerin arasına Wren'in çığlıkları da karışmıştı. Herhalde şu anda Wren, yeni kralla hermin kürkler altında yatıyordu. Mik de o yatağın ayakucunda horluyor muydu yoksa? Alobar'ın tüm karıları yeni krala aitti artık… O isterse tabii. Ama Mik ebediyen Alobar'ındı. Alobar önceden özellikle onun yaşamasını istememiş olsa, onunla birlikte gömerlerdi köpeğini. "Seni almayı vaat edebilir, sana yemin edebilirdim, Mik," diye fısıldadı eski kral. "Ama seni ne kadar özlüyor olursam olayım geri dönmeyeceğim. Krallığımdan hiç kimseyi tekrar görecek değilim."

Yanıldığı çok çabuk anlaşılacaktı.

Kendini karanlık bir ormanın eşiğinde buldu. Silahsız olduğu için ormana girmeye cesaret edemedi. Oradaki hayvanlar etini sucuk yapar, kanından kışlık içkiler mayalarlardı sonra. O halde yapılacak tek şey ilk ağaçların hemen gerisinde bir yere yatmak ve gün ışıyana kadar uyumaktı. Sabahın ilk ışığıyla birlikte yola çıkar, ortalık kararmadan bu ormanı aşıp geçerdi. Ama çok susamıştı. Yuttuğu içkinin, toprağın ve ilginç yumurtanın ağzında bıraktığı tadı çalkalaması şarttı. Önce kaynağa kadar gidip su içmeye karar verdi. Sonra kurtların pek meraklı olmayacakları bir köşede dinlenebilirdi.

Kaynak mehtabın ışığında parlıyordu. O kadar ki, Alobar içeceği sırada suda kendi hayalini görebildi. "Ben ve gölgem," dedi duygulu bir sesle. Sanki o çağdan bin yıl sonra moda olacak bir şarkıyı öngörmüştü. "Ben ve…" Neydi o? Gölgesinin yanına bir ikinci gölge, bir misafir gölge gelmişti. Birincisinden biraz daha küçüktü, ama o da insandı. Eğer gölgesi artık yalnız değilse, kendisi de bir dosttan hoşlanacak anlamına gelir miydi acaba? Hele gölgesinin gölge arkadaşı elinde bir mızrak tutuyorsa Alobar, o mızrağın ucunun kendine dönük olduğunu mu varsaymalıydı?

Alobar hâlâ dizlerinin üzerinde, olduğu yerde döndü, bacakları bulabileceğini hesapladığı yere doğru yıldırım hızıyla atıldı. Evet, bacakları buldu ve sarıldı! Hırsla çekti. O vücudun dengesini bozabileceğini, bıçak

sırtına inmeden onu yere devirebileceğini umuyordu. Mızrağın ucunun önce yanağını, sonra omzunu çizdiğini hissetti, sonra mızrağı elinde tutan kişi Alobar'ın üzerine yıkıldı. Alobar artık gölgelerin ne yapmakta olduğunu bilmiyordu, ama saldırganın kendi kafasının üzerine oturduğunu hissetti. Yüzünü saldırganın apış arasından kaçırmaya uğraşırken içini korku karışık bir tiksinti doldurdu. Boğuşma esnasında vücudunun bir yerinden, muhtemelen burnundan, beynine bir mesaj ulaştı. Mesaj tek bir kelimeden oluşuyordu: Kadın!

Alobar kendini öyle bir hızla çekti ki, sırtüstü kaynağa yuvarlandı.

Suyun yüzüne çıktığı zaman, başını iki yana sallayıp ağzına dolan suları tükürdü, üfürüp çevredeki ölü yaprakları uzaklaştırdı, kış uykusuna yatmış bir düzine kadar kurbağayı tedirgin etti, yine mızrağın ucuna bakmakta olduğunu anladı. Ama bu sefer artık saldırganın yüzünü de görebiliyordu. Kadın olması artık onu şaşırtmıyordu. Ama kadının Frol olması çok şaşırtmıştı.

Alobar'ın şaşkınlığı, Frol'ünkinin yanında hiç kalırdı. Öldürmeye çalıştığı insanın daha yeni idam edilmiş efendisi ve kocası olduğunu görünce, genç zihni bu durumu bir türlü toparlayamadı, hemen düşüp bayılıverdi. Alobar onu ayıltmak için kendi giysilerini suya batırıp sıkarak yüzünü gözünü sildi, bir saat kadar kesik kesik sohbet edip olup biteni birbirlerine anlattılar.

Frol değerli aynayı kırdıktan sonra, kabilenin elinde parçalanarak can vermesini, ancak yeni kralın müdahalesi önleyebilmişti. Görünüşe göre yeni kral, Alobar'ın izinde yürümek niyetindeydi. Yalnız saltanat sürmeyecek, gerçekten yönetecekti (Alobar burada Wren'in etkisini hemen sezdi). Bu yüzden yeni kral merhametten yanaydı. Alobar da olsa böyle yapar diye tahmin ediyordu. Bu nedenle Frol'ün cezasını, kentten sürülme şeklinde azaltmıştı. Frol bir küfür yağmuru arasında kentten kovulurken, kral ona kendi mızrağını vermişti. Bununla en azından ormandaki ayıların akşam yemeğini biraz daha geciktirebilirdi. (Alobar'ın gözünün önüne, yeni tacın altındaki kulaklara Wren'in talimat fısıldayışı geliyordu.)

Frol bundan sonra beş dakika kadar daha konuşup ormana nasıl geldiğini anlattı. Geriye kalan bir saat boyunca Alobar kendisinin hortlak olmadığını anlatmaya uğraştı. Frol bir türlü inanmak bilmiyordu. Sonunda Alobar kalkıp onun önünde havada yay çizdirerek işeyince inandı kocasının hâlâ yaşıyor olduğuna. Alobar, "Hortlakların işemediğini herkes bilir," diye

bağırıyordu. Frol gerçi bunu daha önceden bilmiyordu, ama yine de bu söz ona inkâr edilemeyecek kadar mantıklı göründü.

Haritasız ve rehbersiz yolculuk yapan gezginler için her beklenmedik plan değişimi bir sevinç dalgası getirir. Bu sevinç parayla satın alınabilecek bir orospu olmadığı gibi, kur yaparak elde edilebilecek komşu kızına da benzemez. O, vahşi, deniz gözlü bir su perisi, serüvenin sevgili kızı ve tehlikenin kız kardeşidir. Evet, o illa ki kadınsı bir duygudur. Erkekler, onun, o ender, kısa ömürlü kucaklamasını yaşamak, mutluluğun incecik zarına yaptığı geçici basıncı hissetmek uğruna evlerini terk eder. Alobar da şu anda onun kollarındaydı işte. Frol'ün taşımak zorunda olduğu ağır yük, yönünü değiştirmişti. Frol gelecek dolunayda doğum yapacaktı. Bu yüzden, her şeye rağmen yine de batıya gidiyorlardı: Frol bildikleri, tanıdıkları bir dünyada doğum yapsın, dünyanın bir ucunda kendi kaderiyle yüzleşmek zorunda kalmasın diye. İlk bakışta bu seçenek pek o kadar serüven vaat etmiyordu, ama nedense Hıristiyan dünyasında bir aile yaşatma işi, Alobar'a herhangi bir insan veya canavarla kapışmaktan daha zorluymuş gibi geliyordu. Kararını bu kadar hızlı vermiş olmak keyfini biraz artırmıştı. Artık sabah yıldızının cazibesine sırtı dönüktü, rüzgâr sakalını boğazına yapıştırmıştı, nemli giysiler vücudunu ayaz gibi sarıyordu, ama yine de ıslık çala çala gitmekteydi. Yıllık kap kacak maratonunun başını çeken bir çaydanlık gibiydi Alobar. Üç gün sonra, hâlâ ıslık çala çala, sendeleyen Frol'ü çeke çeke, Aelfric köyüne gelmişti. Birden ıslık sesi kesildi.

Aelfric bir mezbelelik yığınıydı. Çirkin, ufacık bir köydü. Çamur ve samandan yapılmış evlerde köylüler oturuyor, Lord Aelfric'in topraklarını ekip biçiyorlardı. Lordun pek etkileyici bir görünüme sahip malikânesi, tepede, tüm görünüme egemen bir biçimde göze çarpmaktaydı. Çeyrek mil kadar uzakta olduğu halde, etkileyiciydi. Alobar'ın mavi gözleri kaba saba köylü evlerini, köylüleri inceledi. Hepsi çalışmaktan iki büklüm olmuşlardı. Sonra malikânenin granit kulelerini, çevredeki tarlaları, ormanları da inceledi. Ayak parmakları çizmesinin içinde sinirli sinirli kıvrıldı. Tam parmakları tekrar düzleşip kentin kenarından geçerek yoluna devam edeceği sırada gözleri Frol'ün göbeğine ilişti. Parmaklarına sakin olmalarını emretti, Frol'ün elinden tuttu. "Burada kendimize çamurdan bir ev yapacağız," dedi.

Köylüler onları sıcak karşıladı. Kuşkulanmasına kuşkulandılar elbet. Ama daha yeni vaftiz olmuş, yeni Hıristiyan olmuş oldukları için, yürekleri

sevapla, iyilikle doluydu. Alobar'ın bir savaşçı olduğu ilk bakışta belli olduğundan, ona en uygun işin, Lord Aelfric'in ordusunda vasallık etmek olduğunu söylediler. Yabancı adam köylülerin arasında kalmakta direnince hem şaşırdılar, hem de sevindiler. Acımasız Aelfric tarlalarında güçlü bir sırta daha, her zaman ihtiyaç vardı.

Alobar'a gelince malikânedeki hayatın nasıl bir hayat olduğunu o zaten çok iyi biliyordu. Güçlü bir savaşçı da, yüce bir kral da olmuştu.

Şimdi ne tür bir serf olabileceğini merak ediyordu. Hem zaten, nedenini bilmemekle birlikte (belki de beyaz saçlarıyla ilgiliydi) artık şiddetten pek usanmıştı. Frol'e, "Daha başka tür savaşlar vermek gerektiğini hissediyorum," diyordu. "O savaşları da kendim için vereceğim, Lord Aelfric için değil."

O büyük ününe rağmen, Alobar tanınmaktan pek de o kadar korkmuyordu. Aelfric, gerçi eski şatosundan ancak kırk mil uzaktaydı, ama nasılsa hiçbir serf doğduğu yerden on milden fazla uzaklaşmazdı. Sakalını tıraş ettikten, elleri nasırlandıktan, sırtı hasat toplamak nedeniyle büküldükten sonra, Lord'un en gezgin şövalyeleri bile tanıyamazdı onu. Hem zaten o "ölüydü". Alobar bir yandan hububat kabuklarını ayıklarken "Yaşasın ölüm," diye mırıldandı.

Frol'e Aelfric çok daha zor bir yer olarak göründü. Hamilelik köylü kadınların çalışmaması için özür sayılmıyordu. Doğuma yakın saatlerde bile. Samur kürklere, kokulu yastıklara alışkın olan Frol, tokmakla keten döverken iki gün peşpeşe bayıldı. Ondan sonra her gün şafak vakti onu malikâneye yollamaya başladılar. Orada bayanlara hizmet ediyordu. Frol yine her zamanki canlılığıyla yakınmaksızın yürütmekteydi hizmetlerini. Bayanlar da kırılacak eşyaları onun eline vermemeyi kısa zamanda öğrendiler.

Bir gece yatakta Alobar, Frol'ün ellerini kendi belinden çekti, kaba battaniyenin üzerine koydu. Küt parmakları incelerken, "Camlar işte burada can veriyor," dedi.

Gülümseyerek uyudular. İşte şeytan denen varlık, horozlara sabahın beşinde ötmeyi, uyuyan çiftlerin yüzündeki gülümseme ifadesini silebilmek için öğretmiştir.

Alobar'ın Aelfric vatandaşı olarak ilk birkaç haftada yaptığı gözlemler şunlardı:

(1) “Burada insanlar ölülerini toplu mezarlara değil, ayrı ayrı mezarlara gömüyorlar. Kabilem, ölümün ortak yarar uğruna kullanılabilecek toplumsal bir olgu olduğuna inanır; oysa artık ben, ölümü kişisel bir meydan okuma olarak görüyorum. Belki de Hıristiyanlıkta ölümle ilgili iyi bir şeyler vardır diye düşünüyorum.”

(2) “Bu malikânenin papazı bana bizim Noog’u hatırlatıyor. Adam hep kendi pozisyonunu, kendi forsunu düşünüyor, herkesi o yönetiyor. Lordu da, leydiyi de, serfleri de, hepsini. Bunları hep kendi koltuğunu korumak, bir de kilisenin toplum üzerindeki mengenesini sıkıştırmak adına yapıyor. Ama köylülerin evlerinin biraz ötesindeki bir kulübede başka tür bir papaz oturuyor. Bilge bir ihtiyar. Ona Şaman diyorlar. Şaman, toplum düzeninin dışında yaşıyor, ona bulaşmayı reddediyor. Yine de insanları cennete ve yeryüzüne bağlayış biçimi papazınkinden daha anlamlı. Belki papazın ondan nefret etmesi bu yüzden.”

1. “Aelfric’te en çok yenen sebze şalgam. Benim kabilem ise pancar yerdi. Acaba bu insanların böylesine uysal, benimkilerinse öfkeli olması bu yüzden mi?”

Aelfric’te kaldığı ilk yıl boyunca eski kral Alobar, malikânenin lorduna vasallık etmek için başvurmayı birkaç kere düşündü. Köylülerin hayatı çok zordu. Lordun koruması karşılığında, haftanın belli sayıdaki günlerinde tarlaları işlemek zorundaydılar. Geriye kalan pek az boş saatte, kendi bir karış topraklarını sürüyor, ekiyor, hasat ediyor, bir yığın başka işlerini yapıyor, örneğin odun kesiyor, av etlerini parçalıyor, koyun yüzüyor, hendek kazıyor, su çekiyor, yol onarıyor, gübre taşıyor, daha çok taşıyabilmek için arabalar yapıyorlardı. Akşam olup ortalık sessizleştiğinde Alobar nasırlarının sertleşmesini kontrol ediyor, âdeta büyürken çıkardıkları sesi dinliyordu. Öküz postuna değip kıpırdadıkça duyulmaktaydı nasırların sesi.

O zamana kadar, Alobar’ın kafasındaki her dört saçtan bir tanesi grileşmişti. Bazı geceler o solgun saçları birer birer koparır, Frol’e “Belki kabilem bana yaşlısın dediği zaman yaşlı değildim, ama yakında olacağım,” derdi. “Ağır işler, gençliğin pembe tenini yok ediyor, insanın içini kurutan o tuzlu suyun içeri sızmasına izin veriyor.”

Emekle yıpranmış aylar yine de bir tür doyum getiriyordu. Bir tek karısı olmasının yeniliği Alobar’ı hâlâ etkilemekte, hâlâ hayran bırakmaktaydı. Frol ona yine krallık zamanındaki kadar sadıktı. Büyüdükçe Alma’nınkine

taş çıkartacak cinsel yeteneklere sahip oluyor, zekâsı da Wren’den pek az geri kalıyordu. Onunla birlikte olmaktan memnundu Alobar. Frol kasım ayında biri kız biri erkek olan ikizleri doğurunca hayatına yeni bir boyut daha eklenmiş oldu. Eski vatanında çocuklar hareme bitişik özel bir odada toplum tarafından büyütülürlerdi. Kadınlar karışırdı oraya. Kendi ayaklarına, yılanların kuruttuğu tepeler kadar yabancı bir bölgeydi orası. Oysa şimdi çocukları ilk defa olarak keşfediyordu. Bu keşif de yüreğinin her bölmeciğine sanki şeker üfürüyordu.

Kendini yeterince enerjik hissettiği zamanlar tecrübelerini ve gözlemlerini bir sıraya sokuyor, onlardan yararlanmaya çalışıyordu. Bunu hangi amaçla yaptığını kendi de bilmiyordu. Hıristiyanlık bireyin değerini vurgulayıp durmaktaydı. Roma kurallarında ise herkesin bir yeri vardı. O saç onu yerinden edeli beri içinde bulunduğu ruhsal durum nedeniyle, bu kavram, ona yakın gelmiş, önünde düşünülecek yeni yeni alanlar açmıştı.

Köylüler pek aptal şeylerdi. Yine de bu yeni gelen yabancıların, kendilerine toprak zeminli, pire dolu bir kulübecik kurmalarına çok yürekten yardımcı olmuşlardı. Vaftiz olmayı Frol gerçekten inanarak, ardından Alobar da strateji gereği kabul edince bu dostça davranışları daha da arttı. Yeni aile de artık tek tanrının kullarına katılmış oluyordu. Ama yine de kentte, Alobar’la ailesinin katılamadığı birtakım faaliyetler yer alıp durmaktaydı. Görünüşe göre sosyaldi bu faaliyetler. Neşeli bir şeylere benziyordu. Zamanı da mevsimlik şenliklere rastlamaktaydı.

Üç yüz elli üç günlük ay yılını, üç yüz altmış beş günlük güneş yılıyla aynı hizaya getirebilmek için, on iki günlük geleneksel kış bayramını Avrupa’nın nice kavimleri gibi, Alobar’ın kabilesi de kutlardı. Bu bayramın asıl amacı, iki çeşit yılı denkleştirmekti. Ama Hıristiyanlar bunu dinsel bir bayram havasına dönüştürmüş, adına “Noel” demişlerdi. Alobar’ın gördüğü kadarıyla bu Noel, yine eski bildiği kış bayramıydı. Yalnızca eskiden ay/güneş etkilerine yorumlanan o duygusallığı, papaz bu sefer İsa’nın doğum yıldönümü oluşuna yorumluyordu. İsa dedikleri, Sami ırkından gelme bir insan-tanrıydı. Alobar onun tek tanrı ile olan gerçek ilişkisini hiçbir zaman pek net biçimde kavrayamamıştı.

Aelfric’teki ilk Noel günlerinde, Frol’le Alobar bütün sabahı kilisede geçirmek zorunda kaldılar. Orada vaazlar, ilahiler dinlediler ve bütün bunları, hemen hiç anlayamadıkları bir dilde yapmak zorunda kaldılar. Daha sonra karlara bata çıka malikâneye yürüdüler, Lord orada serflerine dev bir şölen verdi. Ortalık kararırken Frol’le Alobar kendi kulübelerine döndüler.

Niyetleri hemen uyumak, o yiyeceklerle içecekleri vücutlarından uyuyarak atmaktı. Ama onların mumları söndükten çok sonra, başkalarının kulübelerinde hâlâ mum ışıkları titreşiyordu. Toplantı yerinde de ışıklar yanmakta, ayrıca kahkaha sesleri gelmekteydi. Şarkılar söyleniyordu toplantı yerinde. Alobar'ın kulağına gelen bu şarkılar, ilahiye hiç mi hiç benzemiyordu. Halkın katılmak için çıkardığı sesler de duaya benzemiyordu. Oysa Alobar'a göre bunlar da ötekiler kadar tanrısal seslerdi. Coşku havası ocak ayının altıncı gününe kadar devam etti, on iki günlük ara kapanmış oldu.

Eskinin baharda kutlanan bereket bayramında da benzer gösteriler yapılırdı. Papaz ona "Paskalya" adını takmıştı. Ekim ayı sonlarında, ölüler gününe rastlayan zamanda, Hıristiyanlar, "Tüm Azizler Günü"nü kutluyordu. Alobar'la Frol henüz pek yeni olduklarından hiç davet edilmiyorlardı. Papaz coşkun kutlamalardan uzak durmaya çalışırken, Şaman, yüzünde boynuzlu maskesiyle birkaç kere geliyordu insanları yoklamaya. Alobar bütün bunlardan, köylülerin tüm Hıristiyan inançlarına karşın yine de eski pagan geleneklerini sürdürdükleri kanısına vardı.

Vardığı sonuç doğruydu. Ama yakında, keşke yanılmış olsaydım diye düşünecekti.

Alobar ateşin karşısında oturmaktaydı. Dudakları elma şarabı kupasının kenarında kıvrıldı. Dışarda kar iyice yükselmişti. Neredeyse Büyükayı'ya değecekti. Dünya da karların altında patates gibi yatıp duruyordu. Hâlâ yağmaktaydı kar. Alobar her kar tanesine hayranlık duyuyor, övgüler yağdırıyordu. İleri marş, ey kar! Miskin toprak senin kristal zaferini bekliyor! Köylü kadınlar gerçi ocak ve çıkrık başında işlerine devam ediyorlardı, ama hava koşulları bir süre için erkeklerin işine ara verdirmişti. Alobar bu fırsat için yeni tanrıya teşekkür ediyordu. Eski tanrılara da ediyordu. Sabah yıldızına, karın kendisine de ediyordu. Çünkü kadavra gibi uyuyan toprağa karşı, kar evrenin tek uyanık ve enerjik varlığı gibi gözükmekteydi.

Çıtırdayan ateşin önünde Alobar bebeklerini kucağında hoplatıyor, tüm dikkatini yeni hayatına yöneltiyordu. Böyle kesintisiz düşünebilme fırsatı bulmasına şükrediyordu. O gümüş rengi kıl, onu yere vurduğundan bu yana, hayatı hem dıştan, hem de içten çok değişmişti. Ertesi günün Noel olmasına, Lord Aelfric'in fırınlarında domuzların şimdiden kızarmaya

başlamasına rağmen Alobar, krallıktan köylülüğe gelmek için aştığı yolu ve geleceğin nelere gebe olduğunu düşünüyordu. İlerleyen bir hayat. Değeri bilinecek bir şey.

Kendini hayallerine öyle kaptırmıştı ki kapı hızla vurulunca elindeki kupayı da bebelerini de yere düşürdü. Kupa yuvarlandı alevlerin arasına girdi, ama ikizler hatları pek o kadar yuvarlak olmadığından düştükleri yerde kaldılar.

Frol kapının sürgüsünü çekti, karanlıktan içeriye komşulardan bir grup girdi. Başlarını, omuzlarını karlar kaplamıştı. Yüzleri soğuktan ve içkiden kıpkırmızıydı. Köylüler ikisini de kardeşçe kucakladılar, boyunlarına çobanpüskülü ve sedirden gerdanlıklar taktılar. Alobar'la Frol'den, kendileriyle birlikte toplantı yerine gelmelerini istediler.

Köylülerin bu gürültücü halinden Frol'ün nutku tutulmuştu. Genelde ayık ve ağırbaşlı olurdu köylüler. Alobar ona fısıldadı: "Gidelim onlarla. Bir yıldan fazla zaman geçti. Burada ikinci Noel'imiz. Sonunda mevsimlik eğlencelerine çağıracak kadar güvendiler bize. Havaya bakılırsa bu gece katılacağımız kutlamalar yarınkilerden hem daha eski bir gelenek, hem daha serbest, hem de sanıyorum daha içten olmalı."

Toplantı yerinin girişi, bir hayvan suratına benzetilerek süslenmişti. Gözleri patlak, içinden ateşler çıkıyordu (keçi derilerinin içine fenerler yerleştirilmişti). Dişler ince tahtalardandı. Yaratığın ağzından girdiler, hayvanın dilini simgeleyen kana bulanmış hayvan postlarının üzerinde yürüdüler. Kırmızı halı geleneğinin başı buydu belki de. İçeride, alçak kiriş direkleri, çobanpüskülü ve sedir gibi diken yapraklı ağaçların dallarıyla abartılı bir biçimde süslenmişti. Ateşte için için yanmakta olan nemli kütükler ortalığı öyle bir dumana boğmuştu ki, bütün bu yeşillikten çok azı seçilebiliyordu. Bunun hiç önemi yoktu, çünkü koca şarap küpleri dumanın arasından yine de kendini belli ediyordu. Frol'le Alobar'ın kupaları da sürekli doldurulmaktaydı. Ama içkinin çoğu, komşular onları dürterken, şarkıya katılmaya zorlarken sarsıntıdan yerlere dökülüp ziyan oluyordu. Frol dikkatini bu açık saçık şarkılarda geçen bütün şiirsel edepsizliği öğrenmeye vermişti, ama Alobar durmadan tek bildiği şarkıyı tekrarlayıp duruyordu. O da eski, çok eski savaşlarla ilgili epik bir şeydi. Daha sabah yıldızı, Dişi Ayı'yı gebe bırakıp da pancarı doğurmasına yol açmadan önceki günlere ait savaşlar.

Yaylı ve nefesli sazlar acemice çalınmaktaydı. Çok geçmeden danslar başladı. Şarabın kimyasının yardımıyla, Alobar'la Frol rahatladılar,

gürültülü coşkuya ayak uydurabilmeye başladılar. Frol kendisini dansa kaldıran her hantal herifle dans etti; Alobar sosisler, hayvan kanı ve yulaftan yapılma sucuklar yedi, zar attı, kâğıt oynadı.

Gece yarısına biraz kala, sanki işaret verilmiş gibi şarkılar, danslar ve oyunlar birden kesildi. Alobar'la Frol şallarını, battaniyelerini, uyuyan bebelerini toparlayıp eve gitmeye hazırlanırken onlara uyarıda bulunuldu, hemen giderlerse mevsimin esas büyük olayını kaçıracakları söylendi. O sırada iki köylü kadın belirdi. En şık, işlemeli elbiselerini giymişlerdi. Küplerin arkasına yığılmış yeşilliklerin arasından ellerinde çok katlı bir pastayla ortaya çıktılar. Masalardan biri orta yere çekildi, pasta üzerine kondu. Erkeklerin pastanın çevresine nasıl toplandığını gören, içinden çıplak bir bakire fırlayacak sanırdı, ama pastacılık sanatındaki bu özel ilerleme daha dokuz-on yüzyıl sonra gerçekleşecekti.

Kadınlardan biri süslü önlüğünün cebinden bir bıçak çekti, pastayı kesmeye koyuldu. İstediği gibi kesip hazırlayınca, öteki kadın servis yapmaya başladı. Birer dilim, yalnızca erkeklere verilmekteydi. Alobar da dahil tüm erkekler pastalarını aldıktan sonra, kadınlar da pastalarını yavaş yavaş çiğneyerek yemeye başladılar. Bir yandan da erkeklerinin çiğneyişini izliyorlardı. Çene kasları ağır ağır açılıp kapanıyordu. O çiğneme sesi hariç, koca salonda çıt çıkmaz olmuştu.

Pasta o kadar yumuşak ve tatlıydı ki, Alobar pişirene iltifat etmeye niyetlendi. Ne var ki bu sessizlikte konuşmaya kalkmak bir garip kaçacaktı. Devrilen bir ağaç gibi, herkesi yerinden hoplatacaktı. Tam o sırada dişleri küçük ve sert bir şeyin üzerine kapandı, sinir sistemine bir titreşim yayıldı. Bağırmaya cesaret edemedi. İltifatı bile gemlemek gereken bir yerde, şikâyete hiç dayanılamazdı. Aşçıların duygularını incitmek istemeyen Alobar, ağzındaki sert şeyi elinden geldiği kadar belli etmeksizin çıkardı. Ama çabaları boşunaydı. Dumandan kızarmış bütün gözler üzerine çevrilmişti o anda.

Sert cisim hemen tanınacak bir şeydi. Azıdişine geçici bir acı vermişse de aslında pek önemli bir şey de sayılmazdı. Herkes zaten bakıyordu. Alobar hafifçe utanıp kızararak, kolay görebilsinler diye onu havaya kaldırdı. "Bir fasulye yalnızca," dedi utangaç bir sesle. Daha bu sözler ağzından çıkarken, salonda birden korkunç bir gürültü koptu. Herkes bir ağızdan. "Fasulye! Fasulye! Fasulye!" diye bağırmaya başlamıştı. Kadın erkek, herkes katılıyordu bu çığlığa. Köylüler Alobar'a doğru yürüdüler, sırtını sıvazladılar, saçlarını karıştırdılar, onu kucakladılar, orasını burasını

sıkıştırdılar. Taht gibi süslenmiş bir tahta sandalye getirildi, duvara çakılmış boynuzların tam altına kondu. Alobar o tahta götürüldü, oturtuldu, kulakları sağır eden alkış ve tezahürat, kıkırdamalar ve kahkahalar arasında başına ökseotundan yapılmış dengesiz bir taç giydirildi.

Kalabalık ona “kral” demeye başlayınca Alobar’ın soluğu boğazına tıkanır gibi oldu. Yüreği bir takla attı, mavi gözleri aralık ayında donan göletler gibi katılaştı, dizlerinin bağı çözüldü, içinde bu anı bir kere daha yaşamış gibi bir duygu uyandı.

“Viva Fabarum Rex!” diye bağırıyorlar gibi geldi ona. Sanki bir kar ve pasta yağmurunun gerisinden görüyordu onları. “Viva Fabarum Rex! Yaşasın Fasulye Kralı!”

Geleneğe göre Fasulye Kralı’nın sonsuz hakları vardı. Rastgele yapılan seçimi izleyen on iki gün boyunca, istediği emri verecek, canının istediğini yaptıracaktı. Ne kadar büyük günah olursa olsun, her zevke hakkı vardı. Hiçbir yatak, hiçbir kapı yasak değildi ona. Canı istediği zaman, istediği insanın evine girebilir, yiyip içebilirdi. Komşunun karısını istiyorsa, onun olurdu. İstediği kız da öyle. Kilisenin mihrabına işemek gibi ayıp ve günah hareketlere izin verilmekle kalınmıyor, teşvik bile ediliyordu. Fasulye Kralı nereye gitse, ne yapsa çevresinde gürültücü bir kalabalık bulunuyordu. Durmadan o yalancı tacı düzeltiyor, cüppesini çekiştiriyor (bu arada tacı çarpıtıp adamın poposunu açıyorlar), üstüne şarap döküyor, onu alkışlıyor, teşvik ediyor, yüzüne gülüyorlardı.

Bu gelenek Alobar’a anlatıldığında düşündü: *Eh, eğer bu insanlar bir kral istiyorsa, benim olmam son derece uygun. Bu krallık bana şans eseri olarak geldi ama, herhalde bu işte benden tecrübelisi de yoktur. Aslında bu kış günlerini düşüncelerimle baş başa geçirmeyi planlamışsam da ne de olsa bir bayram bu. Biraz eğlensem de olur. Frol beni çok tatmin etti, ama bu çevrede birkaç etek var ki kaldırmak hoşuma gider yine de. Madem bir kral istiyorlar, öyle olsun! O minik fasulyenin, bitkisel aklıyla, bu işe en uygun adamı seçtiğinden haberleri yok. Ha-ha.*

Sonra köylüler ona geleneğin geri kalanını da açıkladılar. On iki günlük saltanatın sonunda, Krallar Günü’nde, yasanın ve ahlakın ciddi kuralları, birden yeniden dirilecekti. Fasulye Kralı o zaman başında tacıyla köyün dışında bir çayıra çıkarılacak, gırtlağı kesilecekti.

“Kim o?”

“Alobar. Köyden. Sizinle konuşmam gerek. Kapıyı açın.”

“Defol buradan.”

“Hayır! Gidemem. Ben Fasulye Kralı’yım.”

Kulübenin içinden bir gülme sesi geldi. Daha doğrusu, belki gülmenin hayvansal bir atasıydı bu ses. Bir tilkinin gırtlağına yerleşmiş yabani eğirmeni sarmalayan dikenli pamuk ipliğinin çıkardığı o kesik kesik sese benziyordu. “Krallığınızın sınırlarını aşmışsınız, Majeste. Ben sizin tebaanızdan değilim. Siktirip gidin buradan.”

Alobar Şamanın kapısına yaslandı. Ağlama isteği hiç bu kadar güçlü olmamıştı. Ah, keşke sakalını kesmemiş olsaydı da gözyaşlarını o sakal emse, saklasaydı. “Anlamıyorsunuz. Ben oyun oynamıyorum. Köylülerden biri değilim ben. Kralım.”

“Söylemiştin. Fasulye Kralı’sın. Git bir kadeh şarap daha iç, Majeste. Yarın kilisede diz çökünce de papazdan af dilemeyi unutma.” Alobar hırsla yüklenip kapıyı kırıverdi, tahta parçalarını sağa sola saçarak içeriye daldı, Şamanı yattığı şilteden kaldırdı. Başında o boyalı geyik kafası olmayınca ihtiyar pek de korkunç görünmüyordu. Alobar onu sarstı, sarstı; boynundaki binbir çeşit dişten oluşmuş binbir çeşit kolyesi alakarga sürüsü gibi çatırdadı.

“Pekâlâ, pekâlâ,” dedi Şaman. “Ne istiyorsun, bilgi mi, bilgelik mi?”

“Şey… yani… ııı… bilgelik!”

“O halde şansın yok. Bilgelik uzun zaman ister. Oysa sen on iki gün sonra öleceksin.”

Alobar Şamanı minderin üzerine itti. “Hayır, ölmeyeceğim!” diye bağırdı ayaklarını yere vura vura. “Ölmeyeceğim ben!”

“Ya! Demek ölmeyeceksin, ha? Ama sen kralsın. Demek ki ölmeye mahkûmsun.” Şaman aydedenin elçiliğini yapan bir sansar gibi sırıttı.

“Ben iki kere kralım ve iki kere mahkûmum… bıktım usandım bu işten artık. Önce saç, sonra fasulye. Eğer ölüm beni istiyorsa, solgun atına binsin de gelsin. Ağzında küller, kasığında buzlarla. Elinde orağını çevirsin, korkunç sesler çıkarsın. Kendi dikilsin karşıma. Bana saç gibi, koyun götlü köylü karılarının pişirdiği şekerlemelerin içine tıkılmış boktan bir fasulye tanesi gibi şeyler yollamasın. Belki o zaman bile gitmezdim. Doğrusunu istersen, bu ölümün davranış biçimini hiç beğenmiyorum.”

Şamanın gözlerinde bir ilgi pırıltısı oynaştı. Yuvarlak kalçaları üzerinde doğruldu, kapıdan kulübesinin içine yağan karlara doğru baktı. “Biraz soğuk geliyor mu sana da? Gel, yardım et de şu kapıyı kapatalım. Sonra bir mantar çayı yaparım, derdini konuşuruz.”

Ev sahibi sönmekte olan ateşin başında uğraşırken, Alobar duvarlarda asılı çeşit çeşit kuru sebzeden hazırlanmış örgüleri kokluyordu. Her biri, bitkiler krallığının iç dünyasını bir başka açıdan yansıtmaktaydı. Sonra Alobar ortalıktaki kemikleri, yılan dişlerini, salyangoz kabuklarını, Şamanın çalacağı nefesli sazları elledi. Kimisi tavandan sarkıyordu. Bu eşyaların her biri, kendi normal durumundan çıkarılmış, değişik bir kılığa sokulmuştu, ama hepsi de yerine yakışmış, yeni durumunu hiç yadırgamıyor gibiydi. Alobar’ın kafasındaki keşmekeş yeni bir kavramla bir kere daha sarsıldı: “Varoluş yeni baştan düzenlenebilir.” Bu düşünceyi kapıdan dışarı mı fırlatsın, başköşeye mi oturtsun, bilemiyordu. O sırada dumanı tüten çay eline tutuşturuldu, Alobar rahatladı.

Şaman çayını törensel bir edayla yudumluyordu. Alobar bütün hikâyeyi, baştan sona anlattı. Birinin çayı, ötekinin hikâyesi sonuna yaklaşırken, Şaman cebinden birkaç kısa sicim parçası çıkardı, bir yandan bir şeyler mırıldanarak onları birbirine bağlamaya koyuldu. “Bu örgüyle, çatırdayan kara buzların hıçkırıklarını bağlıyorum,” diye söyleniyordu. “Bu örgüyle baltanın çam kozalağına cevabını bağlıyorum. Kurtçuğun kavisli göbeğini bağlıyorum. Gökte kuyrukluyıldızın kaçtığı deliği bağlıyorum. Gökkuşağının köklerini, kızılağacın kaçışını bağlıyorum.” Böyle devam edip gidiyordu. “Örgüm eşekarısının sağır ninesini bağlıyor…” Sonunda Alobar onu tekrar yakalayıp sarsacak hale geldi.

Tam Alobar sabrının sınırına vardığı sırada Şaman avuçlarını açtı, bir sürü düğüm attığı sicimi gösterdi. Sicim parçacıkları nefis bir menekşe oluvermişti. Taçyapraklarının rengi bir gerdandaki aşk ısırıklarının rengindeydi. Alobar çiçeğe uzandı ama çiçek birden aleve dönüştü, Şamanın avucunda yandı, onun parmaklarını hiç yakmaksızın bitip gitti. Bu sefer mırıldanma sırası Alobar’a gelmişti. “Gelecekte kimin kapısını kırdığıma dikkat edeceğim,” dedi. Kolunun yeniyle, şaşkınlığından dökmüş olduğu çayları sildi.

Şaman güldü. “Bu eski sihirlere pek de aldırma,” dedi. “Eskiden bunların da gücü vardı, ama artık otlarla konuşmayı bilen kaçık ihtiyarın eğlencesi oldu kaldı.” Alobar itiraz edecekken Şaman onun sözünü kesti. “İnsanoğlu bitkilerden ve hayvanlardan uzaklaşıyor,” dedi. “Yavaş yavaş onlarla olan

bağını koparıyor. Günün birinde tekrar ilişki kurmak zorunda kalacak. Eğer evren yaşayacaksa, insanoğlu buna mecbur olacak. Ama şimdilik, belki yeni yoluna koyulsa gerçekten de daha iyi olur."

"Neden o?"

"Kertenkele alt tarafı kertenkeledir, yılanbalığı yılanbalığıdır, diken de dikendir. Gerçi diken, kendi dikenliği içinde bütün haldedir, sınırları, bazı sersemlerin sandığı kadar sert değilse bile, yine de çok bellidir. Aelfric köylüleri de dikenler, kertenkeleler gibidir. Bir tek şey olarak doğar, bir tek şey olarak ölürler. Ama sen… savaşçı olmuşsun, kral olmuşsun, serf olmuşsun, üstelik görünüşe bakılırsa henüz yolun sonuna gelmiş de değilsin. Demek ki yeni yönün sırrını öğrenmişsin. Kısacası: Bir insan, birçok şey olabilir. Belki de her şey olabilir.

"Geçmişte bitki ve hayvan yaşamıyla insan yaşamı arasında pek az fark vardı. Şimdi bazı insanlar kendilerini yalnız hayvan ve bitkilerden değil, öteki insanlardan bile ayırıyor. Romalılar, Hıristiyanlıklarıyla ortaya çıkıp insanın birey olması fikrini geliştirdiler. Ama sen ne Romalısın ne de Hıristiyan. Yine de onlar kadar aşkla yüklüsün. Demek ki bu durum ortalığa yayılmış artık. Romalılar bireyciliği teşvik ediyorlar, beri yandan da katı denetimler uyguluyorlar. Er geç birtakım adamlar türeyecek; eşsiz, olağanüstü ve tek başına olan bireyin yüceliğine inançları yüzünden kendilerini her türlü denetimden muaf ilan edecekler. Özgünlükleri sayesinde, kabul edilmiş standartlara meydan okuyacaklar. Bu tür adamlar, Roma'ya da, bundan sonra gelecek diğer Roma'lara da dert olacak. Sanıyorum sen o adamların ilklerinden birisin Alobar.

"Yo, yo, itiraz etme. Bakıyorum sözlerim seni hem sevindirdi, hem de heyecanlandırdı."

Doğruydu. Alobar sevinci ve heyecanı arasında, çayını unutmuş; çay soğumuştu. Şaman, fincanını alıp tekrar ısıttı.

"Sen sıradan bir köylü olsan, bir-iki gösteri daha yapar, gözünü kamaştırırdım. Seni azarlar, sakinleştirir, ölümünü beklemek üzere Aelfric'e yollardım. Köylülerin çoğu ölmekten hiç kaçmaz. Ölüm onlar için ter dökmenin sona ermesi demektir. Kirli, yorgun vücutlarını nihayet fırlatıp atabilecek, saf ruh boyutuna geçebileceklerdir. Bitkilerle hayvanlar, ölüm konusunda onlardan daha rahattır. Doğal bir sondur ölüm. Ama insan, doğası açısından, doğal olmayan bir hayvandır. Eğer ölümü yenebilecek bir tek hayvan varsa, o da insandır.

“Sen sıradan bir serf olsaydın, seni tekrar Aelfric’e yollar, eski yıl bitip yenisi başlarken komşularının kutlayacağı saflaştırma törenine yardımcı olmanı isterdim. O köylülerin, en sevdikleri şeylerle alay etmelerini, böylece o şeyleri gözlerinde daha büyütmelerini sağlar bu tür olaylar. Seni, o kutsal ökseotunu takmak, Fasulye Kralı olmak, sevgili tarım tanrıçasına kurban edilmek üzere geri yollardım. Ama onun yerine, şu anda kendi içinden esen bu garip rüzgâra uyup yola koyulman, gitmen için teşvik edeceğim seni. O rüzgâr seni nereye götürürse, oraya kadar git.”

“Ama ne tarafa gideyim?”

“O artık rüzgârla senin aranda. Sen herhalde bir tür ölümsüzlük arıyorsun. O konuda sana yardım edemem. Benim yaşadığım yerlerde ölüm bir yoldaştır. İnsan dostuyla, yoldaşıyla kavga etmez. Eğer ölüme karşı gücü olan ustaları bulmak istiyorsan, doğunun ta ötelerine gitmeni öneririm.”

“Hellas’a kadar mı?”

“Hellas’tan çok uzağa.”

“Mısır’a mı öyleyse?” Alobar’ın kafasında Mısır, o lanet olası aynalarıyla, yolun sonu demekti.

“Mısır’a kadar olan yolun üç katı kadar gitmen gerek senin.”

“Mısır’dan üç kat öteye mi? Beni kandırmaya mı çalışıyorsun? Dünyanın kenarından düşerim o zaman.”

Şaman katıla katıla güldü. “Alobar! Dünyanın kenarı yoktur.”

Bu sefer gülme sırası Alobar’ındı. Karşısındakinin her şeye rağmen osuruktan deli bir ihtiyar olabileceğini düşünmeye başlamıştı. “Ne saçma şey!” dedi.

“Sen özgür ve özel bir insansın Alobar. Bu nedenle sana bir sır söyleyeceğim. Dinle beni. Ben kuşlarla, balıklarla sık sık konuşurum. Kuşlar da, balıklar da, dünyanın bir kenarı olmadığı konusunda bana defalarca teminat verdiler. Biz bir topun üzerinde yaşıyoruz Alobar. Gerçekten. Kimseye söyleme ama dünya yusyuvarlak.”

Bu öyle sersemletici bir fikirdi ki Alobar kendini bayılacak gibi hissetti. Çayından bir yudum alıp yuttu, Şamanın gözlerine baktı. Gözler pastadan çıkan fasulye kadar karaydı. Alobar o gözlerden, kendisiyle alay edilmediğini okumaya, emin olmaya uğraşıyordu. Sonunda Şamanın içtenliğine inanınca ayağa kalktı, postlarını topladı. “O halde yola çıkayım bari,” dedi.

“Herhalde öyle yapmalısın.”

“Besbelli ben dönene kadar burada pek çok bayram kutlanır. Ama tekrar buradan geçtiğimde sana yeni ve sağlam bir kapı yapmaktan zevk duyacağım.”

“Dönmeyi planlıyorsun demek, öyle mi?”

“Eğer dünya yuvarlaksa, başka çarem var mı?” Alobar kıkır kıkır güldü. “Günün birinde tekrar kabilemi bulup aralarına karışacağım. Bunu yapmak için kılık değiştirmek zorunda kalsam bile.”

Şaman başını iki yana salladı. “Güvenilir kaynaklardan gelen haberlere göre; Lord Aelfric’in adamları, bahar gelip yollar kuruduğu anda senin şatona saldıracaklar. Karşı koyanları öldürecek, geri kalanını vaftiz edecekler. Sen dönmeden çok önce… tabii eğer dönersen… Bir zamanlar yönettiğin o bağımsız kent, Kutsal İmparatorluk’un sınırları içinde bir Roma üssü olarak yönetilmeye başlayacak.”

Alobar yumruğunu avucuna vurdu. “O zaman kabilemi uyarmam gerek! Bir savunma planlarım! Belki biz daha önce saldırırız! Sabah yıldızının altın bıyıkları adına yemin ediyorum; bu şalgam yiyen salaklara savaş ne demekmiş öğretiriz! Götlerini kurtarmak için bir tek tanrı yetmeyecek onlara… ben ve askerlerim işlerini çoktan bitirmiş olacağız… falan filan, filan falan…”

“Çok geç, Alobar, çok geç.” Şaman sanki bu sözünü vurgulamak istermişçesine, duvardan bir porsuk maskesi çekip ateşe fırlattı. “Düşman yalnız Lord Aelfric değil, tüm imparatorluk. Çok fazla büyük, çok fazla köklü, çok da güçlü. Dünya değişiyor Alobar.” Yanan maskeye doğru işaret etti. “Tarihin dalgalarını durdurmak uğruna hayatını ziyan etme. Roma’yı tarih doğurdu, bir gün yine tarih gömecek. Bu arada, senin başka işlerin var. Unuttun mu? Sen birey olacak değil misin? Şimdiye kadar kimsenin keşfetmeye cesaret edemediği diyarları keşfedecek değil misin? Yoksa yönetenlerin bir tokatta öldüreceği can sıkıcı sivrisineklerden biri misin? Artık kral veya savaşçı değilsin, hatırlasana… yeni bir şeysin. Gidip kabile halkının arasında ölürsen bunun onlara hiçbir yararı dokunmaz. Ama tüm benliğinle yaşayacağın yeni bir hayattan ne yararlar doğar, onu kim tahmin edebilir?”

“Haklısın,” dedi Alobar. içini çekti. “Kabilem de, şehvetli kadınları da, soylu tazıları da arkamda kaldı artık. Ben ileriye gitmek zorundayım.”

İhtiyarı kucakladıktan sonra kapıdan karlara çıktı. Çizmelerinin burnunu doğuya çevirdi, topuklarını da o parmakları izlemeye zorladı. Şamanın

küçük kulübesi çabucak görünmez oldu. Az sonra köy de, hatta tepedeki malikâne de görünmez oldu.

Frol Fasulye Krallığı'mdan yararlanıp bu geç saatte bir başka kadınla yattığımı sanacak, diye düşündü. Ona acı çektireceğini hissediyor, bundan kendi de acı duyuyordu. Frol'ü ve bebekleri pek özleyecekti. Belki Wren'i ve Mik'i özlediğinden bile fazla. Ama içinde esen garip bir rüzgârın varlığını hissediyordu. O rüzgâr götürüyordu onu uzaklara.

Gökyüzü, yerdeki beyaz örtünün üzerine, bir kedinin inceliğiyle bastıran kadifemsi siyah bir pençe gibiydi. Yıldızlar, kedinin tüyleri arasından fışkıran kıvılcımları andırıyordu. Bir baykuşun çığlığı buz gibi havayı titrek bir iğne edasıyla deldi. Sonra her taraf sessizleşti. Bir tek çizmelerin karda çıkardığı o gıcırtılı ses kaldı. Karıncaların balmumu çiğnemesi gibi bir ses. Adımları hızlandı. Şen bir tempoyu benimsediler. Âdeta dans ederek gidiyordu, donmuş tarlaların ortasından.

"Dünya yuvarlak," diye bir şarkı tutturdu ayaklarının temposuna uyarak.

"Varoluş yeniden düzenlenebilir. Bir insan pek çok şey olabilir.

"Ben özel biriyim ve özgürüm.

"Dünya da yuvarlak, yuvarlak, yusyuvarlak."

Birkaç hafta sonra Alobar bir gün sıcacık güneşi yüzünde, leş gibi bir kokuyu burun deliklerinde hissederek uyandı. Çimenlerin üzerinde doğrulup oturdu, gözlerini ovuşturdu. Rüyanın gerisi nereye gitti diye sorma Alobar. Tüm rüyalar öteki boyutta devam eder.

Sıcacık güneş ona pek rahat bir duygu veriyordu. *Bütün-sabah-yan-gel-yat-koltuk-altlarını-kaşı* türünden bir duygu. Ama burnunun içinde de kıllar dalgalanıyor, kemikler tıkırdıyor, koku hücreleri titriyor, uyarı ışıkları kırmızı yanıyordu: Waden'in bal fıçıları aşkına… ne biçim koku bu!

Şöyle yan tarafta otlayan bir sürü vardı. Alobar kokunun onlardan geldiğini tahmin etti. Ama eğer koyunlar burnunu bu kadar rahatsız ediyorsa, yuh olsun yünlerine de, etlerine de dedi içinden. *Belki de sıcak iklimlerde koyunlar kuzenlerinin kokusunu alıyorlar*, diye düşündü. Çünkü burun deliklerine saldırıya geçen koku kesinlikle keçi kokusuydu. Azgın bir keçi kokusu!

Sürü bu kadar yakında olduğuna göre, bir yerlerde birde çoban olmalı, diye geçirdi aklından. *Belki onunla konuşursam bir-iki lokma ekmek kırıntısı verir bana, midemin çığlığını bastırırım, kalkar daha iyi kokan bir*

yere giderim. Alobar kalkmaya çalıştığı zaman bir şey giysisini tuttu, onu tekrar aşağıya çekti. Ayağa kalkmayı bir kere daha denedi, yine aşağıya çekildi. Elini arkaya uzatıp kendini yakalayan dalı ya da dikeni tutmaya, kendini ondan kurtarmaya uğraştı, ama elleri hiçbir şeye değmedi. Kalçaları üzerinde birkaç metre ilerledi, kalkmayı bir daha denedi, sonra bir daha, bir daha… her seferinde sonuç aynıydı. Hem kızmış, hem de biraz korkmuş durumda, bıçağını çekti, oturduğu yerde arkasına döndü. Arkasında kimse yoktu. Bacaklarının tüm esnekliğinden yararlanıp birden kendini ayağa fırlattı. Güm! Özel ulak olarak yerçekimine postalanmış meteorlar gibi indi yere.

Bu sefer olduğu yerde oturdu, parmaklarını bıçağının üzerinde gezdirdi, yamaçtaki her koyuna kendi yüzündeki umutsuzluk, şaşkınlık ve küçük düşme ifadesini ayrı ayrı gösterdi. Yaklaşık bir çeyrek saat geçtikten sonra çok yavaş, santim santim, milim milim doğrulmaya başladı. Ve başardı! Ayaktaydı! Gerindi, ağzından, yirmi metre ilerdeki koyunların yünlerini dalgalandıran rahat bir iç çekişi kurtuldu. Birkaç adım attı, sonra yüzükoyun, yeni uzamaya başlayan sakalının üstüne bir kere daha kapaklandı.

Tepenin yamacında vahşi, harikulade bir kahkaha patladı, ta uzaklardaki kayalarda yankılandı. Vahşiydi vahşi olmasına gerçekten. Çünkü tınısı normal insan sesinin sınırları içinde değildi. Öylesine çekingenlikten uzak bir sesti ki, Şamanın kahkahası yanında parazit gibi kalırdı. Harikuladeydi çünkü, kapsamı kocaman, dağılımı ender rastlanan türdendi. Aynı anda hem yabancı, hem tanıdık bir kahkahaydı. Alobar'ın içine, bilinmeyen şeylere yönelik bir korku sokuyor, aynı anda kendini tanımanın sevincini getiriyordu. Kendi karanlık yüreğinin damarlarından sıkılmış bir kahkaha olabilirdi bu. Sonra bir ahmağın kıçından çıkan gümbürtülerle elli kere büyütülmüş, bu hale gelmişti.

Kahkaha besbelli koyunları da etkiliyordu. Hepsi birlikte melemeye, tekmeler savurmaya başladılar. İçlerindeki en yaşlı koçlar bile, ufacık kuzular gibi sıçrayıp oynuyordu. Birden yamacı bir rüzgâr yaladı, koyu renk çimenlerden kara bir mırıltı yükseldi, dikenli çalılar ince dişler gibi takırdadılar. Arılar yerlerinden çıkıp toprağın azıcık üzerinde daireler çize çize uçmaya koyuldular. Az önce bu yamacı neşelendiren kuş sesleri hafifledi, kaprisli şakımaları melodik bir hal aldı, hemen hemen saygılı bir havaya büründü. Alobar'ın hissettiği tedirginlik, batan bir diken kadar rahatsız ediciydi. Ama beri yandan kasıklarında hoş bir gerilme,

bacaklarında gıdıklayıcı bir hareketlenme hissetti. İçinden gelen bir duygu onu kalkıp sürüyle birlikte dans etmeye itiyordu. Toprağın üzerinde ancak yatay durumda ilerleyebilmesi, acaba beni yılan gücü mü ele geçirdi, diye düşünmesine yol açtı. Yoksa dünyanın yine de bir kenarı mı vardı? Kendisi de o kenara tehlikeli biçimde yakın mıydı?

"Ey, adam! Neden karnının üzerinde kıvranıp durursun? İnsan mısın, solucan mı?" diye sordu ses.

Hem korkunç ve neşeli, hem de tehditkâr ve kışkırtıcı olan bu ses, Alobar'a biraz önceki başarısız teşebbüslerini unutturdu ve onu ayağa kaldırdı. Gür çıkmaya zorladığı sesiyle "Neredesin? Neden gülmektesin?" diye sordu Alobar.

"Ben her yerdeyim," diye gürledi ses. "Hem bir tanrı, ne diye gülmesin insanoğlunun acemi çabalarına?"

Alobar'ın savaşlarda eğitilmiş gözleri, yapraklar arasındaki şehvet sırıtışını ancak o zaman fark edebildi. Önce gördüğü o sırıtış oldu, ama sonra onun hemen altında bir kuyruk çarptı gözüne. İkisinin birbiriyle ilgili olduğu yolunda bir duyguya kapıldı. (Zaten kuyruk kemiği genellikle şehvet sırıtışı kemiğine bağlıdır, ama günümüzde o ilişki on yedi eyalette ve başkent Washington'da yasadışı sayılmaktadır.) Bir an sonra, çalılar aralandı, çayıra inanılmaz bir yaratık fırladı. Belden aşağısı tüyler içinde, keçiye benziyordu; belden yukarısı ise insan ve erkekti. Daha doğrusu, açık havada bronzlaşmış pancar toplayıcıları gibi fışkıran küt boynuzları saymazsanız, insana benziyordu.

"Sen… sen… boynuzlu ilahsın!" diye kekeledi Alobar.

Yaratık biraz daha yanaştı, kokunun nereden geldiği konusunda kalmış olabilecek kuşkuları da yok etti. "Bazı yerlerde öyle tanırlar beni," dedi. "Ama buralarda Pan diye bilinirim." Duraksadı. "Yani hâlâ bana saygı duyanlar öyle derler." Tekrar duraksadı. "Ya sen kimsin? Ne amaç peşindesin?"

"Adım Alobar. Bir zamanlar kral, bir zamanlar serftim, şimdi ise bireyim… hiç duydun mu sen bireyleri?… Özgürüm, açım ve senin hizmetindeyim. Amacıma gelince… valla, açık konuşmak gerekirse ben ölümden kaçıyorum."

Pan'ın yerleri sarhoş gibi tepiştirip duran toynakları yavaşça hareketsizleşti, durdu; yüzündeki alaycı, kurnaz ifade, bir el onu itmişçesine silindi. Kalın dudakları karamsar bir yay çizerek iki ucunu aşağıya doğru büktü, keçi gözlere yaramazlık yerine bir hüzün yerleşti. "Ben de," dedi.

“Efendim?” diye sordu Alobar.

“İşitemeyecek kadar çok mu açsın? Ben de ölümden kaçıyorum dedim.”

“Ama bu mümkün değil! Sen bir tanrısın. Tanrılar ölümsüz değil midir?”

“Pek sayılmaz. Evet, gerçi insanlığı yiyip bitiren, hastalık gibi, kaza gibi şeylere karşı bağışıklığımız vardır, ama tanrılar da ölebilir. Ancak bize inananlar bulunduğu sürece yaşarız.”

“Hımmm. Bunu hiç düşünmemiştim,” dedi Alobar. “Ama herhalde senin gibiler kendilerine inanan bulmakta pek sıkıntı çekmezler.” Pan, o dolaşık tüylerine, bacaklarına bulaşmış gübrelere rağmen, yine de ömründe gördüğü en etkileyici yaratıktı.

“Ha-ha! Sen ömrünü nerede geçirdin Alobar? Bir balkabağının içinde mi yaşadın bugüne kadar? Yoksa bir şalgam arabasından mı düştün dünyaya?”

Alobar gururlu bir sesle, “Ben *pancar* yiyenlerdenim,” diye duyuruda bulundu.

“Bu kadar cahil biri nasıl kral olmuş? Senin, halkın o kadar mı geri? Şarap rengi denizler üzerinde, ‘Büyük Pan öldü, Büyük Pan öldü!’ diye bağıran o ünlü sesi de mi hiç duymadılar? Tabii o olay yaklaşık bin yıl önceydi aslında. Senin gibi bir salak bile benim hâlâ sağ ve sağlam olduğumu görebilir. Ama yine de, İsa’nın doğmasıyla bana olan inanç çok zayıfladı. O gün bu gündür canımı kurtarmaya bakıyorum.”

“Evet, şimdi sen söyleyince aklıma geldi. Bizim kilisenin papazı senden sahte ilahlar arasında söz ederdi. Hatta şeytanı tarif etmeye kalkıştığında… biliyor musun, budala herif bir tek tanrı ve bir tek şeytan bulunduğuna inanıyor… evet, anlattığı şeytan âdeta… senin ikizin gibi bir şeydi!”

“Sen *Hıristiyan* mısın?” Pan bu kelimeyi öyle bir tiksinti ve nefretle söyledi ki, sürü dans etmeyi kesti, koyunlar da öfkeli bakışlarını Alobar’a dikti, arılar çevresinde kızgın kızgın dönmeye başladılar, oradan geçmekte olan bir kelebek de şaşılacak bir isabetle tam suratına pisledi.

“Yo, hayır, hayır,” dedi Alobar acele acele. Bir yandan yeşil kelebek pisliğini gözünün köşesinden silmeye çalışıyordu. “Aslında değilim. Yalnızca komşularım kuşkulanmasın diye Hıristiyanmışım gibi numara yaptım? Bu İsa denilen adam benim zevkime göre fazla muhallebi çocuğu. Hele şimdi sana yaptıklarını da duyunca, artık ona daha çok kızıyorum. Bireyciliği savunmuş olsa bile.”

“Seni ahmak!”

“Bana avrat demenizi kabul edemem efendim!”

“Ahmak dedim, avrat demedim! En sevdiğim şeyin adını mı takacaktım sana?” Pan’ın ağır gözkapakları bir an kapandı, düşünceleri başka çayırlara, başka günlere kaydı, onu sarp kayalıklardan aşağılara indiren dişi keçilerin pembe gerilerini düşündü.

“Ama yine de…” Alobar’ın yumruğu, bıçağının pek yakınındaydı. “Eğer niyetin ölümden kaçmaksa, bir damlacık şansını da tanrılara meydan okuyarak yok etme. Burada olmadığı için kendini savunamayacak durumdaki İsa’ya da, senin gibi gururlu bir sineği ezecek kadar yakındaki bana da.” Alobar tatsız bir gümbürtüyle bir kere daha çenesi üzerine düştü. Pan bir tek kasını bile kıpırdatmamıştı. “Muhallebi çocuğu, ha?” diye söyleniyordu. “İsa’nın dediğine göre insan aydınlığa ulaşabilmek için elindeki her şeyi tehlikeye atmalıymış. Tüm insanların arasında özellikle senin anlaman gereken bir şey var. İnsanın toplum tarafından kendisine sunulan o güven verici nimetleri reddetmek için çok cesur olması gerekir. Hele de yalnız kalmış bir ruhun bilinmez zevklerini araştırmak uğruna. Gerçi İsa’nın dans gibi, çiftleşme gibi konulara pek hevesi yoktu, doğru ve yanlış kavramlarını fazla ciddiye alıyordu, böylelikle kendini doğal dünyadan ayırıyordu; ayırıyordu, ama tüm kusurlarına rağmen, kendi çıkarları için ona sarılan siz insanlardan yine de çok daha üstündü.”

Alobar ikide bir yere kapaklanmaktan nasıl hoşlanmıyorsa, eleştirilmekten de yine öyle hoşlanmıyordu elbette. Şamandan öğrendiğine göre, insanı harikuladeliğe götüren yol, bazen de keskin bir dil kullanmaktan geçiyordu. Pan o sırada uzaklaşmaya başlamıştı. Aralarındaki konuşmanın bittiğini belirtir bir hali vardı. Alobar hemen onu geri çağırmaya kalkıştı. “Söyle bana, Boynuzlu İlah,” diye seslendi. “Eğer İsa senin canını tehdit ediyorsa, onu ne diye savunuyorsun?”

Tanrı durakladı, kibirli bir havaya büründü, yüksek topuklu ayakkabı giymiş bir kadın gibi kabardı, yükseldi. Ama cevap vereceği yerde bir kamış flüt çıkarıp içine doğru üfledi. Çıkan ses koyunların tekrar atlayıp sıçramasına, gökte ufak bulutçukların kırıtmasına yol açtı. Müzik tiz ve neşeliydi, hafif, titrek, gümüş gibi bir sesti. Dünyada zerre kadar kaygıları yokmuş gibi yükseliyordu ses titreşimleri tembel tembel havaya. O incecik, hafif müzikle Pan’ın kaba, kalın görünümü, iri, hüzünlü gözleri öyle bir çelişki oluşturuyordu ki, Alobar elinde olmadan duygulandı. Sonunda müzik bittiğinde parmak eklemleriyle gözündeki yaşı sildi, “Sizin için dilerim ölümün dişleri pamuk kesilir,” dedi.

“Senin için de,” diye karşılık verdi Pan. “Ama elimizde etkili bir şarap olmadan, kadeh kaldırmadan nasıl kutlama yaparız? Hem açlığını öyle dokunaklı biçimde ifade ettin ki sağır bitki kökleri bile duydu. Bahse girerim sevişmeye de acıkmışsındır. Gel benimle, Alobar. Sonsuzluğa kadar üzüntüyle yaşamaya mecbursak bile, bir yandan da dünyanın tadını çıkararak yaşayalım.”

Göz açıp kapayana kadar Pan koca çayırı aştı, peşindeki Alobar ise kayaların, dikenlerin üzerinden ilerlemeye koyuldu. Alobar fiziksel açıdan sağlamdı. Köylüler gibi çalışmak onu sertleştirmiş, yaptığı son yolculuk da güçlendirmişti. Ama tanrıya yine de yetişemiyordu. Kısa zamanda Pan görünmez oldu. Hoş bu pek sorun yaratmadı. Alobar yalnızca kokuyu izledi. Keçi salgıları havada tuzlu bir sis gibi iz bırakıyordu. Onu izleyerek tırmanmaya devam etti. Ne kadar yükseğe tırmanırsa tedirginliği o kadar batıcı oluyordu. Sonunda gerçekten telaşlandı. Tam bu heyecanlı kaygılar doruğa ulaşıp da kendini kayalardan aşağıya atma isteği doğuracağı sırada, genç kız sesleri, su sıçramaları duydu. Telaşı tümüyle uçup gitti. Pan’ın kokusunu izleyerek otlara bürünmüş bir mağaraya adım attı. Orta yerde berrak bir havuz vardı.

Havuzun sağladığı sıvısal zevklerden yararlanmakta olan yedi-sekiz tane rastlanmadık türden dişi insan görünüyordu. Boyları kısa, vücutları dolgun, kemiklerinin çevresini sanki fildişi ve petunyalar sarmış gibiydi. Dolaşık saçları deniz yosunlarına benziyor, hemen hemen topuklarına kadar iniyordu. Kusursuz meme başları domuz gözü gibi kırmızı kırmızıydı. Çığlıkları karanlıkta ışıklı bir iz bırakacak türdendi. Hiçbiri de Alobar’ın Aelfric’te bıraktığı yeni yetme Frol’den daha büyük değildi. Alobar’a baktıklarında çevreye cinsel kıvılcımlar uçuşuyordu. O da kendini çok iyi niyetli, dostça bir ortamda hissetti.

Havuzun tam karşısında, pek de derin olmayan bir mağaranın ağzında Pan duruyordu. Bir elinde şarap tulumu, bir elinde de ereksiyon halindeki penisi vardı. Ayaklarının dibindeki kaba bir kil kabın içinde, neredeyse cızırdayacak durumdaki organına tehlikeli sayılacak kadar yakın yerde, biraz zeytin, biraz incir, biraz da beyazpeynir durmaktaydı. Tanrı başını şöyle bir sallayıp ona yaklaşmasını işaret etti. Alobar açlıktan ölmek üzereydi. Ama yiyecek ve içeceğin bulunduğu yere varabilmek için o perilerle dolu suların içinden geçmesi gerekiyordu. Cesaretini toplayıp suya daldı. Arkadia’da “brunch” saati gelmişti.

Günün geri kalanı lüks, tatlı bir uyuşukluk içinde geçti. Alobar'ın kuzeyli tabiatı buna isyan ediyor, ama bir sonuç alamıyordu. Bu nympha'ların gösterilerinde çok vahşi olacaklarını, ısıracaklarını, tırmalayacaklarını, bağıracaklarını sanmıştı. Oysa ne kralken, ne de serfken rastlamadığı bir zerafetle karşı karşıya geldi. Bu yumuşaklık, Alobar'ın içindeki kahraman kişiliği biraz utandırdı. Alacakaranlıkta çevresine bakındığı zaman ise, kendi katkılarının izlerini gördü. Uyuklayan nympha'ların oyluklarında kurumuş meni vardı. Gölgeli suyun yüzeyinde meni topakları alabalıkların dokuma tezgâhından kopmuşçasına yüzüyordu. Eğreltiotlarının uçlarında parıldayan beyazlıklar çiğ olamayacak kadar süt kıvamındaydı. Bunlar yalnızca Pan'ın üretimi olamazdı. Çünkü Alobar'ın taşakları, üzerine basılıp ezilmiş üzüm salkımları kadar yassı ve susuzdu. Hem suda bir saat kadar oynaştıktan sonra Pan mağaraya kıvrılmış, uzun bir uykuya dalmıştı. Nympha'ların mırıltıları onu uyandıramayacak kadar hafifti.

"Pan iyi değil," dedi nympha'lar bir sır verircesine.

"Onu kayalara tırmanırken seyrettim. Burada dördünüzü birden doyurduğunu seyrettim. Bana durumu yeterince sağlam gibi geliyor," dedi Alobar.

Nympha'lardan hülyalı iç çekişleri yükseldi. "Sen onu gençliğinde görseydin. Eski tekeliğiyle karşılaştırınca bu hali yaralı kumruları hatırlatıyor."

"Onu güçsüz düşüren İsa mı?"

"İsa değil ama Hıristiyanlar. Hıristiyanlığın her ilerlemesiyle onun da güçleri azalıyor," dedi nympha'lardan biri.

Bir başkası, "Aslında bu durum Hıristiyanlıktan çok önce başladı," diye söze karıştı.

İlki, "Evet, doğru," diyerek ona hak verdi. "Sitelerin güç kazanmasıyla başladı. Pan gibi bir dağkeçisi için Attica ve Sparta'nın zarif tapınaklarında yer yoktur ki!"

Elindeki yapraklarla bacaklarındaki kalıntıları temizlemekte olan bir üçüncü nympha da sohbete katıldı. "Her şeyi başlatan, erkeğin kadına duyduğu kıskançlık oldu," dedi. "Olimpos'taki tanrıçaları dışarı atıp yerine erkek tanrılar koymaya kalktılar."

"Pan erkek tanrı değil mi?" diye sordu Alobar.

"Doğru, erkek tanrı ama dişisel değerlerle çok yakın ilgisi vardır. Kadınların değerini azaltmak için erkekler önce aydedenin değerini azaltmak zorunda kaldılar. İnsanlarla ağaçların, hayvanların, suların arasına

bir engel sokmak zorunda kaldılar. Çünkü ağaçlar, hayvanlar ve sular, güneşe oldukları kadar aya da sadıktırlar. Sonra, düşünceyle duygunun arasına da duvar çekmek zorundaydılar. Dibine oturup günün kazancını saydıkları kandil ışığıyla, bizim Pan'ın yürekten bağlı olduğu karanlık arasına da. Başlangıçta engel olarak Apollo'yu kullanmaya kalktılar. Apollo'nun soyut mantığı gerçekten de güçlü bir engel oluşturdu. Ama Apollo'nun sanatçı yanı hâlâ kadınlara karşı bir sevgiyi saklıyordu içinde. Pan'ın şehveti gibi apaçık, uluorta bir sevgi değil, ama amaçları ataerkil ihtirası alttan alta çökerten kontrollü bir istek. İsa ortaya çıkınca… tabii İsa hiçbir dişiyle yatmazdı… ne iki ayaklısıyla, ne de dört ayaklısıyla. İsa hiçbir müzik aleti çalmazdı, şiir okumazdı, ay ışığında yan gelip keyiflenmezdi… çok uygun bir engeldi bu İsa. Hıristiyanlık denen şey, rahibeleri hizmetçi kıza, kraliçeleri cariyeye, tanrıçaları da esin perisine döndürmeye yarayan bir düzendir."

"Bizim gibi nympha'ları neye çevireceğini de kim nereden bilebilir?"

Alobar pancar kırmızısı bir öfkenin içinde kabardığını hissetti. Başını hırsla salladı. "Dünya değişiyor," dedi. "Ama bu dünyada sizin için de her zaman bir yer bulunacaktır. Pan için de."

"Belki. Biz elbette ki modern insanlara bir zarar gelmesini istiyor değiliz. Yine de Pan zaman zaman onlara biraz katı davranır ya! Peki ya sen? Korktuğun kaderden kurtulabilecek misin?"

"Beni yanlış anlıyorsunuz. Ben ölümden korkmuyorum. Ona kızıyorum. Her şeyin sonunda ölmesi gerek herhalde. Ben de buna istisna değilim. Ama bana fikrim sorulsun istiyorum. Anlıyor musunuz ne demek istediğimi? Ölüm sabırsız ve düşüncesiz davranıyor. Siz bir işin orta yerindeyken odanıza dalıyor, girerken çizmelerini kapıdaki paspasa silme zahmetine bile katlanmıyor. Benim içimde yeni bir heves var canlarım. Kendim olma hevesi. Bir ömür süresine tahsis edilenden daha fazla şeye sahip olma hevesi. Ancak kendi canım istediği zaman ölmek konusunda kesinlikle kararlıyım. Bu yüzden doğuya doğru gidiyorum. Duyduğuma göre ölüme biraz edep öğreten adamlar varmış orada."

"Galiba sen, cesur olduğun kadar budalasın da Alobar. Belki de cesaretin aslı da budalalıktır. Korku, tıpkı sevgi gibi, derinliğe, doğanın gölgelikli kuytularına doğru bir çağrıdır. Korku, kızgınlıktan çok daha ince bir duygudur. Kızmak, zihnin yarattığı bir acıdır. Sonunda kendini İsa'nın pırıl pırıl aydınlatılmış salonlarında yakınırken bulursun.

Ama korku vücudun bir bilgeliğidir. Seni tekrar Pan’a döndürür.” Alobar bunu bir kere daha düşünürken, Pan uyandı, gerindi, devedikenlerinin arasına daldı. Güneş batarken hâlâ dönmeyince Alobar nympha’ları son bir kere daha sıkıştırdı, tepeden aşağı uzanan yolculuğuna başladı. Yolda o gökgürültüsüne benzer kahkahanın birkaç kere çevresinde çınladığını duydu; bir keresinde, ay ışığının, tepelerde koşturan bir boynuzun üzerine düştüğünü görür gibi oldu.

Tek başınaydı. Ona eşlik edecek bir tek spermi bile kalmamıştı. Alobar adımlarını tekrar doğuya doğru çevirdi. İçi beklentilerle doluydu. Adımlarının temposunu akıldan çok içgüdüler ayarlıyordu. Ona hızlı yürüme enerjisini veren, belirli bir yamaca doğru atılan düzenli adımların takdiri değil, harikuladeliğin var olduğuna dair ipuçlarıydı.

Bu şekilde, gerçek zamana sığamayacak kadar uzun bir süre boyunca devam edecekti yoluna. Daktilonun tuşlarından daha çok sayıda yerlerden geçecek, dolmakalem uçlarının sayısından daha çok serüvenler yaşayacaktı. Türlü tehlikelerle dolu kaçışı boyunca, hayata gerekli olan gerilimi, ölümün o bilinmezliğinin sağladığını bir kerecik olsun düşünmedi. Fakat hiçbir karşılaşmanın kolay kolay unutturamayacağı Pan’ın soydaşlarından edindiği izlenimlerden yola çıkarak, ölüme daha az kızmaya, ondan daha çok korkmaya doğru kaydı. Peşpeşe birçok egzotik yerden geçerken, türlü türlü diller öğrenir, art arda çizmeler eskitirken kendi şarkısını söyleyip duruyordu:

“Severim dünyayı, severim dünyayı
Ayaklarımın altında bir toptur o
Dünya yuvarlaktır, yuvarlaktır
Boktan bir pancara benzer o.”

Yoo, belleklerde ozan olarak hatırlanmayacaktı… hoş savaşçı veya kral olarak da hatırlanmayacaktı ya. Ne var ki, hayat adildir. Günün birinde adı, koku sanayinde kullanılan bir kelime olarak kabul görecekti. Dâhi garson Priscilla’ya göre bir alobar, *Old Spice* tıraş losyonunun, ağsız külotların dantelleri tarafından emilme hızının ölçü birimiydi. Ama genç kadın bazen de aynı kelimeyi, geri geri uçan bir yabanördeğinin kanadındaki *Chanel No. 5*’in buharlaşma süresi olarak da tarif ederdi.

Seattle

Güneş tutulacak diye tüm kent birbirine girmişti. Bazılarına göre Seattle'da insan güneşi zaten pek seyrek gördüğünden, bir ara görmemesinin de hiçbir olağanüstü yanı yoktu. Pazartesi sabahı ortalık her zamankinden bir ton daha koyu olacaktı, o kadar. Beri yandan çoğunluğu oluşturan bir kısım insana göre de bu işin önemli yanı, pazartesi günü için havanın açık olacağının bildirilmiş olmasıydı. Seattle göklerinin, çimento kamyonu arkasında dokuz mil sürüklenmiş süzme peynire benzeyen göklerindeki bulut tabakası kalkınca, hatırlanabildiği kadarıyla ilk defa olarak, kent, doğanın en mistik görüntülerinden birine tanık olacaktı.

Pazartesi öğlende Ricki, Priscilla'nın evine uğradığında ilk iş olarak, "Tutulmayı seyretmeye Volunteer Parkı'na gittin mi?" diye sordu.

"Hayır. Kapıdan dışarı çıkmadım," dedi Priscilla esneyerek.

"O zaman televizyonda seyrettin."

"Etmedim."

"Yani hiç mi görmedin?"

"Dinledim," diye açıkladı Priscilla. "Radyoda dinledim. Sesi pastırma kızartılıyormuş gibi cızır cızırdı."

"Hay Allah, be kadın! Bazen senin gerçek olduğuna inanamıyorum." Ricki odaya bakınıp oturacak bir yer aradı. En uygun sayılabilecek olan kanepe ve koltuk, tepeleme kirli çamaşır, temiz çamaşır ve ara dönemdeki çamaşır yığınlarıyla doluydu. Ayrıca araya kitaplar, henüz açılmamış posta ve ayrıca laboratuvar teçhizatı karışmıştı. Bir-iki de pancar vardı. Ricki ayakta durmaya karar verdi. "Hızlı saldırı vitesine geçsen fena olmaz," dedi. "Toplantı otuz dakikaya kadar başlıyor."

"Birinci atışta duş yapar, İkincisinde boyanır, üçüncüsünde giyinirim. Yetişememişsem de şans golü atarım."

"Tökezlemezsen."

Priscilla banyonun kapısını çarparak kapattı. Ricki içi sıvı dolu bir şişeyi eliyle tutarak dökülmesini önlemek zorunda kaldı.

Ortalıkta dolaşan futbol deyimlerinin kaynağı, Ricki'nin dün öğleden sonra Priscilla'yı kandırıp Kingdome'daki futbol maçına götürmüş olmasıydı. Priscilla bu arada Ricki'nin Deniz Şahinleri'ni neden bu kadar çok tuttuğunu da anlamış oldu. Sebep "Deniz Kızları" diye anılan amigolardı. "Modalar gelir, modalar geçer," diyordu Ricki. "Ama kız amigoların etek boyu hep aynı kalır. İşte ben de eğlencemi o kısaltılmış standarda borçluyum."

Bugün (ikisinin de tatil günleri pazar ve pazartesiydi) Ricki, Priscilla'yı Günlük Meslektaş Kızlar Demeği'nin toplantısına götürüyordu. Üniversite mezunu garson kızların derneğiydi söz konusu kuruluş. Başlangıçta üyelerin hepsi üniversite mezunuydu. Sonradan dernek, standartlarını biraz düşürmek zorunda kalmış, iki yıllık yüksekokullara gitmiş olanları kabul etmeye başlamıştı. İşte Ricki o zaman katılmıştı üyeliğe. O zamanlar demeğin adında "kızlar" yerine "kız kardeşler" sözü kullanılıyordu. Ama o da çok politik bir kelimeydi. Kadınlararası dayanışmayı getiriyordu akla. Garson kızlar ise bunun, gerçeğe uymadığı gibi, uygunsuz bir şey olduğu kanısındaydılar. Ricki bu tutumu şöyle ifade ediyordu: "Bizim niyetimiz kendimize bir şeyler koparmak… yoksa kimsenin bir yerini kesmek değil!"

Seattle'da da, birçok büyük kentte olduğu gibi, sanat, edebiyat, felsefe, tarih vb. gibi dallarda eğitim görmüş pek çok kadın vardı. Sonradan bu eğitimleriyle bir şişe gazoz alabilmek için yanına bir de dolar katmaları gerektiğini öğrendiler. Evet, gerçi hiçbiri bu dalları seçerken zengin olmayı beklemiyordu, ama okulu takdirnameyle bitirmenin onları okul bahçesinden çıkardıktan sonra ancak en yakın kurumuş kuyu başına kadar götürüp orada bırakıvermesini de beklemiyorlardı. Seçtikleri branşla kendilerini geçindiremeyeceklerini görünce işi garsonluğa çevirmişlerdi. Çünkü bu sayede en az yatırımla en çok parayı kazanmak mümkündü. Mademki anlamlı ve doyurucu bir şey yapamıyorlardı, bari en az ahlaki ödünle, hatta en az mesleki bağla çalışarak telafi edebiliyorlardı durumu.

Dernek kızları sonunda aralarındaki farkların kendilerine "kız kardeş" diyemeyecek kadar fazla olduğunu anladılar, kendi varlık nedenlerini en basit biçimde bir kere daha gözden geçirdiler, sonunda birbirlerine sırayla özgürlük tanımaya karar verdiler. Haftalık aidat olarak ödenen para çok yüksekti. Ek fon oluşturmak için de bikiniyle araba yıkamak gibi başarısı deneyle sabit yöntemleri kullanıyorlardı. Yılda bir-iki kere (kasa durumuna

göre) para ödülü dağıtıyor, içlerinden değerli bir üyenin tepsisini elinden bırakıp gerçek uğraşına dönmesini sağlıyorlardı. Örneğin Trixie Melodian'ı Salmon House'dan çıkarmış, dans stüdyosuna göndermişlerdi. Orada Trixie, St. Helens Dağı'nın volkanik patlamalarından ilham alan bir balenin koreografisini yapmıştı. Sonra dernek, Ellen Cherry Charles'a da altı ay boyunca resim sehpası başında çalışabilme olanağı sağlamıştı. Kız o arada birtakım peyzajları bitirmiş, o resimler sonradan bir restorana asılmıştı. (Ressam kız, "Ben kurtuldum ama, resimlerim kurtulamadı," demişti.) Sheila Gomez de La Buznik'de bar masalarından hesap toplama işine ara vermiş, matematik dalında master'ını hazırlamıştı. Ricki'ye göre o master tezi, "bir tür Puerto Rico trigonometrisi"nden başka bir şey değildi.

Ricki kurumun verdiği burslar için güçlü bir aday sayılmazdı. Mezun olduğu dal beden eğitimiydi. Bunu diğer kız öğrencilerle birlikte bol bol duş yapabilmek için seçmişti. Ama Priscilla'nın eninde sonunda bir burs kapacağından emindi. Priscilla'nın üyeliğini bu yüzden destekliyordu. Priscilla başlangıçta pek isteksizdi. Öyle derneklere, gruplara katılacak türden bir insan değildi. "Ömrümde tek katıldığım örgüt, Columbia Plak Kulübü'ydü," diyordu. "Ondan da, fazla disiplin gerektiriyor diye çıkmak zorunda kaldım." Ama Ricki o koca koca, ağız sulandıran burslardan söz ettikçe, Priscilla'nın duyduğu heves de artıyordu. Yaptığı deneylerde sonuç alacak bir noktaya çok yaklaştığını hissetmekteydi. Ne var ki, devam edemeyecek kadar da yorgun hissediyordu kendini. Eğer bu dernek ona laboratuvarında kesintisiz çalışabileceği birkaç aylık süreyi satın alabilirse, üye olmakla kalmaz, popolarını öpmeye razı olurdu. "Benimkinden başlarsın," diyordu Ricki.

Priscilla banyodan çıktığında dapdar bir blucin giymiş, üzerine iguana yeşili, el örgüsü bir kazak geçirmişti. Bu kazağın rengi, kızıl kahve saçlarındaki kızıllığı daha bir vurguluyordu. Romalı aşk tanrısının yayına benzeyen dudaklarını değişiklik olsun diye pembeye boyamıştı. Ricki'nin dolgun Latin dudaklarına hiç benzemiyordu Priscilla'nın minik dudakları. Sonra gözkapaklarına, Bela Lugosi'yi plaj cankurtaranı gibi gösterecek kadar mor far sürmüştü. "Vay canına!" diye iltifat etti Ricki. "Bugün gördüğüm ikinci en etkili şey oldun! Birincisi güneşin tam tutulmasıydı."

Priscilla, "İnsana güneş tutulmasından Mormon kilise korosu gibi sesler çıkmalıymış gibi geliyor," dedi. "Oysa sesi gerçekten kızaran pastırmaya benziyordu."

"Sen uykudaymışsın, budala!"

Ricki'nin paslı, kambur Volkswagen'ine binip kente doğru yola koyuldular. Ricki, "Bu düldülün direksiyonunda görülmekten utanç duyuyorum," dedi. "Cilt hastalığı varmış gibi kerata. Daha da beteri, tam senin kullanacağın türden bir araba."

"Formülü kusursuz hale getirdiğim zaman beni ya BMW'nin, ya Lincoln Continental'in direksiyonunda göreceksin," diye öğündü Priscilla. "Hatta belki aynı anda ikisinde birden görürsün."

"İşte seni derneğe onun için yazdırıyoruz. O kokmuş stüdyodan kurtarıp lüks bir çatı katına taşınmanı sağlayacağız. Umarım şimdiki evinden daha derli toplu tutarsın. Ha, aklıma geldi, Pris, o kurumuş pancarların ne işi vardı senin koltukta?"

"Birisi kapıma pancar bırakıp duruyor. Açık konuşmak gerekirse, sen bırakıyorsun sanıyordum."

"Ben mi? Ben ne diye yapayım öyle budalaca bir şeyi? Nefret ederim pancardan. Aslına bakarsan çoğu sebzeden nefret ederim." Duraksadı. "Ama itiraf etmem gerek, vejetaryenlerin tadı habire et yiyenlerden çok daha iyi. En beteri, sigara içenler. İnsanın bilmem neresinde o koku duyulmazmış gibi geliyor, ama öyle bir duyuluyor ki!" Yüzünü buruşturduğunda, üst dudağındaki incecik bıyıklar, devekuşunun yanağındaki tüyler gibi dalgalandı.

Priscilla, "El Papa Muerta'da çalışmaya başladığımdan bu yana hiçbir şeyin tadı iyi gelmemeye başladı," dedi.

Sürekli başkalarına yiyecek servisi yapmanın insanın iştahı üzerindeki feci etkileri, derneğin toplantılarından birinde de tartışma konusu olmuştu. Bir üye, "Kokteyl servisi yapmak bu yüzden daha iyidir," demişti. Sheila Gomez buna, "Yoo, o daha kötüdür," diye karşılık vermişti. "Kokteyl servisi yapmak da insanın içkiye karşı olan iştahını öldürür."

Toplantı Eski Spagetti Fabrikası'nın Benekli Kravat Salonu'nda yapılmaktaydı. Kırk kadar kadın gelmişti. Priscilla'nın tahmininin iki katı kadardı bunlar. İştah kaybından yakınmayı bitirince, geceleri çalışmanın sosyal hayatları üzerine attığı nötron bombasından yakındılar. Sonra iyice alevlendiler, hoşlanmadıkları insanlara nazik davranma zorunluluğundan yakındılar. Erkekler değildi onları öfkelendiren. Hatta insanın kalçasına çimdik atan erkekler bile değildi (azınlığı oluşturan bazı garson kızlar, kalçalarının çimdiklenmesinden hoşlanıyordu bile). Ama onları asıl sinirlendiren kadınlardı. Garson kızlardan biri, "Bu mesleğin en kötü yanı, zengin, süslü, sarhoş kadınlara hizmet etmek," dedi. "Doğru!" diye onu

onayladı bir başkası. “Kırk yılda bir rastladığın, fakirlikten ve garsonluktan gelme tiplerin dışında, bunların hepsi de kocaları masaya arkasını döner dönmez bahşişi alır, kendi cebine atar.”

“Ne kadar doğru. Erkeklerin eşleri, garson kızların bir numaralı halk düşmanıdır.”

“O mavi saçlara, üzerinde ‘Dünyanın En İyi Büyükannesi’ diye yazan tişörtlere hiç güvenmemeli. Adeta sizin kendilerine bahşiş vermenizi beklerler.”

Bundan sonra ayaklarının nasıl ağrıdığı konusuna, oradan da aşçıların psikopat ruh hallerine geçtiler. Görünüşe göre bazı aşçılar, şiddete diğerleri kadar eğilimli olmuyordu. Çok tatsız konulardı bunların hepsi. Ama daha sonra herkes geçen hafta aldığı en şişkin bahşişin hikâyesini anlatmaya koyuldu. Ya da bir içki ısmarlama, kokain çekme, Fransa’nın güneyinde koca bir ev gibi acayip teklifleri, arada rastlanan ilginç müşterileri, bu arada mahalli şöhretleri, yemeğe kiminle geldiklerini, ne yediklerini falan anlatmaya koyuldular. Çok geçmeden, Chianti içmeye hiç ara vermeksizin, konu garsonluktan tümüyle uzaklaştı, güneş tutulmasının yorumları ve eleştirilerine kaydı.

Priscilla’nın üyelik başvurusuna sıra geldiğinde toplantının sonuna yaklaşılmıştı. Ricki’nin önceden tahmin ettiği gibi öneri biraz muhalefetle karşılandı.

Ricki oradakilere, “Üniversiteye yalnızca bir tek yıl gitmiş olmasının hiç önemi yok,” dedi. “O bir dâhidir.”

“Kim diyor?”

“Ben diyorum.”

“Ha ha.”

“İnsanın bir dâhiyi fark etmesi için kendisinin de dâhi olması gerekmez. Eğer öyle olsa, Einstein hiçbir zaman Beyaz Saray’a davet edilemezdi.”

“Peki, kanıt göstersene!”

“Kendiniz karar verin,” dedi Ricki. “Sınavdan geçirin onu. Sorular sorun.”

Trixie Melodian, “San Salvador’un başkenti neresidir?” diye sordu.

Doris Newton, “Sen buna deha sorusu mu diyorsun?” diye atıldı. “Televizyon yarışmalarında emekli hava çavuşları bile bundan zor sorulara cevap veriyor.”

Ellen Cherry Charles, “Hem zaten San Salvador’un kendisi başkent,” dedi. “Ülkenin adı El Salvador.”

Trixie, “Emin misin bundan?” diye sordu. “Neden kentin adı ülkeninkinden uzun olsun?”

“Eğer sahiden dâhiyse neden El Papa Muerta’da çalışıyor? Meksika restoranlarının bahşişten yana kısır olduğunu herkes bilir.”

“El Papa Muerta da Meksika lokantasıysa, Juneau da Meksika lokantası o zaman!”

“El Papa Muerta acaba Ölü Patates mi demek, yoksa Ölü Papa mı demek?”

“Bu sözden hoşlanmadım.” Sheila Gomez bunu söylerken, gözü gerdanında sallanan minik istavrozdaydı.

Priscilla boğazını temizledi. Toplantı başından bu yana ilk defa konuşuyordu. Sesi biraz tiz ve gıcırtılı çıktı. “Üç yılda beş Meksika lokantasında çalıştım. En kusursuz tako’yu arıyorum.”

Bu söz karşısında hepsi kalakaldı. Vay canına, belki de sahiden dâhiydi kız.

Ricki tekrar ayağa kalktı. “Bizim küçük Priscilla bilim kadınıdır. Kendi laboratuvarı var. Büyük bir keşfin de eşiğinde! Şu sıra henüz o buluşun ne olduğunu açıklamaya hakkım yok. Anlarsınız, boşboğazlık bazen bir gemiyi batırır. Ama zamanı geldiğinde… Hepiniz onu kabul etmeyi geciktirdiğiniz için kendinizi Çin yolculuğuna çıkmış ağır giden gemiler gibi hissedeceksiniz. Size bir şey hatırlatayım. Derneğin bugüne kadar verdiği bursların hiçbirinden programa bir kuruşluk bir katkı gelmiş değil. Kişisel bir saldırı değil bu, Sheila. Üçüncü Dünya Cebiri konusunun önemli olduğunu biliyorum ama bize parasal yararı hiç olmadı. Joan, senin yayımladığın o küçük şiir kitabında, suyla sürüklenen o tahta parçalarını, annenin melanom hastalığını anlatan şiirlerin de çok şekerdi, gözlerimi yaşlarla doldurdu, ama doğrusu, gayri safi milli hasılaya etkisi olmadı. Aynı şey Trixie’nin armonik titreşimleri için de geçerli. Kabalaşmak istemiyorum, ama Priscilla ticari bir konuyla uğraşıyor. Bir milyon doları yeşil kuyruğundan yakalamış durumda. Eğer onu çekmesine yardım edersek her birimiz yorgun ayaklarımızı Dom Perignon’a batırıp dinlendirebiliriz. Henüz onun bilimsel çalışmasını destekleme konusunu konuşmanın zamanı değil. O karşımıza biraz daha sonra çıkacak. Ama bu akıllı yavru belki de ilk altın yumurtamızı yumurtlamaya hazırlanıyor. Onu derneğimize kabul etmekten yana olanlar ‘evet’ desin.”

Evetler birbirini izledi. Dışarda, park alanında Ricki, Priscilla’ya bakıp göz kırptı. “El Papa Muerta’nın başkenti neresi?” diye sordu. “San Papa

Muerta mı?”

Priscilla, Ricki’ye sarıldı, paslı, kambur Volkswagen’lerini otoparktan çıkarmakta olan bir yığın garson kızın gözü önünde onu şap diye öptü. Paslı kambur Volkswagen’ler, garson kızlar dünyasının amblemi gibiydi. İşte Priscilla da Ricki ile yatmaya o anda karar verdi. Ama zihni ikna olduğu halde, vücudunun hâlâ cesaretlendirilmeye ihtiyacı vardı. Bu nedenle Virginia Inn’e girip bol bol ucuz şampanya içtiler. Priscilla’nın salgı sistemi hâlâ kararının birkaç adım gerisinde kalmıştı. “Pilot ışığım söndü, tekrar yakılmayı bekliyor,” dedi. Ricki ona bir porno film seyretmeyi önerdi. Termostatın o zaman tekrar yanacağını umuyordu. Priscilla da umuyordu aynı şeyi.

Ama sinemaya girdiklerinde Chianti’lerle şampanyalar Ricki’yi etkilemeye başladı. Yerleri de çok öndeydi. Üçüncü sıradaydılar. Ekrandaki bütün o inip kalkmalar, girip çıkmalar, Ricki’nin başını döndürdü. Resmen deniz tutuyordu kızı. Eli göbeğinde inledi, Priscilla arkalarında oturan kel erkekler grubuna döndü. “Lütfen sigaralarınızı söndürür müsünüz?” dedi. “Bu hanım ağır bir deneyim geçiriyor.”

Ricki, “Bir daha yaparlarsa kusacağım,” dedi.

Priscilla onun ayağa kalkmasına yardım etti, kapıya doğru yürüttü. Kel adamlardan birkaçı onları izledi. Priscilla onlara, “Arkadaşımın heteroseksüelliğe karşı kronik alerjisi var,” dedi. “Onu buraya, vücudunun doğal bağışıklık sistemini hareketlendirir diye getirdik ama etkisi olmadı.” Adamlar sinirli sinirli güldüler. Priscilla onlara, “Hastalarla alay etmeyin!” diye haykırdı. Don Juan’lar yerlerine döndüler.

Priscilla araba kullanmayalı epey zaman geçmişti. Vitesleri sarsak hareketlerle, biraz ani sarsıntılarla değiştiriyordu. Ricki inledi. Kent merkeziyle Ballard Sokağı arasında üç kere durmak zorunda kaldılar. Oysa yol o kadar kısaydı ki, yürüyerek gidilebilirdi aslında. Ricki’nin dubleks dairesinde, Priscilla hastanın yüzünü yıkayıp onu yatağına yatırdı, üstünü örttü. Ricki kendisinde değil gibiydi. Ama Priscilla ayaklarının ucuna basa basa kapıya doğru giderken o zayıf bir sesle, “Harikaydı, Pris,” diye seslendi.

“Harika olan ne, hayatım? Toplantı mı? Yoksa şampanya mı?”

“Güneş tutulması,” dedi Ricki. “Herhalde ömrümde gördüğüm en gerçek şeydi. Ama aynı zamanda rüya gibiydi. Anlıyorsun, değil mi? Hem gerçek, hem gerçekdışı. Hem güzel, hem garip. Rüya gibi. Kendimi uçurtma gibi

havalarda hissettim. Ama uzun sürmedi. Çok çabuk bitti, geriye de hiçbir şey kalmadı."

"Rüyalar öyle olur," diye karşılık verdi Priscilla. "Kusursuz suç gibidirler." O anda kendi aramakta olduğu şey aklına geldi. Koku belleğinin ormanlarında aradığı o canlı zümrüt. Burnunda yaşattığı rüya. Laboratuvarının kendisini dayanılmaz bir kuvvetle, girdap gibi, akıntı gibi çektiğini hissediyordu. Karşı koymak için büyük güç harcamak gerekliydi.

Ricki'nin arabasını rıhtıma sürdü, Ivar'ın İstiridye Barı'nda bir fincan deniz kabuklusu nektarı yudumladı. (Burası herkesin kendi servisini kendi yaptığı bir yerdi. O günkü toplantıya gelmiş kızlardan birine rastlama korkusu yoktu.) Geçen doğum gününde, başladığı işlerin hepsini bitirmeye karar verdiğini hatırladı birden. Önce sinemaya döndü, filmin sonunu seyretti. Aslında o hafta sonu, yıl boyu en keyifli geçirdiği iki boş gün olmuştu. Eve dönerken kendi kendine, "Hep çalışıp hiç eğlenmemek Priscilla'yı sıkıcı bir dâhi yapar," diye öğüt verdi.

Evine vardığında vakit gece yarısını geçmişti. Koridorda haşlanmış lahanadan beter bir koku vardı. Kapısının eşiğinde ise, tutulan güneşten düşmüş bir dışkı gibi, yeni bir pancar yatmış, onu bekliyordu.

New Orleans

Eylül ayında Louisiana Eyaleti, doğadan gelen sapık bir telefona benziyordu. Hava nemli, boğucu ve ketumdu. Temiz olmaktan da pek uzaktı. Sanki insanın yüzüne soluyor gibiydi. Bazen sesi bile derin soluma sesine benziyordu. Kır çiçekleri, bataklık çiçekleri, manolyalar, bir de nehrin o esrarengiz kokusu havayı esir almış, organik gevşeme oranı çok fazla yükselmişti. Hem afrodizyak, hem iticiydi. Hem yumuşak, hem de şiddet doluydu. New Orleans'ta, Fransız Mahallesi'nde, timsahların böğürdüğü yerin kilometrelerce uzağında havada hâlâ aynı soluk etkisi vardı. Buralarda içine biraz da metalik nitelik karışıyordu. Onun da kaynağı, turist otobüslerinin ve Dixie birası taşıyan kamyonların çıkardığı egzoz dumanlarıyla, Decatur Sokağı'ndaki Arzu adlı tramvayın da işe katkıda bulunmasıydı.

Sapık telefonu engellemenin tek yolu, klima taktırmaktı. Parfümeri Devalier'nin hiçbir zaman kliması olmamıştı. Şu andaki ekonomik krizden kurtulmazsa, pek olacağı da yoktu. Madam Lily Devalier'nin de, hizmetkârı ve yardımcısı V'lu Jackson'ın da ellerinde üzeri verniklenmiş eski kâğıt yelpazelerden vardı. Bunlarla Louisiana'nın, dükkânın içine doğru üflediği nemli soluğu kıpırdatıp duruyorlardı. Koyu yeşil kadife bir kanepede oturmaktaydılar. Kanepe, perakende satış bölümünün arka ucundaydı. Bir yandan televizyon seyrediyor, bir yandan yelpazeleniyorlardı. Saat altı haberlerinde, güneşin tam tutulmasının iki çekimi gösterildi. Biri Seattle'daki Uzay İğnesi'nin tepesinden, öteki de Paris'teki Eiffel Kulesi'nin tepesinden çekilmişti. Güneş tutulması yüz altmış yedi mil eninde bir alandan görülebildiği için, Seattle bu tutulmanın güney ucunu, Paris ise kuzey ucunu yakalayabiliyordu. New Orleans'ta güneş yine her zamanki gibi kasıp kavurmuştu ortalığı. Yalnız kısa bir süre, sağanak yağmur yağınca ortalık biraz kararmıştı.

V’lu önce Seattle, sonra Paris’in birkaç saniye içinde pırıl pırıl bir gündüzden doğadışı bir karanlığa geçişini görünce, “Vay vaay!” diye bağırdı. “Vay vaay! Kasırga damlasını da yendi bu!”

Madam Devalier, “Ben bunu bir işaret olarak yorumluyorum,” dedi.

“Neymiş?”

“Bir işaret. Bir belirti, uğur, Paris kararıyor, New Orleans ışıl ışıl kalıyor. Devalier parfümleri hiçbir zaman Fransa’nın en iyi parfümlerinden geri kalmamıştır, şimdi artık daha iyi olacak. Parfümlerle Devalier zenginleşecek, Paris ise… o kibirli, küstah, şımarık Paris… ikinci keman durumuna düşecek.” Madam göğsünün heyelanına yelpazesiyle dokundu, başını üç kere salladı, gülümsedi.

V’lu kıkır kıkır güldü. “Seattle da mı, madam?”

“Ne olmuş Seattle’a?”

“Orada da güneş tutuldu. Demek artık Seattle konusunda da kaygılanmamıza gerek kalmadı.”

“Ben Seattle için zerre kadar kaygılanmıyorum ki! Dünyada başka yer kalmamış gibi ne diye Seattle’ı merak edeyim?”

V’lu cevap vermeden önce bir kararsızlık geçirdi. Genç kadınla yaşlı kadın birbirlerine bakarak yelpazelerini hiç durmaksızın sallamayı sürdürdüler. “O Seattle’da, madam. Son duyduğumuzda oradaydı.”

“Eee? Onun nerede olduğu ne fark eder? Yoo, ona karşı duygusuz olduğumu sanma ama, nerede bulunduğu işimiz açısından zerre kadar fark etmez.”

V’lu yine duraksadı. Kahverengi gözleri yavru kuşların ağızları gibi iri iri açılmıştı. “Şişe onda,” dedi V’lu.

“Şişe mi? Hah! Püf! Şişene de, sana da! Unut o şişeyi. Hiçbir anlamı yok onun. Rien. Bir değeri olsa bile, o ne yapabilir o şişeyle?” Madamın yelpazesi dikiş makinesi gibi çalışıyordu. Sanki durgun elektrik üretiyordu yelpaze. Çevresinde hale gibi bir yıldırım oluştu. “O şişe sahiden senin dediğin gibi olsa bile, bizim ona ihtiyacımız yok. Burada, kendi dükkânımızda, insan burnunun kokladığı gelmiş geçmiş en efsanevi yasemin esansı varken…”

“Bingo Pijama!”

“Özür dilerim ama senin kuşağının pespaye argolarından biri mi o da?”

“Bingo Pijama, madam. Adı öyle. Haftaya adadan tekrar dönecek. Yeni çiçekler getirecek.”

“Biz daha geçen sefer getirdiklerini bile işleyemedik! Mandalina sanıyorum üst nota olarak iyi gibi. Çabuk uçuyor, havaya çabuk karışıyor, ama yaseminin üzerinde kalıyor, içine pek gömülmüyor. Ara nota olarak Bingo Pijama’nın yasemininin kuvvetiyle… hay yarabbim, kızım… adamın adı öyle mi sahiden? Her neyse, bize şimdi artık bir temel nota gerek. Demir taban gibi bir şey. Ama oraya çöküp kalamaz. Sinsi sinsi yükselmeli, nasıl edip o mandalinayı yaseminle bağlamalı. Çok özel bir temel nota olmalı bulacağımız.” Madam Devalier’nin yelpazesi vahşice gidip geldi. V’lu ona ayak uydurabilmek için kendininkini hızlandırdı.

“Ama işlerin sırasını karıştırmayalım.”

“Efendim, madam?”

“Özgün bir temel nota gerek bize. Bulacağız da. Tüm bilgilerimi ortaya dökmem gerekse bile, kesinlikle bulacağız. Unutma ki ben kasırga damlasını bulduğum zaman, siyahlar onun formülü artık ebediyen kayboldu demişlerdi. Hatırladın mı?”

“Haklısınız.”

“Ama daha önce aşırı pişirme konusunda sorunumuz var. Koku yeterli miktarda kuvvetli, ama tam anlamıyla kuvvetli değil henüz. Bu işte biz büyük oynuyoruz cherie. Elimizde Fransa’nın yarısında Dixie rüzgârı estirecek bir hammadde var. Paramız yok diye bu işi batıracak değiliz. Nasıl çözümleyeceğiz, biliyor musun? Babamın yağıyla!”

Madam durgun giden işlerini canlandırmaya kararlıydı. Eski itibarını yeniden kazanabilmek için yasemini yeni parfümünde ana tema olarak seçmişti. Kıymetli bir çiçek olduğunu biliyordu. Botanik bir platindi yasemin; çiçeklerin şampiyonuydu. Parfüm sanayimdeki performansının tek rakibi güldü. Ama bir primadonna gibi, bazı koşullarda şarkısını söylemeyi reddederdi. Yaseminin buhar damıtması sırasında çıkan ısıya asla toleransı yoktu. Kaynayan su bile yeterdi çiçeklerinin esans kokusunu öldürmeye. Yasemin yağının damıtılmadan özünün çıkarılması gerekiyordu. Bu iş de sallanan bir dişi, kapının tokmağına bağlamak kadar kolay bir şey değildi.

Önce taçyaprakları bir eriyik içinde hafifçe süzdürmek gerekiyordu. O eriyik de saflaştırılmış heksandı. Madamla V’lu, Bingo Pijama’nın çiçeklerine bunu yapmış, iyi sonuç almışlardı. Ama sonra eriyiğin ortadan kaldırılması şarttı. Hiçbir kibar kadın, vücuduna sanayide kullanılan heksandan sürmek istemezdi. Ne kadar saflaştırılmış olursa olsun. Eğer Parfümeri Devalier’nin bir hızlı buharlaştırıcısı ya da vakumlu pompası olsa, o heksanı yasemin yağından öyle bir hızla ayırırlardı ki, Japon hızlı

trenleri yanında hiç kalırdı. Ama ne yazık ki, Royal Caddesi’ndeki küçük dükkânın böyle teçhizata verecek parası yoktu artık. Üçüncü Dünya örümceklerinin fason ağlara, sineklerin mavi kurdelaya nasıl olanağı çıkışmazsa, bu dükkân da aynı durumdaydı. Böyle olunca Lily ve V’lu, elde ettikleri usareyi kaynama sıcaklığının altındaki suda demlendirip bir filtre tüpünden geçiriyor, alkolle damıtıyor, inşallah iyi olur diye ummak zorunda kalıyordu.

Lily Devalier cüce bir denizaltıya benzeyen burnunu esans çanağına yaklaştırdığında, ah; geceye özgü bir sıcaklık sarmıştı beynini! Kendini yıldızların suyunda banyo yapıyormuş gibi hissetmişti. Yarı saydam erkek meleklerin spermleri arasında yüzüyor, tropik gecelerin mavi şurubunu tadıyordu sanki. Yaseminin insanı esir eden etkisi kapıp sürüklüyordu onu. Ama aşırı pişme etkisini gözden kaçıracak kadar da sarhoş olmuş değildi elbette. Bir baygınlık vardı eriyikte. İşte tekrar çiçeklemeye, eski yönteme dönmeye o anda karar vermişti. Babasının kullandığı yöntemdi o. Çiçeklemede taçyapraklar, tepsilere konmuş yağa yatırılır, yağ kokunun büyük kısmını emene kadar bekletilirdi. Çiçekler tükenince, yenileri konurdu. Sonunda yağ artık çiçek kokularıyla doyma noktasına ulaşırdı. O zaman o biriken çiçek aroması, alkol banyosuyla yağdan ayrılırdı. Bunların hep elle yapılması şarttı. Zor, zaman isteyen bir işti. Yavaş olurdu. Paris ve New York şirketleri için fazla yavaş bir yöntemdi. Ama tam anlamıyla üstün bir öz elde edilirdi. Üretilen esans, o Jamaica’lının getirdiği hammaddeye de, madamın bulmaya ahdettiği temel notaya da layıktı.

“Zor olacak ama, babamın yanına dönüyoruz. Tamam mı?”

“Haklısınız.”

“Efendim?”

“Tamam, madam. Sonuna kadar yanınızdayım.”

Madam Devalier’nin yelpazesi durakladı. Bilezikli, şiş bilekleri sanki bir “dur” ıslığı duymuştu. Sonra, umutları yavaşlamış, hayalleri çoğalmış olarak yine gidip gelmeye başladı. “Gel, bir kâse soğuk domates çorbası içelim cherie. Sonra bir-iki saat kestiririz. Saat on olunca ortalık, laboratuvarda çalışılabilecek kadar serinlemiş olur.”

“Keşke üst kata klima taktırabilseydiniz.”

“Ama, V’lu, senin gibi sapasağlam bir çiftçi kızı neden uyuyabilmek için klimaya ihtiyaç duysun!”

“Ben uykudan söz etmiyorum, madam. Ben o zerzavattan söz ediyorum. Pencereden içeriye uçup yatağıma konan sebzelerden.”

“Öff! Birisi senin dikkatini çekmeye çalışıyordur, gül gönderecek kadar da kibar değil besbelli. Belki de o deli Jamaicalıdır.”

“Yo, hayır, madam. Bingo Pijama güzel kokar.”

“Ne demek istiyorsun, cherie?”

“Boş verin. Ben şu soğuk çorbayı yapıvereyim.”

“Merci. Teşekkür ederim. Burada, dükkânda yiyelim. Daha az sıkıntı verir burası.”

V’lu kalçalarını çingene arabasının duvarlarında asılı duran mandolinler gibi sallaya sallaya dar merdiveni tırmandı, hanımını New Orleans’ın sıcağıyla kendi başına boğuşmak üzere yalnız bıraktı. Madam saat yedi haberlerini bekliyordu. Paris’in kararışını bir kere daha seyredecekti.

V’lu merdivenin en üst basamağından seslendi. “Eğer Bayan Priscilla o şişeyle hiçbir şey yapmıyorsa ne diye parfümcüler toplantısına katılmış?”

Cevap gelmedi. Ama V’lu yelpaze sallanmasının kesilmiş olduğunu hissetti.

Paris

Havuç maddi başarıyı simgeler; vaat edilmiş, genellikle hayali bir ödül. Havuç bir dilektir, bir yalan, bir rüyadır. O açıdan bakıldığında parfümle ortak bir yanı vardır. Ama pancar… pancar proleterdir, anında hazırdır ve gösterişten uzak bir biçimde de ürkütücüdür. Pancarın bir parfümcüye getirdiği mesaj nedir? Ona, o şık, özenti, seçkin tavırların artık sonunun geldiğini mi söyler? Daha doğal, dünyasal, doğrudan bir yaklaşımın kendisi için kârlı olacağını mı ima eder? Bu pancar, bu amber, madencinin bu kanlı gözü, baykuşun deldiği bu elma, bir uyarı mıdır, yoksa dostça bir öğüt müdür?

Marcel LeFever, yirmi üçüncü kattaki odasının penceresinden dışarıya bakarken kafasında bu düşünceler dolaşıyordu. Marcel saatlerden beri durmaktaydı o pencerede. Güneş tutulmasından beri.

Marcel'in kuzeni ve benzeri Claude LeFever de güneş tutulmasını kendi odasının penceresinden seyretmişti. Claude aslında gerçekçi bir insan olmakla birlikte, yine de duygulanmıştı. Paris zaten dramatik şeylere her zaman fazla yatkındı. Ama o sabah, gün ışığı çarçabuk solmaya başladığında, kent bir tiyatro dekoruna benzemişti. Fransızların bile yeteneklerinin ötesinde bir eser sergilenmek üzereydi sanki bu ürpertici dekorun önünde. O garip karanlık yoğunlaşırken, ışık ve gölge dalgaları peşpeşe karşıdaki katedral duvarını yalamaya koyuldu. Claude gökyüzüne baktığı zaman, Sefiller'in sayfaları üzerine Salvador Dali tarafından boyalar sürülmüş olduğunu gördü. Güneş öyle yuvarlak, öyle cilalı ve siyahtı ki, bir de üzerinde sekiz rakamı olsa, ne zamandır süregelen bir yığın felsefi ve teolojik yakınmaları geçerli kılar, biz dünyalıların kozmik bilardo masasının neresinde oturmakta olduğumuzu kesin biçimde vurgulardı. Gümüş bir pırıltıydı. Abanoz bir tacın gerisinde, kızarmış salyangoz lokması gibi görünüyordu. Claude heyecanla titremekte olduğunu hissetti.

Hayranlık uyandıran üç dakikanın sonunda, kör edici elmas bir güneş kabuğu, ayın karanlığı ardında belirince, Claude, binadaki diğer insanların alkışlamaya başladığını duydu. O da yumuşacık, manikürlü ellerini yavaşça birbirine vurdu. Güneş görev başına dönmüştü. Ama her nedense, kendisi hemen işinin başına dönmeyi istemiyordu. Bitişik odaya, o şahane görünümü Marcel'le paylaşmaya gitti. Marcel anlardı onun bu sersemlemiş durumunu. Eğer güneş tutulmasının, içinde neden bu kadar gerçekdışı duygular uyandırdığını bilecek bir tek kişi varsa, o da Marcel olmalıydı. Bazılarına göre, bir şey eğer kokmuyorsa, Marcel LeFever o şeye ilgi göstermezdi. Ama Claude kuzenini daha yakından, daha iyi tanırdı. Hem zaten başka insanların burnuna gelmeyen kokuları alabilmek de Marcel'in özel yeteneği olduğuna göre, belki onun dünyasında bazı karakteristik kokular da var olabilirdi. Claude kumsaldaki o geceyi hatırladı. Marcel denizin dolunay günlerinde, hilal günlerindekinden farklı koktuğunu söylemişti. Daha gençtiler o zaman. Yaşları henüz yirmilerdeydi. Doğru hatırlıyorsa, biraz da esrar çekmişlerdi. Belki o söz bir şaka da olabilirdi. Ama eğer şaka değilse, eğer ayla ilgili kokular varsa, belki güneşle ilgili olanları da vardı. Ya güneş tutulması kendine özgü bir koku titreşimi çıkarıyor da bunu hayvanlar algılayabiliyorsa? Ya bu işaretin analizi yapılabilirse? Aynı etki yeniden üretilebilirse? Çoğaltılabilir, bir şişeye konulabilirse? Baş döndürücü parfüm demek ne demekti? Burnunu yaklaştıran herkes kendisinin şu andaki hali gibi serseme dönerdi. Claude şakaklarında bir zonklama duydu, yüzünü buruşturdu. Zihni hiç alışkın değildi böyle uçan hayallere.

Marcel pencerenin önünde, ayaktaydı. Hipnotize olmuş gibi bakıp duruyordu. Claude o anda kuzeninin hayallerini yarıda kesmek istemedi. Kendi odasına döndü. XVI. Louis tarzındaki içki dolabının zarif biçimde gıcırdayan kapağını açtı, bir şişe Pernod aldı. Sekreteri, üst yönetime ait buzdolabından su getirdi, bardağa buz da attı. Claude içkinin su eklendikçe nasıl süt rengine dönüştüğüne baktı, acaba güneş tutulmasının düşüncelerimi etkilemesi de buna mı benziyor, diye meraklandı. Yoksa ters bir etki mi söz konusuydu? Birinci içkiyi yuttu, İkincisini yudumladı, aradan bir saate yakın bir süre geçince de kalkıp kuzeninin odasına geçti. Marcel hâlâ pencerenin önündeydi. Yalnız bu sefer yüzüne balina maskesini takmıştı.

Öğleden sonra boyunca Marcel hep o pencerenin önünde durdu, Claude da içki içti. Saat beşte sekreterler eve gidince Claude, Pernod'dan kalanı

alıp resepsiyoncunun masasına geçti. Orada oturunca, yarı açık duran kapıdan Marcel'i görebiliyordu. Claude o sıra casusluk etmekte olduğunu şiddetle inkâr ederdi elbette. Daha çok, kuzenini, iş ve aile bağlamında koruma amacına yönelikti bu yaptığı. Gerçekten de, Claude'un babası, Marcel'in amcası, ihtiyar Luc LeFever şahsen istemişti Claude'dan Marcel'e göz kulak olmasını. Bu sorumluluğu şirketin başkanı olarak o yüklemişti Claude'un sırtına. "Tahtakurusunun tekidir o," demişti Luc. "Ama sen onun güven içinde yaşayan mutlu bir tahtakurusu olmasını sağlayacaksın."

Claude aslında Marcel'in böceğe benzediğinden pek emin değildi. Mutlu olduğundan ise, o kadar bile emin değildi. Ama onun güvenliğini sağlamak için elinden geleni yapmaya her zaman hazırdı. Son zamanlarda Marcel, LeFever şirketinin gidişatı konusunda pek eleştirici bir tutum benimsemişti. Marcel parfümcüydü. inanırdı parfüme. Kolonya, losyon, banyo yağları gibi mallara da bir itirazı yoktu. Alt tarafı onlar da sulandırılmış parfüm sayılırdı. Kendisi ve asistanları tarafından geliştirilen kokuların, sabun, pudra, vücut losyonu, el kremi ve şampuan gibi maddelerin zenginleştirilmesi amacıyla kullanılmasına da karşı çıkmıyordu. Ama deodorant kelimesinden nefret ediyordu. Bir keresinde yönetim kurulu toplantısı sırasında, LeFever'nin pazarlamaya hazırlandığı, terlemeye karşı deodorantı kurul üyelerinden birine zorla yedirmeye kalkışmıştı. Kollarına sarılıp durdurmak zorunda kalmışlardı onu. Ama o olay, bu son gösterdiği tepkinin yanında yine de sönük kalırdı. Yeni pazarlanacak bir tuvalet kâğıdına sıkılacak parfümü, LeFever'nin yapacağını duyunca iyice çileden çıkmıştı. Claude ona, "Aroma kimya sanayine hoş geldin," demişti. "Artık eksiksiz bir koku şirketiyiz!" Marcel ise, ona "Fabrika olduk!" diye karşılık vermişti. Sesinde öyle yoğun bir tiksinti vardı ki! Fırladığı gibi Louvre'a gitmiş orada büyük sanatın kokusu onu sakinleştirmişti. O sırada, Hieronymus Bosch'un bir tablosunun önünde bulmuştu kendini. Resimde ufak tefek bir insan, bir buket çiçeği bir başka insanın kıç deliğine zorla sokuyordu. Marcel bunu görünce avaz avaz bağırmaya başladı. "Kullanılmış araba satan itlere kıçlarını benim parfümümle sildirtmem!" Müze güvenlik görevlileri onu yaka paça sokağa atmışlardı. Kısa süre sonra, LeFever artık temizleyicilere, dezenfektancılara, mobilya cilacılarına, tekstil sanayine, mektup kâğıtçılarına, lastik bant imal edenlere, köpekbalığı kovma ilacı üretenlere, "kazı ve kokla" türü bebek kitabı basanlara da koku hammaddesi vermeye başladı. Claude'la Luc, kamuya

açık binaların ve metroların güzel kokmasını sağlamak amacıyla hazırlanan spreyleri piyasaya sunarken, Marcel ortalığı ucuz kokuya boğdunuz diye isyan edip vapura bindiği gibi Tahiti'ye gitmişti. Bir yıl sonra geri döndü. Onu sorgusuz sualsiz, can ve yürekten kabul ettiler. Çünkü "Tavşan Burun" yanlarında olmadıkça, gerçekten fabrikadan farkları kalmazdı.

Marcel'e tavşan denmesi cinsel alışkanlıklarından ötürü değildi. Her pazar kiliseye giden dindar vatandaşlar nasıl hafta içinde yalan dolanla yaşarsa, Marcel de cumartesi geceleri bir genelevi hiç atlamaksızın ziyaret eder, sonra diğer altı gece boyunca seks konusunu tümüyle unutmayı başarırdı. Son zamanlarda Amerika'da yapılan bir parfümcüler toplantısındaki rastlantı hariç, profesyonel olmayan hiçbir kadınla cinsel ilişkisi olmamıştı. Yo, onun takma adı, burnundan ileri geliyordu. Tavşanların yüz milyon koku alma siniri olduğu hesaplanmaktaydı. Burnunu durmadan kıpırdatıp durması boşuna değildi. O burun sürekli olarak dalgalanan bir aromatik fırtınanın uyarıları altındaydı. Marcel "Tavşan" LeFever de, belki biraz abartılı olarak, Beyaz Kuyruklu Tavşan Peter'in insan karşıtı olarak tanınırdı. LeFever laboratuvarlarında spektrometreler, sıvı gaz kromatografları, nükleer manyetik tarayıcılar ve başka cihazlar vardı. Hepsi hızlı ve dakik cihazlardı. Aromatik maddelerin analizini yapar, onları denerlerdi. Ama bir kokunun değeri burna yaptığı etkiyle ölçüldüğünden, bilimsel araç ve gereçler, son denemeyi yapan canlı hücreli burnun yerini asla alamazdı. Marcel'in burnunun meslekteki en üstün burun olduğu da herkes tarafından kabul edilmekteydi. Peru'dan gemiyle gelen balsam macunu fazla yağmur mu almış, Madagaskar'ın ihmalkâr tüccarları ylang-ylang yağında yine hile mi yapmış, yoksa sentetik geraniol'de bir kusur mu var, hemen anlardı. Ama o burnun en büyük yeteneği, yeni parfümler yaratabilecek düzenlemeleri ve bileşimleri yakalamaktı. Katalitik bir lazer gibi çalışır, bir menekşenin içinde habersiz uyuklayan ihtirası okside eder, portakal kabuğunda hapis kalmış ticaret rüzgârlarını serbest bırakırdı. Bir sandal ağacı parçasının katmanları arasında kaç kelebeğin erimiş olduğunu, her birinin adını bilir, onları birer birer zengin misk evlatlarıyla evlendirirdi.

Aromatik kimyasal maddeler ve koku bileşimleri imalatçısı olarak LeFever, dünyanın en başta gelen yirmi kuruluşu arasındaydı. Güzel parfümlerin yapıcısı olarak ise, en başta gelen beş taneden biriydi. Onları o düzeyde tutan, Tavşan Marcel'di. Yedi saatten beri o pencereden dışarıya bakıp duran Marcel! Allah kahretsin! İster duygulu sanatçı olsun, ister

olmasın, ister şımartılmış tahtakurusu olsun, ister olmasın, güneş tutulması ister mistik olsun, ister olmasın, artık birinin ona dur demesi lazımdı.

“Özür dilerim, Tavşan seni korkutmak istemedim ama… korkarım o perdelere dolanacaksın yakında.”

“Perde mi? Yani şu perdeleri mi diyorsun? Ne saçma!”

Bu aksi tutum, özellikle de balina maskesinin ardından gelince hiç de hoşa gidecek gibi değildi, ama Claude en azından dış görünüşte aldırmıyormuş gibi davrandı… “Her neyse,” dedi. “Ben durmadan içki içtim. Bu güneş tutulması neden oldu. Ne kadar gerçekdışına çekiyordu insanı, değil mi? Seni de titretmedi mi? Alıp başka bir gezegene götürmedi mi? Kahverengi gözlerini maviye çevirmedi mi?”

Balina kafa, başını salladı.

“Pencerenin önünde bunları mı düşünüyordun?”

Marcel düşüncelerini açmaya cesaret edemedi. Claude içeriye girdiği sıra kendisinin havuçlarla pancarları düşünmekte olduğunu söyleyemedi. Çünkü Claude ne kadar sarhoş olursa olsun, ne yapıp yapıp o zerzevatları kendisinin takma adıyla birleştirir, tavşanlarla ilgili kötü bir şaka patlatırdı. Bu yüzden Marcel, “Hayır, ben parfümleri düşünüyordum,” dedi. Marcel’in daimi tutkusu dikkate alınırsa, bu da pek büyük bir yalan sayılmazdı. “Bir de V’lu vardı kafamda.”

“Şimdi anlaşıldı!” dedi Claude. “Biliyor musun, kadınların açtığı yarayı tedavi etmenin yolu yok gibidir. Hani onun ülkesinde bir söz vardır: İnsanın gerisini kaşıması, yüreğini kaşımasından çok daha kolaydır derler.”

“Beni yanlış anladın. Dur bakayım, sarhoş bir kafanın bile anlayabileceği biçimde ifade edebilecek miyim? Son bir ayın büyük kısmını mutfakta, Yeni Dalga adını verdiğimiz kokuyu geliştirmekle geçirdim. Yeni Dalga’nın ardında yatan düşünceyi biliyorsundur. Diyoruz ki, birçokları için nostalji artık ölmek üzere. Daha basit, daha dürüst, daha doğal olduğu rivayet edilen bir geçmişe duyulan özlem artık bayatlıyor. Kentlerde kalabalık bir kesimi oluşturan varlıklı profesyonel sınıf, o tatlı, baygın, kadınsı, oryantal kokuları, yani hippilerin 1960’larda insanlara sevdirdiği kokuları reddettikleri gibi, o temiz, meyvemsi, otumsu, sağlıklı kokuları da, yani yetmişlerin kokularını da reddeder oldu. Bu avant-garde kimseler için ve sonradan onlara katılacak olanlar için, LeFever şimdi Yeni Dalga’yı geliştiriyor. Gerçek anlamda modern bir koku. Keskin, sivri, kendini kabul ettiren, kadın erkek herkesin kullanacağı, kentli, romantik olmayan, esrarengiz olmayan, serin, hafif, kibar, tümüyle sentetik…”

“Bunların hepsini biliyorum, Marcel.”

“Evet ama bilmediğin, bu kokuyu ne kadar can sıkıcı, dolayısıyla da korkutucu bulduğum. Dün gece yastığıma Yeni Dalga sürüp uyudum. Gördüğüm rüyalar hep totaliter kâbuslar oldu. Koku çirkin değil. Çekici bile. Ama onu denediğim zaman sanki burnuma faşizmin o pis buharları geliyormuş gibi hissediyorum.”

“Öff, Tavşan! Ha-ha.”

“Şaka yapmıyorum.” Marcel balina maskesini çıkardı. İfadesi ciddiydi gerçekten. “Şaka değil,” dedi tekrar.

“Ama eminim ki…”

“Ben Yeni Dalga’yı kokladığım zaman sanki denetimi, konformizmi, hükümranlığı kokluyorum. Dediğim gibi, çekici yanları da olmasına rağmen…”

“E, o halde…”

“Konformizmde konforlu bir yan vardır. Denetimde güvenlik vardır. Bunlar da çekici şeylerdir. Hükmetmekte bir heyecan vardır. Ayrıca hepimiz gizliden gizliye şiddete ilgi duyarız.”

“Şiddetli bir parfüm, ha? Ha-ha. Hani bir Amerikan tıraş losyonu vardı, hatırlıyor musun? Hai Karate miydi?”

“Eğer bu Yeni Dalga’ya biraz da deri esintisi eklersem, önümdeki tuvale bir Nazi’nin kokusal siluetini çizeceğim neredeyse Claude.”

Bu kelime Claude’u sarstı. Birden ürperdi. LeFever kuzenler, Naziler Paris’i işgal ettiği sırada küçük çocuktular. Ama yetişkin biri çocukluğunda bir kemiğinin kırılışını nasıl hatırlarsa, onlar da Nazileri öyle hatırlıyorlardı. O iğrenç çatırtıyı, o acıyı, o korkuyu, o hüznü, kanların birden akmasını, insanın birden peri masallarındaki cadılara benzemesini. Belleklerinde bir yaraydı o. Uzaktaki kumlarda, canavar çizmelerin çıkardığı bir ayak sesiydi.

“Yeni Dalga ilginç bir parfüm,” diye devam etti Marcel. “Ama ben yavaş yavaş ondan nefret etmeye başlıyorum. Yaratacağı sonuçlardan da korkuyorum. Bu yüzden bugün hammaddeleri düşündüm. Güneş tutulması bana, parfümcünün henüz el atmadığı, birtakım güçlü ve esrarengiz doğal varlıkları düşündürdü. Doğal hammaddeler azaldıkça, pahalandıkça bizler sentetiklere döndük. Ama dünyanın çeşitli yörelerinde henüz hiç incelemediğimiz pek çok, belki yüzlerce hammadde var. Amazon Vadisi’ni düşün, okyanusu düşün Tanrı aşkına… sonra tarih var… Geçmiş zamana duyulan aşk çok yakın geçmişe yönelik. Elli yıl ya da peh peh yüz yıl

öncesine. Ama ya beş bin yıl öncesinin kokuları? Acaba onlar bizim sandığımız kadar ilkel, ham ve basit miydi? Tarih? Ya hele bir de tarihöncesi?"

Marcel bir koltuğa oturdu. İçini çekti. Pek atletik bir yapıya sahip değildi. Bütün gün de ayakta kalmıştı. "Güneş tutulması bana aynı zamanda V'lu'yu da düşündürdü."

"Evet, V'lu'ya dönelim." Claude'un yüzünde çarpık bir Pernod sırıtışı belirdi. "Dur, tahmin edeyim. Güneşin kara suratı sana onu hatırlattı. Onun balta girmemiş ormanlarda yaşayan atalarının kullandığı kokuları hiç bilmediğimizi düşündün…"

"Ahmak! Benim aklıma gelen şey… gerçi seni hiç ilgilendirmez ama… V'lu'nun söylediği bir sözdü. V'lu bana, bugün parfüm sanayini avucuna almış sentetik maddelerin hemen hepsinin petrol ürünü olduğunu söyledi. Ham petrolün fiyatı OPEC ülkelerinin keyfine kalmış. V'lu diyordu ki, Araplar güvenilmez insanlar olduğuna göre, Ortadoğu'nun encamı da hiç belli olmadığına göre, günün birinde petrokimya ürünlerinin doğal maddelerden bile daha kıt ve daha pahalı olması mümkün. Yeni baştan çiçeklere göz atmamız gerektiği kanısındaydı." Claude, "Temel olarak sağlam bir düşünce," dedi. "Değerli bir düşünce. Bunu anlamak için ayılmam da gerekmez. Siktir et Arapları zaten. Canları cehenneme, ha, Tavşan? Ama benim anlayamadığım şey, o tezgâhtar kızın bunu sana nasıl anlatabildiği. Yani… nasıl anladın ne dediğini? Güneyli zenci aksanıyla konuşmuyor muydu?"

Marcel önce kuzenine, sonra tekrar pencereden dışarıya baktı, belki de gün boyu baktığı o görünmez tanrısal ayak izini tekrar gördü. "Zorluk çekmedim," dedi. "V'lu bana bunları İngilizce söylemedi ki! Kusursuz bir Fransızca konuşuyordu."

Mangel-Wurzel,[*] *Mon Amour.*

---

* Hayvanlara yedirilen pancar, (ç. n.)

II

Chomolungma’nın eteğinin altını gözetlerken

Öğleden sonra saatleri birbirlerini izlerken gölgelerimiz de uzar. Geceleri karanlıkta biz kendimiz de gölge oluruz. Bu bugün de, o zaman da hep böyleydi. Yalnızca eski günlerde insanlar bunun farkındaydı, hepsi bu. Eski günlerde dünya dindardı. İlgi doluydu.

Kudra geldiğinde Alobar yirmi yıldan beri lamaların manastırındaydı. Kudra oraya erkek çocuk kılığında geldi. Lamalar onun kız olduğunu hemen anladılar, ama yine de onu taş taşıma işine yolladılar. Duvar yapımında bir saat kadar çalışmıştı ki, Alobar da anladı onun kadın olduğunu. Gölgesinden mükemmel bir incelikle sıyrılmıştı. Gölgeler insanın üzerinden sıyrılıverir. Onu ele veren ise kokusuydu.

Akşam çaylarını soğuk ırmağın kenarında içtiler. Duvar inşaatının gözetimini yapan lama, işçilerin soyunup suya girmelerini, biraz keyiflenmelerini önerdi. Alobar bu öneriyi destekledi. Çıplak bir kadın görmeyeli çok olmuştu. Titremekte olduğunu hissediyordu.

Kudra yüzmek istemedi. Lama diretti. “Haydi, oğlum,” dedi. “Herkes yıkanmazsa o duvar yıkılır sonra.” Yüksek dağlarda bela rüzgârı esmek üzereydi.

Sonunda oğlancık Alobar’a koştu. Alobar o anda suya doğru yürüyordu. O telaşla fısıldadı. “Yardım et bana lütfen. Tanımadın mı beni?”

Tabii tanımamıştı. Çıplak da olsa tanımazdı zaten. Son gördüğünde sekiz yaşındaydı Kudra.

“Bana yabancı dilde bir ad takmıştın. Wren diyordun. Küçük Wrenna diyordun galiba.” Kudra gülümsedi. “Hiç yaşlanmamışsın, biliyor musun?” dedi.

Alobar’ın ayak bilekleri çevresindeki buz gibi su, cinsel organının kendi içine çekilmesine yol açıyordu. Utandı, arkasını dönmek istedi. Bu belalı bir hataydı.

Kudra onun koluna sarıldı. “Hatırlamıyor musun? Beni pancar yemeye ikna etmeye çalışmıştın.”

Dokuz gezegenimiz arasında Satürn neşeli olanıdır. Ağaçlarımız arasında da komedyen olan palmiyedir. Kuşlardan palyaçoluk, ördeğin tekelindedir. Meyvelerden ve sebzelerden, domates, Shakespeare'in ödlek palavracısı Falstaff'ı oynayabilir. Şakacı olan muzdur. Ama Hamlet ya da Macbeth rolü için pancar biçilmiş kaftandır. Daha vejetaryen olan Hindistan'da pancar pek seyrek yenir, çünkü rengi, insana kanı hatırlatır. Defol, lanet olası *mangel-wurzel.*

Alobar hatırlıyordu…

Dumanı gördüğü andan itibaren tedirgin olmuştu. Böyle sıcak bir günde kendisi ancak solucan gibi, santim santim ilerleyebiliyordu. Ortalık öylesine pırıl pırıl aydınlıktı ki, gözleri gölge bulabilmek için gözkapaklarının gerisine saklanmak istiyordu. Böyle bir günde meşale yakmanın yararını bir türlü anlayamıyordu. En azından, güneş batana kadar bekleyebilirdi meşale yakanlar. Ama Ganj'ın suladığı bu ovada insanın teri, gündüz olduğu kadar gece de boşalır, hiç durmak bilmezdi. Alevlere yaklaşırken, bunları cenaze için toplanan matem grubunun taşımakta olduğunu anladı. Bir dal ya da çalı ardına gizlenmek için ek bir sebepti bu. Batıdan gelen bu gezginin cenaze konularında biraz çekingen olması hiçbirimizi şaşırtmamalı.

Nice musonlar görmüş, bunlardan pek azını unutabilmiş olan yol, cenaze meydanının birkaç metre ötesinden geçiyordu. Üstelik ne yazık ki, yol kenarındaki yeşillikler arasından Alobar'ın kulağına sinsi tıslama sesleri gelmekte, yoldan bir yere sapmamasının daha iyi olacağını anlatmaktaydı. Az sonra kendini beyazlara bürünmüş cenaze grubunun arasında, tatsız bir geleneğe istemeden tanıklık etmeye hazır buldu.

Nehre yakın yere dört uzun sırık dikilmiş, üzerine dört kalın kalas çakılmıştı. Bu kalasların üstüne kütükleri, ortada boşluk kalacak biçimde yerleştirmişlerdi. O deliğe kesilmiş odun ve reçine dökülmüştü. Kütük yığınının çevresine ve üzerine kuru dallar yerleştirilmişti. Bunlar hemen alev alacak türdendi. Oracıkta yatıp bekliyorlardı. Tepe bir çardak gibiydi. Üstü otlarla örtülüydü. Genel izlenim bir kulübeyi andırıyordu. Hiçbir sigortacının asla uğramayacağı türden bir kulübe. Ölüm için kurulmuş bir stüdyo daire.

Ceset karenin tam orta yerine konmuştu. Kütüklerin üzerindeydi. Ölü adam, durumu göz önüne alınırsa, oldukça rahat görünüyordu. (Ölülerin her zaman dirilerden daha kendine hâkim görünmeleri Alobar'ı felsefi açıdan

oldukça rahatsız etmekteydi.) Ama birkaç dakika sonra yanıp kararmaya başlayacağı, unutkan Frol'ün hep ocakta unuttuğu ekmek somunlarına benzeyeceği ortadaydı. Alobar bunu düşününce canı daha bir hızla uzaklaşmak istedi. Birkaç adım attığı anda yolu bir kafile tarafından kesildi. Bunlar da boynuna çiçekten gerdanlıklar geçirilmiş bir kadını cesedin yanına getiriyorlardı.

Kafile geçer geçmez Alobar oradakilerden birine bu kadının dul kalan kadın olup olmadığını sordu. Yabancı başını evet anlamında sallarken kadın yavaşça fakat kararlı adımlarla ölüm ateşinin kapısına ilerledi. Bir Brahman onu izledi, meşalelerden birini ona uzattı. Kadın onunla karenin her bir köşesini tutuşturdu. Sonra Alobar'ın dehşet dolu bakışları altında kendi de ölünün yanına uzandı.

Bunu sakin bir rızayla yaptığı belliydi; zekâyla olmasa bile, rızayla. Önce kütüklerin arasından yükselen cehennem alevlerine sakin sakin baktı. Ama az sonra, sıcaklık iyice artıp yanmanın verdiği acılar başlayınca bir çığlık attı, doğrulup mezarının içinde oturdu. Brahmanlar yanlarında taşıdıkları uzun bambu sopalarla onu dürtüklediler. Belki dul kadın, yarı yolda ölen erkeğin yanında dul eşinin de yakılması geleneğine olan inancını yitirir diye taşıyorlardı o sopaları. Kadını tam bir panik sardı. Sopaları yana itti, ateş karesinden dışarı sıçramaya uğraştı. Brahmanlar sopalarıyla çatıyı onun üzerine çökerttiler. Ama fazla ısınan adrenalin ona insanüstü bir güç veriyordu. Kadın alevlerle kaplı tahtalardan atlayıp koşmaya başladı. Sarisinden dumanlar tüterek nehre doğru gidiyordu.

Brahmanlar ona yetişip, itişe güreşe onu tekrar eski yerine getirdiler. Ateş artık gümbür gümbür ötüyordu. Kadın papazlarla boğuşurken kalabalık bağırıyor, haykırıyordu. Alobar kadının tarafını tutanın bir tek kendisi olduğunu şaşırarak gördü. İşe karışmak için pek tedbirsiz bir içgüdüyle bıçağını çekerken, üç sağlam Brahman, kadını pençeleriyle yapıştığı topraktan sökmeyi başardılar, o cehennemin orta yerine attılar. Kadın bir dakika boyunca mücadele etmeyi sürdürdü, sıcak dalgalarını çığlıklarıyla yardı durdu, ama Alobar ateşin yanına vardığında kadın artık oradaki diğer kütükler kadar sessiz ve sakindi.

Alobar cenazeye katılanları kaba bir hareketle kenara itti, havada dolaşan yamyamca kokulara karşı burnunu tıkadı, nilüfer gerdanlıkları, katırtırnağı çelenkleri, pirinç ve süt dolu kâseleri döke saça, yırtık, patlak çizmeleriyle tekmeler ata ata, bir fil gücüyle kendini cenaze alanından kurtardı. Onu hiçbir şey durduramadı. Ne Brahman lanetleri, ne ateşin o kolalı sıcağı, …

ne de yol üzerindeki kraterler ve kırmızı toz bulutları. Bu hızla kilometrelerce koşacaktı, ama o sırada hıçkıra hıçkıra cenaze alanından kaçmakta olan küçük bir kız çocuğuna rastladı.

Alobar kolunu küçük kızın omuzlarına sarıp onu avutmaya çalıştı. Taşıdığı battaniye denginden ballı bir hindistancevizi dilimi bulup çıkardı. Bunu yatmadan önce yemek için saklıyordu. Kız almak istemedi. Az sonra hıçkınkları biraz yatıştı, başını Alobar'ın göğsüne yasladı. Yapraklı bir mango ağacına vardıklarında, artık alevler de, dumanlar da görünmez olmuştu. Alobar kızı oturttu, gözyaşlarını kuruladı, ona dünyanın (tüm inançlara rağmen) yine de yuvarlak oluşuyla ilgili şarkısını söyledi. Kız sonunda tatlıyı aldı.

Lokmalar arasında, kendisinin cenaze grubuyla bir akrabalığı olmadığını, ailesinin bir işi için çıktığında onlara tesadüfen rastladığını anlattı. Sonra sepetini açtı, içindekileri gösterdi: Bir düzine kadar üzeri toprak kaplı kırmızı kök.

"Pancar!" diye bağırdı Alobar. "Amma da şanslısın!" Dudaklarını şapırdattı. "Bunlarla nefis bir akşam yemeği yersin."

Kız yüzünü buruşturdu. "Kimse yemez bu çirkin şeyleri," dedi. Sonra ailesinin pancarları nasıl kaynatıp boyasını çıkardığını anlattı. Babası onu pancar toplamaya yollamıştı. Çünkü o boyayla pamuklu kumaş şeritlerini boyuyordu. Sonra kokulu çubuk ve külahları o renkli parçalara sararak satıyordu. Kız sekiz yıl önce doğmuştu. Tütsü imal eden bir kastın üyesi olarak gelmişti dünyaya. Ganj dolaylarındaki kutsal yerlerde işler çok iyi olduğundan, ailenin de yalnızca iki çocuğu bulunduğundan (kendinden biraz büyük bir de ağabeyi vardı), bu tür işler sık sık ona da düşüyordu.

"Boya mı?" diye homurdandı Alobar. "Güzelim yiyeceği acı biçimde ziyan ediyorlar." Ama yakınması uzun sürmedi. Bu kızda pancar dolu sepetten daha ilginç bir şey vardı. Wren'in minyatür bir kopyasıydı sanki. Alobar ona ne kadar baksa, bu duygusu o kadar güçleniyordu. Gözkapakları tıpkı Wren'inkiler gibi kalın, etli bir meyvenin kabuğu gibi dolgundu. Çenesinde aynı gamze vardı. Bir armudun kurt deliği gibi. Burnu da tıpkısıydı. Wren gibi bunun da dudakları isteksiz ayrılıyordu birbirinden. Bir istiridye yatağını koruyan sular gibi, geride duran parlak dişleri pek yavaş gösteriyorlardı. Kızın gözleri, üzerine zekice şeyler yazılmış ışıklı parşömenler gibiydi. Alobar o yazıları okumayı pek umamazdı. Küçük kız Wren'den iki-üç ton daha koyu renkti. Çok daha ufaktı tabii. Ama o yine de ona Wren demekten alamıyordu kendini. Küçük Wrenna. Sekiz yıl önce

şatosunu bırakıp kaçtıktan sonra kıskanç sihirbazın onu birkaç hafta sonra öldürdüğünü nereden bilebilirdi ki?

“Benim adım Kudra,” dedi kız. “Kudra adım. Wren değil. Hem artık gitmem gerek galiba.”

“Evet, gitmen gerek,” diye kabullendi Alobar. Penisinin doğrulmaya çalışması onu hem şaşırtıyor, hem telaşlandırıyordu. “Ben de yoluma koyulmalıyım.” Eliyle kuzeyi gösterdi. Söylentiye göre, oradaki dağlarda ölümü yenmenin sırrını bilen öğretmenler yaşıyordu. Kudra’ya yolculuk planlarından pek az söz etti. Ama o zamanı geldiğinde bunları hatırlayacaktı. Pancarın yenilebilir şey olduğunu söyleyişini de hatırlayacaktı. Peşinden koşup onu omuzlarından yakalayışını, gözyaşlarını silişini, demin o dulun başına gelenin asla onun başına gelmeyeceğine dair ağzından söz alışını da unutmayacaktı…

“Kemikler sabırlıdır. Kemikler hiç yorulmaz ve hiç kaçmaz. Yıllar önce ölmüş bir adamla karşı karşıya gelirseniz, kemikleri yerli yerinde yatıyordur. Memnundur. Bekliyordur. Ama etleri gitmiş, onu yalnız bırakmıştır. Su da et gibidir. Su hiç hareketsiz durmaz. Hep bir başka yere gitmektedir. Tedirgindir, hareketlidir, konuşkandır, meraklıdır. Kapalı kavanozdaki su bile zamanla yok olur. Et de sudur. Taşlar ise, kemiktir. Doygundurlar. Sabırlıdırlar. Güvenilir onlara. Söyle bana o halde Alobar, ölümsüzlüğü elde edebilmek için suyla mı, yoksa taşla mı rekabet etmelisin? Etine mi güvenmelisin, kemiklerine mi?”

Alobar lamaya bakmış, hiçbir şey söylememişti. Birkaç dakika sonra lama ona neden sessiz durduğunu sormuştu. Alobar, “Su, taşa bir şeyler söyler durur,” demişti. “Ama taş cevap vermez.”

O günden sonra ona biraz saygı göstermeye başladılar.

Kudra nehir kıyısında kim olduğunu açıklayınca Alobar hemen giyindi, onu tutup uzaklaştırdı. “Nereye götürüyorsun o çocuğu?” diye seslendi lama. “Buraya gel! Taşınacak çok taş var.”

Alobar, “Taşlar sabırlıdır,” diye karşılık verdi. “Biliyorsun sanmıştım.”

Nehir yatağından otluk yamacı tırmandılar. Orada belki sırtlarını yaslayacak rahat bir yer bulur, birbirleriyle yarışan, hangisinin en uzun boylu olduğunu anlamaya çalışan dorukları seyredebilirlerdi. Kazanan

Chomolungma'ydı. Dünya parmak ucunda yükselse, Chomolungma'ya benzerdi işte. Yorgunluktan solgun, oksijensizlikten maviydi. Üzerindeki bitki örtüsünün yükseklikten başı dönmüş, yıkılıp aşağılara kaymıştı. Kafasının çevresinde sürekli olarak karlar döner dururdu. Apış arasındaki buzul, hijyenik kadın bağına benziyordu.

"Bu olabilir mi?" diye sordu Alobar. "Sen gerçekten Ganj kıyısında rastladığım o çocuk olabilir misin? Evet, çenendeki çukurdan anlıyorum, sen osun. Ya da onun erkek kardeşisin."

Kudra türbanını başından çıkardı, bele kadar inen saçlarını döktü, ceketinin düğmelerini açtı, belini bollattı. Cendereden kurtulunca memeleri, yem aramaya çıkan denizanaları gibi yukarı fırladılar. Kız rahatlayarak içini çekti. Alobar da keyiflenerek içini çekti. "Belki de erkek kalsan daha iyi olurdu," dedi.

"O neden?"

"Buralarda kadınlar pek uğurlu sayılmıyor. Bir atasözü var: Köpek, çocuk ve kadın, insana gelen her belanın köküdür."

"Sahi mi?"

"Bir atasözü daha var: Kadın lafına önem verirsen evinin damını ot bürür."

"Öyle mi? Ot, ha?"

"Bir atasözü daha var…"

"Tamam, tamam, vaziyeti kavradım."

"Üzgünüm. Belki de artık, kadın olarak doğmaktansa hiç doğmamak daha iyi diye düşünüyorsundur."

"Ben de üzgünüm ama hiç de öyle düşünmüyorum."

"Düşünmüyor musun? O halde neden öyle giyinmiştin?"

Kudra domuz kılından bir saç fırçası çıkardı, dolaşık saçlarını taramaya başladı. Az sonra saçları ipek gibi, pırıl pırıldı. Chomolungma Dağı, parmak uçlarında birkaç santim yükselip bu siyah parıltı nereden geliyor diye görmeye çalıştı.

"Sanıyorum hayatta olmak bana her zaman zevk vermiştir. Kadın olayım ya da olmayayım. Bugünlerde de her zamandan fazla zevkli buluyorum. Hikâyemi dinleyecek kadar ilgi gösterecek misin, yoksa evinin damını mı merak edersin?"

Alobar ilgi göstermeye karar verdi. Chomolungma'ya gelince, o yine yirmi dokuz bin yirmi sekiz kademlik normal boyuna dönmüştü. O ilkbahar gününde, yamaçlarında altmış sekiz çift kar leoparıyla on bir çift yeti

çiftleşmişti. Birbirini tanımaya uğraşan bir erkekle bir kadın umurunda mıydı onun?

Kudra o cenaze yerinde gördüklerinden sonra haftalarca kâbus görmüştü. Yatağında debeleniyor, bağırıyor, tüm aileyi uyandırıyordu. Bazı geceler ona ninniler söylüyor, sıcak süt veriyorlardı, ama bazı geceler de sinirlenip tersliyorlardı. Teyzesi onu avluda, ineğin yanında yatırmakla korkutmuştu. Ama babası da ineği dinlenme sırasında rahatsız etmenin kabalık olacağını söylüyordu. Annesi anlayış gösteriyorsa da karabasanların nedenini anlayamıyordu. Dul kadınların ölü kocayla birlikte yakılması her zaman uygulanan normal bir gelenekti ne de olsa. Kudra da böyle bir sahneyi ömründe ilk defa görüyor değildi ki! “Ama… kadın kaçtı,” diye hıçkırıyordu Kudra.

“Aptal bir kadınmış,” dedi annesi. “Dulluk yaşamı ateşten beterdir.”

Babası da, “Kötü, korkak bir kadın,” diye söze karıştı. “Karı koca bir tek bütündür. Ebediyet, onların bir arada olmasına bağlıdır. Dul kadının kurban edilmesi, kocasının ebediyetini kahramanca kurtarır. Şiva’ya şükürler olsun!” Babası genellikle böyle ruhani öğütlerini Kudra’nın ağabeyine saklardı.

“Günün birinde sana dul kadın hayatını anlatacağım,” dedi annesi.

Zamanla kötü rüyalar kesildi. Ama aylar sonra bir gün, annesiyle babası bir cenazeden döndüklerinde, Kudra kendini tutamadı, “Kadın kaçmaya çalıştı mı?” diye sordu. Babası yüzüne bir tokat attı.

Ne olursa olsun, ateşli rüyaların sonu gelmişti artık. Kilden yapılmış, maviye boyanmış odalarda daha tatlı görüntüler canlanmaya başladı. Muson mevsiminin başında, deniz tarafından bulutlar yuvarlana yuvarlana, taşıdıkları suları pirinç tarlalarına boşaltmaya gelirlerken Kudra da Tuzsuz Töreni’ne katıldı. Beş gün boyunca her gün tek başına tuzsuz yemek yiyip, daha önce eliyle ektiği buğday ve arpaların yeni çıkan başaklarına tapıyordu. Bu tören onu psikolojik bakımdan hayattaki rolüne hazırlama amacına yönelikti. Eş ve anne olmaya, çocuklarını emzirip onlara bakmaya, kocasına, kocasının akrabalarına da bakmaya.

Yapı olarak ilahi sayılan bir evrende, kutsal hayvanların kutsal ağaç gölgelerinde kutsal bitkileri çiğnediği, kutsal nehirlerin tanrısal dağların koynundan fırlayıp aktığı bir yerde, elbette ki hayat vermek güzel ve önemli bir şeydi. Kudra bebeklere bakmaktan zevk alıyordu. Bebek yapmak

konusu ise onu belirginlikten uzak, gıdıklayıcı bir biçimde heyecanlandırıyordu. Sekiz yaşında olduğu halde, yassı ekmek pişirmek çoktan öğretilmişti ona. Curry'li yahniyi de yavaş yavaş öğreniyordu; tüm acılığı ve kokularıyla. Ama onun en keyiflendiği zamanlar, iş gereği kendisini mutfaktan atölyeye çağırdıkları zamanlardı. Orada tütsü yapımına veya satımına şu ya da bu biçimde yardımcı olması gerekirdi. Macunla kınaçiçeğini karıştırmayı, pirinçle mercimek karıştırmaktan çok daha fazla sevdiği gibi, sandal ağacı rendelemeyi de giysi yamamaktan daha çok sevmekteydi. Bunun nedenini pek düşünmüyordu. Yaşı büyürken tütsü işi de onunla büyüyordu. Kudra ev işlerine ayırdığı zaman kadar da aile işine zaman ayırmaya başladı. Buradan bir çelişki doğacağı aklına bile gelmedi; yüreğinin nemli toprağına ekilmiş geleneksel arpa tohumlarından çıkan fidelere benzeyen bir çelişki.

Kudra on iki yaşına geldiğinde erkek kardeşiyle birlikte babasının bir iş gezisine katıldı. Dört ay süreli bir geziydi. Calcutta, Delhi, Benares ve daha küçük pek çok kent gezildi, Budist pazarlarına sızılmaya çalışıldı. Çünkü Budistler, tütsüleri, Ganj dolaylarındaki Hindulardan daha fazla kullanmaya başlamışlardı. Bu gezi küçük kızı iyice afallattı, çok değiştirdi. Burnu, yırtılmış bir kızlık zarı gibi açıldı, oradan beynine binlerce rengin spermi yüzdü. Artık macunları, kınaçiçeklerini, uzaklardaki tüccarların getirdiği özel kokuları kokladıkça aklından binbir türlü şey geçiyordu: tapınaklar, saraylar, kaleler, esrarengiz duvarlar, halılar, tablolar, mücevherler, içkiler, ikonalar, ilaçlar, boyalar, etler, tatlılar, şekerlemeler, ipekler, pamuklar, cevherler, parlak madenler, yiyecek, baharat, müzik aletleri, fildişi hançerler, fildişi bebekler, maskeler, çanlar, oymalar, heykeller (kendisinin on katı boyunda), yırtıcı hayvanlar, leoparlar, tavuskuşları, maymunlar, beyaz filler, kulaklarında dövmeler, atlar, develer, prensler, mihraceler, fatihler, gezginler (haşmetli bıyıklarıyla Türkler ve o cenaze gününde kendisiyle dost olan yabancı kadar soluk tenli Yunanlılar), şarkıcılar, fakirler, sihirbazlar, akrobatlar, peygamberler, bilginler, rahipler, deliler, bilgeler, ermişler, mistikler, hayalciler, fahişeler, dansözler, fanatikler, şairler, hırsızlar, savaşçılar, yılan oynatanlar, putperestler, geçit törenleri, idamlar, düğünler, baştan çıkarmalar, konserler, yeni dinler, garip felsefeler, ateşler, hastalıklar; sayılamayacak kadar korkunç şeylerin görkemi ve inanılmazlığı hep karşısında kıpırdanıyor, akıyor, sarsılıyor, karışıyor, boşalıyor, dönüyordu. Geniş, girift, tükenmez, sonsuz.

Baştan beri kendisini ilgilendiren şeyin, tütsülerdeki koku olduğunu o zaman anladı. Ne var ki, daha önce yalnızca silueti çizilmiş olan hayallerin içini de doldurmaya başlamıştı artık kokular. Belki hayali zengin bir gencin başına gelebilecek en korkunç (ya da en harikulade) şey, (o hayal gücünün var oluşunun bahtsızlığı ya da talihi hariç) kendi çevresi dışındaki hayata hazırlıksız açılmak, onunla yüz yüze gelmek olurdu. Yani… uzaklarda bir yerlerde bir yer bulunduğunu birdenbire anlamak.

Kudra'nın on beşinci doğum günü de diğer doğum günleri gibi başladı. Şafaktan önce nehirde bir banyo, sonra Kali'ye dua, avludaki ateşin başında duru tereyağının Tanrı'ya sunulması. Sonra ilk ışıkla birlikte Kudra babasına, ağabeyine ve tek bacaklı amcasına kahvaltı servisini yapmış, öğlende yenilecek yemeğin hazırlıklarına başlamıştı. Kesilmiş sütün üzerinde biriken loru almak üzere kavanozlara eğilmiş çalışırken, atölyeden babasının kendisini çağırdığını duydu. O da zaten bunu umuyordu.

"Saygıdeğer babacığım," deyip onun önünde eğildi, göz ucuyla çevreye bakınıp sepetler içerisindeki *bosmelia* kabuklarını, *opopanoks* reçinesini ya da ona benzer bir başka şeyi aradı. Çünkü atölyeden yabancı birtakım sesler duymuş, herhalde yeni mal getirilip teslim edildi, diye düşünmüştü. Görünürlerde yeni bir şey yoktu. Ama ziyanı yok, diye geçirdi aklından. Sandal ağacı yontmak da zevk verirdi ona. Birkaç gün önce de yapmıştı bu işi. Ağaç öyle sertti ki, yontarken kolları ağrıyordu. Ama her zorlanmada burnuna sıcacık, temiz bir orman kokusu geliyordu. Görünmez bir buhar yükseliyor, ona kuru yapraklar üzerindeki kaplan pençesinin şarkısını söylüyordu.

"Kudra," dedi babası. "İyi haberlerim var. Şiva'ya şükür!"

Belki bir iş gezisi daha! Kudra'nın hayalleri dörtnala kalktı. "Saygın bir adamın annesiyle babası az önce buradaydı. Seni onunla evlendirmeyi kararlaştırdık. Musonlar gelince, Şiva izin verirse." Kudra eşekten düşmüşe döndü. Birden ağlamaya başladı. Gözyaşları babasını hiç rahatsız etmedi. Zaten bekliyordu o gözyaşlarının akmasını. Her Hindu kızı ağlar, bağırırdı evlenme konusu ortaya çıktığı zaman. Haberin verildiği anda başlar, düğün boyunca, balayı boyunca hep ağlardı. Gelin adaylarından ağlamak beklenirdi. Eylenmek demek, babasının evinden ayrılıp kocasının ailesiyle oturmaya başlamak demekti. Eğer şansı varsa, o aile ona hizmetçi gibi davranır, şansı yoksa ona maymun boku muamelesi ederdi. Hayat böyleydi.

Kudra'nın annesi de ağlamıştı vaktiyle. Şimdi de sıra Kudra'daydı. Gelenek ve devamlılık, toplum ekmeğinin pişirildiği unu oluştururdu. Kültürü öyle beslerler, tanrıları öyle memnun ederlerdi.

"Baba, ben hazır değilim…" diye kekeledi Kudra.

"Ne? Elbette hazırsın. Eğer niyetin koca bulmak olmasa, ne diye süsleniyorsun böyle? Şiva büyüktür!"

Tütsü yapımcısı, kızının gözkapaklarına sürdüğü kırmızı boyalardan söz etmekteydi. Ayrıca vücuduna kınayla çeşitli desenler de yapmıştı kız. Bugünlerde yasemin kokulu macunlarla yanaklarına ışıldayan pembelikler de eklenmişti. Kendisine çekici gelen şeyin yalnızca bu maddelerdeki koku olduğunu babasına nasıl anlatabilirdi? Aradığı, yakalamaya çalıştığı şeyin bir erkek değil, bu aromaların yarattığı harikulade hayaller olduğunu nasıl anlatabilirdi?

Gözyaşları yeniden fışkırdı. "Ben., ben… ben seninle çalışmak istiyorum, seninle burada… çalışmak istiyorum." Durmak bilmiyordu gözyaşları.

İşte bu söz babayı can evinden vurdu. Aslına bakılırsa Kudra işlere ağabeyinden, topal amcasından çok daha fazla yardımcı olabiliyordu. Son zamanlarda çalıştırmaya başladığı o tembel Sudra çıraklardan da çok daha yararlıydı. Dikkatli, neşeli çalışan bir insandı. Ayrıca tütsü konusunda bir hissetme yeteneği vardı. Yalnızca heves değil, özel bir anlayıştı bu. İşin gelişmesi, kârlı hale gelmesi bir bakıma da Kudra'nın sayesindeydi. Ama ne de olsa, kızdı o. Kızların firavun farelerinden bile azgın olduğunu herkes bilirdi. İlk fırsatta, ilk ayartılmada, hemen bekâretlerini kaybediverirlerdi. Hele de bu kızın memelerinin nasıl büyüdüğüne bakılırsa, Khujaras'taki erotik frizlere baktığı zaman gözlerinin nasıl yuvalarından uğradığı düşünülürse, bir felaket gelmeden onu bir kocaya yamamak en akıllıca işti elbette.

"Kaygılanma, minik paçuli damlam benim. Nişanlının ailesinin de çok iyi bir işi var. Şiva'ya şükür! Üstelik atölyelerinde de yardıma ihtiyaçları olduğu söyleniyor."

Gerçekten de öyle çıktı. Ama kocasının ailesi tütsü yapmıyordu. İp yapıyordu.

İp! Şu tanrılarda da amma mizah anlayışı vardı, öyle değil mi? Eğer insanda kendi kaderini kendi eline alacak o demir güç yoksa, o insan kaderini tanrıların eline bırakırsa, o zaman tanrılar zayıflığının cezası olarak

böyle alay ederlerdi işte onunla. Kendi gemine kaptanlık edemiyorsan, hangi yanlış limana vardığına şaşırmamalısın. Budala ve miskin kimselere, merkezi sinir sistemlerini soğan gibi soyup cılızlatan serüvenler sunulurdu. Romantik hülyacılar da kendilerini bir ip atölyesinde bulurlardı. Belki diyeceksiniz ki, on beş yaşında bir kızın ailesine kafa tutmasını, toplumuna başkaldırmasını, ağırlıklı kültürel ve dinsel geleneklere isyan etmesini ve pek anlayamadığı bir rüyayı izlemesini beklemek de çok fazla olur. Elbette çok fazla olur. Kendi kaderini kendi tayin etmenin fiyatı hiçbir zaman ucuz değildir. Hele bazı durumlarda, düşünülemez bile. Ama insan harikuladeliğe ulaşmak için, düşünülemeyecek olanı düşünmek zorundadır.

Böylece Kudra da kendini ipler arasında buldu. İpin rengi pek ölü bir renkti. Dokusu sertti. Biçimi işlevsel, kokusu yavandı. Yaz sonunda kabilenin diğer üyeleriyle birlikte tepelere çıkıyor, *bhabar* otlarının saplarını kesiyordu. Yılın geri kalanı boyunca, ev işleriyle meşgul olmadığı zamanlarda, kocasının yanıbaşına yere oturuyor, ot şeritlerini kurdeleler halinde tarıyor, büküyor, sonra örüp ip yapıyordu. İneğin çiftçiden kaçmasını önleyen ip. Sandalın denize açılmasını önleyen ip. Bir tek oduna, diğerleriyle yan yana durma stratejisini öğreten ip. Genç bir kadını yatağa, ocağa, tanrıların parıltılı giysilerine bağlayan ip.

Calcutta sokaklarında fakirlerin ipleri kobra gibi dans ettirdiğini görmüştü. Sepetten kıvrılarak, dans eder gibi hareketlerle yükselen ipin boyu, yavaş yavaş ağaçların üst dalları hizasına varıyordu. Fakir o zaman kalkıp tırmanmaya başlıyor, gökyüzünde gözden kayboluyordu. Şimdi metrelerce, kilometrelerce ip doğuyordu Kudra'nın derisi yüzülen parmakları arasından. Kudra o iplere biraz söz geçirmeye çalıştı. İradesiyle onları göklere yükseltip tırmanılacak hale getirmeye uğraştı. Tırmanırken arada biraz duraklayacak, kaynanasına el sallayarak veda edecek, şansını bulutlar arasında deneyecekti.

Ne yazık ki ip inatla hep yatay durumda kaldı. Yatay hareketleri bile, ancak fiziksel bir güç onu zorluyorsa yapıyordu. Zaten Kudra gibi şartlanmış biri ipe tırmanamazdı. Orasını da dikkate almak gerekirdi. Ayrıca, zaman zaman kocasının ailesi ve *bhabar* otlarının üzerine çıkabileceği birtakım kaçamak yollar da keşfetmişti. Bir tanesi kokuydu. Babası ona hep doğal aromalardan yolluyordu. O bunlardan yağ ve esans yapıyor, vücuduna sürünüyordu. İp arabasını yüklerken de, tahtaları taşırken de, kaynanasının pabuçlarındaki inek bokunu temizlerken de Kudra hep taşınabilir bir koku sisinin içerisine sarınmış durumdaydı. Bu koku ipine

tırmanabiliyor, hiç değilse kısmen kaybolabiliyordu. Hindular arasında Şiva'ya giden yollardan birinin burundan geçtiği bilindiği, Hindistan'da da aşırı dindarlık diye bir suç bulunmadığı için, kocasının ailesi itiraz edemiyordu. Ama ara sıra Kudra yanlarından geçtiğinde öksürük nöbetlerine tutuluyorlardı. Kocası Navin'e gelince, belki kalabalık içindeyken karısının bu aşırılıklarından utanıyor olabilirdi, ama yalnızken çok ateşli oluyordu. Navin'in karısının kokularına gösterdiği şehvetli tepki, Kudra'nın ikinci kaçış yolunu daha da genişletmişti: O da seksti.

Kudra'nın evlilik yatağına uyumu, mandanın bataklığa uyumu gibi kolay olmuştu. Navin de işine meraklı tüm tüccar damatlar gibi *Kama Sutra*'yı iyice öğrenmişti. Bu kitap Hintlilerin aşk konusundaki el kitabıydı. Evlendiklerinde damat otuz yaşında, yani karısının iki katı yaştaydı. Bu nedenle o kitabı ezberlemeye bile vakti olmuştu. Sekiz türlü sarılmayı (dördü sıcak, dördü soğuk), vücudunun tek tek sarılabilecek dört bölümünü, masum bakirelerin nasıl öpüleceğini, bunun dört açıdan nasıl gerçekleştirilebileceğini, insanın karısını öpmesinin on altı yolunu (bunlara orta karar öpüş, baskılı öpüş, yumuşak öpüş, sıkmalı öpüş, kapamalı öpüş ve aç eşek öpüşü de dahildi), sekiz çeşit aşk ısırığını, vücutta bırakılabilecek sekiz çeşit tırmık izini (Kama Sutra damadın tırnaklarına nasıl manikür yapılacağını bile tarif ediyordu), oral seksin sekiz evresini, vajina içinde penisi hareket ettirmenin dokuz yolunu, birleşme sırasında çıkarılabilecek kırk türlü sesi (bunların arasında kükreme, ağlama, nazlanma; övgü, acı ve yasaklama sözleri; kumru, guguk kuşu, yeşil güvercin, papağan, serçe, flamingo, ördek ve bıldırcın sesleri vardı), otuzu aşkın çiftleşme pozisyonunu, bunların "mızrağı doğrultmak", "dört yolun birleştiği yer" gibi garip isimleri falan da yeni damat, uygulama açısından değilse bile en azından kuramsal açıdan, bülbül gibi biliyordu. Çeşitli yönlerden aritmetiğe, kuş bilimine, halıcılığa, hayvancılığa da dayalı olan onca eğitimle Navin'in on beş yaşında bir bakire için fazla yeterli olduğunu düşünüyorsanız, Kudra'nın hiçbir zaman fazlalıktan yakınmadığını bilmenizde yarar var. Gerçi teknikte kocasının ayarında değildi, ama koku ve heves açısından durumu telafi ediyordu. Geceler boyunca sevişip, yorgunluklarını tatminkâr bir düzüşmenin tuzlu akıntısı ve sevinç dolu yapışkanlığıyla gideriyorlardı.

Genç evlilerin beş yılda dört çocuk sahibi olmasının hiç şaşılacak bir yanı yoktu. Daha başka çocukları da olurdu, ama kaynana artık evin fazla

kalabalık olduğuna karar vermiş, Kudra'ya yiyeceklere konulan doğum kontrol tozlarını öğretmişti.

Kudra bebeklerine bayılıyordu. Evliliklerinin on ikinci yılında bir ara kocasını sevmeye de başladı. Bu iş Mahashivaratri Bayramı'nın ertesi sabahında oldu. Oruçtan bitkinleşmiş, ruhsal bir akşamdan kalmalığın etkisiyle zayıf düşmüş olan Navin, o sıra karısına atları çok sevdiğini açıkladı. Gençliğinde, tüccarlar kastı olan Vaisya sınıfından, savaşçılar kastı olan Kshatriya sınıfına yükselmeyi sırf ata binmek amacıyla hayal ettiğini anlattı. Bu gülünç özlemini dile getirmek utandırıyordu onu. Ama Navin'in de kendisi gibi gizli bir hayali olduğunu öğrenmek Kudra'ya çok dokunmuştu. Bunu bilmek ikisini yepyeni, daha yakın bir anlamda birleştirdi. Kudra'nın aklına ne zaman kocasının sırrı gelse, iplerin arasından uzanıp onu okşuyordu. Kendi gizli rüyasını anlatmamıştı. Çünkü onu nasıl dile getireceğini bilemiyordu. Tek bildiği o rüyanın kendisini sabırsız, tedirgin bir hale getirdiği, güzel koktuğu, her zaman yanında olduğuydu.

Navin'in sırrını anlatmasından yaklaşık bir ay kadar sonra, bir tabur savaşçı çıkageldi; atları için süslü ipler, saçaklar, püsküller ısmarladılar. Kudra onların başkanını bir kenara çekti, çekiciliğiyle etkiledi, Navin'i atla gezdirmesi için kandırdı.

"Yoo, hayır, asla yapamam," diye itiraz etti Navin.

Kudra, "Haydi, yürü," diye teşvik etti onu. " Tek fırsat bu. Şu tapınağa kadar bir gidip gel."

Kudra'nın olgun kalçalarına göz koymuş olan subay, Navin'in binmesine yardım etti, sonra atın sağrısına bir tokat patlatıp onu yola çıkardı. Navin korkudan öne doğru çok fazla eğildi ve bir kaya yığınına doğru fırladı. Kafatası tıpkı süt kâsesi gibi yarıldı, içindeki yasak ihtirasları kanla, beyin parçalarıyla karışmış durumda gün ışığına boşalttı.

Bundan sonraki birkaç gün boyunca, Kudra, Navin'le birlikte yakılma işini ciddi ciddi düşündü. Kendini suçlamıyordu. Suçluluk duygusu nörotik bir duyguydu. O duyguyu Hıristiyanlık, gerek ekonomik gerekse politik açıdan sonuna kadar sömürecekti. Ama Hinduizm o açıdan daha sağlıklıydı.

Kudra’nın yakılmayı düşünmesinin nedeni başkaydı. Dul yaşamının, annesinin anlattıklarından bile beter bir şey olduğunu biliyordu artık.

Kocasının öldüğü andan başlayarak dul kadın, oğullarının boyunduruğuna giriyordu. Oğullar Kudra’nınki gibi ufacık çocuk olsalar bile. Bir daha asla evlenemiyordu. Eğer evlilik dışı cinsel ilişkide bulunmaya kalkarsa, Brahmanlar onu dayağa yatırıyor, kırbaçlıyor, kemiklerinin beyazı görünene kadar dövüyorlardı. Kendi annesiyle babasının evine dönmesi yasaktı. Kocasının ailesiyle kalmak zorundaydı. Şafaktan karanlığa kadar ev işleri yapacak, Hindu yaşamında çok büyük yeri olan aile bayramlarına hiç katılmayacaktı. Çünkü dul kadının yası, orada bulunan herkese uğursuzluk getirirdi. Dul kadın münzevi biriydi. Kafasını tıraş eder, yerde yatar kalkar, günde bir öğün yer, asla bal, şarap ve tuza el süremezdi. Renkli giysiler giyemez, süsler takamaz, asla parfüm kullanamazdı!

Parfüm yasağı Kudra için bardağı taşıran damlaydı. Kasaba Brahmanlarından bir kurul gelip ona kurban edilmenin sağladığı ruhsal avantajları birer birer sayarken başını sallayıp dinliyordu. Papazlar gittikten sonra birden fırlayıp onların peşinden yetişti, yaklaşık ne kadar zaman sonra dünyaya tekrar gelirim, diye sormak istedi. Aralarındaki konuşmaları kesmemek için bir süre peşlerinden yürümek zorunda kaldı ve o arada, adamların dul kadının ne kadar mücevheri olduğunu hesapladıklarını fark etti. Kendisi yakılırsa, tüm kişisel eşyaları yasa gereği olarak Brahmanlara gidiyordu. Papazlardan biri Navin’in, her varlıklı tüccar gibi, karısına bol bol altın ve gümüş almış olacağını ileri sürüyordu. Kudra’nın yakılmamak gibi bir karar vermesine fırsat tanımamalıydılar.

Kudra bağırsaklarının kurşun gibi ağırlaştığını hissetti. Karnı gurulduyor, koskoca Sanskrit alfabesinin tüm seslerini çıkarıyordu. Gözlerindeki sularda bir kobra dili gezinmekteydi. Manzara karşısında bulanırken, alevlerden kaçan o dul kadının, nasıl zorla tekrar ateşe atıldığını görür gibi oldu. Sonra, o solgun tenli yabancıya verdiği sözü hatırladı. Kendisine asla böyle bir şey yapılmasına izin vermeyeceğine dair yemin etmişti o yabancıya.

Yakılma töreninden önceki gece ev halkı uyurken, Kudra, yeğeninin elbiselerini giydi, mücevherlerini ortaya çıkarıp Brahmanlara bıraktı; bu yolla, kendisini izlememelerini sağlamaya çalıştı. Bir-iki yassı ekmek, biraz pirinç, birkaç da madeni parayı eşarbına sardı. Sonra paketi açtı, bir saç fırçasıyla birkaç fildişi şişe içinde parfüm de koydu. Eşarbı tekrar bağladı,

ikinci kere açtı, nedenini bilmeden, yaban fesleğeni kesesini de yanına aldı. Sıcacık bir mehtap pencerelerden içeriye süzülüyordu. Kudra odasındaki özel mihrap önünde diz çöktü, bir tas manda yağını Tanrıça Kali'ye sundu, ondan bağışlanmayı diledi. Sonra Navin'in tabutu önünde diz çöküp ondan da aynı şeyi diledi. Çocuklarını uyurken birer birer öptü, gölgelere saklana saklana evden çıktı. Avluda yalnızca bir tek kere, ip dolu bir sepete tekme savurmak için duraladı.

“Demek ölümden kaçtın,” dedi Alobar. Çok memnun olduğu belliydi. Kudra'nın kaçışı, kendisinin iki kere Azrail'in elinden kurtuluşuna dair anılar getiriyordu aklına. Demek bu kadınla bir ortak yanı vardı. Devrim ve skandal sayılan bir şey bağlıyordu ikisini birbirine. Hem de davranış kurallarının en sınırında bir yerde. Böyle bağların en tatlı ve en sıkı olduğu yerde.

“Hayır,” dedi Kudra. “Ben ölümden kaçmadım. İnsan nasıl kaçabilir ölümden? Hem niye istesin ki insan bunu? Ölüm bir kurtuluştur. Ben ölümden değil, Brahmanların ahlaksızlığından kaçtım.”

“Saçma! Yani eğer Brahmanlar senin mücevherlerine değil de ruhunun ebediyete kavuşmasına ilgi gösteriyor olsalardı, dalacak mıydın o alevlere?”

“Şey… Ben alevden pek korkarım.”

“Peki, diyelim ki suda boğularak ölmeni kararlaştırdılar. Ateşten kolay mı olurdu senin için?”

“Evet. Hayır. Ay, ne bileyim! Boğulmak hiç de hoş bir ölüm çeşidi değil.”

“Hangisi hoş bir ölüm çeşidi?”

“Uykudayken ölmek herhalde. İhtiyarladıktan sonra. Çocukların büyüdükten sonra.”

“Ya! Demek ihtiyarken ve uykunda, ha? Bir ömür boyu durmaksızın çalıştıktan ve kötü muamele gördükten sonra, ha? Peki, ihtiyar dediğin ne kadar ihtiyar yani? Hiç yeterince ihtiyarlar mı insan? Demek dulların acılı hayatını kabul edip kırk yaşında uyurken ölmeye razısın. Onun için bunu ateşe tercih ediyorsun. O seçenek sana açıktı. Ateş yerine onu seçebilirdin. Ama sen ondan da kaçtın.”

“Beni utandırıyorsun. Geri dönmemi mi emrediyorsun?”

Alobar elini onun omzuna dayadı. Yıllardır bu kadar yumuşak bir şeye dokunmadığını hissetti. Teninin sıcaklığı, üzerindeki erkek ceketinden geçerek geliyor, Alobar'ın avuçlarında ter damlaları oluşturuyordu. “Hiç de

değil,” dedi. “Yalnızca sana ölmek istemediğini kabul ettirmek istedim. Bu, Şiva’nın, Kali’nin isteği olsa bile. Sen yine de istemiyorsun ölmeyi. Yaşamak istiyorsun. Üstelik doğru dürüst, mutlu olarak yaşamak istiyorsun. Kendi seçtiğin bir hayatı yaşamak istiyorsun. Bunu şimdi kabul et, ödülünü görürsün.”

Kudra onun parmaklarına kuşkulu gözlerle baktı. Parmaklar habire omzunu yoğuruyordu. Üstelik de güneye göçmek niyetindelermiş gibi bir halleri vardı. “Peki, ödülüm ne olacak?”

Alobar ondaki güvensizliği hissetti, elini çekti. “Dost bir ruhun koruması ve rahatlatması.”

“Sen beni nasıl koruyabilirsin? Anlamıyor musun? Bu yaptığım işten sonra, gelecek sefer dünyaya herhalde örümcek olarak geleceğim. Ya örümcek, ya pire, ya da bir kurt.” Ürperdi.

“Eh, hâlâ insanken uzun ve zevkli bir hayat yaşaman için bu da ek bir sebep işte.”

“Artık Nirvana’ya ulaşmak ve kurtulmak için yüz yıl daha dayanmam gerekecek herhalde.”

“Bir milyon kere daha yaşasan da ne fark eder ki? Hiç değilse bu seferkinin zevkini çıkarabilirsin.”

“Durmadan akıp giden günlük dünyanın gerçekliğine ve kalıcılığına inanmak budalalıktır.”

“O halde neden buradasın da mezarlıkta bir kül yığını değilsin?”

“Belki de budala bir kadın olduğum için.”

“İyi,” diye gülümsedi Alobar. “Benim kendi budalalığıma yoldaşlık etmen hoşuma gider.”

Kudra da gülümsedi. Gülümsemek istememişti. Oluvermişti işte. Gülümsediği için utandı. Sanki geğirmiş ya da gaz kaçırmış gibi utandı. O gülümsemeyi yüzünden silmek için hayatındaki üzücü olayları düşünmeye çalıştı. Utanç verici davranışını, şimdiki güvensiz durumunu düşündü. Ama bu seferki gülümseme, o kadar kolay korkmuyordu. Haklarını bilen ve tahliye talebini reddeden bir kiracı gibi, oturup duruyordu orada. Sonunda Kudra başını çevirdi. Ama Alobar onun gülümsemekte olduğunu ensesinden bile görebiliyordu.

“Adın neydi demiştin?” Alobar ona biraz daha yaklaştı.

“Kudra.” Kelime tıpkı kayaların arasında yüzen bir balık gibi çıktı ağzından.

“Benimki de Alobar.” Elini onun vücuduna doladı, sol memesini avuçladı. Meme ağırdı. İçi su doluymuş gibi sallandı avucunda. Kavun suyu. Ya da pancar suyu. “Burada otlar çok yumuşak Kudra.”

“Şilte daha yumuşaktır. Hayvanlar gibi çimenlerde çiftleşmek alışkanlığım yok.”

“Eh, alışmaya başlasan iyi edersin. Yani… gelecek sefer böcek olarak doğacağına göre…”

“Elini çek lütfen. Ben dul bir kadınım ve seni tanımıyorum bile.” Yüzündeki gülümseme gitmişti artık. Ama kafasının içine doğru mu çekilmişti, yoksa Chomolungma’nın buzlarına doğru mu uçmuştu, orasını bilmeye olanak yoktu.

“Beni yeterince tanıyorsun,” dedi Alobar. Elindeki saten hindistancevizini istemeyerek bıraktı. Meme sarkarken bir gurultu sesi çıkarıyormuş gibi geldi ona. “Bu dağlara beni aramaya gelmedin mi?”

“Pek sayılmaz. Çocukluğumda bana, ölüme hükmetmeyi bilen öğretmenleri aramak üzere Himalayalar’a gitmekte olduğunu söylemiştin. Ben de kaçınca… gidecek bir yerim olmadığını gördüm. Calcutta’ya gidip sokak kadını olayım dedim; ama daha önce, öğretmenlerle ben de bir şansımı denemeye karar verdim. O zaman bana iyi davranmıştın. Ağzımdan aldığın söz de yakılmayı reddetme kararımda çok etkili oldu. Bir bakıma, doğru yoldan ayrılışım senin etkinle. Ama bu konuda aklımı çelmene de bir yere kadar izin verebilirim.”

“Sağ olmak bir erdem değil mi? Eğer değilse, erdemin pek erdemli yanı yok demektir. Ben bunu bilir, bunu söylerim.”

“Tiksinti verici bir şey, ama ben de bu hayal dünyasındaki sürekli varlığımdan zevk alıyorum.” Dönüp ona baktı. Gülümseme geri döndü, ikisini de şaşırttı, sonra veda etmeden birdenbire gitti. “Söylesene bana Alobar, bu yanlarında yaşadığın lamalar gerçekten senin aradığın öğretmenler mi? Sana sonsuz hayatın sırlarını öğrettiler mi?”

“Hımm? Şey… ııı… bir bakıma, sanırım… pek de emin değilim. Şey…”

“Ne demek istiyorsun? Aradığın onlar mı, değil mi? Öğrettiler mi, öğretmediler mi? Görünüşleri Budist rahiplerine benziyor bence. Bizim oralarda Budistler de herkes gibi ölüp dururlardı.”

Alobar ayağa kalktı, bir süre karşıki dağlara baktı. Dağlar bir sonsuzluk kulübesinin çevresindeki beyaz bir çiti andırıyordu. Ama Alobar onları bambaşka bir biçimde düşünüyordu. Belki onları, gökgürültülerinin, deprem parçacıklarının, tozlu yıldırımların depolandığı birer ardiye olarak

görüyordu. Belki tanrıların ona kendini ufacık, zayıf ve fani göstermek için seçtiği bir yol olarak görüyordu. Ne olursa olsun, o doruklara bir süre baktı, sonra tekrar Kudra'ya döndü.

"Senin toprağından sınırı geçip buraya girdiğimde, rastladığım çobanlara büyük öğretmenlerin nerede oturduğunu sordum, cevap olarak, 'Samye'de,' dediler, ben de buraya geldim. Samye lama manastırının kapısını vurdum, kırmızı cüppeli birileri beni içeri aldı, çay ve yiyecek verdi, kova kova su ısıttılar, yıkandım, sonra bana sıcacık giysiler ve çizmeler verdiler. Çünkü benimkiler yırtık pırtıktı artık. Üstümden dökülüyordu. Bana ne istediğimi sordular… görünüşüm pek garip gelmişti onlara. Ben de cevap olarak, 'Bin yıl yaşamak istiyorum,' dedim. Birbirlerine baktılar, sonra içlerinden biri, "Bu vücutta mı?" diye sordu. Ben evet deyince başlarını iki yana sallayıp dillerini damaklarında cık cık diye şaklattılar. Benim bu beyhude, yanılgı dolu isteğimi yerine getiremeyeceklerini söylediler. Gece bir iyi dinlendikten sonra tekrar yola koyulmam gerektiğini söylediler. Ertesi sabah tam gideceğim sırada, içlerinden Fosco diye biri, bir kaligrafi ustası, istediğim şeyi Bandaloop doktorlarından elde edebileceğimi fısıldadı. O insanları Hindistan'a doğru inerken, tepelerin eteklerindeki mağaralarda bulabileceğimi söyledi. Ona teşekkür ettim ve yola çıktım."

"Bulamadın mı o Bandaloop'ları?"

"Yoo, buldum bulmasına. Kolay olmadı, ama buldum. Öyle güzel taş evleri falan yoktu. Samye'de olduğu gibi değildi. Anayoldan çok içerde bal peteğine benzeyen mağaralarda yaşıyorlardı."

"Ama onları buldun, ha?"

"Evet. Daha doğrusu, onlar beni buldu. Bir gün yamaçta dinleniyor, düşünüyordum. Ah, yiyecek bir şeyim olsa ne iyi olurdu, diyordum. Birden kafama bir mısır koçanı çarptı. Hızlı. Hem de çok hızlı. Burnum kanadı, kulaklarım çınladı. Bıçağımı çektim, tepenin yukarısına, mısırın geldiği yere baktım. Üç kıllı adam duruyordu orada. Benim gibi hırpani giyinmişlerdi. Gülüyorlardı bana. Onlara bıçağımı salladım, onlar da, 'Eh, açım dedin ya,' diye bağırdılar.

"Ah, büyük Şiva! Düşünceni nasıl işitmişler?"

"Ben de onu anlamaya karar verdim. Mısırı kızartıp yedikten sonra onların izini sürdüm, mağaraların bulunduğu tepe eteğine geldim. Birkaçı yanıma yaklaştı. Ben, 'Siz herhalde Bandaloop doktorları olmalısınız', dedim. İçlerinden biri, 'Sen de Alobar olmalısın,' diye karşılık verdi. 'Adımı nereden öğrendiniz?' diye sordum. 'Sen bizimkini nereden

öğrendin?' dediler. 'Samye'de kutsal bir adam söyledi,' dedim. Hepsi katıla katıla güldüler."

"Biraz kaba insanlar galiba."

"Kaba mı? Evet, bir hayli kabaydılar. Ama bak, uzun zaman önce, batıda, benim geldiğim yerlerde iki kaba tipe rastlamıştım. Bir tanesi bir Şaman, öteki bir tanrıydı. Başlangıçta her ikisi de bana çok kötü davranmışlardı; ama biri bana özel bir cesaret, öteki de özel bir korku verdi. Bu yolculuğu yapabilmem için bunların ikisine de ihtiyacım olduğunu sonradan anladım. Bilgeliği ellerinde tutanlar, onu her gelen serseme öylece sunamazlar. İnsanın onu alabilmek için hazırlanmış olması gerekir. Yoksa ona yararından çok zararı dokunur. Ayrıca, bilgeliğin o duru sularında yalpa vuran bir sersem suyu bulandırınca, herkese de zararı dokunur. Demek ki bilgiyi arayan insan önce sınanmalı, buna layık olup olmadığı anlaşılmalıdır. İşte bunlardan öğrendiğime göre, öğretmenin kaba davranması o sınavın evrelerinden birincisi oluyor."

"Yani eğer öğretmenin uygarlık dışı davranmasına, sana istediği muameleyi etmesine, gururuna hakaret etmesine izin verirsen, seni kafasındaki düşünceleri dinlemeye değer biri olarak mı görüyor diyorsun?"

"Tam tersine… Kişilik bütünlüğünü savunman gerek. Tabii öyle bir şeyin varsa. Ama savunurken de soylu biçimde savunman gerek. Onun kendi davranışlarını taklit ederek değil. O katı davrandığında sen yumuşaksan, o kabalık ettiğinde sen naziksen, seni potansiyel olarak öğüde layık görüyor. Görmezse zaten demek ki öğretmen değilmiş. O zaman senin de içinden onun kıçına bir tekme patlatmak gelir."

"İlginç. Bandaloop doktorlarıyla da öyle mi oldu?"

Alobar başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. Chomolungma'ya tekrar uzun uzun baktı, sonra dünyanın en yüksek dağı yarışmasının öbür koşucularını süzdü. Güneş batmaya yaklaşıyordu. Doruklarda renkli bulutlar vardı. Bunlar, sanki her birinin yarışta hangi noktaya vardığını işaretleyen renkli kurdelelerdi. Birincinin hangisi olduğunu anlamak, sonra İkinciyle üçüncüyü görmek, o kadar da zor değildi. Ama aralarındaki Dostluk Güzeli'ni seçmek biraz daha zor işti. "Hayır, Bandaloop doktorlarıyla öyle olmadı. Onlar ara sıra konuksever, ara sıra düşmanca davrandılar. İçeyim diye kupaya süt koyuyor, sonra içine pislik atıyorlardı. Beni şımartıyor, iltifatlar ediyor, sonra yüzüme tükürüyorlardı. Bazen hiç aldırış etmiyorlardı bana. Ama ben gitmeye kalkışınca kalayım diye yalvarıyorlardı. Karmakarışıktı her şey. Kıçlarına tekme atmak da söz

konusu değildi. ‘Gel, bize vur,’ diyorlardı. Ama öyle çeviktiler ki, elimi bile süremiyordum onlara. Hareketleri gözle görülemiyordu. Ama her seferinde benim yumruğu nişanladığım yerin birazcık sağında ya da birazcık solunda oluyorlardı. Bana hiçbiri dokunmadı. Ben onlara vurmaya çalışırken ıskalayıp düşe düşe kan revan içinde kaldım.”

“Küçük düşürüldün.”

“Sayın bayan, o söz az bile! Bizim oralarda, savaşçı olarak büyük ünüm vardı.”

“Onlardan ayrıldın mı o zaman?”

“Emekleyerek bile kaçamayacak durumdaydım. Yaralarım için yağ verdiler, beni mağaralara davet ettiler. İçerisi nasıl olsa beğenirsin? Kaskatı kaya, tavanlardan sular damlıyor, karanlıkta yarasalar ciyaklıyor sanıyorsun, değil mi? Yoo, o mağaralar inanılmayacak kadar güzel halılarla kaplıydı. Kalın, sıcacık, yumuşacık halılarla. Her girintiye yağ kandilleri yerleştirilmiş, her sivri çıkıntıya ışıklar asılmıştı. Küçük tabaklar içinde pudralar yakılıyor, bunlar havaya portakal bahçeleri gibi bir koku veriyordu.”

“Tütsü!” diye bağırdı Kudra.

“Adı her neyse. İçerdeki kadınlar baharlı kuzu yemeği hazırlıyor, şarabı ısıtıyorlardı. Herkes gözleri kızarana kadar şarap içti. Kenevir yapraklarını büküp çubuklara soktular, ucunu yaktılar, onu da tüttürdüler…”

“O bitkiyi tanırım. Biz ondan ip yapardık. Yakıp içtiler mi dedin?”

“Evet. Onları hayale daldırdı sanıyorum. Ateşe bakıyor, vara yoğa gülüp duruyorlardı. Bana da teklif ettiler. Et ve şarap da teklif ettiler. Hatta kadın, istersem iki kadın teklif ettiler. Tabii kabul etmedim. Bir sınavdı o. Benim saf ve temiz olup olmadığımı deniyorlardı. Tek başıma uyuyakaldım. İçim arzu doluydu. Gece yarısı kafama dökülen bir kova buz gibi suyla uyandım. İşte o zaman çileden çıktım, inan bana. Hem Öfkeliydim, hem de aklım karmakarışıktı… korkmuştum da. Çünkü Kudra… kafama dökülen kovayı tutan bir el yoktu. Havada tek başınaydı kova. Kendi kendine eğiliyor, suları kafama döküyordu.”

“Alobar, aklın gerçekten karışıkmış o sıra. Ya da rüya görüyormuşsun. Ya da…” Kudra’nın gözkapakları indi, kara üzüm kabuğundan dikilmiş birer keseye benzedi. “Yoksa bana masal mı anlatıyorsun?”

“Hepsi doğru. Yemin ederim.”

“O halde sana inanmam gerek. Söylesene, serbestçe gitmene izin verdiler mi?”

“İçlerinden biri… orada yaklaşık on iki kişiydiler… kadınlar hariç… bir tanesi peşimden dışarıya geldi, niyetimin ne olduğunu sordu. ‘Samye manastırına döneyim bari,’ dedim. ‘İyi,’ dedi bana. ‘Orada çok şey öğrenirsin. Sonra bize, buraya dön,’ dedi. Bu söz beni tam kudurttu. ‘Beni bu lanet olası yere geri sürükleyecek kadar zebani ne bu dünyada var, ne de ötekinde,’ dedim. Bağırdım. Asla dönmeyeceğime yeminler ettim. O güldü, elbiselerime uzandı, bir yumurta çıkardı. Oysa orada yumurta yoktu. Yumurtayı yere vurup kırdı, içinden kocaman bir köpek fırladı. Sekiz bayramdır görmediğim kendi ülkemdeki kendi köpeğim Mik’e benziyordu tıpkı. Beni tanıyormuş gibi ayaklarımı yaladı, sonra mağaranın içine doğru koştu, görünmez oldu…”

“Alobar!”

“Yemin ediyorum, doğru.”

“Şaşılacak şey. Peki sen onun peşinden koştun mu?”

“Yo, hayır. Gece karanlığına doğru ilerledim, sonunda da gerçekten Samye’ye döndüm. Sen de gelip beni burada buldun. O Bandaloop tecrübesini tümüyle unutmak istiyordum. Ama ne yazık ki anıları aklımda capcanlı kaldı.”

“Bir daha oraya dönmedin, öyle mi?”

“Yemin ettim. Biz ölümlüler başka hiçbir bakımdan tanrıları geçemiyorsak bile, en azından verdiğimiz sözü tutabiliriz.”

“Neden Samye’ye döndün?”

“Pek emin değilim. Geldiğimde Fosco’yu görmek istediğimi söyledim. Elinde kaligrafi fırçasıyla girişteki kulübeye geldi. Cüppesine sarılıp onu öyle bir sarstım ki, fırçasındaki mürekkepler uçuştu. ‘Neden yolladın beni o çılgın yere?’ diye sordum. O bana alçak sesle, yumuşacık cevap verdi. ‘Bandaloop doktorlarından öğretmenlerim çok nefret eder, seni oraya yollamakla cezalandırılmayı göze aldım,’ dedi. ‘Bizim kabul edemeyeceğimiz aşağılık, sefa âlemleriyle dolu bir din uyguluyorlar. Ama çok güçlü, sihirbaz ve tedavicidir onlar, ayrıca falcıdırlar da,’ dedi. ‘Dünyasal gemini istediğin tutkuya ulaştırmak için sana yardımcı olabilirler diye düşündüm, beni affet,’ dedi. Fosco o kadar içtenlikle konuşuyordu ki, ben de ondan özür dilemek zorunda kaldım. Hem affetti, hem de işçi ve öğrenci olarak Samye’de kalmamı sağladı. Sanıyorum epey uzun zamandır buradayım.”

Kudra onu şöyle bir süzdü. “Samye yaramış sana. Sağlıklı ve güçlü görünüyorsun. Nehirde, rastlaştığımız son zamandan bu yana hiç

yaşlanmamışsın dediğim zaman yalan söylemiyordum. Belki de burada, çoktan beri peşinden koştuğun bilgileri elde ediyorsundur. Lamalar sana ne öğrettiler de yirmi yıldır onlara öğrencilik ettin?”

“Gerçekten yaşlanmamış mı buluyorsun beni? Eskiden bizim orada bir sihirli ayna…” Sesi söndü ve bitti. Anılar esir almıştı zihnini. Esir almış, ellerini kollarını bağlamış, ağzını tıkamış, gözlerini de bağlamış, kürkler serili bir cariye yatağına hapsetmişti. Sonunda bellek ya fidyesini aldı ya da acıdı, onu serbest bıraktı. Bu arada güneş o kadar alçalmıştı ki, Alobar’ın sesi normal hayatına döndüğünde, güneş de sanki Chomolungma’nın eteğinden içeriye bakıyor gibiydi. “Buralarda hiç ayna yok. Nehir bana tıraş olacağımı gösteriyor, ama cildimin durumu, saçımın rengi konusunda pek bir şey göstermiyor. Hımmm! Hoşuma gitti bu söylediğin.” Oturdu, Kudra’nın omzuna bir kere daha dokundu. Kudra çekilmedi.

“Burada huzur buldum. Şu veya bu şekilde yıllardır yaşadığım karmaşa artık ruhumu köreltmişti. Ama ruhum, sükûnet sayesinde iyileşti. Öyle bir sükûnet ki, dışardan olduğu kadar içimden de geliyor. Mimari, resim, heykel, müzik, ayin, sade giysiler, ama hepsinden çok da, sanıyorum meditasyon. Saatler boyunca sessiz ve hareketsiz oturmak. Bütün bunlar içimdeki karmaşayı dindirdi, beni hayatta tıpkı derede yüzen bir balık gibi yaşar hale getirdi. Lamalar dogmalarına ve sıkı ahlak kurallarına benim sürekli karşı koymamdan çok çile çektiler. Ama diyebilirim ki hepimiz yararlandık. Ben çok huzurlu oldum, onlar da… eh, pek çok taşları sayemde taşındı, ayrıca hep diken üstünde kalmayı öğrendiler. Ha ha.”

“Yani sana uzun yaşam konusunda bir şey öğretmediklerine mi inanmam gerekiyor?”

“Açık açık öğretmediler. Benimle ara sıra o konuda konuşuyorlar. Ama onlar ideallerine, ruhsal ilerlemenin yavaş gelen evreleriyle ulaşıyorlar. İdealleri de ne ölümsüzlük ne de uzun yaşam. Yalnızca, doğum, ölüm ve tekrar doğum döngüsünden kurtulmak istiyorlar.”

“Evet, evet. Benim halkımın da ideali bu. O amacın içinde yatan kusursuzluğu sen göremiyor musun?”

Alobar serbest kalan eliyle kafasını kaşıdı. Saçları kestane rengiyle gümüş renginin eşit oranlarda karışımıydı. Soğuk bir sabah, inek boku üzerine kırağı yağmış gibi görünüyordu. Öteki eli Kudra’nın omzundan ayrılmadı. “Aslına bakarsan, belki de bu durumu, gerektiği kadar takdir etmiyorum. Ya da belki benim özlediğim şey kusursuzluk değil de

eksiksizlikti. Hayattan kaçmaya adanmış bir hayatta da eksik olan bir taraf var.”

“Lütfen anlatsana.”

“Burada öğrettiklerine göre varoluşun çoğu ıstırap çekmek. Istırap da arzulardan geliyor. Demek ki eğer arzuları ortadan kaldırabilirsek, o zaman ıstırabı da kaldırmış oluruz. Bu tabii doğru bir bakıma. Dünyada çok ıstırap, çok sefalet var, tamam, ama bir yığın da zevk var. Eğer bir insan ıstıraptan kurtulmak uğruna tüm zevkleri de en baştan reddediyorsa, ne kazanır? İçinde ne ıstırap ne de zevk olmayan bir hayat boş bir hayattır. Nötr bir hayattır. Aslında lamaların amacı da yokluğun hiçliği zaten. İsteyerek hiçliği aramak ise yenilgiden bile beter. Kudra, bu teslim olmak demek. Korkakça teslim olmak. Bu zavallı yavru bebecikler, acı çekmekten öylesine korkuyorlar ki, hayatın en tatlı zevklerini feda edip canlarının yanmasından o sayede yakayı sıyırıyorlar. Bu tür bir zayıflığa insan nasıl saygı duyar? Bilerek yavanı, sıradanı, güvenliyi kucaklayan, bunu sırf hayal kırıklığının getireceği acıdan kurtulmak için yapan bir insanı, nasıl bağrına basabilirsin?”

Alobar, son yirmi yıldır kendisine onca huzur vermiş adamların öğretilerine, bu kadar hırsla saldırışına kendisi de şaşıyordu. Belki de Kudra’ya olan ihtiyacı, küllenmiş doyumsuzluklarını yeniden alevlendiriyordu. Kudra’ya gelince, o da kendi inancını savunacak kelimeleri bulamıyordu. Belki de inancını yitirmişti. Alobar’a baktı, hiçbir şey söylemedi. Alobar onun sessiz bakışını, sözlerine devam etmesi için bir cesaretlendirme olarak aldı. Aynı zamanda parmaklarını omuzdan hindistancevizi aydedelere doğru kaydırmak için de bir cesaretlendirme olarak aldı.

“Eğer arzu, ıstırabı getiriyorsa, belki akıllıca arzu etmediğimizdendir ya da arzu ettiğimiz şeyi ustaca elde etmesini bilmediğimizdendir. Kafalarımızı dua seccadelerine gömüp saklayacağımız yerde, tahriklere karşı çevremize duvarlar öreceğimiz yerde, arzularımızı doyurma konusunda ustalaşsak daha iyi değil mi? Selamet denilen şey zayıflar içindir. Benim inancım bu. Ben selamet istemiyorum. Ben hayat istiyorum. Hayatın da tümünü istiyorum. Sefaletini de, harikuladeliğini de. Eğer tanrılar zevkten vergi istiyorsa öderim. Ama vergilerine her seferinde itiraz ederim, karşı çıkarım. Woden ya da Şiva ya da Buda ya da o Hıristiyan adam… neydi adı?.. Onlar buna saygı gösteremiyorsa, o zaman onların gazabına da razıyım. Hiç değilse bu zengin, yuvarlak gezegende, önüme serdikleri şöleni tatmış

olurum, dişsiz bir tavşan gibi ondan kaçmamış olurum. En güzel şeylerin, bu dünyaya sırf bizi denemek için, büyük ödülü almamızı daha zorlaştırmak için getirildiğine inanmıyorum. Boşluğun güvenliğini de istemiyorum. Hayatı bu kılığa sokmak insanlara da tanrılara da yakışmaz."

Alobar susup neler söylemiş olduğunu düşündü. Yıllardan beri böyle şeyleri, değil ağzına almak, düşünmemişti bile. Ancak yıllar önce bir gün, bir dananın kayalara keçi gibi tırmanışını seyrederken, acaba Büyük Tanrı Pan ne düşünürdü Budist yaşamı konusunda, diye merak etmişti. Bu sorunun cevabı uzatmalı bir hoşnutsuzluk sızısı canlandırmıştı içinde.

"Lamalar içlerinde ölüm korkusu olmadığını söyleyip duruyorlar, ama ölmeden önce ölmelerine sebep olan da korkudan başka nedir ki? Ölümü evcilleştirebilmek için, hayattan zevk almayı tümüyle reddediyorlar. Önceden yarı yarıya ölü onlar. Üstelik sonunda bu fedakârlıklarının kendilerine bir yararı olacağından da emin değiller. İyi insanlar hepsi! Bu seçimlerine saygı duymak zorundayım. Ama karşında duran bu budalanın amacı doluluktur, eksiksizliktir, boş bir kusursuzluk değil."

"Herhalde Bandaloop doktorları sana bir şans daha tanısaydı bu sefer onları reddetmezdin, değil mi?"

"Bir nitelik sorunu var ortada canım. Eğer bu sözlerim arasında insanın, zevk alırken edep ve tedbire de boş vermesi gerektiğini söylediğime inanıyorsan ya benim dilim ya da senin kulağın yanılıyor."

Sanki ikisini de tedavi etmek istermişçesine, dilini onun kulağı içindeki kıvamlar arasına soktu, bu arada elleriyle o memeleri mıncıklamayı hiç kesmedi, onların sallanması uyguladığı tedaviyi bozabilirmiş gibi yakaladı onları. Kudra'nın sağ kulağı tıkanmıştı, ama solu manastırın gongunu açık seçik duydu.

"Çok acıktım," deyip öyle bir güçle ayağa fırladı ki, Alobar dilinin de beraber gittiğinden korktu. "Umarım bu ses yemek kampanasıdır."

Alobar isteksiz adımlarla onu, yazgısı kuru kalmak olan otların üzerinden kaldırıp aşağıya indirdi. Yürürken, Kudra bir yandan saçlarını yine türbanına yerleştiriyordu. Sık sık tökezliyordu eğri büğrü arazide. Uylukları kalın, kalçaları geniş, memeleri büyüktü, ama beli öyle inceydi ki, topal bir salyangoz bile iki dakikada turlayabilirdi o beli. Kısacası, Hintlilerin fiziksel doyum için ideal saydıkları yapıya sahip bir kadındı. Alobar biraz farklı standartlar edinmiş olmasına rağmen, o çalkalanmakta olan gelişmiş vücuda gözlerini fincan gibi açarak bakıyor, Kudra vücudunun o barbarca sınırlarını kontrol altına almaya çalışırken (zıplayan memelerine, sallanan

kalçalarına engel olmaya uğraşırken) bir yandan da yamaçtan aşağı düşmeden inme savaşı veriyordu.

Gün ışığının gidişi, dağları nasıl menekşe rengi birer siluet haline sokuyorsa, iç huzurun gidişi de Alobar'ı, bir umutsuzluk fonu önündeki siluete benzetiyordu. Öyle sersemlemişti ki, tereyağında pişmiş arpa tabağını Kudra'ya götürdüğünde, onun yemeğe ektiği yaban fesleğenini bile fark etmemişti.

Alobar kendi basit yemeğini her zamanki gibi lamalarla birlikte yedi. Yemekten sonra Fosco'nun yardımıyla, Kudra'ya ahırda yatacak bir yer buldu.

"Özür dilerim," dedi Alobar. "Ama kadınlara buralarda bu gözle bakılır."

Kudra, "Ben ona alışığım," diye karşılık verdi. "Ama senin kadınlara bakış biçimin daha şaşırtıcı geliyor bana." Alobar'ın elini sıktı. "Ay ahırın tepesindeyken gel," diye fısıldadı.

Alobar dışarıya çıktı, Himalaya gecesinde dolaştı. Merdivenlerin en tepesindeki karanlığa benziyordu burada gece. İncecik, capcanlı hava, lamaların şarkılarıyla titreşmekteydi. Beyaz yıldızlar birer benek gibiydi. O yıldızların birer arı olduğunu hayal etmek çok kolaydı. O susmayan lama vızıltısının onlardan geldiğine inanmak da kolaydı. Solgun hilali de kovancının küreği sanmak, durmadan bala batıp çıktığını düşünmek de kolaydı.

Geceyi dolduran şarkıların onu rahatlatması, denizdeki adamlara günün birinde dönen pervane sesinin vereceği huzur gibi bir şeydi. O günlerde gemilerin bütün gürültüsü onları yürüten rüzgârdan gelirdi. Himalayalar'da ise… denizci yoktu tabii. Minik yelkenlere ya da deniz kızlarına benzetilecek yeşil yapraklı ağaçlar da yoktu. Himalaya rüzgârları çevreye kar taneleri üfürürdü. Çimen tohumu, panda tüyü üfürürdü. Bir de lamaların o ciddi, o tekdüze sesli harflerini üfürürdü.

Alobar da öğrenmişti ilahi türündeki o şarkıları söylemeyi. Baş lama kendisi öğretmişti heceleri birer birer. Bu ses, onu kendi içinde, rüzgârlara aldırmayan bir yere götürdü. Buda'nın göbeği gibi düzgün, baş lamanın tıraşlı kafası gibi huzur dolu bir yere. Ama o gece, yıllar önce uydurduğu kendi şarkısını söylemeyi canı her zamandan daha fazla istiyordu: *Dünya yuvarlak, yuvarlak, yusyuvarlak…* diye başlayan şarkıyı. Besbelli içinde o eski heyecanları uyandıran bu esmer dul olmuştu.

Kudra onu upuzun bir uykudan uyandırmıştı. Yo, bu yanlıştı. Kendisi uyumuyordu ki Samye'de! Güçlendirilmiş uyanıklık halindeydi. Ama öyle bir duygu vardı ki, o söz konusu olduğunda uyanıklık da uyku kadar durgun sayılırdı. Lama manastırında kalışı bir durgunluk, bir sakinlik, beslenme, eğitilme dönemi olmuştu. Bu ona pek az zarar vermiş, buna karşılık büyük yararlar sağlamıştı. Ama yine de bir uyuşukluk, bir tekdüzelikti. Arabasının tekeri ışıklı bir çukura saplanmıştı bir bakıma. Ve içinden tekrar karanlığa doğru ilerlemek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Eğer dünyanın gündüz kadar geceye de ihtiyacı varsa, ruhun da aydınlığı dengelemek için karanlığa ihtiyacı olması gerekmez miydi?

Ne olursa olsun, Alobar sakin mutluluğunu kaybetmiş, onun yerine kaygılı, elektrikli bir sevinç kazanmıştı. Bu geçici bir dönem miydi, Kudra'nın içinde uyandırdığı arzularla ilgili miydi, yoksa Samye'deki döneminin sonunu mu noktalıyordu, ondan pek emin olamadı. Tek bildiği, aydede horozunun artık ahırın üzerinde ötmekte olduğu ve içerdeki kaçak dulun, şu ya da bu biçimde kendisine ihtiyaç duyduğuydu.

Bir erkek sevişmeyi beklerken tüyleri çok hızlı uzar denir. Belki biz bu paragrafın sonuna varamadan Alobar'ın durup tıraş olması gerekebilir. Şarkı sesleri yüksek duvarların gerisinde ölmeden, kestirmekte olan sığırın yoğun soluğu sayfayı hemen buğulandırmadan önce.

Tayların yalağında yaptığı banyoyu bitiren Kudra, yeğeninin giysilerini yeniden giyip giymemekte kararsızdı. Mayıs akşamında onu ürperten bir serinlik vardı. Ama o kirli erkek giysilerini, o pırıl pırıl kahverengi teni üzerine tekrar geçirmek, derisinin soğuktan ürpermesinden daha beterdi. Hem zaten Alobar elbiseleri nasılsa yine çıkaracaktı üzerinden, değil mi?

Onunla yatmaya razı olmuştu. Ertelemeyi tercih ederdi aslında… büsbütün vazgeçmeyi değilse bile. Kafasında sıraya sokması gereken onca sorun varken, vücudu herhalde dikkatini dağıtacaktı. Ama hacılar, Ganj sularını nasıl kafalarına takmışsa, Alobar da cinsel ilişkiyi öyle takmıştı kafasına. Onu tekrar görmek demek, birlikte yatmak demekti. Kudra'nın da onu tekrar görmesi şarttı.

Çok heyecan verici biri, diye düşündü. Sonra, *cinsel anlamda değil tabii,* diye ekledi. Kendisini heyecanlandırışının nedeni, tıpkı kendisi kadar günahkâr olması, fakat buna rağmen tedirginlik ve pişmanlık duymamasındandı. Lanetlenmiş olmayı düpedüz çekici gösteriyordu.

Tanrıları inkâr eden adamları duymuştu. İnanmıyoruz deyip dururdu onlar. Ama inanmış birinin diz çökmeyi reddetmesi, bir erkeğin, Şiva'ya, Buda'ya, kendi ırkının tanrılarına karşı dimdik ayakta durması, adları ne olursa olsun onların karşısına dikilip, zevkin karşılığını acıyla ödeme sisteminin hesabını sorması, bu sistemde acıya karşı kazanılabilecek tek zaferin zor elde edilen bir unutma olduğunu söylemesi, bu sistemin ele geçirdiği kölelere oyunun süresi konusunda pek az bir seçme hakkı tanındığını ileri sürmesi inanılır gibi değildi.

Brahmanlar bu tür yakınmalara kolayca cevap bulurlardı. Kudra bilirdi onların cevaplarını. Ayrıca o cevapların doğru olduğuna da inanırdı. Kendisi teolojik haklılık iddialarıyla ortaya fırlamış biri değildi. Daha doğrusu… artık değildi. Şimdi bir günahkârdı Kudra. Seçenekleri belliydi: Ya pişmanlık getirecek, onun bedelini ödeyecekti ya da bu yakışıklı münkirle bir olacak, yolun nereye vardığını da zamanı gelince görecekti. Yakışıklı mı demişti ona? Böyle söylemek istememişti.

Doğrusu bakması hoş bir insandı aslında. Kelimeyi söyleyince fark etmişti. Yaşının altmıştan fazla olması onu hiç rahatsız etmiyordu. Sağlam ve gençti. Hem zaten Hindu kadınları gelenek gereği yaşlı erkeklerle birleştirilirlerdi. Hoş kendisinin onunla birleştirilmek gibi bir niyeti yoktu tabii… yanlış anlamayın, tamam mı?

Belki de tanrılar Alobar'ın isteklerine karşı anlayışlı davranıyorlardı. Belki ilahi düzende birtakım değişiklikler düşünüyorlardı. Belki de insanoğluna kısa, mutsuz bir hayat süresi sunulması bir yanlışlıktan, bir ihmalden kaynaklanıyordu. Yanlışın şimdiye kadar düzeltilmemiş olması, kimsenin açık açık şikâyet etmemiş olmasındandı. Ne olursa olsun, bugüne kadar Alobar'ın kafasına yıldırım falan düşmediği ortadaydı. Birden Kudra'nın aklına başka bir fikir geldi. Tenindeki ürpertilere yeni ürpertiler eklendi. Alobar'a aldırış etmedikleri için mi cezasız bırakıyorlardı onu? Ya tanrılar onun isyanının farkına bile varmamışlarsa?

Şu an için önemi yoktu. Tek önemli olan, Kudra'nın kocaman ve önemli bir durumla karşılaşmış olması ya da kendisine öyle gözükmesiydi. Babasıyla çıktığı iş gezisinden çok daha büyük bir serüvenin eşiğinde olduğunu hissetti. Beyninin dümdüz ovası üzerine sipsivri bir kule kurmuş olan o yolculuktan, kendisi için normal, durgun hayatı imkânsız hale getirmiş olan o yolculuktan bile daha önemli.

Solgun ay ışığı ahıra dökülüyor, tay yalağını ışıtıyordu. Alobar neredeyse gelecekti. İyi. Geldiğinde ona Bandaloop'larla ilgili yeni sorular sorabilirdi.

Yaptıkları sihirlerle, bildikleri sırlarla ilgili sorular. Bunun için çağırmıştı onu bu gece. Başka nedeni yoktu. Yalnız bunun için. Bunu da herkes böylece bilsin!

Birden Alobar kapıdan girdi, onu gafil avladı. Kudra daha giyinmemişti bile. Kudra sonradan onun kendisine doğru koştuğunu hatırlıyordu. Ama o sırada orada bulunan taylar, aydede ve su yalağı olayı başka türlü hatırlıyorlardı. Ne olursa olsun, Kudra onun kolları arasındaydı ve bunu kimse inkâr edemezdi. Kudra'nın dili ağzı içinde dolaşıyor, elleri kasığında dik bir şeyler arıyordu… Kali büyüktür…

Bir terslik vardı. Kudra fil tokmağı yerine bir kenevir örgüsü buldu. Yazgısı mıydı yoksa ip onun? Alobar gerçekten de düğüm atılacak kadar yumuşaktı. Daha şimdiden onun kollarından kurtulmaya uğraşıyordu.

Kudra şaşkınlık ve utançla dolu, eskimiş battaniyeyi yakaladı, kendi çıplaklığını örtmeye çalıştı. "Rengimden mi?" diye sordu.

"Ne var renginde?"

"Atlar ineklerle çiftleşemez. Acaba açık tenli erkek de, koyu tenli kadınla mı birleşemiyor?" Kudra ömrü boyunca bir tek erkekle yatmıştı. İktidarsızlık konusunda da, reddedilme konusunda da hiçbir tecrübesi yoktu.

"Hayır," dedi Alobar. Bu düşünce, suratını asmasına yol açıyordu. "Benim bir ünüm vardı. Aslında ben, koyu renk teni seçen bir erkek olarak tanınırdım."

Kudra düşündü: *Savaşçı olarak da ünün olduğunu söylüyordun, ama Bandaloop'ların karşısında pek bir şey yapamadın*. Sordu: "Burnum mu öyleyse? Büyüklüğü mü rahatsız ediyor seni?"

"Bu kadar biçimli ve iri bir burnun olduğu için şanslısın. Sana dümen görevi yapacak, hayatın çırpıntılı sularında yolunu bulmana yardımcı olacak."

Bunları içtenlikle mi söylüyordu? O kendi burnunu hiç bu gözle görmemişti. "Eh, demek ki çok atak davrandım; öpüşüm, dilim…"

"Benim için yeni bir tecrübe, bunu kabullenmek zorundayım."

"Sahi mi?"

"Evet. Bu öpüş dediğin şey batıda bilinmiyor. Garip bir heyecan. Ama insan tekrarını istiyor. Ben açık fikirliyimdir."

Fikrini değil, ağzını açman gerek, diye düşündü Kudra. Ama başka şey söyledi: "O halde neden istemiyorsun beni?" Battaniyeyi tekrar düzeltip vücudunun daha geniş bir kısmını akşam soğuğundan ve Alobar'ın bakışından korumaya çalıştı.

"Çok açık konuşmak gerekiyorsa, mesele kokun."

"Kokum mu?" İnanamamıştı. "Ama daha yeni banyo yaptım, vücuduma kokulu yağlar sürdüm. Otların üzerinde beni sevmeye pek hazırdın. O sıra tozla, terle kaplıydım. Giysilerinin içindeki çıkıntıyı gördüm; oysa burada, yumuşacık, bize özgü bu samanlarda temizim, parfümlüyüm…"

"Tepenin üstündeyken iyi kokuyordun. Kadın gibi kokuyordun. Şimdi o mağarada yaktıkları pudra yığınları gibi kokuyorsun… tıpkı bir… *meyve ağacı* gibi kokuyorsun!"

Meseleyi çözümlediler. Kudra'ya yeni baştan yalağın yolu gözüktü. Yasemin ve patçuli kokularını vücudundan fırçalaya fırçalaya çıkardı. Eski karılarıyla cariyeleri ne yıkanma sanatı, ne de parfüm sanatı konusunda hiçbir şey bilmediği, yalnızca harem yastıklarına biraz bahârat tohumu sokup diktiği için, bu konuya yabancı olan Alobar da onu tepeden tırnağa kokladı, sonunda, tahrik edici değilse bile, en azından artık itici olmadığına karar verdi. Biraz da ipçilikte ustalaşmış parmakların yardımıyla tepki göstermeye başladı. Gösterdi, gösterdi, sonunda Kudra bir çığlık attı.

"Bir zamanlar kraldım dememiş miydim sana?"

Hâlâ kralsın, diye düşündü o. Bundan böyle onun ün yaptığı konulardan kuşku duymamaya da ahdetti.

Bir saat sonra, Alobar'ın burnuna gelen moleküller daha zevkine göre olmaya başladı. Yalnızca kulağına gelen sesler… kumru, guguk kuşu, yeşil güvercin, papağan, serçe, flamingo, ördek, bıldırcın sesleri… iyi bildiği bir işle uğraştığı izlenimini biraz yok ediyordu.

Daha sonra, azalan ay ışığında, Kudra onun omuzlarında ve sırtında beş tip tırmık izi saydı. Alobar'a göre hepsinin de acısı birbirinin aynıydı.

"Bu *Kama Sutra*'yı ben de okumak isterdim," dedi Alobar. "Ama okumasını bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum. Ama sana en çok yararlanabileceğin kısımlarını öğretebilirim. İtirazın yoksa anlatmaktan iyisi, gösteririm sana." Dört orgazmın sonunda kendine pek güveniyordu Kudra. "Ama şimdi bana Bandaloop doktorları biraz daha anlatmalısın."

“Anlatacak başka bir şey kalmadı.”

“Yani onlara ait başka hiçbir şey duymadın mı?”

“Onlar hakkında çok şey söylenir, ama doğruluk derecesi kuşkuludur… Aslında, bir kere bir şey olmuştu.”

“Ne olmuştu, Alobar?”

“Bir ilkbahardı. Buranın güneyindeki geçide çığ düşmüştü. Yolcular gömüldü kaldı. Samye’den birkaç kişi, karı kazıp onları çıkarmaya gittik. Birkaç ceset çıkardık. Kazık gibi donmuşlardı. Yolun yanına yatırdık. Bir süre sonra içlerinden bir tanesi kıpırdandı. Kadındı. Ayağa kalktı, gerindi, bize teşekkür etti, yürüdü gitti. Evet, öylece yürüdü gitti. Fosco benim çok şaşırdığımı görmüş olmalıydı. Elini omzuma dayadı, fısıldadı: ‘O kadın Bandaloop,’ dedi. Yalnız bu kadar konuşuldu. Kurbanların geri kalanları normal cesetler gibi davrandılar.”

Kudra iki dirseğine dayanmış yatıyordu. Başını şaşkınlıkla salladı, “Üstelik o da alt tarafı kadınlardan biri,” dedi.

“Evet.”

“Hımmm.” Kudra kendini samanların üzerine bıraktı. Kıçı havadaydı. Ayın son ışığı apış arasındaki buzul parçasına takılı kalmıştı. Alobar uzandı, sanki o ışığı kurtarmaya çalıştı. Katran gölünün başında duran dikkatsiz bir hayvan gibi, parmağı yavaşça kaydı, görünmez oldu. Kudra otomatik bir hareketle kıvrıldı, sonra kıpırdamadan yattı. Zihni başka yerdeydi. Kendi vücudu da, Alobar da, o zihnin geri dönmesini sabırla beklediler. Alobar elini kıpırdatmadan uyuyakaldı. Güneş doğduktan epey sonra lamalar onu uyandırdığında parmağı sırılsıklamdı ama Kudra gitmişti.

İnsanın Tibetli Budist lama manastırından ayrılırken araba tutması gerekmez. Alobar’ın dünyasal servetleri bir çaydanlık, bir değişimlik çamaşır, bir de yirmi yıldan bu yana yalnızca tıraş olurken kullandığı bıçaktı. Hepsini kaşla göz arasında toparlayıverdi. Yalnızca Fosco’ya veda etti. Fosco fırçasını elinden bıraktı, mürekkepli ellerini göbeğinde kavuşturdu, Alobar’a sevgiyle baktı. Küçük lama bu gidişe pek de şaşırmamış gibiydi. Onu hızlı adımlarla kapıya kadar geçirdi, orada Himalayalar’ın ömründe ilk defa gördüğü bu mavi gözlere baktı, o kadar anlaşılmaz bir şey söyledi ki, Alobar acele gitmekten vazgeçip bu sözün ne demek olduğunu anlamaya karar verdi. Fosco açıklama yapmadı. Alobar da az sonra dağın kıvrılarak inen yolunda yürümeye koyuldu. Birkaç yüz

metrede bir duruyor, arkasına, Samye'nin taş duvarlarına bakıyordu. *Taş kalır, su akar gider*, diye düşündü. Hiç değilse bu sefer biliyordu nereye gitmekte olduğunu.

Bir gün dolmadan Kudra'ya yetişti. Alobar yolun kıvrımını döndüğünde o, kenara çömelmiş, böbreklerini hafifletiyordu. İşini yarıda kesip ayağa fırladı, kollarını onun omuzlarına sardı.

"Arkamdan geleceğini biliyordum," derken sesinde, kadınların vajinal fileyle sağlam bir av yakaladıklarını bildikleri zamanki güvenli ton seziliyordu.

"Haber bırakmadan gitmişsin." Öpüşü o acemi batılı dudaklara öyle ıslak ve egzotik geldi ki! Bu arada Alobar'ın suçlamasının etkisini de büyük ölçüde hafifletti.

"Beni caydırırsın diye korktum. Daha şimdiden birçok şeyden caydırdın beni. Dulluk namusumdan ve cenaze görevimden de."

"Şiva büyüktür," dedi Alobar alaylı bir sesle.

Kudra, "Şiva büyüktür," diye tekrarladı. Uzun bir sessizlikten sonra, vurgulaya vurgulaya söylemişti aynı sözleri.

Bacaklarındaki erkek pantolonunu hâlâ yukarı çekmemişti. Alobar onun çıplak ve çişli oyluklarını yoğurdu. "Samye'de kalmamı imkânsız hale getirdin," dedi.

"Bandaloop'lar hakkında anlattıkların da benim Samye'de kalmamı imkânsız hale getirdi."

"Demek mağaralara doğru gidiyordun."

"Hâlâ oraya doğru gidiyorum. Ve sen de benimle geliyorsun."

Bir itiraz dile getirildiyse bile, *Kama Sutra*'nın sayfa hışırtıları arasında pek duyulamadı. Sayfaların köşeleri işaret konurcasına kıvrılıp katlanmıştı. Marjlara notlar alınmıştı. Kudra, Alobar'a tek gözünü yana kaydırarak okumayı öğretti. *Kama Sutra* genellikle ortasından açılan ve sonundan başlayan bir kitaptı.

Kitap tekrar katlanıp rafa kaldırıldıktan sonra, onlar da bir kere daha yola koyuldular. Yamaçların yeni uyanmış, eriyen karlarla sulanmış çimenleri, toprak ananın dişleri arasına kaçmış ıspanak gibi parlıyordu. Ta aşağılarda, derin, dapdar çukurlarda dereler çoğalıyor, sanki dünyanın tüm deniz kabuklarının içi dışına çevrilmiş gibi homurdanıyordu. Yukarlarda kocaman, soğuk doruklar, madeni zırhları içinde gökyüzünü ezip parçalamaya hazır gibiydiler. Yol onları adım adım aşağı, bu korkunç güzellikten uzaklara götürdü.

“Düşünüyorum da,” dedi Kudra soluk soluğa. “Arzu konusunda dediklerin geliyor aklıma.”

Alobar, “Haa,” diye mırıldandı. “İhsanın arzu etmeme arzusunun, arzular arasında en sinsi arzu olduğunu kabul etmişsindir artık herhalde.”

“Pek değil, Alobar. Şöyle düşün. Arzu kelimesi, ortada bizim olmayan bir şeyin varlığını gösteriyor. Eğer her şeyimiz varsa, o zaman arzu olamaz, çünkü isteyecek bir şey kalmamış olur. Bence Buda’nın bize söylemek istediği de bu. Her şeyimiz var. Hepimizin. Her zaman var. O halde arzu etmek gereksizdir.” Soluk alabilmek için sustu. “Arzunun heyecanını ve hayal kırıklığını ortadan kaldırmak için, isteyebileceğimiz her şeyin, ihtiyacımız olabilecek her şeyin zaten bizde de var olduğunu anlamamız, uyanmamız gerek.”

Alobar düşündü: *Akıllı kız. Wrenna’dan bile akıllı. Fiziksel çizgileriyle pek çok benzediği Wrenna’dan bile. Vajinası da konuşması kadar akıllı. Onun peşine düşmekle iyi etmişim. Ama kızın bu büyük gücü bana karşı dönmesin diye dikkatli olmam gerek. Tenine sürmekten hoşlandığı o iğrenç yağları da engellemeliyim.*

Yüksek sesle sordu: “Bizim her şeyimiz var mı? Seninle benim?” Küçük bir vadiye doğru iniyorlardı. Bulutlar vardı vadinin üzerinde. Koyu renk bulutlardı. Sanki dorukların vuruşuyla çürümüş gibiydi renkleri. İçlerinden bir tanesi öyle siyahtı ki, Chomolungma’nın ta kendisinden tokat yemiş olması bile mümkündü. Rüzgâr arkalarından geliyor, yavaş yavaş iyice kükremeye başlıyordu.

“Ben kocamı da, çocuklarımı da, halkımı da, inancımı da kaybettim,” dedi Kudra. “Ama yine de her şeyim var gibi hissediyorum. En azından, hak ettiğim şeylerin hepsi var. Bırr. Hava soğumaya başladı.”

“Fırtına geliyor,” dedi Alobar. “Bizde olmayan bir şey var. Onu arzu etmeye mecburuz.”

“Neymiş o?” Kudra yağmurun ilk damlalarına karşı ceketinin düğmelerini ilikledi.

“Bizi isteğimiz dışında ölüme mahkûm eden, o bilinmez mahkeme üzerinde bir parça etki. Ölümü, doğumun bir sonucu olarak değerlendiren yasada bir reform.”

Rüzgâr çok hızlanmıştı. Onları yolun üzerine devirmeye uğraşıyordu. Kudra, “Bu geçerli bir arzu mu, yoksa büyük bir aldatmaca mı, kesin bilemiyorum,” dedi. Sesini duyurabilmek için bağırması gerekiyordu. “Belki aradığımız cevabı Bandaloop’ta buluruz.”

“Nerede?”

“Bandaloop’ta!” Ses rüzgârla taşındı, sesli harfler birbirine çarptı, sonra dağıldı, sessiz harfler kelimenin dudağını yırttı, gemi azıya almış atlar gibi kaçıştı.

Vadide sığınacak yer yoktu. Korumaya elverişli, eğik bir kaya bile. Alobar’la Kudra yola devam etmek zorunda kaldılar. Az sonra yine tırmanıyorlardı. Geceleyin yağmur kara çevirdi. Bu da Himalaya baharının son tipisiydi. Yürümeye devam ederlerse bir çukura düşebilirlerdi. Dururlarsa da… donabilirlerdi. Yürüdüler. Adımlarının hızı ancak kan dolaşımını sürdürecek kadardı.

Sonunda, şafak sökerken, güneşi gökte ancak pis bir leke gibi görebildiler. Kudra, Şiva ile Kali’ye dua etti. Önce ayrı ayrı, sonra birlikte dua etti ikisine. Tanrılardan ışığın hâlâ kendilerinden yana olduğuna dair bir işaret bekleyip aranırken, nedense yolun orta yerine gelip dikilmiş bir *Yünna* çamına tosladı. Acısı geçene kadar bir kar yığınının üstünde oturmak zorunda kaldı. Alobar onu, etten ve kemikten bir çadır gibi sarmaya çalıştı. Kudra’nın dizi şişti, şişti, sonunda memesi kadar kocaman oldu, davul gibi gerildi. Alobar’a yaslandı, zıplaya aksaya, karınları zil çalarak, enerjileri tükenmiş durumda fırtınaya bir kere daha teslim oldular.

İki saat sonra Alobar artık ona destek olmakla kalmıyor, âdeta onu sürüklüyordu. Kudra sandal ağacı korularını, yasemin kokularının müzik gibi uçuştuğu pazar yerlerini sayıklıyordu. Alobar’ın parmakları uyuşmuştu. Kızı sağlam kavrayamadığını fark ediyordu.

“Lütfen dayan Kudra. Lütfen dayan. Lütfen, Kudra, lütfen, Kudra, lütfen.”

Yol yine inmeye başlamıştı. Ama Alobar’ın hesapları doğruysa, eteklere varmak için daha iki günlük yolları vardı. Hava düzelmezse üç gün de sürerdi. Kudra iyileşip yürümeye başlamazsa, belki sonsuza kadar da sürerdi.

“Lütfen, Kudra. Uzun sürmeyecek artık…” Mor dudaklarını hızla ısırıp yalanın kefaretini ödedi. “Mağaralara fazla yolumuz kalmadı.”

Kudra bir çığlık attı. Sesi ateşe atılan dulun sesine öyle çok benziyordu ki, Alobar’ı bir korku sardı, damarlarına adrenalin pompalandı, Kudra’yı kucakladığı gibi koşmaya başladı.

Korku sonunda bir tür sarhoşluğa dönüştü. Çok komik görünüyor olmalı, diye düşündü kendi kendine. Sonra, kime komik göründüğünü aradı, bir isim bulamadı. Herhalde ölüme demek istemiş olmalıydı, çünkü biraz sonra gerçeği kendi de kabullenecekti. “Ölüm bizi tuzağa düşürdü, orası kesin. Ama biz kolay teslim olmayacağız.” Komiklikte karlar arasındaki çılgın koşusundan daha geri kalmayan hayat serüveni geçti aklından. Güldü, güldü, güldü.

Rüzgâr bir anda sustu. Saldırırken sızıveren bir sarhoş gibi kalakaldı. Güneş, aradan yanık çehresini gösterdi, bulutları kavurup önce hamur toplarına, sonra da et suyuna dönüştürdü.

Kudra biraz canlanmış gibiydi. Dağların eteklerini bir günden biraz daha fazla zamanda buldular. Son mili, hemen hemen elleri ve dizleri üzerinde, emekleyerek katettiler. Ama kimse onları karşılayıp selamlamadı. Bandaloop’ların mağaraları boştu. Çırılçıplak ve bomboştu.

Alobar odun topladı, bir ateş yaktı. Islak giysilerini kuruturken bir bilinçsizliğe doğru kaydılar, saatlerce uyanmadılar. Alobar’ın gözleri açıldığında, hemen tekrar kalkıp ateşi yeniden parlatması gerekti. Mağaranın yakınlarında, kendisine tanıdık gelen bazı otlar gördü, onları topladı, kuvvetli, yeşil bir içecek hazırladı. Bu çayı içtikten sonra tekrar uyudular. Aynı şey defalarca tekrarlandı. Belki dört gün sonra, güneşli bir sabah, kendilerini mağaranın ağzında oturur buldular. İyice ayık ve oldukça toktular.

Alobar, onu nasıl kucağına alıp koştuğunu anlattıktan sonra, bu olay üzerinde fikir yürüttü, kurtuluşlarının sebebini, artık kendisinin yaşama arzusunu pek ciddiye alamama noktasına ulaşmasına yorumladı. “Arzum eskisinden daha az değildi, yanlış anlama. Ama artık kendimi o arzuyla *özdeşleştirmiyorum*. Belki bu arzular bu yüzden insanlara felaket getiriyor. Arzularımızla özdeşleşince, onları fazla ciddiye alınca, yalnız hayal kırıklığına karşı duyarlığımızı artırmakla kalmıyoruz, ayrıca o arzuların serbestçe ve kolayca yerine gelmesini zorlaştıracak bir atmosfer yaratıyoruz.”

“Belki,” diye mırıldandı Kudra. Güneşte ısınan kaslarını gerdi, esneklik keyifle ürpermesine neden olurken ense kökünde mantıksız, hayvansal bir mutluluk oluştu. *Alobar harika bir adam*, diye düşündü tembel tembel. *Ama durmadan her şeyin anlamı üzerinde çene çalmak insanı çok yorabiliyor.*

Onun sessizliğini, inanmazlığına yoran Alobar yine konuştu. “Herhalde uyduruyorum sanıyorsun. Yani Bandaloop’larla ilgili olayları.” İkisi de başlarını çevirip mağaranın içine doğru baktılar. Kayalar insanın boğazına tıkanan yumru kadar hamdı. Yarasalar küf kokuları arasında dönenip duruyorlardı.

“Sana inanıyorum.”

“İnanıyor musun?”

“Bu mağaralarda çok tütsü yakılmış. İzi yok olmak üzere, ama ben hâlâ kokularını duyabiliyorum.”

“Bunu duymak beni ne kadar mutlu etti, anlatamam. Ama nerede…”

“Artık önemi yok,” dedi Kudra kesin bir ifadeyle. Eline bir çam dalı aldı, aksak bacağı üzerinde topallayarak mağaranın ağzını süpürmeye koyuldu. “Ölümsüzler gitti artık,” dedi. “Biziz şimdi ölümsüz olan.”

O gece *bhabar* otları üzerinde seviştiler, kalçalarının kıpırtısı otları büküp büküp ip gibi inceltti. Kudra orgazmdan rüyaya şıp diye geçti, ama Alobar o kadar çabuk uykuya dalmadı. Kollarını kafasının arkasına yastık yaptı, dönen yarasaların altında yatarken, mağaranın eski sakinlerini düşündü. Bir bakıma onların ortadan kaybolduğuna sevinmişti. Ama yine de kalbinin kadife gölgeleri arasında, günün birinde yine onlarla ya da onlar kadar rahatsız edici başkalarıyla başa çıkması gerekeceğini biliyordu. Sonsuzluk denilen şey, ne de olsa öyle başını alıp gitmezdi ya da birden insana konuk olmazdı. Ama, Fosco’nun söylediği o garip şey… Ne demek istemişti acaba?

Fosco… o tombul küçük şiir ressamı, Alobar’ın anlamayan gözlerinin içine bakmış ve “Bandaloop’la bir daha karşılaştığında onu, 1986’da Arjantin’i kasıp kavuran bir dans salgını olarak göreceksin,” demişti.

Seattle

İşte geliyor! Yıldızların arasından, dünyaları yutarak, atomlardan, güneşlerden enerjiyi emerek, işte geliyor! Kurşunlar öldürmüyor onu… köpekler ısıramıyor! Sağduyunun sesini dinlemeyi de reddediyor! İşte, şimdi de bir hidrojen bombasını yuttu. Ah, Tanrım, geliyor… bizim tarafa! Kâbus asteroid, manyak vakum, transkozmik serseri! Durduramıyoruz onu. Fotonlarla sarhoş oluyor, zehirli plutonium'dan pizzalar yiyip semiriyor. Petrolümüzü istiyor, güzelim kömürlerimizi istiyor, Graceland Birinci Hava Birliği'ni, askerlerin iplere astığı ıslak çamaşırları bile istiyor. Her ergi yalayıp yutacak, her voltu çiğneyecek, meğer ki… işte, manyetik lazer filemizi parçaladı. Dikenli tellerin yararı yok, napalm ona bir ziyafet! Kurtulamıyoruz, yönünü değiştiremiyoruz… onu ancak bu küçük çocuk durdurabilir! Kocaman mavi gözlü, tişörtünde hardal lekeleri, başak saçlı, kirli bisikletli, sekse susamış bir anası olan şu çocuk! Yalnız Jeffrey Joshua ve kucağındaki tüylü oyuncak ayı, Mr. Bundy var galaktik mahvımızla aramızda! Acaba bu çocuk?.."

Priscilla El Papa Muerta'nın barında televizyon filmi seyrediyordu. Birkaç başka garson kızla birlikte masaları servise hazırlamışlar, saat beşte açılmayı bekliyorlardı (Seattle'lılar akşam yemeğini erken yerdi). Ricki barın arkasındaydı. Son zamanlarda barmen yardımcılığına terfi etmişti.

Priscilla filmi hem seyrediyor, hem seyretmiyordu. Ricki seyretmeyen yanını hissedip ona yaklaştı. "Laboratuvarda zor bir gece geçirdin galiba," dedi.

"Ona bakarsan, ihtiyacım olan malı almaya param yetinceye kadar hep zor geceler geçireceğim." Priscilla'nın ihtiyacı olan mal, yüksek kaliteli yasemin yağıydı. Fransa'dan gelirdi. Bir onsu altı yüz dolardı. Priscilla başlangıç için en az üç onsa ihtiyacı olacağını sanıyordu. Orta maddeyi o oluşturacaktı. Ondan sonra sıra temel notayı ona uydurmaya gelecekti.

Neydi o lanet olası temel nota? Bazen içinden, keşke o kahrolası şişeyi bulduğum yerde bıraksaydım, diye düşünüyordu.

"Haydi, anlat bana dertlerini," dedi Ricki. "Acemi barmen olarak dert dinlemeyi öğrenmen gerek."

Priscilla içini çekti. Ekrandaki roket egzozuna baktı. Rengini ayarlamak gerekiyordu televizyonun. Egzozun rengi bebek odaları gibi pespembeydi. "Ricki," dedi bezgin bir sesle. "Sen hiç dua eder misin?"

"Dua mı?"

"Evet, dua."

"Tabii ederim, hayatım. Durmadan dua ederim."

"Peki, Tanrı'yla konuştuğunda sana cevap veriyor mu?"

"Kesinlikle."

"Ne diyor Tanrı?"

Ricki çevresine bakındı. Bara yavaş yavaş, yemek salonunun açılmasını bekleyen müşteriler doluyordu. "Farkında mısın, bu salonda Meksikalı olarak bir tek ikimiz varız," dedi.

"Ben İrlandalıyım, sen de İtalyansın, Ricki, ciddi ol. Ne diyor Tanrı?"

"Tanrı bana, çek postada, diyor," diye karşılık verdi Ricki. Sonra kokteyl servisi yapan kızlardan birinin sipariş yazdırdığı yere doğru yürüdü.

Kalabalık restoran barında, garsonlar barmene siparişleri belli bir sıraya göre veriyorlardı. Önce sekler, sonra buzlular, sonra sulular, sonra sodalılar, sonra gazozlular, sonra tonikliler, collins'ler, Coca Cola'lar, çeşitli karışımlar, meyve suları, bira ve şarap. Bu daha çok belleğe yardımcı olmak için, kısmen bardakların dizilmesini kolaylaştırmak için, son olarak da bir içki karışımının tadının ötekine bulaşmasını önlemek içindi. Eğer karıştırma kabına gazoz dökülürse, collins'in içinde pek belli olmazdı. Ama dökülen Coca Cola'ysa kesinlikle yutulmazdı.

"Bir Jack/soda, dört 'rita, bir Dos Equis, bir de Bud."

Barmenlerin güzelliği hareketlerindeydi. Bir âşık gibi, bir matador gibi. Hazırlanan içkinin tadı ikinci derecede kalırdı. O harcanmış bir orgazm, ölü bir boğaydı. Elbette ustaca yapılmış içkiler de, kötü içkiler de vardı. Karışımı tutarlı olan ve olmayanlar da vardı. Kimi martinide cin özerk kalır, kiminde tüm maddeler uyuma ulaşırdı. Bloody Mary'lerin tansiyonu yüksek ya da düşük olabilirdi. Ama Priscilla yine de hiçbir müşterinin önüne gelen içkiden şikâyet ettiğini görmemişti. Tabii yanındakileri etkilemek için yapılıyorsa o başka. Bir de içinde yeterli alkol yoksa. El Papa Muerta'da ise her zaman yeterli alkol konurdu.

Barmenin güzelliği hareketlerindeydi. İşini yapış biçimindeydi. Kalabalık içki siparişlerinin orkestrasyonundaki ritimdeydi. Usta bir daktilo ya da piyanist, nasıl klavyeye hiç bakmazsa, becerikli bir barmen de elindeki gereçlere bakmadan çalışırdı. Ama aynı anda iki elini birden kullanır, hızlı hareket eder, işin tekdüzeliği onun canını sıkmazdı. Az iş olduğu zaman bile, yalnızca bir tek içki hazırlayacaksa bile, temposunu yavaşlatmaz, istifini bozmazdı. Elini atıp bir şişe çektiği zaman, onun nar şurubu olduğunu, triple-sek olmadığını bilirdi. Eğer triple-sek ise, vah vah… içki çoktan hazırdı çünkü. Bir aşçının kibri, bir akrobatın dakikliğiyle karıştırır, sallar, fışkırtır, çalkalar, siler, boşaltır, süslerdi. El Papa Muerta'nın barmeni de usta bir dansçıydı. Çevresindeki alanı iyi kullanırdı. Hızı, kişiliği, zarafeti vardı adamın. İyi de sonuç alıyordu. Ricki'nin öğreneceği çok şey vardı. Onda üslup diye bir şey yoktu. Hem çirkin, hem garipti hareketleri. Ama Priscilla, Ricki'nin zamanla bu işte çok ustalaşacağı kanısındaydı. Bunun birinci nedeni, kızın ufak tefek ayrıntılara önem vermeyişiydi. Her dalın acemileri titizlenir, ilhamın yerine düzeni koymaya çalışır, işi berbat ederlerdi. Cakaya eğilimi vardı Ricki'nin. O sonbahar akşamında da ilk içkiyi karıştırmaya, ileride ulaşacağı üstünlüğün gölgesi altında başladı. Kolları (ve ruhsal durumu) bardağa boşalan içkinin çizdiği yaya paralel bir yay çiziyordu.

"Jack/rock, C.C./su, votka martini, beş 'rita, bir grande, bir çilek. Martiniye limon kabuğu."

Güneş sistemimize girdi. Artık o bizim güneş sistemimiz oluyor! Eğer o çocuk temas kuramazsa… O da ne? Ayısı mı kaybolmuş?!

Priscilla gözlerini yumdu, barın gürültüsüyle filmin gürültüsü arasındaki bir çatlağa saklanmaya çalıştı, orada kahve kokularını soluya soluya dua etti, ancak marjinal olarak inandığı Tanrı'ya formül konusunda ne yapacağını, Ricki'nin şehveti ve aşkı konusunda ne yapacağını sordu. Duanın sonunu, alışkanlıktan ötürü "Amin"le bitirdi. Amin'in tam ne demek olduğunu bilmiyordu, ama sonunda Tanrı, dünyanın sonunu getirdiğinde herhalde o tok sesiyle "Amin" diye bağırmayacak, "Bugünlük bu kadar, çocuklar!" diyecekti.

Yemek salonuna doğru yürüdü. Yorgunluktan resmen topallıyordu. Masalarına götürülen müşterilere baktıkça yüzünü tatsız tatsız buruşturdu. Ağzının tadını bilen hangi müşteri güvenirdi Meksika restoranlarına? Böyle yerlerde antre hep ketçap kokar, garson kızlar hep bahriyeli elbisesi giyerdi.

Kusursuz tako'ya çok uzaktı burası. Beş dakika sonra Priscilla tekrar bara dönmüş, ilk içki siparişini veriyordu.

"İki sakin cin-fız, iki hızlı cin-fiz, üç sek martini, yirmi sekiz tekila, üç bira (biri Bud, biri Tree Frog, biri hafif Coors), yedi rom, iki viski/su, beş votka/ayran, dört tekila muhabbet, on üç bardak ucuz beyaz şarap, bir kupa Burgundy, dokuz Wild Turkey, bir Manhattan (içine sekiz kiraz), iki sarı ceket, on beş deli ceketi, otuz yedi uçan ejder, dokuz tane Frankestein'ın gelini, bir de yeşil bere, ama içine tatlı vermut yerine gazoz, nar şurubu yerine de muz likörü konacak. Amin."

Tam bir fiyaskoydu. Daha Priscilla sözünün sonuna gelmeden Ricki büyük paniğe kapıldı. Pris şakayı kesip, "Değiştiriyorum, iki büyük margaritayla bir Carta Blanca olsun," dedikten sonra bile Ricki öylece durakladı. Kolları dirseklerine kadar bardak rafındaydı. Beynindeki tüm enerjiyi kara delik emmiş gibi bir hali vardı. Ekrandaki kara delik ise Grand Coulee Dam'ı yemekten vazgeçmiş, Jeffrey Joshua'nın elindeki çikolatayı paylaşıyordu. Ricki'nin gözünde bir yaş damlası olduğu kesindi. Priscilla, "İlk yalnız servisinde bu yaptığım eşek şakasıydı," diye özür diledi. Sonra fısıldadı: "Mümkünse molayı dokuz otuzda al. İkimize özel bir sürprizim var."

Ricki elbette ki bir tutam kokainden fazlasını istiyordu. Molada ikisi bayanlar tuvaletine girdiler. Priscilla'nın külotlu çorabı dizlerine inmişti.

"Özür dilerim, daha henüz çok kuruyum."

"Olsun, ben kaktüs gibiyimdir. En az nemle de idare etmesini bilirim."

Tam o anda tuvaletin kapısı hızlı hızlı vuruldu, ikisi birlikte sıçradılar.

"Pris. Pris, içerde misin?"

Priscilla, Ricki'yi itti, aceleyle çorabını yukarı çekti.

"Pris, sana Federal Express'ten bir şey geldi."

Priscilla rezervasyon masasına giderken içinde karmakarışık duygular vardı. Bir yanda Ricki'nin elinden kurtulduğuna seviniyor, bir yandan da postadan gelenin ne olduğunu merak ediyordu. Evine son günlerde, yaklaşık bir düzine pancar esrarengiz biçimde bırakılmış bulunmaktaydı. Ya işyerine de gelmeye başlarsa?

Federal Express zarfında taze sebzeler yoktu. Süslü püslü, kabartmalı, yaldızlı bir davetiye çıktı zarftan. Nobel kazanmış kimyager WoIfgang Morgenstern onuruna verilen yemeğe katılması isteniyordu. Yemek, Son Gülüş Vakfı'nda düzenlenmekteydi. Bu durum pancarlardan bile daha şaşırtıcıydı. Priscilla kimya fakültesinin yalnız birinci yılını okumuştu.

Doktor Morgenstern'i ününden tanırdı. Son Gülüş Vakfı'na gelince, kimse pek sokulamazdı oraya. Dış dünyaya en kapalı kuruluşuydu Seattle'ın.

"Neden ben?" diye sordu.

Ricki, "Son Gülüş Vakfı," diyerek gülümsedi. "Şu ölümsüzlük yeri orası!"

"Biliyorum. Ricki, sen ölümsüzlüğe inanır mısın?"

"Ben her şeyi bir kere denerim."

Kokain Priscilla'nın karnında kapının ziline basıp duruyordu. Kafası ise soyut renk ve desenlerin bir cümbüşüydü. Fiziksel olarak, servis yapacağı masaların başına dönmeyi başardı.

"Bana kızmadın ya?"

Ricki ona baktı. "Hayır," dedi. "Bar işinin bana verilmesini kıskandın yalnızca, farkındayım. Ama sana veremezlerdi Pris. Hem çok dalgınsın hem de çok sakarsın." Düz topukları üzerinde dönüp uzaklaştı.

Priscilla ağlamadan ve dua etmeden vardiyanın sonunu getirmeyi başardı. Davetiyenin yarattığı şaşkınlık, Ricki'nin sözünden doğan üzüntüyle birleşince, aklını işine vermesini çok zorlaştırmıştı. Siparişleri öylesine birbirine karıştırdı ki masaların ikisi ona hiç bahşiş vermedi. Üç ons yasemin yağını böyle davranırsa hiç alamazdı. Daha onun dışında üç yıllık *omphaloskepsis* gerekiyordu. Doktor onu vermişti. (Yoksa başka şey miydi doktorun dediği?)

Gece bisikletle eve dönerken yolunu beş blok uzattı, Kongre Binası'nın önünden geçti. Son Gülüş Vakfı'nın merkezi orasıydı. Gösterişli, eski bir binaydı. Duvarlarını sarmaşıklar kaplamış, pervazları fildişi rengine boyalı, bahçesinin çevresinde yüksek bir duvar, üzerinde koruyucu cam kırıkları. Yine her zamanki gibi bir kalabalık vardı kapısında. Bir yolunu bulup koruma görevlilerini geçmek istiyorlardı. Ne var ki, bir ay önce bu kapıda bekleyenler on kişi kadarken, bu soğuk kasım akşamında kuyruk blokun ucuna kadar uzamıştı.

Priscilla pedal çevirirken, garip, diye düşündü. Ama o anda tekeri kaldırımın yüksek kenarına değdi, bisikleti devrildi, çorabı yırtıldı, bacağı da sıyrıldı.

Eve vardığında yarasına baktı, saçlarını şampuanladı, kirli laboratuvar ceketini sırtına geçirdi. Davetiyeyi de, Ricki'nin hakaretini de kafasından uzaklaştırmayı bir dereceye kadar başarmıştı. Banyo dolabından bir Kotex kutusu çıkardı, pamukların altına baktı, şişenin hâlâ sakladığı yerde durup durmadığını kontrol etti. Ama yerinden çıkarmadı. Ne yararı vardı?

Yardım gerekiyordu. Ne zaman arasa, “Tanrı toplantıda,” diyorlardı. Derneğin bursu da, kendisinin Ricki’yle yatmayı ertelediği sıklıkta ertelenip duruyordu. Destekçisi Ricki düşman kesilirse, burs herhalde hiçbir zaman çıkmazdı. “Allah kahretsin,” dedi. “O telefonu etmekten başka çarem yok.”

Kotex kutusunu tekrar dolaba tıktı, ayağına dar bir blucin geçirdi, masada duran kavanozdan biraz bozuk para alıp cebine attı, kapıda pancar var mı diye bakmaya bile vakit ayırmadan koridor boyunca koştu. Geç olmuştu, ama onlar geç saatlere kadar çalışırdı zaten. Parmağı titreyerek numarayı çevirdi.

Telefon paraları yuttu, Priscilla da gururunu yuttu.

“Merhaba cicianne,” dedi.

Bir sessizlik oldu, arkadan beklenen soru geldi.

“Neredesin?”

Madam Lily Devalier bu “neredesin” sorusunu hep aynı ses tonuyla sorardı. Sanki dünyada insan ancak iki yerde olabilirmiş gibi. Ya New Orleans’ta ya da saçma sapan bir yerde.

New Orleans

Küçük mucizeleri kabul ettiğimiz zaman kendimizi büyük mucizeleri hayal edebilecek yeterlilikte hissederiz. Bir istiridyenin içinden parlak, canlı, lezzetli bir canlının çıkabileceğini kabul ettiğimiz anda, aynı kabuktan Afrodit'in geleceğini de kabul etmişiz demektir. Bununla da yetinmeyerek, Afrodit'in kabuğundan büsbütün uzaklaşacağını, kendine bir stüdyo daire edineceğini, tıpkı istiridye gibi onu istediği biçimde donatacağını da düşünebiliriz; ama hayal gücü, pek zengin değilse bu noktadan önceki bir yerde durmak zorundadır.

"Yo, olmaz, Bayan Lily, ben çiğ istiridyeyi ağzıma almam! Gerçi sizinle kaz ciğeri ezmesi yedim ama sümüklüböcek yiyemem."

"Aman yavrum, zarafetten ne kadar uzaksın!"

Madam Devalier, açılmış istiridyeyi tabağındaki tuzlu kabuğun üzerine bıraktı, sümüklüböcek kelimesinin titreşimleri iyice silinsin diye bekledi; sonra kendine bir kadeh şampanya daha aldı.

"Baba'nın yağına!" dedi.

"O yağa üç kere içtik." V'lu da kendi portakallı sodasını karıştırıyordu. Madam Devalier, o sodaya bin türlü ısrarla biraz kasırga damlası katmış, kutlamayı gerçekleştirmeye çalışmıştı.

"Pekâlâ öyleyse. Bingo Pijama'ya."

"Bingo Pijama'ya olsun," dedi V'lu özlemle. "Her neredeyse zavallı."

"Yavrucuğum, güzel kafanı o kaçık Jamaica'lıyı merak ederek ne diye yoruyorsun? Adamın kendini koruyabileceğinden eminim." İçkisini yudumladı, tabağındaki kabuklu yaratıklara baktı. Her biri kendi özel mimari yapısının tabanında (ya da tavanında) parıldayıp duruyordu. O mimari yapı, hayvanın arzusunun somut geometrik biçimiydi. New Orleans'a layık bir hayvandı istiridye. Bu kent kadar esrarengiz, özel ve güzeldi. Eğer istiridyelerin evlerini kendi hayatlarından ayıra ayıra

yaptığına inanılırsa, aynı şey New Orleans için de geçerli sayılabilirdi. Bu kentin evleri de aynı şekilde panjurlarla kapalıydı dış dünyaya. O dış dünyanın içerdeki ince duyarlıklara anlayış göstermesi beklenemezdi çünkü. Madam içkisini bir daha yudumladı. İnsan istiridyenin abartılı durumunu kabul edince, Bingo Pijama'nın abartılı durumunu da kabul etmek zorunda demekti. Ruhsatsız çiçek sattığı için onu tutuklamak isteyen polisi arılar sokup öldürdükten sonra ortadan kaybolmuştu adamcağız. Oysa onlara yasemin getireceğine dair verdiği sözü tutması beklenirdi. Royal Caddesi'nde bu gece yer alan kutlama da zaten bin zorlukla çıkarılan yasemin yağlarının başarılı olmasındandı.

Telefon çaldı.

"Ben bakarım," dedi madam. Tozlu telefonun hâlâ çalmayı unutmamış olmasına biraz şaşırmış gibiydi. Koca cüssesini kanepeden kaldırırken yüzünde garip bir ifade vardı. Az önce Acme mağazasındaki tezgâhtarın istiridyeleri açarken yüzünde beliren ifade gibi. On dakika kadar sonra dükkânın arka tarafına döndüğünde ifadesi daha bile garipti. Üzgün gibi görünürken sevinçli bir hali vardı. İster üzülsün, ister sevinsin, ikisi de birdi V'lu için. Onun gözleri kapanmaya başlıyordu. Kasırga damlaları etkisini göstermekteydi.

"Priscilla'nın Mardi Gras[*] bebeği olduğunu hiç söylemiş miydim?" dedi Madam Devalier durup dururken.

"Evet, madam. Hem de pek çok defalar."

"Mardi Gras bebeği." Kadehini bitirdi, istiridyelere bu sefer iştahsız gözlerle baktı. "Bir Mardi Gras'da ana rahmine düştü, öteki Mardi Gras'da terk edildi."

"Anası kim?"

"Efendim?"

"Wallet Lifter[*] babasıydı. Anası kimdi?"

"Annesi…" Madam boş bardağına doğru içini çekti. "Biliyor musun V'lu, annesinin gerçek adını hatırlamıyorum artık. İyi bir ailedendi. İrlandalı Katolik bir aile. Garden Mahallesi'nde güzel bir evde oturuyorlardı, o kadarını biliyorum. Ama genç kızlar şeytana uydu mu böyle olur. Buna da öyle oldu. Geçit törenini kendi balkonundan da seyredebilirdi. St. Charles'ın üzerindeydi evleri. Ama o öyle yapmadı, aşağıya indi, o sanatçı denilen tiplerin arasına karıştı… bayılırdı o sanatçılara… Wally de onu orada gördü. Sokak ortasında baştan çıkardı. Asılı kâğıt fenerlerin altında."

“Peder Wallet Lifter!”

“Ona öyle takılırlardı, biliyorum. Peder Wally Lester’dı asıl adı. İrlandalı fakir bir ailedendi herhalde. Ama budala değildi. Gerçi hiç vaazını dinlemedim, ama güzel konuşuyor olmalıydı. Hem yakışıklıydı, hem ağzı laf yapardı. Bütün Teksas’ı, Oklahoma’yı dolaştı, sirk çadırında herkese Mesih’in dönüşünü anlattı. Tanrı’nın sözlerini fazla tiyatrolaştırır, kutsal kitabı Alman operasıyla hokey oyunu arası bir şeye benzetirdi. Bunu yapsa yapsa ancak bir Protestan yapar. Sonra her yıl, Madri Gras’dan bir hafta önce mutlaka buraya gelirdi. Hiç aksatmazdı. Kimse Mardi Gras’nın zevkini Wally kadar çıkaramazdı. Herkes bitap düştükten sonra o hâlâ sürdürürdü eğlencesini. Derken bir de bakarsın, Meksika’ya geçmiş. Kimi, kadın peşine, kimi de altın peşine gitti derdi. Ama kadınlara şansı daha iyi tutuyordu. Ne olursa olsun, Paskalya sabahı Teksas’a geri dönmüş, plastikten kürsüsünü çayır köpeklerinin deştiği çukurların neredeyse hepsine oturtur, vaaz veriyor olurdu. Buraya ancak ertesi yılki Mardi Gras’da gelirdi. O zaman da her şey yeni baştan başlardı. Hay Allah!”

“İstiridyeleriniz ısınıyor, madam,” dedi V’lu hülyalı bir sesle. Madam Devalier ona aldırmadan anlattığı hikâyeye devam etti. Peder Wally Lester’ı daha önce de en az on-on iki kere anlatmışlığı vardı.

V’lu, “Sıcak sümüklüböcek, asla soğuk sümüklüböcek kadar leziz olamaz,” dedi, gülümsedi, küçük, ışıklı dişlerini gösterdi. Eğer istiridyeler araba kullansaydı, ön pencere üstüne astıkları süsler herhalde V’lunun gülümsemesine benzerdi.

“Kız bir mevsim boyunca onunla yolculuk yaptı. Wally’nin klimalı treylerinde doğurdu çocuğu. İğrenç bir mahalleye park etmiş durumda.” Lily yüzünü buruşturdu. “Hep söylerim, Priscilla, New Orleans’ta doğmamakla yanlış bir başlangıç yapmış oldu.” Kadehini tekrar doldurdu. “Daha şampanya? Ha, unuttum, özür dilerim.”

“Herhalde telefondaki Miss Priscilla’ydı.”

“Geri döndükleri günü hiçbir zaman unutmayacağım. Kente ayak basar basmaz kız eşyalarını topladı, ilk tramvaya atladığı gibi Garden Mahallesi’ne döndü. Ama yine de, o yola çıkmadan bir kavga etmeyi başardılar. Wally bebeği ben göreyim diye dükkâna getirdi. Wally’nin yanağında tırmık izleri vardı. Kanı bile kuramamıştı henüz. Bebeğin çıplak poposunu o tırmıklara sürdü. Sanki tedavi edecekmiş gibi. Birkaç gün sonra, bebeği ikinci kere getirdi; kendisi, Mardi Gras’nın gerçek Hıristiyan

anlamını bir yığın günahkâra anlatırken, benim biraz bebeğe bakmamı rica etti. Yüzündeki tırmıklar iz bırakmadan iyileşmişti.”

“Neden size?”

“Neden bana? Yani Wally bebeği neden bana bıraktı, öyle mi? Eh, herhalde güveniyordu bana. Daha önce bu dükkâna çok gelirdi.”

“Sizden hoşlanıyor muydu?”

Madam Devalier’nin yüzünde beliren kızarıklık, zarar eden bir işyerinin muhasebe defterindeki borç rakamları gibi utanç doluydu. “Yo, yo, bana şahsen ilgi göstermezdi. O zaman bile fazla yaşlı, fazla şişmandım. Doğuştan yaşlı ve şişmanım ben. Onun ilgisi işe yönelikti. İşi öğrenmek istiyordu. Bir papazın nesine yarar bu iş, orasını hiç anlayamamışımdır. Ona bazı… bazı mallar sattım. Satış yaptığım tek beyaz müşteriydi.”

Bir istiridye Cadillac belirdi. V’lu Jackson’ın kesici dişleri parlayarak yolu gösteriyordu. “Hii hii hii… bizim Wallet Lifter İsa’yı kokularla tavlayacak.”

“Onu daha çok aşk tozları ve para ilgilendiriyordu ya neyse. Çocuğunu büyüttüm, çünkü… şey, ben hiç evlenmeyeceğimden emindim. Dükkânda bir kız iyi olur, diye düşündüm. Bir yardımcı sayılır, anlıyorsun ya. Parfümcülüğü öğretebileceğim biri. Olmadı tabii. Priscilla her zaman nefret etti dükkândan. Ben de çok ihtiyaç duyduğum bir yardımcıya hiçbir zaman sahip olamadım. Sen gelene kadar.”

Bu sefer belki de kızarma sırası V’lu’ya gelmişti, ama kızarıp kızarmadığını hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Dudaklarını gururla yaladıktan sonra sordu. “Arayan Miss Pris miydi?”

“Arsız çocuk değildi, yanlış anlama. Hatta zaman zaman, benim adımlarımı izlemek için samimi çabalar gösterdiği olurdu. Dikkatsiz ve dağınıktı. Çok şey kırardı. Ama çok çalışırdı. Sonra Mardi Gras gelir, Wally tabii karşımıza dikilirdi. Ona kucaklar dolusu hediyeler getirirdi hep. Lolipoplar, şekerlemeler, türlü türlü tatlılar, bebekler, içi dolu hayvanlar, üç tekerlekli bisikletler, daha sonra sahici bisikletler, dünya şekeri elbiseler, puanlı İsviçre elbiseleri, volanlı, önlüklü. Babasını zengin sanırdı. Buna tüm kalbiyle inanırdı. Wally de onu bu inancında teşvik ederdi, domuz. Gideceği zaman kız kendisini de götürsün diye yalvarırdı; ama o cevap olarak, güneye, Meksika’daki altın madenlerine bakmaya gideceğini, oranın da zengin Amerikalı kızlara göre bir yer olmadığını söylerdi. M on Dieu, gözyaşlarını tutmaya çalışması nasıl da öldürürdü beni. Ondan sonra

aylarca huysuz, asık suratlı olurdu. Parfüm kokusunun kendisini hasta ettiğini söylerdi.”

Lily şampanyanın sonunu kadehine boşalttı. Yenmemiş istiridyelere şöyle bir baktı. Biraz yayılmış gibiydiler, ama huzurlu huzurlu yatıyorlardı bir zamanlar sırf kendilerinin olan evlerinde yalnızlığın tadını çıkardıkları gibi. İstiridyelerin karanlık holüne sokulabilmek için iki güçlü elle bir bıçak yetiyordu. Güney denizlerinin dev midyesini isteği dışında esnetebilmek için ise dört beygirgücü gerekliydi. Her hareketsiz kabuklu hayvan, içe kapanıklığın gizli kuvvetini ifade eder zaten. Huzurda saklı olan kuvvettir o kuvvet.

“O sıralarda dükkân zarar etmeye başladı. Formüllerimi alıp Paris’e gittim, ama kabaca reddedildim. LeFever ilgi gösterdi, sonra onlar da reddettiler beni.”

LeFever’nin adı geçince, V’lu’nun koruyucu renginde gerçekten bir pembelik belirdi, çamurlu Mississippi üzerindeki yağ tabakası gibi, keçiboynuzu rengindeki yüzüne yayılıverdi. Sinir sistemi kasırga damlaları sayesinde gevşemiş olmakla birlikte kız yine de irkildi.

“…Onlar beni çok oyaladılar. Vaktimi boşa geçirdim, paramı ziyan ettim, karşılığında bir kuruş vermediler. Keşke New Orleans’tan hiç ayrılmasaymışım. Ondan sonra keyfim kaçtı, kabul ediyorum, ama Priscilla daha da beter oldu. Şimdi saymak istemeyeceğim birtakım işlerle uğraşıyor, başımızın üzerindeki damı koruyordum. Priscilla zerre kadar yardım etmiyordu. Durmadan babasından söz ediyor, onun geleceğini, şunu bunu getireceğini, ona spor araba alacağını, bale dersi aldıracağını, bahçeli, büyük bir eve taşınacaklarını söyleyip duruyordu. Sonunda mecbur oldum, ona Peder Wallet Lifter’ın ve Meksika’daki servetinin aslını anlatmak zorunda kaldım. Başka çarem yoktu, V’lu.”

V’lu, hâlâ Fransız parfüm şirketi LeFever adının, kendi gece yarısı sarhoşluğunda açtığı yaranın etkisindeydi. Yeni yeni kendine geliyordu. Hanımının avutulmaya ihtiyacı olduğunu görüyordu, ama verebildiği tek cevap, “Size inandı mı?” demek oldu.

“Hayır, inanmadı bana. Ama beni asla affetmedi de. Belki de ta içinden inanmıştır. Ne olursa olsun, Wally’nin ondan sonraki ziyareti biraz fırtınalı oldu, bizim maddi durumumuzu da pek düzeltemedi. Altı ay sonra kız kaçtı, o akordeoncuyla evlendi.”

“Kaç yaşındaydı o zaman?”

“On altı.” Madam başını iki yana sallıyor, dilini damağında şaklatıyordu. “On altı.”

“Adamın parası boldu.”

“Biraz parası vardı. Priscilla çok var sanıyordu. İstediği de paraydı. Adam kırkına merdiven dayamıştı. İnsanın hayalindeki Latin sevgiliye benzer yanı yoktu. Pris de öyle cici şeydi ki! Okulda da ne kadar zeki ve başarılıydı! Adamın çaldığı orkestra, şu Güney Amerika’nın tango fandango gruplarından biriydi. Bir süre epey tutuldu. Her tarafı gezdiler. Puerto Rico’dan ta New York Eyaleti’nin dağlarına kadar. Otellerde falan çaldılar. Bizim kızı o grupta dans etmek üzere eğiteceğini söylüyordu. Buna bir an için bile nasıl inanabildiler şaşıyorum. M on Dieu, kız sanki iki ayağı da sol ayakmış gibi beceriksizdi!”

“Adam evine döndü ama. Yurduna.”

“Evet. Orkestrası sonunda dağıldı. Tek başına Arjantin’e döndü. Ama sanıyorum Priscilla, o zamana kadar onu bırakmıştı. Wally öldükten hemen sonra bıraktı zaten.”

“Babasının gömülmesine geldi mi?” V’lu bal gibi biliyordu Priscilla’nın babasının ölüm yatağına yetiştiğini. Bu hikâyeyi kaç kere dinlemişti! Yatağının altında çürümekte olan pancarların sayısından bile fazla. Ama bir kez daha dinlemekten sıkılmıyordu.

“Pris sonunda yetişti. Wally, Meksika’da hastalanmıştı. Ölmek üzere New Orleans’a gelmek nezaketini gösterdi. Pris’le ben hastaneye vardığımızda durumu kötüydü.” Madam istavroz çıkardı, yüzüklü parmakları, dağ gibi memelerinin dorukları üzerinde UFO’lar gibi parıldadı. “Biz koğuşa girer girmez gözlerini açtı. Bakışları çakmak çakmaktı. Şu anda seninkiler gibi. Konuşmadan önce Priscilla’ya uzun uzun baktı.”

“Ne dedi?”

“ ‘Babana benzemeye başladın, hayatım,’ dedi. ‘Yeni numara!’ dedi. Bu söz kızı yıldırımla vurulmuşa çevirdi. Sonra beni tanıdı, göz kırptı. Yaşı daha elliydi ama altmış beş gibi duruyordu. ‘Görüşelim, dedi bana. ‘Hiç denedin mi?..’ dedi. Gözlerini yumdu, ellerini göğsüne kavuşturdu. Ruhunun vücudundan çıkmakta olduğu görülüyordu neredeyse. İçini çekti. Tatlı tatlı çekti. Yüzünde bir gülümseme belirdi, çizgilerini yumuşattı. Bir şey mırıldandı, sonra… gidiverdi.”

“Ne mırıldandı?”

“ ‘Kusursuz tako,’ dedi. Evet, son sözleri bunlardı. İçini çekti, ‘Ahhh, kusursuz tako,’ dedi.”

İki kadın bir süre sessiz kaldılar. Belki de olayların esrarengizliğini düşünüyorlardı. Hayatı, ölümü, budalalıkları… belki V'lu bunları kendi özel totemi aracılığıyla düşünüyordu. Mühendislik dâhisi istiridyeler, belli ki artık ruhlarını teslim etmiş, hatta belki çoktan ikinci kere doğmuşlardı bile… ta uzaklardaki köpüklerde, Afrodit olarak doğmuşlardı bu sefer belki. Sonunda V'lu konuştu. Birden konuşunca Lily elindeki şampanyanın son damlalarını etrafa sıçrattı.

"Miss Pris neden telefon etti size?"

"Ne dedin? Ha! Şey, Miss Pris yardım istiyor. Ya parasal, ya da aynı. Şey için… hazır mısın… birinci sınıf yasemin yağı elde etmek için."

"Jamais!" diye patladı V'lu. Sonra kendini tuttu, "Asla," diye tercüme etti.

"Cherie, beni şaşırtıyorsun. Bu kadar üzülme." Sararmış keten peçetesiyle Madam Devalier kanepedeki şampanya lekelerini sildi. "Parfümeri Devalier dünyanın gelmiş geçmiş en harikulade yasemin esansından sekiz ons hazırlamış bulunuyor. Gerekli temel notayı saptadığımız anda, Paris'i ayaklarımızın dibinde kıvrandıracak bir patentimiz olacak. Diz çökecek Paris önümde! Esansımız yanlış ellere düşerse mahvolabiliriz. Ama yine de… Pris hak sahibi. Üç yıl önce birbirimizden koptuktan sonra, ben onu uzaklaştırıp seni seçtikten, onun geri gelme isteğini reddettikten sonra, yardım için bana dönmek ona çok zor gelmiş olmalı…"

"Ama…"

"Ne diyeceğini biliyorum. Ona gerçek anlamda ihtiyacım varken bana yardım etmeyi reddetti. Ama ben de onun ihtiyacı varken yardımı reddettim."

"Ömrü boyunca ona yardım ettiniz siz."

"Daha çok edebilirdim."

"Nasıl?"

"Ona Wally ile ilgili gerçeği anlatabilirdim. Yıllar önce anlatabilirdim. Budalaca hayallerini küçükken ezebilirdim." Madam duraksadı. "Ama beri yandan… parfüm mesleği hayal mesleğidir, değil mi?" Peçetesini istiridye tabağının üzerine kefen gibi örttü. "Sızlanma, canım. Priscilla'ya bizim yaseminimizden söz etmedim. Jamaica'lının yenisini getireceğinden de emin olmadığımıza göre belki de elimizdekini paylaşmayı göze alamayız. Ama… paylaşsak ne zarar gelir sanki? Nasıl kullanacağını hiç

düşünemiyorum. Doğrusunu istersen, son zamanlarda parfüme gösterdiği ilgi samimiyse çok sevinirim. Ama o konuda uzman olmaktan çok uzak.”

V’lu doğrulup dimdik oturdu. Her zamanki haline uymayacak kadar ciddiydi. “Şişe onda,” dedi kesin bir sesle. “Lanet olası şişe onun elinde!”

Yaşlı kadın itiraz edecekken caydı. İkisi öylece oturdular. Sanki kefenlenen istiridyelerin matemini tutuyorlardı. Daha haftanın başıydı. Bu yüzden sokakta sarhoş naraları duyulmuyordu. Sağdan soldan çantasını çaldıran turistlerin çığlığı da gelmiyordu. Sanki bir çiftlikteydiler. Hatta bitişik arsada cırcırböceklerinin ayaklarını birbirine sürttüğü bile duyuluyordu. Bir erkek kedi ciyakladı. Nehirde bir sis borusu, Mark Twain’ledi. Derken başlarının tepesinde bir “plop” sesi duydular, bir şeyin üst katta, yerde yuvarlandığı hissedildi.

“Hımmm,” dedi Madam Devalier. “Belki dostumuz Bingo Pijama geri dönmüştür.”

“Evet, madam. Ya da belki pancarları atıp duran o değil, bir başkasıdır.”

Aslında bu son söz, V’lu’nun söylediği değil, söylemek istediği şeydi. Tam o anda kasırga damlaları güçlü etkisini gösterdi, kızcağız o sözlerin yerine, “Ui zeh! Cık cık cık cık cık,” diyebildi.

---

* Katolik dininde büyük perhizin arife günü. (ç. n.)

* Cüzdan çarpan, (ç. n.)

Paris

Kasım ayında sisli bir akşamüstü, Claude LeFever, tam evrak çantasını kapatıp paydos etmek üzereyken, LeFever Odeurs şirketi başkanı ve babası Luc'ün odasına çağrıldı. Odaya girdiğinde yaşlı adamı bir balina maskesi takmış otururken gördü.

"Baba! Daha neler!.. Çıkar onu!"

Luc gerçi emir vermeye, emir almaktan daha alışkındı, ama yine de denileni yaptı. Maske çıkınca Claude'un neden öyle aşırı tepki gösterdiği de anlaşılmış oldu. Bu dünyada bazı insanlar balina maskesi takabilir, bazıları da takamaz, ama hiç değilse hangi gruptan olduklarını bilecek kadar akılları vardır. Luc LeFever, uzun boylu, omuzları yetmiş yaşın yerçekimiyle hafif yuvarlanmış, iri yapılı, gövdesini körler yoklasa buzdolabı sanabileceği türden bir adamdı. Yakışıklıydı. Avrupa'nın en ağır boynuz çerçeveli gözlüğünü taşıyabilecek sağlamlıkta ve boyda bir burnu vardı. Kafasındaki (bir sarhoşun şiltesinin içindeki dolgudan bir parça sanılabilecek) pas ve kar karışımı birkaç tel saça rağmen vakur bir adamdı. Öyle sert adamdı ki, kırk yılda bir yüzüne zorla bir gülümseme kondurduğunda vücudu o gülümsemeye bir hastalıkmış gibi muamele eder, bu yabancı hayatı bünyesinden bir an önce atabilmek için interferon salgılama hızını üç katına çıkarırdı. Böyle bir adam, balina maskesi takan adamların tipik bir örneği değildi.

(Tabii Marcel LeFever de kibar görünüşlü bir beyefendiydi. Terzisini o da iyi seçer, berberine o da dikkat eder, yüz ifadesini o da kontrol ederdi. Ama Marcel'in gözlerinde, açık veren bir yumuşaklık vardı. İlk müsait rüzgârla ta uzaklara uçmaya hazır bir hal vardı. Oysa Luc'ün bakışları sabitti. Dikkatsizlik edip kendisine değen her şeye diken batırır gibiydi.)

Luc, "Birkaç dakika için, onun yerinde olmak nasıl bir şeydir diye merak ettim," dedi. Saçlarını düzeltti, bir Romeo y Julieta Presidente çıkarıp altın

çakmağıyla yaktı. Dominik Cumhuriyeti'nde yapılmış el sarması bir ürün. Sosyalizme olan nefretinden ötürü, Luc artık Havana purolarını çoktan boykot etmişti.

"Dengesiz olmak nasıl bir şeymiş, denemek istedim." Bir duman halkası üfledi. Halka ağzından dört köşe çıktı.

Claude çok şaşırmıştı. "Bunların sebebi ne peki?"

"Ölüm."

"Efendim?"

"Bu sabah beni doktorlar muayene etti."

"Yo, olamaz."

"Sakin ol. Tansiyonum yükselmiş, ama eğer onların lanet olası ilaçlarını alırsam düşecekmiş. Onun dışında, hafif çarpıntım var, ayağımın başparmağında gut habercisi olabilecek bir şişme var. Kaygılanacak şeyler değil. Ama artık yaşlı bir insan olduğum gerçeğini de değiştiremez. Bunu laf arasında doktorlardan birine söyleyecek oldum, o da bana, 'Kimse ebediyen yaşayamaz, Mösyö LeFever,' dedi."

"Sağlıklı bir gözlem. İlk defa tıp mesleği benim de destekleyebileceğim bir yargıya varıyor."

"Destekliyor musun? Anlaşılan Son Gülüş Vakfı'nı duymamışsın, ha?"

"Evet baba, duydum Son Gülüş Vakfı'nı. Ne hokkabazlık! Orayı kim yönetiyor, biliyor musun? Wiggs Dannyboy. Esrarkeş ve hapishane kuşu. Deli İrlandalı…"

"Evet, orayı Doktor Dannyboy'un kurmuş olduğu doğru. Ama ona kim ortak oldu, onu da biliyor musun? Wolfgang Morgenstern. Sorbonne'da birlikteydik Morgenstern'le. Kimya hazırlık sınıfında bir aradaydık. Birbirimizi tanırız. Harika bir insandır. Nobel ödülü de kazandı. İki tane hem de. İki, dikkatini çekerim."

"Evet, ama…"

"İşin içinde bir şey olmasa Morgenstern bulaşmazdı."

"Bak, söylüyorum sana, Morgenstern bir şarlatanın hokkabazlıklarına alet olacak adam değildir."

"Baba, yoksa ölümsüzlük kliniğine kaydolmayı mı düşünüyorsun?" Paris sokaklarında sis ne kadar yoğunsa, Claude'un sesinde de ayıplama tonu o kadar yoğundu.

Luc parmaklarıyla puroyu yavaşça çevirdi, külüne baktı. Puro ne kadar kaliteli olursa, o kadar uzuyordu külü. Ama eninde sonunda her kül düşmek zorundaydı. Düşüş de genellikle ani ve nihai oluyordu. Luc yoksa puro

külünde bir eğretileme mi görüyordu? Ebedi bir kül tablasının yapısına ilişkin felsefi düşünceler mi geçiyordu kafasından? Bizim de geçebilir miydi?

"Hayır," dedi bir-iki soluk daha çektikten sonra. "Doğrusu içimden bir hevesin gelip geçtiğini itiraf etmem gerek. Morgenstern'i iyi tanıdığım için yani. Ama sonunda…" İçini çekti. "Baktım ki ölümsüzlük bana göre değil. Çift anlamlı mıydı bu sözüm? Değil, ha? İyi. Her neyse, ölmek bir gelenektir. Ben de geleneğe meydan okuyan insanlardan değilimdir."

"Yeter ki bir kâr söz konusu olsun."

"Efendim?"

"Kâr varsa geleneği yıkmaya her zaman istekli olmuşsundur. İş hayatındaki başarılarının sırrı burada."

"Hım. Olabilir. Ama insanın doğal sınırlarının ötesinde yaşamaya çalışmasında bir kâr göremiyorum. Bunda bir açgözlülük var. Size kâr güdüsüyle açgözlülük arasındaki farkı her zaman öğretmeye çalışmışımdır. Açgözlüler er geç kârlarını kaybederler. Kâr etmek şerefli, saygın, sağlıklı bir şeydir. Açgözlülük ise alçaltıcı, sapık bir niteliktir."

"Hayatla para aynı şey değildir."

"Çok şükür ki değil! Hayat tükenir. Ama para, iyi yönetilirse büyür, büyümeye devam eder, bu birkaç ömür boyu sürer. Hayat geçici, para ise ebedidir. Ya da… ebedi olabilir. Tabii eğer şu kahrolası Amerikalılar faiz hadlerini biraz düşürürlerse." Luc balina maskesini eline aldı, mavi dumanları maskenin gözlerinden içeri üfledi. "Ölüm, para ve sapıklıkla ilgili bu sohbetimiz sözü yine çaresiz *ona* getiriyor."

"İsa'ya mı?"

"Hayır, budala, İsa'ya değil. Kuzenin Marcel'e."

Claude kaşlarını çattı. "Baba, niyetin yine Tavşan'a çatmaksa boşver. Onunla ilgili duygularımı bilirsin."

"Gerçekten de bilirim. Onda da sapık bir yan var. O tahtakurusuyla geçirdiğin zaman, karınla geçirdiğinden fazla."

"Evet, şey, aslında Tavşan karımdan daha eğlenceli tiptir. Hem bize para da kazandırıyor."

"Karın seninle herkesin önünde alay etmiyor. Ayrıca eğer senin eğlenceli dediğin şey, kartondan bir balık kafası takmaksa…"

"Balina balık değildir."

"Ne olmuş yani?"

“Ben onun alaylarına da, garipliklerine de razıyım. Zaten aslında sen de razısın baba. Tavşan olmasa bu şirketin hali nice olurdu?”

“İşte benim de hazırlanmakta olduğum durum o zaten.”

“Ne demek istiyorsun?”

Luc purosunu mermerden kül tablasının kenarına bıraktı. Puro bir tür sebzeyi hatırlatıyordu. Kök bir sebze. Belki… *mangel-wurzel*’le akraba bir sebze. Yanıyordu tabladaki zerzavat. Kundakçılık mı söz konusuydu?

“Marcel dengesiz demek istiyorum.” Luc puroyu tekrar aldı, ucunu balina maskesine pıt pıt vurdu. Küller çeneye doğru döküldü. Puro yanmaya devam ediyordu. İtfaiyeci, itfaiyeci, kurtar benim zerzavatımı! “Günün birinde aklına eser, Tahiti’ye yüze yüze gitmeye kalkar demek istiyorum. *Yeni Dalga*’yı nasıl yüzüstü bıraktı, görmüyor musun? Tehlikeli bir siyasal akımmış gibi saldırıp duruyor. Oysa o, milyonlar yatırdığımız, gelecek vaat eden bir parfüm. Hem de kendi eliyle geliştirdiği bir parfüm. Şimdi de yosunlardan bir koku yapmaktan söz ediyor. Kadınların cezir gibi kokmak için bir onsuna bin frank para sayacaklarını sanıyor. Ben sanırdım ki kadınlar parfümü Amazon’un ağzı gibi kokmaktan kurtulmak için alır.”

“Ama…”

“Dinle! Marcel’e hâlâ güveniyorum. Doğal yaseminlere de yepyeni bir ilgi göstermeye başladı. Bu sağlam bir düşünce olabilir. Bu meslekteki en iyi burundur Marcel. O kadar çok kere haklı çıktı ki, şimdi ona terslenemem. Ama ne olursa olsun, hiçbir zaman ne yapacağını önceden kestiremeyeceğin bir tip, bu yüzden de başlı başına bir riziko sayılır. Bu nedenle… sen bir yandan onu sigorta üstüne sigorta ettirirken, mutfağını yeni asistanlarla doldururken (ne yazık ki hiçbiri onun yerini doldurabilecek yetenekte değil) ben de başka tedbirler alayım dedim.” Luc masasının çekmecesinden bir dosya çıkardı. “Doktorların bugün beni öyle korkutmasından sonra, bu işi de artık sana devretmeye karar verdim.”

“Nedir o?”

“Bir ajanlar listesi.”

“Ajanlar mı?”

“Belli başlı rakiplerimizin seçkin elemanları. Fransa, New York, Almanya. Birkaç kişi de kendi özel küçük parfümerilerinin sahibi. Gelecek vaat eden dükkânlar. Sapa yerlerde. Devlerin es geçtiği oralarda da bir şeyler patlayabilir.”

“Casus mu yani bunlar?”

“Sen ille öyle adlandırmak istiyorsan, öyle olsun. Daha açık konuşmak gerekirse, Marcel yanıldığı takdirde yine de elimizde birinci sınıf reçeteler ve formüller olacak. Küçük parfümerilerden birisi altın bulursa… İtirazın var mı?”

Claude koyun gibi saf bir ifadeyle başını iki yana salladı. “Herhalde yok. Yani… bu iş yalnızca bir güvenlik tedbiri, bir son çare oldukça yok. Bak, bence Tavşan’ın saatinin guguk kuşu hiçbir yere kaçacak değil. Aşırı bir şeye kalkışmayacaktır.” Luc ona inanmayan bir bakışla baktı. “Eh, şirketi tehlikeye sokacak, yasadışı faaliyetlere yöneltecek şeylere kalkışmayacaktır demek istiyorum. Ama biliyorsun, bugünkü gibi sisli akşamlarda pardösüsüz dolaşıp durmaya devam ederse, bir-iki yedek tedbirimiz olması yararlı elbette. Belki karaciğerini fena üşütür. Yani… olur böyle şeyler.”

Luc öyle bir kazan dolusu duman çıkardı ki, o duman raydan çıkmış bir vagondan gelse, yetkililer hemen çevre mahalleleri boşaltırdı. Belli koşullar altında, Luc’ün üfürdüğü dumanlar, yüzlerce insana geceyi kilise bodrumlarında, okulların jimnastik salonlarında geçirtmeye kadirdi. “Beni kaygılandıran *karaciğeri* değil. Kendi karaciğerim de değil. Her zaman sağlıklı bir insan olagelmişimdir. Yüz yıl yaşayacağıma inanırdım. Ama doktorlar o umudun bastığı halıyı çektiler altından. Neyse, onu kabul edebiliyorum. Ölüm konusunda hiç de muhallebi çocuğu değilim ben. Ama beni asıl kaygılandıran… ya Marcel senden daha uzun yaşarsa? Marcel’i şirketin başında düşünebiliyor musun?”

“Baba!”

“Tanrım! Bu bina! Herhalde üstteki yirmi üç katı kiraya verir, bodrumu parfümeri diye kullanmakla yetinirdi. Rahiplerin yedi yüzyıl önce yaptığı gibi. Ya da, dedelerimiz bu işletmeyi 1666’da satın aldığı zaman bitişikte çalışmakta olan o küçük Kudra dükkânı gibi.”

“Baba! Ne kadar gülünç! Bir kere benim sağlığım Tavşan’ınkinden iyi. İkincisi, şirket esas sözleşmesi ona böyle bir şey yapma hakkını vermiyor. İstese bile. Üçüncüsü, insanın kontrol edemeyeceği uzun ömür falan gibi konuları düşünüp kaygılanması, tansiyonunu fırlatmanın baş yoludur.”

Sıkıştırılmış *mangel-wurzel* vagonundan bir sütun duman daha çıktı, komşuların evlerine bir an önce dönebilme umutlarını yerle bir etti. “Ama ya birileri kontrol edebiliyorsa?” diye sordu Luc.

“Sen neden söz ediyorsun?”

“Şundan. Ben şundan söz ediyorum. Birkaç gün önce Marcel’e bir davetiye geldi, Son Gülüş Vakfı’nı ziyaret etmesi istendi.”

“Amerika’da mı?”

“Seni budala! Elbette Amerika’da.”

“Neden Marcel? Herhalde gitmiyordur!”

“Sekreteri kabul ettiğini söyledi. Bugün.”

Claude kaşlarını çattı, balta sapını andıran sakalını çekiştirdi. “Ama neymiş mesele?”

“Keşke bilseydim! Öğrenmeni istediğim şey de o zaten. Belki parfümcüler toplantısında verdiği o gülünç konferanstan kaynaklanıyordur, belki de başka bir şeydir.”

Claude, babasına ilacını almasını hatırlattıktan sonra onun yanından ayrıldı. Asansöre yürürken Marcel’in odasına bir göz attı. Marcel orada değildi. Her şey normal gibi görünüyordu. Bir tek, gümüş tepsinin ortasında duran pancarın dışında.

Claude giriş katına indi. Pencere camlarından bakılınca sisli sokaklar, Frankenstein’ın hayalindeki Club Med gibi görünüyordu. Claude’un içinden bir ses, dışarı çıkmadan önce, Luc’ün ajanlar dosyasını evrak çantasına kilitlemenin akıllıca bir şey olacağını fısıldıyordu. Çantaya koymadan önce sayfaları şöyle bir taradı. Gözüne V’lu Jackson’ın adı ilişti.

III

Ona ne vaat edersen et;

yeter ki K23’ünü ver

Aşkın en yüce işlevi, sevilen insanı özgün ve yeri doldurulmaz biri yapmasıdır.

Aşkla mantığın farkı da şudur: Aşkın gözünde bir kurbağa pekâlâ prens olabilir. Oysa mantıkçının analizinde, âşığın önce o kurbağanın prens olduğunu kanıtlaması gerekir, ki bu girişim nice tutkunun parıltısını körletmeye yeter.

Mantık aşkı sınırlar. Descartes'ın hiç evlenmemesinin nedeni buydu belki de. Descartes mantık çağının mimarıdır. 1628 yılında Paris'ten, âşıklar kentinden, sırf orada kafası dağılıyor diye kaçmıştır. Gidip Hollanda'ya yerleşmiştir. Çevresinde yamakları, başında patronlarıyla, istediği gibi çalışmış, matematik ve mantıkla ilgili eserler vermiştir. 1649'un sonlarında Stockholm'e davet edilmiş, Kraliçe Christina'ya felsefe dersleri vermesi istenmiş, Descartes bunu hemen kabul etmiştir. Belki ücret dolgundu. Bir nedeni vardı mutlaka.

Kraliçe Christina derslerini yatağına uzanmış durumda dinlerdi. Çoğu zaman çıplak olurdu. Ama işin en berbat yanı, bu kadarla da kalmıyor. İsveç Sarayı, on yedinci yüzyıl Avrupa'sının başka her tarafı gibi, pire dolu bir yerdi. Christina, oradaki zanaatçılara sipariş vermiş, kendine altın ve gümüşten minyatür bir top döktürmüştü. Yattığı yerden o topla vücudundaki pireleri vuruyordu. Bu yüzden çıplaktı. İyi nişancı olduğu da söylenirdi.

Majesteleri her gün kendini bu yolla oyalarken, Descartes ayağında Hollanda tipi pantolonla, ona varlığın şüphe edilemezliği altında yatan kusursuzluğu anlatıyor ve bunu rasyonel yanlılığının bile tahammülü dışında buluyordu. Çok büyük bir hızla sinirli ve solgun bir insan haline geldi. 11 Şubat 1650'de, yani Stockholm'e gelişinden ancak birkaç ay sonra, elli dört yaşındaki Descartes düşüp öldü. Christina otuz yedi yıl daha yaşadı, pek çok da pire öldürdü.

1666'da (artık aşktan ona zaten pek bir zarar gelemezdi) Descartes'ın cesedi yeniden gömülmek üzere Paris'e taşındı. Cenazede kilisenin

bahçesine pek tatsız bir koku yayıldı. Mantıkçının öğrencilerinden biri, “Sanki bir keçi çobanı, o anda sürüsünü oradan geçirmeye kalktı,“ diye yorumda bulundu. Olayın mantıklı bir açıklaması yapılamadı.

Aşkın en yüce işlevi, sevilen insanı özgün ve yeri doldurulmaz biri yapmasıdır. Ama âşıklar yine de kavga eder. Çoğunlukla aralarındaki havayı yeni baştan elektriklendirebilmek, ilişkilerini canlı tutabilmek için ederler bu kavgaları. Böyle bir kavgayı başlatabilmek için, genellikle cinsel kıskançlık denilen o terli kimono, sandıktan hışımla çıkarılır. Hoş onun yerine hangi bahane kullanılsa yine olur. Çatışmanın pancar derinliğindeki topraklara kök salmış sorunlardan kaynaklanması pek ender bir olaydır. Ama olduğu zaman, ona özel bir hüzün eşlik eder; çünkü zihnin iyileşmesi kalbinkinden çok daha yavaştır ve bu tür kavgalar çok uzun zamandan beri başarılı olagelmiş birliktelikleri bile yıkabilirler.

Kudra ile Alobar’ın kavgası da gecenin geç saatlerine kadar sürdü. Ağızlarından çıkan sözler evi darmadağın etti. Pencere içlerindeki saksılar devrildi, yastıkların içindeki tüyler uçuştu, çaydanlık ıslığa başladı (oysa altında ateş falan yanmıyordu, ıslığın ezgisi de hiç hoş değildi). Tartışmaları, sokağa kadar taştı, sanki upuzun tırnakları varmış gibi kaldırım taşlarını çizdi, kestane ağaçlarının tomurcuklarını titretti, gökyüzü denilen karatahtayı gıcırdattı.

“Dırdır eden âşıklar,” diye mırıldandı Pan. Pan’ın uyumaya ihtiyacı vardı. Saatlerdir yatağındaydı. Oysa rüyası yerine, duvarın berisinden gelen o haşin seslerle baş başaydı. Yatağında döndü, debelendi, birkaç küfür savurdu. Beri yandan, olayın mizah yanı da dikkatinden kaçmıyordu. Tanrıların mizahı anlama yeteneği büyüktü çünkü. Alobar’la Kudra ölümsüzlük konusunda kavga ediyorlardı. Oysa Pan’ın hemen uyumak istemesinin nedeni, sabah erken kalkıp bir cenazeye gidecek olmasıydı.

Pan yine döndü, yine debelendi. Anahtar deliğinden bir bakan olsa şaşar kalırdı. Depreme tutulmuş bir yatak görürdü orada. Demir karyola zangır zangır titriyor, yün battaniyeler savruluyordu, ama yatakta yatan kimse görünmüyordu.

Yıl 1666’ydı ve zavallı Pan artık tümüyle görünmez durumdaydı.

Sabahın yedisinde, Quelle Blague Sokağı 21 numaradaki tütsü dükkânının kapısı açıldı ve kapandı; kimsenin girdiği ya da çıktığı görülmedi. Saydam bir misk sisi ağır ağır doğuya doğru, Seine'in sol kıyısı boyunca ilerledi. St. Jacques Sokağı'na gelince, keskin koku güneye saptı, insan olsun, hayvan olsun, rastladığı her burnu rahatsız ede ede ilerlemeyi sürdürdü. Sekiz blok kadar sonra tekrar doğuya yöneldi, dik bir tepenin yamacına tırmanmaya koyuldu. Tepenin doruğunda yıkık dökük bir Gotik kilise vardı. Adı Ste. Genevieve-du-Mont Kilisesi'ydi.

"Bu tapınak (öf) benim kadar yorgun (pöf) ve eski," diye soludu Pan. Gerçekten de, aşk kentinde, profesyonel bakire Genevieve'e büyük sevgi beslense de kilise yüz yıl sonra oradan yok edilecek, yerine neoklasik üslupta yeni bir bina yapılabilmesi için yer açılacaktı. 1817 yılında Descartes'ın gezginci kemikleri, yattığı yerden bir daha çıkarılıp St. Germain-des-Pres'nin avlusuna taşınacaktı. Ama bu ilkbahar sabahında, Genevieve'in kendi ermiş kalıntılarının da bin yıldan beri yatmakta olduğu küflü mezarlığa konacaktı.

Descartes, daha canlı günlerinde, piskoposları epey sinirlendirecek bazı bilimsel verileri de felsefi düşünceleri arasına katmış olduğu için, Latince zırvalarını, onun sağır kulakları üzerine yağmur gibi saçan bir tek papazın çabaları dışında, kilise bu cenazede temsil edilmiyordu. Ama o sıra, henüz bebeklik dönemini yaşayan yeni bilim inancına saygısı olanlar arasında, Descartes gittikçe artan bir itibar kazanıyordu. Törene kalabalık bir grup halinde katılmaktaydı bu insanlar. Pan mezarlığın ucundaki bir mezara oturup biraz dinlendi, bir yandan da gelmekte olan arabaları seyretti.

Profesörlerin ve doktorların bazıları oldukça kılıksızdı. Bunlar fikirlerle fazla yüklü oldukları için, üstlerindeki donanıma pek de fazla önem vermeyen insanlardı. Ama pek çokları, bu arada Paris Üniversitesi'nin dekanı, loncaların başkanı, kurulacak gözlemevinin plancısı ve matematik derneğinin başkanı, siyah ipekler, pudralı perukalar içindeydiler. O perukaları görmek Pan'ın aklına bir fikir getirdi. Yüzyılın başında perukaları yalnızca soylular giyerdi, ama şimdi artık burjuvalar arasında da yaygınlaşmaya başlamıştı. Eğer Alobar da bir peruka takarsa, belki ortadaki sorun çözümlenir, Kudra'yla aralarındaki dırdırın sonu gelir, diye düşündü Pan. "Fena da olmaz," diye mırıldandı, yorgun gözlerini sildi, esnedi.

O sırada küçük bir bando, ağıt türünde bir ezgi tutturdu, müzisyen geçinen Pan eleştirel bir kulakla dinledi. "Koca Arkadia'da bu gürültü tek

koyunu bile dans ettiremez," diye yakındı. Ama nutuklar başladığında, müziğin bittiğine üzüldü.

Aristo, Pan'a asap bozucu bir darbe indirmişti. Ondan sonra İsa çıkmış, neredeyse boynuzlarını yolmuştu onun. Şimdi de Descartes'ın son vuruşu yaptığı söylenip duruyordu. Pan'ın eski güçlerinden geriye kalanlar da Mantık Çağı'nda buhar olup uçmak yazgısıyla karşı karşıyaydı. Pan, bu yorgun ve görünmez haliyle, durumu tartışamazdı. Descartes'ın cenazesini duyunca marazi (ya da keçice) bir merak çekmişti onu buraya. Tabanları acıya acıya tırmanmıştı Ste. Genevieve'e kadar.

Cenaze söylevleri arı vızıltısı gibi sürdü gitti. Entelektüellerden biri Descartes'ın Metot Üzerine Söylevler'ini göklere çıkardı; bir başkası mezarlıktaki bütün küflü mezar taşlarına müteveffanın denklemler kuramına katkılarını anlattı; bir üçüncüsü ötekilerden daha heyecanlı çıktı, yeni mantığı öve öve, Sainte Genevieve'in denenmemiş kalçasının mezarı içinde takırdamasına yol açtı. Üniversite dekanı o tekdüze konuşmasının tıpasını açmak üzereyken ilkbahar rüzgârı birden yön değiştirdi, cenaze alayı kendini Pan'ın oturduğu taraftan esen rüzgârın altında buldu.

Kalabalığın dikkati dağıldı. Dekan gözünün ucuyla çevreyi tarayıp bir hayvan aradı. Mendili olanlar hemen çıkarıp burun deliklerine tıkadılar (oradan bir geçen olsa ağlıyorlar sanırdı). Mendili olmayanlar arasında papaz da vardı. "İşte Tanrı'nın bilim konusunda ne düşündüğü anlaşıldı," diye mırıldandı, hemen istavroz çıkardı, besbelli şeytana ait olan bir kokuyu Tanrı'ya atfettiği için günahının bağışlanmasını diledi.

Tabii topluluğun şansı vardı. Pan'ın kokusu, eski günlere oranla hafifti bile. Yine de, şakacı bir matematikçi yüksek bir fısıltıyla, Descartes'ın ünlü sözünü çarpıtınca, çevrede hem öfkeye, hem de saklanmaya çalışılan gülüşmelere yol açtı.

Adam, "Kokuyorum, öyleyse varım," diyerek başını İsveç ceviz ağacından yapılma tabuta doğru salladı.

"Al sana," diye içini çekti Pan. İnsanı kokusu ele veriyorsa, görünmez olmanın avantajı neredeydi? Eklemleri gıcırdayarak ayağa kalktı, tüylü bacakları üzerinde dikildi, kalabalığın arasından taş kapıya doğru yürümeye başladı. Yarı yolda, peruka konusundaki düşüncesini hatırladı, geçerken saygın bir adamın başındaki saçı kapıverdi. Perukayı rüzgâr uçurdu sanan öteki konuklar, ellerini kendi başlarına götürüp dayadılar, perukalarını

kafalarına demirlediler. Tanrıyla peruka, Sainte Genevieve'in çürüyüp duran bahçesinden çıkarken, Fransız aydınları orada öylece, bir eli başında, bir eli burnunda durup duruyordu. Pan'ın bir haftadır yaptığı ilk şakaydı bu.

Nehir kıyısına varınca Pan soluk almak üzere duraladı, oturdu. Biraz ot yoldu, perukayı o otların altına sakladı, gelip geçenlerin çimenlerde bir soylunun oynamakta olduğunu sanmasını önledi. Görünmez kimseler, taşıdıkları veya sahip oldukları şeylerin görünmezlik niteliğini paylaşmadığını çabuk öğrenirlerdi. Bunun da anlamı, her zaman eli boş dolaşmak gerektiğiydi. Pan flütünü bile taşıyamıyordu artık.

Yazık oluyordu. Böyle güzel, rüzgârlı bir nisan sabahı, tam müzik çalınacak zamandı. Eski altın günlerin, buna benzer sabahlarında, Pan'ın bir köyün dışında verdiği haylaz konser, ora erkeklerine karılarıyla kızlarını eve kilitlemeleri için bir işaret sayılırdı. Kadınlarını güven altına almayanlar o gün onları çayırlara teslim etmiş demekti. Kadınlar çayırdan ortalık kararırken, saçları dağılmış, üstleri ot lekesi içinde, leş gibi kokarak dönerlerdi. Pan bu anıya sırıttı. "Sanırım Maria Theresa'yı bile sarayından çıkarabilirim flütüm olsa," diye düşündü. Sözünü ettiği, XIV. Louis'nin genç geliniydi.

Çağdaş bir kadını örnek göstermesi cesaret vericiydi. Çünkü Pan artık anılarla yaşamaya başlamıştı. Herkes için sağlıksız bir belirtiydi bu. Hayatın doruğu artık aşılmış demekti. Geçmişi ilgilendiren her hayal, şapka kurdelesinin arasına, bir mezar bileti sıkıştırmış demekti. Ama ihmal edilen bir tanrının bekleyebileceği ne kalmıştı ki? Nektar mı? Maria Theresa mı? Emekli aylığı mı? Kendine ait bir sürü mü? Yo, ona devam etme gücü veren yalnızca Alobar ve Kudra'nın yardımlarıydı. Ama son kavganın da ortaya koyduğu gibi, o çiftin kaygılanacak başka sorunları vardı.

Nehir kıyısında rüzgârın yolduğu kestane tomurcuklarının uçuşunu seyredip güneşte boynuzlarını ısıtırken Pan, artık Descartes'ı da, onun doğayı insan kontrolü altına almak yolundaki kibirli ihtirasını da unuttu; onun yerine Alobar'la Kudra'yı düşünmeye başladı. Arkadia'ya nasıl ebedi bilgiyle sarhoş olarak geldiklerini, gülerek kendisini aradıklarını hatırladı…

Herhalde "ebedi bilgi" denilen şeyi Bandaloop'lardan dolaylı olarak öğrenmişlerdi. Bandaloop'lardan geriye ne belge, ne eşya, ne de duvarlara

karalanmış yazılar kalmıştı. Ama Son Gülüş Vakfı'ndan Doktor Wiggs Dannyboy'un da yazdığı gibi, "Fiziksel ölümsüzlük esas olarak bir titreşim konusudur," ve mağaralar kesinlikle daha önceki sakinlerinin titreşimlerini taşıyordu.

Alobar'la Kudra, o mağaralarda, o titreşimlerin arasında tam yedi yıl yaşamışlardı. O süre içinde sonsuz hayatın sırlarından pek çoğunu öğrenmişlerdi. Alobar'a göre, daha çok kalıp daha çok öğrenmeliydiler. On yedinci yüzyıl kavgalarında, bu konu, durmadan gündeme geliyordu. Ama o eski günlerde, altı yüzyıl önce, sihirli sütün üzerindeki kaymak henüz sarı ve kalınken, Yunan düşünürlerinin bıraktığı mermer mantık yumurtasının da çatlamasına daha çok varken, Alobar uzun tartışmalara girmeyecek kadar mutluydu.

Kudra da edindikleri Bandaloop eğitiminden onun kadar sevinçliydi. Ama o, babasıyla çocukluğunda çıktığı o iş gezisinden bu yana, dış dünyaya açılmanın zevkini biliyordu. Şimdi de içi canlılık ve güvenle dolu olarak, uzak kentlere, kırsal yerlere doğru kendini bir an önce atmak için sabırsızlık duyuyordu. "Beni güneşin battığı diyarlara götür," diye yalvardı. "Biz ölümsüzlük işimizi nerede olsak yapabiliriz." Bu da esas olarak doğruydu. Yine Wiggs Dannyboy'un satırlarına bakarsak, "Fiziksel ölümsüzlük bir sonuç, ilerde varılacak bir durum değildir. Devam eden bir disiplin, bir tutum, şimdiki zamanda uygulanması gereken bir yaşam biçimidir ve günden güne uygulanmalıdır," dendiğini görürüz. Ama Alobar yine de bilgilerinde birtakım ciddi boşluklar bulunduğunu ve bunları, Bandaloop mağaralarında doldururlarsa daha iyi olacağını düşünüyor, buna kesinlikle inanıyordu. Kudra'yı biraz daha orada oyalanmak üzere kandırmak için içtenlikle uğraştı, sonra bunu başaramayınca onunla birlikte hevesli ve neşeli bir biçimde ortaçağ yaşamına doğru atıldı.

Alobar, bir baharat kervanına muhafız yazıldı, deveyle Constantinople'a kadar yolculuk yaptılar. Doğunun kumlu kanatlarından kopup, İmparator II. Basil'in, Bizans Hıristiyanlığı adına yönettiği o altın sahneye vardılar. Burada uzun süreli bir büyüme ve zenginlik oyunu yaşanmaktaydı. Ölümsüzlüğün belki yalın yaşamdan çok, konforla beslenebileceğini tahmin eden çift, bir arada oldukları tüm süreyi, hep ucu ucuna yaşamakla geçirmiş olduklarından, geçici bir süre için Constantinople'a yerleşip oranın lüksünü tatmaya karar verdiler.

İkisi de daha önce büyük kentte yaşamamışlardı. Constantinople, büyük bir ticaret merkezi, doğuyla batı arasında kozmopolit bir köprü, ticari ve

dinsel balların oluşturduğu mozaik duvarlı bir kovan olduğundan, onları her sabah yaldızlı bir dirseğin dürtüşüyle, heyecan içinde uyandırıyordu. Kudra hammaddelerle ilgili engin bilgi ve anlayışını yavaş yavaş Alobar'a da geçirdikçe, Alobar adım adım, yükleme işçiliğinden, Basil'in baharat depolarında müdürlüğe kadar yükseldi. Aldığı maaş, boğaza nazır şık bir evde oturmalarına, gümüş bir çay servisi kullanmalarına, yere Bandaloop mağaralarında kaybolanlardan daha kalın, daha tüylü, daha renkli halılar sermelerine yetiyordu. Bazı yerleri pancar suyuyla boyanmış olan o halılara oturup nane çayı yudumluyor, ıspanaklı börekler ve kavunlar yiyor, *Kama Sutra*'daki *utra*'yı vurgulayacak biçimlerde sevişiyor, uzun yaşam için besbelli şart olan soluma tekniklerini geliştiriyorlardı.

Yıkanma teknikleri de önemliydi. Bereket versin Constantinople'da onları uygulamak kolaydı. Alobar'ın çok iyi bildiği gibi, Avrupa'nın iki ayaklı memelilerinin çoğu, suya dokunmayı ateşe dokunmaktan bir gömlek yukarıda sayarlardı. Yıkanmayı sevmemek hem yaygın, hem de ısrarlı bir tutumdu. (XIV. Louis'nin benzersiz kibarlıktaki Versailles'ında yıkanmak için kullanılacak bir tek küvet veya leğen bile yoktu. Bu durum günün birinde Kudra'ya, Güneş Kral'ın sarayını tütsü satışları için potansiyel bir pazar olarak düşündürecekti. Yirminci yüzyılın sonlarında bile hâlâ çok sayıda Avrupalı, vücutlarını yıkamayı reddediyor, kendi gözlerindeki imajları için şart diye düşündükleri birtakım maddesel olan veya olmayan niteliklerin yıkamakla çıkacağından ürküyorlardı). Constantinople ise, Uzak Doğu'yla sürekli ilişki halinde olduğundan, sıcak sularda uzun uzun yıkanmanın zevkini tatmıştı. Kentte bu amaçla birçok taş sukemeri yapılmış bulunuyordu. Bunlar suyu, yakındaki tepelerin rezervuarlarından kente doğru yönlendiriyordu. Kadın ve erkekler için ayrı ayrı olan halk hamamlarında birlikte banyo yapamayacaklarını gören Alobar'la Kudra, bir kemer sisteminden kaçak boru çektiler, evlerinin arkasına, gül ve fıstık ağacının arasına saklanmış çini tavanlı, yarı bel derinliğinde bir küvet kurdular. Kudra suyun diline çabucak alıştı. Ama Alobar eski Avrupalı tiksintisiyle şartlanmış olduğundan, onu suya sokmak için, törensel yıkanmanın uzun ömrü kolaylaştırdığını hatırlatmak gerekiyordu. Ya da ıslanmanın cinsel birleşmelerine daha kaygan bir nitelik getireceğini ima etmek gerekiyordu.

Kudra ikide bir yıkanmaya kalkıştıkça, Alobar ona, "Güneşin battığı diyarların hiçbir tarafında yıkanma suyu diye bir şey göremeyeceksin," diye uyarıda bulunuyordu. Sonra, "Parfüm de bulamayacaksın," diye ekliyordu.

Haklıydı. Boğaz'ın batısında parfüm yoktu. Zaten modern anlamda parfüm hiçbir yerde yoktu; çünkü çiçeklerin buharının çıkarılarak toplanması ve alkolle damıtılarak saklanması süreci daha yüz yıl sonra keşfedilecekti. Bunu da Arap kimyacı İbni Sina, kutsal gülün ruhunu, İslam dini için ayrıştırmaya uğraşırken rastlantı sonucu bulacaktı. Ama on birinci yüzyıl Constantinople'unda, aromatik maddeler, tıpkı Kudra'nın Hindistan'ındaki kadar popülerdi. Ve tıpkı Hindistan'daki gibi, buradakiler de daha çok koyu reçine veya yapışkan macun şeklindeydi. Her sabah bir hizmetkâr, II. Basil'e sedir ağacından ufak bir kutu içinde reçineli buhur ve sarı sakız getiriyor, imparator bu kutuyu kendi kafasına vurup kırıyor, içindekilerin boynuna ve sakalına akmasını sağlıyordu. Zaman geçtikçe bu kutu kırma yüzünden Basil biraz garip davranır oldu. Gözleri de yapış yapış zamklı sıvı yüzünden yarı kapalı durmaya başladı. Ama nefis kokuyordu. 1025 yılında öldüğü zaman yerine geçen imparator selefini bastırmaya, daha fazla bir onur payesine ulaşmaya çalıştı, her gün kafasında iki kutu kırar oldu. Belki de bu sert koku sürme yöntemi yüzünden olmalı, imparatorların ikisi de, kendileri yaşlanıp dururken baharat müdürünün hep aynı görünümü koruduğuna dikkat edemediler… ama Constantinople'da bazı başka kimseler bunun pekâlâ farkına vardı. Gerek sarayda, gerekse kilisede dedikodular kanat takmış gibi yayılmaya başladı:

"İmparator da, piskopos da, pazar yerindeki develer de, yamaçlardaki zeytin ağaçları da, limandaki gemiler de her gün yaşlanıyor. Bu Alobar'la Kudra yaşlanmıyor."

"Onlar her zaman keyifli, her zaman sağlıklı. Oysa hiç duaya falan gelmiyorlar."

"Birlikte yıkanıyorlar."

"Çok fazla gülümsüyorlar."

"Kadın kendini tıpkı erkek gibi, güzel kokularla, yağlarla donatıyor."

"Nereden geldiklerini kimse bilmiyor."

"Durmadan sevişiyorlar, seslerinden belli. Ama çocuk yapmıyorlar."

"Söylentilere göre çocukları doğar doğmaz yiyorlarmış."

"Evet onları genç tutan şey de bebek yemek."

"Kadın esmer."

"Adam kibirli."

"İmansızlar."

"Doğaüstü."

"Şeytanın elçileri."

“Çocuklarımız tehlikede.”

Kulaktan kulağa, haklarındaki kuşkular yoğunlaştı, sonunda “Duydunuz mu? Dün küçük bir oğlan çocuğu boğazda oynarken kaybolmuş,” düzeyine vardı. Bir gece, peşlerinden kendilerini kovalayan büyük bir güruhun önü sıra Constantinople’dan kaçtılar. Alobar, bir Rum kaptana rüşvet verip kendilerini güvertedeki fildişi yığınlarının arasına saklamasını sağladı. Otuz yıllık evlerinin yakılıp kül oluşunu oradan seyrettiler.

Alobar, “Hıçkırmaktan vazgeç,” diyerek, Kudra’nın yunusa benzeyen uyluklarını sıkıştırdı, onu avutmaya çalıştı. “Bu tecrübeden iki önemli ders aldık. Birincisi, demek Bandaloop deneyimiz başarılı. Ölümün kırışık oyan, gümüş eken elçisini büsbütün geri çevirmedikse bile, en azından yavaşlattık. Buna sevinebiliriz. İkincisi, aşırı uzun ömür gösterilerinin, yaşlanmaya ve ölüme şartlanmış bir toplumda sorunlar doğurduğunu öğrenmiş olduk. Gelecekte bunu hesaba katıp tedbirli davranırız.”

Yanmakta olan evlerini gösterdi. Ev artık ufukta ışıltılı bir benekten başka bir şey değildi. “Başımızın üzerindeki damı kaybettik, güzel bir çaydanlık, önemi abartılmış bir küvet, aşkımızla lekelenmiş birkaç halı kaybettik. Bırak gitsinler. Bizde hayat var bunlara karşılık. Pancar gibi yuvarlak olduğunu çok iyi bildiğim şu koca dünyaya seninle benim gibi bir çift daha gelmedi.”

Kudra gözyaşları arasından gülümsedi. “Eminim ki lekeleyecek başka halılar da buluruz,” dedi. “Ama küvetimizi sen bile özleyeceksin. Görürsün bak. Çaydanlığa gelince…” Cakalı bir hareketle onu koynundan çıkarıverdi.

Alobar, onu çaydanlığıyla birlikte çekip kendine yasladı, giysilerinin içini arıyormuş gibi yaptı. “Seni tanıdığım kadarıyla, belki küveti de saklamışsındır buralara bir yere,” dedi. “Hah, doğru bilmişim. Elime sıcak ve ıslak bir şeyler geliyor.”

“Yakında keşke elime gelen küvet olsaydı diyeceksin. Ah benim zavallı koca burnum! Yıkanmayan, parfüm de kullanmayan insanları nasıl karşılayacak acaba?”

“Benim niyetim, seni şartlandırmak için ilk önce doğrudan doğruya Pan’la tanıştırmak. Batı diyarlarının tüm kokulu insanları arasında hiçbirinin kapasitesi onunkiyle ölçülemez. Pan bir tanrıdır ve benim de dostumdur.”

“Bir tek sen, Alobar! Bunca insanın arasında bir tek sen kalkıp da bir tanrı için dostum diyebilirsin. Ve tabii o da yıkanmayan, kokulu bir tanrı çıkar.”

Alobar'ı öptü; gemi, dilini açık denizlerin karanlık ağzına daldırırken, o da o koca sakalı öpücüklere boğdu. Gemi, bir yandan dört bir tarafa tuzlu dişler saçıyor, borda bu çok eski öpücüğün titreşimiyle sarsılıyor, orta direk daha iyi görebilmek için röntgenci gibi eğilmeye uğraşıyor, ana yelken zarif bir hareketle bir gök dolusu yıldızı katları arasından silkeliyor, Kudra ile Alobar Yunanistan'a doğru yaklaşıyorlardı… güvencesiz, ama korkusuz, belki ölümsüz, kesinlikle de âşıktılar…

Pan, onların, kendi çayırına rüzgâr gibi hafif adımlarla dalışını, orası da tüm Arkadia çayırları gibi taşlarla dolu olduğu halde hiç aldırmadan sıçrar adımlarla ilerleyişini hatırlıyordu. Kudra o sırada, "Burası o kadar sessiz ki, kendi kulaklarımın sesini duyabiliyorum," demişti. Alobar da cevabı yapıştırmıştı. "Eğer burnun kulaklarının yerinde olsa, gürültü seni sağır ederdi." Vodvil ölmemişti o sırada. Daha doğmamıştı ki!

Pan onları yapraklı bir çalının gerisinden seyrederken, şimdiye kadar gördüğü en hoş homer çifti olduklarını kabul etmek zorunda kalıyordu. (Tanrılar, aralarında ölümlülerden *homer* diye söz ediyorlardı. Bu, kendileriyle ilgili bir yığın yalan ve dedikodu yayan sözde bir ozanın adından gelme kötüleyici bir kelimeydi.) Pan onların adımlarındaki diriliği, seslerindeki neşeyi, elli adımda bir durup birbirlerini okşamalarını pek beğenmişti. Dişi homerin yuvarlak memeleri arasında bebek gibi taşıdığı gümüş çaydanlığı özellikle merak ediyordu. Erkek homerden, kadının ipek terliklerinden birine bakması istendiğinde (o terlikler de herhalde halılar üzerinde gezinmek için yapılmış olmalıydı ki, şimdi yırtık pırtıktı artık taşlara basmaktan), adamın terliği büküp ucunu yakarak tüttüre tüttüre içmesi Pan'ı pek eğlendirmişti.

Bir havaları vardı, orası kesin. Pan'ın gözü kadının kalçalarındaki o verimli kıvrılmalardaydı. Etrafa, et köfteleri, sıcak şarap ve her çeşit tatlıyı döküp saçan, yaramaz bir Bolluk Boynuzu'na benziyordu Kudra: Sonu olmayan (kabuklu balık), yorulmayan (şeftali), sonsuz (mantar) şeyleri getiriyordu akla. Tam o sırada yanındaki adam birden burun deliklerini eliyle sıkıp bağırdı. "Yakınımızda olmalı! Tüy kaçtı burnuma!" İşte Pan onu o zaman tanıdı. Eski Kral Bilmemkim'den başkası değildi bu. Kuzeyden gelme o atak serüvenci. Elli yıl mı, yoksa altmış yıl mı geçmişti bu adam ölüme dilekçe vermek üzere çekip gideli? Eh, görünüşüne bakılırsa, ölüm o başvuruyu ciddiye almış olmalıydı. Vay vaay…

Alobar yüz iki yaşındaydı. Ama yarı yaşında görünüyordu. Üstelik o yaş için bile çok dinçti. Ak saçlar o soylu başı çevrelemeyi sürdürüyor, aralarda hâlâ var olan kestane rengi tellerle pek güzel geçiniyordu. O iktidarsız ve kısır hayaletler çoğalmamış, orada öyle mutlu bir edayla asılı kalmıştı. Bir zamanlar tir tir titrettikleri asıl ev sahipleri de artık onlardan korkmuyordu. Alobar birkaç kilo almıştı. Artık yürüyüşünde savaşçı hali yoktu. Samye meditasyonları, omurgasındaki gerilimi alıp götürmüş, Bandaloop transmisyonları, mızrak gibi kolunu neşeyle sallanan bir uzantı haline getirmişti. Ama gömleğin içindeki kasların capcanlı, fıkır fıkır kıvrıldığını göremeyen saldırganın vay halineydi. Sakalını Bizans modasına göre düzeltmişti. Çeşitli yara izlerine erik gibi bir parlaklık gelmiş, masmavi gözleri dünyaya bir yavru aslanın merakıyla, bir baba ayının kurnazlığıyla bakıyordu. Burnundan oyuncu bir edayla terliğin dumanlarını üfleyip durmaktaydı.

Burun demişken, yanındaki kadının yüzünde görkemli bir muz göze çarpmaktaydı. Kıvrımında âdeta müzikal bir hal vardı. Daha sivri çizgili, daha köşeli bir kadında, böyle burun gülünç durabilirdi; ama bu esmer yaratık, sanki yürüyen bir yuvarlaklıklar, çıkıntılar, kıvrık çizgiler barajı olduğundan, burun da öteki çizgilerine çok güzel uyuyordu… Gözkapaklarının kalın parabollerinden çıplak ayaklarının yuvarlak tabanlarına kadar her yanı kıvrım doluydu. Üç nympha'ya yetecek kavis vardı vücudunda. Yunan geometrisine yabancı bir çelişki oluşturuyordu. Eğer inanılır bir kaynak, Pan'a bu kadının, şu yakındaki vadide her gün keçileri sağan, dişsiz iskeletlere benzeyen (bu kadının ağzı inci gibi parlıyordu) ve tek vücut kıvrımı değnekleri üzerine eğilmiş bükük bellerinde bulunan büyükanneler kadar yaşlı olduğunu söylese, Pan'ın ağzından dökülen sular havada donar kalırdı. Kudra altmış altı yaşındaydı, Pan! Az sonra öğreneceksin zaten. Flüt çalıp ayartarak çayırlara çağırdığın her homer kızı kadar da uygundu sana. Tabii aslında orta yaşını aşmış olan sen kendindin, Bay Azgın…

Evet, Bay Keçi Ayak, Roma'yla Constantinople arasındaki öfkeli ayrılışa rağmen Hıristiyanlık seli çekilmemişti. Dünyanın tüm kovuk ve girintilerine yine öyle ağır ağır, çorba gibi yayılmaya, sokulmaya devam etmişti. Kafasına bu etki değmemiş bir putperest hemen hemen hiç kalmamıştı artık. Etki öyle güçlüydü ki, eski inançlar çoğu yerde erozyona uğruyordu. Bazen

de büsbütün yok oluyordu. Sana gelince Bay Cazibe, Bay Mantıksız, Bay İçgüdü, Bay Çingene Ayak, Bay Soytarı; sen, Bay Koku, Bay Hayvani Sır, Bay Kâbus, Bay Pusu Kuran, Bay Panik, Bay Aydedeye Havlayan, evet, sen, Bay Irza Geçen, Bay Mastürbasyon, Bay İrkiltici, Bay El Değmemiş Bölge, Bay Şaşırtıp Kaçan, Bay İnatçı Güç, Bay Küstahlık, Bay Doğa En İyisini Bilir… sen gittikçe köylüler üzerindeki etkini kaybettin ve şu anda Alobar'ın seni ilk gördüğü zamankinden bile zayıf duruma geldin. Soluyordun. Güzel bir görünüm değildi bu. Çünkü bir tanrıydın sen ne de olsa. Tanrı gücüne sahiptin. Büyük ve korkunç kararların verildiği tepedeki altın halkanın içinde güle sıçraya doğmuştun. Popülerliğinin azalması seni incitti. Bu seni şarap tulumuna çevirmeye yeterdi… (eğer zaten şarap tulumu olmayaydın). Eski müminlerinin senden koptuğunu seyretmek de acına katkıda bulundu. Onlar seni kaybederken vücutlarının bilgeliğini, aydede bilgeliğini, dağ bilgeliğini kaybediyorlardı. Çiçeklerle süslü bayram direğinin canlı ağacını verip yerine ölü keresteden yontulmuş haçlar alıyorlardı. Artık eskisi kadar şen değildi zavallı homerler. Cennete kabul edilmek için öyle çok uğraşıyorlardı ki, cennetin eskiden beri zaten onların adresi olduğunu unutmuşlardı. İşte çayırına sıçrayarak giren bu çifte bunun için böylesine tutuldun. Kadın vücudunun uğuldayan kampanalarıyla kusursuz bir uyum içindeydi. Erkek, bir yanda gelincik okşayıp diğer yanda da bir terliği tüttürürken, İsa'ya uçarı görünmekten korkmuyordu. Senin kokunu almaya çalışımsalar bile hayranlık duyardın onlara… kaldı ki onlar o kokuyu almaya çalışıyorlardı.

Pan onların neşesini, güven duygusunu, haklı olarak Alobar'ın ölüme karşı başvurusunun başarılı oluşuna yorumladı. Açmaza sıkışmış tanrı için, bu işin ne kadar acı dolu olduğunu hayalinde canlandırmak da herkes için olduğundan daha kolaydı.

Gelincikler arasında kıkır kıkır gülen, yalınayak Kudra'yı diz çöküp ağlarken, başarısı herkesi şaşırtmış bir dokumacının mekiği gibi titrerken, Şakti'ye, Şiva'ya, Kali'ye ve Krişna'ya yakarıp, ilahi yetkiye başkaldırdığı için bağışlanmayı dilerken düşünmek ise biraz zordu. (Çünkü herhalde ölmemizi isteyen, ilahi yetkiydi, öyle değil mi? Bize birkaç yıllığına bilinç veren, sonra onu ne kadar iyi ve akıllıca kullanmış olursak olalım, elimizden çekip alan o değil miydi? Besbelli insan nesli bir zamanlar iğrenç ve daha sonraki nesillere de bulaşan bir suç işlemiş, tanrılar da bu yüzden bizi ölümlülükle cezalandırmıştı. Şimdi bu adil cezadan kurtulmak istememiz de suçumuzu daha ağırlaştırmıyor muydu?) Bandaloop mirasını

emip sindirdikten sonra (ya da birazını sindirdikten sonra) Kudra ölüme meydan okumakla bir kötülük yaptığını, bunun ceremesini ilerde pek kötü bir biçimde çekeceğini hep hissetmiş, o duyguyu hiçbir zaman tam anlamıyla yenememişti. Alobar'la birlikteyken, meditasyon yaparken veya yıkanırken, çevresinde onca kişi yaşlanıp öldüğü halde, kendi vücudunun dimdik ve capcanlı kalmasına seviniyordu; ama ortalık kararırken tek başına oturup Alobar'ın baharat rıhtımlarından dönmesini beklediği sıralarda, korku, çenesinin gamzesinden damlarcasına yoğunlaşıyor, Kudra titreyerek bir tanrıdan diğerine sığınıyor, fil kafalı acayip Ganeş'e bile yakarıyor, dul ölümüne boyun eğmediği için bağış diliyordu.

Alobar da bu arada kendi tanrılarıyla daha sıkı fıkı bir ilişki içine girmişti. Onunkiler, genellikle sihirli ağaçların içinde horlar, yıldızlarda göz kırpar, ara sıra küflü saçlarıyla, mehtap yanığı tenleriyle ortaya çıkar, insanlarla yakınlık kurar, insan huylarını ve iştahlarını paylaşırlardı. Günün birinde Bohemya diye bilinecek ormanlardaki bir kral olarak, Alobar kendisi de yarı ilahi bir kimse sayılmıştı. Ama o da kendini zaman zaman rahatsız hisseder, yakınmadan mezarı boylayan diğer insanlarla kendisi arasındaki uçurumun genişlemekte olduğunu sezerdi. "Kendi benliğime sarıldıkça onun insanlıktan uzaklaşıp garipleşmesini mi göreceğim ben?" diye kaygılanıyordu. "Normal bir biçimde yok olmaktan daha beter bir intikamı mı davet ediyorum?"

Ama böyle bir günde, böyle güneş ışığıyla, şehvetle, serüvenle dopdolu bir günde, onun için de, Kudra için de, yok olmaktan daha kötüsünü hatıra getirmek kolay değildi. Bu yüzden o lavanta kokulu dağ sisleri arasında, ünlü birinden imza almaya gelen hevesliler gibi, güle oynaya yürüyorlardı. Ama yüreklerinin derinliklerinde, senden istedikleri, bir karalamadan daha fazla bir şeydi, Bay Kıllı. Senden, yüreklerinin derinliğine uzanmanı, zaman konusunda kazandıkları aleni zaferin, oraya köpekler gibi gömdüğü kemiği çıkarmanı istiyorlardı.

"Constantinople'da Hıristiyanlar arasında yaşıyorduk," diye açıkladı Alobar.

Pan, "Hıristiyanlar her yere yayıldı," dedi.

Kudra, "Benim ülkeme yayılmadılar," diye karşı çıktı.

"Yayılacaklardır," dedi Pan. İçinden bir bulantı, bir baygınlık yükseldi. Kudra'nın vücudundaki tepecikleri seyrederken buna aldırmamaya çalıştı.

Alobar, “Ondan önce Doğu’da, uzaklarda bir mağarada yaşadık,” diye devam etti. “Bandaloop doktorları hiç duydun mu?”

“Hayır,” dedi Pan. “Aptallaşma.”

Alobar kızardı. “Epeydir ortalıklardasın sen,” dedi. “Birisi sana Bandaloop’lardan söz etmiştir diye düşündüm.”

“Ben Pan’ım,” dedi Pan. “İnsanlar bana şundan bundan söz etmez.”

Kudra, “Ne demek istediğini anlıyorum,” dedi. Pan ona çapkın çapkın sırıttı, Alobar küplere bindi.

Pan flütünü ortaya çıkarıp, “Size çalayım,” diye önerdi.

Alobar, “Seninle ölümsüzlükten konuşmak istiyorduk,” dedi.

Pan, “Çok geç kaldınız,” diye karşılık verdi. Flütüyle birkaç hafif nota çaldı.

“Konuşmak için mi çok geç, yoksa ölümsüzlük için mi çok geç?” diye sordu Kudra.

Pan’ın müzik aletinden yüksek, tiz bir ses çıktı.

Alobar, “Bizim için mi çok geç, yoksa senin için mi?” dedi. Karşısındaki tanrının fiziksel çöküşünü fark etmişti.

Pan, “Siz ölümsüzlükle ilgileniyorsunuz, işte bu da ölümsüzlük,” dedi, flütünü ciddi ciddi çalmaya başladı.

“Ama…” diye itiraz etti Alobar.

Kudra, “Ne demek istediğini anlıyorum,” dedi.

Alobar yine öfkelendi.

Kudra, Pan’la karşılaşmadan önce, yani çalılar arasından çıktığında onu görmeden önce, Pan’ı dev yapılı bir şey sanıyordu. Sırtı kanatlı, ayakları kara kara, gereğinden çok kollu, bağıran, tıslayan, ağaçları kökünden söküp atan, ateş kayaları tüküren, kükreyen bir sesle insanoğluna talimat yağdıran biri diye canlandırıyordu gözünde. Oysa, kendi Alobar’ından bile daha ufak tefek olduğunu görünce doğrusu hayal kırıklığına uğramıştı. Tüylü bacaklarıyla o saçma sapan kuyruğuna neredeyse gülecekti. Kokusu bile Alobar’ın anlattığı kadar güçlü değildi. Evrensel düzeyde berbat olmaktan çok, yöresel düzeyde yaramaz bir kokuydu. Flütünü çalmaya başlayıncaya kadar Kudra onun kim (ya da ne) olduğu konusunda tam bir fikir sahibi olamamıştı.

Müzik çalışı da başlangıçta hafif bir şey gibi geldi. Dikkatsiz, basit, ilkeldi. İnsan Timolus’a hak veriyordu. Timolus, Pan’la Apollo arasındaki müzik yarışmasını dinler dinlemez hiç kararsızlık göstermeden ödülü Apollo’nun lirine vermiş, böylelikle eleştirmenlerin sınırlamaya ve cilaya

önem vermesi, tuhaf ya da itaatsiz olana da saldırması geleneğini başlatmıştı -ki, o gelenek de bugüne kadar hâlâ devam etmektedir. Eğer Timolus, Pan'ı sahneden bu kadar çabuk tasfiye etmese, eğer Pan'ı dinleyecek kadar -nesi? dürüstlüğü? alçakgönüllülüğü?- (ne de olsa, Timolus'un kendisi hiçbir halt çalmayı bilmezdi), cesareti olsaydı ona önyargılardan daha içtenlikli bir tepki gösterebilseydi, belki o da etkilenirdi. Kudra'nın etkilenmeye başladığı gibi. Mektepli eğitimin yokluğuyla alay etmeyi keser kesmez, onu flüt ustası Lord Krişna'yla karşılaştırmaktan vazgeçer geçmez etkilenmeye başlamıştı. Pan'ın şarkısı hiçbir amaca yönelik olmadığı, hiçbir işe yaramayacağı için, daha doğrusu insanların amaç çemberini aştığı için, özgürleştiriciydi bir kere. Çalanın iradesinin de, dinleyenin iradesinin de kontrolü dışındaydı. Hatta irade onun içinde eriyordu. (İşte Apollo'nun da neden Timolus'la bir olup onu derhal boğmak gereğini duyduğu buradan anlaşılıyor zaten.) Kudra'nın gözünde bu durum, ip numarasının sese çevrilmişiydi. Titreyen bir ipe başı döne döne tırmanmaya benziyordu. Orada esrarengiz bir diyara ayak basılacaktı. Her şeyi içeren bir bütünleşme, doğal dünyayla birleşme yer alacak, bireyin salt yalnızlığı duygusu da bununla yan yana var olabilecek, buna karışabilecekti. Pan'ın salkım saçak ezgisinde bir hop-hop tavşan niteliği vardı. Ama başıboş keçi niteliği de vardı. İnatçı, kaba, zımba gibi. Bir an şefkatli ve şiirsel geliyorsa, öteki an tehdit edici, haşin geliyordu. Bunun nedeni, belki de Pan'ın şarkısının içimizdeki hayvanın şarkısı olmasındandı. Bütün şarkıları… bir arada, görünürde rastgele olan bir düzen içindeydi. Kudra, Pan'ın konserinde ayaklarını, sert toprağa değil, yumuşak bir yere basıyor gibi hissetti. Bastığı alan düz olmadığı, eğri büğrü olduğu halde, içinden dans etmek geldi birden. (Belki de içimizdeki hayvanın ezgilerine gösterilebilecek tek uygun tepki, dans etmektir.)

Kudra ritmik biçimde sallandığını, otlarla kaplı ayak parmaklarını oynatıp durduğunu fark etti. Alobar'a döndüğünde onun da bir tür kıpırtı içinde olduğunu gördü. Sol elinin parmaklarını şıklatıyor, sağ eliyle tempo tutuyor, yarısı içilmiş terliğin külleri havada savruluyordu. Kudra onun yaptığı bu polka öncüsü dansa eğilerek bakıyordu ki, gözleri onunla birlikte dans eden o çıkıntıya ilişti. *İğrenç*, diye düşündü. *Şu anda ereksiyon ne kadar da uygunsuz.* O anda yeni bir şokla farkına vardı. Kendi de öyle ıslaktı ki, donunda çocuklar yelkenli yüzdürebilirdi.

Bundan sonra ilk fark ettiği şey, Alobar'la ikisinin dans ede ede bir tepeye tırmanmakta olduğuydu. Pan'ın flüt sesini izleyerek çalıları, sivri

kayaları aşıp aşıp gidiyorlardı. İçinin en derin köşelerinden bir panik korkusu kabarırken, Alobar'ın yakınma dolu seslenişini duydu. "Onun benim karım olması senin için hiç mi önemli değil?" Yine de geri dönemedi Kudra.

Kama Sutra'nın geliştirilmiş erotik mühendisliği, Kudra'yı bütün bir gece süren sürekli ereksiyon haline hazırlamış değildi, ama ertesi sabah, havuzda her bir yanını ova ova temizledikten, çaydanlığın içinde taşıdığı kokularla kendini defalarca parfümledikten sonra (keçi kokusu yine de üzerinden haftalarca çıkmayacaktı), Alobar'la birbirlerine utanç duymadan bakabildiklerini gördü. Alobar, "Onun bu zamparalığının ikinci derecede kaldığını hissediyorum, ama neye göre ikinci derece, onu bilemiyorum," dediği zaman ona tümüyle hak vererek başını salladı.

Kahvaltıda Pan onlara zeytin, domates ve peynir sundu. Hiç çekingenlik duymaksızın, çırılçıplak oturup yediler. Yemek boyunca, uykulu gözlü tanrı, havayı koklayıp duruyordu. Koklarken keçiden çok yabani tavşanı andırır hali vardı. Sonunda Alobar ne koklamaya çalıştığını sordu.

"Çiçek galiba. Ama buralarda açan çiçeklere benzemiyor. Senin de burnuna geliyor mu?"

"Benim parfümlerimin kokusu geliyor sana," dedi Kudra. Pan şaşırmış görününce omzunu onun burnunun altına doğru uzattı. Pan'ın şaşkınlığı daha da arttı. "Gece böyle kokmuyordun," dedi.

Alobar parfüm şişelerini ortaya çıkarmak için bir hareket yaptıysa da Kudra onun bileğini yakaladı, biraz beklemesini ima etti. "Biz zavallı homerlerin de kendimize göre bazı sihirlerimiz var," dedi. "Söyle bana. Koku fena mı geliyor sana?"

"Oldukça hoş… çiçekten geliyorsa. Ama kadın dediğin, senin dün gece koktuğun gibi kokmalı."

"Pöf! Siz batılı erkekler de hep aynısınız. Kendinize tanrı da deseniz, insan da deseniz, hep aynısınız. Burunlarınızı çok fazla avlara, çok fazla savaşlara sokmuşsunuz. Alobar da parfümlerden nefret ederdi. Ama her akşam depodan hindistancevizi, tarçın, zencefil kokarak eve döne döne, sonunda alıştı. Tenin, kendi sıvıları arasında boğulmadığı zamanlarda daha çekici olabildiğini öğrendi. Bak. Kapa gözlerini bir dakika. Bir tek dakika. Haydi. Güven bana."

Pan istemeyerek kocaman maymunsu gözkapaklarını indirdi, bu arada Kudra onun üzerine bir fil sürüsüne yetecek kadar patçuli serpti. Pan'ın gözleri yıldırım hızıyla açıldı. Ambarında bomba patlayan geminin ambar kapakları gibi açıldı. Dönüp gerisini koklamaya başladı. Sanki kendisine vahşicesine âşıktı. Bir şaşkınlık gelmişti üzerine. Daireler çize çize yürüyor, durmadan kendi yoluna çıkıp duruyordu. Gece boyunca, Pan Kudra'yı ağırlarken, Alobar'ı ağırlamış olan nympha'lar oturdukları havuz kenarlarında sinirli sinirli güldüler. Nympha'lardan bir tanesi Pan'ın üzerine sıçradı, kuyruğunu çiçek koparır gibi çekti, Pan onu hırsla yere savurdu. Sonunda Pan, Kudra'yla Alobar'ın arasına oturdu. Hâlâ kendi vücudundan yükselen kokuları bir inanmazlık ifadesiyle burnuna çekip duruyordu. Alobar'ın hiç duymadığı kadar alçak sesle konuşmaya başladı.

"Doğru, siz homerlerin de kendi sihirleriniz var. Tanrılar bunu ta başından beri bilirlerdi. Sizden bile iyi bilirlerdi. Biz tanrılar kendi güçlerimizi kullanmasını biliriz. Ama erkeklerin ve kadınların çoğu bunu bilmezler. İşte bizimle sizin aranızdaki fark da bu. Mff. Mff."

"Özür dilerim," dedi Alobar. "Ama tanrılarla insanlar arasındaki en önemli fark, tanrıların ölümsüz olması, insanlarınsa olmaması. Biz insanların güçlerimizi doğru kullanmayı bilmememizden mi geliyor bu?"

Pan kabak gibi burnunu, patçuli kokan kolu üzerinde dolaştırdı. "Uzun zaman önce, dünya henüz yamyassı kara bir suratken, göbeğinde bir ateş yanarken, daha dağlar böyle yükselip aydedeyi uzaklara itmeden önce, insanoğluna, hayat ve ölüm arasında bir seçim olanağı tanındı. Ya hile, ya yanlış bilgi yüzünden, ya da başka bir sebepten, insanoğlu yanlış seçimi yaptı. İş bu kadar basit."

Kudra, Alobar'a anlamlı anlamlı bakarak, "Ama ya şimdi hayatı seçmeye karar verirsek?" diye sordu.

"Öyleyse seçin," dedi Pan.

Kudra'yla Alobar yine bakıştılar. Kudra, "Ama bu tanrıları kızdırmaz mı?" diye sordu.

"Ha ha ha!" Pan'ın kahkahası bir köpeğin havlaması gibi patladı. "Tanrıları kızdırmak mı? Tanrıların hâlâ sağ olanları, sonunda becerebildiniz diye sizi kutlar bile."

"Yani sence?.."

"Benim dediğim, insanları sınırlayan tanrılar değildir. İnsanları sınırlayan, insanlardır."

Kudra sordu: "Bizler de ölümsüzlüğe tanrılar kadar layık mıyız?"

“Ölümsüzlüğü hak etmeyişiniz, ruhen ve kalben zayıf olduğunuzdan.”

“Ama bunu değiştirebiliriz, değil mi?” Kudra’nın sesi umutluydu. “Zihinlerimizi geliştirebilir, ruhlarımızı zenginleştirebiliriz, öyle olunca da ölüm yerine hayatı seçebiliriz.”

“Mff. Mff. Sizde o potansiyel var.”

Alobar başını heyecanla sallıyordu. Kudra’nın suratındaki gülümseme öyle kocamandı ki, içine mektup atıp postalayabilirdiniz. Hem de bir on birinci yüzyıl mektubu. Parşömene yazılmış, rulo yapılmış, kurdeleyle bağlanmış. Pan hâlâ patçulileri kokluyordu.

“Büyük Pan!” Alobar’ın sesinde saygı vardı. “Ben bir ülkenin kralı olmuştum. Ama şimdi kendimin kralıyım.”

“Sevgili Pan,” dedi Kudra. Onun da sesinde bir hayli samimiyet vardı (ne de olsa bir önceki gece sabaha kadar birlikteydiler). “Ben ip örerdim. Ama artık kendi dünyamı örüyorum.”

“Sanıyorum bunları söylemeniz kibirden değil, özgürlükten,” dedi Pan. “Şarap tulumunu size kaldırıyorum. Sizler insanlar arasında az rastlananlardansınız çünkü. Mff.” Şarabı, tulumdan çirkin ama ateşli ağzına sıktı. Kırmızı damlalar sakalına aktı, susamış kılların arasında kayboldu. “Ah, Alobar, sana söylemiştim, hatırlamıyor musun? Tanrılar ancak dünya kendilerine inandığı sürece ölümsüzdür. O inanç sarsılınca, bir tanrının da nasıl sarsıldığını anlamak için bana bakman yeter. Ölümsüzlüğün kendine göre koşulları vardır. Ölümsüzlüğün sınırları vardır. Ayrıca ölümsüzlüğün tehlikeleri de vardır. Doğudaki bilge kişilerden ölüm konusunda ne öğrenmiş olursan ol, hatırlaman gerekir ki…”

“Evet, devam et…” diye zorladı Alobar.

“Neyi, Pan? Neyi hatırlayalım?” diye sordu Kudra.

Ama yararı yoktu. Pan’ın sözü bitmişti. Bir daha konuşmayacaktı. Kendini de koklamayacaktı artık. Çünkü, inanması zordu, ama kendi doğal kokusu, onu maskeleyen parfümün etkisini gidermişti. Yoğun patçuli katlarını aşındırmış, mor sisler arasından geçip gelen güneş ışığı gibi, bir saat bile dolmadan ortaya çıkmıştı. Keçi kokusu… o ağıl kokusuyla yatak odası karışımı koku, yeni baştan kaynamaya başlamıştı. Çevreyi sinsi buharlarıyla dolduruyor, yayılıyordu.

Pan’ın kokusunun geri dönmesiyle birlikte gözlerindeki yaramaz ifade de geri döndü. O kalkıp flütünü almak üzere mağaraya girerken Kudra’yla Alobar hızla giyinmeye başladılar. “Yolumuz uzun,” diye açıklamaya

çalıştılar, sonra bir yandan rahatlama, bir yandan pişmanlık ve hüzünle dopdolu, ilahi ev sahiplerine hızla veda ettiler.

Çayıra varıncaya kadar ikisi de konuşmadı. Orada soluk almak üzere durdular. Bir kayanın dibine oturup alınlarının terini sildiler, birbirlerine hacılar ya da bir kazadan kurtulanlar gibi baktılar. Kudra ellerini rahminin üzerinde çaprazladı. Birtakım garip minik yüzücüler boğulmuştu kısa süre önce o rahmin içinde. Alobar içini çekip ağzından baca gibi bir soluk çıkardı. Bir kilo pancar suyu boşaltılabilirdi o bacadan içeri.

"Onu bir süre unutmayacağız," dedi Alobar.

"Onu asla unutmayacağız."

"Demek hayal kırıklığına uğramadın!"

"Yani Krişna'ya pek benzemiyor diye mi? Yoo, sonunda uğramadım. Tek hayal kırıklığım bize öğüt vermekteki isteksizliğiydi."

"O Pan'dır. O öğüt vermez." Kudra yerinden sıçrarken, Alobar da sıçradı, çünkü bunu söyleyen üçüncü bir kişiydi. Ses tam tepelerindeki çalılardan geliyordu. Yumuşacık, korkutmayan bir sesti. Hemen arkasından, çalılar aralandı, ortaya bir kadın çıktı. Çırılçıplak bir kadın. Alobar onu tanıdı. Nympha'ların en büyüğü, belki de lideriydi. Ormana son gelişinde onunla ciddi konularda konuşmuştu.

"Peşinizden sizi buraya kadar izlediğim için özür dilerim," dedi. Alobar, "Özür kabul edildi," diye karşılık verdi. "Ama bizi çok korkuttunuz. Kudra sana takdim etmek istediğim bu bayan…"

"Lalo," diye yardımcı oldu kadın. "Eko'nun kardeşiyim. Hani kapalı yerlerde hep size geri seslenişini duyduğunuz Eko'nun. Adım Lalo. Ben yalnızca size Pan'ı ziyaret ettiğiniz için teşekkür etmek istedim. Çok neşesiz olduğu bir zamanda neşelendirdiniz onu."

"Sahi mi?" diye sordu Kudra. "Bizi başlangıçta nasıl karşıladığını, sonunda nasıl uğurladığını düşündükçe, gelişimizden pek de memnun kaldığını sanmamıştım."

"O Pan'dır," dedi Lalo sert bir sesle. "Eğilip elinizi öpmesini mi bekliyorsunuz yoksa?"

Kudra kızardı. Alobar, Lalo'nun çayıra inmesine yardımcı olmak için elini uzattı. Nympha da artık pek eskiden olduğu kadar çevik değildi. "Pan'ın durumu ne kadar ciddi?" diye sordu Alobar. "Herhalde teslim olmayacaktır. Pan bu toprakların malıdır. Her kovuğuna, her karışına,

rüzgârına, çimenlerine, saklı yerlerine sinmiştir. Buradan asla gitmez. Her zaman burada olacaktır. Bu topraklar kaldığı sürece.”

“Size o konuda iki şey söyleyeyim,” dedi Lalo. “Birincisi, Pan’ın ‘Tanrılar, insanlar onlara inandığı sürece yaşar’ sözünden, akıllı bir homer (bu kelimeyi mazur görün efendim) belli bir sonuç çıkaracaktır. O sonuç da, insanların, bir tanrının kaderini kontrol edebildiği sonucudur. Hatta bir bakıma, tanrılar nasıl insanları yaratıyorsa, insanlar da tanrıları yaratır diyebilirsiniz. Çünkü benim de, haddim olmayarak anladığıma göre, bu iş karşılıklı bir durum. Tanrılar ve insanlar birbirini yaratır, birbirini yok eder, yalnız bunu ayrı ayrı yollardan yapar.” Kudra’nın dudaklarından bir ıslık kurtuldu. “Böyle bir şey gerçek olabilir mi? Evet, eğer Pan’a acı çektiren şey, insanların ona inanmamasıysa, doğru olmalı.”

“Bir uyarı!” dedi Lalo ters bir sesle. O anda sesi, bir nympha’dan çok Öfke Tanrısı’nın sesi gibi çıkmıştı. “Tanrılara yapabildiğiniz etkiden ötürü asla kasılmamalı, kibirlenmemelisiniz. Eğer tanrıları yarattınızsa, onlara ihtiyacınız olduğu için yarattınız. Bu kadar girift, zor ve harikulade bir girişime ilham verdiğine göre, ihtiyaç da çok büyük olmuş olmalı. Şimdi artık Pan’a ihtiyaç kalmadığına inanan pek çok insan var. Yeni tanrılar yarattılar. Bu İsa ile babası çıktı ortaya. İnsanlar bu yeni yarattıklarının yeterli olacağını sanıyorlar. Ama inanın bana, İsa’yla babası ne kadar önemli olurlarsa olsunlar, asla Pan’in yerini tutamayacaklardır. İnsanlığın Pan’a olan ihtiyacı hâlâ büyüktür ve bunu görmezden gelmek kendiniz için tehlikeli olacaktır.

“Buradan da ikinci noktaya geçmem gerekiyor,” diye devam etti Lalo. Çukur gözleri alev alev yanıyordu. Şarap kırmızısı meme başları oyuncak askerler gibi dimdikti. “Hakkınız var. Pan bu topraklarındır. Pan’la bu yaban kırları birbirinin parçasıdır. Ama toprağın ebedi olduğunu söylerken yanılıyordunuz. Gün gelecek toprak da mahvolma tehlikesiyle yüz yüze gelecek. Ormanlar, dereler, hatta gökyüzünün kendisi… yalnız burada, Arkadia’da değil, tüm dünyanın her tarafında…”

“Olmayacak şey,” diye mırıldandı Alobar.

“Eğer Pan’ın ölmesine izin verilirse, eğer ona olan inanç tümüyle yok olursa, o zaman toprak da ölür. Tıpkı Pan gibi o da saygısızlık nedeniyle öldürülecektir.”

Alobar çevresine bakındı. Göz alabildiği kadar her tarafta gri taşlar, yeşil bitkiler, aman vermez tepeler, bayırlar, dikenli çalılar, bu çalılara pek de uymayan, acımasız bir rüzgârın savurduğu zarif gelincikler, görünmez

kaynakların fışkırdığı dağlar, mavi masa örtüsüne benzeyen gökyüzünde ekmek ekmek bulutlar vardı. Bütün bunlar öyle sarsılmaz bir izlenim bırakmaktaydı ki, onların da yok olabileceğini düşünmek çok zordu. Bunu Lalo'ya da söyledi.

"Ama yine de," diye karşılık verdi nympha, "eğer uzun ömür çabanızda başarılı olursanız, bu olayların gözlerinizin önünde yer aldığına tanık olacaksınız. Bu nedenle, nereye giderseniz gidin, Pan'ın gücünü ve ününü korumanızı istiyorum. Bu özellikle sizin görevinizdir. Hem Pan'ın bir kulu olduğunuz için değil. Alobar, asıl neden, sizin bireycilik uygulayıcısı olmanızdır. İşte bu yeni birey fikri, nice insanın yolunu şaşırmasına, kendini Pan'dan güçlü sanmasına sebep olacaktır. O zaman kendilerini topraktan da üstün sanacaklar ve toprağın ırzına geçmeye, onu mahvetmeye başlayacaklar."

Alobar'ın alnında bir kaygı kırışığı belirdi. Güvercin gibi kabararak, "Nympha," dedi. "Bana görevimi öğretmeniz hoşuma gidiyor diyemem."

"Alobar…" Kudra'nın sesi, ara bulmaya çalıştığını belli ediyordu.

"Hem kendimi Pan'ın kulu olarak da görmüyorum. Bireyciliğe saldırınıza gelince…"

"Sayın efendim, ben sizin felsefenize saldırmıyorum. Yalnızca budalaların ve ahlaksızların duygusuz elinde tehlikeli bir alet olacağını söylüyorum."

Alobar alaycı bir sesle, hâlâ kasılarak konuştu. "O halde bana anlatır mısınız, bir orman yosması hangi hakla geleceğe yönelik uyarılarda bulunuyor? Bildiğim kadarıyla sizin özel yetenekleriniz arasında…"

"Alobar!" Kudra'nın sesi bu sefer açıktan açığa çatıyordu.

"… Falcılık yeteneği de var mıydı acaba?"

"Ne yazık ki kendim böyle bir iddiada bulunamam efendim. Ama Arkadia'da hoplayıp zıplamamdan önce yıllarca Delfi'de yaşadım. Ünlü kâhine yardımcı olan rahip ve rahibelerle yakınlık kurdum. Pek çok kehaneti öğrenme olanağı buldum. Görüyorum ki böyle açık konuşmam sizi rahatsız etti. Ama bununla birlikte, bir kehanet yakarısı daha duymanız gerekiyor. İnsanoğlunun zihnen, kalben ve ruhen zayıf olduğu için ölümsüzlüğü hak etmediği yolunda Pan'ın sözlerini herhalde hatırlıyorsunuzdur. Değil mi? Aynı zamanda, bu yaşa kadar varmayı başardığınıza göre, kendi zihninizde, kalbinizde, ruhunuzda da bazı gelişmeler sağlamış olmalısınız. Ama bundan bin yıl sonra bir gün, bazı insanlar ölümü yalnızca zekâyla yenmeye kalkışacaklar. Yaşlılığa ve ölüme

karşı birtakım ilaçlar vasıtasıyla savaş açacaklar. Zekâlarının bulduğu, icat ettiği iksirleri, tıbbi silahları kullanacaklar. Yaşlılık ve ölüm onlardan ve onların ilaçlarından kaçacak, gerileyecek. Ama ne yazık ki, yalnızca mantıkla mücadele ettikleri, ruh ve kalp konusunda ilerleme kaydetmedikleri için gerçek ölümsüzlük onlara nasip olmayacak. Ne var ki, zihinsel yeteneklerinin sağladığı sahte ölümsüzlük bile verilmemeli onlara. Verilirse çok büyük çapta kötüye kullanılacaktır. Bu yüzden, bugünden yemin etmeniz gerek. Eğer bu olaylar yer aldığında hâlâ yaşıyorsanız, onlarla mücadele etmeye, zihni kadar kalbini ve ruhunu da işe katmayan kimselere ölümsüzlük sağlanmaması için çalışmaya ahdetmelisiniz. Söz veriyor musunuz bana?”

“Özür dilerim,” dedi Alobar. “Ben bunu yapamam. İyi niyetli olduğunuzu görüyorum. Bu nedenle önerinizi düşüneceğim. Ama ben önüme gelene, rastgele konularda söz vermem.”

Nympha tekrar çalıların arasına girmek üzere döndü, ama Kudra onu durdurdu. “Lalo,” diye seslendi. “Kocam, haklı olarak kendi kendinin kralı olduğunu söylüyor. Ama bu sabah kendi erkeklik gururu üzerindeki egemenliğini geçici olarak kaybetmişti. Krallığının o kısmında yönetimi tekrar ele geçirmeye çabalarken, ben sana kendi adıma söz vermek istiyorum. Değeri varsa kabul et. Gerçi bin yıl sonra hâlâ hayatta olacağımı düşünmek küstahlık, ama eğer öyle bir mucize olursa, dileğini yerine getirmek için elimden geleni yapacağım. Söz veriyorum.”

“Teşekkür ederim efendim, teşekkür ederim. Eğer Pan, bu durumları bilse, eminim şükranlarını daha uzun uzun ifade ederdi.” Kudra’ya göz kırptı, Kudra da ona göz kırptı. Bir an için, biri heybetli ve koyu kırmızı, diğeri ise ufak tefek ve pespembe olan iki kadın, birbirlerine bilgiç bilgiç gülümsediler. Ondan sonra Lalo tavşan hızıyla (ama biraz artriti olan bir tavşanın hızıyla) çalıların arasına daldı, görünmez oldu.

Alobar konuşacakken Kudra onu susturdu. “Şuraya bak,” diye fısıldadı. Ta tepelerde, dağların doruklarında hayal meyal belli oluyordu gösterdiği şey. Öğlen güneşi onu pırıl pırıl, en görkemli biçimde aydınlatıyordu. Boynuzdan tırnağa hemen hemen gümüş rengi, hemen hemen kutsal, biraz şen biraz ciddi, biraz saygın biraz gülünç, eğik duran sakallı başı bir yandan çevresindeki tüm hayata sevgi ifade edercesine, bir yandan acıları en keskin şekilde hissedercesine, Pan duruyordu. Flütünü dudaklarına götürmüştü. Ezgiyi pek duyamıyorlardı, ama gelinciklerin o ezgiyle titreştiğini görüyorlardı. Bir yılan, yanıbaşlarındaki kayada o ezginin etkisiyle

şaşalamış durumdaydı. Bir süre onu sessizce seyrettiler. Gözlerinde sebebi belirsiz yaşlar vardı. Sonra Alobar birden bağırdı, Eko da ona yardımcı oldu. “Lalo! Lalo! Ben de söz veriyorum! Söz Veriyorum! Benim de yeminimi kabul et et et.”

Kudra onun dudaklarına sarsak bir öpücük kondurdu, uzanıp elini tuttu, öbür eli çaydanlığa sarıldı. Bandaloop usulü soluk alıp vere vere, çayırın üzerinde uzaklaştılar. Büyük bir sessizlik içindeydiler. Sonunda Alobar, öteki terliği de yakınca Kudra bir kahkaha atıp o sessizliği bozdu.

Eğer vahşi hayvanlar konuşabilse, çizgi filmlerdeki gibi mi konuşurlardı? Hüzünlü bataklıklar tiz, coşkun, çocuk sesine benzer seslerle mi çınlardı? Bir Kermit’ler korosu kalkar, kurbağaca budalalıklar mı sayar dökerdi?

Yoksa vahşi hayvanlar daha çok Hemingway’in üslubunda mı konuşurlardı? Kısa, cesur, açık seçik cümlelerle. Her kelime, üzeri kanla kaplı düzgün bir çakıl gibi. Yerlilerin dili. Sert erkek konuşması. Gary Cooper’ın sınır kolcularından, onların da Apaçilerden, Utelerden ödünç aldığı bir konuşma biçimi.

Onlara soruyoruz: “Buradan geçen iki kişi gördünüz mü? Bir erkekle bir kadın. Kuzeye doğru yürüyorlardı.”

Erkek geyik boynuzlarını sallıyor. “Hayır,” diyor.

“Kadın esmer, olgun vücutlu. Erkek kır saçlı. Görmediğinden emin misin?”

“Hım.”

“Ya sen?” diye soruyoruz bir tilkiye. “Bohemya tarafına doğru yürüyen Bizanslı kılığına bürünmüş bir çift gördün mü?”

Tilki yavaş yavaş konuşuyor. “Bu akşam gölde balık yedim,” diyor. “İyi yemekti. Yemeğin benim önem sıralamamda büyük yeri vardır. Sessizliğin de büyük yeri vardır. Orman bu gece sessizdi. Orman sessizken tilki olmak iyi bir şey.”

“Huzurunu bozduğumuz için özür dileriz. Ama bir karıkocayı arıyoruz. Ayrı ırklardan. Biraz şaşkın durumda olabilirler, çünkü az önce Pan’la birlikteydiler… bu ne anlama gelir, biliyorsunuz… ya amaçsız, bundan sonra ne yapsak diye dolaşıyorlardır, ya da yıldızlara baka baka Bohemya yolunu bulmaya çalışıyorlardır. Adam bir zamanlar oralıydı. Sizin sandığınızdan çok daha eski zamanlarda. Önemli bir işi, kalabalık bir ailesi vardı. Belki buradan geçmişlerdir.” Umutla susup bekliyoruz.

“Av iyiydi,” diyor tilki. “Ay da güzeldi. Serin bir rüzgâr esiyordu. Bir adamla bir kadın geçse, balığı ürkütürlerdi. Bir tilkiyle bir balığın eline kalınca orman ne kadar güzel bir yer oluyor!”

Böyle mi konuşurdu hayvanlar?

Aslında Alobar’la Kudra o ormandan geçmişlerdi. Tilkinin akşam yemeğinden ya biraz önce, ya da biraz sonra geçmişlerdi. Yıldızlara baka baka, kuzeye, Sırbistan, Hırvatistan yoluyla Macaristan Krallığı’na doğru ilerlemişler, oraya yaklaşık olarak 1032 yazında varmışlardı. O sıralar Bohemya feodal devleti İslav topraklarıyla sınır komşusuydu. Alobar’ın eski şatosundan eser kalmamıştı. Eski dünyanın büyük kısmı gibi o da yanmıştı ortaçağ fırınında. Külleri de serilen uygarlık halısının altına doğru süpürülmüştü. Batı Avrupa’yla karşılaştırıldığında Bohemya ve İslav toprakları hâlâ vahşi, hâlâ tenhaydı. Pek çok tilkiye balık avlama olanağı tanınıyordu. Ernest Hemingway’in çok gerilerde kalmış hayvansal ataları gibiydi tilkiler. Ama bu ıssız doğu diyarlarında bile altın ikizler, yani Hıristiyanlıkla ticaret el ele vermiş, feleğin o hilekâr çarkını kurmuşlardı.

Kudra’nın içinde buraya daha önce de gelmiş olduğuna dair garip bir duygu uyandı. Alobar onun sarı verniğe bulanmış üzümlere benzeyen gözlerine baktı, Wren adının ona bir şey ifade edip etmediğini sordu. “Etmiyor,” diye direndi Kudra. Bu konuyu bir daha konuşmadılar, ama dejâ vu duygusu da Kudra’nın yakasını bırakmadı. Bir keresinde Alobar uzaklarda kocaman bir köpek gördü. “Mik!” diye bağırarak hayvanın peşinden koştu. Hayvan birden onun üzerine seğirtti. Sahibi işe karışmasa, Alobar’ın birkaç değerli parçasını ısırıp koparabilirdi. Hayaletler kısa süreli heyecanlar için iyidir, ama uzun vadede sıkıcı olurlar. Alobar’la Kudra, Aelfric’e doğru yola çıkarken, önce bir çuval pancar satın aldılar.

Aelfric eski büyüklüğünün dört-beş katındaydı. Çevresine bir sur çekilmişti. Eskiden meyve bahçelerinin bulunduğu yerdeki kapıyı bekleyen asker, “Buraya neden girmek istiyorsunuz?” diye sordu. Alobar eğri büğrü, dar sokaklara doğru baktı. Sokaklar çöp yığınıydı. Lağımlar akıyordu. Kara kara gölgeler, farelerin çığlıklarıyla canlanıyordu. *Eğer insanlar dükkânlarını çalıştırabilmek ve İsa’ya tapınabilmek için bu hayata dayanmak zorundaysa, belki eskisi gibi avcılığa ve sabah yıldızına dönseler daha iyi ederler*, diye düşündü. “Ne işiniz var, onu söyleyin,” diye ısrar etti asker. Alobar o sırada, kendi soyunun izini bulma hevesini epeyi yitirmişti.

“Bandaloop işi,” dedi askere neşeyle. Asker kaşlarını çattı, ama ayakları bir refleks hareketiyle şaşırtıcı bir dans figürü yapıverdi. Eğilip kendi çizmelerine şaşkın şaşkın baktı. Sanki o çizmeleri serkeş davranıştan ötürü tutuklamaya niyetleniyordu. Ya da en azından, itaatsizlikten ötürü. Alobar’la Kudra yollarına devam ettiler, az sonra, eskiden Şamanın oturduğu yerin yakınında durdular.

“Neden durduk bu tarlada?” diye sordu Kudra.

Alobar, “Bir kapıyı yerine takmam gerek,” dedi. Ama ilk iş olarak bir ateş yaktı, pancarları kızarttı.

“Galiba Aelfric’i gezmeyeceğiz,” dedi Kudra.

“Bir bakmak yetmedi mi? Aelfric’te senin torunların yaşıyor olsa, onlarla tanışmaya heves eder miydin?”

“Belki. Meraktan ötürü.”

“Benim merakım bokböceklerine kadar uzanmıyor. Kendi aile ağacımdan türemiş olsalar bile. Hem zaten eğer ben gerçekten ölümsüzsem, kendi kendimin torunu, kendi kendimin ahvadı, kendi kendimin hanedan sülalesiyim demektir. Başkalarına verdiğim şeyler sayesinde yaşamak zorunda değilim ki!”

“Bir pancar uzat bana, öyleyse,” dedi Kudra. O da uzattı.

Ortaçağ, tarihin beline, biradan şişmiş bir göbek gibi asılmış duruyordu. Onu yok etmek için aerobik danslarına, sıkı perhizlere başvurmanın da zamanı geçmişti. Tarih bundan böyle sonuna kadar 48 numara don giymek zorunda kalacaktı.

O koca midenin ta dibinde, koyu renk, sirkemsi sıvılar arasında, bin yıllık bir yürek yangınının alevlerinden önemli simalar çıkıyor, ama sonunda onlar da sindiriliyor, göbeğin içindeki bulamaca karışıyorlardı. Clovis, Charlemagne, I. Otto, Fatih, William, Viking Kralı Rurik, Papa Leo, Thomas Aquinas, Johann Gutenberg ve tabaklar dolusu ünlü generaller, krallar, düşünürler, papalar, fermante oluyor, eriyordu. Ama bizim minik çiftimiz, Alobar’la Kudra, sindirilmez olduklarını kanıtlıyordu. Balinaların midesini bulandıran sert ahtapot gagalarının esmeramber kusturması gibi. Evet, ahtapot gagaları gibiydi bizim çift. Ya da *maraskin* kirazları gibi.

Nikolai Lenin’in cesedi, ölümünden on yıl kadar sonra Kremlin’deki mezarından çıkarılmış, otopsi masasına yatırılmıştı. Bağırsağında dört tane *maraskin* kirazı bulunmuştu Lenin’in. Kusursuz korunmuş, adamın yuttuğu

gündeki kadar sağlam ve kırmızı olan bu kirazların durumu, Lenin'in durumundan daha iyiydi. Söylentilere göre *maraskin* kirazları formaldehite benzer bir kimyasal maddeyle hazırlandığından, ne sindirilebilir, ne de tasfiye olabilirmiş. Ömür boyu bağırsağın bagajında taşınır dururmuş. Uçan Hollandalı'nın yelkenleri gibi. Eğer bu doğruysa (ki insan *maraskin* kirazlarının görünüşüne bakınca en kötü şeye bile inanmaya hazır oluyor, çünkü keratalar Pluto'nun bahçesinden toplanmışa ya da bozuk neondan yontulmuşa benziyor ve sanki kendi pancarlarımızın değerini bilelim diye yirmi üçüncü yüzyıldan bize ışınlanmış bir konuk sebzeyi andırıyor), evet, eğer bu doğruysa, o zaman Alobar'la Kudra da tarihin göbeğinde birer *maraskin* kirazıydı demek yerinde olur.

Beri yandan ahtapot gagaları, gelecekteki parfümlerin doğumuna yol açtıkları için, belki daha doğru ve şiirsel bir benzetme olabilir.

Ne olursa olsun, Alobar'la Kudra, savaşlardan, soygunlardan, yangınlardan, afetlerden, salgınlardan (bu arada 1347-1350 veba salgınından), kilisenin hoşgörüsüzlüğünden sağ kurtuldular. En önemlisi de, "doğal" yaşlanma sürecinden kurtuldular. Doktor Wiggs Dannyboy'a göre bu süreç öyle doğadışı bir zalimlik yansıtıyordu ki, bunu ancak insanoğlu buyurmuş olabilirdi, ne doğa ne de Tanrı bu kadar alçalmazdı.

İnsan, varoluşu bir ödüller ve cezalar sistemi gibi görecek kadar yüzeysel olsa bile, zaferlerimizin karşılığını da yenilgimizin karşılığı gibi pahalıya ödediğimizi er geç anlar. Bizim çiftin yaşlanmaya karşı zaferi de başlarına cadı avcılığı ve feodal ıstıraplar gibi büyük dertler açtı. Hiçbir yerde on ya da yirmi yıldan fazla kalamıyorlardı. O zor günlerde insanlar bugünkünden bile hızlı yaşlanıyor, Alobar'la Kudra'nın dişlerinin sağlam kalması hemen fark ediliyordu. Dikkat çekmemek için ellerinden geleni yapıyorlardı, ama kabul etmek gerekir ki, ortaçağın silik insanları arasına karışabilecek türden insanlar da değildiler. Bir kere, birbirlerine karşı büyük bir sevgi ve şehvet besledikleri hemen belli oluyordu. Oysa o çağda, kutsal evlilik bağı içinde aşka kesinlikle yer yoktu. Ortaçağda hemen tüm evlilikler, yabancı insanlar arasında, başkalarının araya girmesiyle ayarlanıyordu. Kilise boşanmaya izin vermiyordu. Bu nedenlerle, romantik aşk hemen hemen yalnızca yasak ilişkilerin alanındaydı. Ozanlar, baladlarını hep bu günahkârlar için söylüyorlardı. Kişi kahramanlık gösterilerine başkasının karısını etkilemek için kalkışıyordu. Alobar'la Kudra, bu kamu eğlencelerine katılmayı reddedince (birlikte geçirdikleri yüzyıllar içinde Alobar'ı tek boynuzlayan Pan'dı ki, ona da tam boynuzlamak denemez… başka bir şey denirdi),

değişik ten renklerinden, soylu hallerinden doğan kuşkular daha bir artıyordu. O komik soluma biçimleri, habire yıkanmak isteyişleri zaten hep dikkat çekmekteydi. Böyle olunca, hep taşınmak zorunda kalıyorlardı. Birkaç yıl Heidelberg'de, birkaç yıl Roma'da, yeşil mevsimlerde Flanders'de, kuru mevsimlerde Girit'te, kona göçe gidiyorlardı. Bereket versin hiçbir dergiye abone olmadılar. Posta idaresi deliye dönerdi yoksa.

1300'lerin başlarında, Fransa'nın güneyindeki Beaucaire'de bir panayıra gittiklerinde bir grup insanla karşılaştılar. Bunların seyahate tutkunluğu, Kudra'yla Alobar'ın kendilerini zincirle bağlı hissetmelerine yol açtı. Bu göçebeler parlak renklere boyalı arabalarla bir kentten bir kente, bir panayırdan bir panayıra gezip tozuyorlardı. Onlara bazen Logipcien, bazen Bohemyalı, bazen Çingene deniyordu. Görünüşte gezgin maden zanaatçılarıydılar, ama asıl meslekleri müzik ve sihirdi. Çingeneler Avrupa'da henüz yeni olmakla birlikte, Kudra onları Hindistan'dan tanıyor, onlarla kendi lehçelerinde konuşabiliyordu. Ayrıca Kudra'nın rengi de onlarınki gibiydi. Başkanları onu aralarına katılmaya davet etti. Alobar'ı da istemeyerek kabul etti.

Bundan sonra yarım yüzyıl boyunca Çingeneler gibi yaşadılar. (İnsan eğlenirken zaman ne de çabuk geçiyordu!) Kıtanın kervan geçmez yollarında kırmızılı turunculu bir eşek arabasıyla gezdiler, el dokuması bir çadırda yatıp kalktılar. Bu çadır uçmasın diye eteklerine taş yerleştiriliyordu. Isınmak için tezek kullanıyorlardı. Tezek, inek pisliğiyle samanı karıştırarak hazırlanan sevimli bir yakıttı. At nallamak, koşum imal etmek gibi ciddi işleri de vardı, ama hayatlarını daha çok, kutsal kentlere, bayramlara, panayırlara gelen konukları eğlendirmek ve yolmakla kazanıyorlardı. Çingeneler dans ediyor, şarkı söylüyor, müzik çalıyordu. Ceviz kabuğunun altındaki bezelye tanesini öyle çabuk kaydırıyorlardı ki, millet bezelyenin öteki kabuğun altında olduğuna dair son kuruşuyla bahse giriyordu. Teflerini havada şehvetle salladıkça feodal baronlar onları dayanılmaz buluyorsa da, bu durum, onları dindar ve ciddi kimselerin gözünde daha nefrete layık kılıyordu. Bu tepki, Alobar'ı pek eğlendirmekteydi. Kudra, ona bu yüzden biraz sitem ediyordu, ama Çingenelerin şenlik dolu grubu yaklaşırken saygın Hıristiyanların gösterdiği korku ve tiksinti, Alobar'ın seyrettikçe zevklendiği ender sahnelerden biriydi.

"Her güzel şeyin bir sonu olmalıdır" düşüncesi, Alobar'ın ölümsüz elinin, altına asla imza basmayacağı bir düşünceydi. Kaderciliğin itirafı

demekti bu. Ama Çingene olarak geçirecekleri günlerin sayılı olduğunu yine biliyordu. Bir gün reisin oğullarından birkaçını, kendi odalarını basmış, eşyalarını ararken yakaladı. Alobar'la Kudra'nın çadırında "gençlik iksiri"ni arıyordu gençler. Daha önce de üç kere girilmişti çadırlarıyla arabalarına. Ama Alobar, onları, normal Çingene hırsızlıklarına, Çingenelerin onlara ikinci sınıf vatandaş muamelesi etmekteki ısrarına yorumlamıştı. Çingeneler, Kutsal Kitap'taki Kâbil'in soyundan geldiklerini iddia eder, kendilerini soylu bir ırk sayarlardı. Kendi ırklarını üstün görmeleri, yabancıları asla tam anlamıyla aralarına kabul edememelerine yol açıyordu. Kudra'yla Alobar'ın yalnız eşyalarını çalmakla kalmadılar. Sofralarda en son onlara yemek veriyorlar, onlardan zaman zaman en aşağılık hizmetleri bekliyorlardı. Örneğin cumartesileri Kudra, reisin arabasını temizlemek, onun renk renk fularlarını yıkamak zorundaydı.

Bir gün yine yönetici arabasını süpürürken, reisin karısının ünlü kristal küresini üzeri örtülmemiş durumda gördü. Bir süre o tarafa hiç bakmamaya uğraşan Kudra, sonunda merakına yenildi, küreye bir göz atmaya karar verdi. Önce pek çekingen bakışlarla baktı, sonra öyle sert bakmaya başladı ki, o bakışlara reisin çamaşırlarını asıp kurutmak bile mümkündü. Hiçbir şey göremedi kürede. Görecek bir şey de yoktu. Alt tarafı, cilalanmış camdan başka bir şey değildi. Ama insanın psikolojik kişiliğine yolculuğa çıkış noktası olarak, kristal kürenin elbette ki bir değeri vardı. Beri yandan, bir mandal, bir deniz kabuğu, bir sigara paketi de aynı amaçla kullanılabilirdi. Ruhun nereye yolculuk yapacağı söz konusu olunca, besbelli zaman da, mekân da pek sınır koyamıyor; yalnızca çekingenliklerimizin görevlendirdiği gümrük memurları olarak, onun tekrar normal bilinç dünyasına dönerken yanında neler getirdiğini kontrol ediyorlar. Kudra kristale bir süre baktıktan sonra gözlerini dinlendirmek için yumduğunda, kafasında çok canlı bir sahne belirdi. Alobar'la kendisini iplere bağlanmış, Çingenelerin işkencesi altında gördü. Onlardan gençlik çeşmesinin yolunu gösteren haritayı istiyordu adamlar.

Kudra kendi çadırlarına döndüğünde Alobar'a gördüğü hayali anlattı. "Bu iş bu kadar," dedi Alobar. O gece ay batar batmaz gizlice kaçtılar. Ormana dalarken başlarını çevirip baktıklarında birtakım gölgelerin kendi çadırlarına doğru gizli gizli ilerlemekte olduğunu gördüler.

Kaçışın telaşı arasında Kudra, reisin kristal küresine ikinci bir kere baktığını Alabor'a anlatmayı unutmuştu. Gözlerini dinlendirirken ikinci bir sahne gelmişti gözünün önüne. Bu ikinci hayal, o kadar acil olmadığından,

onu şimdilik bir kenara bırakmıştı Kudra. Ama o daha garipti. Yorumu daha zordu. Uzun boylu, siyah bir adam vardı. Kendisinden birkaç ton daha koyuydu rengi. Kudra'ya "gel" diye işaret ediyor, bir yandan durmadan gülüyordu. Ömründe gördüğü en komik giysiler vardı adamın sırtında. En garibi de şapkasıydı. Dikkatli bakınca onun şapka olmadığını gördü Kudra. Başının çevresinde arılar vardı adamın.

Çingenelerden ayrılmalarına rağmen, Alobar'la Kudra yine de aynı serseri yaşamı sürdürüyor, Avrupa panayırlarını kendi başlarına dolaşıyorlardı. İçi tıklım tıklım pamuklarla, kürklerle, metallerle, şaraplarla, çaylarla, Venedik camlarıyla, etlerle, gübrelerle, canlı hayvanlarla dolu arabaların yanısıra yürüyor, güzel kokuların zevkine varmaya başlayan bir halka aromatikler satıyorlardı. Henüz yıkanma kavramını kabullenmediği halde güzel kokuları beğenmeye başlamıştı halk. Belki de o yüzden beğenmeye başlamıştı. İşler kesat gittiğinde Kudra, Çingene eteğini beline geçiriyor, dans etmeye başlıyor, Alobar da ona tef çalarak eşlik ediyordu. Karısının dansına erkek fuar ziyaretçilerinin yönelttiği pis bakışları, Alobar hiç onaylamamakla birlikte, gizliden gizliye Kudra'nın doğum yılını düşündükçe bunu biraz eğlenceli bile buluyordu. Arada sırada papazlar uğrayıp onları bu iğrenç gösterilerinden dolayı lanetledikçe, cehenneme mahkûm ettikçe Alobar özellikle keyiflenmekteydi.

Aslında papazlar hiç fena müşteri sayılmazdı. Hele de Kudra, her zaman elinden geçen aromatiklerden yanabilir koniler yapmaya başladıktan sonra. Batı Kilisesi, Bizans'tan esinlenerek tütsü yakmaya iyiden iyiye merak sardırıyordu. Sözüm ona cennetteki o tatlı oksijeni simgelemekteydiler, ama belki de cemaatin o yoğun ter kokusunu sindirmeye uğraşıyorlardı. Görünüşe göre tütsü, Paris katedrallerinde moda olacaktı. Bu yüzden, bir sabah Kudra, Fransa'nın başkentine yerleşmeyi, orada daimi bir dükkân açmayı önerdiğinde Alobar pek de şaşırmadı.

"Dükkân iyi bir fikir olabilir," diye ona katıldı. "Ama 'daimi' demekle herhalde bu gezgin halimize göre daimi demek istiyorsundur."

Birkaç yüzyıldır yollardaydılar ne de olsa."

"Hayır," dedi Kudra. "Ben daimi demek istedim."

"Bir yerde fazla uzun süre kalıp da, durmadan çürümekte olan komşularımızın imrenen gözüne her dem taze halimizle görünürsek, ne gibi sorunlar çıktığını sana hatırlatmam gerekmez. Hım. Gerçekçi davranırsak,

Parisli tütsü tacirleri olarak on beş, belki yirmi yıllık bir süre öngörebiliriz. Ama o da iyi bir değişiklik olur. Zamanı gelince de kalkar başka yere gideriz.”

“Ben bir yere gidecek değilim. Gitmekten bıktım. Bir dükkân istiyorum, bir ev istiyorum, orada kalmak istiyorum.”

“Kalmak…” diye tekrarladı Alobar. “Tam ne kadar kalmak niyetindesin?”

“Şeye kadar… bilmem! Hoşuma gittiği sürece.”

“Eh, on beş yıldan sonra hoşuna gitmez inşallah. Çünkü komşular bizim yaşlanmadığımızı fark ettiği anda…”

“Ama belki ben yaşlanırım.”

“Ne?”

Kudra ona öyle bir baktı ki, insan o bakışı alıp ekmeğinin üzerine sürebilirdi. Ama ağzından çıkan sözler, Alobar’a sürme işini yapan bıçak gibi battı. “Eğer istersek yaşlanabiliriz de. Yaşlanma sürecini biz durdurduk, tekrar başlatabiliriz. Biz bir çukura saplandık. Beş yüz… yoksa altı yüzyıl mı oldu? Hep aynıyız! Seni bilmem ama ben biraz bıktım artık bundan. Yeniden yaşlanmak hoşuma gider sanıyorum.” Alobar, onun söylenmeyecek sözleri nasıl böyle sakin, hatta asude bir tavırla söyleyebildiğine inanamıyordu. Buz gibi parmaklar, omurgasının klavsen klavyesinde gidip gidip gelmekteydi. “Sen… sen ne dediğini bilmiyorsun. Dur sana biraz çay getireyim. Daha uyanmamışsın, derdin o senin.”

“Ben uyanığım, sevgilim. Gece boyunca da hep uyanıktım. Bir önceki gece de. Öyle çok geceler boyunca bunu düşündüm ki, sen o kadar gece tefini sallamaya bile dayanamazsın. Artık normal insanlar gibi bir yere yerleşip yaşlanmaya hazırım, istekliyim, hatta hevesliyim.” Alobar kendini tuttu, ses tellerinin titremeyeceğine güvenene kadar konuşmadı. Ama bu sefer de, ne yazık ki fazla uzun bekledi, sesi çıktığı zaman o kadar dengeliydi ki, fosil gibi taşlaşmaya başlamıştı âdeta. Fransa’nın en usta taş oymacıları, söylediği cümledeki herhangi bir kelimenin altına imzasını gururla atardı. “Normallik uğruna yaşlanmak çok pahalı bir bedel.”

“Vız gelir. Ben bu bedeli ödemeye razıyım. Hem zaten eğer yaşlanmaktan hoşlanmazsam istediğim zaman yine durdurabilirim.”

“Durdurabilir misin?” Bu ufacık soru masif bazalttan oyulmuştu. “Nasıl emin olabilirsin?” Üç kelimenin toplamı bir ton geliyordu ve buna noktalama işaretleri dahil değildi. “İstediğimiz zaman durdurabileceğimize kendimiz inanıyoruz ama aslında hiç denemiş değiliz. Ya durduramazsan,

ya yaşlanmaya devam eder, eder ve sonunda…” Sesi o kadar katılaştı ki çatlayıverdi. Moleküller bugün de öyle davranır, o zaman da öyle davranırdı. Ama o zamanlarda kimse gevreklik konusunda molekülleri suçlamaz, zaten esneklik konusunda da onları alkışlamazdı.

“Sonunda da ne? Ölür müyüm? Bir kere Alobar, yaşlanmanın otomatik olarak ölümü getirdiğinden ne sen, ne de ben eminiz. Bunu defalarca konuştuk. Hani senin inançlarının cesareti? Ölüme giden şey aslında yaşlanmak değildir. Yaşlanmanın sonunda ölüm geldiğine inanmak götürür bizi ölüme. Doğru mu söylüyorum, yoksa yanlış mı?”

“Herhalde haklısın,” diye gıcırdadı Alobar, yeni kırılıp parçalanan sesiyle. “Emin değiliz.”

“Öğrenmenin bir tek yolu var.”

“Ama ya…”

“Ya ölürsem mi? Öff, Şiva aşkına… ölürsem de ölürüm! Ölmek artık bana o kadar da korkunç bir yazgıymış gibi gelmiyor.”

“Bunları senin söylediğine inanmıyorum. Döneklik ediyorsun. Cayıyorsun. Sen…”

“Ben gerçeği kabulleniyorum,” diye onun sözünü kesti Kudra. “Gerçek de bana diyor ki, bu yaşadığımız uzun ömürde pek de o kadar harikulade bir şey yok.” Alobar, sanki yüzüne tükürük yemiş gibi büzüldü. Kudra onun iki elini tuttu, mızrak gibi parmakları birer birer öptü. “Sevgilim,” dedi, “bir bak şu halimize. Biz yönetimin köpeklerinden kaçan iki Çingeneyiz. Bir kentten bir kente, bir panayırdan bir panayıra gidiyor, tarlalarda yatıp uyuyor, o korkunç *mangel-wurzel*’leri yiyoruz, ikiyüzlülere güzel kokular, çiftçilere kuvvet macunları satıyoruz. Nesi değerli bunun? Amacı ne?

“Hayattayız!” diye bağırdı Alobar. “Hem bu…”

“Hem bu yuvarlak gezegenin hiçbir yerinde bizim gibi bir çift daha yok. Ee, ne olmuş peki? Bizim benzersiz olmamız ne toprağı daha yumuşatıyor, ne de pancarlara daha bir lezzet veriyor. Feodal koşulları da düzeltmiyor, şiddeti de azaltmıyor, halkın refahına katkıda da bulunmuyor. Şu geçen altı yüzyılda ne başardık biz?”

“Ölümü yendik,” dedi Alobar. Sesi ömrü boyunca olabildiği kadar kesin ve dengeliydi. Üstelik gururluydu da. “Ölümü yendik. Dünya kuruldu kurulalı doğmuş olan herkesin özlemini çektiği şeyi biz başardık. Bundan daha büyük ne olabilir?”

“Ölümü hangi amaçla yendik? Nasıl yenileceğini başkalarına öğretemiyoruz. Böyle bir şeye kalkışsak, kilise kafamıza biner, bizi toz

eder, öğrettiğimiz insanları da toz eder. Satamıyoruz da bu bilgimizi… onun da nedeni aynı. Üstün başarımızı bir suçmuş gibi saklamak zorundayız. Onuru nerede bunun? Hayatlarımız bencil, kapanık, hiç kolay da değil. Bence ölümlüyken hayatın daha yüceymiş. Kralmışsın o zaman Alobar. İnsanların lideriymişsin. Her günün, her saatin önemliymiş.”

“Ve Azrail’in tehdidi altındaymışım. Dopdolu ama tehdit altında bir hayat. Çünkü Azrail’in gözünde kral da bir köledir. Benim klanımda kral herkesten daha kolay bir hasattı.”

“Belki ölümün tehdidi altında olabilirdin, ama o tehdit edilen hayat nasıl bir hayatmış, baksana! Bir de şimdiki haline bak, partal Çingenem benim…”

“Paris’e taşınmak üzereyiz!”

“Evet. Ben tütsücülüğe başlamak üzereyim, sen de, soylu savaşçım, benim asistanım olmak üzeresin.”

Kudra durakladı. Birlikte güneşin, sabah sisinin içinden ortaya çıkışını seyrettiler. Tam saatinde, iki dirhem bir çekirdek, bulvarlara geri dönen bir züppeyi andırıyordu güneş. Kudra, bir yonca sapıyla Alobar’ın tonlarca kan pompalamış damarlarını yavaşça izledi, nice güneşin doğuşunu görmüş alnını öptü.

“Senin için sırf uzun ömür aşkına uzun ömür yeterli,” dedi. “Ama beni artık tatmin etmiyor. Kama Sutra’da bizim ustalaşmadığımız bir pozisyon mu kaldı? Tenceremizin ezberlemediği bir *mangel-wurzel* tarifi mi kaldı? Ah, sevgilim, hayat güzel, biliyorum, bana da hâlâ bazı sürprizler sunuyor, ama belki ölüm de güzeldir. Onun da sürprizleri olduğu kesin. Sakin ol ve sinirlenme. Benim hedefim bir tütsü dükkânı, yoksa bir mezar değil. Ama eğer daha mutlu bir hayatı elde etmek için yaşlanmam gerekiyorsa, yaşlanırım. Yaşlılığın sonu ölüme varıyorsa, o zaman bir süre de ölüm gezegenini keşfe çıkarım. Dünya yolculuğum epey uzun ve keyifli oldu. Yeterince uzun, doğrusunu söylemek gerekirse. Ama sana olan sevgime rağmen yine de sıkılıyorum.”

“Bahse girerim ki ölüm yaşamaktan bir milyon kere daha sıkıcı olacak.”

“Eğer öyleyse ben de hayata geri dönerim. Eğer gerçekten ölümsüzsek, iki taraf arasında gidip gelmeyi de becerebilmemiz gerekir.”

“Ha!” diye güldü Alobar. “Evet, becerebilmemiz gerekir. Gerektiği doğru. O mağaralarda biraz daha kalmış olsaydık belki becerirdik de. Çözülür, sonra yeniden maddeleşebilirdik. Ama yapamayız. Daha doğrusu, yapabileceğimizin somut kanıtı yok. Sen gerçekle yüz yüze gelmekten söz

ediyorsun. Gerçek şu, Kudra: Biz ikimiz de ne yaptığımızı bilmiyoruz. Bu ölümsüzlük işi o kadar daha derin ki, Bandaloop'lardan öğrenebileceğimiz daha öyle çok şey vardı ki! Ama durmadın. İlle fırlayıp dünyayı görmek istedin. Bekleyemedin. İşte biz de böylece, yarı eğitimli, yarı baldırı çıplak, ortada kaldık. Dünyanın insan geçmişinde yer almış en önemli deneyini yapıyoruz, ama bunu doğru dürüst yönetecek nitelikte değiliz. Çukurdaki fareler gibi, karanlıkta el yordamıyla debelenip duruyoruz. Ah, ne ettim de tüm cevapları almadan beni o mağaralardan ayırmana razı oldum! Bak, şimdi sana bir tek şey söyleyeyim, beni yaşlanmak üzere kandıramayacaksın. Sen kendin bu rizikoya girmek istiyorsan yolun açık, ama aptalsın sen."

Kudra onun elini bıraktı. "Aptal olabilirim," dedi. "Ama korkak değilim."

Güneş, hemen bulutlardan birini yakalayıp kulaklarına doğru çekti. Rüzgâr akıl dağıtıcı bir ıslıkla esmeye başladı. Panayır alanındaki ekmek kırıntılarıyla tıkınan kargalar, çevredeki herhangi bir saate göz attılar, işe geç kalmış olduklarını anladılar. Ocağın ateşi küllerin ses geçirmez bodrumuna doğru büzüldü. Çaydanlıktaki çay bir an Önce buharlaşmak için telaş ederken neredeyse boynunu kırıyordu.

Eski bir söz vardır: "Bir çiftin ilk kavgası Cupido'nun müshilidir."

Kavganın ikinci kötü yanı da uzlaşmaktır. Onlar da hemen uzlaştılar.

Alobar, daha başlangıçta Kudra'dan yaklaşık kırk yaş kadar büyük olduğuna göre, Kudra'nın kırk yıl yaşlanmasına, eşine yetiştiği zaman durmasına karar verdiler. Durabilirse, tabii. Alobar'a gelince, o da zamanı gelince düşünecekti ne yapacağını.

Paris'e taşındılar, tütsü dükkânını açtılar. Quelle Blague Sokağı'ndaydı dükkân. Katedralle manastırın karşı kaldırımındaki bira fabrikası ve parfüm atölyesine bitişikti. Dükkân fena iş yapmadı. Evlilikleri (resmi bir tören hiçbir zaman yer almamışsa bile, onlarınkine evlilik denilebilirdi) de fena değildi. Yani… şampanya tatsızlaşmış değildi. Yalnızca her yudumdaki kabarcık sayısı eskisine oranla biraz azalmıştı. Hep aynı konuda tartışıyorlardı. En iyisi de buydu zaten. Eğer âşıklar mutlaka kavga edeceklerse, en azından uzmanlaşmaları iyi olurdu. Tartışmalar hep Alobar'ın, Bandaloop üniversitesini mezun olamadan bırakışları konusundaki yakınmasıyla son buluyordu.

(Gariptir ama, Kudra'ya hiçbir zaman mağaralara geri dönüp eğitime devam etmek konusunda baskı yapmıyordu. Bunun nedeni belki, bu kadar uzun zaman geçtikten sonra orada incelenecek titreşim kalmamış olduğuna inanmasıydı. Eğer Samye'li Fosco'nun dediğine inanmak gerekirse, Bandaloop'lar zaten oradan temelli ayrılmışlardı. Dans salgını mıydı? Arjan… neydi hele?)

Eğer ayrılmayı ciddi ciddi düşünecek noktaya vardılarsa, bu da ancak 1664'ün o zalim kış mevsiminde olmuş olabilirdi. Ne kadar odun olsa, Kama Sutra'nın ne kadar çeşitlemesi akla gelse, yine de ısıtamıyordu havayı. Ama ürpertilerin, bağırtıların ortasında, bir şey yine de onları birbirine bağlıyordu. Bir ortak amacın getirdiği uydurma bir yama.

O gün karanlık öyle hızlı bastırdı ki, sanki Çingenenin biri Paris'i bir ceviz kabuğunun altına süpürüvermiş gibi oldu. İyi şanslar, kumarbazlar… bilin bakalım Paris hangi cevizin altında? Saat dört olduğunda sokak lambaları yakıldı. Lambalar vaktinden erken yakılmış olmakla birlikte yine de görevlerine bağlı bir biçimde göz kırpmayı sürdürüyor, sanki yağacak karın yolunu aydınlatıyorlardı. Her an başlayacaktı kar. Bulutlar onu vaat ediyor, lambalar da onlara inanıyordu. Alobar da inanıyordu. O gün dükkânın kapısından başka müşteri girmeyeceğine de inanıyordu. Hırsız girmesin diye kapıyı sürgüledi. Gün ışığını bile çalabilen bir Çingene, tütsüleri haydi haydi çalardı. Kapıyı sürgülemekle Alobar, ocak ayının soğuğunu da engellemeye çalıştı. Arka odaya, Kudra'nın yanına gitti.

Kudra onun odaya girişine pek dikkat etmedi. Kocaman bir mum üzerinde çalışıyor, yeni satın aldığı günlük ağacı reçinesini madeni bir kap içinde ısıtıyordu. "Soğuk burası," dedi Alobar. Kudra, "Hımmm," diye karşılık verdi, başını kaldırmadı. Günlük ağacı tomarı gevşeyince odayı çikolata kokusuna benzer bir kokuyla doldurmaya koyuldu.

Gerilim içindeki bir insan da rahatladığı zaman bazen aynı şey olur, çevresindeki havaya koku yayar. Alobar da oturdu, aynı şeyi yapmaya çalıştı.

Kudra'nın saçlarına düşen mum ışığı, Alobar'ın orada beş tane beyaz saç sayabilmesine yol açtı. Onları daha önce hiç görmemişti. Ağzından bir çığlık kurtulmasını zar zor önledi. Acaba kendisi biliyor mu, diye düşündü.

Zihni gerilere, onu ilk gördüğü güne doğru uçtu. Sekiz yaşında, hıçkırıklar içinde, cenaze ateşinin oradan kaçıyordu Kudra. Sonra onun,

Himalayalar’da, oğlan çocuğu kılığındaki halini hatırladı. Saçlarının, türbandan çıkınca nasıl parlak abanoz gibi aşağıya döküldüğünü düşündü. Sonra cariyelerin aynasının kendisine ilk ak saçını gösterdiği o kader gününü düşündü. Amma yaman bir olaylar dizisi başlatmıştı o minik saç teli!

Alobar o kadar uzun süre, o kadar sessiz kaldı ki, sonunda konuştuğu zaman Kudra irkildi. Besbelli onun orada olduğunu unutmuştu. Mum ışığının halkası ve günlük ağacının vanilya kokusu, onu çerçeveliyor, iki kere kutsanmış bir madonnaya benzetiyordu.

“Kudra,” dedi Alobar. “Harika bir fikrim var.”

“Neymiş o harika fikir?” diye sordu Kudra. Başı hâlâ işine eğikti. “Gemiye binip Yeni Dünya’ya gidelim.”

“Yeni Dünya’ya mı?”

“Evet, Yeni Dünya’ya. Dünyanın yuvarlak olduğunu anladıkları zaman rastlantı eseri bulundukları yere… oysa, öhöm… ben, ben hep söylerdim dünyanın yuvarlak olduğunu.”

“Yeni Dünya’ya yalnız servet avcılarıyla Hıristiyan fanatikler gider. Biz iki gruba da girmiyoruz.”

“Servet avcıları, Hıristiyan fanatikler, bir de uyumsuzlar. Bu sonuncu kategori bizi oldukça iyi tanımlıyor.”

“Belki sen uyumsuz olabilirsin, Alobar. Ben değilim. Artık değilim daha doğrusu.”

Alobar ayağa fırladı, iki elinin birer hızlı hareketiyle Kudra’nın başındaki ak saçların sayısını üçe indirdi, kopardığı iki teli onun önündeki reçine kabına bıraktı. “Yeni Dünya’da, güzelim siyah saçlarını feda etmek zorunda kalmayacaksın.”

Kudra kabın içindeki saçlara baktı. Gözlerinde yaşlar olduğunu kendisi belki inkâr edebilirdi, ama mum ışığının yaş birikintileri üzerinde parlayışı bunun tersini kanıtlıyordu.

“Görüyor musun bunları?” dedi Alobar. “Bunlar mezar çukurunun kurtları.”

Kudra gözlerini sımsıkı yumdu. Bir tek damla yaş, barikatı aştı, dışarıya fırladı, ama dengesini kaybetti, reçineyle saçların durduğu kaba düştü. Bu yeni yeri, eskisinden daha mı iyiydi acaba?

Alobar ellerini onun omuzlarına koydu, yumuşak bir masaja başladı. “Bunlara dayanmak zorunda değilsin,” dedi alçak sesle. “Yeni Dünya’ya gidebiliriz.”

Kudra başını iki yana salladı. “Biz kendi yeni dünyamızı kurduk,” dedi. “Ama o dünya bir yerde bozuldu. Herhalde yeni dünyalar da yaşlanıyor. Pan haklıydı. Ölümsüzlüğün de sınırlı yanları var.”

“Keşke mağaralarda daha çok şey öğrenseydik!”

“Öff, Allah kahretsin!” dedi Kudra. “Yine mi aynı terane?”

“Ama sevgilim…”

“Alobar, biraz yalnız kalmak istiyorum.”

“Ama…”

“Lütfen, Alobar!” Kabın içinden saçları aldı, yere attı. Gözyaşı damlası yok olmuştu. Reçine mi emmişti, mumun sıcağı mı buharlaştırmıştı, yoksa esrarengiz bir boyut mu almıştı onu… orasını bilemeyeceğiz. Bulana ödül falan da konmadı. “Lütfen. Yalnız bırak beni.” Alobar kalkıp terliklerini çıkardı, çizmelerini giydi. Çizmeler dizlerine kadar geliyordu. Sonra işlemeli yeleğinin üzerine, yine dize kadar gelen yün bir palto giydi, dantel yakasını gırtlağındaki çıkıntının hemen altına çekip kapattı, gecenin karanlığına adımını attı. Lambaların ışığında buz tutmuş parke taşlı yollar, hasat zamanı yaklaşmış şekerleme tarlalarına benziyordu. Nereye gittiğini bilmemekle birlikte yine de hızlı adımlarla yürüdü, çok geçmeden kendini Paris’in sefil mahallelerinde buldu. Burada ne yerlere taş döşenmişti, ne de lambalar vardı. Yerdeki donmuş su birikintileri, kırmızı fenerlerin ışığını yansıtıyordu. Her kapıdan, fahişelerin kötü kokan soluğu duman gibi tütüyordu. Gruplar halinde, ısınmak için birbirlerine sokulmuş, ona seslendiler. Az sonra onun da kafasının içinde birtakım şeyler oldu. Yanlış anlaşılmış bir kocanın aleti, pervasız, tepesi de hâkimin yüzü gibi kırmızı olurdu.

Sonunda yanaştığı fahişe uzun boylu ve sarışındı. Onlar fiyatı tartışırken, sarışının arkadaşı olan tombul, yaşlı bir kadın (Alobar’ın aklından bile geçmemişti öylesi) yaklaştı, yaklaştı, neredeyse ikisinin arasına girdi. Çok kaba, hayvansal bir kokusu vardı. Teni öylesine kırışık doluydu ki, şapkasını kafasına vidalayabilirdi bile. Tam Alobar onu dirseğiyle kenara iteceği sırada, sarışın kadın ihtiyara bir tokat attı, “Çekil şuradan, Lalo, bu adam seni isteyecek kadar umutsuz durumda değil,” dedi.

“Lalo?”

“Alobar! Sen olduğunu tahmin etmiştim!”

Gözyaşları içinde kucaklaştılar. Sarışın onlarla alay ederken kırmızı fenerin ışığında ilk kar taneleri de düşmeye başlıyordu. Alobar Lalo’yu alıp tütsü dükkânına götürdü. Çok yavaş yürüyorlardı. Çünkü Lalo artık nympha

falan değildi. Hizmeti aranmaz olunca, Atina genelevlerinden ayrılmış kart bir orospuydu. Duyduğuna göre Paris'te hiçbir orospu asla iş bulamayacak kadar yaşlı ya da çirkin sayılmıyordu.

Kudra onu görünce hem çok sevindi hem de çok hüzünlendi. Evdeki en iyi peyniri çıkardı, eskimeye yüz tutmuş sevgili gümüş çaydanlıktan çay servisi yaptı. Lalo'nun karnı doyup içi ısınınca ona Pan'la ilgili sorular sordular. Aldıkları cevap o lezzetli peyniri bile tatsızlaştırmaya yetti.

“Pan bir hayalet artık,” diyordu Lalo. “Baktığınız zaman arkası görünüyor,” diyordu. Kalp atışları bir serçeninkinden güçlü değildi. Flüt çaldığında sürüler hâlâ ayaklarını oynatıyordu, çobanların ense tüyleri hâlâ dimdik oluyordu, ama artık pek sık çalacak hali de, isteği de kalmamıştı. Lalo'nun anlattığına göre Pan, hâlâ insanları bazen ziyaret ediyordu. Belki de bunu hep yapacaktı. Ama modern dünyada artık insanlara bizzat, gün ışığında, doğrudan ve apaçık gitmiyor, rüyalarında, erotik kâbuslarında ya da korku patlamaları içinde ziyaret ediyordu onları. Kalabalık güruhların hiç nedensiz ayaklarını yere vurmaya başlamaları, bunun sebebini açıklayamamaları, kendilerinin de anlayamamaları gibi durumlarda. Pan'la doğrudan ilişkisi kalmayan modern Avrupalılar, sürülerine, ürünlerine ve doğal dünyaya yabancılaşmış, hatta kendi doğal içgüdülerine bile uzaklaşmışlardı. Lalo, çaydanlığın sesi kadar gıcırtılı bir sesle, “Yalnız Pan için değil, kendiniz için de yas tutun,” diyordu.

“Ya nympha'lar?” diye sordu Kudra.

“Pan son defa bir nympha'yı kovaladıktan bu yana yüz yılı aşkın zaman geçti. O kovalamayınca nympha'lar kişiliklerini kaybettiler, zayıfladılar, delileştiler. Birçoğu kendini öldürdü. Diğerleri benim gibi homerlere orospu oldu, her cinsel ilişkinin o eski havayı, eski sihri, eski birleşme duygusunu yaratmasını aradı.” Gamlı gamlı içini çekti.

“Neden hâlâ dayandığımı bilmiyorum, ama dayanıyorum işte.”

Lalo'yu üst kata çıkarıp bir yatağa yatırdılar, sonra kendileri de yataklarına yattılar. Kar pencerenin kenarına birikirken sarılıp konuştular ve sonunda bir eylem planı kararlaştırdılar: Pan'ı Avrupa'dan çıkaracaklardı.

Yeni Dünya genişti, bakirdi. Orada ona bir yer hazırlayacaklardı. Dumansız gökler altında, ilkel eşitliklerin hâlâ geçerli olduğu yerlerde. Bütün kentlerden uzak bir yerde yepyeni bir Arkadia kuracaklardı. Koyunlarıyla, keçileriyle. Hıristiyan misyonerler yüzünden epey çile çeken putperest Kızılderililer, isterlerse bu özgür yerde onlara katılabilirlerdi. Orada eski tanrı ve tanrıçalara hakları ödenecekti. Hem Kızılderililere,

Bandaloop ölümsüzlüğü konusunda bildiklerini de öğretebilirlerdi. Kudra bu arada artık yaban fesleğeni içmez, Alobar'la ikisi sonunda kendi çocuklarını dünyaya getirebilirlerdi. Bir ölümsüzler soyu başlatırlardı. Baş tanrıları Pan olurdu. Evet! Hep gözardı ettikleri o yüce kader bu değil miydi zaten?! Onlar bu düşüncelerle sarhoş olurken ayık kar da onları seyrediyordu.

Hava izin verir vermez Alobar Yunanistan'a doğru yola çıkacaktı. Lalo yardım ederdi Kudra'ya işlerinde. Alobar Pan'ı alıp Paris'e getirecekti. Onu tedavi edip iyileştireceklerdi. Burada, bu evde. Bir yandan da para toplayıp Atlantik yolculuğunun planlarını yapacaklardı.

"Ne kadar hazır paramız var?" diye sordu Alobar. "Haydi, kalkıp sayalım. Başlamak için sabırsızlanıyorum."

Kudra onu tekrar battaniyelerin arasına çekti. "Gündüz gözüyle sayarız," dedi. "Elimizde bizden çoğalmamızı bekleyen yeni bir dünya var. Ben de sabırsızlanıyorum."

Alobar Yunanistan'a hareket etmeden önce Kudra'yı ağzına kadar doyurdu. Taşacak gibiydi Kudra. Hapşırdığı zaman çevreye bölük bölük spermler saçıyordu. O spermler, Paris'i mikroskopik melekler gibi dolaşıyor, karlar arasında harp konserleri arıyorlardı. Kudra nereye gitse ardında yapışkan, sümüksü sıvılar bırakıyordu. Taburelerin üzerine, halılara, arabanın koltuğuna. Rahminde artık yalnız ayakta gidecek yolculara yer vardı. Ama yine de hamile kalmadı. Alobar Yunanistan'dan dönüp onu kucakladığı zaman, karnının topografya olarak kendi yeteneklerine cevap vermediğini hemen gördü. İkinci gördüğü şey de, başındaki kır saçların yok olduğu, gözlerinin çevresindeki örümcek ağı gibi kırışıkların yerinde yeller estiği, teninin gepgergin olduğuydu. Alobar'ın yolculukta olduğu sekiz ay içinde Kudra sekiz yaş gençleşmiş gibiydi.

"Kudra, başardın! Tersine çevirdin!" Öyle sevinmişti ki, bir an için onun karnındaki boşluğu bile unuttu. "Zor oldu mu? Çok uğraşman gerekti mi? Bir daha geriye gitmeyeceğine söz verecek misin?"

Kudra onun gevezeliğine hiç aldırmadan dikkatini Pan'a yöneltti. Pan'ın oradaki yerini, ancak burun deliklerini, o keskin kokunun yarattığı depremin merkezine yönelterek anlayabiliyordu. Bu koku Kudra'nın tütsülerinin pes edip kapıya doğru gerilemesine yol açmıştı.

Depremin merkezinden tanıdık bir ses, “Selam, Kudra,” dedi. “Konukseverliğin için sana teşekkür ederim. Ufacık, insansı bir konukseverlik olsa bile.”

“Hoş geldiniz efendim,” dedi Kudra. Sonra Alobar’a döndü. “Sanıyorum,” diye ekledi. “İnsanın göremediği biriyle konuşması pek şaşırtıcı!”

“Saçma!” dedi Alobar. “Binlerce Hıristiyan o işi her gün yapıyor. Bu tanrı hiç değilse cevap veriyor sana.” Bir şarap şişesini koku fırtınasının göbeğine doğru uzattı. Şişe eğildi, pembe Chablis akmaya başladı ama bir damlası bile yere düşmedi. “Ama ne demek istediğini anlıyorum. Tüm diyarı kokutan bir görünmezle yolculuk yapmak, bir daha girişmekte tereddüt edeceğim bir ıstırap oldu. Milletin, bakışlarını, hakaretlerini, ara sıra kafama atılan bir taşı saymasam bile, Arkadia’dan yola çıktığımızdan bu yana ne bir lokma rahat yemek yiyebildim, ne de bir gece adam gibi uyuyabildim. Köy hancıları bu kadar titiz olmaz sanırdım.”

“Sanırım Paris’te de sorun yaratacaktır.”

“Öyle. Yunanistan’dan uzaklaştıkça göze daha da az görünür, kokusu daha fazla hissedilir oldu. Peki, Lalo nerede?”

Kudra bir kararsızlık geçirdi. “Şey, Lalo… evet, Lalo gitti. Bretanyalı bir denizciyle kaçtı.”

“Ne düşüncesizlik! Dükkânda sana yardım edecekti hani!”

Pan, “Lalo bir nympha’dır, dükkâncı değildir,” dedi. “O kendine düşen şeyi yapmış.”

“Evet,” diye ona katıldı Kudra da. “Sen de ormanların, kırların tanrısısın. Bu çevrede nasıl var olacaksın?”

“Belki de iyi olmam,” dedi Pan, “Farkında mısın bilmem, ama adına bir tapınak kurulmamış tek tanrı benim. Doğru söylüyorum. Bir tek tane bile. İnsanlar bana hep açık havada tapmışlardır.”

Alobar şişeyi yarı boş olarak geri aldı. “Bizim dükkân bir süre senin tapınağın olacak. Hazır olduğumuz anda seni daha yeşil çayırlara, daha vahşi kişiler arasına götüreceğiz. Bu arada, idare etmek zorundasın. Her tarafta parklar var, gezersin. Tabii kokunu saklamak için bir çare bulmalıyız. Kudra’yla ikimiz o işe hemen bakacağız. Aklı başına geldiğine, yaşlanmayı kestiğine göre eminim sana göre bir kokuyla bana bir bebek yapmak ona kolay gelir. Ne dersin, Kudra?”

Kudra başını tereddütle salladı. Ne yazık ki kendisine yüklenen bu görevler, takma dişle gergedan derisi yüzmek kadar kolaydı ancak.

Patçuli ile Pan'ın kokusunu kesemeyeceğini tecrübeyle biliyordu. Tütsü ya da sarı sakız, belki tatlı çocuk İsa'nın alt bezlerine koku verebilirdi, ama keçi kokusuyla karşılaşınca, Bermuda Şeytan Üçgeni'nden geçen sandallar gibi kayboluyordu. Sandal ağacı gibi temiz ve yumuşak kokular ancak birkaç dakika dayanabiliyor, cehenneme düşmüş kartopu kadar yaşayabiliyordu. Günlük reçinesi ve biraz laden zamkı karışımı, blokun etrafında tur atana kadar dayanıyordu, ama patçuliden daha ısrarlı değildi. Kedi miski, Pan'ın kendi doğal miskiyle karışıyor, tanrının çevredeki varlığını daha bir kuvvetle hissettiriyordu.

İki hafta geçtiğinde Kudra elindeki aromatikleri tarayıp bitirmişti. Artık yapılacak tek şey, Yeni Dünya kesesine dalmak (para zaten çok zor birikiyordu), altını bastırıp bitişikteki rahiplerden yeni parfüm almaktı. Hayalet dostlarını meraklı ve tiksinmiş burunlardan saklayamazlarsa, zaten gemiye binip yolculuk yapamazlardı ki!

Onlara gereken, keçi kokusunu yenecek kadar nüfuz edici bir parfümdü. Ama fazla dikkati çekecek kadar da sivri bir şey olmamalıydı. Koku yelpazesinde bir aşırı uçtan ötekine geçmek bir kazanç getirmezdi. İşin ideali, kokunun kalıcı olmasıydı. Çünkü Pan gibi bağımsız bir ruh, herhalde saat başı bileklerine, boynuna koku serpe serpe dolaşamaz, koca avlamaya çıkmış markizlerin Versailles balolarındaki hallerini taklit edemezdi.

Quelle Blague Sokağı 23 numarada, biraların leylak tadında olduğundan, parfümlerin şerbetçiotu gibi koktuğundan yakınanlar vardı. O biranın kalitesi konusunda bir şey bilemeyiz. Belki bugün olsa, Budweiser'in biraz daha hüzünlüsüne benzerdi. Ama iş parfümcülüğe gelince rahipler doğrusu pek ustaydı. Fransız koku sanayinin temellerini onlar atmıştı ne de olsa. LeFever'lerın koku şirketi doğrudan doğruya onların ilk çalışmalarının devamı sayılırdı. Quelle Blague rahipleri, XIV. Louis sarayına da parfüm satarlardı. Orada pek bol miktarda parfüm kullanılmaktaydı. Versailles'ın en debdebeli zamanlarında, yirmi-otuz tane parfüm çeşmesi, gece gündüz gülsuyu püskürtmekteydi. Erkekler parmaklarına patçuli fışkırtan yüzükler takıyorlardı. Metresleri karşıdan yaklaşırken yüzüğü sıkıp kendilerini ve çevredeki havayı dumana boğuyorlardı. Louis de kokusunu her bin milde bir değiştirmekteydi. Ama bütün bu çabalar, sarayın hep lağım kokmasının ve bir köşesinde bir tek banyo bile olmamasının yarattığı etkiyi gidermiyordu. Saraya konuk olan bir İngiliz yazar, XIV. Louis hakkında

şöyle diyordu: “Saraylıların ona bulduğu onca kokulu parfüm yine de burnunu rahatlatmıyor, kral hâlâ çevresindeki leş kokuları duyuyordu.” Bunlar tabii büyük usta parfümcülerin doğmasından bir buçuk yüzyıl kadar önceydi. Ama rahipler, Güneş Kral’ın yıkanmamış burnunu rahatlatmayı beceremeseler de, damıttıkları kokular hiç de ilkel sayılmazdı. Acaba Pan’ın derdine çare var mıydı onlarda?

Biraz zordu. Onların ünlü gülsuyu, Pan’ın salgılarıyla yarışabilecek şey değildi. Hayalet tanrı, yavaş yavaş zambağı, leylağı, lavantayı ve ıhlamuru da defetti. Saydam tanrıya püskürtüldüğü gün, güneşçiçeği için de kara bir gün oldu. Sümbül kaşla göz arasında sümbüllükten çıkıp düldüllüğe döndü. Rahiplerin en pahalı malı, gülyağıyla tarçın, karanfil, hindistancevizi kabuğu, misk, esmeramber, ağaçkavunu ve sedirtozunu karıştırarak yapılıyordu. Kudra biraz deneme yapabilse, herhalde aynısını rahat kopya ederdi, ama Pan sabırsızlanıyordu. Alobar kaygılanıyordu. Bu nedenle birikmiş fona tekrar daldılar, bir şişe satın aldılar. Kudra, usareyi umutla Pan’ın uyluk tüylerine sürdü, erbezi torbasının altında kalan düz yeri bile sıvazladı. Bu Pan’ı biraz zevklendirdi, Kudra’yı da biraz kaygılandırdı. Çünkü bir kadını, görünmeyen bir ereksiyon kadar sarsan bir şey yoktu. İhtiyar keçi bu fırsattan yararlanıp hemen flüt çalmaya da kalkabilirdi, ama Alobar onu tehdit etti, özel organlarına yapacağı muameleyi harem ağalarına yapılanlarla karşılaştırdı. Bu durumda, güzel kokular içindeki Pan, Louvre Bahçesi’nde dolaşmaya çıktı. İki saat sonra döndüğünde, üzerinde yine pek tanıdık bir koku vardı. Göze görünmeksizin, kibarlar bahçesinde herkesin huzurunu kaçırmıştı bir kere daha.

Sonunda rahiplerden alınan en etkili koku bir yasemin esansı oldu. Çiçekler Fransa’nın güneyinden geliyordu. Bugün hâlâ dünyanın en iyi cins yaseminleri orada yetiştirilir (tabii Bingo Pijama Jamaica türü yaseminleri saymazsanız… ama onlarla ilgili hemen hiçbir şey bilinmemektedir). Evet, vahşi hayvanı yatıştırma işi yasemine bırakılmalıydı. Çünkü yasemin ta eski zamanlardan beri bir *sevinçli hayvan hareketlerinin koku pandomimini* oynayıp gitmektedir. Belki başka bazı çiçekler de onun kadar tatlıdır, ama yasemin aşırı hassas olmadan tatlıdır, mertçe tatlıdır, ödün vermeksizin tatlıdır. “Ben tatlıyım,” der yasemin. “Eğer beğenmeyen varsa, küçük oğluna almasın,” der. Kolay yayılır, ama usandırıcı değildir. Romantiktir, ama pek seyrek melankolik olur. Yaseminde yabani bir yaratığın zarafeti vardır. Kendi kendine yeterli, kabına sığmayan bir nitelik. Tropik gecelerde öten canlı bir saksafondur sanki. Pan’ın salgıları, yaseminin şekersi

kahkahasını duyar duymaz hipnotize oldu, faaliyetlerinin bir kısmını durdurdu.

Kudra, “Yasemin durumumuzu kurtarabilir,” dedi. “Ama tek başınayken kusursuzluğa ulaşamıyor. Büyük bir hatip gibi, kendisini takdim edecek daha alçak sesli bir sunucuya ihtiyaç duyuyor. Tecrübeli bir tören müdürü bulabiliriz ona, eminim. Ama bulamasak bile, kendi kendini takdime zorlansa bile, durum o kadar umutsuz olmaz. Beri yandan, büyük bir hatip bile, kürsüsü olmazsa ne yapar? Bir platform üzerine çıkmazsa, sesi karşısındakileri etkileyebilir mi? Anlıyor musunuz beni? Yasemin öteki çiçeklerden çok daha dayanıklı, kabul. Ama onu bünyesinde tutacak bir tiyatroya ihtiyacı var. Bastığı yere bağlayacak bir çapaya ihtiyacı var. Çünkü etkili olabilmek için en az şimdikinin üç katı süre boyunca dayanabilmeli.”

Yani başka bir deyişle, bir üst nota bulsalar iyi olurdu, ama bir bağlayıcıyla bir nota da mutlaka gerekliydi.

Böyle bir karışımı rahiplere ısmarlamaya paraları yetmeyeceğine göre, Kudra kendisi geliştirmeliydi onu. Uzun ömrünün büyük kısmında aromatiklerle uğraşmıştı. Ama damıtma konusunda tecrübesi yoktu. Gerçek anlamda parfümcü değildi. Bereket versin yasemin yağı damıtmayla değil, öz çıkarma yöntemiyle elde ediliyordu. Onu yapabilirdi. Bir süre yanlış yapıp, düzelte düzelte, limonumsu ağaçkavunundan, işe yarayacak bir üst nota bulmayı başardı. Yasemini kısaca, ama iltifatlı biçimde takdim ediyordu bu koku. Bağlayıcı olarak esmeramber zaten yaygın biçimde kullanılmaktaydı. Onu eleştirenler, ne kadar balık kusmuğu derse desin, daha iyi bir bağlayıcı da keşfedilmiş değildi. Ne var ki bu sefer esmeramber görevini tatmin edici biçimde yapamıyordu. Buketi parfüme bağlamasına bağlıyordu da, parfümü Pan’a bağlamasını beceremiyordu. Ya da, uzun süre bağlamasını beceremiyordu. Esmeramberi daha geliştirmek mümkün olmadığına göre, demek ki aradıkları temel nota eşlikçi ve tamamlayıcı bir kürsü olarak hem kendi görevini yapmalı, hem de bağlayıcıya yardım edip kokunun ömrünü biraz daha uzatmalıydı. Çok özel bir temel notaya ihtiyaç vardı. Kudra onu hemen bulamadı. Deneyleri, araştırmaları aylarca sürdü.

Bu arada alaycı bir guguk kuşu da Alobar’la Kudra’nın yuvalarındaki yumurtaları karıştırıyor, onların yerine kendi iğrenç yumurtalarını bırakıyordu.

XIV. Louis’nin saraylıları sonunda dükkânı ziyarete karar verdiler. Tam onlara randevu verilen saatte, Pan’ın parktaki gezisinden erken döneceği

tuttu. Kokusu, yaptığı jimnastikten ve baharın etkilerinden ötürü pek artmış durumdaydı. Saraylılar üç taneydi. Onun hemen peşi sıra geldiler. Birinci, “Aman Allahım!” dedi, İkincisi “Öff,” dedi, üçüncüsü de, “Püf!” dedi. Tütsünün gözlerinde ne değeri varsa bir anda uçtu gitti. Kudra’nın bekleyip durduğu en yağlı satış olanakları da onlarla birlikte gitti.

Pan’ın kalıcı etkisi ayrıca bazı küçük satışları da kaybettirdi Kudra’ya. Hem de masrafların en yüksek olduğu bir sırada. Para, etkili bir temel nota arayışı sürerken, durmadan tütsücülükte hiç gereği olmayan hammaddelere yatırılıyordu. Üstelik şu sıra evde besleyecek bir boğaz daha vardı. Görünmeyen bir ağızdı, ama yemek vakti geldiğinde sulanmasını bilen bir ağızdı yine de. Para akışı başlarına dert olmuştu. Bu sorun çözülmezse Marsilya’daki iskelenin yüzünü bile göremeyeceklerdi.

Bir yandan para durumuna, bir yandan Kudra’nın hamile kalmamasına dertlenirken (yatırımlarının hiçbiri tutmuyordu besbelli) Alobar’ı günün birinde komşu rahiplerden biri sokakta durdurdu, ancak çocukların, polislerin ve gazetecilerin kullanabileceği kaba bir küstahlıkla ona, karısıyla birlikte kâfir inançları olup olmadığını sordu. Rahip bundan daha açık konuşmamıştı, ama Alobar hemen onun uzun ömürden söz ettiği yargısına vardı. “Yani Methuselah denilen o Bandaloop gibi mi?” diye çıkıştı, rahip şaşkınlık içinde köpürürken, o hızla uzaklaştı, vücudu buz gibi terlerle kaplı durumda Kudra’ya koşup bir kere daha yakalandıklarını söyledi. Haklı mıydı, haksız mıydı, orası belli değildi.

Kudra pek bir tepki göstermedi. Sanki kocası ona Louvre Bahçesi’nde çiçeklerin açtığını haber vermişti. Dirseklerine kadar, bir sepet dolusu ağaç kabuğuna gömülü durumdaydı Kudra. Bir Afrika ağacının delik deşik, ama güzel kokulu dış zarıydı bu kabuk. Onun, tarihinin sırlarını çözüyor, geleceğini okuyor, bitki hayatında çektiği eziyetleri ifade eden sözcüklerle dolu dilini öğreniyor; tatlı diliyle eski yaralarının içinden, yağmurlar, kuş yuvaları, koca hayvanların ayakları altında ezilmiş sarı meyveler gibi kokan yanardöner bir irini çıkarıyordu. “Bu olabilir,” diye mırıldandı kabukların özsuyunu sağarken. Bir tek reçine boncuğu yaradan dışarı yuvarlandı, bir şişenin ağzı onu yakaladı. Afrika’nın bir yerinde bir ağaç, kabuksuz, çırılçıplak durmaktaydı o anda. “Yasemini destekleyecek madde bu olabilir.”

“Rahipler hakkımızda yargılara varmaya başladıysa, bize pek bir yararı olmaz.”

Karısı cevap vermeyince o devam etti. “Kudra, bundan sonraki adımımız ne olacak?”
“Reçineden bileşim kokuyu çıkarmak.”
“Hayır, hayır, duymadın mı ne dediğimi? Bir sorun çıkabilir, çünkü…”
“Ha, o mu?” dedi Kudra. “Bak, Alobar, ben düşünüyordum da…” Bir yandan eline bir kabuk daha alıp mum ışığının üzerine tuttu. Sıkıyor, çekiyor, siyah iç dokusunun dışarı fırlamasını, sonra sert bal rengi inciler gibi, zaman vebasının yol açtığı uzun bir hezeyan içinde parıldayan maddenin gözükmesini sağlıyordu. “Düşünüyordum da, yapılacak en akıllıca şey, bizim çözülmemiz… ve sonra Yeni Dünya’da tekrar maddeleşmemiz olurdu.”
Alobar afallamış kalmıştı.
“Anlamıyor musun, bu bize hem para, hem de zaman kazandırır. Gemi için bir kuruşa ihtiyacımız olmaz. Okyanuslarda habire kusup duran misyonerlerle birlikte dalgadan dalgaya sıçramak zorunda da kalmayız. Hele eğer Pan da bizimle çözülebilirse (hoş o, şimdiden çözülmüş durumda ya), onun parfümünü bile bitirmek zorunda değiliz demektir. Kusursuz temel notayı bulmak belki de imkânsız olacak.” Parmaklarındaki kabukları güvensiz bir tavırla kokladı.
“Kudra, biz nasıl çözüleceğimizi de, sonra nasıl maddeleşeceğimizi de bilmiyoruz!”
“Öğrenmemizin de zamanı geldi! Yedi yüzyıl boşuna mı yaşadık? Bir uzun ömrümüz hariç, ilahi yaşama herkesten daha yakın değiliz.
Uygulamalarımız bizi sağ tuttu, ama bize ne ilahi sırlardan bir tekini verdi, ne de tanrıların sihirlerinden bir tekini.” Çirkin kabukları bırakıp ona döndü. Alobar ellerini ovalamaya başlamıştı.
“Kudra…” diye sızlandı.
“Yaşı hariç, büyük bireyci Alobar da tıpkı sıradan bir adam gibi.”
“Kudra! Bilmiyoruz…”
“Dünyanın damında beni bir değil, bin yolla baştan çıkaran o atak serüvenciye ne oldu?”
“Kudra! Ölümden konuşuyorsun sen. Hissediyorum ölümden konuştuğunu.”
“Ölüm diye bir şey yok. Yalnızca hayatın çeşitli düzeyleri var. Bu zamana kadar onu anlamış olman gerekir.”
“Cenaze ateşinden kaçan sen mi söylüyorsun bunu? Nasıl bu kadar emin konuşabiliyorsun?”

Kudra ağaç kabuklarının durduğu sepete, tıpkı bir zamanlar ip sepetine attığı tekmeye benzer bir darbe vurdu, içinden toz gibi kabuk parçalarının havalanıp ufak bir tipi yaratmasına neden oldu.

"Allah cezanı versin Alobar! Kali'nin mavi sidiği adına, tam anlamıyla çileden çıkarıyorsun beni! Bir insan, nasıl senin ettiğin kadar çok şeye cesaret edebilir de ondan sonra bir adım daha atmaya çekingenlik gösterir? Merakını öldüren şey senin hayal gücünün zayıflaması olmalı. Ya da kader tanrıçalarından kazandığın bir tek ayrıcalıkla yetinmek istemene belki bir sinirsel zayıflık yol açıyor."

"Bir tek ayrıcalık, öyle mi? Ne kadar da azımsıyorsun! Sana bir şey söyleyeyim Kudra. Her sabah uyandığımda, yaşıtlarım beş yüzyıldan beri toz olmuş savrulmuşken, hâlâ yaşıyor olduğum için sevinçten gözlerim yaşarıyor. Her sabah, ilk ışıklar senin uyuyan yüzüne düşünce, ikimizin hâlâ sevgi içinde yaşıyor olmamızdan heyecan titremeleri duyuyorum. Birbirinden tatlı yüzyıllar boyunca. Diğer çiftlerin aşkları hasta etlerinin arasında can verdikten çok sonra. Belki sana küçük, değersiz gibi görünen bu…"

Kudra onun yanaklarını kendi avuçlarına aldı (o sıra Alobar temiz tıraşlıydı… on yedinci yüzyıl modasına ayak uydurmuştu), uzanıp öptü. Sonra başını iki yana salladı, gözlerini kırpıştırıp gözyaşlarının akmasını önlemeye çalıştı. "Hayır, sevgilim. Bana inanılmayacak kadar harikulade bir şey gibi geliyor." Onu tekrar öptü. "Ama hepsi bu değil. İnsanın elinde bardak varsa, şişeyi reddetmesi mi gerekir? Şişe varsa, şarap isteyemez mi demektir? Haydi, sevgilim, hemen kaçmaya kalkışma da beni sonuna kadar dinle. Biz ilahi bilgi evinin eşiğini aştık. Bu sefer orta holde oyalanıyor, duvar kâğıtlarının güzelliğini seyretmekle vakit geçiriyoruz, evin asıl odalarını dolaşmıyoruz. Kapısından girmeyi yalnızca bizim başarabildiğimiz bu evi keşfe çıkmamak için neden direniyoruz?"

"Çünkü," dedi Alobar. "Çünkü o evin sahibi ölüm. Benim amacım kendimi ölümden kurtarmak olmuştur, yoksa onu kendi salonunda ziyaret edip birlikte çay içmek değil."

"Ölüm o evde oturmuyor. Ölüm yalnızca o evin bazı odalarına verdiğimiz bir isim. Biz yaşayanların o odalardan korkmamıza sebep, oralardan hiç geçmemiş olmamızdır."

Alobar sepeti doğrulttu, içinden bir-iki ağaç kabuğu aldı. "Bir kere daha tekrar ediyorum, benim sevgili cenaze ateşi kaçağım, bu konuda ne kadar yetkili olduğunu sana sormak zorundayım."

Kudra o anda, keşke ona Lalo'yu anlatabilseydim, diye düşündü. Nympha aslında denizciyle falan kaçmış değildi. Alobar Yunanistan'dayken ölmüştü. Huzur içinde, mutlu mutlu, şu anda Pan'ın uyumakta olduğu yatakta ölmüştü. Kudra da ölümün eşiğini aşarken onun yanındaydı. Ruhu vücuttan çıktıktan sonra izlemiş, onunla birlikte "Öteki Tarafın beyaz ışığına girmişti. O anda birden Alobar'ı düşününce geri dönmüştü. Bu olaydan sonra, artık kafasındaki ölüm kavramı değişmişti Kudra'nın. Bunu Alobar'a anlatmayı çok istiyordu, ama nympha'ya ölümünü saklayacağı konusunda söz vermişti. "İnsanlar nympha'ların yaşlandığını, öldüğünü bilmemeli," demişti Lalo. "Bunu bilmek, bizim temsil ettiğimiz çocuksu ve cinsel kavramlara ters düşer." Lalo belki kibirli davranmıştı sonuna kadar. Ama dünyaya önem verdiği belliydi. Modern dünyaya bile… Oysa, kozmik düzene sadık kalmak yerine, sözde eşit olanlar arasında bağrış çığrış dolu bir yarışı başlatan modern dünya, onun ölümünü daha da kolaylaştırmıştı.

"Dinle," dedi Kudra. "Mağaralarda yaşadık, orada her şeyi, deneyip hatalar yaparak öğrendik. Bize rehber olarak, oradaki minerallerden yayılan (belki ilahi) bir zekâ vardı. Şimdi burada, kendi dükkânımızda, maddenin çözülmesi deneylerine başlamaktan ne zarar gelebilir? Burası artık Pan'ın bir tapınağı ne de olsa. Bize yine bir şeylerin rehber olacağını kuvvetle hissediyorum. İlahi enerji yalnızca Hindistan'daki mağaralara hapsolmuş olamaz. Her yerde vardır. Yeter ki biz kendimizi ona karşı açık tutalım. Güven benim sezgilerime Alobar. Denemekten ne zarar gelir?"

"Eh, pekâlâ, bir düşünürüm," diye homurdandı Alobar. "Yaşlanma söz konusu olmamak şartıyla."

Kudra ona demir gibi bir bakış yöneltti. "Eğer bitişikteki rahipler ya da başkaları, biz, çözülmeyi keşfedemeden ya da Pan'ın parfümünün temel notasını bulamadan bizi rahatsız etmeye başlarsa, o zaman son hızla, tereddütsüz yaşlanacağım ve sana da aynı şeyi yapmanı tavsiye ederim."

Bu sözle kavgaya yeni baştan başladılar.

Kavgaları perdeleri kemirdi, pervazlardan sızdı, dışardaki kaldırım taşlarını titretti. Ne garip gelirdi başkalarına, bu maddenin çözülmesi konulu kavga kimbilir! Ya da isteyerek yaşlanmayla, keçi tanrılarla, ölümsüzlükle ilgili kavgalar! Hele de mantık çağına hazırlanan bu kentte. Descartes'ı atın bile önüne koşan bu kentte[*].

Gerçi maddenin istediği zaman maddesel özelliğini aşabileceği tartışması, Descartes'ı çeşitli mezarlarından birinde fırıl fırıl döndürmeye yeterdi; ama fiziksel ölümsüzlüğe inanabilen insan, maddesel çözülmeye inanmaktan ancak bir tek adım uzakta demektir. Kudra inanıyordu. Denemeye de hazırdı. Alobar da büyük ihtimalle inanıyordu, ama o daha kararsızdı. Korkuyordu bu işe girişmeye. Son Gülüş Vakfı'ndan Wiggs Dannyboy, Kartezyen kuşku ekolünde (yani tüm deneyim sonuçlarını, kesinlikle doğru olduğundan emin olmadıkça dikkate almamak) eğitilmiş bir insan olarak Kudra'dan oldukça farklıydı. Bir kere Hindistan'ın ip oyunlarını hiç seyretmemişti. Alobar gibi Bandaloop'ları görüp şaşakalmamıştı. Ama o da maddenin aşılması anlayışına inanıyordu. Belki de İrlandalı olduğu için inanıyordu.

Bir yazısında Doktor Dannyboy, "Atomdan küçük parçacıklar görünüşe göre sık sık çözülüp maddeleşir," demekteydi. "Bazıları aynı anda iki yerde birden bulunabiliyorlar. Normal uzay-zaman devamlılığından sıyrılıp böyle özgürleşebilmeleri, garip bir elektrik gücüne, hareket halindeki aksi yüklü varlıklar arasında görülen zeki, yaratıcı, oyuncu ve önceden kestirilmesi güç bir etkileşime yorumlanmaktadır." Doktor Dannyboy'un en az bir kere, bu enerji dolu zerreciklerden "periler" diye söz ettiği bilinmektedir, ama ne yazık ki, eğretileme yapıp yapmadığı kesin anlaşılamamıştır. Fakat kendisi ne de olsa İrlandalıdır… üstelik zamanında epey de uyuşturucu kullanmış bir insandır.

Her neyse, Doktor Dannyboy sözlerine şöyle devam etmektedir: "Bizler de atomdan, küçük parçacıklardan ve onların arasındaki boşluklardan oluşmuşuzdur. Organizmamız hem elektrik, hem kimya gücüyle çalışır. Hücrelerimiz ya da hücrelerimizin içindeki bir şey, bir elektrik çarpıntısı iletmektedir. Soluk alıp verirken, banyo yaparken, yemek yerken, sevişirken ve düşünürken, tıpkı Kudra ile Alobar'ın yaptığı gibi, hücresel amper miktarımızı değiştiriyoruz, değiştiriyoruz ve sonunda kendimizi sonsuzluk frekansında (ölümsüzlük) titreşir buluyoruz.

"Antropologlar, ilkel insanlara, nasıl olup da ateşin içinden yürüdükleri halde yanmadıklarını sordukları zaman ilkeller, antropologlara, kendi etlerinin titreşim düzeyini ateşinkine eşit bir noktaya yükselttiklerini söylemektedirler. O halde, tıpkı bunun gibi, usta bir kişinin titreşim hızını yükselterek ya da düşürerek, bir başka boyutunkine uydurması, böylelikle alıştığımız evrenden silinip bir başkasında ortaya çıkması (*çözülme*) mümkün olabilir demektir."

Dannyboy, yirminci yüzyıldan geriye bakma avantajına sahip olduğu için, Alobar'la Kudra'nın başarısını sözde açıklayabilecek bir hayli bilimsel veriyi ortaya serme ayrıcalığı vardı. Bu tür verilerin kuşkusuz birtakım yararları vardır. Hiçbir yararı olmasa bile, söz konusu çiftin ölümsüzlük metodolojisi çoğu kimseye inanılmayacak kadar basit göründüğü için işe yaramaktaydı. Sonuç, süreçten daha gösterişli olmuş, hatta uygulamada sonuç sürecin kendisi olmuştu.

İster Kudra'nın dediği gibi, ilahi bir zekânın rehberliğinden olsun, ister ortalıkta görünmeyen Bandaloop doktorlarından aldıkları doğaüstü bir ilham olsun (belki de Bandaloop'lar ilahi zekânın birer aracısıydılar) ya da ister kendi sezgilerinden doğsun, Kudra'yla Alobar mağaralarda kaldıkları süre içinde dört elemente dayalı bir program geliştirmişlerdi. Bu dört element hava, su, toprak ve ateşti. Wiggs Dannyboy'a biraz ısrar edilirse, bunların her birini teker teker ele alır, ayrıntılarına girer, Kudra ile Alobar'ın programında nasıl kullanıldıklarını anlatırdı. Doktor Dannyboy ölümsüzlük konusuna kafayı tam anlamıyla takmıştı. İnsanın canını çıkarana kadar konuşabilirdi.

Belki Dannyboy'un iddialarını daha sonra incelemek yararlı olabilir. Ama şu an için, havayı solumaya, suyu yıkanmaya, toprağı besine, ateşi de sekse bağladığını söylemekle yetinelim, daha iyi. Bu bağlantıyı kurarken, ayinsel bir biçimde ve azimle kucaklandığında, dört elementin hayatın süresini uzattığına ilişkin incelemesini desteklemek üzere işe biraz deneysel veri ve tıbbi kuram katıyordu.

Bunlara ek olarak Doktor Dannyboy bir de beşinci element getiriyordu ortaya: Pozitif düşünce. Solumanın, yıkanmanın, yemek yemenin ve düzüşmenin Alobar'la Kudra'ya bol bol fiziksel zevk getirdiğini, zevkle doygun bir organizmanın da devam etme eğiliminde olduğunu vurguladıktan sonra, yaşama isteğinin salt bir uzun ömür uyarıcısı olarak azımsanamayacağına işaret ediyordu. Hatta Doktor Dannyboy daha da ileri gidiyor, tüm ölümlerin yüzde doksanının intihar sayılabileceğini söylüyordu. Hayata karşı merak beslemeyen, var olmaktan çok az sevinç duyan kimseler, bilinçaltında hastalıkla, kazayla ve şiddetle işbirliği yapar, onları kendi üstlerine çekerler, diyordu.

Şimdilik bu kadar yeter. Kentleşmiş, teknolojiye kavuşmuş bir toplumda, yani Pan'ın öksüz çocuklarının toplandığı o evde, dört element hakkında daha fazla ya da en azından kayda değer yorumda bulunabilecek pek az insan vardır. Örneğin V'lu Jackson, bir keresinde Madame Devalier'ye,

Dört Element'in bir rock orkestrası olup olmadığını sormuştu. Ricki'ye göre ise dört element demek, kokain, şampanya, cinsel organlar ve çikolata demekti.

Paris. Nisan. Akşamın alacakaranlığı. Birkaç yassı bulut kayısı renkli gökyüzünü krep gibi sardı. Bacalardan akşam yemeği hazırlığının dumanları tütüyordu. Dumanlar kibar kadınların perukaları gibi bukle bukleydi. Bacadan çıktıktan sonra rüzgâr o saçları tarıyor, genç kızların örgüleri gibi ayırıyor, damların üzerine yayıyordu. Kestane çiçekleri, bütün gün hayranlık toplamaktan usanmış, kendi başlarına kalabilecekleri gecenin umuduyla gülümsüyorlardı. Ya da bu çiçekleri sanki birer otelmiş gibi düşünüp içlerine giren böcekler onları gıdıklıyordu. Dik bacaklı şişe mantarları öğleden beri nöbet bekledikleri şişe ağızlarından çekilirken gıcırdıyor, bacakları tutulmuş beygirler, boyunlarındaki çıngırakları şıngırdatarak pazar arabalarını eve doğru sürüklüyorlardı. Bulvarlarda ara sıra lamba ışıkları ortalığı neşelendiriyordu. Yaralı bir dil, katedral kubbelerindeki parıltıyı yalayıp süpürdü. Bir yarasa bir çankulesinden fırladı, bir somun ekmek bir fırından fırladı, saatten altı guguk peşpeşe fırladı. Her tarafta koskoca, kucaklayıcı bir yumuşaklık vardı. Pudra kadar yumuşaktı. Jüponlar kadar yumuşaktı. Fahişenin kullandığı enfiye kadar yumuşaktı.

Saat bu sefer yedi guguk öttürdü. Ortalık hemen hemen kararacağı kadar kararmıştı. Birden yumuşaklığı nal sesleri bozdu. Dört nal değil, iki nal duyulması garipti. Taş köprüde iki nal sesi duyuluyordu. Tak! Tak! Köprüde hiç hayvan yürüdüğü görülmemişti. Şeftalimsi ve pudralı yumuşaklık, etrafa yayılan kötü kokulu dumanla neredeyse şeytansı bir görünüm kazanmıştı. Kaldırımlardan neredeyse kıvılcımlar uçuşacaktı. Tak! Tak! İlkbaharın masum burun deliklerine tatsız bir koku serenadı geldi.

Pan eve dönmek için ortalığın kararmasını beklemişti. Descartes'ın abartılı cenazesinden aşırdığı perukayı eve daha bir güven içinde taşırdı o zaman. Sabahtan beri bir şey yememişti. Kent sokaklarına göre olmayan nal seslerine, çöplükler dışında hiçbir yere yakışmayan kokusuna ek olarak şimdi bir de karın gurultuları vardı. Korkunç ve kaba seslerdi bunlar. Otlardan kendine bir ip örmüş, perukayı ona bağlamış, peşinden çekerek sürüklüyordu. Yolda bu durumu görenler, perukayı rüzgâr uçuruyor sanmışlardı. Birkaç kişi peşine düştüyse de, tam yakalayacakları anda

ellerinden kaçıvermişti. Birer birer hepsi vazgeçtiler. Son vazgeçen, “Zaten kokuyor,” diye mırıldandı. Pan sonunda tütsü dükkânına peşinde perukayla vardığında, güzelim nisan akşamını cadılar bayramına çevirmişti.

Törensel bir edayla, her yanı toz ve pislikle kaplı perukayı Alobar’a uzattı. Pan’ın düşüncesine göre Alobar perukalı gezerse, ağaran saçlarını istediği kadar gözden ırak tutar, kimse de bunu fark etmezdi. O baskı kalkınca belki Alobar’la Kudra kavgayı da keserler, yuvaları yeniden mutlu olurdu.

Ama ne hikmetse Pan ev sahiplerini zaten keyifli bir ruh halinde buldu. O gün öğleden sonra, en son denenen temel nota da başarısızlığa uğrayınca, bir şarap açıp başına oturmuş, maddesel çözülmeyi gerçekleştirmek konusunda bir anlaşmaya varmışlardı.

Bir hafta oruç tuttular, her gün saatlerce meditasyon yapıp tekrar tekrar yıkandılar. Yıkanmalar arasında sevişiyorlardı, ama orgazm fırtınalarını içlerinde tutuyor, omurgalarından beyinlerine doğru yolluyorlardı. Derken bir gün öğleden sonra, nisanın yeşilliği kenti sarmışken dükkânın kapısını bir saat erken kapadılar, merdivenlerden çıktılar. İçlerinden bir tanesi o merdivenleri son defa olarak çıkıyordu.

Deney küçük oturma odasında yapılacaktı. Elbiseleri çıkarıp çıkarmama konusunu bir süre tartıştılar. Sonunda çıplaklığın, deneyde gözlemcilik yapmakla görevli olan Pan’ın aklını dağıtacağına karar verdiler. Pabuçlarını çıkardılar, ama giyinik kaldılar. Constantinople’daki yumuşacık halılara hiç benzemeyen havı dökülmüş halının üzerine karşılıklı bağdaş kurup oturdular, gözlerini yumdular ve…

Tam o anda sokakta bir patırdı oldu. Dükkânın dışında heyecanlı sesler yükseliyordu. Alobar, Pan’a, gidip bir bakmasını söyledi. “Ben Tanrıyım, uşak değilim,” diye homurdandı koca keçi. Ama yine de merdivenlerden indi.

Patırtıyı rahipler çıkarıyordu. Bir yılı aşkın zamandan beri, yani Pan buraya taşındığından beri manastırda işler hiç yolunda gitmemekteydi. Yarı ermiş rahipler sık sık erotik rüyalar görür olmuşlardı. Rüyaların şehvetli niteliği, kilisenin bekârlığa ittiği kişiler arasında olağandı, ama sıklığı günah çıkarma odasını fazla meşgul ediyordu. Bazı rahipler bu yüzden uyumak

istemiyor, gözleri kapana kapana, sinirli sinirli dolaşmayı tercih ediyorlardı. Bir kısmı da yalnız o uykular için yaşıyor, gün boyu yorgun, bitkin, çevreye ilgisiz oluyorlardı. Roma onların ıstırabına çare bulmak için buraya şeytanları def eden bir uzman yollamıştı, ama yapışkan şeytanlar onun dualarıyla alay etmişlerdi. Sonunda bir gece rüyasında o da kendini ayartmaya çalışan dişi şeytanı görünce dayanamamış, sabah uyanınca eşyalarını toplayıp Vatikan'a dönmüştü.

Başrahip de tutulmuştu aynı hastalığa. Haftada en az iki kere gördüğü şehvet dolu hayaller sonucunda uyarılıyordu. Geri kalan gecelerde, tuzağa tutulmuş tavşan, kuş yumurtalarını bütün bütün yutan yılanlar, kendi üstüne saldıran sarmaşıklar, toprak kaymaları, boynuzlu hayvanlar, geğiren akbabalar, ağaçların gövdesinden kendisine bakan sarı gözler gördüğünü günah çıkarırken anlatmıştı. Bu şeytan etkileriyle köylerde geçen çocukluğundan bu yana yüzleştiğini hiç hatırlamıyordu.

Emri altındaki rahipler de aynı kâbusların kurbanıydı. Bir yandan vücutlarına değen kadın bacaklarının işkencesine uğrarken, bir yandan da kendi yavrularını yiyen erkek ayılar giriyordu rüyalarına. Gecenin geç saatinde, Quelle Blague Sokağı'nda yaya dolaşmaya çıkan olursa, duyduğu çığlık ve inlemeler yüzünden kendini manastır önünden geçiyor değil de, ya hastane, ya genelev, ya da ikisinin karışımı bir yerin önünden geçiyor sanırdı.

Rahipler zamanla bu ortak hastalıklarının bitişikteki tütsü dükkânından kaynaklandığından kuşkulanır oldular. İşin gereği olarak dükkânda bulunan aromatik maddelere rağmen, zaman zaman pek dayanılmaz bir kokusu oluyordu o dükkânın. Başrahip buna, "Ancak köylülerin yiyebileceği garip bir et kokusu," demekteydi. Dükkânın sahipleri kilisedeki ayinlere hiç gelmiyorlardı. Hallerinde hemen hemen doğadışı sayılabilecek bir sağlıklılık vardı. Hele kadın… kadın zaten vücut oranları garip biriydi. Yürürken utanmaz biçimde kıvrıla kıvrıla gidiyordu. Rahiplerden birkaçı, geceleri rüyalarında özellikle onu gördüklerini söylemekteydiler.

Ama yine de dükkânın sahibi olan karı-koca manastır parfümerisinin iyi müşterileriydi. Hammadde bulmakta onlara yardımcı oluyorlardı. Ayrıca, rüya salgını manastıra bir yıl önce gelmişti. Oysa dükkân on yılı aşkın bir süreden beri açıktı. Yüksek rütbeli papazlar, iyice düşünüp taşınmadan kimseyi suçlamanın doğru olmayacağını ileri sürüyorlardı. Sonunda baharla birlikte, odalardaki rüyalar da aşırı bir noktaya varınca, öfkeli rahipler

küçük gruplar halinde çevrede dolaşmaya, şeytanın varlığına ait bir ipucu yakalamak için gözlerini dört açmaya başladılar.

O gün de, genç bir delikanlı dükkânın kilitli kapısına çekingen bir tavırla vururken böyle bir grup rahip çıkagelmişti.

“Burada ne işin var, çocuk?” diye sordu rahiplerden biri.

“Mal teslim ediyorum, Peder,” dedi çocuk.

“Kimden getirdin malı?”

“Cam şişe yapıcısından. Ben onun çırağıyım.” Bu son sözü pek bir gururla söylemişti.

“O pakette ne var?”

“Cam var, peder. Bir cam şişe.”

“Ne şişesi?”

“Hiç. İçi boş.”

“Ne?”

“Şişe boş. Dükkândaki kadın onu benim ustama ısmarladı. Günün birinde ben de güzel şişeler yapacağım ve…”

“Kes sesini! O şişeye bir bakmamız gerek.”

“Ama, aziz peder…”

Rahip çocuğun kulağına bir tokat patlattı. Bu iş öyle hoşuna gitti ki bir tane daha patlattı. “Göster şişeyi!”

Çocuk aklı karışmış durumda geriledi, paketini önlüğünün göğsüne bastırdı. Kulağı fahişe feneri gibi kızarmaya başlamıştı. Rahipler çevresinde halka olup onu sıkıştırdılar. “Şişe! Şişe!” diye tutturdular. Paketi çocuğun elinden kapıp çektiler, kâğıdını yırtıp açtılar. Öğleden sonra güneşi, şişenin mavimsi camını aydınlattı. Parfüm şişesi biçimindeydi. Ama ondan üç-dört kat daha büyüktü. Güneş ışığı birden, mahsus yapıyormuş gibi alanını daralttı, camın üzerine işlenmiş resme düştü. Bu sefer rengi solma sırası rahiplere gelmişti.

Bir-iki dakika sessiz kaldılar. Takkeler titredi, tespihler şakırdadı. Bir tanesi, “Bu o,” diye fısıldayabildi. Bir tanesi daha yüksek sesle, “Ta kendisi!” dedi. Üçüncüsü, “Tütsücü dükkânı ve o!” diye ekledi. “Zaten biz de hep böyle düşünüyorduk. Bunlar İblis ile işbirliği yapıyorlar!”

Şişeyi tutan rahip elini kaldırdı, onu kaldırım taşlarına atıp parçalamak niyetindeymiş gibi göründü ama… Ama, o ne inanılmaz şey! Şişe birden parmakları arasından sıyrıldı, kendi kendine uçarak uzaklaştı… ya da korkudan gözü dönmüş rahiplere öyle geldi. Kaldırımın bir buçuk metre kadar yukarısında gidiyordu şişe. Yavaşça köşeyi döndü, görünmez oldu.

Habire istavroz çıkaran, içlerinden birine bir şey olmadığı için şükredip duran rahipler, çevredeki kötü kokuyu ancak o zaman fark edebildiler. Bunun sülfür ya da kükürt kokusu olduğuna inandılar.

Pan dükkâna arkadan girdi (bir Yunanlı için normal bir davranıştı bu). Şişeyi yukarıdaki oturma odasına götürdü. Kudra uzun uzun inceledi, pek beğendi. Alobar normal zamanda rahiplere kaygılanır, fazla iri bir parfüm şişesine pek aldırış etmezdi, ama maddesel çözülme hazırlıkları onu öylesine sakinleştirmişti ki, sokaktaki olayı tümüyle kulak arkası etti, dikkatini camcının eserine yöneltti.

"Adam senin biçimine ne kadar da güzel benzetmiş!" dedi Alobar. "Evet," dedi Kudra. "Harika bir şey, değil mi? Pan, bak şu tarafında sen varsın. Ne diyorsun?"

Pan doğrudan sorulara pek cevap vermezdi. Ama bu sefer ağzından bir dizi iç çekişi peşpeşe çıktı, ayakları tepişti.

Alobar, Pan'a takıldı. "Bence bu resim sana bir iltifat!" dedi, sonra Kudra'ya döndü. "Potansiyel olarak harika bir parfüm için harika bir şişe, ama ne yazık ki artık akademik olduk. Hâlâ elimizde… ne diyordun sen ona… temel notamız yok, hem zaten üçümüz de Yeni Dünya'da tekrar maddeleşebilirsek, Pan'ın artık kokusunu maskeleyecek bir şeye ihtiyacı olmayacak."

"Ben olsam bundan o kadar emin olmazdım. Yaban ve uzak bir diyarda bile böyle bir maskeleme onun işine yarayabilir. Hem onun ihtiyacı olmasa bile ben yine de o temel notayı istiyorum. O parfümü istiyorum. Bu şişenin içine istediğimiz maddeyi doldurmak istiyorum. Pan için olduğu kadar, seninle benim için de istiyorum artık."

"Ama neden?"

Kudra şişeyi elinde yavaşça çevirdi, sonra yere, ikisinin arasına koydu. Boyu on beş santim vardı. Dibi kareydi ama omuzları yuvarlaktı. Kısa, yukarıda açılıp genişleyen bir boynu vardı. Ağzına sımsıkı oturan cam bir kapak göze çarpıyordu. Gövdesinin iki yanında birer çizgi halinde çıkıntılar görülmekteydi. Bunlar, yapımında kullanılan tahta kalıbın birleşme yerleriydi. Boynu, dudağı ve kapağı çizgisizdi. Üflendikten sonra elle biçimlendirilmişlerdi. Şişenin dibinde, göbek deliği gibi bir iz vardı. Yara iziydi sanki. Sıcakken şişeyi, boynuna biçim vermek için bir demir çubukla orasından tutmuştu camcı. Yara izi bir santimetreküp kadardı. Tıpkı insan

göbeği kadar. (1000 cc motorlu bir Harley-Davidson motosikletinin içinde bin göbek deliklik yer vardır. Bu bilgi Cehennem Melekleri'ni belki ilgilendirir, belki de ilgilendirmez.) Şişenin camı berraktı, ama içindeki saf olmayan maddelerden ötürü camın rengi hafif maviye çalıyordu, içinde ufak kabarcıklar, dalgalar ve taş kırıntıları vardı. Bir yüzünde oval bir "çerçeve" vardı. Kaygısız edası, rahatlıkla sergilediği boynuzları, ağzına dayalı flütü ve kıllı alnını saran sarmaşık giysisiyle çerçevenin içinde duran, Bay Keçi Ayak'tan başkası değildi.

Şişe ikisinin arasında duruyordu. Kudra onun üzerinden konuştu. "Bir an farzet ki Öteki Taraf'a yolculuğumuzda birbirimizden ayrıldık. Eğer üzerimizde benzersiz, sadece bize ait bir kokunun izi olursa, ışık bulanık da olsa, görüşümüz bozuk da olsa, biçimimiz değişmiş de olsa, ölümün odalarında kaybolmuş da olsak birbirimizi yine de bulabiliriz."

Bu tür konuşmalar Alobar'ın hiç hoşuna gitmeyecek, karamsar konuşmalardı. Keyfi kaçmadan şu deneye başlamayı önerdi. Gözlerini tekrar yumdular, soluklarını daire çizen bir yörünge üzerine topladılar. Kudra'nın planı, vücutlarındaki sıvılar, görünen dünyanınkinden daha düşük bir hızla akana kadar kendilerini yavaşlatmak, titreşimlerle birleşip bir çatlaktan geçmekti. Hangi çatlak? Tabii Hintlilerin ip oyununun tepesindeki çatlak. Tamam. Alobar da deneyecekti. Ne de olsa, onun amacı hep "eksiksiz" olmak olmuştu. Bir tek bu dünyada yaşarsa, dünya ne kadar yuvarlak olursa olsun, eksiksizlik iddiasında bulunamayacağının farkındaydı. Ateistlerin pikniğine yakalanmış peygamberçiçeği kadar sinirliydi; ama yavaş yavaş sakinleşti, dikkatini topladı, yerçekimine olan ilgisini bir kenara bıraktı ve bedensel işleyişlerini frenledi. Kendini deneye tam anlamıyla bırakacağı sırada Kudra'nın "O şişe dolmalı," diye fısıldadığını duydu.

Oda tümüyle sessizdi. Derken Alobar'ın kulaklarında bir çınlama başladı. Bu ses kuşkusuz merkezi sinir sisteminden geliyordu. Ama o, sanki kulaklarımda küreler birbirine çarpıyor, diye düşündü. Gözkapaklarının ardındaki karanlığa yıldızlar doluşmuştu. Başlangıçta bir albinonun sırtındaki sivilceler gibi solgun ve soğuktular, ama sonradan parlaklaştılar, irileştiler, birden bir dikiş sepeti dolusu alev alev düğme, başından aşağı dökülür gibi oldu, Büyükayı da yıldız pençesiyle onu tırmıkladı.

O hiç hareketsiz, sanki gökevindeymişçesine kendi içinde oturmayı sürdürdü. Ne kıpırdıyor, ne gözlerini aralıyordu. Nabzı da atmıyor, soluk da almıyordu. Kalp atışları yavaşladı, yavaşladı, sonunda kovuğunda donar gibi oldu. Ciğerleri sünger gibi hareketsizdi. Tekerlek döndü, döndü, sonra durdu. Oksijen baloncukları, tekerlekten aşağı kayıp, buldukları yemin üzerine üşüşen susinekleri gibi durgun kanının yüzeyine yayıldı. Kafası, kulakları hâlâ çın çın ötüyordu. Kendini çok hafif, çok gevşek, çok kocaman hissetmekteydi. Vücudunun işleyişi ne kadar durgunlaşırsa, kendisi o kadar irileşiyormuş gibiydi. Bu yeni girdiği durumda, süresiz bir ilerleme varmış gibi geliyordu ona. Hareket etmeksizin yer alan bir ilerleme.

İpleri çözülüyordu. Bundan emindi. Kemiklerini artık et çevrelemiyor, toz bulutları, sinekkuşları, yusufçuklar ve parlak pervane böcekleri çevreliyordu. Ama dengesi öyle mükemmeldi ki, hiçbir korku hissetmedi. Büyüktü, çoğuldu, dinamikti, ebediydi Alobar.

Birden düşmeye başladı. Aşağıya doğru değil, dışarıya doğru. Ufuktan öteye doğru… sanki dünyanın gerçekten bir kenarı varmış gibi. Bu düşünce aklına gelince hayatı gözünün önünden geçmeye başladı. Kendini bebekken gördü. Annesinin memesini emiyordu. Çocuktu. Çam yaprakları arasında yuvarlanıyordu. Gençti. Nehirlerde yüzüyordu. Katıldığı savaşlar birer birer gözünün önünden geçti. Miğferinin çevresinden dumanlar tütüyordu, elbisesinin sağ kolu kan pıhtısından sertleşmişti. Tahtta gördü kendini. Bir tilkinin derisini yüzerken gördü: Kupayı ağzına götürüp mayalı baldan yapılan içkiden içiyor, Alma’nın kısa, sarı saçlarını ayırıyordu. Alma’dan sonra Ruba, sonra Frol. İşte kulenin üzerinde kış mehtabı, kakım kürküne sarınmış, nöbetteydi. Şu yanda da haremin aynası duruyordu. Aynada kendi genç sakalı… içinde hiç gümüş tel yok… biraz ilerde sihirbaz Noog bir tavuğu ikiye kesiyor. Karşıda Wren, dudaklarında öğütler tıpkı tükürük baloncukları gibi. Ve… ah, ne güzel, av köpeği Mik, çenesini sarkıtmış, kuyruğunu sallıyor. Alobar köpeği kucakladı, yüzünü onun kürküne gömdü, tam o sırada olağanüstü güçlü bir koku onu geri döndürdü.

İlk duyduğunda koku çirkin ve rahatsız ediciydi, ama ikinci, üçüncü soluktan sonra pek rahatsız etmiyor, fena gelmiyordu. Alobar dördüncü, beşinci solukta onu beğendi bile. İçinde tanıdık bir etken, koku alma sistemini gıdıkladı. Kendi kendine söylendi; o hafif, gevşek, geniş, düşüp duran kendine… “Ah, yaz sonu gelmiş, köpekler tarlalara dalmışlar.”

Hayatı gözünün önünden geçmeyi sürdürüyordu. Ama o Mik'le olan karşılaşmasına sarılmış, bir bakıma donmuş, o tanıdık koku da onu büsbütün dondurmuştu. "Tamam işte!" diye bağırdı. "Tamam işte!" Kendi zamanına öyle gömülmüş, dıştaki zamandan öyle uzaklaşmıştı ki, odada hiç sesi çıkmadı. Ama o içinden, "Galiba buldum artık onu!" diye bağırmayı sürdürüyordu. Bunu öyle bir güçle haykırmaktaydı ki, soluk tekeri yeni baştan dönmeye başladı, kalbi hızla çarptı ve yörüngesi geriye doğru döndü. Alobar son hızla geri dönerken yıldızlar omuzlarına saç kepeği gibi dökülüyor, kendisi ağırlık kazanıyor, büzülüp sıkışıyordu. Sonunda gerçeğin çanağının kenarına varıp içine yuvarlandı. Plazmasının pompası ağırlaştı, gözleri sanki görünmez bir tutkalla kapanıp yapışmıştı, ama sesi sonunda odada duyulabilecek biçimde çıkabildi. "Kudra! Buldum onu."

Pancarın kendine özgü bir kokusu vardır. Gerçi yaprakları, sapı ve o ünlü kırmızı kökü burna pek etki yapar denilemezse de, ağustos ayı dolaylarında bitkiler tohuma kaçarken batıcı, benzersiz bir koku çıkarırlardı. Gaz halinde bir anahtarın atmosferi sola doğru çevirmesi, onu yeni biçimlere yöneltmesi gibi bir şey. Köpekler ağustos ayında pancar tarlalarına daldıkları zaman polen tozları onların kürküne yapışır, evlerine döndüklerinde öyle bir kokarlardı ki! Alobar bu garip kokuyu ancak geçen zamanın yok edebildiğini hatırlıyordu. Garip demek de doğruydu. Çünkü burun bir kere o ilk şoku atlattıktan sonra, koku artık pek de fena gelmiyordu. Yeterince sulandırıldığı zaman da verdiği zevke dayanmak güçtü.

Yeni açılmış arı kovanından yayılan koku nasıl insana utanç duygusu verecek kadar mahrem bir kokuysa (hangi arıcıya isterseniz sorun), pancar poleni de tıpkı öyleydi. Bu kokuda biraz kişisel, biraz ilkel bir yan vardı. Mayalanmakta, boşalmakta olan arı kovanının iç haznesinden çıkan küflü kokuya benziyordu denilebilir. Ama pancar poleni, balın ikinci, arı sütünün üçüncü, nektarın da (x)'inci kuvvetidir. Dünyanın arıcı bezlerinden çıkan yoğun salgılar, tarih kadar eski gelin odalarının, zamanın yarı yaşındaki mahremiyetlerin kokusunu getiriyordu.

Doğaya ait tuvalet masasının üzerindeki kargaşalık arasında onunla yarışacak başka hiçbir koku yoktu. Ne afyon, ne esmeramber, ne de çürümekte olan balın kendisi. Pancar poleni insanı hayran bırakan karmaşasıyla paradoksun kokusuydu. Yang ve Yin'in kaynaşmasıydı. Hayat ve ölümün mutlak sebzedeki bileşimiydi. Alobar, kusursuz parfümün

yapımında eksik olan zincir halkasının o olduğunu sezgileriyle biliyordu. “Bizim temel notamız pancar,” dedi. “Neden bunu daha önce düşünemedim?”

Belki de hakkı vardı. Pancar polenindeki kas, kuvvet ve direnç, hem yasemini kucaklamaya, hem onu kötüleyenlere meydan okumaya yeterdi. Nadir bulunan bilge kocalar gibi, o da hem dişisine sahip olacak kadar güçlü, hem de ona özgürlüğünü verecek kadar güvenliydi. Pan’ın kokusu, hayvansal davranışın karanlık ve çarpıntı verici esansıysa, pancar kokusu da onun çiçeksel karşılığıydı. Hayvanın cinselliğiyle bitkinin polenizasyonunun koku alma sisteminde dengelenmesiydi. “Kudra, sanıyorum buldum!”

“Kudra.”

“Kudra!”

Alobar büyük bir çabayla gözkapaklarını araladı, ışık gözlerini çok fena kamaştırdı, ama acısı çabuk geçti. Gözlerini kırpıştırdı, bakışlarını odaklaştırmaya çalıştı. Yavaş yavaş çevredeki duvarlar belirlendi, peşinden şömine, perdeler, mobilyalar ve ayakları dibinde duran boş şişe ortaya çıktı. Ama ne yazık ki Kudra görünürlerde yoktu. Alobar gözlerini hızla kırpıştırdı, yumruklarını gözlerine sürüp ovaladı. Görüşü normale dönmüştü. Sorun orada değildi. Güneş batmaktaydı ama oda yine de oldukça aydınlıktı. Sorun orada da değildi. Kudra gitmişti.

Bazı bireyler için hayat çok sıkı bir cenderedir. Bu bireylerden bazıları, Alobar gibi, oflayıp puflayıp o cendereyi biraz genişletmeye çalışırlar. Bazıları da, Kudra gibi, kapağını aralayıp dışarıya hoplamaya uğraşırlar.

“İkiniz de gidiyordunuz,” dedi Pan köşedeki yerinden. “Sen durdun ve geri döndün. O gitti.”

Alobar deneye hemen yeni baştan başlamak istedi. Bundan daha doğal bir şey olamazdı. Kudra her neredeyse, o da onun yanına gidecekti. Ama düşününce, kendi doğal yapısına döndü, onun gelmesini beklemeye karar verdi.

Karanlık bastırıyordu. Oturma odasında mumları birbiri ardından yaktı. Bu parlak ışığı gören rahiplerin ne düşüneceğine hiç aldırmadı. Eğer Kudra’nın bir zerresi göz kırpmaya kalkarsa onu kaçırmak niyetinde değildi. Gece yarısı olup da hâlâ çene gamzesi bile belirmeyince, Alobar panik ve rahatlamanın çeşitli düzeylerinden geçmeye başladı. Panik duygusu, Kudra’nın belki de temelli gitmiş olacağından kaynaklanıyor; rahatlama, kendisinin kaybolmamış olmasından ileri geliyordu.

Şafak sökerken mumların hepsini üfleyip söndürdü. Her bir mum, dikkatsiz değirmen işçilerinin parmaklarına benzemişti. Alobar bu sefer gün ışığında nöbet tutmaya başladı. Pan'ın gürültülü horlamasına rağmen, pazar yerine gitmekte olan arabaların gıcırtısını, kuşların ötüşünü, rahiplerin dükkânın önünde gidip gelişini duyabiliyordu; ama Öbür Taraf'tan bir tek çıt bile gelmiyordu. Kudra'nın dikkatini çekebilmek için son bir çabayla onun bıraktığı sol ayakkabıyı aldı, yaktı, tüttürüp içti.

Kudra'nın sol memesi kadar bir halka üflediği sırada… (ne kadar utanç verici!) jandarmalar çıkageldi. Alobar'ı tutuklayıp büyücülükle, münkirlikle, şeytana tapmakla, sihirbazlıkla suçladılar, parfüm şişesine de kanıt olarak el koydular.

Bastille'e girmek, görünmez Pan için tereyağından, kıl çekmek kadar kolaydı. Tutuklamadan sonra, daha yirmi dört saat bile geçmeden, kırbaçlar harekete geçmeye vakit bulamadan, Pan, Alobar'ı kurtarmış, şişeyi de geri almış, iz olarak da korkunç bir kokudan başka bir şey bırakmamıştı.

Derhal tütsü dükkânına dönmek üzere yola koyuldular. Dükkânın kepenkleri kapanmış, kapının önüne çapraz tahtalar çivilenmişti. Arka taraftaki bir pencereye çakılan tahtaları söküp çabucak üst kata çıktılar. Oturma odası bıraktıkları gibiydi. Kudra'nın sağ ayakkabısı ince halının üzerinde ters dönmüş, yatıyordu. Issız bir kıyıya vurmuş tekneye benzer hali vardı.

Saat daha sabahın dördüydü. Ama mumlar şimdiden manastırda ışıklarını hareketlendirmişlerdi. Sola, sağa, göz kırp, parılda, sola, sağa parılda, göz kırp. Alobar oradan bir an önce kaçması gerektiğinin farkındaydı. Ama kaçmadan önce, koku imal malzemesinden taşıyabileceği kadarını topladı, Kudra'nın ayakkabısının içine bir not koyup, kendisini Bohemya pancar tarlalarında aramasını yazdı.

Alobar'a göre Kudra'nın tekrardan maddeleşmeyişinin birkaç nedeni olabilirdi. Bunlar kısaca şöyleydi:

(1) Bir kere kenarı aştıktan sonra (Alobar onun geçirdiği tecrübenin de kendininkiyle aynı olduğunu varsaymaktaydı) Kudra düşmeye devam etmiş olabilirdi. Giderek daha hafiflemiş, daha gevşemiş, daha genişlemiş, sonunda hiçlik noktasına ya da her şeylik noktasına varmış olabilirdi. O zaman artık gösterişli bir biçimde "ölü" ya da en azından geri edinilemez bir hal almıştı.

(2) Yaşamayanların dünyasında annesiyle babasını, ipçi Navin'i, terk ettiği çocuklarını bulmuş olabilirdi. O konuda sürekli pişmanlık duyduğunu Alobar da biliyordu. (Kudra'nın son çabalara rağmen gebe kalmayışı konusunda, Alobar gizliden gizliye kendini suçlamaktaydı, ama hiçbir on yedinci yüzyıl erkeği bu konuda bir itirafta bulunamazdı tabii. Belki de Kudra'nın yedi yüzyıldan bu yana kullandığı yaban fesleğeni bünyesinde yeterince tortu bırakmış, bu tortular her gelen spermin kafasına pat diye vurup onu yok etmeyi başarıyor olabilirlerdi. Bu durum daha uzun süre de devam edebilirdi.) Eğer durum böyleyse belki Kudra bir süre maddeleşmeyi istememiş olabilirdi. Belki de hiçbir zaman istemezdi.

(3) Kudra güven içinde Öteki Taraf'a varmış, Alobar'ı orada arıyor olabilirdi. Alobar'ın çözülme sürecinin yarıda kesildiğini bilemeyeceği için, belki onu kaybettiğini sanıp korkuyordu.

(4) Belki de Kudra Öteki Taraf'a varmış, fakat orada kaybolmuştu. Belki de geri dönmeyi çok istiyor, yolunu bulamıyordu.

(5) Maddesel çözülmeyi istemelerinin amacı, Atlantik'i aşmak olduğuna göre, belki Kudra doğrudan o tarafa geçmiş, Pan'la Alobar'ı Yeni Dünya'da bekliyordu.

Eğer onu durduran, bu nedenlerden birincisiyse, Alobar'ın tek yapabileceği üzülmekti. Ama eğer sebep İkincisiyse, o zaman elinde bir meşale taşır, içindeki sevginin günün birinde onu geri döndüreceğini umardı. Üçüncü ve dördüncü ihtimaller, belki Alobar'ın da çözülmesini gerektiriyor, belki de gerektirmiyor olabilirdi. Ama her iki durumda da sonunda birbirlerini bulmalarının, o çoktan beri aradıkları parfüm sayesinde gerçekleşeceğini seziyordu Alobar. Zaten eğer ihtimallerin beşincisi doğruysa, Kudra Yeni Dünya'ya geçmiş de onları orada bekliyorsa, o zaman parfüm çok daha lazımdı. Hem keçi kokusunu önlemek için, hem de görüşmeleri doğal ya da doğaüstü nedenlerle engellenirse birbirlerini yine de bulabilmek için.

Eh, hiç değilse parfümü yapabilecekti Alobar artık. Yoksa yapamayabilir miydi? Bohemya yolunda yürürken sırtladığı torba içindeki kavanozlar, tüpler, eritme kapları, sanayi boyu mumlar, ağaçkavunları, yasemin yağları ve bir yüzünde Pan'ın resmi olan beş onsluk şişe kadar, bu soru da ağırlık veriyordu ona…

Pancar hasadı, tam takvimini tutturmuştu o yıl. Temmuzun sonuna doğru köylüler sabahtan akşama kadar tarlalarda çalışıyor, gezegenin çamurundan sakallı ceninler çıkarıyorlardı. Kokkömürüyle dolu sepetler ve put gözleriyle dolu çuvallar taşıyan kağnılar durmadan köylere gidip gelmekteydi. Alobar tepenin yamacında, çalıların arkasına saklanmış, durumu kontrol ediyordu. Bir gözü de batıya giden yolda, oradan kopup gelebilecek afyon tenli, geniş kalçalı bir kadını, jelatine bulanmış bezelyeleri, meyankökü sosunda gidip gelen saten bir gemiyi görmeyi umuyordu.

Hasat sonuna yaklaştı, kadın gözükmedi, ama Bohemyalı çiftçiler eskiden beri yaptıkları gibi birkaç tarlalık pancarı sökmeden bırakıp gittiler. Bunlar gelecek yıla tohumluk olacaktı. Sağda solda, bazen de birbirinden kilometrelerce uzakta pancar tohumu bulunabiliyordu. Alobar bölgeyi dolaştı, hâzinenin nerelerde olduğunu işaretledi. Oysa, ağustos ortalarında burnu onu polenlerin bulunduğu yere gözü kapalı bile götürebilirdi.

Alobar'la Pan gece karanlığında bitkilerin tepesinden yapışkan tozları topladılar, kavanozlara doldurup çalıların arasına sakladılar. Dikenler ayaklarına takılıyor, gözlerine batıyor, Pan'ın tüylerini, Alobar'ın giysilerini çekiştiriyordu, ama her gün, sabaha karşı kendi kovuklarına varıyor, stoka iki kavanoz daha ekliyorlar, sonra da uykuya yatıyorlardı. Ökseotları onlar uyurken üstlerine tatsız bir sıvı damlatıyordu. Bir örümcekler ordusu, vücutlarını tepeden tırnağa kaplıyor, mantarlar üstlerine, başlarına lekeler yapıyordu. Pan sanki böyle yerlerde yaşamak için doğmuşçasına rahat uyuyordu. Alobar da aldırış edemeyecek kadar yorgundu. Kâbuslu rüyaları hep Kudra'yla doluydu. Uyanık yattığı zaman, keçiden doğru gelen koku bulutlarını ve pancar polenlerini kokluyor, iki kokunun birbirini sıfırladığını hissedip mutluluktan uçacak gibi oluyordu.

Bir düzine kadar kavanoz dolduktan sonra tepelerin yukarılarına doğruldular. Duman çıksa bile, kimse fark edemezdi orada. Pan humuslu toprağa uzanmış, flütünü (Alobar flütü çantasına koyup yanına almıştı ve Pan'ın şarkısı bütün hayvanlara heyecan veriyordu) çalarken Alobar kendine ilkel bir laboratuvar kurdu. Pancar polenini haşlayıp gri, yapışkan bir öz çıkardı. Bu, Büyük Koku Operası'nın kirişlerini yerinden oynatacak bir temel notaydı.

Öz hazırlandıktan sonra, Alobar pantolonunu çıkarıp içindeki orman bitleriyle pirelerini silkeledi, yüzünü kaynakta iyice yıkadı, Rus sınırındaki büyük kente doğru yola koyuldu. Orada usta bir votkacının oturduğunu

biliyordu. Pan, malzemeye göz kulak olmak üzere laboratuvarın başında kaldı. Hızını kesebilecek zayıf tanrı yanında olmayınca Alobar büyük kente bir haftada vardı, votka ustasını buldu, o da Alobar'ın son Fransız altını karşılığında pancar özünü damıtmayı kabul etti. Bu iş bir aya yakın zaman aldı ve Alobar'ın pek canı sıkıldı.

Sonunda iş bitince, Alobar, sağlam ve uzun bir sopanın iki ucuna birer galonluk iki testi dolusu damıtılmış özü bağladı, sopayı omuzlarının üstüne oturttu, tırısa kalkıp dönüş yoluna koyuldu. Taşıdığı yük bu kadar önemli olmasa, dört nala da koşardı. Kudra'yı pek merak ediyordu. Acaba kendisi yokken dönmüş olabilir miydi? Pan bıraktığı yerde miydi? Çekip gitmiş olabilir miydi? Doğrusu Pan, kokusunu saklamak ve kendisini Yeni Dünya'ya götürmek için yapılan parfüme, gücü yettiği kadar yardımcı oluyordu, ama pek de hevesli denilemezdi. Hiç sesi çıkmıyordu. Mesafeli, aklı başka yerlerde, tek başına gibiydi. Görünmez olmasına rağmen öyle bir şok içindeydi ki, yaptığı hiçbir şey Alobar'ı şaşırtamazdı. Ama yine de ona güvenmek zorundaydı. Başka çaresi yoktu. Ne yemek için, ne de uyumak için duruyordu. Kafasında olabilecek felaketler birbirini kovalamaktaydı. Bir zamanlar, bu bölgelerde kral olan adam, şimdi kırların ortasında, yırtık pırtık giysileri içinde koşturuyor, her adımda çizmeleri biraz daha parçalanıyor, yeni bıraktığı sakalı, rüzgârda Çinli sakalı gibi uçup duruyordu.

Bereket versin kamplarına bir şey olmamıştı. Pan oradaydı. Flütüyle bir de geyik davet etmişti. Hayvan çalılara doğru kaçarken Alobar sırtındaki sopayı indirip testileri yere bıraktı. “Oldu bu iş,” dedi, yere yıkıldı, kâbuslu uykusunda hep karısını gördü.

On iki saat sonra uyandı ve hemen pancar poleni özünü, yasemin yağı ve ağaçkavunu esansıyla karıştırmaya koyuldu. Bunu değişik oranlarda deniyordu. Beş günlük deneylerden sonra, ideal saydığı karışıma ulaştı. Bir ölçü pancara yirmi ölçü yasemin, iki ölçü ağaçkavunu. Bu oran ona K23 adını ilham etti. K harfi Kudra'yı temsil ediyordu.

Tıpkı pençesine inci kıstırmış ıstakoz gibi tutuyordu pancar, yasemini avucunda. Ne eziyor, ne de parçalıyordu. Pancarın yasemini kaldırışı, sağlam yapılı bir erkeğin bir balerini kaldırışını hatırlatıyordu. Ve her ikisi de ağaçkavununun verdiği işaretle çıkıyordu sahneye. Sanki yasemin güzel bir tablo koleksiyonuymuş gibi, pancar onu burun galerilerinde sergiliyor,

yangına ve hırsızlığa karşı sigortalıyor, onuruna bir de parti veriyordu. Davetiyeleri postalayan da ağaçkavunuydu.

Eğer Alobar'ın burnu doğru söylüyorsa, K23, Pan'ı olduğu yerde durdurmuştu. Onun üzerine, yer yer incecik, yer yer ağır işlemeli bir pelerin atmış gibiydi. Keçi kokusu da o pelerinin altından ne kadar uğraşırsa uğraşsın dışarıya sızamıyordu. "Acaba benim hayalim mi bunu bana bu kadar etkili gösteriyor?" diye merak etti Alobar. "Belki de öyle istediğim için öyle geliyor bana." Objektif bir deney yapmaktan başka çare yoktu.

Alobar bir galonluk K23'ü bir torbaya koydu, pancar poleni özünden kalanı (yaseminle ağaçkavunu bitmişti) onun yanına yerleştirdi, Kudra'nın tasarımını yaptığı boş şişeyi, yolda yiyecekleri birkaç kızarmış pancarı da aldı, sonra yol arkadaşının masum görünümlü flütünü de torbaya soktu. Alobar ve pılıpırtısı, hızlarını Pan'ın adımlarına uydurdular. Bu sapa yerlerde köylülerin hâlâ Pan'a biraz saygısı vardı. Bu yüzden onun da adımına bir zindelik gelmişti. Yönleri Fransa'ya doğruydu. Her köye yaklaşırken Pan'ın üzerine yeniden K23 damlatıyorlar, sonra Pan öne düşüyordu. Alobar onu dokuz-on metre geriden izlemekteydi. Pan yolda gelip geçenlerin mümkün olduğu kadar yakınına sokuluyordu. Bohemya'dan Paris'e kadar, aldıkları sonuçlar hep aynı oldu.

Görünmez Pan yanlarından geçerken insanlar kaşlarını kaldırıyor, burunlarını oynatıyor, yüzlerine gizleyemedikleri bir haz ifadesi oturuyor, başlarını kokunun geldiği tarafa çeviriyorlardı. Daha bu hareketin ortasına varmadan, ifadelerine bir utanç gelip yerleşiyor, sonra hafif kızarıp başlarını geri çeviriyorlardı. Hızlı adımlarla oradan uzaklaşıyordu insanlar. Sanki böyle bir kokunun kaynağına bakmak fazla mahrem bir şeymiş gibi kaçıyorlardı. Dudakları istemeyerek ayrılıyor, yüzlerine bir gülümseme geliyor, birkaç metre yollarına devam ettikten sonra daha fazla karşı koyamıyor, durup yavaşça arkalarına bakıyorlardı. Bu arada durmadan gülümsüyorlardı, ama baktıkları zaman kokunun kaynağının bir köşeyi dönüp yok olduğuna inanıyorlardı. Uzaklaşırken pek de üzgün görünmüyorlardı. Besbelli kafalarında bir hayal vardı. Zihinlerinden bir ota sürtünen cinsel organın uyandırdığı duyguların hayali geçiyordu.

Alobar bu işin uzmanı olmamakla birlikte, benzersiz ve şaşırtıcı bir parfüm yapmış olduğunu anlıyordu. Bu kokunun yaratacağı imkânlar, kokunun kendi değerini kat kat aşacağa benziyordu. Sabah yıldızına şükürler olsun! Oysa onu sırf tanrının kokusunu bastıracak bir çare olarak

düşünmüşlerdi. Kudra bilmişti bunu daha önceden. O parfümü Pan için olduğu kadar, Alobar'la kendisi için de istediğini söylemişti.

Paris'in eteklerine vardıklarında bir taş köprünün dibine oturup dinlendiler. Kente girmeden önce karanlığın bastırmasını bekliyorlardı. Alobar mavimsi şişenin içine K23 doldurdu. Ta ağzına kadar. Sonra kapağını ağzına oturttu, şişeyi kaldırıp kendi ıslak yanaklarına dayadı.

Eylül sonlarıydı. Kırağılar başlamıştı. Alobar'la Pan büyük kente girdiler. Solukları hep bir adım önlerinde gidiyordu. İnsanın soluğuyla tanrının soluğu eş gibiydi gece ışığında. Ama ayak sesleri çok farklıydı birbirinden. Alobar'ın çizmelerinin pat pat sesi nerede, Pan'ın nallarının sesi neredeydi! Ama kaldırım taşlarında ikisinin de yönü birdi.

Tütsü dükkânını bıraktıkları gibi buldular. Tahtalarla çivilenmiş ve kapısına haç asılmış durumda. Besbelli rahipler buradan uzak duruyorlardı. Alobar, komşu parfüm atölyesi/birahaneye uğramış olsa, başrahibin o sanayii Guy LeFever adlı bir parfümcüye satmak üzere pazarlığa oturmuş olduğunu görecekti. LeFever, "Acaba tütsücü dükkânının sahibini bulup orayı da satın alabilir miyiz?" diye soruyordu. Duyduğuna göre dükkânın malı pek boldu ve şu sıra çalışır durumda da değildi. Ama başrahip son birkaç zamandır geceleri daha iyi uyuduğunu bildiğinden, riske girmek istemedi, ellerini ovuşturarak bağırdı. "Hayır, hayır, peşine düşmeyin onun!"

Alobar elinden geldiği kadar sessiz, arka pencerenin tahtasını gevşetti. Pan'la ikisi içeriye süzüldüler. Merdivenleri çıkarlarken Alobar'ın kalbi, Pan'ın nallarından daha çok ses çıkarıyordu. Oturma odasının kapısı açılırken gıcırdadı. Alobar o kapının daha önce gıcırdadığını hiç hatırlamıyordu.

O gece sözüm ona dolunay olmalıydı, ama içeride bir damla ay ışığı bile yoktu. Belki de aydede o geceyi Versailles'da geçirmeye karar vermişti. Her neyse, Alobar odanın hiç değişmediğini anlamak için ay ışığına falan ihtiyaç duymuyordu. Sokağın soluk feneri yetiyordu içerideki acıklı tabloyu aydınlatmaya; kendi bıraktığı not, ayakkabının teki, birikmiş toz topakları…

İçeriye girmek istemedi. Kapının eşiğinden uzanıp K23 şişesini orta yere koydu, cam kapağını açtı, kapıyı hemen kapattı. Sanki kapının kapanırken çıkardığı rüzgâr, kokuyu Öteki Taraf'a daha hızlı götürmeye yararmış gibi.

Öpüşmeyi çok geç öğrenen bu adam, Kudra'yı defalarca öptüğü yatakta uyanık yatıyordu. Ağlıyor, uyukluyor, uyanıp tekrar ağlıyordu. Onun siyah saçlarının kokusu sinmiştir diye hayal ettiği yastığı yüzüne bastırmış yatarken sabahın ilk ışıkları da yükseldi. Birlikteliğin lekeleriyle dolu çarşafların arasından sıyrılıp ayağa kalktığında vakit öğle olmuştu. Sakalında tuzlar, gözlerinin kenarlarında beyaz gözyaşı lekeleriyle, şişeyi almak üzere yalınayak oturma odasına gitti. Pan da kalkmıştı. Ona da koku sürmek gerekiyordu.

K23 yem olarak işe yaramamıştı. En azından, şimdilik yaramamıştı. Alobar gece boyunca o odada hiç ses duymamıştı. Kapı gıcırdayarak açıldı. Not hâlâ bıraktığı yerdeydi. Acıklı ayakkabının altında. Ama… o ne! Ayakkabının içine sokmamış mıydı kendisi notu? Hem sonra, ayakkabıyı halının tam orta yerine bırakmamış mıydı? Şimdi ayakkabı hafif sağda duruyordu. Şömineye yakın yerde!

İnatçı bekârın elindeki düğün davetiyesi gibi titreyerek ayakkabıyı inceledi, notu aldı, açıp bir kere daha okudu. Her ikisini de tekrar tekrar elden geçiriyordu. Burnuna götürüp kokladı bile. Ne bir işaret vardı, ne bir koku… hiçbir değişiklik yoktu. Ama bunlar yerlerinden oynatılmıştı. Alobar emindi bundan. Sorun başkaydı. Bu gece mi oynatılmışlardı? Eğer öyleyse, koku yine de yem görevini yapmıştı. Yoksa geçmiş beş ay içinde bir zamanda mı oynatılmıştı? Gece ışık öyle zayıf, kendi duyguları öyle yoğundu ki, bu küçük ama önemli yer değişikliğini fark etmemiş olabilirdi.

Ayakkabıdan da, kâğıttan da bir şey anlayamayınca milim milim odayı incelemeye başladı. Önce halıya baktı. Hiçbir şey yoktu halıda. Duvarlar da boştu. Bakışları şömineye döndüğü zaman omurgası sarsılarak doğruldu. Şöminenin üzerindeki mermer rafta, Kudra'nın sevgili gümüş çaydanlığının yanıbaşında, tozun üzerine parmakla bir yazı yazılmıştı.

Evet, birisi parmağının ucuyla mermerin üzerinde duran kürk kalınlığındaki tozları silerek yazı yazmıştı oraya. Yazı tanıdık gibiydi, ama Kudra'nın el yazısına da benzemiyordu. Onun yazmasını bildiği tek lisanda da yazılmış değildi. Kudra sonunda okuyup yazmayı öğrendiği zaman Fransızcayı öğrenmişti. Şöminenin üzerindeki kelime ise İskandinav dilindeydi. Alobar'ın klanının, savaşları, ayı avlarını, pancar hasatlarını, kırılan aynaları anlatmak için kullandığı dildeydi. El yazısı da o klanda okuyup yazmayı bilen tek kadının tipik yazısıydı: Wren'in yazısı…

Alobar uzun süre orada durdu, düşmemek için şöminenin kenarına tutundu. Dil ve el yazısı onu öyle bir şoka sürüklemişti ki, memnun

olduğunu bile düşünemiyordu. Sonunda harflere baktığı zaman şaşkınlığı daha da arttı. Bu kelime bir fiildi, bir ünlemdi, bir emirdi… bildiğimiz dillere çevrilmesine de olanak yoktu. En yakın çevirisi ancak şöyle olabilirdi:

Hafifle!

Hafifle, demek! Alobar oyalanmaması gerektiğini bildiği halde, Pan'ın bütün karşı çıkmalarına rağmen, o evde bir hafta kaldı, kuru ekmek ve küflü peynirle yaşadı. Her gece K23 şişesini açıp oturma odasında yere bırakıyordu, her sabah oraya koşup tozlarda mesaj arıyordu. Bulamadı. Yani bir tek mesaj vardı: *Erleichda*. "Hafifle!"

Alobar son yeşil peynir kırıntısının, Pan'ın görünmez ağzına girip kayboluşunu seyrederken, sokaktan İsa'nın ilahilerinden biri duyuluyordu. Kendisi de dükkânın parfüm malzemesinden bir kaç kuru çiçeği ağzına atıp çiğnedi. Tadı berbattı. Tükürdü, koluyla sakalını sildi ve sordu: "Akşam yemeğinde ne yiyeceğiz? Perdeleri mi?" İyi ki bu sözü, bitişikte başrahiple pazarlığını bitirmiş olan Guy LeFever duymadı. Duymaya da niyeti yoktu. Ama Alobar, rahiplerden birinin, er ya da geç bu evden birtakım sesler duyacağını biliyordu. Ya da pencerede göreceklerdi onu. Üst kat pencerelerine tahta çakılmamıştı. Bu ihtimali düşününce boş midesi zincirlerini şakırdatır gibi sesler çıkardı.

---

* Des cartes: Arabalar; düşünür Descartes'la aynı biçimde okunur (ç. n.).

Orada çaresizlik ve umutsuzluk içinde oturuyordu. Birden Pan'ın elinin kendi elini tuttuğunu hissetti. Tanrı daha önce hiç dokunmamıştı ona. Alobar'ın ilk tepkisi, kendini savunma isteği oldu. Pan onun elini sıktı ve konuştu. "Galiba ölüm insani birden fazla yolla mahvedebiliyor. Yaşarken bile yenebiliyor insanı." Sonra Pan uzaklaştı, ayak sesleri yer döşemelerinde yankılandı. Az sonra durdu, görünmeyen omzunun üzerinden ona, "Zavallı homer," deyiverdi.

Herhalde bunun etkisi büyük oldu. Alobar orada on beş dakika kadar daha oturduktan sonra, ayağa kalktı, yıkandı, gözyaşlarına bulanmış sakalını tıraş etti, yedek çizmelerini cilaladı. Pan'ın Descartes'ın cenazesinden getirdiği, yıkanıp pudralanmış perukayı kafasına geçirdi, tanrıya eliyle işaret edip güpegündüz dükkâna indi. Pan gülümsüyor olabilirdi, ama olmayabilirdi de.

Parfümü, pancar özünü biraz da başka eşyaları yanlarına alıp Marsilya'ya doğruldular. Orada mevsimin son gemisi, Yeni Dünya'ya yelken açmaya hazırlanıyordu.

On yılı aşkın zamandır, Fransızlar, ilerde Kuzey Amerika denilecek Büyük Göller yöresine hâkimdiler. Ama İngiliz ve İspanyollardan farklı olarak, Fransızlar, Yeni Dünya'yı yalnızca sömürülecek mallar açısından ele alıyordu. Kürkler, balıklar, Hıristiyan yapılan yerliler… bir de belki Hindistan'a gidebilecek bir batı yolu. Orayı evler yapılacak, kentler kurulacak, yeni bir hayata başlanacak bir yer olarak düşünmüyorlardı. Bir yandan hastalıklar, bir yandan düşman Kızılderililerin saldırıları, bir de 1663 yılında Quebec'i sallayan deprem bir araya gelince, kürk ticaret şirketinin iflas etmesine ramak kalmıştı. Orada yaşayan Fransızlar, "Vatana dönüş!" çığlıklarına başlayınca XIV. Louis vals yapmayı bir an kesmiş, durumu düzeltmeye çalışmıştı. Büyük Göller'in oradan başlayan çok koca bir nehrin, güneye doğru aktığı, hatta belki de Büyük Okyanus'a kadar gittiği, kralın kulağına gelmişti. Kokulu mendiline "Mississippi, Mississippi!" diye mırıldanarak, Yeni Dünya'daki Yeni Fransa'ya il hakları verdi, oraya eğitilmiş askerlerden bir birlik yolladı, içişlere bakacak yetenekli yöneticiler tayin etti. Montreal'e gidecek gemilerde, misyonerler ve avcılardan çok, beceri sahibi daha nitelikli vatandaşlara öncelik tanınması konusunda da bir karar çıkardı.

Alobar, *Mississippi Poodle*'ın kaptanıyla konuştuğu zaman, gemide daha birkaç bekâr erkek yolcu için yer bulunduğunu öğrendi. Ailelerin çoğu göçmek için gelecek baharı bekliyordu. Sert kuzey kışının yeni vatanlarında

kendilerini karşılaması düşüncesi pek hoşlarına gitmemekteydi. Eğer Alobar'ın gücü kuvveti yerindeyse, bedava yolculuk yapması bir yana, kendisine biraz para bile verilecekti. Alobar kaptana kendisinin servetini yeni kaybetmiş bir soylu olduğunu söylemişti. Davranışı pek kibar olduğundan, gemide de o sıra aynı durumda bir soylu daha bulunduğundan (adı Sieur La Salle, tanıyor musunuz kendisini?), kaptan Alobar'a inandı.

Alobar'ın kaç yaşında olduğu sorunu biraz kargaşa çıkardı. Göçmenlik görevlisi, "Kaç yaşındasınız, efendim?" diye soruyordu. Alobar ne cevap vereceğini bilemiyordu. Şu ara kaç yaşında göründüğü konusunda zerre kadar fikri yoktu. Gerçeği söyleyemeyeceği de ortadaydı. Biraz kekeledi, sonunda, "Kırk altı," deyiverdi. Bu sayıyı, K23'ü ikiyle çarparak bulmuştu. "Sağlam dayanıklı bir kırk altı. İnsanlara liderlik etmeye alışkınım."

Merdivenleri çıkıp gemiye binerken sırtındaki torbada aromatik sıvılar şıngırdıyordu. Gülmesini tutmaya çalışmaktaydı. Pan da onun arkasından çıkıyordu merdivenleri.

Mississippi Poodle Akdeniz'in ortasından, hollandaise sosunun içinden kayan kuşkonmaz gibi kayıp ilerledi, ama bir kere Cebelitarık'ı geçip Atlas Okyanusu'na çıkınca kendini buz gibi havayla, kıpır kıpır, dalgalı sularla karşı karşıya buldu. Her geçen karanlık gün, suları dâha kavgacı hale getiriyordu. Yolcular, bordanın, artık soğuğun ve sallantının etkisiyle mavi bir renk almış olması gerektiğini düşünüyorlardı!

Bu durumlar, yılın bu mevsimindeki yolculuklar için normaldi tabii. Tayfalar bunu olağan karşıladıkları gibi, kaptanın bugüne kadar komuta ettiği en memnun grubu oluşturuyorlardı. Gemide garip, tatlı bir koku vardı. Tarifi olanaksız, kaynağı belli değildi, ama herkesin pek keyifli olmasına yol açıyordu. Utangaç, sessiz bir neşe sarıyordu herkesi. Sanki yukarıda olanları güvertenin altında, aşağıda olanları da güvertenin üzerinde harikulade bir sürpriz bekliyordu. Erkekler, enfiye kullanıcıları gibi işlerinin başına giderken çevreyi kokluyorlardı. "Bu gemi tıpkı Bombay fahişeleri gibi kokuyor," diye mırıldanıyordu yaşlılar. Ama Bombay'a hiç gitmemiş olan genç denizciler sırıttı. Gemici oldukları için hamaklarını giderek istila eden pornografik kâbuslar uykularını kaçırmıyordu. Karılarından ayrıldıktan ancak aylar sonra su yüzüne çıkan homoseksüel eğilimler, Cebelitarık'ı geçer geçmez başgöstermeye başladı. Bu eğilimden nasibini alanlar rahatsız olmak yerine seviniyorlardı.

Alobar yolculuğun çoğunu geminin burnunda tek başına oturarak geçiriyordu. Dalgaların enerjisini seyrediyor, üzerine sıçrayan tuzlu suların tadını çıkarıyordu. Fırtınalı günlerde kendi içine doğru sakin bir yolculuk yapma imkânını bulmuştu. Bu boş zamandan yararlanıp garip ve uzun hayatını bir tür perspektife oturtmaya uğraştı.

"Pan'ın hakkı var," diye düşündü. "İnsan soluk almaya devam ederken bile ölüm onun hayatını yine de mahvedebiliyor." Deniz ona tısladı ama o etkilenmedi. "Eğer Kudra öldüyse, öteki ölenler gibi öldüyse, o zaman onun sağ olmasını dileyerek kendimi deli etmenin bir anlamı yok. Ölüler neden tekrar hayata dönemiyor, bilmiyorum. Belki ölüm o kadar harikulade bir şey ki, bizim anlamadığımız o iyi nitelikleri nedeniyle onu hayata, sevdiklerine tercih ediyorlar. Ama ben bunun böyle olduğunu nedense pek sanmıyorum. Eğer Kudra öteki ölüler gibi öldüyse, bana düşen, üzüntümü dindirmek olmalı. Üzüntünün hayatımı ölüleştirmesine izin vermemeliyim." Gözlerinden bir parça deniz köpüğünü sildi, bütün iyi niyetiyle damlayı tekrar dalgalara atıverdi.

"Ama bence o Bandaloop'lar gibi öldü. Bu tarafla öbür taraf arasında serbestçe gidip gelebilecek durumda. Altı ay geçti, ortada yok. Ama geride çürümek üzere bir vücut da bırakmamıştı. Umudum bitmiş değil. Ne var ki, tıpkı çalkantılı okyanusta ilerleyen bu gemi gibi, her gün sabahtan alacakaranlığa kadar bu umudu devam ettirmek de bir tür ölüm. Yeni Fransa'ya, yanımda K23'ümle, onu bulmaya gidiyorum, ama bulamasam da kendimi buna hazırlamış olmalıyım."

Çevresinde sular göz alabildiğine uzanıyordu. Her kabaran dalga, aklına yeni bir soru getirmekteydi. Bandaloop'lar gerçekten istedikleri gibi gidip gelebiliyorlar mıydı? Ölümle hayat arasındaki sınırı aşabiliyorlar mıydı? Kanıtı neydi bunun? Kimdi Bandaloop'lar? Neredeydiler? Kudra onların yanında mıydı? İçinde bir kıskançlık kabardı. Sanki kendisi gemi olmuş, o hırçın denizle karşı karşıyaydı.

Bu parfüme çok ümit bağlamıştı. Ama ya kokusu Kudra'ya ulaşmazsa? Ya ulaştığı halde Kudra tepki gösteremeyecek kadar güçsüz düşmüşse? Daha da beteri, ya parfüm artık onun için bir anlam taşımıyorsa?

Sonra… öyle ya… Kudra ile Wren'i birbirine bağlayan ilişki neydi? O tam bir esrardı görünüşe göre. Eğer oturma odasındaki yazıyı Wren yazmışsa, Öteki Taraf'ı ayıran perdenin arkasında onun da yaşamakta olduğu anlamına gelmez miydi bu? Wren, yeniden maddeleşme konusunda hiçbir şey bilmediğine göre, ölümsüzlük kavramını doğadışı ve anlamsız

bulduğuna göre, yazdığı mesaj insanın öldükten sonra da yaşayabilmesi için ölümsüzlük hırsıyla yanıp tutuşması gerekmediği anlamına gelmez miydi? Bandaloop yöntemleri yalnızca başka türlü bir hayat mı yaratıyordu yoksa… daha uzun, daha sağlıklı, daha esnek… ama ölümle bir ilgisi yok muydu? Peki, o *Erleichda* kelimesini Wren değil de, Kudra yazmışsa, Wren'in dilini ve el yazısını kullanmışsa bunları şu ya da bu şekilde, Öteki Taraf'ta öğrenmişse? Bir erkeğin bütün kanları, ölümden sonra birbirine karışıp bir tek varlık mı oluyordu? Kendisi de ölünce, eğer ölürse tabii, İpçi Navin'le mi birleşecekti? Öteki Taraf'ta karı çorbasıyla koca çorbası mı vardı? Yoksa yalnızca çorba mı vardı?

O sırada meteliksiz soylu La Salle, geminin burnuna yaklaştı. Niyeti Alobar'la biraz sohbet etmekti. Ama Alobar'ın gözleri yalnızca Atlantik'i tarıyordu. Bu okyanus kadar geniş bir çorbayı hayal etmeye çalışmaktaydı. Adamın selamının tek kelimesini bile duymadı. La Salle oradan uzaklaştı. Adımlarında bir gurur vardı. Birkaç yıl sonra da yine o gurur yüzünden, Louisiana'yı keşfe çıkması gerekirken Teksas'ta kaybolduğunu bir türlü kabullenmeyecekti. Adamları dayanamayıp onu öldüreceklerdi sonunda. New Orleans'ı, Amerika'nın parfüm başkentini kurma şerefini de böylelikle elinden almış olacaklardı.

Alobar denize bakmayı sürdürdü. Şu ilerdeki dalga Kudra, bu taraftaki Wren miydi acaba? Yoksa kabarıp alçalan her dalganın içinde bir damla Kudra, bir damla da Wren mi vardı? Kudra'yı o kadar uzun süre, o kadar çok sevmişti ki, bir zamanlar Wren'i de sevdiğini hemen hemen unutmuştu. Mutlu bahçesine o ilk beyaz saç bir diken gibi girdiğinde, onu avutan, derdine çare bulan Wren olmuştu. Kişilik krizlerine, ölmeme merakına tutulduğu zaman Wren, o gizli planı düşünüp yürüterek ona yardım etmişti. Mezarından da onu Wren çıkarmıştı. Ve aynı akşam bacaklarını onun yerine gelen yeni krala açmıştı. Ah bu kadınlar… bazen onların esrarı, ölümünkinden baskın gibi geliyordu insana.

Kesin olan bir tek şey vardı. Eğer Wren olmasaydı, Alobar şu anda, yedi yüz yaşında bir insan olarak bu gemide bulunamayacaktı… evet yedi yüz! Bunca zaman sonra Wren ilişki kurmuştu onunla. Ne söylemek için? *Hafifle!*

Pekâlâ. Hafifleyecekti. Şimdi bile kendini o dalgalar kadar hafif hissediyordu. Upuzun hayatı, ne olursa olsun, eğlenceli geçmiş sayılırdı. Eğlenceli! Başkaları bu sözü yüzeysel buluyorsa, varsın bulsundu! Kendi gözüne, geçirdiği hayat bir tür oyun gibi geliyordu. Gelecekte de zihninin

bir yanında hep bu oyun kavramını saklı tutmaya karar verdi… İnsanların kötülükleri aşabilmesi için bu oyun kavramının, dindarlıktan da, yardımseverlikten de, tedbirli olmaktan da daha önemli olduğundan emindi.

Sıçrayan sulardan sırılsıklam olmasına rağmen geri çekilmek için hamle yapmadı. Bir söz vermişti orada otururken. Bir tane daha verecekti. Birey bilincine her zaman bağlı kalacağına dair. Belki bencillikti bu. Belki tüm çabasına rağmen günün birinde kendini büyük bir çorbanın bir parçası olmuş bulacaktı. Ama yedi yüzyıllık, bol seyahatli, görmüş geçirmiş hayatının doruğundan, dinleme cesareti olanlara bir tek şey söylemek istiyordu: Bir tek kişinin ruhu, tüm tarihi bastırabilir, hatta silebilirdi.

“Bireyselliğimiz bizim tek varlığımızdır. Onu güvenlik uğruna ya da tüm toplumun çıkarları uğruna değiş tokuş etmeye, elden çıkarmaya razı olanlar bulunabilir. Ama onu koruyan, hayatın buruk yollarında onu hep yanında taşıyan, sevgide, düşüncede ona sadık kalan, sabah yıldızınca kutsanır.”

İnancında bir çatlak olabilirdi. Belki Samye’deki Budistlerin öğretileri açmış olabilirdi o çatlağı. Ama tekrar denize bakıp da burnuna K23 kokusu geldiğinde, o çatlak da kesinlikle onarılmış oldu.

Alobar bu yolculuktan çok yararlanıyordu. Ama Pan için durum oldukça farklıydı. Ömrünün en feci tecrübesini yaşamaktaydı o.

Yaşlı tanrı geçmişte de ciddi durumlarla karşılaşmamış değildi. Apollo’nun ve o kendini beğenmiş tayfasının nefreti, kentlerin oluşması, düşünürlerin düşmanlığı… Aristo’dan Descartes’a kadar… İnsanoğlunun mantıklı, doğanın kusurlu olduğu yolundaki fikirleri ve hepsinden yıkıcısı da, Hıristiyan kilisenin ona saldırması, onu Şeytan’la özdeşleştirip yetkilerini çürütmeye çalışması. O küstah saldırılar, o pis, iğrenç hileler, o kayıtsızlık, sonunda yaşlı tanrıyı zayıflatmış, görünmez hale getirmişti. Yok da ederdi bunlar onu. Ama ıssız ve sapa diyarlarda nasılsa kalmış olan, mantıksız bir sevgi hayatta tutuyordu Pan’ı. Saklı gizli vadilerde, çok uzaklardaki, doruklardaki dağ kulübelerinde, inançsızlarda, şehvetli kadınlarda, delilerde ve bir de şairlerde kalmış olan bir sevgi.

Son zamanlarda hep yaşadığı doğal vatanından da koparılmış, kente getirilmişti. Bu belki de onun işini tümden bitirecekti. Gerçekten de çok zorluk çekmişti. Ama insanoğlu sokaklara beton dökse de, binalar dikse de, doğadan yine tam anlamıyla kurtulamıyordu. Pan, Paris’in parklarında ve boş alanlarında kendisini hayatta tutmaya yetecek kadar çimen ve ağacı, insanların içlerinde de hayvansı güdüleri bulmuştu. Ama gemi… gemi bambaşka bir şeydi.

Ömründe kendini bu kadar cenderede hissetmemişti. O kalabalık ambar, o sonsuz okyanus… Pan kendine hiç uymayan şeyler arasındaydı. Poseidon’un alanıydı buraları. Ona yabancı ve soyut geliyordu. Flütünü çalabilse, balıkları zıplatırdı… belki derinlerden bir deniz kızını yukarıya bile çıkarırdı (tabii deniz kızlarının da nesli nympha’lar gibi tükenmediyse). Ama flüt çalmaya cesaret edemiyordu. Belki mesele çıkardı. Zaten istese bile çalmaya hali yoktu. Deniz tutmuştu onu.

Keşke bu kadarla kalsaydı… Görünmeyen birinin güverte parmaklığından eğilip, midesinden denize kimsenin göremediği yeşil sıvılar boşaltması gerçekten komikti. Ama Pan’ı rahatsız eden yalnız geminin sallanması da değildi. Duygusal olarak da hastalanmıştı. Nedeni de o parfümdü.

Gerçekten tam anlamıyla tebdil gezmenin yolunu bulmuş oluyordu Pan. Artık kim olduğunu kendi bile bilmiyordu. Parfüm onu kendisinden ayırıyor, kişiliğini parçalıyordu. Zaten görünmezlik de onu kendine yabancılaştıran bir şeydi. Bir kaynaktan su içerken ona yalnızca suböcekleri bakıyordu. Kimin vücuduydu o kaşınan… kimin eliydi kaşıyan? Görünmez olduktan sonra kokusuna daha bir sıkı sarılmıştı Pan.

Onu kendine bir kabuk, tanıdık ve yönlendirici olan ikinci bir vücut, sahte bir yuva saymıştı. Baştan beri denedikleri çeşitli parfümler onun üzerinde karmaşık bir etki yaratmış, sonunda kendi kokusu baskın çıkmış, buram buram kokmaya başlamıştı. K23 ise farklıydı. Bazen en sevdiği kaya parçasını silip götüren sis gibi, K23 de onun koku evini bulandırıyordu. Cepleri bile olmayan bir bulut gibi boşluğa doğru itiyordu onu.

İşin garibi, oldukça beğeniyordu yeni parfümü. Yasemin kokusu, sanki aklının darmadağın tarlalarından geçip Mısır’dan esen tatlı rüzgârdı. Pancar ise erbezi torbasını dikleştiren bir ritimle dans davulunu gümletiyordu. Birlikte, doğumundan bu yana göğsünü sıkıştırıp duran o sancıyı yok ediyorlardı. Ama acaba o eski ıstırap da kişiliğine kokusu kadar gerekli miydi?

Kuru toprak üzerinde, kayalar ve yapraklar sağolsundu, yine de tutunabileceği bir şeyler bulabiliyordu; ama denizde tümden kaybediyordu kendini. Öğürdü, kimin öğürdüğünü anlayamadı. Alobar, Pan’ı yaslandığı her demirde, içine girip sızlandığı her halat sepetinde bulup günde iki kere parfümlüyordu. Pan her parfümlenişinde daha bir dumanlandığının farkındaydı. O kadar dumanlıydı ki, bir uyuşturucu bağımlısı gibi daha fazla dumanlanmaya karşı da çıkamıyordu artık.

Mississippi Poodle Yeni Fransa’ya yaklaşırken, o taraflara okyanusu aşıp da gelmiş bütün gemilerden daha tatlı kokular içindeydi. Tayfalar bir yandan çalışırken bir yandan ıslık çalıyorlar, çiftler varillerin arkasında birbirlerini sevgiyle kucaklıyor, Alobar burunda oturmuş, yüzünde aptal bir gülümsemeyle geleceğini karşılıyor, Pan ise bir kenara kıvrılmış kusmaktan can çekişiyordu.

Birdenbire ayağa fırlamasına sebep neydi acaba? Hangi çılgınlık harekete geçirmişti motorunu? İki şey herhalde. Bir martı… haftalardır ilk defa martı görüyorlardı. Hayvan çığlıklar atarak orta direğin çevresini dolaşmaktaydı. Tam o anda geminin yolcularından bir kadın, salınarak Pan’ın yatmakta olduğu yerin yakınından geçti. Kadın âdet halindeydi. Kuş çığlık attığı anda o kokunun gelmesi, belki de Pan’ın bilincinde eskiden kalma bir şeyleri hayata döndürmüştü. Belki bizim de barikatlarımız yıkılmış olsa, içimizde saklı bir yerlere bir şeyler söylerdi bu etkenler. Ve belki de biz bu konuyu fazla yoklamayı istemezdik. Ne olursa olsun, tanrı birden ayağa fırladı. Kendine sahip değildi sanki. Sendeleyerek, tökezleyerek burna, Alobar’ın hamağına doğru yola koyuldu.

Alobar’ın heybesini kaptı, kendi omzuna attı… bu görünümün yolcuları ne kadar korkutacağına hiç aldırış etmeden yukarıya çıkan merdivenleri tırmanmaya koyuldu. Cebelitarık’tan bu yana Alobar’ın kendisine yedirdiği her şeyi kustuğu parmaklığa yaklaştı, heybeyi açtı, ellerindeki yegâne K23 testisini fırlattığı gibi okyanusun ötelerine savurdu.

Alobar dehşet içinde bakarken, Pan şişeyi çıkarıp bir an avucunda tuttu, üzerindeki, unutulmuş bir zamanda, bir palyaçonun alaycı, duygusal ve güçlü edasıyla flüt çalan kendi resmine, hayran, belki de şaşkın bakışlarla baktı. Güneşin ışığı düşmüştü mavi camın üzerine. Kabartma resimdeki şeklin, dokunaklı bir şarkı çalmakta olmasına rağmen, insanoğlunun zavallı çabalarına kahkahalarla gülen o yaratığın ota bürünmüş alnına düşmüştü ışık. İkinci bir ışık ise şişenin kapağından yansıdı, sonra şişe de uçtu gitti.

Testi ağır olduğu için dosdoğru dibe indi, ama Kudra’nın şişesi ancak yarıya kadar parfümle dolu olduğundan suyun yüzünde kaldı. Denizin mavi yünden omzuna tiftik ipliği gibi asılıp yüzdü.

Kancayla, ağla yakalanamayacak kadar uzaklaşmıştı çabucak. Akıntıya kapılmış, güneye doğru gidiyordu. Arada bir önüne çıkan kıl parçalarını, balık yüzgeçlerini parlatıyor, kokutuyordu. Sonunda Florida Yarımadası’nı çevreleyip, kendi taşıdığı sıvıya yakışacak sulara karışacaktı. Ta ki kasırga dalgaları alıp onu kıyıya vurana, Mississippi’nin çamuruna gömene dek.

Seattle

"Yeni sipariş! Merhaba Ricki, bana lütfen…"

"Dokuz tane Hayal Adası, altı çelik kuşaklı ışık çemberi, bir Aztek töreni, içinde obsidyen çubuğu olsun, on iki yenilmezlik iksiri, bir de kirazlı acil cankurtaran simidi."

"Vay canına! Bugün keyfin yerinde bakıyorum."

Ricki, maun barın üzerinden eğildi, kollarını krom çubuğa dayadı. Güzel, eski, uzun, fildişi gibi kıvrık ve sağlam bir bardı. Değme sarhoş sarsamazdı onu. Ricki'nin çıplak kolları, o ıslak, kıllı görünümleriyle, tek parçadan yontulmuş barın üzerinde pek narin görünmüyordu… ama gülümsemesinde ayrı bir güç vardı.

"Keyfim mi yerinde? Yavrum, sevincim ağaçların boyunu aştı. Haberi duyunca sen de öyle olacaksın."

Priscilla tepsiyi elinden bıraktı. "Ne haberi?" diye sordu.

"İki haber aslında. Birincisi, dernek toplantısı pazartesiye. Senin bursu onaylayacaklarını da sağlam kaynaklardan duydum."

Priscilla'nın üzerindeki ağırlık birden hafifler gibi oldu. "Şaka ediyorsun."

"Yooo."

"Kaç para? Kaç para verirler dersin?"

"İki bin beş yüz diye duydum."

"Yalan söylemiyorsun ya?" Priscilla'nın bu parayla üç ons yasemin yağı satın alabileceğini hesaplamak için cebinde hesap makinesi bulundurması gerekmiyordu. Artanıyla da iki ay geçinebilir, tüm vaktini o esrarengiz temel notayı aramaya ayırabilirdi. Ciciannesinden yardım istemek zorunda da kalmayacaktı. "Ulu Tanrım, harika bir şey bu!"

"Sevineceğini biliyordum. Siparişi ver de sana haberin geri kalanını söyleyeyim."

“Üç Carta Blanca’yla bir ‘rita, o kadar.”

Ricki önce margaritayı karıştırmaya başladı. “Önce ‘rita, sonra Carta Blanca denir,” dedi ciddi bir sesle.

“Affedersin,” diye içini çekti Priscilla. “Çok heyecanlandım da!” Bu gece de yine mönüleri yere düşürecek, kokteylleri dökecek, siparişleri ve hesapları birbirine karıştıracak, zamparalardan çimdik, bakirelerden küfür yiyecekti. Ama yine de umut vardı yolun ucunda. Bir ucunda parfüm, öbür ucunda kimbilir belki de kusursuz tako bulunan iki bin beş yüz dolarlık bir gökkuşağı.

Ricki biraları açıp Priscilla’nın tepsisine koyarken, “Evet,” dedi. “İkinci haber de kliniğin dediğine göre benim iltihap artık iyileşmiş. Demek yarın gece ikimiz baş başa kalabiliriz.”

Priscilla yalandan gülümsemeye uğraştı. “Ayy, harika bu, Ricki. Ama yarın gece bir işim var, unutmamışsındır herhalde. Son Gülüş Vakfı’ndaki o akşam yemeği var yarın.”

“Yani gerçekten gidecek misin oraya?”

“Şey, evet. Merakımı uyandırdı.”

“Eh, vaktini ziyan etmek istiyorsan, pekâlâ. Bir yığın çılgın keş, aralarındaki en büyük çılgın keşin saçmalarını dinleyecek. Benim dişime göre değil.”

“Eh, ben gitmeye karar verdim.”

“Peki. Seninle sonra buluşuruz.”

“Geç olabilir.”

“Ne olur? Ben beklerim seni.”

Priscilla, razı olmuş gibi omzunu silkti. *Herhalde sapıklaşmak kaderimde var*, dedi içinden. *Mücadele etmenin ne yararı var?* Ricki’ye, “Senin ev mi, benimki mi?” diye sordu. Arkasında iki garson kızın sipariş yazdırmak üzere sıraya girmiş olduğuna aldırmıyordu.

“Senin ev daha yakın.”

“Çok dağınık ama.”

“Hep öyle.”

“Galiba haklısın. Senin ev nasıl hep öyle derli toplu duruyor? Nasıl başarıyorsun? Aynalarla falan mı?”

Ricki başını iki yana salladı. “Ben Başak burcundanım,” dedi. “Her dolunayda çeklerimi ödemek, evimi toplamak huyumdur. Elimde değil. Kurt adam yerine muhasebeci olup çıkıyorum bir anda.”

Priscilla elindeki içkilerle uzaklaşırken “Gümüş vibratörden kim ölmüş ki!” diye bağırınca barın önünde bekleşmekte olan garson kızlar, ona hayret ve tiksintiyle baktılar.

Priscilla, cumartesi vardiyasını fazla kaza yapmadan tamamlamayı başardı. Masalardan birinde bir doğum günü partisi vardı. Bunun anlamı açıktı. O masaya üzeri mumlu bir pasta götürecek, bir de doğum günü şarkısı söyleyecekti. Bu işten oldum bittim nefret ederdi. Ama bir başka müşterinin, Madrid’den gelme ünlü bir moda fotoğrafçısının sözlerini duyunca kendini biraz daha iyi hissetti. “Ne bayağılık!” diyordu adam. “Avrupa’da böyle şeyleri dünyada yapmazlar! Doğum günleri ancak Amerika’da böyle ucuz gösterilere dönüşür.” Priscilla nöbetini bırakırken, son olarak kendisi bir doğum günü pastası ısmarlayıp fotoğrafçının masasına yollattı.

Kapıdan çıkarken Ricki’ye yedek anahtarını verdi. Pazar gecesi yokken evine girebilsin diye. “Partiden sonra görüşürüz,” dedi arkadaşına. “Verdiğin iyi haberler için teşekkürler.”

Ricki, “Herhalde bana teşekkür etmenin bir yolunu bulursun,” diye karşılık verip göz kırptı.

Priscilla bisikletine atlayıp eve doğru pedal çevirmeye başladı. Kapıda pancar bulunmadığını görünce rahatladı. Gelecek parasal yardımı düşünmek kendini kuş gibi hafif hissetmesine yol açtı. Bu gecenin şerefine dosdoğru yatağına yattı. Ama rüyasında yine kokuları birbirine karıştırıp duruyordu. Ertesi sabah uyandığında, garson üniformasının hâlâ üzerinde olduğunu gördü. Bütün gece çalışmışçasına yorgundu yine.

Topladığı bahşişler cebindeydi. Bacaklarında halka halka kırmızı izler oluşmuştu o yüzden. Onları duş yaparken gördü. “Eh, paranın bir iyi yanı var en azından,” diye mırıldandı. “İnsanı zengin ediyor!”

Yarı taze simit ve konserve sütle kahvaltısını ettikten sonra, deterjan ve süngeri kaptığı gibi evi temizlemeye girişti. Bezler, süpürgeler ortaya çıktı. Bu işlere şimdiye kadar pek bir yeteneği olmamıştı, ama bu sefer evi kusursuz hale getirmeden rahat etmeyecekti. “Ricki amma da şaşıracak,” dedi kendi kendine.

Öğleden sonra biraz uyudu. Rüyasında babasını gördü. Babasının Meksika’daki sarayındaydılar. Babası onun bacaklarındaki para yaralarına ilaç sürüyordu. V’lu Jackson eğilmiş sarayın yerlerini siliyordu. Ortalıkta keskin bir amonyak kokusu vardı. Priscilla uyandığında koku hâlâ gitmemişti. Bir an kendi evini tanıyamadı.

Dolabındaki elbiseler arasında en az buruşuk olanı, yeşil, yün örgü bir elbiseydi. Onun da üzerindeki kırışıkların sayısı, devrin Cumhuriyetçi başkanının yüzündekilerden az değildi. Elbiseyi ona eski kocası almıştı. Arjantinli akordeon yıldızı, Effecto Partido. Onu götürüp banyoya astı, sıcak duşu açıp buruşukların açılmasını sağlamaya çalıştı. Yaptığı işlem, geçkin aktrislere yapılan yüz çektirme ameliyatları kadar iyi sonuç verdi. Elbise üzerinde iyi duruyordu. Gözlerinin menekşe rengini de ortaya çıkarıyordu. Gözlerine far, dudaklarına ruj, kulaklarındaki kapanmaya yüz tutmuş deliklere birer küpe taktı. Küpeler de Effecto'nun armağanıydı. Minik akordeonlar biçimindeydi.

İçinde bir heyecan vardı. Taksi çağırmaya karar verdi. Son Gülüş Vakfı fazla uzakta değildi, ama yine her zamanki gibi yağmur yağıyordu. En iyi kılığında bisiklete de binemezdi herhalde. Kapıyı arkasından kilitleyip iki kere kontrol etti, sonra taksiyi beklemek üzere aşağıya indi. "Bu gece pancar gelirse, Ricki baksın çaresine," diye düşündü. Taksiye binerken kendi kendine gülüyordu.

Taksi ıslak yollarda engerek yılanı gibi kıvrıla kıvrıla ilerledi. Priscilla sokaklardaki neon ışıkların, vinil döşemenin, radyodaki müziğin tadını çıkaramadan kendini gideceği yere varmış buldu. Kapıdaki yarım düzine (normalden üç kat fazla) kadar güvenlik görevlisinden birine davetiyesini gösterdi, hemen demir kapıdan geçirildi. Buz gibi yağmura rağmen kapıda birikmiş olan kalabalık, "Kim bu böyle?" diye homurdanmaya başladı. Priscilla ciğerlerinin altın bir havayla dolduğunu hissetti. Kendini birden seçkinler sınıfına geçmiş bulan her dürüst insana olurdu bu. İmtiyaz onu sarhoş ediyordu. Çiçekli bahçenin içinden kıvrılan çakıllı yolda ilerledi ve evin ön merdivenlerine vardı. Gözünün önüne Wally Lester'ın Meksika'daki sarayından sahneler geliyordu. Merdivenin üzerindeki ezilmiş sümüklüböcek onu kendine getirdi.

Pirinç kapının tokmağı peri biçimindeydi. Kanatlarıyla, başındaki halesiyle tam bir periydi. "Hımmm," dedi Priscilla. O tokmağı vurmak ona kendini gülünç hissettirecekti. Ama ziyanı yoktu herhalde. Gözlerini dikmiş tokmağa bakarken, sekiz yaşlarında bir kız çocuğu kapıyı kendiliğinden açıp onu içeriye aldı. "Babam perilere inanır," dedi çocuk. Priscilla, "Hımmm," diye cevap verdi.

Son Gülüş Vakfı'nın sarmaşıklı dış duvarlarına bakan insan, içerinin kahverengi deri mobilyalar, eski ama çok pahalı şark halıları, oymalı tahta tavanlar, ortaçağ avcılarının resimleriyle süslü Flaman halılarıyla döşenmiş

olacağını sanırdı. Parlak ve modern döşenmişti içerisi. Krom, buzlu cam, çarpıcı renkte kanvas kanepeler…, Yerler cilalı parkeydi. Duvarlar bembeyazdı. “Alkalin kristalleri kadar beyaz,” demişti Wiggs Dannyboy. “Yeti dışkısı kadar beyaz. Sabbath kadar beyaz. Tanrı’nın karnı kadar beyaz. Çiçekli desenler faniler içindir. Ölümsüz duvar, beyaz olandır.” Sağda solda M. C. Escher’in baskıları göze çarpıyordu. Metamorfik imajlardı çoğu. Bakanı dünyanın bir bilmece, hayatın da ilmek olduğuna inandırıyordu. Escher’e eleştirmenler gülerdi, ama bize yalan söylemeyen tek tük sanatçıdan biriydi o. Odunların için için yandığı şöminenin üzerinde, kelle avcılığı aletleri asılıydı. Herhalde Doktor Dannyboy’un antropoloji günlerinden kalma olmalıydı bunlar. “Bir kokteyl ister misiniz?” diye sordu küçük kız. Elbette isterdi.

Büyük salonda ayakta durmakta olan yirmi kadar konuk vardı. Görünüşe göre hiçbiri de kendini Priscilla’dan daha rahat hissetmiyordu. Konuklardan birini tanıdığını fark etti. Adam güzel koku malzemesi toptancısıydı. Kuzeybatı Pasifik kıyısındaki tek toptancı. Priscilla da ondan az da olsa bir şeyler satın almıştı. Fransız yasemin yağını da ona ısmarlayacaktı zamanı gelince. Tabii garson kızlar birliği paraları verirse. Bir yandan sürekli zencefil gazozu ve burbon içerek adama yaklaşsam mı diye düşünürken, Doktor Dannyboy, salona toptan fırlayan gülle gibi daldı, kendini yüksek sesle tanıttı, herkesi masaya davet etti.

Yemek salonu pek resmiydi. Upuzun yemek masası kırmızı plastikten, sandalyeler krom borulardan ve mor kanvastan yapılmışsa da, resmiyet havası bozulmuyordu. Buranın da duvarları beyazdı. Yine bir-iki Escher göze çarpıyordu. Bu tablolar, sonsuz gibi görünen hayat ilmeğinde gizli ve sistematik olarak meydana gelen, şiirsel dönüşümleri anlatıyordu. Plastik şamdandaki mumlar pırıl pırıldı. Sonbaharın son kasımpatıları, vazoların kenarından başlarını aşağıya doğru sarkıtmışlardı. Bindikleri gemi yabancıydı, belki de tehlikeli bir limana doğru giden yolcular gibiydiler. Bu kasımpatıları, içinde biraz da pancar bulunan masa süsünün bir parçasıydı.

Priscilla pancarları önce fark etmedi. Gözleri Doktor Dannyboy’a takılmıştı. Elli yaşına gelmiş, tek gözlü bir adamın bu kadar yakışıklı olabilmesi şaşılacak şeydi. İncecik, çevik, güneş yanığı, atletik görünüşlü bir adamdı. Başı gümüş rengi buklelerle doluydu. Dişleri dominoların üzerindeki benekler gibiydi. Tek gözündeki parıltı, nice erkeğin çift gözündekinden daha fazlaydı. Yüksek voltajlı bir maviydi gözünün rengi. Sağ gözüne taktığı bantla kontrast oluşturuyordu. Bant beyaz vinildi. Orta

yerine yeşil bir yonca resmi yapılmıştı. Priscilla onun çok resmini görmüştü tabii. Kimi gözünü kaybetmeden önce, kimi daha sonra çekilmiş resimlerdi. Ama adamdan taşan bu çekiciliği hiçbiri yansıtmıyordu.

Geçmişi hakkında pek de çok şey bilmediğini düşündü. Parlak bir genç antropolog olarak Dublin'den ayrılmış, Harvard'da ders vermeye gelmişti. Orada birtakım kimyasal maddelerle görevinin gerektirmediği deneyler yapmaya başlamıştı. Bu maddeler insanın zihnini değiştiren türden şeylerdi. Bu yüzden profesörlüğünü kaybetmiş, Amazon Vadisi'ne gidip orada Kızılderililerle hayal asması çiğnemişti. Amerika'ya döndüğünde, artık kendine özgü *psikedelik* bir peygamberdi. Ya da bir "elektronik Şaman"dı. Kendine öyle diyordu. Televizyon röportajlarına çıkmış, üniversitelerde konferanslar vermiş, bazı kimyasal maddelerin insanda bilinç artımına yol açtığını, bilinci yükselen insanların da şiddete, açgözlülüğe, korkuya, çekingenliğe eğiliminin azaldığını söylemişti. Vatandaşları şiddetten, açgözlülükten, korkudan ve çekingenlikten kurtarmak, hükümetlerin hiçbir zaman işine gelmediğinden, hükümet hemen Doktor Dannyboy'u susturmaya kalkmış, onu sahte bir marihuana suçuyla tutuklamış, çelik otele kapatıvermişti. Dannyboy oradan kaçmış, iki yıl sonra Costa Rica'da bir orkide çiftliğinde yakalanıp tekrar kodese tıkılmıştı. Yaklaşık on yıl sonra şartlı tahliye olmuştu. Bu süre içinde, sadist bir gardiyan yüzünden bir gözünü kaybetmiş, seminal sıvısını bir zarf içinde gizlice yollayıp karısını da hamile bırakmıştı. İki-üç yıl kadar önce sessizce Seattle'da ortaya çıkmış "ölümsüzlük ve uzun ömür araştırmaları" yapacak bir vakfı, yaradılışı elverdiği kadar sessiz biçimde kurmuştu.

Bunları biliyordu Priscilla. Ama masanın başında oturan o çekici adamın bu anlatılanlarla hiçbir ilgisi yokmuş gibi geliyordu ona. İrlanda tüvitinden elbisesi içindeki Dannyboy, kırmızı şarabını yudumluyor, ara sıra çatalıyla gözündeki banda tıp tıp vuruyor, çeşitli konulardaki sohbetlere hep öncü oluyordu. "İngiltere!" dedi tiksinti dolu bir sesle. "Kalıp buz bile imal etmesini bilmeyen bir ülke nasıl kendisini büyük bir uygarlık olarak yutturmaya çalışabilir?" Az sonra dikkatini dilbilgisine çevirdiği görüldü. "Eşanlamlı diye bir şey yoktur!" Hemen hemen bağırıyor denilebilirdi. "Tufan başka şey, sel başka şeydir!" Bu sözlerin her birinden sonra kahkahalarla gülüyor, sanki demin ateşli ateşli savunduğu şeyle alay ediyordu.

Masanın öbür başında, ev sahibeliğini Dannyboy'un küçücük kızı üstlenmişti. Adı Huxley Anne'di. Priscilla onun solunda oturuyordu.

Priscilla’nın tam karşısındaki yer de boştu. Huxley Anne, “Oraya siyah bir bayan gelecekti,” diye bilgi verdi kendiliğinden. “Ama gelmedi. Belki de geç kalmıştır. Çok uzaktan geliyor.” Dannyboy’un sağındaki yer de boştu. Küçük kız, “O Doktor Morgenstern’in tabağı,” diye açıkladı. “Sıçramayı bitirince iner aşağıya.”

“Sıçramak mı?” diye sordu Priscilla.

Huxley Anne, “Hı-hıı,” diye kıkırdadı. Ama o sözlerine devam edemeden Profesör Morgenstern odaya girdi, yerine yürüdü. Uzun boylu, kalın yapılı bir Almandı. Gri takım elbise giymişti. Gözünde gözlük vardı. Kafası bomba gibi keldi. Ünlü kimyacı için soğuk, net bakışlı, metodik, mantıklı insanın simgesi denilebilirdi. Oysa çığ seferine çıkmış Sen Bernard’ları hatırlatıyordu. Suratı Noel çorabı kadar kırmızıydı. Kalbi öyle hızlı atıyordu ki, kravatı yerinde sekip duruyordu.

Şeref konuğu açık ve de garip bir biçimde soluk soluğa bile olsa, diğerleri onu gördükleri için rahatlamışlardı. Çoğu Seattle bilim dünyasının üyeleriydi. Washington Üniversitesi kürsü başkanları, Boeing Uçakları fizikçileri, İsveç Hastanesi’nin araştırma kimyagerleri, belediyenin tıp ve teknoloji danışmanları… az önce Doktor Dannyboy’un yanında pek tedirgindiler. O yersiz sözler, o patlayan kahkahalar hepsini rahatsız etmişti. Adamın ününü de bildiklerinden, belki de bir toz falan çekmiştir diye düşünüyor olmalıydılar. Ama Priscilla, Fransız Mahallesindeki gezginlerle ve İrlanda Kanalı’ndaki yaltakçı tüccarlarla uzun zaman geçirmiş bir insan olarak, bu tür saçmalamanın hiç de yapay olarak yaratılamayacağını çok iyi bilenlerdendi.

Sebebi ne olursa olsun, konukların Doktor Morgenstern’in gelişiyle rahatladıkları yüzlerinden okunuyordu. Wiggs, o akşam elinden hiç düşmeyen kadehini bir kere daha kaldırıp, “Baylar, bayanlar, bu yağmurlu kasım akşamında dünyanın tek çifte Nobel ödüllü bilim adamını, Doktor Wolfgang Morgenstern’i, Seattle’da, Son Gülüş Vakfı’nda ağırlamanın onurunu duyuyoruz,” dediği zaman herkes alkışladı.

Alkışlar bittiğinde kimyacı oturdu, önündeki sebze çorbasını incelemeye koyuldu. Küçük Huxley Anne, Priscilla’ya doğru eğildi, fısıldadı. “Wolfgang, bize birkaç Nobel numarası göstersene… babam hep öyle der ona… Hii hii!” Priscilla güldü. Wiggs herhalde onun güldüğünü duymuş olmalıydı. Gözünde onaylayan bir bakışla masanın ucuna baktı, çorba kaşığını kaldırıp ona doğru havada salladı.

Alabalık, çok lezizdi. Giderek şişman bir topa benzemeye başlayan Huxley Anne bütün dikkatini balığa verdi. Priscilla'nın karşısındaki koltuk hâlâ boştu. Diğer konuklar, pek de konuşkan olmayan Morgenstern'le çene çalmaya çalıştılar. Sorularının çoğuna Wiggs Dannyboy cevap veriyordu. Bir-iki mantıklı cümle söyledikten sonra, hemen bir ölümsüzlük vecizesi patlatıveriyordu. "Yanında götüremeyeceksen, gitme." Ya da, "Ölüm ciddi bir hatadır!" Peşinden de gümbürtülü bir kahkaha! Terbiyeli konukların yüzlerinde sıkkın gülümsemeler vardı. Yemeğini sessiz sessiz yiyen Priscilla bu durumu pek eğlenceli bulmaya başlamıştı… ta ki ortadaki süsün içinde duran üç pancarı görünceye kadar.

Yoksa pancarları kapısına Dannyboy mu bıraktırıyordu? Eğer öyleyse, amacı neydi? Düşünceye dalmıştı Priscilla. Hizmetçi ona çikolata kreması mı, yoksa dilimlenmiş elma mı istediğini sorunca kendine geldi.

"Şey, ne dediniz?" diye mırıldandı.

"Kaloriyle aranız nasıl?" dedi bu sefer hizmetçi. Tepsiyi uzattı.

Pris, "Kalorilerin sayısı konuklardan fazla," deyip kremalardan bir tanesine uzandı.

Huxley Anne buna bir kahkaha attı, Dannyboy ikinci kez Priscilla'ya kaşığını sallayıp tatlı bir bakışla baktı.

Kahveler içildikten sonra konuklar hızla azalmaya başladılar. Besbelli yalnızca Doktor Morgenstern'i tanımak amacıyla gelmişlerdi. Az ya da çok bir hayal kırıklığıyla bu işlerini de tamamlayınca kapının yolunu tutmuşlardı. "İlginç", diye düşündü Priscilla. "Bu adamlar çabucak buradan kurtulmak istiyor, dışardakiler de içeriye girmek için yanıp tutuşuyor." Salonun ilerisinde brandy ve sigara içen cesur gruba katıldı. Belki sonra laboratuvarları gezdirirler diye umuyordu. En çok da, masadaki pancarları sormak istiyordu.

"Benim artık yatmam gerek, Bayan…?"

"Partido. Bayan Partido. Ama sen bana Priscilla diyebilirsin."

"Artık yatmam gerek, Priscilla. Saat onu geçti. Puro dumanı da başımı döndürüyor."

"İyi geceler, Huxley Anne. Harika bir geceydi." Çocuğun tombul elini sıktı. "Baban bize laboratuvarlarını gösterir mi dersin?"

Kız şaşırmış göründü. "Ne laboratuvarı?" diye sordu.

"Hımmm," dedi Priscilla. "Demek laboratuvar yok. Şaşmamak gerek herhalde. Yağmurluğumun yerini gösterir misin bana? Puro dumanı benim de başımı döndürüyor."

Konyağını bir tek yudumda bitirdi. Sarı vinil yağmurluğunu giyerken yanakları aşırı alkolden kıpkırmızı olmuştu. Bulanık olarak gördüğü Huxley Anne'e el salladı, çakırkeyif olmasına rağmen yine de çekingen adımlarla şöminenin önünde duran ev sahibine yaklaştı. Adam kelle avında kullanılan bıçakları konuklarından bir çifte gösterip anlatıyordu. Onlarsa, bir an önce kendilerini kurtarıp Doktor Morgenstern'le konuşma peşindeydiler. "Yamyam damağın en sevdiği lezzetlerden biri, el ayasıdır," diyordu Wiggs. "Ama taşaklara da hiç dayanamaz. Ben de denedim. Leziz bir tadı var!" Kadının soluğu boğazına tıkanır gibi oldu.

"Özür dilerim, Doktor Dannyboy…"

Wiggs, Priscilla'ya döndü. İsyan ve zekâyla parlayan sağlam gözü fener gibi sallanıyor, yeşil yoncalı bant da onu takip ediyordu. "Gitmiyorsunuz ya!"

"Gidiyorum. Zaten burada ne işim vardı, onu bile anlayamadım. Ama yemeklere teşekkürler. Leziz bir tadı vardı!"

Yanındaki çift bu fırsattan yararlanıp kaçıverdi. Dannyboy sırıttı. "Tabii, haklısınız. Sizin gibi konuklar da çok leziz olur." Leziz demişti ve herhalde de onu kastetmişti. Makbul, iştah kabartıcı ve nefis eşanlamlı kabul edilemezdi. "Hemen gitmeye mecbur musunuz?"

O gözdeki parıltı! O sesteki ton! Priscilla'nın östrojen düzeyi bir nokta dokuz saniyede sıfırdan altmışa ulaşıverdi. Yerçekimi öyle güçlüydü ki, Pris'in kalçası çekildi, meme başları dikleşti. Zorlukla cevap verdi. "Mecburum. Bir randevum var."

"Randevu ha? Ama pek hevesli haliniz yok. Hatta, açık sözlülüğümü bağışlarsan, bana pek mutsuz bir kadın gibi görünüyorsunuz. Sofrada gülen tek konuk olduğunuz halde söylüyorum bunu üstelik. Mizah anlayışı bir tek sizde vardı. Yani bir bilgelik düzeyine ulaşmış tek konuk sizdiniz."

Priscilla biraz şaşalamıştı. Bu söz hakaret mi, iltifat mı, anlayamıyordu. "Bir şeyim yok," dedi. "Biraz yorgunum, o kadar. Siz yok yere sonuç çıkarıyorsunuz. Hem mutsuzluk doğal bir şeydir. Ben hayatın doğal üzüntülerinden kurtulmaya çalışan o kaçıklardan değilim." Kapıya doğru ilerlerken adımları pek hızlı değildi. Dannyboy peşinden geldi.

"Tabii… hayatta üzüntü pek boldur. Ölüm de ek bir üzüntüdür. Korku, kaygı, suçluluk, hatta biraz nevroz, hayatın kabul etmesi zor gelen bu sonucuna doğal tepkilerdir. Ama seçilecek yol, bu tepkileri fazla ciddiye almamaktır. Şu vücut denen kutuda geçireceğin kısa zamanı, o üzüntülerle işbirliği yaparak önemsizleştirmemektir."

Priscilla yağmurluğunun yakalarını açıp kapatarak, “Bana öyle geliyor ki, mutlu denilen insanlar asıl önemsiz olanlar,” dedi. “Gerçeklerden kaçıyor, önemli şeyleri hiç düşünmüyorlar.”

“Gerçeklik özneldir. Bu kültürde tatsız ve ciddi şeyleri ‘önemli’ sayma eğilimi var. Mutlu sersemler konusunda haklısınız. Ama onlar mutlu olmaktan çok, beyinleri çıkarılmış tipler. Beri yandan, asık suratlı mutsuzun durumu da aynı derecede gülünç. İnsan mutsuzken dikkati hep kendine döner. Kendini çok ciddiye alır. Mutlular, yani kendilerini gerçekten sevenlerse, pek düşünmezler kendilerini. Mutsuzu neşelendirmeye çalıştığında, istemez, karşı çıkar. Çünkü dikkatini kendinden ayırıp evrene yöneltmek zorunda kalacaktır. Mutsuzluk, kendine düşkünlüğün varacağı son noktadır.”

Bu adam onu konferans dinleyicisi falan mı sanıyordu yoksa? Önemsiz bir garson kız olduğunu anlayamıyor muydu? Güzel bir İtalyan barmen kızının dudaklarına kavuşmaya gideceğini? “Tanrım!” dedi. “Kitap gibi konuşuyorsunuz.”

“Şaşılacak bir yanı yok.”

“Yani çok mu fazla okursunuz?”

“Öyle bir şey yoktur. Eğer okudukların saçma akademik romanlar değilse tabii. Yoo, demek istediğim şu. Ben çok gençken, çocukken, sabahları annemle babamın yatağına tırmanır, ikisinin arasında yatardım. İkisi de hemen bana arkalarını dönerlerdi. Birer kitap desteği gibi. Benim de kendimi kitap sanarak büyümemden doğal bir şey olamazdı.”

“Anneyle babanın çocuğu reddetmesi, ha? O konuyu A’dan Z’ye bilirim. Ama sizin hızınızı pek kesememiş.”

“Bunu konuşmak ister miydiniz?”

“Hayır,” dedi Priscilla. Bir fırsat görünce hemen yakalamalıydı. “Ben pancarları konuşmak isterdim.”

Adamın boğazından bomba gibi bir kahkaha fırladı, son kalan konuklar da şemsiyelerini kapıp kaçtılar. Tek gözü kapandı, sonra yavaş yavaş açıldı. Bu iş öyle uzun sürdü ki, iris tekrar parıldamaya başladığında koca binada tek konuk kalmadığı gibi, Wolfgang Morgenstern de merdivenlerin yarısına varmıştı. “Pancar mı dediniz?”

“Evet! Bu gece buraya neden davet edildiğimi bilmek istiyorum. Ayrıca masanızdaki pancarların benim kapıma bırakılanlara neden o kadar benzediğini de bilmek istiyorum.”

Sesi öyle katıydı ki, insan brandy kadehini koyabilirdi üzerine. “Ah, anlıyorum. Evet. Doğrusu, açık konuşmak gerekirse, Miss Partido, hayatım, bu gece masamda pancar olmasının nedeniyle sizin kapınızda da pancar olmasının nedeni aynı. Ama ne yazık ki aradaki ilişkiyi ben de tam bilemiyorum. Tek bildiğim, bu konunun bin yaşındaki odacıyla ve onun parfümüyle ilgili olduğu.”

Priscilla onun yüzündeki her gözeneğe ayrı ayrı baktı. Biraz Priscilla’nın kafasındaki sevgili baba imajına uyuyordu. Bu sefer “psikedelik” patlamalarla dolu değildi konuşması. İçten konuşuyor gibiydi. “Ne demek o?” diye sordu Priscilla.

“Yaa, ne demek! Konuya bu gece girebileceğimizi umuyordum. Ama bir tek sen geldin. Aslında Marcel LeFever’nin pazardan önce gelemeyeceğini haftanın başından beri biliyordum. Ama ötekini gerçekten bekliyordum…”

“Bir dakika… Marcel LeFever… yani parfümcü mü?”

“Ta kendisi.”

Priscilla, Marcel LeFever’nin parfümcüler toplantısında yaptığı konuşmayı dinlemişti. Yaman bir konuşmaydı. Bir bakıma, Priscilla’nın hayatını değiştirmişti. Yağmurluğunun çıtçıtlarını açtı. “Sanırım oturup konuşmamız gerek,” dedi.

“Pekâlâ öyleyse.” Yağmurluğunu çıkarmasına yardım etti. “Birer içki getireyim. Bakın, Miss Partido, işle eğlenceyi birbirine karıştırmak, Meryem Ana’mızın hoşuna gitmez, biliyorum, ama eğlence benim işimdir. Zevklerin uzatılması, sonsuzluğa kadar sürdürülmesi… ölümsüz ruhumun sizin cazibenizle aydınlanması… mutsuz gözlere bir ziyafetsiniz bir bakıma.” Boş kadehiyle gözünün bandına vurdu. “Sanıyorum sizden ufacık bir ağız sevişmesi istemezsem gece bodruma zincirle bağlanma ve kendi kendime kalma cezasını hak ederim.” Tanrım, diye düşündü Priscilla. Adam perilere sahiden inanıyor galiba. Ama yine de onu öpmekten kendini alamadı.

Bu arada, on iki blok ilerde Ricki, elinde yarım kilo hediye paketine sarılmış çikolatayla Priscilla’nın dairesine girmişti. Zor olmamıştı içeri girmek. Kapı kilitli değildi zaten. Aralık duruyordu. Ricki başını iki yana salladı, “Aklı nerede bu kızın?” diye söylendi.

Bu yetmiyormuş gibi ev, Ricki’nin şimdiye kadar görmediği bir keşmekeş içindeydi. Ortalıkta pancar falan yoktu ama… hatta deterjan ve sabun kokusu da vardı ama… her çekmece çekilmiş, her eşya boşaltılmış, mutfak dolapları sanki orayı aç maymunlar taramış gibi bir hale gelmişti.

Eşyalar her tarafa dökülmüş, duruyordu. Hijyenik bağlar bile banyoda yerlere atılmıştı. Öyle bir haldeydi ev.

Ricki kolları sıvadı, ortalığı toplamaya girişti. Bu iş iki saat sürdü. Bereket versin daire küçüktü. Başak burcunun titizliği de işe yarıyordu. “Pris amma da şaşıracak,” diye düşündü. “Saat de gece yarısını geçti. Umarım daha fazla geç kalmaz.”

New Orleans

İnsan New Orleans'a ayağını attığı dakikada ıslak, koyu renk bir şey hemen üzerine atlar, azma zamanı gelmiş bataklık köpeği gibi bela olur başına. New Orleans'ın bu etkisinden kurtulmanın tek yolu onu yemektir. Önce benyet'lerden, karavide çorbalarından başlayıp jambalaya'ları, karides fırınları, baharlı turtamsı börekleri, pilavlı kırmızı fasulyeleri, pompano'ları, sebze file'leri, düzine düzine çiğ istiridyeleri mideye indirmektir. Kahvaltıda ızgaralarla başlayıp, yatarken ezmelerle bitirmektir. Kente gelen bir yabancının bir haftada yedi kilo alması pek de şaşılacak bir şey değildir. Ama bunun karşıtı olan seçenek çok daha beterdir. Eğer gece gündüz aralıksız yemezseniz, kan ırmağınıza sürekli yeni ve zengin lezzetler sunmazsanız, o esrarengiz hayvan başınıza bela olmaya devam edecektir. Onun o korkunç varlığını kentten ayrıldıktan çok sonra bile, hâlâ hissedeceksiniz demektir. Hatta cinsel sapıkların işlediği suçlar gibi, insanda ebediyen geçmeyecek psikolojik yaralar bile bırakabilir.

Şimdi siz sanırsınız ki, bura yerlilerinin bu işe bağışıklığı vardır. Evet, gerçi bir dereceye kadar vardır, ama ömür boyu New Orleans'ta yaşamış insanlar bile Creole yemeklerini ciddiye almazlarsa karşılığını ağır öderler. Buranın mutfağı inanılmaz ve harikulade bir şeydir, orası kesin. New Orleans'lıların sık sık dışarda yemek yemesinin de, keseleri hariç, başka pek bir şeye zararı yoktur. Buna karşılık, güneyli kibarların söz konusu etmek istemediği birtakım gizli yanları da vardır bu işin. Ayaktakımı bile kentlerinin başına bela olan o iğrenç yaratıktan söz etmek istemez. Onu besler, idare etmeye çalışırlar.

Kent halkı bir süre başka yerlerde seyahat etmişse, yolculuk boyunca ne kadar güzel yemekler yemiş olurlarsa olsunlar, döner dönmez o hayvanı memnun etmek zorunda kalacaklarını bilirler. V'lu Jackson da Seattle'dan gelen uçaktan iner inmez, Amaude'nun balık panelerini, yanında bir bardak

Bichot Chass-Montrachet'yi (belki de bir parça kasırga damlasıyla) çok özlemiş olduğunu, bunlardan bir an daha ayrı kalmaya dayanamayacağını hissetti. Ama kendisini alanda karşılayan Lily Devalier'ye, "Mmmm, yolda Buster Holmes'a uğrayıp bir pirzola yemek istiyor canım," dedi.

Madam Devalier de ona, "Hay Allah, yavrum, ben işimi gücümü bıraktım, ta buralara gelmek için bir servet harcadım, sen de beni o izbede karşına oturtup kemik yalayışını seyrettirmek istiyorsun!" diye karşılık verdi. "Uçakta yemek vermediler mi sana?" Bir yandan yakınıyordu, ama bir yandan da taksinin şoförüne arabayı Buster'a çekmesini emretti. İçin için, anlıyordu o da durumu.

Madamın esas anlamadığı, V'lu'nun neden ondan havaalanına gelmesini istediğiydi. Aslında V'lu'nun neden Seattle'a gittiğini de pek anlamış değildi ya! Parfümeri Devalier kadrosunu Seattle'da, adı komedi gece kulüplerine benzeyen bir yerde akşam yemeği yemeye çağıran o davetiyeyi hatırlıyordu hatırlamasına. Herhalde orası Priscilla'nın çalıştığı yerdir, bu davetiye de bir reklamdır, diye düşünmüştü. "Doktor Wolfgang Morgenstern" belki mikrofonda açık saçık hikâyeler anlatan Yahudi sunuculardan biriydi. Davetiyenin ardından bir başka zarf çıkagelmişti. İçinde gidiş-dönüş uçak bileti, çağrılı konukların da bir listesi vardı. Konuklar arasında bilim adamları, parfümcüler ve… evet… Priscilla Partido da bulunmaktaydı. Çok garip! Lily yine de gitmeyi reddetti ama V'lu başının etini yiyor, kendisinin gitmesine izin vermesini istiyordu. Gerçi V'lu'nun bir grup bilim adamıyla bir masaya oturup yemek yemesi madama biraz garip geliyorsa da, bir yandan merak, bir yandan Priscilla için duyduğu kaygılar, bir yandan hazımsızlık ya da başka bir etken, sonunda yenilmesine yol açtı, bu zavallı yerli kızın gidip oralarda kendini gülünç düşürmesine izin verdi. Kendini de, dükkânı da. Çok uzak bir kentte… Madam oranın daha pek az uygarlaşmış bir yer olduğundan emindi.

Yardımcısı yanında yokken hep kaygılanıp durmuştu. Alanda onu karşılamasını isteyen telgraf gelince daha da tedirginleşmişti. Ama işte V'lu karşısında, Tanzania güzeli gibi kendinden emin ve neşe içindeydi. Kanarya Adaları'nı yutan doğal felaket gibi de gülümsüyordu. Yolculuk hakkında madam ne zaman soru sormaya kalkışsa kız içinde hem kendini beğenmişlik, hem suçluluk bulunan bir gülümsemeyle ona bakıyor, "Karnım çok aç, madam. Yedikten sonra konuşuruz," diyordu.

Tabii aslında V'lu'nun açlıktan ölür hali yoktu. O New Orleans hayvanının yakınlığından kendini korumak için yiyordu. Böyle bir yakınlığa, ancak Marcel LeFever'den, bir de belki Bingo Pijama'dan gelirse tahammül edebilirdi. Pirzolaları mideye indirdikten sonra kendini konuşabilecek kadar güçlü hissetti. "Madam, işin doğrusu, ben onu görmedim."

Madam kulaklarına inanamıyordu. "Priscilla'yı görmedin mi? Partiye gelmemiş miydi?"

"Gelmişti, Madam."

"Eee…"

"Ama ben gitmemiştim."

Lily Devalier kendini yerden yere atacaktı ama oturduğu yer pek dardı. Madamın taşıdığı kilolar da buralarda pek az rastlanır türdendi. "Sen neler diyorsun, çocuğum! O partiye gitmedin mi?"

"Hayır, madam."

"*Sacrebleu!*" Lily eski model çantasından bir mendil çıkarıp alnındaki terleri sildi. Mendile bir koku sıkılmıştı. Bingo Pijama'nın yasemini mi? Caz pudrası mı? Daha beter bir şey mi? Bu koku bol sayıda müşterinin yemeğinden başını kaldırıp onlara bakmasına sebep oldu. "Peki, ne oldu? Ne terslik çıktı?" Gözünün önünde V'lu'yu Seattle'da kaybolmuş görüyor, Son Gülüş Vakfı'nın yerini bulamadığını hayal ediyordu. Ya da belki kapıdan içeri almamışlardı onu.

"Hiçbir şey. Hiçbir terslik olmadı." V'lu'nun yüzünde insanı çileden çıkaran esrarengiz ve mutlu bir gülümseme belirdi. "İyi bir şey oldu," dedi.

Madam Devalier, "Allah kahretsin!" diye aksilendi. "Bir an önce söyle bana… hemen… neler oluyor?"

V'lu'nun etli salya dolu ağzından ve kusursuz dişlerinin arasından kelimeler döküldü. "Şişeyi aldım," dedi.

Madam Devalier'den cevap çıkmadı. Gözlerini bir-iki kere kırpıştırdı, afallamış görünüyordu. Kıyıya vurmuş yavru balina gibiydi.

V'lu tekrar, "Şişeyi aldım," dedi.

Madam gözlerini tekrar kırpıştırdı. Bunamış gibi bir ifade vardı yüzünde. "Ama o Pris'in şişesi," dedi zayıf bir sesle.

"Artık, değil."

"Onu ondan çaldın mı?"

"Özgürlüğüne kavuşturdum," dedi V'lu. "O şişe bizim dükkânın malı. Hiçbir zaman Miss Priscilla'nın olmadı. Bunu benim kadar siz de

biliyorsunuz.”

Madam bilip bilmediğinden pek de o kadar emin değildi. Şişeye dikkat etmemiş olduğundan, ne zaman geldiği, ne zaman ve nasıl gittiği gibi konulara biraz yabancıydı. Gözlerini sımsıkı yumdu, mendilini kokladı, hatırlamaya çalıştı.

Evet olay, Pris’in o kaçık tango-mangocudan ayrılmasından, babasının ölmesinden sonra olmuştu. Pris acıklı bir kararlılıkla, parfümcü olmak istediğini açıklamıştı. Lily’yi bunun kadar memnun edecek bir başka şey bulmak güçtü. Ama kız ciciannesinin batmak üzere olan dükkânında çıraklık yapmak niyetinde değildi. Üniversiteye girip kimya öğrenmek istiyordu. Effecto Partido’dan biraz nafaka almıştı. O parayı, modern koku yapımını öğrenmek için harcayacaktı. Parfümeri Devalier gibi ufacık dükkânlara yüz vermiyordu. Lily biraz bozulmuştu, ama zamanın değiştiğini o da kabul ediyordu. Genç kuşağın gözünde kendisinin modası geçmiş ve garip bir mahluk olduğunun farkındaydı. Sonunda Pris’i Vanderbilt Üniversitesi’ne yollamıştı.

Notları çok yüksek olmakla birlikte Pris yine de tedirgin ve melankolikti. İlk yılını bitirince New Orleans’a döndü, artık okula gitmeyeceğini, Parfümeri Devalier’yi devralmak istediğini açıkladı. Ama bu arada madam kendine Belle Bayou’lu genç bir siyah yardımcı bulmuştu. Kız, Devalier ailesinin akrabalarına ait bir çiftlikten gelmişti. Zeki ve hevesliydi V’lu Jackson. Bazı köylü halleri pek gülünçtü. Ama madam onu pek sevmeye başlamıştı. Bu işe hevesi hemen geçebilecek olan Pris’in kaprisi uğruna onu kapı dışarı etmek istemiyordu. Pris bugün değilse yarın, ya büyük bir servetin, ya yaşlı bir erkeğin, ya da her ikisinin peşine düşebilirdi. Hem V’lu, madama dükkânın dışında, ev işlerinde de yardımcı olan bir hizmetkârdı. Priscilla’nın böyle bir şeye ne niyeti, ne de kabiliyeti vardı. Sadakat ve saygı konularında da V’lu daha iyi bir evlattı Pris’e oranla.

Madam, Pris’e, yazın isterse kalabileceğini, yalnız kendi harçlığını kendi çıkarmak zorunda olduğunu, ama eylül gelince başka şeyler düşünmesi gerektiğini söyledi. Pris pek memnun olmadı, ama Effecto’nun verdiği para da suyunu çekmek üzere olduğundan pek seçme şansı yoktu. Dükkânda sakar da olsa sebatla çalıştı, ortalıkta ağzı faraş kadar açık da dolaşsa terbiyeli davranmaya gayret etti.

Patırtı koparan şişe işte o yaz gelmişti. Plaj kumlarını tarayan bilileri bulmuştu onu. Emekli bir karı-koca. Mississippi’nin ağzındaki çamurlar arasında bulmuşlardı şişeyi. Çok eski olduğu her halinden belliydi. Bu

yüzden, parfümcülükle ilgisi olan birine vermek istemişlerdi. Bir treyler evde oturduklarından, böyle ıvır zıvırı saklamaya yerleri yoktu. Hem şişenin üzerindeki resim şeytana benzer bir şeydi. Dindar bir evde ona yer yoktu. Şişeyi Parfümeri Devalier'ye armağan ediş nedenleri, kırk beş yıl önce, balayılarında oradan küçük bir şişe parfüm satın almış olmalarıydı.

Evet, çok net hatırlıyordu Lily. Pris'le V'lu birlikte tezgâhın arkasındaydılar. Pris konuşuyordu. "Evet, üniversite ilginç, ama insan eğer gerçekten zengin olmak niyetindeyse dünyaya çıkmalı, çevresine bakınmalı, kendi başına bir şeyler yapmalı." Bu ses madamın hâlâ kulaklarındaydı. Tam o sırada yaşlı karı-koca, ellerinde şişeyle çıkagelmişlerdi.

Madam masasında meşguldü. Muhasebe defterlerini inceliyor, dükkânı bir an önce ayağa kaldırmanın yollarını arıyordu. Parfüm işinden kâr etmeye başlarlarsa Öteki… öteki işi yapmak zorunda kalmazdı artık. Dükkânın arkasından seslenip yaşlı karı-kocaya teşekkür etti, ama yerinden kalkmadı. Şişenin fazla büyük olduğunu, bu nedenle içinde gerçekten güzel bir parfüm bulunamayacağını ta uzaktan fark etmişti. Hem birkaç damla ancak kalmıştı şişede. Denizin suları o damlaların da etkinliğini çoktan silmiş olmalıydı. Biçimi güzeldi. Camın maviliği ona esrarengiz bir hava da veriyordu. Üzerindeki o boynuzlu resimle, madamın çok zorda kalırsa uğursuz ilaçlar arasına katabileceği sıvılara kap olabilirdi. Boş bir zamanında alır, bakardı. İşine koyuldu, bir parça kırmızı mürekkebi siyaha çevirmesi gerekiyordu.

Yüzünü defterlere gömmüş uğraşırken, Pris'le V'lu, şişenin kapağını açmış, çıkan koku karşısında ahlayıp ohlamaya başlamışlardı. Ne anlardı onlar kokudan? Bir çiftlik kölesiyle bir okul kaçkını! Vakit bulunca yetenekli burnunu uzatacaktı o da. Ama şu anda, çamurlardan çıkma, hemen hemen boş bir şişe de pek dikkatini çekmiyordu.

Akşam yemeği saatine kadar bilançoyu oldukça yoluna koymuştu. Sofrada son lokmalarını uyuklayarak yiyordu. Şişeyi koklamadan yatağına yatmıştı. Sabah olmadan da Priscilla şişeyi alıp kaçıvermişti oradan. Tıpkı Effecto Partido'yla kaçtığı gibi. Ama bu sefer kimsenin penceresinde akordeon çalması gerekmemişti. Yazın sonu yaklaşıyordu zaten. İyi şanslar, Pris, diye düşündü madam içinden. Belki de iyi olmuştu gidişi. Şişeye gelince, onun önemi yoktu. Yoktu ama… onu izleyen üç yıl içinde V'lu az homurdanmamıştı o yüzden.

Lilly mendilini burnundan çekti, yüzü trans halinden kurtuldu. V'lu karşısında bir pirzola kemiğini yalıyordu. Onlara bakan müşteriler yine

yemeklerine döndüler. İçlerinden ağzı mısır ekmeği dolu olan bir tanesi masadaki arkadaşına, "Şu Madam Devalier bitkilerin gücünü kullanıyor," diye fısıldadı, ama hangi bitkiler olduğunu söylemedi.

"V'lu, bu yaptığını hiç de onaylamadım. Dürüstlükten uzak ve gereksiz bir haraket. O şişe belli ki Priscilla için önemli. Onun hayallerinin bir parçası. Bizim içinse pek bir değeri yok."

"Onu koklamadan bir kelime daha söylemenizi istemiyorum, madam. Siz hiç koklamadınız!"

"Şey…"

"Ana tema yasemin. Güçlü hem de. Bizim Bingo Pijama'nın çiçeklerine yakın güçte. Bizdeki gibi üst nota olarak turunç var. Ve bir şey daha var, madam. Bir temel nota var. İşi gören de o işte!"

"Ne olursa olsun, Priscilla bu konuda…"

"Koklayın."

"Ama…"

"Koklayın!"

"Pekâlâ. Ama burada olmaz."

Güneş batarken Burgandy Sokağı'na çıktılar. Kasım ayının sonları olduğundan havada bir serinlik vardı, ama balkonlarda, bahçelerde hâlâ insanlar oturuyordu. Fransız Mahallesi'nde siyahların da oturduğu ender yerlerden birindeydiler. Siyahların çoğu çoktan buralardan Kuzey Rampart Sokağı tarafına taşınmıştı çünkü. Yükselen kiralar zorlamıştı onları. Mahalle ne kadar salaspurlaşırsa, orada oturmak o kadar pahalanıyordu galiba.

Burgandy'nin çoğu binaları dört odalı Creole evleriydi. Gölgelikli avlusu olmayan bu evlerde turistlerin ve fotoğrafçıların bakışlarından uzak, mahalleye özgü bir toplum hayatı sürdürülürdü. Kapı girişindeki terasta otururdu ev halkı. Ama yine de özel hayatlarını kendilerine saklamayı bilirlerdi. Yabancılar onların gevşek hareketlerini görür, kahkahalarını duyar, yedikleri yiyeceklerdeki baharatı koklarlardı, ama bu insanlar onların kendi hayatlarına karışmasına asla izin vermezlerdi. Evlerine girip kapıyı kapayınca da, yaşam biçimleri eski Kongolularınki kadar bilinmez oluverirdi. Tarihçi Kolb, New Orleans için, "Asla Amerikan yaşamının bir parçası olmayan kent," diyordu. Vaktinin çoğunu evlerinde geçiren bu halkın televizyon seyretme oranı da ülkenin aynı büyüklükteki diğer kentlerinkinden düşüktü. Ne yapardı bu halk o kapalı pancurların gerisinde? Ne yapardı gerçekten?

Kültür akımı içinde tam anlamıyla yer almayan New Orleans, aslında zamanın akışı içinde de yer almıyordu. Şimdiki zamanla ilgisi yoktu. Geçmişiyle geleceğinin ortasında, belirginlikten uzak bir yerde yaşayıp gidiyordu. İlerlesin mi, gerilesin mi, karar veremiyormuş gibi bir hali vardı. Belki o gizli çekiciliği, bu sürekli karmaşadan kaynaklanıyordu. Bir yandan Preservation binası, bir yanında Superdome Stadı, bir yanında kara büyü, bir yanında sibernetik… bu kent geleceğin baştan çıkarıcı vaatlerini hevesle dinlerken bir ayağını da tarihten asla çekmezdi. Bu nedenle, sanatçılar gibi, dünyaya değil, kendi içindeki benliğe uyum sağlardı. Hep kendi kişisel üslubuna önem verirdi.

İki kadın, St. Ann Sokağı'na sapıp Jackson Meydanı'na ve nehre yöneldiler. Yaşlısı beyaz, boyalı, bol takılı, ayı yavrusu gibi kıvrıla kıvrıla yürüyen biriydi. Genç ve siyah olanı besili butlarını arsızca kıpırdatıyordu. Yan yana gelince, kentin tarzını canlandırıyorlardı. Zambak arması işli, dövme demirden bir bahçe kapısının kenarında durdular, genç olanı elindeki küçük valizden bir şişe çıkardı, gizlice yaşlı olana uzattı.

"Bırak artık, ben tuttum," dedi Madam Devalier. "Mon Dieu, sanki kaçacak şişe." Bir süre ışığa tutup inceledi, üzerindeki yaramaz ve ümitsiz gibi duran şeytansı resme kaşlarını çattı. Bu resim Baptist karı-kocayı tedirgin ettiği gibi, kendi Katolik duygularını da tedirgin ediyordu.

"Dikkatli olmamız gerek. Bayan Priscilla belki peşimize polis falan takar. Havaalanına gelmenizi onun için istedim. Dükkâna götürmek iyi bir fikir mi sizce?"

Madam bu sözlerin tek kelimesini bile duymamıştı. Şişenin kapağını açmıştı bu arada. Burun deliklerinin kenarları titriyordu. Mal yüklenen levazım gemisi gibiydi. Burnunun, sonra tüm kafasının ağırlaştığını hissetti. Soluk aldıkça daha irileşiyordu. Geriye çekilip toplanmış, siyaha boyanmış saçları bile dalgalanıyordu.

Piyano hamalı bulunmayan bir kentteki konsol piyano gibi durdu madam olduğu yerde. Kök saldı sanki. Korsesinin içinden bir cazlı cenaze geçse ruhu duymazdı. Belki gelip geçenlere, hatta belki V'lu'ya siyah dantel çoraplı, burnunu bir şişenin ağzına dayamış şişman bir kadın gibi görünebilirdi, ama şişmekte olan kafasının ve burun kanallarının içinde bir müzik yükselmeye başlamıştı. Bir mutluluk sarıyordu benliğini. Yaşlı kalbi coşuyordu. Genç kız gibi hissetmekteydi kendini. Çoktan kaybolmuş bir plaj topu, üzerine düşen güneş ışığıyla yeni baştan kendini göstermekteydi.

V'lu sabırla bekledi. Madamın işi uzun sürdürmesi iyiye işaretti… bunun farkındaydı. Şişman kadının modası geçmiş lacivert bluzunun plilerinden taşıp yayılan enerjiyi sanki hissediyordu. Bu enerji, madamın kalın sürülmüş allığında çizgiler açıyor, üzerine giydiği kıymetli taşların renkli çukurlarına doluşuyordu. V'lu ayak parmaklarını kıpırdattı, sessiz bekledi.

Güneş batmıştı. Lily şişenin kapağını kapayıp tekrar V'lu'ya uzattığında, St. Anne Sokağı karanlıklar içinde olduğu halde, kadının yüzü pırıl pırıldı. Anılardan mı, umutlardan mı, belli değildi. "Keşke babam koklayabilseydi bunu," dedi. Sesi hem titrek, hem mutluydu. Bir süre sustu, hiç konuşmadı.

Sessizce yürüdüler. Yaşlı kadın çantasını sallayıp duruyordu. Royal Caddesi'ne varıp sola, dükkâna doğru saptılar. Madam Devalier, "Seninle iftihar ediyorum, V'lu," dedi. "Pris'le de. Kokunun büyüklüğünü hemen tanımışsınız. O temel notayı ikinizin hatırı için bulacağım. Şu anda ne olduğunu anlayabilmiş değilim. Kimya laboratuvarında tahlil ettirecek kadar da sıvı yok şişede. Ama bulacağım, bana güvenebilirsin! Lily Devalier belki Tavşan LeFever gibi ünlü bir burun olmayabilir, nice ünlü parfümcüyü utandıracak işlere de karışmış olabilir. Ama parfümü iyi tanır, inan bana. Her evresiyle, her duygusuyla tanır. Taşını da, sıvasını da bilir." Duraksadı. "Bence bu koku Mısır'a ait olmalı. Onların bazı kokularının üç bin yıl sonra bile kokusunu yitirmediğini duymuştum. Sonra o şişe!" İstavroz çıkardı ama çantasını hâlâ sallıyordu. "Putperest Mısır'dan bir seks şeytanı mıdır, nedir? Mardi Gras'da ele geçse herkes ona bayılırdı. Kokusu harikulade ama. Zavallı Pris. Çok da amatör. O temel notayı bulma şansı, şu körfezde bir kartopu görülmesi kadar zayıf. Öyle değil mi?"

"Haklısınız."

"Ama ben bulacağım. Bu harikulade parfümü yeniden yaratacağım. Bizim yaseminimizle, daha da güzel olacak… ve onu Pris'le sana ithaf edeceğim."

Dükkâna doğru yaklaşırken çantası havada büyük daireler çizmeye başlamıştı. Belki dünyada, hatta New Orleans'ta bu hareketin dikkat çekebileceği kesimler de vardı, ama Fransız Mahallesi onlardan biri değildi. Bu mahallede homoseksüeller boyunlarına tasma takıyor, sevgililerinin kendilerini öyle gezdirmesine izin veriyordu. Vücutlarına dövme yaptırmış, yılanlara sarınıp gezen kadınlar çıkabiliyordu insanın karşısına. Dixie mistikleri gözkapaklarını birbirine diktirip fal bakıyorlar, kimisi yılın üç yüz altmış beş gününde Mardi Gras kostümleriyle dolaşıyordu. Yoo, Fransız Mahallesi fazla boyalı geçkin bir kadının çantasını sallamasına aldırmazdı.

Zaten incecik bir siyah adamın, başında vızıldayan, dalgalı, nabız gibi atan bir başlıkla karanlıklardan çıkıp kadına yaklaşmasına da aldırmadı. Adam elindeki kocaman yasemin buketini kadına doğru uzattı. Çiçekler bir gazeteye sarılmıştı.

Derken karşı kaldırımdan takım elbiseli iki adam belirip bir el ateş ederek siyah adamı öldürdüler, yere serdiler. Fransız Mahallesi o ana kadar sürdürdü aldırmamayı.

Paris

“DOKSAN MİLYON YIL ÖNCE (hadi pazarlık payı olarak yirmi milyon yıl tanıyalım), büyük…”

Neydi o? Tavşan’ın sesi miydi?

“İki olay yer aldı. Bunların ikisi de tüm parfümcüler için önemlidir. O devirde…”

Evet, Tavşan’ın sesiydi.

“Tebeşir Devri’nde…”

Tavşan’dan başka kim öyle geniş, derin, yumuşak, sıcak, boğuk ve Tebeşir Devri’nin bataklıklarında oluşmuş kömür gibi bir sesle konuşabilirdi ki?

“…Çiçekler, dinozorların soyunu tükettiler.”

Belki de Tavşan’ın böyle konuşması, çoğu Fransız’ın aksine, burundan konuşmayı sevmeyişindendi. Burun denilen organın çok daha yüce görevleri olduğuna inanıyordu o. Ama Tavşan nasıl olur da şu anda Luc’ün odasında olurdu? Sabah uçağıyla Amerika’ya gitmiş olması gerekmiyor muydu?

Kuzeninin sesini duyduğu anda, Claude LeFever’nin eli, Medusa’nın göz doktorununki gibi kazık kesilmişti. İradesiyle onu tekrar harekete geçirmeyi başardı, parmaklarını kıpırdattı, kapının tokmağını çevirdi. Müdür masasının başında babası oturuyordu. Bereket versin yüzünde o balina maskesi yoktu. Yanıbaşındaki kasetçaları dinlemekteydi. Oğluna başını salladı, kasetçaların düğmesine bastı. Kaset durdu. Claude babasının tıkalı damarlarındaki kanın Titanik güvertesindeki bir koro gibi şarkı söylemekte olduğunu duyuyordu sanki.

“Otur, oğlum. Otur da şunu dile. Umarım bu sabah karaciğerin yeterince güçlüdür.”

“Eğer bu Tavşan’ın o toplantıda yaptığı konuşmaysa, bir kere dinledim, yeter de artar bile.”

“Biliyorum,” dedi Luc. “Ama ben bir ipucu arıyorum. Bence Marcel’i Son Gülüş Vakfı’na davet ettiren şey bu budala konuşma oldu. Acaba o konuşmada ne buldular diye merak ediyorum.” Yeniden sarma düğmesine bastı.

Claude ne Son Gülüş Vakfı’na, ne Tavşan’ın oraya davet edilmesine, ne de Luc’ün konuya gösterdiği ilgiye önem vermiyordu. Babasının odasına, ajan dosyasını konuşmak üzere gelmişti. V’lu Jackson’ın kendi şirketlerinin casusları arasında listeye alınması rahatsız ediyordu onu. Acaba Luc biliyor muydu Tavşan’ın ona deli olduğunu? Aralarındaki ilişkiyi o mu teşvik etmişti? V’lu’nun işe alınmasında Tavşan’ın payı var mıydı? Olamazdı. Arkasından dolap çevrildiği hissine kapılıp sinirlendi. Ama anlaşılan bu soruları sormadan önce o konuşmayı tekrar dinlemek zorundaydı. Sekizinci Uluslararası Aromatik Kongresi’nde (yılda iki kere yapılan parfümcüler toplantısı) Tavşan o konuşmayı, geçen haziran, New Orleans’ta yaptığı zaman hepsi utanç duymuştu.

“Bunu dinlemek zorunda mıyım? Sana sorularımı sorsam…”

“Şşş.” Luc purosunu ona lazer gibi uzattı, Claude’un ses tellerini susturduktan sonra kasetçaların çalma düğmesine bastı.

Kaset gereğinden fazla geriye sarılmıştı. Ses çıktığı zaman, New York’un büyük bir koku malzemesi şirketi yöneticisinin yaptığı konuşmanın son cümleleri duyuldu. Sanayinin geleceği üzerine konuşuyorlardı. “Güzel kokuların seçiminde parfümcü yeni bileşimlerle, mevcut potansiyel maddelerle ilgili geniş bilgilere sahiptir, ama benim şahsi kanıma göre, bu bilgileri doğru biçimde kullanabilmesi için gereken piyasa temasından ve tüketici hakkındaki bilgilerden yoksundur. İmalatçılar, koku seçimi sorumluluğunu giderek teknik elemanlara değil, pazarlama elemanlarına yüklemeye başlamışlardır. Bu eğilim son zamanlarda, hem ticareti artırmış, hem de daha başarılı kokuların piyasaya sunulmasını sağlamıştır.”

Claude kuzeninin bunları dinlerken nasıl ateş püskürdüğünü düşünerek gülümsedi.

“…Kokular da tıpkı giyim modası, otomobiller, sofra takımları ve benzerleri gibi tasarlanmalıdır. Koku stilleri de moda gibi dönemseldir, ama kimyasal maddelerdeki yeni gelişmeler, yeni kumaşlardaki gelişmeler gibi, bir fark yaratmayı sürdürürler. Teşekkür ederim.”

Bu sözleri izleyen alkışlar arasında Tavşan'ın nasıl yumruklarını sıktığı geldi Claude'un gözünün önüne. Herhalde o dinleyici grubunda alkışlamayan tek kişi kendi kuzeni olmalıydı. Ama gerçek durum hiç de öyle değildi. Wiggs Dannyboy da alkışlamıyordu. Çünkü bu konuşmada onu şaşırtacak bir şey yoktu. Aslında, parfüm konusunda yaptığı giriş konuşmasına canı sıkılmıştı. V'lu Jackson'la Priscilla Partido da alkışlamıyorlardı. İkisi de, salonun ayrı ayrı yerlerinde, uyuklamaktaydılar. Usta parfümcü Marcel LeFever'nin giriş konuşmasında kafalarını uykulu uykulu salladılar, ancak "Tebeşir Devri'nin sonlarına doğru çiçekler, dinozorların soyunu tüketti," cümlesini duyunca bilinçaltları bilinmeyen bir sebeple harekete geçti, ayılıverdiler.

İki güzel amatörü uykunun pençesinden kurtardığından, bir gözlemciyi de marihuana çekmek üzere erkekler tuvaletine giderken yoldan döndürdüğünden habersiz, Tavşan sözlerine devam etti: "Dinozorların yok olmasıyla çiçeklerin ortaya çıkmasının aynı zamana rastladığını bilim aslında bilmektedir, ama nedense bu iki olay arasında bir bağlantı kurmamıştır. Bu ihmali düzeltmek parfümcülere düşmektedir.

"Otobur dinozorlar çalıları, yüzen su bitkilerini, eğreltiotlarını yerlerdi. Pek zeki olmadıkları gibi, pek Fransız da sayılmazlardı. Kendilerine sınırlı, ihtisaslaşmış bir beslenme alışkanlığı edinmişlerdi. Tebeşir Devri'nde büyük dağlar oluşurken denizler çekildi, bataklıklar kurudu. Önce su bitkileri, sonra eğreltiotları teslim oldu. Yüzey suyu artık yeterli değildi. Onların yerine birtakım yeni bitkiler belirmekteydi. Bu yeniler, ilk bakışta pek kuşku uyandırmadılar. Dinozorlar da, bataklık bitkileri de aldırış etmedi onlara. Ama onların gelecek için kendilerine göre planları vardı. Kökleri giderek daha çok uzamaya başladı, daha derine, daha derine indi, o iplikli ve keşifçi organları sonunda yüzeyin altındaki su tabakalarını buldu. Bulunca da… BUM!" (Tavşan kürsüye bir yumruk patlattı, Vlu'yla Priscilla hâlâ uyuyorsa bile artık kesinlikle uyandılar.)

"BUM! Bitkiler skandal yaratacak bir cinsel davetle ortaya çıktılar.

"Geçmiş çağın kasvetli, yağmacı, sürüngen, pençeli ve dişli dünyası ömründe böyle bir şey görmemişti. Coşkun renklerde, skandal ilham eden kokularıyla çiçek ardından çiçek açıyor, cinsel organlarını apaçık sergiliyor, hem göze, hem kokuya hitap ediyordu.

"Böcekler o deha düzeyindeki uyum yetenekleriyle hemen bu yeni coşkuya ayak uydurdular. Küçük kuşlar da öyle. Ama dinozorlara itici geldi bu. Gerçi üreme sistemleri çok güçlüydü… bir brontosaurus'un organı, otuz

kademlik mavi balina organından olsa olsa iki kadem daha kısaydı, ama göze görünmez, pek sık da kullanılmazdı. Geri zekâlı, yavaş kanlı dinozor pek de ateşli bir âşık değildi. Onu Fransızlardan ayıran ikinci yönü de buydu." Dinleyiciler arasında hafif gülüşmeler duyuldu. Pek hafif. "Dinozor baş ağrıları içinde yılda bir kere çiftleşirdi. Çiçekli bitkilerin seks dolu kokusu namus budalası dinozoru öyle sarstı ki, onları yiyeceğine, aç kalıp soyunun tükenmesine razı oldu."

Claude'u en çok konuşmanın bu kısmı rahatsız ediyordu. Balina penislerini, dinozor organlarını hatırlamaktan pek hoşlanmazdı Claude. O hantal hayvanların çiftleşmesini düşünmek bile kanını dondurmaya yeter, karısına soğuk davranmasına yol açardı. Claude zaten köpeklerin, kedilerin, tavukların da kendisine benzer biçimde çiftleşmesine, doğanın nasıl olup da izin verdiğini anlayamayan biriydi. Ona göre kusursuz bir dünyada çiftleşme insanoğluna özgü bir şey olmalıydı. İnsanların bile çoğunun hakkı yoktu bu kadar kutsal, bu kadar özel bir harekete katılmaya. Partilerde rastladığı, sokaklarda gördüğü çiftlerin çoğunu sevişirken gözünün önüne getirmekte güçlük çekerdi. Yalnız iğrenç değil, imkânsız gibi geliyordu ona. Bu insanların çocukları olmasa, platonik bir hayat sürdüklerine kolaylıkla inanırdı. Hele de şişmanların ve aptalların. Claude'a göre yalnız zeki ve çekici insanların hakkı vardı düzüşmeye. Kanıtlar tersini gösterdikçe rahatsız olurdu.

Yüzüne çorapları kadar koyu renk bir duygu değişikliği yayılmıştı. Ama kaset neşeli konuşmasını sürdürüyordu.

"Sizden, çiçeklerde, dinozorları silmek isteği gibi bilinçli bir niyet uyandığına inanmanızı isteyecek değilim. (Bu arada söyleyeyim, etobur dinozorlar da kısa zamanda otobur akrabalarına katılıp soylarını tükettiler, çünkü otoburlar kalmayınca, onlar da kendilerine yiyecek bulamaz oldular.) Gezegenimizin bu olaylardan bir ders alması gerektiğini de söyleyecek değilim. Küçük, renkli, seksi, kaygısız, barışçıl, yani çiçekler gibi olmak, iri, tutucu, çekingen, korku dolu, saldırgan olmaktan, yani dev kertenkeleler gibi olmaktan daha iyidir diye iddia edecek de değilim. Hoş dünyanın er geç onu da öğrenmek zorunda kalacağı bir gerçektir. Ama benim konum bu değil. Bu dünyada yaşamış en iri, en korkunç hayvanların soyunu, kokuların tüketmiş olması da benim konum dışında kalır.

"Hayır, benim söylemek istediğim, çiçeklerdeki kokuların, yani bize parfümlerimizi veren niteliklerin bir yandan çok güçlü oldukları halde, ta başlangıçtan beri niyetleri açısından son derece baştan çıkarıcı olduklarına

işaret etmektir. Gül, gülden başka bir şey değildir demek, bir aldatmacadan ibarettir.

“Parfüm temelde çiçeklerin ya da misk kedisi ve amberçiçeği söz konusuysa, hayvanların cinsel çekiciliğini sağlayan şeydir. Yaratıkların ya da bitkilerin üreme salgılarından çıkarılan parfüm yaratmanın kokusudur. Duyularımıza dünyanın yenilenme gücünü getirir. Bir umut ve zevk mesajıdır.

“Kilisenin parfümü günahla, pis kokuyu kutsallıkla bağdaştırması boşuna değildir. Hatta söylentilere göre bazı aziz ve ermişler normal sağlık kurallarını öylesine ihmal ederlermiş ki, şeytanın kendisi bile yaklaşamazmış yanlarına. Kutsallık ünlerini buna borçluymuşlar. Kilise zaman zaman tütsüleri, yağları kabullenmiştir. LeFever kuruluşu, ilk parfüm imalathanesini 1666 yılında Katolik rahiplerden satın almıştır. Kokular tören ve ibadetlerde uzun zamandan beri önemli olmuştur. Ama genel bir bakış, bize kilisenin parfüme karşı çıkmak zorunda olduğunu, çünkü parfümün yasak ilişkilerde açık bir davetiye olduğu görüşünü benimsediğini göstermektedir. Biz parfümcüler olarak bu gerçeği de kabullenmek zorundayız.

“Vücuduna aslan yağı süren Zulu savaşçısıyla, pahalı kokular süren çağdaş kadın arasında pek az fark vardır. Biri, hayvanlar kralının cesaretini kendine mal etmeye çalışırken; diğeri, çiçeklerin o karşı konulmaz cinselliğini kendine mal etmek istemektedir. İkisinin de altında yatan ilke aynıdır.”

Claude ürperdi. Aslan yağı! Ööö! Bütün bunları Tavşan nereden buluyordu?

“O halde bizim gerçek konumuzu oluşturan şey; sihir, öyle değil mi? Antropoloji, homeopatik sihri şöyle açıklar: Parfüm, kadının çiçekte bulunan cinsel gücü gasp etme aracıdır. Aslan yağı sürünen savaşçı gibi, bunda da biraz hayal payı vardır. Sihirli aracın kullanımından doğan potansiyel sonuç (ayrıntılandırılmadan da olsa), kullanıcının bilincine yansıtılmaktadır.

“Parfümcü, cinsel sihirle uğraşan biri olduğuna göre, çalışma alanı romantik hayaller olduğuna göre, çok ilkel ve çok coşkun bir alanda faaliyet gösteriyor demektir. Bu alanın kendine göre bir ahengi, bir mantığı vardır. Korkarım, bu ahenk ve mantık piyasanınkinden farklıdır.

Bu son espriyi irticalen savurmuştu. Claude ister istemez gurur duydu kuzeniyle. Luc’e döndü, başını iki yana sallayıp güldü. “Zeki çocuktur

bizim Tavşan. Hiçbir şeyden de korkmaz.” Luc cevap vermedi. Onun kafasında başka şeyler vardı. Bütün gece uyuyamamıştı. Yatırım yapacak parası vardı. Şimdi Morgenstern de Son Gülüş Vakfı’na takıldığına göre… eh, bir soruşturmaya değerdi. Herhalde paraya ihtiyacı vardı vakfın. Belki karşılığını bir iyilikle öderlerdi, Luc purosunu çiğneyip dikkatle dinlemeyi sürdürdü. Kendini pek kötü hissediyordu. Gözlerinin altındaki halkalar iyice morarmıştı.

“Evet,” diye devam etti Tavşan Marcel. “Dikkatlerinizi bir başka tarihöncesi olayına çekmek istiyorum. İki yüz bin yıl kadar önce, insan beyninin hacmi üç katına çıktı. Bilim bu ani büyümenin nedenini açıklayamıyor. Bilim adamlarının saptadığı gibi, beynin belli bir noktadan fazla, ki atalarımız iki yüz bin yıl önce o noktaya ulaşmıştı, büyümesi zekâya da etki yapmıyor. O halde beynimizin bu kadar büyümesinin ardında yatan evrimsel amaç neydi?”

Tavşan, sözlerinin etki yapması için duraladı, sonra devam etti: “Bence beynin büyümesi, belleğe yer kazandırmak içindi. Son deneyler, bize belleğin, belli sinir merkezlerinde değil, yaygın olarak tüm beyinde bulunduğunu açıklıyor. İnsanoğlu daha uzun yaşamaya başlayınca, entelektüel faaliyetlerinin alanı genişleyince, hatırlayacak daha çok şeyi oldu. Yani evinde daha çok dolap bulundurması gerekti diyelim. Ama işin ilginç olan yönü, yeni dolap alanının, o sıra ihtiyaç duyulanın çok üstünde olmasıydı. Hatta bugün gerekenden bile fazladır. Oysa bizler, o çağın insanından üç kat uzun ömür sürüyoruz. Faaliyetlerimiz de geometrik dizi olarak artıyor. Yoksa evrim, bizi ilerde, şimdikinden çok daha uzun yaşayacağımız günlere mi hazırlıyordu? Bellek alanının genişlemesi, uzun vadeli bir uzun ömür planının parçası mıydı? Bir ölümsüzlük numarası mıydı?”

Luc homurdandı. “İşte, burası olmalı,” dedi. “Birinci sefer atlamışım.” Koltuğunda doğruldu, bu hareket başını döndürdü. (Beş ay önce bu söz üzerine Wiggs Dannyboy da koltuğunda doğruluvermişti. Toplantıya içgüdüsel bir sezgi sonucu katılmıştı Wiggs. Galiba sezgisi boşa çıkmayacaktı.)

Tavşan devam ediyordu: “Bu konularda ancak tahmin yürütülebilir. Ama bildiğimiz bir şey varsa, beş duyumuzdan belleğe en yakından bağlı olan, koku almadır. İnsanoğlu yönelimlerinde giderek görselleşmiş de olsa, koku alma organı çok küçülmüş de olsa, belleği uyandırmak konusunda göz, koku duyusuyla asla rekabet edemez. Kokunun çağrıştırdığı anılar, görsel

imgelemin ve sesinkilerden çok daha çabuk ve canlı biçimde ortaya çıkar. Hatta psikiyatristler, hastada bastırılmış çocukluk anılarını canlandırmaya uğraşırken, parfümden ve kokulardan yararlanmaya başlamış bulunmaktadırlar.”

Yaşlı adam başını yana doğru eğdi. Tavşan İngilizce konuşuyordu. Luc’ün şakaklarının atışından belli olan tansiyon rakamı, her sözü kolayca anlamasına engeldi. Ona göre İngilizce denilen dil, ancak çizgi film kahramanlarını seslendirmekte ve spor karşılaşmalarında insanları coşturmakta kullanılabilecek bir dildi.

Tavşan devam ediyordu: “Koku, ölmekte olan bir insanı en son terk eden duyudur. Görme, duyma ve hatta dokunma gittikten sonra, ölmek üzere olanlar koku duyularına tutunurlar. Böyle olması, biz parfümcülerin çalışma alanının ne kadar önemli olduğunu anlatmıyor mu?

“Koku, en eski anılarımız için bir kanaldır. Beri yandan, gelecek yaşamımıza da bizimle birlikte girebilir. Bu arada da insanı keyiflendirir, hayal gücünü körükler, düşünceleri biçimlendirir, davranışı değiştirir. Geçmişle en güçlü bağımız, geleceğe olan yolculuğumuzda en sadık yol arkadaşımızdır. Tarihöncesi, tarih, sonraki yaşam, hep onun alanıdır. Koku pekâlâ ebediyetin simgesi olabilir.”

“Bu kadarı da biraz fazla,” diye yorumda bulundu Claude. Luc, katıldığını belirtmek için başını sallamak istedi, ama kafası sıcak, gürültülü bir kanla öyle doluydu ki, kendini hafta sonu gecesinde bir diskodaymış gibi hissediyordu. Oynatamadı kafasını.

Oysa kasetin sağlığı yerindeydi. Temposunu hiç bozmuyordu. “Parfümcülük bilim midir, yoksa sanat mıdır, diye sonu gelmez bir tartışma var. Bunun önemi yok. Çünkü yüksek düzeylerde, bilim de, sanat da aynı şeydir. Bir noktada, yüksek bilim artık teknolojiden kurtulur, şiirsel bir alana girer. Yüksek sanat da bir noktada teknikten kurtulup şiirsel alana girer.

“Parfümcü elbette ki ne fizikçi, ne de ressamdır. Ama eğer amaçları yüksekse, hayal gücü özgürse, seçimleri ilham doluysa, o da şiirsel alana girecektir. O zaman eskilerin, ruh koku duyusuyla beslenir dedikleri zaman ne demek istediklerini de daha iyi anlayacaktır.

“Bugün sizlere şiirden ve cinsel sihirden söz ettim. Parfüm adlarının buna tanıklık ettiği günler pek de gerilerde kalmış değildir. Çok tutulan bir kokunun adı Tabu idi. Sonra, Büyü, Günahım, Vampir, Kara Büyü, Paris Gecesi, Vahşi Gardenya, Haydut, Çarpıcı, Mahrem, Aşk İksiri ve L’Heure

Bleue, yani Mavi Saat gibi adlar taşıyan kokular vardı. Bugün ne çıkıyor karşımıza? Vanderbilt, Miss Dior, Lauren ve Armani. Yani büyük terzilerin isimleriyle anılan kokular…” Dinleyiciler arasında mırıltılar ve şaşkınlık solukları dolaştı. “Bu isimler ne şiirsel, ne erotik, ne sihir duyguları uyandırıyor. Bunların uyandırdığı yalnızca ekonomik, züppelik duygularıyla moda tasarımcılarının kasıntılıkları. Yaratma esansını para esansıyla karıştıran parfümler. Adı Bili Blass olan bir kokudan ruh ne kadar besin alabilir?

“Vanderbilt ve Bili Blass, pazarlamacıların bize sunduklarıdır.”

Marcel sustu, sanki öfkesini bastırmaya çalıştı. Claude pahalı gri pantolonunun ütü çizgisine bir tokat attı. “Oku canlarına, Tavşan!” dedi yarı sevgi, yarı alayla. Bu arada Luc puroyu elinden bırakmış patlamak üzere olan şakaklarına masaj yapıyordu.

“Vanderbilt ve Bili Blass, evet. Ama sizler biliyorsunuz, parfümcüler… yüreğinizin derin katları arasında, kokunun bir otomobil, bir sofra takımı, bir sigorta poliçesi, bir H Karışımı olmadığını biliyorsunuz. Parfümü sonu belli bir mamul düzeyine indirgemek, muhasebecilerin onu güvenle ele almasını sağlar. Onu sahiplenme, denetleme, esrarengiz ruhun yokluğunda üretme çabaları, büyük ve bayağı bir başarısızlığa mahkûmdur.

“Parfümcülük asla imalat sanayiine benzemez. Biz parfümcüler, büyüleyici, ruhun besleyicisi, kutsal pezevenk ve simyacı olan tarihsel rolümüzü üstlenmekten gurur duymalıyız. Pazarlamacılar diğer eşyaları satmakta başarılıdır, ama unutmayalım ki, insan ruhundaki arılarla kuşları etkileyebilen ancak parfümcüdür, çiçeklerin ustası Mavi Saat’in bekçisi odur. Dinozorları da yine o yok edecektir.”

Dağınık alkışlar, şok içinde mırıltılar, sinirli gülüşler, sonra bitmiş kasetten gelen çıtırtı sesi.

“İşte bu kadar,” dedi Claude. İlk dinleyişinden daha kötü olmadığına seviniyordu. “Oz Büyücüsü. Bana kalırsa Wiggs Dannyboy kendini Tavşan’la özdeşleştirmiş olmalı. Biri ona bu konuşmadan söz etmiş, o da işte bu herif de benim kadar iri bir tahtakurusu, demiş olmalı. Belki Tavşan’ı o kliniğe bu yüzden davet etti.”

Luc hiçbir şey söylemedi. Kaset, diline kıvılcım konmuş kâğıttan bir yılan gibi tıslamayı sürdürdü.

Claude gerindi, babasına bakmak üzere döndü. “Yoo, olamaz!” Babası masaya yığılmıştı. Yüzü mermer kül tablasının içindeydi. Puro yanağına

değmiş, yanıyor, Tavşan'ın pancarlarının rengine dönüşmüş olan kafada kendine bir delik açıyordu.

Claude eğer tepki göstermekte yavaş davrandıysa, bunun nedeni, ortalıktaki kokunun ona eski bir yaz gecesini hatırlatmasındandı. Genç karısıyla ikisi, bir Cezayir kumsalında el ele yürürken burunlarına bir kuzu çevirme kokusu gelmişti. Kebap ocakları arasından geçerlerken, aralarındaki o yoğun aşk duygusu çok güçlü olmasına rağmen, çıkan dumanlar yüzünden yıldızları ve denizi görememişlerdi.

IV

Kusursuz tako’dan gelen esinti

Şato karanlık, kahramanlar uykudaydı. Soluklarının sesi sanki havadaki ejderha dumanını yokluyor gibi çıkıyordu.

Ne var ki şato, bu sefer Concord Eyalet Cezaevi'ydi. Uyuyan kahramanlar, daha kahramanlık göstermeye fırsat bulamadan çevre veya kromozom koşullarıyla bozulmuş kimseler olup, havada ejderha soluğu değil, gözyaşı gazı arıyorlardı. Dünyanın yuvarlak olup olmadığı umurlarında bile değildi. Rüyalarında demir keskiler, vezne kasaları görmekteydiler. Burada beş yılı ya da daha fazlasını doldurmuş olanlar, rüyalarını artık renkli değil, siyah beyaz görüyorlardı.

Alobar hiç rüya görmüyordu. Binadaki gardiyanlar kadar uyanıktı. Hatta daha bile uyanıktı. Gardiyanlar hafiye dergilerini okurken uyukluyor, yaklaşan Şükran Bayramı tatilinin hayallerini kuruyorlardı. Oysa Alobar yaşlanan vücudunun kokusunu burnuna çekerken bilinci tümüyle yerindeydi.

Evet, koklayabiliyordu onu. Mahkûmiyetinin birinci yılında hiç yaşlanmamıştı. Vücudu bin yıllık ölümsüzlük uygulamalarının etkisindeydi hâlâ. Soluma tekniklerinin dışında, diğer teknikleri uygulayamıyordu cezaevinde. Derken günlerden bir gün hücre bankaları bağışıklık hesabındaki fonların tükendiğini, on beş aydır yeni yatırım da yapılmamış olduğunu bulguladılar. DNA teftiş yapılmasını istedi. Alobar'ın hesaplarında rakamlarla oynanmış olduğu saptandı. Adam zimmetine en azından dokuz yüzyıl geçirmiş durumdaydı.

DNA çileden çıkıp tazminat istemiş olmalı ki, Alobar'ın tuzlu biberli saçları bir hafta içinde bir sodyum kayasına dönüştü. Göz altlarına kırışıklar doldu, kendilerine siperler kazdılar, telsiz çekip takviye kuvveti istediler. Birileri eklemlerinde çimento karmaya başladı.

Demir parmaklıklar ardındaki üçüncü yılında, hızlandırılmış bir yaşlanma sürecini, koklayarak, tadarak, işiterek hissediyordu. Kokusu güve gibiydi. Tadı bayat sos gibi. Sesi Lawrence Welk gibi.

Daha o sabah Doktor Palmer (tam bir sağlık sigortası sahtekârıydı) ona, “Al, sen Concord’a geldiğinde yaşının adamıydın,” demişti. Cezaevi kayıtlarında Albert Barr kırk altı yaşında gözüküyordu.) “Şimdi ise iki kat yaşlı gösteriyorsun. Revire gidip muayene olmak ister misin?”

“Yoo, iyiyim ben.”

“Ama cildin…”

“Belki yediğim bir şey dokunmuştur.”

Doktor Palmer başını salladı. “Nasıl istersen, Albert.” Alobar gülümsedi. Kendisine “Albert” denmesi hoşuna gidiyordu. Einstein laboratuvardan çıktıktan sonra orayı temizlediği geceleri hatırlatıyordu ona.

Geriye baktığında, hayatı boyunca ne kadar az erkek arkadaşı olduğuna kendi de şaşırmaktaydı. Bazıları bir günde, Alobar’ın bin yılda edindiğinden çok arkadaş edinirdi. Pan vardı tabii. Eğer insan o ilişkiye dostluk diyebilirse. Şaman vardı… onunla yalnız bir tek kere karşılaşmışlardı. Tibetli sanatçı Fosco vardı. O da çoğu zaman içine kapanık, bilmece gibi bir adamdı. Wiggs Dannyboy’a gelince… Alobar ondan pek emin değildi. Oysa Albert Einstein tam bir dosttu.

Bir tür dost! Birlikte bowling oynamış, barda bira yuvarlamış değillerdi, ama Einstein ona gerçek bir dost gibi davranıp borç para vermişti. Bazı çok hoş sohbetler de yapmışlardı karşılıklı. İki kişi birbiri hakkında başka hiç kimsenin bilmediği şeyleri bilirse, kimseye de söylemezlerse, o zaman o iki kişiyi dost saymak gerekirdi.

Daha bir-iki ay önce, bir dergiyi karıştırırken Alobar’ın gözüne bir yazı çarpmıştı. Yazı şöyle başlıyordu; “Albert Einstein 18 Nisan 1955’te, saat 1:15’te Princeton Hastanesi’nde ölürken son sözlerini Almanca olarak, Almanca bilmeyen bir hemşireye söyledi…” Alobar kendini tutamayıp gülmüştü bunu okuduğu zaman. Dergi, büyük bilginin son sözlerinin tarih açısından kaybolup gittiğini ima ediyordu. Bunu Alobar da kabul etmekteydi. Ama o biliyordu Einstein’ın son sözünün ne olduğunu.

Ne sanıyordu bunlar? Einstein ölmek üzereyken birden yatağında doğrulup, “E eşittir MC küp” mü diyecekti?

Yoksa, “Kusursuz tako,” diye mi mırıldanacaktı?

Geçen üç yüzyıl içinde Alobar defalarca intiharın eşiğine gelmişti. Onu oraya sürükleyen umutsuzluk, hatta can sıkıntısı da değil, Kudra’ya kavuşmaya duyduğu özlemdi. Kudra’nın “sırf uzun ömür için, uzun ömür istemek insanı sınırlayan bir tutkudur,” suçlamasındaki haksızlığı ona kanıtlamak isteğiydi. Bir bakıma Kudra’nın suçlaması doğru olmalıydı. Çünkü Alobar tedbiri asla elinden bırakmıyordu. Sonunda ölmeye ya da en azından maddesel çözülmeye hazır olduğuna kendisi karar verecekti. Bu sevgili vücudu geride bırakmak, polislerin onu elleyip dürtmesine, papazların onun başında yalanlar söylemesine çanak tutmak istemiyordu. Ama son anda bir şeyler oluyor, ona fikrini değiştirtiyordu.

Maddesel çözülmeyi başarabileceğinden neredeyse emindi. Tekrar maddeleşeceğinden pek emin değildi. Kudra geri dönmediğine göre, herhalde dönüş imkânsızdı. Kudra’nın Öteki Tarafta kendi isteğiyle kaldığını düşünmesine, kendisinden şüpheye düştüğü bazı ender anların dışında, egosu izin vermiyordu.

Ne olursa olsun, Alobar sonunda o hayalet ekspresine binecek, eski laboratuvar takımlarını onarıp kendine biraz K23 yapacaktı. Öteki Taraf’a vardığında buram buram parfüm kokması şarttı. Kudra onu tanısın diye. Demek önce malzemeyi toplamalıydı. Bu iş vişneli turta pişirmek kadar kolay değildi. Aradığı tür ağaçkavunu pek az bulunuyordu. Kaliteli yasemin yağı ondan bile kıttı. Pancar poleni hiç yok gibi bir şeydi. Her yılın belli birkaç haftasında, birbirlerinden pek uzak yerlerde bulunurdu. Malzemeyi toplayıp bir araya getirdiğinde de yolculuğu ertelemek için mutlaka bir başka neden buluyordu.

Son sefer de böyle olmuştu. 1953’te. Eisenhower yıllarıydı o zamanlar. Her şey pek yavaş gidiyordu. Eisenhower yılları öyle yavaştı ki, bir dağın doruğundan düşseler saatte ancak on mil hızla giderlerdi. Ağır giden bir gemi gibiydiler. Amerika tekrar canlanana kadar pek çok asker tıraşlı mehtabın gelip geçeceği kesin gibiydi.

Alobar, yaklaşık yarım yüzyıl boyunca, Livingston Montana dışında bir kaplıcanın sahibi ve yöneticisiydi. Bu sayede mineral kaynakları hep elinin altında bulabiliyordu. Sıcak banyolar, unutmayın ki, ölümsüzlük sürecinin bir gereğiydi. Kırsal Montana’da Pan’ın parçalanmış ruhu da rahat ediyordu. Kır Kurdu’nun parçalanmış ruhuyla birlikte, Vahşi Batı’yı dolaşıp

durmaktaydı. Ara sıra Pan'la Kır Kurdu bir taraftan esiyor (artık rüzgâr gibiydiler), bir şeyleri kıpırdatıyor (Kır Kurdu yaramazlığın elçisiydi), kaplıca müşterilerinin havluları burunlarına tutmasına yol açıyorlardı. (Pan'ın kokusu hâlâ bir felaketti.)

Ama Pan cezaevine ziyarete gelmeyeli epey zaman olmuştu. Eğer Eisenhower yılları Alobar'ı bile sıkıyorsa, Pan'ı nasıl etkilediğini artık siz düşünün. Eğer Pan'ı tümden silip mahvedebilecek bir tek şey varsa, o da bu püriten Eisenhower kasıntılarının iskambillerini karıştırıp savunma anlaşmalarını tartışmalarıydı. Bu günler, yüreği kuvvetli olanların günü değildi. Alobar eğer o adımı atıp uzun ömür alışkanlığından vazgeçecek ve sevgili Kudra'sının yanına gidecekse (ya da Wren'in, ya da Kudra'yla Wren'in yanına gidecekse), 1953 bunun en uygun zamanıydı.

Montana'ya saçlarını simsiyah boyayıp gelmişti. Zamanla yavaş yavaş doğal tuz-biber rengine dönmesine izin verdi. (Bin yılda o da birkaç numara öğrenmişti elbette.) Ama aradan elli yıl geçince, komşu çiftçiler arasında yine de bir merak uyandırmaya başlamıştı. Yine aynı sorun. 1031 yılında Constantinople'dan kaçmasına yol açan sorun. Yola düşme zamanı geliyordu.

Alobar gizlice New York'a ağaçkavunu ve yasemin ısmarladı, sağa sola sorup Minnesota pancar tarlalarının birkaç haftaya kadar hazır olacağını öğrendi. İlk partiden sonra bir damla bile K23 yapmış değildi, ama yine yapabileceğinden emindi.

Minnesota'ya doğru yola çıkmasına iki hafta kala, Reader's Digest'te çıkan bir yazı dikkatini çekti. Princeton Üniversitesi'ndeki genetik uzmanları, insan ömrünü iki katından fazlaya çıkarabilecek bir keşfin eşiğindeydiler. Yazının sonunda, deneyler olumlu sonuç verirse, herhalde Beyaz Saray bu işe el koyar, devlet yöneticilerine öncelik tanınmasını sağlar, deniliyordu. Ne de olsa, araştırmalar devlet fonlarıyla yürütülmekteydi.

Alobar'ın telaşa kapılmasında şaşılacak bir şey yoktu. Ike'ın, John Foster Dulles'ın ve Richard Nixon'ın ebediyen kalıcı olmasını siz düşünebiliyor musunuz? Eisenhower yıllarının sonsuza kadar sürmesini gözünüzün önüne getirebiliyor musunuz?

Bu korkunç düşünceler onu harekete geçirmeye tek başına bile yeterdi. Ama dokuz yüzyıl önce Lalo adlı nympha'ya verdiği söz, Alobar'a pancar tarlalarına yapacağı geziyi ertelettirdi. Sağlık merkezini sattı, son metresini terk etti, Einstein'ın odacısı olmak üzere Princeton'a doğru yola çıktı.

“Günün birinde,” demişti Lalo, “Ölümü yalnızca zekâ yoluyla yenmek isteyen insanlar çıkacak.” Sonra eğer bu adamlar ölümsüzlüğe, daha doğrusu sahte ölümsüzlüğe ulaşırlarsa (çünkü gerçeğine ulaşmak için kalbin ve ruhun da gelişmesi şarttı), insanlar için korkunç kötü olayların yer alacağını söylemişti.

Princeton genetik uzmanları, Lalo’nun kehanette bulunduğu sahte ölümsüzler miydi? Alobar bunu anlamak için, genetik uzmanlarının laboratuvarları ve ofislerinin bulunduğu İleri Araştırmalar Enstitüsü’nde hademe yardımcılığı işini kaptı. Ona verilen iş kalorifer kazan dairesindeydi, ama hademeye rüşvet verdi, uzmanların bulunduğu tarafın temizlik işlerine atandı. Beyaz Saray’la Pentagon’un konuya ilgi gösterdiğini kanıtlayan yazışmaları görür görmez, işi sabote etmeye koyuldu. Duyarlı makinelere maymun dışkıları atıyor, yeri sildiği suları, tüplerdeki kültürlere damlatıyor, kuluçka makinelerini prizden çekiyor, grafiklerdeki sayıları değiştiriyordu. Bir keresinde, uzun ömürlü deney farelerinden birine Einstein’ın puro izmaritlerinden birini yedirmişti. Sabah olduğunda farenin işi kaputtu.

Profesör Einstein’ın çalışma odası, genetik bölümünün biraz ilerisindeydi. Karmakarışık bir yerdi. Hem iki kere iki dört eder türünden bir karışıklık da değildi. Einstein’in odası bir deha-denklem kargaşalığı içindeydi. Belki Priscilla rahat edebilirdi burada.

Kitaplar, raporlar, ciltler, bantlar, şeritler, dergiler, mektuplar, bozdurulmamış çekler, yığın yığın, yerlerde, eşyaların üzerinde, her taraftaydı. Süpürüp toz almaya olanak yoktu. İşin fenası, odanın süpürülmeye de çok ihtiyacı vardı. Yığılı kâğıtların arasında soyulmuş portakal kabukları, muz kabukları, Dixie bardakları, tebeşir parçaları, kalem uçları, ceket astarları, keman yayları ve puro külleri de vardı. Daha beteri, Einstein genellikle saat gece yarısını geçene kadar odasında çalışıyor, bir tek kâğıt yerinden oynasa sinirleniyordu.

Alobar o odayı temizlemeyi, nöbetinin en son saatlerine bırakıyor, yine de profesör odadan çıkmıyordu. Sabahın ikisinde, koltuğuna yığılmış otururken içinden pamukları ve yayları fırlamış bir oyuncak ayıya benziyordu. Gün geldi, Einstein orada Alobar’ı beklemek, onunla

konuşabilmek için kaldığını itiraf etti. Karısı ona pek annelik taslıyordu. Puro içmesine izin vermiyordu. Mrs. Einstein'a göre, pipo daha efendice görünümlüydü. Kadının tek sevdiği konu da günlük tuvalete çıkma alışkanlıklarıydı.

Alobar'la Einstein pek tatlı sohbetler yaptılar. Özel izafiyet teorisi, genel izafiyet teorisi, birleşik alan teorisi… evet, gerçi Einstein'ın ünü bunlardan geliyordu, ama bunlar onun en iyi ürünleri değildi. Einstein, Alobar'a, izafiyetten çok daha güzel şeyleri de düşündüğünü, ama baklayı ağzından çıkarmadığını, çünkü politikacıların o bulguları ahlaklı biçimde kullanacağından emin olmadığını söylüyordu.

Alobar yayımlanmamış bazı teorileri dinleyince, bunların harika şeyler olduğunu hemen kabullendi. Ama zor şeylerdi. Daha aydınlık bir çağa saklanmaları iyi olurdu. Bu itiraflardan cesaret alan odacı, Einstein'a kendi sırlarının da bazılarını anlattı.

Einstein'ın odacıdan dinlediklerine inanıp inanmadığı kuşku götürürdü, ama hoşlandığı kesindi. Alobar'ın ölüm ve hayat üzerine olan görüşlerine hayran kalmıştı. Alobar'ın neşesi, krallara yakışan tavırları, onu depresyondan kurtarıyordu. Alobar parasal açıdan başının dertte olduğunu söyleyince Einstein hemen kendini dizüstü yere atmış, kâğıt yığınlarının arasında eşelenip aranmış, sonunda Physical Review dergisinin yolladığı telif hakkı çekini bulmuş, arkasını imzalayıp gece yarısı dostuna ciro etmişti.

Alobar'ın parasızlık nedeni, kendisine şantaj yapılıyor olmasıydı. Yeni hademeden başlangıçtan beri kuşkulanan başodacı, sonunda onu genetik laboratuvarındaki deneylere bulaşırken yakalamıştı. Kısa zamanda, kaplıcanın satışından Alobar'ın eline geçen parayı son kuruşuna kadar sızdırmış, şimdi de maaşının tamamını istiyordu. Pahalı işti bir nympha'ya verilen sözü tutmak.

Princeton Üniversitesi'ndeki uzun ömür deneyleri 1956 yılında son buldu. Nedeni herhalde bilim adamlarının uyguladığı yanlış yöntemler kadar, Alobar'ın sabotajlarına da bağlıydı. İnsan ömrünü, fare ve köpeklerde virüslere dayanıklı hücre geliştirme yoluyla uzatmaya çalışan bilim adamları aslında yanlış kromozoma kur yapmışlardı. Zaten baş odacı sonunda Alobar'ı polise teslim ettiğinde, kimse o deneylere aldırmıyordu

artık. Alobar sorguya çekildi, sonra da serbest bırakıldı. İşini kaybetmişti tabii. İyi de olmuştu. Arkadaşı ölmüştü.

Einstein'ın ofisi artık müzeydi. Çok temiz, çok derli topluydu. Masasının üzerinde birkaç tane pipo duruyordu.

Alobar'ın Albert'ı hastanede ziyaret etmesine izin verilmemişti. Bekleme odasında oyalanıp duruyordu Alobar. O sırada haber geldi. Profesörün, delinen aortu için ameliyat olmayı reddettiği, böylelikle kendi kişisel denklemini hayat tahtasından silmekte olduğu anlaşıldı. “Hayatı suni yollarla uzatmak tatsız bir şey,” demişti Einstein doktorlarına.

Albert'ın bu tepkisi, on yıl sonra Mary Quant adında bir İngiliz moda tasarımcısı tarafından güzelce özetlenmişti, ama başka bir bağlamda. Mary Quant, “Zevkin iyisi ölmektir. Kabalık ise hayatın kendisidir,” diyordu.

Alobar, Albert'ın kararı karşısında hayal kırıklığına uğramış, kendi felsefesinin arkadaşı üzerinde daha derin bir etki bırakmadığına üzülmüştü. Yerleri silmek üzere tekrar enstitüye dönmüştü. Bir hafta sonraki cenazeden sonra (Alobar cenazeye prensip kararı olarak katılmamıştı) radyoda Einstein'ın ölürken başında olan hemşirenin, bilginin son sözünü taklit etmeye çalıştığını duydu. Almanca sanıyordu kız o sözü.

Alobar hemen saplı süpürgesini kaptı, kazan dairesinde onunla dans etmeye koyuldu. Attığı kahkaha binanın tüm kalorifer borularında yankılandı. Elbette anlamazlardı Einstein'ın son sözlerini! O sözler Almanca değildi ki! Çoktan silinmiş bir Bohemya kabilesinin unutulup gitmiş dilindeydi. Alobar öğretmişti o sözü ona.

Einstein'ın son sözleri, “*Erleichda, erleichda,*” olmuştu.

Einstein'la ve kendisinin bilimi sabote ettiği, ilk ama son olmayan faaliyetleriyle ilgili anıları, hükümlü Albert Barr'ın zaman zaman kendini hapsedildiği iki hücrenin dışındaymış gibi hissetmesini sağlıyordu. Birinci hücre çelikten, soğuk, yıkılmaz bir yerdi. İkincisi ise çürümekte olan, hasta bedenin odasıydı.

Anıları solduğu anda çürüme belirtileri tekrar ön plana geçiyor, kendine güvenmeyen bir aktör gibi sahne ışığını yakalayıp ona sarılıyor, çevredeki zimmetçilerin, katil ve manyakların, zorbaların horultularını bile siliyordu. Yaşlanmanın sesi Alobar'ın içinin derinliklerinden gelmekteydi. Yumuşak

bir sesti, ama ondaki zorlayıcı duygu, gardiyanın radyosundan gelen, kovboy şarkılarında bile yoktu.

Koku daha da rahatsız ediciydi. Dokularını böyle evde kalmış teyzenin evindeki en alt çekmece gibi kokutan şey acaba ne tür bir kimyasal etkiydi?

O sırada Alobar yeni bir belirti daha keşfetti. Kulakları çınlıyordu. Bu kendi başına bile berbat bir duyguydu, ama bir de, kulak çınlayınca o insan hakkında dedikodu edildiğiyle ilgili halk inancı vardı. Kulaklarınız çınladı mı, birisi sizden konuşuyor demekti. Ziyanı yok, diye düşündü Alobar. Belki de onun hakkında konuşan, şartlı tahliye kuruluydu. Kimdi acaba gecenin bu saatinde ondan söz eden?

Kimdi gerçekten?

“Bin yaşında mı?” dedi Priscilla. “Yoo! Sizi işletmiş.”

Wiggs, “Karşınızda bir bilim adamı var,” diye karşılık verdi. “Ben kuşku duymak üzere eğitilmiş bir insanım. Kül yutacak insanlardan değilim.”

“Hah! İyi haber alan kaynaklar bana sizin perilere inandığınızı söyledi.”

Wiggs biraz kızardı. “O bambaşka bir konu,” dedi.

“Belki de değil.”

“Efsaneler insana dünyayı açıklar.” Pedagog edasıyla boğazını temizledi. “Hem psişik, hem de fiziksel dünyayı açıklar. Geçmiş, şimdiki ve gelecek dünyayı açıklar. Eski Keltler perilerden söz ettikleri zaman anlattıkları şey fotondu. Yani ışık enerji birimiydi. Tüm maddenin yaratıcısı, temeli olan akılsız ışığın nabzı değil, bilinçli bir ışığın nabzı. Maddeden doğan yeni bir foton. Ne olur, fiziğe ve eski Mandalıların inançları konusuna sokmayın beni. Alobar onca yaşına rağmen peri falan değildir.”

“Biliyor musunuz, İrlanda aksanınız gittikçe kötüleşiyor.”

“İçkidendir. İçmemem gerek. Alkol ölümsüzlük beklentilerime ters düşüyor.”

Priscilla kendi kadehine baktı. Ricki’yi düşündü. Onu bekliyor olmalıydı. Belki kaygılanıyordu. “Ben de daha fazla içmeyeyim. Mutfağa gidip birer bardak buzlu su getireyim.”

“Aman!” Wiggs boğuluyormuş gibi gömleğinin yakasına sarıldı. “Su, ha!” Eli hâlâ boynunda, kanepeden yere yuvarlandı. “Su! Dünyanın onca sıvısı dururken, yer silmeye, tuvalet temizlemeye layık görüleni! Bebek bezlerini yıkarken kullanılanı! Kentin kanalizasyonlarında akanı. Bu lanet olası kentte habire, göklerden döküleni! O sudan bir tek damlası, bir koca

bardak dolusu İrlanda viskisinin rengini attırmaya yeter. Ve sen, kalleş dost, savunmasız vücudumun içine o paslandırıcı sıvıyı dökmemi istiyorsun!”

Priscilla kıkırdadı, Wiggs bundan pek hoşlandı. Kalbi bir anda kendini en yüksek dereceye ayarlanmış bir ekmek kızartacağı sandı. Priscilla’nın kalbinde de maya kabarmaya başlamıştı.

“Peki, peki, su getirmem. İçkinin yerine ne getireyim size?” Doktor Dannyboy kravatını düzeltti, göz bandını yerleştirdi, kanepedeki yerine tekrar oturdu. Odadaki tek ışık şömineden geliyordu. Duvarda asılı yamyam silahlarına bile neşeli bir görüntü veren türden bir ışıktı. Wiggs alçak sesle, “Islak ve sıcak bir öpücük o işi görür,” dedi.

Priscilla, Ricki’yi merak etmeyi, pancarlara kaygılanmayı bir kenara bırakıp onun kollarına doğru kaydı.

Kıtanın öbür ucunda, Boston yakınlarında, Concord Eyalet Cezaevi’nde Alobar’ın kulaklarındaki çınlama birdenbire kesildi.

“Ahh, fermuarlara bayılıyorum. Fermuarlar bana timsahları, ıstakozları, Aztec yılanlarını hatırlatıyor. Keşke pantolonumun birden fazla fermuarı olsaydı… Fermuarlar aynı anda hem ilkel, hem de modern. Senin fermuarın bir bakıma ilkel ve sürüngen, bir bakıma mekanik ve kaygan. Sanayi Devrimi’nin kobra kültüyle buluşması fermuarda oldu, değil mi? Ahh, o küçük zevk timsahları. Öyledir fermuarlar. Seksiler de aynı zamanda. Düğmeyi ele al… düğme, resmi ve titizdir. Bir dizi düğmeye baktın mı, insanın aklına Victoria çağı gelir. Ama fermuar… fermuar cennet bahçesindeki yılanın ta kendisidir. Gerçek inanç sahibini o bahçeye sokmak için hazır bekler. Keşke elbiselerime daha çok fermuar diksem. Çabuk ulaşılmayı bekleyen nice duyarlı yerim var. Kertenkele iskeleti gibi baş aşağı sallanan o fermuar başı! Gündüzleri unutup geceleri iletişim kurduğumuz o hayalet yılan!”

“Dur sana yardım edeyim.”

Doktor Dannyboy bu monolog süresince Pris’in elbisesinin fermuarını açmaya çalışıyordu. Yeşil yünlü elbisenin sırtı, yukardan aşağıya kadar bir fermuarla kapanmaktaydı. Bunu soğukkanlı bir tavırla, dikkati çekmeden yapmaya uğraşıyor, sanki Pris birden elbisesinin yere düştüğünü görünce bunu doğanın kendinden gelen bir hareket sayacakmış gibi davranıyordu, ama oynatamıyordu fermuarı yerinden. Alnını terler kaplayıncaya kadar uğraştı, sonunda kızcağız…

“Dur, sana yardım edeyim,” demek zorunda kaldı.

Ve elinin bir hareketiyle birbirine sarılan dişleri açıverdi, timsah esnedi, Pris iç çamaşırlarıyla kaldı.

Sütyeninde pas lekeleri vardı. Üstelik gereğinden bir numara büyüktü. Wiggs içinden, bu sutyen mi yoksa can yeleği mi, diye düşündü. Neyse, ondan kurtulmak kolaydı. Wiggs onu kızın başından çekti. Çengelini bile açmadan. Memelerini dışarıya fırlarken yakaladı. Birini tuttu, ötekini yaladı, pembelik yalamakla çıkmadı.

Naylon külotun arkasında bir kaçık vardı. İkisi de fark etmemiş göründüler. Wiggs'in eli o kaçığın üzerinden, sokak çöpçüsünün süpürgesi gibi kaydı, hız kazandı, hiçbir şey çaktırmadı. Sol elinin en uzun parmağı kereviz sapı gibi kıvrılıp Pris'in kıç çanağına daldı. O çanağın içinde eğretilemeler pek de güzel karıştırılırdı.

"Ulu Tanrım, harika bir duygu!"

"Wiggs… sen hâlâ giyiniksin."

Wiggs bir anda yalnızca göz bandıyla kaldı.

"Harikasın, yavrum!" dedi tekrar. Soyunduğu anda aksanı da gidivermişti.

Priscilla yaşlı erkekleri çoktan unutmuş gibiydi. Son birlikte olduğu erkek, El Papa Muerta'nın yirmi yaşındaki bulaşıkçısıydı. Bir tek gecede dört kere sevişmişti onunla. Her biri üçer dakikadan. Genç bir erkeğin sevişme süresinin, FM'de bir şarkı süresine eşit olduğunu hatırlamak ilginçti belki de.

"Ben… unutmuşum… yaşlı… erkeklerin… nasıl… olduğunu."

Belki de bunu söylemek hataydı. "Yaş," diye homurdandı. "Yalnızca iki yaş vardır. Hayat ve ölüm. Erkeğin ölüyse, ayakaltından çekilmeli, gidip bir kenara yatmalıdır. Ama canlıysa…"

Sustu. Priscilla içinden, "Yoo, inşallah böyle bir zamanda ayrıntılara dalmaya kalkmaz," diye düşündü.

Korkusu çabucak geçti. Wiggs boğazını temizledi, eyleme döndü. Bir ara, bunaklığın yaşlılarda ziyan olduğuna, başka bir ara, yetişkinlerin kendisini hiçbir zaman sevmediğine dair bir şeyler mırıldandı, sonra sessizleşti, ağzından yalnızca ara sıra tatlı bir homurtu çıkar oldu.

“Evet!” diye inledi Pris. Effecto da onu böyle severdi. Sert ve şefkatli. Ritme önem vererek, durmadan öperek… askerliğe hazırlanıyormuş gibi dakik olan gençlerden ne kadar farklıydı! “Daddy[*]” diye bir çığlık attı Pris.

“Daddy mi?” diye sordu Wiggs.

“Yoo, Danny! Dannyboy.”

“Senin erkeğin!” diye cevap verdi Wiggs.

Effecto, Priscilla’yı akordeon gibi çalardı. Wiggs ise ona arkeolojik bir kazıymış gibi davranıyordu. Kürekliyor, eliyor, tozunu silkiyor, kataloga kaydediyordu. Priscilla, kanepenin üzerinde yatarken, kendini British Museum’a postalanmaya hazır bir paket gibi hissetmekteydi. Yanında bir sandık yirminci yüzyıl çanak çömleğiyle.

Wiggs onun üzerine bir battaniye örttü, yanına uzandı. Şöminede yeni bir kütük alevlendi, yağmur damlaları camlarda mors şifresiyle bir şeyler haykırdılar. “Hep içerde kalamazsınız,” diyordu yağmur damlaları. Sonra da, “Daha geride çok yağmur var!” diye bağırıyorlardı.

Pris, “Beni buraya baştan çıkarmak için mi davet ettin?” dedi. Aldırdığı yoktu. Yalnızca merak etmişti. Bir yandan Dannyboy’un gevşemiş kamışını okşarken, bir yandan da, acaba Ricki beni bağışlayacak mı, diye merak ediyordu. Ricki ile sevişse bu kadar iyi hisseder miydi kendini acaba?

“Keşke bu soruna evet diyebilseydim, yavrum. Ama o kadar akıllı değilim ben. Bu bana beklenmedik bir ikramiye oldu.”

“O halde neden davet ettin beni?”

“Koku,” dedi Wiggs.

“Efendim?”

“Alınmaya gerek yok. Yavru kuzular kadar güzel kokuyorsun.” Doktor Dannyboy kafasını battaniyenin altına daldırıp kokladı. “Fırından çıkmış ekmek de onların olsun, taze biçilmiş saman da. Yeni sevişmiş kızın kokusunu hiçbiri bastıramaz.”

“Hey…”

“Dur, alınma.” Başını tekrar yukarıya çıkardı, onu sevgiyle öptü. “Bak, Priscilla, ben kokulara büyük ilgi duyarım. Yani, bilincin evrimine ilgi duyarım. Neokorteksle ilişkinin tek yolu kokudur. Talamusu ve diğer aracıları atlar, doğrudan gider neokortekse. Koku, beynimizin kullandığı dildir. Açlık, susuzluk, saldırganlık, korku, şehvet… beyin bunların hepsini

koku dilinde yorumlar. Neokorteks o dili konuşur. Biz de o dili öğrenirsek, belki korteksi burundan yönetmeyi başarırız.”

“Ama niçin?”

“Bilincin evrimini hızlandırmak için.”

“Ama niçin?”

“Mutlu olup birbirimizi parçalamadan uzun süre yaşayabilelim diye.”

“Bir yığın generali hayal kırıklığına uğratacaksın.”

“Daha da beter. Pazartesi gecesi maçlarının da sonu gelebilir.”

“Eh, futbolcuları boşver eğer şaka kaldıramıyorlarsa. Ama, Wiggs, dur bir dakika. Bunların benimle ne ilgisi var?”

“Sen parfüm yapıyorsun, öyle değil mi, canım?”

Priscilla tek dirseği üzerinde doğruldu. “Hıı, evet, bir bakıma. Sen nereden bildin bunu?”

“Alobar’ı tanıdığımdan peri parfümcülerle ilgili çok şey öğrendim.”

“Alobar mı? Hapisteki adam mı?”

“Evet, o.”

“Odacı mı?”

“Ve de eski bir kral.”

“Hani bin yaşındaki.”

“Evet.”

Priscilla iyice dik oturdu. “Bu ömrümde duyduğum en çılgın şey. Her dakika kafam daha çok karışıyor…” Sesi de öyle çıkıyordu gerçekten. Wiggs onun bacaklarını kucakladı.

“Uzun bir hikâye.”

“Vız gelir. Hem o aksanı da bırak lütfen. Sevişirken herkes gibi konuşuyordun.”

Tabii. Sen beni ayılttın da ondan. Şimdi içki yeniden etkisini gösterdi.”

“Pekâlâ, Vakvak Kardeş gibi konuşsan bile vız gelir. Sen hikâyeyi anlat.”

“Başından mı başlayayım?”

“Gelenek onu gerektirmiyor mu?”

“Ama ya randevun?”

“O kızcağızın payını sen kaptın çoktan.”

“Kız mı?”

“Boş ver. Anlat bana. Hemen.”

“1960’lardan başlayayım.”

“Pekâlâ. O zaman herhalde sen de daha ilginç biriydin. Herkes öyleymiş galiba.”

“Yetmişlerden başlayayım.”
“Senden hoşlanıyorum Wiggs.”
“Tabii. Ben de senden.”
Boğazını temizledi, parmak eklemiyle göz bandına tıp tıp vurdu, pancara iğneyi batırarak söze başladı.

Günün resmi olarak sabah diye nitelendirilen saatleri gelmişti, ama ortalıkta bir zerre ışık bile yoktu. Seattle sokakları, yeni basılmış kâğıt para gibi ıslak ve kara bir yeşildi. Saate ve havaya rağmen insanlar, Son Gülüş Vakfı’nın kapısında kuyruk oluşturmuşlardı. Sanki Son Gülüş Vakfı, yeni yetme kızlara pop şarkıcıları dağıtan bir radyo istasyonuymuş gibi. Ricki’nin çay demliği gibi arabası yanlarından yavaşça geçerken birkaçı dönüp baktı. Diğerleri pencereleri karanlık binadan gözlerini ayırmadılar.
Ricki gözlerini kıstı, baktı, ama hiçbir pencerede ışık falan göremedi. Ağlamamak için dudağını ısırdı. “Saat iki buçuk,” dedi üzgün bir sesle. Sanki “iki buçuk” sözü öldürücü bir hastalığın adıydı. “Sabahın iki buçuğu oldu saat!”
Ricki doğru konuşmaya önem veren biri olsa, bu cümlenin sonuna, “burada” sözünü de eklerdi. Çünkü saat Seattle’da iki buçukken, Massachussetts’te beş buçuktu. Yasal olarak sabah denilebilecek bir saatti. Soğuk istiridye gibi bir ışık, Atlantik’i gökyüzünden ayırmaya başlamıştı. Alobar cezaevi yatağında hâlâ uyanık, Bandaloop soluğu alıp veriyordu.
Öyle isim takmıştı ona. Kudra’yla ikisi öyle derlerdi: Bandaloop soluğu. Tabii Bandaloop’ların öyle soluyup solumadığı konusunda hiçbir kanıt yoktu. Bandaloop’ların var olup olmadıkları konusunda da kanıt yoktu! Ama kanıtın yokluğu Alobar’ı hiç caydırmıyordu. O Bandaloop’lar sayesinde, şafağın söküşünü üç yüz seksen beş bin sekiz yüz altı kere görebilmişti. Pencereden giren sütlü yumuşakça kıvamındaki ışığa bakılırsa, bir kere daha görmek üzereydi.
Ayrıca soluklarına dikkat eder, şartlı tahliye kurulu da başvurusunu iyi karşılarsa, belki sonsuzluğa kadar devam edebilirdi şafakları görmeye. Şu anda yakasına sarılan yaşlanma belirtilerine rağmen. Umudu oydu, ama bir bakıma da… ne diye istiyordu ki sürekli… sürekli devam etmeyi. Bu soruya cevap vermek kolay değildi. Kesin olan bir tek şey vardı: K23 sürünmeden Öteki Taraf’a gitmeyi göze alamazdı. Acaba Wiggs Dannyboy istediği zaman formülü verse miydim, diye kaygılanıyordu. Doktor

Dannyboy parfümden biraz yapıp gizlice ona yollayabilirdi. Alobar'ın, K23'ü sır diye saklaması, ticari potansiyelinden yararlanmaması biraz mantıksız bir davranıştı. Bunu kendi de kabul ediyordu. Ama zaten kendisi mantıklı bir insan olsa bin yıl önce ölmüş olması gerekirdi. Hah!

Eklemleri fırtınada bir gemi gibi gıcırdayarak ayağa kalktı, pencereye yaklaştı. Eski dostu sabah yıldızını arıyordu, ama pencere pek küçüktü. Görünen tek parıltı, dünyayı turlayan bir uyduydu. "Dünya yuvarlaak, yuvarlaak," diye şarkıya başladı, birden utanıp sustu. "Eğer şartlı tahliye kurulu çabucak harekete geçmezse, formülü Dannyboy'a yollayayım," diye söz verdi kendi kendine.

O sabah (ya da akşam) gizli bir formülü düşünen tek kişi Alobar değildi. Gerçi Wiggs'le Priscilla, akıllarını başka konular dağıttığı için henüz o noktaya gelememişlerdi, ama New Orleans'ta, şu anda, yani saat dört buçukken, Madam Devalier kanepesine uzanmış, mücevherlerle dolu ellerini göbeği üzerinde kavuşturmuş, o temel notayı düşünüyor, kafasında düzinelerle maddeyi tartıp zihinsel burnuna sunuyor, işin aslında ne kadar basit olduğu aklına bile gelmiyordu. Seattle-Tacoma Havaalanı'na yakın yerdeki ucuz bir motelde, …saat kaçtı ki orada… iki buçuk, teşekkürler Ricki… V'lu Jackson'ın aynı cevapla koyun koyuna uyumakta olduğu da gelmiyordu aklına. Evet, V'lu'nun yatağında o cevaptan bir-iki damla vardı. Eski şişe, bir naylona sarılmış, yastığın altına sokulmuştu. Ayrıca ne formüllerle boğuşan madamın, ne de yalnız kalmış dudakçıklarını bastıran V'lu Jackson'ın aklına gelemeyecek bir başka şey de, Bingo Pijama'nın yol üstünde, onların ayakları dibinde vurulup ölmesi ve serbest kalan arılar ordusunun New Orleans'a dehşet saçmak üzere ve…

Ölüm. Ööö! Nasıl da nefret ediyordu Wiggs Dannyboy bu kelimeden.

Ölüme karşı tepkisi ne dehşet, ne de rızaydı. Ne korkuyor, ne özlem duyuyordu. Şoka uğramıyor, inkâra yeltenmiyor, yalnızca öfke duyuyordu. Kontrollü bir öfke. Meydan okuma daha doğrusu. Savaşma. Wiggs, ölümle savaş halindeydi. Hiç teslim olmamaya da ahdetmişti.

Savaşı Concord Eyalet Cezaevi'ndeyken ilan etmişti. Orta Batı yöresindeki bir başka cezaevinden nakledilmişti Concord'a. Gardiyan gözünü kibrit çöpüyle oyduktan sonra, hükümlünün kendi başvurusu üzerine.

Kör edilme olayının soruşturmasında, Doktor Dannyboy’un devlet vesayeti altında bulunduğu sırada sürekli fiziksel ve zihinsel işkencelere tabi tutulduğu ortaya çıktı. Dannyboy’un hayat biçimini ve felsefesini hor gören medya, onun hakkında haber yapmaya bayılırdı. Bu işi de bir skandal haline getirdi. Planda milyonlarca dolarlık tazminat davası da söz konusuydu. Hükümet elbette ki nakil isteğini reddedebilecek durumda değildi.

Concord’da Wiggs kendini dostlar arasında buldu. Harvard’da ders vermiş, Cambridge ve Boston’da ortaya çıkan “Yeni Dalga” işlere atılmış marjinallerdi bunlar. Ona üniversite kitaplığından kitaplar getiriyorlar, kendi alanıyla ilgili en yeni dergileri, araştırmaları veriyorlardı. Antropoloji, etnobotani, mitoloji ve nörofarmakoloji dallarında ne var ne yoksa geliyordu eline. Ziyaretlerde en yeni dedikoduları anlatıyorlardı ona. Sağlığını kontrol ediyor, ara sıra yazdığı yazıları Psyhedelic Review dergisine yolluyorlardı. Spermini taşıyan yarı donmuş ekmeği, park alanında hazır bekleyen karısına onlar yetiştirmişti. Ama karısı sonradan onu bırakıp, daha çok yanında bulunabilecek bir başka erkeği seçmişti. Huxley Anne bu sperm kaçakçılığı sonucu gelmişti dünyaya.

Bu dönem, cezaevi hayatının tüm zorluklarına rağmen, verimli ve heyecanlı bir dönem olmuştu. Ama düşünmeye yine de pek bol vakti vardı. Doktor Dannyboy o süreyi, altmışlı yıllarda yapılanları değerlendirmeye ayırdı. Kendi yaptıklarını da, başkalarının yaptıklarını da. Sonra bu yapılanları tarih içindeki yerine oturttu. Bu, yalnızca politika ve ekonomiye önem veren resmi tarih değildi. Çamurun içinden çıktıktan ya da ağaç dallarında sallanmayı bıraktıktan sonra geliştirdiğimiz günlük hayat biçimlerimizi anlatan daha tanıdık bir tarih de değildi. Sinir sistemlerimizin, ruhsal yapılarımızın düşünce biçimlerimizin nasıl değişip bu hale geldiğini anlatan daha düzeyli ve karmaşık bir tarihti.

Wiggs’in vardığı sonuç şuydu: Aydınlanma seçkinci bir durumdu. Bundan memnun olsak da, olmasak da böyleydi. Her çağda ve hemen hemen her alanda küçük bir grup aydınlanmış azınlık bulunuyordu. Bunlar hayatlarını, bir sonraki evrimsel aşamanın tam eşiğinde yaşıyorlardı. Belki o aşamanın gerçekleşmesine daha yüzlerce yıl vardı. Tarihin belli kilit dönemlerinde bu seçkin azınlıkların biri ya da öbürü, bütün kültürü etkileyebilecek kadar genişliyor ya da sesini çıkarabiliyordu. O zaman evrimin yoluna önemli bir taş daha döşenmiş oluyordu. Wiggs aklından eski Mısır’da Akhenaton dönemini, İran’da Zerdüşt dönemini, Yunan ve

İslam'ın altınçağlarını, Çin kültürünün birkaç büyük devrini ve Avrupa Rönesansı'nı düşünmekteydi. (Keltler de büyük bir uygarlık yaratabilirdi, diye anlatıyordu Priscilla'ya… tabii eğer kilise onları vaktinden önce kıskıvrak yakalamasaydı.) İşte Amerika'da da 1964-1971 yılları arasında buna benzer bir kazan kaynamaktaydı.

Altmışlı yılları, embriyonik bir altınçağ olarak kabul etmenin, budalalık değilse bile, en azından duygusal bir hareket sayılabileceğini Wiggs kendi de kabul ediyordu. Bir kere bu aydınlanmanın cenin devresi yarım kalmıştı. Ama yine de bir özelliği vardı altmışların. Yirmilerden, ellilerden, yetmişlerden farklı olmakla kalmıyorlardı, onlardan üstündüler de. Camelot'taki Arthur yılları gibi, altmışlar bir hamleydi, uçup geçen bir zaferdi. İnsanlığın önemli sayılacak kadar büyük bir kısmı, manevi önemlerini anlamış, nörolojik kaderleriyle flört etmişti. Pırıl pırıl parlayan toplu bir ruhsal uyanış yaşanmıştı… Ta ki barbar, yüzeysel içgüdüler bir kere daha karanlık perdesini bunların üzerine örtünceye kadar.

Ayrıca Wiggs, Amerika rahminin er geç meyve vereceğine de inanıyordu. Bir sonraki yeni ve aydınlık uygarlığın merkezi olarak ABD çok akla uygun bir yerdi. Altmışların olayları en azından toprağı hazırlamıştı… o dönemde mutasyonlarını başarıyla yapmış kişilerden pek çoğu, kamuoyunun gözünden uzak, yollarında ilerlemeyi sürdürüyordu. Bundan sonraki çiçek açma dönemi belki de on veya yirmi yıl kadar yakındı.

Gerçi sosyal açıdan altmışlar başarısız olmuştu, ama evrim açısından bir kilometre taşı olmuştu. Wiggs, o başdöndürücü aşma ve uyanma olayına kendisinin de katkıda bulunmuş olmasından gurur duyuyordu. Modası geçmiş değerler sisteminin aşılması, iç gerçeğin büyüklüğü ve zenginliğinin fark edilmesi. Ama yine de doyumsuzdu Wiggs. Kaygılıydı. Mutsuzdu. Onu tedirgin eden şey cezaevi değildi. Kör olmuş olması da değildi. Bunlar, elde edilene karşı, ödenmesi şart olan küçük bedellerdi. Aslında onu çocukluğundan beri kovalayan, her zaferini sabote eden, her zevkini donuklaştıran, acılarını artıran, iyimserliğiyle alay eden, yiyeceği dondurmanın içine tüküren bir başka şey daha vardı.

Yavaş yavaş anlıyordu… o şey ölüm fikriydi.

Eğer insan Wiggs gibi aktif bir hayat sürerse, eğer o insanın amaçları, idealleri, uğrunda mücadele edeceği nedenleri varsa, o zaman o insan, kafasının üzerinde sıçan kılına asılı sallanan kılıca tüm dikkatini veremez.

Her birimize bir yolculuk bileti verilmiştir. Eğer yolculuk ilginçse (sıkıcıysa zaten tek suçlusu kendimiz oluruz), o zaman çevremize bakıp zevkini çıkarrız (ne de çabuk geçiyordur manzara yanımızdan!), çevredeki diğer yolcularla çene çalarız, sık sık kalkıp tuvalete ziyaretler yaparız, günah çıkarırız… ama bileti kaldırıp da bakmaz, üzerinde yazılı son istasyonun adını okumayız. Oysa açık seçik yazılıdır orada: Dipsiz Kuyu.

Ama yolun sarsıntıları arasında ne kadar görmezden gelirsek gelelim, bizi bekleyen ölüm hep oradadır. Perdelerin hemen ardındadır.

Daha doğrusu, çorabımızın içindedir. Bir türlü temizleyemediğimiz bir kire benzer. Eğer insan dindarsa, dipsiz kuyuya yuvarlanışını bir mantığa oturtur. Eğer insanın mizah anlayışı varsa (bu konuda iyi bir mizah anlayışı, şimdiye kadar bulunmuş dinlerin hepsinden daha yararlıdır), insan espriyle, alaycılıkla onu en aza indirebilir. Ama hayalet yine de orada durur. Gece gündüz, her gün, her yaptığımızı elindeki tebeşirle gri bir renge boyar. Yaptığımız şeylerin pek çoğunu, bilinçaltımızda, dolaylı olarak, ölüm düşüncesinden kurtulmak için yaparız. Belki de kendimizi, yaptıklarımızla çok değerli, çok vazgeçilmez kılmayı, ölümün bizi almakta tereddüt etmesini sağlamayı amaçlarız. O kılıç kafamıza düşse bile, şanslı olup hâlâ hayatta kalanların anılarında yaşayabilmeyi garanti etmek isteriz.

Ama Wiggs bu anılarda yaşama numarasını yutmuyordu. Akademik ve sosyal tarihte kendine küçük bir dipnotu yazmayı başarmıştı. Daha önemlisi (kendince tabii), çağının bilinç evrimine katkıda bulunmuştu. Ama bu tür ölümsüzlük kof bir ödüldü. Eğer altmışlı yıllardaki “elektronik Şaman”lık günlerinde, geleceği etkileyecek bir şeyler yapabilmişse, meyvelerini toplayabilecek kadar yaşamak istiyordu.

Hayattan yeterince zevk alamamış, eğlenmemiş değildi. Yüzme havuzuna salınmış bir elektrikli yılanbalığı kadar çok eğlenmişti. Hapiste olsun veya olmasın, gözünde bant olsun veya olmasın, ilerde ölecek olsun veya olmasın, bu zevkin henüz sonu gelmediğinden emindi. (Wiggs bu duygusunu Priscilla’ya anlatırken sözlerini vurgulamak için bir yandan onun kalçalarını okşuyordu.) Hem o kendini açgözlü biri olarak da görmüyordu. Yalnızca, yaşlanma öyle hızlı, ölüm de öyle nihai bir şeydi ki, eninde sonunda hayatın tüm anlamını yok etmeyi başarıyorlardı.

FİZİKSEL ZEVK
BİLİMSEL BULUŞ
SANAT ŞAHESERLERİ

SOSYAL GELİŞME
TEKNOLOJİK YENİLİKLER
hatta
SEVGİ İLİŞKİLERİ
ve hatta
RUHSAL MUTLULUK

Bunların herhangi biri veya hepsi, o kara ağırlığı dengeleyebilir miydi? İçimizde en yetenekli, en güzel, en akıllı, en erdemli olanların bile yaşlanıp öleceği gerçeğini dengeleyebilir miydi?

“İşte Concord Cezaevi’ndeki yatağımda yatıp düşünürken, birdenbire bu konuda bir şeyler yapmaya karar verdim,” dedi Wiggs.

“Çünkü kişisel yok oluşun o sinsi donduruculuğu yanında başka her şey önemsiz kalır.

“Ölüm herkesin çorbasındaki sinektir.

“Ölümü insanoğlu hiçbir zaman kabullenememiştir, bugün ise, eskisi kadar bile kabullenmemektedir.

“Dindar insanlara diyorum ki, eğer Tanrı seni sevseydi, hiç seni hasta edip öldürür müydü? Mantıklı insana ve zevk sefa düşkününe de diyorum ki, ölüm senin mantığınla da, keyfinle de alay ediyor.

“İnsanoğlu sonunda yokuş aşağı inmeye başlayacağını ve düşeceğini bildiği sürece, ne gerçek anlamda mutlu, ne gerçek anlamda özgür, hatta ne de gerçek anlamda aklı başında olabilir.

“İşte bu yüzden her şeyi bir kenara bıraktım hayatım. Cezaevindeki hücremi temizledim, mesleki dergileri, akademik kitapları ve… evet… kadın resimleri olan dergileri bile attım. Oysa Alobar sonradan bana bunun bir hata olduğunu öğretti. Her neyse, o andan başlayarak tüm enerjimin her ergini bir tek amaca adamaya karar verdim: Ölümün kökünü kazımaya.”

Priscilla ona, saygı dolu inanmazlık bakışlarıyla baktı. “Şey, doğrusu,” dedi. “Bana kalsa bunların hepsi, iğneyle kuyu kazmak gibi bir şey.”

“Sahi mi?”

“Elbette Wiggs, elbette. Canlı olan her şey doğmuştur. Doğmuş olan her şey de sonunda ölmek zorundadır. Bunu önlemek diye bir şey olamaz;. Bu evrenin kanunu.”

Doktor Dannyboy çıplak olmasına rağmen, bir banka yönetim kurulu başkanı gibi dikleşti. Konferansına başlamadan önce mikrofonu kontrol eden teşrifat müdürleri gibi, gözündeki banda tıp tıp vurdu. Sonra şaşılacak fedai yumuşak, dengeli bir sesle, “Evrenin hiçbir kanunu yoktur,” dedi.

“Ama alışkanlıkları vardır.”

“Alışkanlıklar da değiştirilebilir.”

Seattle’ın yukarısında, birkaç kalçalı gökyüzü hâlâ homurdanmaya devam ediyordu. Ricki’nin arabasının cam silecekleri topallaya topallaya çalışıyor, her adımda yakınıyordu. Yağmur bir yandan V’lu’nun kaldığı motelin damını dövüyor, tıpırtısı V’lu’nun rüyalarına yeni boyutlar getiriyordu. Bir yandan da Son Gülüş Vakfı’nın camlarına, pencere pervazlarına sıvı telgraf mesajları kaydetmekteydi aynı yağmur.

Ricki Völkswagen’ini kendi evinin kapısına çekti, motoru susturdu, fırlayıp kapıya doğru koştu. Koşması aslında yağmurdan kaçmak için değil, içerde çalan telefonun son ziline yetişebilmek içindi. Belki arayan Pris olabilirdi.

V’lu’nun rüyasına boynuzlu, belden aşağısı keçiye benzer bir adam girmişti. Rüyanın fonu sarı bir alevle parıldıyordu. Yaratık çorba gibi bir çamurun içinden V’lu’nun üzerine doğru ilerlerken ayaklarından gluk gluk diye sesler çıkıyordu. V’lu kendi kalbinin çarpıntısıyla uyandı. Kendini cinsel bir uyarı içinde bulunca pek şaşırdı ve rahatsız oldu. Rüyasındaki adamla şişenin üzerindeki adamın aynı olduğunu akıl edip, şişeyi yastığının altından çıkardı, bavulunda katlı duran elbiselerin en altına soktu. Karanlıkta pencereye doğru ilerledi. Odaya ancak, dışarda yanan neon “BOŞ YER YOK” ışığının aydınlığı sızıyordu. Pencere sımsıkı kapalı olduğu halde yağmurun kokusu yine de duyulabiliyordu. Seattle yağmuru, New Orleans yağmurundan farklı kokuyordu V’lu’ya göre. Haklıydı da. New Orleans yağmuru kükürt, maden, fırtına ve ter kokardı. Seattle yağmuru, yani kuzeybatı yağmuru ise yeşil buzlar gibi, mürekkepler gibi, jeoloji gibi, sessizlik gibi, balık soluğu gibi kokuyordu.

Priscilla ile Wiggs’e gelince şömine başı sohbetlerine daha bir yakınlık katması dışında, yağmuru hiç hissetmiyorlardı bile. O sahnenin yalnızca fonunu oluşturuyordu yağmur. Şöminedeki zayıflamış ateş gibi. Ön planda hormonlar, sorular, çılgın fikirler vardı.

Priscilla, ölümlülüğün, insanoğlunu mutsuz eden belli başlı neden olduğu konusunda Doktor Dannyboy'un görüşünü kabullenmeye hazırdı. Adamın, bundan önceki tutumunun, ölüme dostluk gösteren bir yaklaşım olduğu, ölüme fırsatlar tanıdığı, hatta ona karşı duyarlılığından memnunmuş gibi davrandığı için yapmacık olduğu değerlendirmesine de anlayış gösteriyordu. Ama adamın, o sıçan kılını yakalayıp kafasında sallanan kılıcı yok edebileceği inancı, Priscilla'ya insanı deli edebilecek bir saçmalık gibi gözüküyordu.

"Wiggs," dedi. "Aldığın o garip ilaçlar, o orman böğürtlenleri, Amazon özsuları falan, bildiğimiz LSD'yi saymazsak sakın senin beynini fiziksel olarak etkilemiş olmasın?"

"Yoo, hayır, sevgilim, öyle bir şey yok. Birtakım hücreleri elbet hırpalamışlardır, ama bunun zararı değil, yararı olmuştur. İnsan ağacın bol meyve vermesini isterse, onu zaman zaman budamak zorundadır. Sinir hücreleri için de aynı durum vardır. Bazı kimseler buna beynin hasara uğraması derler, ama ben buna sağlıklı budama diyorum."

Bu söz. üzerine yağmur bile durakladı.

Havanın durulması, sohbete ara verilmesi sonucunda bir süre her şey sessiz kaldı. Az sonra Wiggs onun meme başını dudakları arasına aldı. *Caine Mutiny* savaş divanında çelik bezelyeleri parmaklarıyla yoklayıp duran Kaptan Queeg gibi ovaladı. Bum! Minik pembe bezelyeler dikleşiverdi. Eski bir savaş gazisinin zaman zaman vatan sevgisiyle dikleşmesi gibi. Pris içinden güçlü dürtülerin harekete geçtiğini hissediyordu. Birden üst kattan güm! güm! diye bir ses duyuldu.

"Nedir o?" diye sordu Pris.

Wiggs meme başını bıraktı. "Morgenstern," dedi. "Umarım Huxley Anne'i uyandırmaz."

"Ne yapıyor yukarda böyle?"

"Morgenstern'in hep yaptığı bir dans bu. Ölüme karşı bir dans."

"Wiggs, neler oluyor bu tımarhanede? Yani demek istediğim, burada senin laboratuvar falan gibi bir şeyin yok. Ama dans edip duran Nobel ödüllü bir kimyagerin var. Gecenin üçünde kendi kendiyle dans ediyor… ya da Allah bilir, bir kanguruyla dans ediyor. Sesi daha çok öyle gibi… hem sen ebediyen yaşayacağına gerçekten inanıyor musun? İnanmıyorum de bana, lütfen!"

“İnanmıyorum.”
“İnanmıyor musun?” Pris rahatlamış gibiydi.
“Hayır, Wiggs Dannyboy’un ebediyen yaşayacağına inanmıyorum ama gelecek kuşaklar belki yaşayacaktır. Huxley Anne büyük ihtimalle yaşayacaktır. Ama buna rağmen, ben de bana tanınan kotayı aşacağımı sanıyorum. Yüz yirminci doğum günümü kutlayabilirim. Hem de rahatlıkla.”
“Ama nasıl? Hem de niçin? Bu orta yaş krizinin şatafatlı, rokoko bir türü mü yoksa? Yaşlanmak dünyanın en doğal şeyidir.”
Dannyboy homurdandı. “Evet ama işte senin yanıldığın yer de orası sevgilim. Bir rahibe için jartiyer takmak ne kadar yanlışsa, senin de böyle düşünmen o kadar yanlış.” Tekrar homurdandı, parmağının eklemini göz bandına, poker fişinde kurt arayan geri zekâlı bir ağaçkakan gibi vurmaya başladı. “Yaşlılık bir hastalıktır. Belki doğaldır, ama sağlık da doğaldır, üstelik ötekinden çok daha iyidir. Aslında paslanma da doğal bir şey… öyle değil mi? Ama paslanma önlenebilir. Eğer önlemezsen, makineni mahveder. Yaşlanma için de aynı durum söz konusu. İnsan yaşlanır, çünkü vücudunun paslanmasına izin verir de ondan.”
“Pas mı? Ama…”
“Ben hücrelerin dejenere olmasından söz ediyorum. Hücrelere aşırı okside serbest köklerin ve toksinlerin dolmasından söz ediyorum. Sağlıklı hücre üretiminin, nükleik asitlerdeki sürekli bozulma nedeniyle kısıntıya uğramasından söz ediyorum. Bunların hepsi paslanmanın bir türüdür.”
“Ve de önlenebilir, öyle mi?”
“Önlenebilir.”
“O halde neden doktorlar bilmiyor bunu?”
“Ortaçağ denizcileri dünyanın yuvarlak olduğunu neden bilmiyorlardı demek gibi bir soru bu da.”
“Birkaçı biliyordu.”
“Tabii. Bugün de yaşlanmanın aslını bilen birkaç doktor var.” Susup ateşe doğru baktı, neden sonra gülümseyip konuştu. “Alobar dünyanın yuvarlak olduğunu ta o zamandan biliyormuş. Yaşlanmamanın sırrını da, kendine göre biliyor işte.”
“Ha, evet, Alobar. Hiç paslanmayan odacı.”
“Eh, son zamana kadar paslanmamayı başarmıştı. Ben hikâyeme devam edeyim.”
“Elbette et.”

“Önce bir öpücük.”
“Mmmmm.”

Concord’da Doktor Dannyboy, hücresindeki eski (bazılarına göre sözde) mesleğiyle ilgili tüm dergi ve kâğıtları toparlayıp attıktan sonra, yavaş yavaş onların yerine gerontoloji, genetik ve uzun ömürle ilgili malzemeyi biriktirmeye başlamıştı. Cezaevinde olmasına rağmen Kuzey Amerika, Avrupa ve Japon üniversitelerinde ya da özel kuruluşlarda, örneğin Bjorksten Araştırma Vakfı, Montesano Laboratuvarları, Menninger Kliniği ve Sovyet Gürcistan’daki Morfoloji Deneme Enstitüsü’nde yapılan en son araştırmaların durumunu yakından takip edebiliyordu. Haftada bir tek telefon etmesine izin verildiği halde, suçluluk duya duya, karısı ve küçük kızının numarasını çevirmek yerine Cornell’deki biyoloğu, Nebraska Üniversitesi’ndeki gerontoloğu aramaktaydı.

Sır gibi saklanan bir bilimin son ipuçlarını öğrenmek hiç de kolay olmamakla birlikte, Doktor Dannyboy aslında becerikli bir insandı. Makbul sayılmayacak bir adreste ikamet ettiği halde, çok da çekiciydi. Öğrendiği şeyler ona cesaret veriyor, onu sevindiriyordu. Tabii genç kalma araştırmalarına daha çok para ve çaba tahsis edilmemesine de üzülüyordu. Atom bombasını oluşturan girişime benzer büyük bir ulusal girişimde bulunulsa, hayatımıza bir anda elli yıl eklememiz işten bile değildi. Buna kesinlikle inanıyordu. Beri yandan, biriktirdiği bilgilerden şahsen yararlanamadığı için de üzüntü içindeydi. Örneğin işin bir yönü beslenmeyle ilgiliydi. O konuda hemen birtakım uygulamalara girişebilirdi. Oysa cezaevi yemekleri, bir nişasta ve şeker fırtınası, bir yağ asidi musonu yaratan, makineyi paslandırmakta en etkili türden yemeklerdi.

Wiggs’in ruhsal durumu bir o yana, bir bu yana sallanır oldu. Bir gün, UCLA’deki bir araştırma sonucuna sevinip keyifleniyor, Meksika lokantalarından birinde yumurtadan yeni çıkmış bir sinek gibi iyimser oluyordu. Kendi kusursuz tako anlayışı olabilecek bir böcekti sinek. Ama ertesi gün, parasız araştırmaların yavaşlığı, cezaevindeki hayatın berbatlığı onu tekrar kötümserleştiriyor, kendini, kara bir gölün dibine demirlemiş teneke bir denizaltının içindeymiş gibi hissetmeye başlıyordu.

Derken bir gün, Wiggs yine küfürler ve lanetler yağdırıp dururken, MIT’de bir patlama olayı yer aldı. Wiggs’in çalışma ve raporlarını incelediği kuruluşlardan biriydi orası. Üç ay kadar sonra da patlamanın

rüzgârı, Al Barr adlı yeni bir hükümlü kılığında cezaevine kadar geldi. Üniversitedeki bomba patlamasının suçlusu olan bu adam, çok geçmeden Dannyboy'un periskop merceğine, kıvrılıp duran pancar yaprakları ekecekti.

MIT laboratuvarının bombalandığını ilk duyduğunda Wiggs çok üzülmüştü. Orada büyük aşamalar yapılıyordu. Sirklerde kanişler nasıl çemberlerden atlıyorsa, oradaki bilim adamları da molekülleri öyle atlatmayı başarıyorlardı çemberlerden. Başka kuruluşların bilim adamları, yaşlanma denilen amansız ve esrarengiz sürecin zorluklarından söz ederken, MIT deneylerini yapanlar, yaşlanmayı yavaşlatma konusundan sanki olabilir bir şeymiş gibi söz etmekteydiler. Hatta kamuoyuna, toplumun doğal nedenlerden gelen ölümlerin tümüyle ortadan kaldırılabileceğini açıklamış bulunmaktaydılar. Dannyboy kendilerini sıradan amaçlardan kurtarmayı başaran insanlara hayranlık duyardı.

Üniversite laboratuvarını bombayla havaya uçurmaktan suçlu bulunan orta yaşlı odacının bir tür Hıristiyan fanatik olacağını, içine attığı cinsel arzulardan yarı çıldırmış ya da kutsal kitabın şiirsel cümlelerini kendine şiar edinmiş bir şarlatan olacağını sanıyordu. Bıçak burunlu, gergin dudaklı, kendini Tanrı'nın elçisi sanan, bilim adamlarını Tanrı rolü oynadıkları için kendi kararıyla cezalandırmaya kalkan biriyle karşılaşacağını bekliyordu. Yani sözün kısası, canavar filmlerinin sonunda deli doktorun şatosunu yakan köylüleri simgeleyen bir adam bekliyordu karşısında.

Bu manyakla aynı çatı altında yaşayacağını öğrendiği zaman yüreğinde öç alma duygusu, yeşil bir kurt gibi kıpırdanmaya başlamıştı.

Al Barr'ın Concord'daki en kendine hâkim, en gururlu ve sakin kişi olduğunu görünce biraz sarsıldı. Adamın omurgasındaki diklik, gözlerindeki safir gibi parıltı, davranışı, zekâsı, o ne yaptığını bilir gülümsemesi iyice şaşırttı onu. Wiggs'in iyi günlerinde attığı kahkahalar gerçi gergin cezaevi havasını müzikli bir makas gibi kesip parçalardı, ama Barr'ın gülümsemesi sanki taştan yontma bir muammaydı, gizli tellerle bir kahramanlık sinirine bağlanmış da, klasik heykellerin yüzünü süslüyormuş gibi bir havası vardı. Üzerinde esrarengiz bir hava ve çok ilginç yaralar vardı.

Bu adamın sıradan bir odacı olamayacağına karar verdi Wiggs. (Oysa adamın yıllar önce Boston'daki Türk hamamının taşlarını silerek hayatını

kazandığını bilmeyen yoktu.) MIT'te işlenen suçun nedenlerini giderek daha çok merak ediyordu. Hava almak için çıkarıldıkları avluda Barr'la çene çalma olanağını bulamıyordu. Yeni hükümlü ne zaman avluya çıkarılsa, garip bir yoga uyguluyormuş gibi görünmekteydi. Wiggs bunun üzerine ipleri eline aldı. (Zaten eğer Wiggs, Gepetto olsa, Pinokyo hiçbir zaman evinden ayrılmazdı.) Ne yapıp yaptı, Barr'la aynı hücrede kalmayı ayarladı.

Bu yeni ayarlama Alobar'ın da işine geldi. Tek gözlü İrlandalı ilaç manyağının, eski hücre arkadaşı olan adamdan daha iyi olduğuna karar verdi. Eskisi, bir rahibenin ırzına geçmiş sıradan bir beden işçisiydi. Alobar gerçi Wiggs'e hiçbir zaman tam anlamıyla güvenmedi. Wiggs bazı durumlarda o kadar apaçık ve sıradışıydı ki, tutucu ve ketum Alobar'a pek garip geliyordu. Ama ikisi yavaş yavaş iyice dost oldular ve Alobar sonunda ona hayat hikâyesini anlattı. Bin yılını birden. Her şeyi.

Yo, pek her şeyi değil. Gerçi Wiggs'e anlattıkları, Albert Einstein'a anlattıklarından fazlaydı. Asya'daki serüvenleri, Fransız Kanadası'ndaki olayları, Pan'ın K23 kokusundan gelen kalıcı etkiler yüzünden yarı çılgın durumda, hâlâ çevrede dolaştığı günleri bir bir anlattı. Bunlar aslında bu kitabın okurlarına anlatılandan bile fazlaydı. Alobar kendi hayatında bu kadar önemli olan parfümden Wiggs'e defalarca söz etti. Ama parfümün nasıl yapılacağını ona söylemedi.

Ancak bir dereceye kadar anlattı Wiggs'e parfümün yapılma yöntemini. Yasemin temasını, turunçtan elde edilen üst notayı, büyük zorluklarla temel nota olarak pancarı nasıl keşfettiğini gerçi açıkladı, ama koca tilki Alobar bir tek şeyi kendine sakladı. Hücre arkadaşına "pancar" demişti, "pancar poleni" değil. Eğer deseydi, tanıdığımız birçok insanın başından geçenler büyük ölçüde değişebilirdi.

Bunlar yetmiyormuş gibi Alobar, Wiggs'e yemin üstüne yemin ettiriyordu. Anasının mezarı üzerine, karısının donu üzerine, bitki kitabı üzerine, Dublin tepelerinde yaşayan periler üzerine, tek sağlam gözü üzerine, viski üzerine, hayal gösteren ilaçlar üzerine, gerçek evren üzerine, Huxley Anne'in gelecek mutluluğu üzerine, şiirsel sanatın dokuz fındığıyla beslenen o balık üzerine yeminler ettiriyor, kimseye pancarın, sözde

benzersiz ve harikulade olan parfümün gizli maddesi olduğunu açıklamayacağını garantiye almaya çalışıyordu.

Bu nedenle Wiggs de pancar kelimesini kendine saklamıştı. Priscilla, kırmızı yörüngesini kendi atmosferine de sokmuş bulunan o kuyrukluyıldız kuyruğuna benzer sebzeyle ilgili ne kadar soru sorarsa sorsun, Wiggs kararından dönmüyor, bir şey açıklamıyordu. Ama ona, Alobar'ın hikâyesinin öbür taraflarını anlattı. Daha doğrusu, Alobar'ın hikâyesinin önemli olaylarını anlattı. Çünkü herşeyi anlatmak aylar sürebilirdi. Anahatlar ve önemli olaylar iki saat sürdü. Bu arada Pris iki kere çişe kalktı, Wiggs de üç kere üst kata çıkıp Huxley Anne'i yokladı.

Hikâye bittiği zaman Doktor Morgenstern, ölümsüz jitterbug dansını çoktan kesmiş, şöminedeki ateş sönmüş, pencere pervazları hemen hemen kurumuştu. Priscilla ise, Kudra'ya yem, Pan'a deodorant olan K23'ü barındıran o eski şişenin kendisinde bulunduğunu bilmekten ötürü neredeyse bayılacaktı sevinçten.

Bu bilgi onu allak bullak etmişti. Kendini tanımadığı bir salona girmiş miyop konuk gibi hissetmekteydi. Düşmemek için o salonun mobilyalarına tutuna tutuna gider hali vardı. "Ama," dedi. "Eğer gerçekten onca zaman yaşamışlarsa… onca yüzyıl… yani… nasıl olur bu? Tıp açısından imkânsız, öyle değil mi? Nasıl yapmış olabilirler bunu?" Vakit kazanıyordu Pris. Henüz şişeden söz etmeye hazır değildi.

"Tıp açısından imkânsız değil. İnsani açıdan da imkânsız değil. Yapılabilir mi diye soruyorsun. Koala dışkısı, öksürük pastili gibi kokabilir mi?"

Wiggs bundan sonra sözlerine devam ederek, arada da bandındaki yoncaya tıp tıp vurarak, Alobar'la Kudra'nın programını, bu programın nasıl dört maddeye dayalı olduğunu anlatmaya koyuldu. Her bir maddeyi ayrı ayrı ele alıyor, onunla bir show sergiliyordu.

HAVA

"Bizler havaya soluklarımızla bağlıyızdır. Çoğumuz doğru dürüst soluk alıp vermeyiz. Yani içimize ya çok az, ya da çok fazla hava çeker, onu da verimli şekilde kullanamayız. Kudra ile Alobar kendilerine bir soluma

yöntemi geliştirmişlerdi. İçlerine hava çekmeleri ve o havayı dışarıya vermeleri kesintisiz bir ritm halinde, sürekli dairesel biçimde, bir yılanın kendi kuyruğunu yutmaya çalışmasını hatırlatırcasına devam ediyordu. Solumaları derin, düzgün ve düzenliydi. Vücutlarına hava soktukları zaman, mümkün olduğu kadar çok enerji ve canlılık aldıklarını gözlerinde canlandırıyorlardı. Hava verdiklerinde de, içlerindeki tüm bayatlığı ve yavanlığı dışarıya verdiklerini düşünüyorlardı.

“Basit bir şey, evet… ama doku bozulmalarına yol açan hücre hasarları, yani başka bir deyimle yaşlanma, vücudumuzda metabolize olan oksijenin zehirli yan ürünlerinin birikmesinden kaynaklanır. Bunu anladıktan sonra, iş o kadar da basit görünmüyor. Aşırı okside serbest kökler diyoruz bu çürük moleküllere. Bunlar yağ asitleriyle birleşip lipofuscin meydana getiriyor. Bu da hücreleri, tıpkı yağların musluk borularını tıkaması gibi tıkayan iğrenç bir birikinti. Hücrelerde ne kadar bu tür pislik birikirse, metabolizmaya o kadar baskı yapıyor, metabolizma ne kadar zorlanırsa, zehirlerin birikmesi de o kadar kolaylaşıyor.

“Biyolojik çalışmalar bize en uzun ömürlü hayvan türlerinin, vücut ağırlıklarına oranla en az oksijen tükettiklerini göstermişlerdir. Bunun nedeni herhalde hücrelerine daha az miktarda aşırı okside serbest kökleri boşaltmalarından olmalıdır. Bizler, ortaya daha iyi bir şey çıkıncaya kadar oksijen solumak zorunda olduğumuza göre (bana sorarsan keşke gülme gazı soluyabilecek hale gelseydik derdim, ama doğa nedense henüz böyle bir değişikliği uygun görmedi), yapacağımız şey daha az oksijen tüketmeyi ve onu daha verimli biçimde kullanmayı öğrenmek olmalı. İşte bizim çift de, lipofuscin’in tehlikelerini hiç bilmedikleri halde, bunu yapmayı başarmışlar nasılsa.

“Doğru dürüst soluma aynı zamanda stresi azaltıyor. Stres de yaşlanma denilen hastalığın en büyük nedenlerinden biri. Tabii ölümün de. Alobar yavaş ve sakin solumanın yararlarını Samye lama manastırındayken öğrenmiş. Lamalar ona, ‘Ciğerler saban değildir, onları habire sürme,’ demişler. ‘Ciğerler çöp kutusu da değildir. Üzerlerini örümcek bürümesine izin verme.’ Bandaloop’ların ona söylediği şey ise, tercümesi imkânsız bir şey. Ama, hayatım, aslında anlaması kolay, öyle değil mi… eğer bir yılan, kendi kuyruğunu yutmak ister gibi bir hale geliyorsa, yani daha doğrusu, bir hava yılanı, kendi kuyruğunu yutmaya uğraşıyorsa, o yolla hayat çemberini sürekli tutmak istiyorsa… o zaman esnek olmalıdır, asla gergin olmamalıdır.”

"Su da stresi ortadan kaldırmaya yardımcı olur. Birinin birine, 'Git sıcak bir banyo yap da rahatla!' dediğini ne kadar sık duymuşsundur. Ama Alobar'la Kudra'nın yıkanma törenlerinin en önemli sonucu rahatlama olmayabilir. Törensel biçimde arınmanın psikolojik yararları da birinci derecede önemli olmayabilir. Buna rağmen tabii bu iki sonuç da uzun ömür açısından inkâr edilmez etkiler taşımaktadır. Ama onların yıkanma törenlerinin en önemli etkisi belki de kan ısısını düşürmek olabilir.

"Gerek Purdue Üniversitesi'nde, gerekse UCLA Tıp Merkezi'nde ve diğer yerlerde yapılan deneyler, vücut ısısını azaltmakla ölümün, büsbütün kaldırılamasa bile yavaşlatılabildiğini ortaya koymaktadır. Hipotermi, yalnız metabolik pompayı yavaşlatmakla kalmaz, hem ona biraz dinlenip kendini yenileme olanağı tanır, hem de organizmanın bozulmasına yol açan oto-bağışıklık reaksiyonlarının üzerine bir kapak kapar. Anlıyorsun, değil mi, canım? Bizim bağışıklık sistemlerimizin çılgın coşkuya, taşmaya eğilimi vardır. Özellikle de yüksek ve normal ısılarda, kendilerini korusun diye işe aldıkları hücrelere saldırırlar. Tıpkı FBI'daki polisler gibi. Vücut ısısı düşürüldüğü zaman ise bağışıklık polisleri kendi karakollarında oturup dama oynar, ancak gerçekten tehlikeli bir durumla karşılaştıkları zaman tabanca, gözyaşı gazı veya cop kullanma zahmetine girerler. Bu durumun vücuttaki hırpalanmayı azaltması, yumurtayla çırpıcı arasındaki farka işaret eder.

"Alobar, Avrupalı olduğu için, Kudra mağaraların birinde kaplıca kaynağını bulduğu zaman bu işe başlamaya pek de hevesli olmamıştır. Ama zamanla, yıkanmanın kendi programlarına katkısını o da anlamış, kabullenmek zorunda kalmıştır. Uyguladıkları yöntem, yarım saat kadar sıcak suda yatmak, sonra bir çeyrek saat boyunca çıkıp gölgede oturmak, aynı şeyi dört-beş kere tekrarlamaktı. Sıcak su, kanlarının cilt yüzeyine yükselmesini sağlıyor, küvetten çıktıklarında o kan çabucak soğuyabilecek durumda oluyordu. Anlıyor musun? Yüzlerce yıl geçince, böyle kanlarını düzenli biçimde soğutmaları herhalde onların iç termostatını, yani hipotalamuslarını yeniden ayarlamış, sürekli olarak o can sıkıcı ve hırpalayıcı 36,5 derecenin iki-üç derece altında kalmalarını sağlamış

olabilir. Ne yazık ki Concord'da adamın ateşini ölçme fırsatını hiç bulamadım.

"Ama hepsi bu kadar da değil. Bizim vücutlarımız, ne kadar harikulade olurlarsa olsunlar âşık olmuş bir dul kadar ya da Broadway'e gelmiş bir köylü çocuğu kadar da saftırlar. Vücut hep aynı şeyi söyleyen sahte hapın sözüne her seferinde kanar. Bereket versin sahte hapın bizi aldatması, tıpkı bir İrlandalı'nın aldatması gibi, genellikle kendi çıkarımızadır. İşte böyle olunca, Kudra ile Alobar'ın DNA'ları, onlara sanki tekrar ana rahmindelermiş gibi tepki gösterecek biçimde aldatılmıştır, sıcak küveti görünce. Ana rahminin sabit bir sıcaklığı vardır. Bizim çiftin Hindistan'daki mağara kaplıcasında buldukları suyun sıcaklığı da o kadardı. Constantinople'da ve Avrupa'da yıkanırken de, ellerinden geldiği kadar aynı ısıyı ayarlamaya çalışıyorlardı. Öyle sık sık otuz sekiz derece suda yüzer durumda kalmaları, DNA'larını kandırıp bunların hâlâ embriyon döneminde olduğuna inandırmıştır, DNA bunlara habire en kuvvetli ve en taze hormonları, enzimleri vermiştir, çünkü ceninlere ve çocuklara en hayat verici salgıları yollayıp, biz yetişkinleri, yirmi yaşını geçenleri bunlardan mahrum etmek DNA'nın doğal yapısında vardır.

"Panayırdan panayıra gezerek yaşadıkları dönemde, yanlarında bir fıçı taşırlardı. Her gece o fıçıyı Kudra'nın gümüş çaydanlığında ısıtılmış suyla doldurmayı asla ihmal etmezlerdi. Bu sabır ve sebatları ürün verdi. Çaydanlık ne zaman ıslık çalsa, senin soluk adam, tırpanını bırakıyor, siyah bir mendille alnının terlerini siliyor, ceset ekimi işine ara veriyordu. Ceset ekimi işi, ne de olsa dünyanın en verimli çiftçiliğidir. Alobar yıkanmayı Amerika'da yaşadığı sıralarda da sürdürdü."

TOPRAK

"Ağaçlar, evler ve elmas madenleri belki bu elemente bit gibi, kene gibi yapışıyor olabilirler, ama biliyorsun toprak da kendini mideye yapıştırmış durumdadır. Toprak, besinin, yemeğin anasıdır.

"Belki dünyada yiyecek konusu kadar üzerinde karşıt fikirler ileri sürülmüş, tartışılmış konu yoktur. Sıradan bir insanın inandığı iyi besin fikrini değiştirmeye çalışmaktansa, kuduz buldogla çiklet değiş tokuşu yapmak daha evladır. Ama Alobar'la Kudra'nın uzun süreli performansında perhizin de önemli bir rol oynadığı kesindir.

“Bugün artık Saskatchewan tahıl köylerinin en izbe mağaralarında oturan bilgisiz budalalar bile biliyor ki fazla yağ insanda sağlamlığı tehlikeye sokar, ömrü kısaltır. Ama acaba Cornell, Montesano Laboratuvarları, California Üniversitesi ve Nebraska Tıp Okulu’nda yapılan deneylerden haberin var mı? Kalori alımını çok azaltmak ve bazı aminoasitleri sınırlı miktarda almak, laboratuvar hayvanlarında yaşlanma sürecini çarpıcı biçimde değiştirmiştir. Bu konuda istenmeyen bir yan etkiyle karşılaşılmıştır. Hayvanlar aminoasitlerden mahrum kalınca, bu sefer bağışıklık sistemlerinin zayıflamasından ötürü zorluğa düşmüşlerdir. Oysa, herhalde hatırlarsın, Alobar’la kadını çok sağlıklı ve dengeliydiler. Bağışıklık etkinliklerini, kanlarını soğutma yoluyla kuvvetlendiriyorlardı.

“Bu adamla karısı basit yiyecekler yiyorlardı, ama anlaşıldığına göre zevkle yiyorlardı. Sık sık ve azar azar yiyorlardı. Bak, sana beslenme konusunda en iyi saklanan bir sırrı vereyim, hayatım. Kötü besinlerden azar azar almak, iyi besinleri çok çok almaktan daha yararlıdır.

“Alobar’ın bana söylediğine göre her ayın beş gününde oruç tutuyorlarmış. Periyodik aç kalmalar kadar insanın borularını temizleyen şey yoktur. Hem unutma ki vücudu yaşlandıran ve öldüren şey, ölen hücrelerin birikmesi, üremeden kesilmesidir. Hücreyi öldüren de biriken toksinlerdir. Peki, senin o küçük, güzel hücren nasıl oluyor da toksinlerle kirleniyor? Kötü solumadan ve kötü beslenmeden tabii.

“Bizim çiftin mönüsünde bir şey daha vardı. Sürekli pancar yediklerini herhalde unutmamışsındır. Besbelli dünyanın ilk beetnik’leri[*] onlardı, ha, ha. Doktor Benjamin S. Frank’ın keşfinden bu yana pek çok da yıl geçmedi. Adamın söylediğine göre pancar kanı kuvvetlendiriyor, karaciğeri hareketlendiriyor (ki orası bizim en temel temizleme organımız) ve vücuda nükleik asit sağlıyor. Nükleik asit de genç hücre yapısının etkin üremesi için gerekli en etkili madde. Tararara!”

(Doktor Dannyboy aslında pancarları yalnızca besin konusunu anlatırken ortaya getirip, parfüm yapımındaki rollerine hiç değinmediği için kendini suçlu hissetmekteydi. Parfüm konusu, en azından şu anda, Priscilla için çok daha önemliydi besbelli. Pancarın adı geçince, odanın karanlığında o menekşe gözlerde yorgun bir pırıltı sezdi. Ama herhalde bu zavallı kız, pancarları hayırsever birisinin kendisine daha iyi beslensin diye yolladığını sanacak değildi, değil mi ya?)

ATEŞ

“Ateş maddesiyle, seks de sahneye giriş yapmaktadır.”

Priscilla’nın kıçını biraz abartılı biçimde sıkıştırdı. O da altta kalmamak için onu sıkıştırdı. Gözlerini yumdu, seksin sahneye giriş yapışını gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Seks sahneye ipek bir giysiyle mi girecekti, yoksa çırılçıplak mı? Soldan mı girecekti, yoksa sağdan mı? Önce kapıyı mı çalacak, utangaç bir tavırla sessizce mi süzülecek, hayır denmesine olanak tanımamak için hızla mı dalacaktı, yoksa zorbalıkla, suratı kıpkırmızı, başında yeşil bere, başka her şeyi ite kaka mı gelecekti? Çok yorgundu Priscilla…

“Şimdi hep biliyoruz ki, seks stresi hafifletir, stres de hayat tekerinin lastiğini yıpratır. Ama cinsel ateş, tıpkı solunan hava gibi, yıkanmadaki su gibi, ölümsüzlük programına başka katkılar da getirmektedir.

“İnsan organizması DNA tarafından, optimum bir kuvvet ve sağlık düzeyini, cinsel olgunlaşma yaşına ve birkaç yıl sonrasına kadar tutturmak üzere programlanmıştır. Bir kere görevini yerine getirdikten sonra (ki belki DNA’nın umurunda olan tek şey soyun devamıdır), bu durum insanoğluna veda eder, sürekli olarak, adım adım bozulmaya yüz tutar. Alobar’la Kudra’nın yaptığı, cinsel ateşlerini sürekli akkor halinde tutup DNA’yı kendilerinin cinsel olgunluğa yeni girmekte olduğuna inandırmak, kandırmak olmuştur. Yeni yetmelere taş çıkaracak kadar yüksek hormon düzeylerine rağmen hiç gebelik olmaması da bu kandırmaya katkıda bulunmuştur. Bir yandan ıslak bir rahmi, bir yandan seks fışkırtıları karşısında DNA, bir türlü bunların kaç yaşında olduğuna doğru dürüst karar verememiştir. Tek anladığı, bunların bir şeyler peşinde olduğudur. Kendini güvene almak için o da onları desteklemiştir.

“Esniyorsun sen.”

Priscilla gerindi. “Saatin kaç olduğunu biliyor musun?”

“Umarım canını sıkmamışımdır…”

“Yoo hayır…”

“…Bu gevezeliklerimle. Ama sen insanın bin yıl yaşamasının tıbben mümkün olup olmadığını sormuştun. Ben de durumu anlatmak zorunda kaldım. Herhalde bundan sonra da, bir insan dili, menteşeleri çıkmaksızın kaç saat sürekli konuşabilir diye soracaksın. Eski karım bana, ‘Wiggs, öyle

çok konuşuyorsun ki, öldüğün zaman dilini ayrıca sopayla öldürmek zorunda kalacaklar,’ derdi. Çok dokunurdu bana bu söz. Öldüğün zaman değil, eğer ölürsen demeliydi.”

Pris iki yumruğunu sıkıp gözlerini ovuşturdu. “Ah, Wiggs,” dedi. “Ama doğru! İnsan kendini ölüme programlar. Daha ilk soluğumuzu alırken, son soluğu beklemesini öğretirler bize. Eğer insanı başka şey öldürmezse, bu telkin yeter öldürmeye. Bir gün istatistiklere bak da, anne ve babalarının öldüğü yaşta ölen ne kadar çok insan var, gör. Kendilerine model olarak anneyi mi, babayı mı alıyorlar, ona göre değişiyor; Elvis Presley yalnız annesinin öldüğü yaşta ölmekle kalmadı, yılın aynı gününde öldü üstelik. Vücut, zihnin uşağıdır. Eğer vücudumuza durmadan, yetmiş ikiye vardığımızda nalları dikeceğimizi söylersek, yetmiş ikiye varınca gerçekten dikeriz nalları. Belki Alobar’ın yaşamasına esas neden, yaşayacağına inanmasıydı. Kendine nasıl baktığının hiç önemi yok. Pancarmış, yıkanmakmış, solukmuş… ne olursa olsun. Eğer ölümün kaçınılmaz olduğuna inanıyorsan, o zaman kaçınılmazdır. Tutum meselesi, tutum. Tabutu çivileyen, ölüm isteğidir. Hem de her seferinde.”

Wiggs bir an gerçekten sustu… ama Priscilla bu durumdan yararlanamadan, onun boğazından peşpeşe gülme sesleri yükseldi. “Komik aslında,” dedi. “Ama Alobar’ın yanıldığı yer de bu oldu.”

“Nerede? Yanıldı mı?” Pris’in sesi tozlu ve uykuluydu. Sanki mumya sargılarının arasından geliyordu. “Ben her şeyi doğru yapmış sanıyordum.”

“Ama o laboratuvarı yakmak yanlış hareketti. Concord’a tıkılmasına neden oldu. Şimdi iyice açmaza girdi. Oysa hiç gereği de yoktu.”

“Ama söz vermiş.”

“Önemi yok. Boşunaydı. Bak, eğer MIT ya da başka bir kuruluş sonunda mor renkli bir iksir bulsa, hayatı sonsuza kadar uzatacak bir formül geliştirse bile, Beyaz Saray’daki, Pentagon’daki o heriflere yararı olmaz. Hem de bir katre bile olmaz. Ölüm isteği onların öyle içine işlemiş ki, beyinlerinin her hücresine sinmiş artık. Hiçbir şey kâr etmez onlara. İster beslenme alışkanlıklarını değiştirsinler, ister vücutlarının kimyasını değiştirsinler, temel tutum ve davranışlarını değiştiremezler. Onların özel televizyon listelerine bakmak mümkün olsa, her kanalda ateşli bir son programlanmış olduğunu görürdük. Üstelik bunu hevesle bekliyorlar da.”

“Ama neden?” diye sordu Pris zayıf bir sesle.

“Onların inancı bu. Liderlerimiz istisnasız, bu kil gezegen üzerindeki hayatımızın bir deney olduğuna inanıyor. Sanki sonsuzluğa giriş sınavı.

Onların asıl ilgi duydukları, öbür hayat. Tanrı’yla karşılıklı oturup hikâyeler anlatacakları, Cennet Oteli’nin lobisinde keyif çatacakları bir hayat. İşte bu yüzden o kadar tehlikeli bu osuruklar. Dürüstlük taslayan kasıntı tipler bunlar. Bir düğmeye basıp dünyayı ateşe verseler, dünyanın kaderi böyleymiş derler. Dünya bunu hak etti, derler. Yok günahtı, yok ahlâksızlıktı… bu yüzden oldu, derler. Çoğu da için için ister bunu. İçimizde bizim gibi doğaya uyum sağlamış, rahat olanları tavada kızartmak, sonra da kendi ödüllerini tahsil etmek için. İnsanların böyle korkması boşuna değil. Çoğu göstermiyor, ama korkuyorlar. Bu evin kapısındaki kuyruğa baksana… her geçen hafta biraz daha uzuyor.”

“Ne istiyorlar?”

“Kuyruktakiler mi? Birisinin kendilerine, hayatın ‘yor’ kısmında bir şansları olduğunu, umutlarını yalnızca ‘mıştı’ya bağlamak zorunda olmadıklarını söylemesini istiyorlar.”

“Sen söyleyecek misin bunu onlara, Wiggs?”

Dannyboy doğrulup oturdu, parmaklarını krom rengi bukleleri arasından geçirdi. “Ben mi? Bilmem. Bir tek kere mesihliğe özenmiştim. Sezarlar beni çarmıha germeye kalktılar, ama ancak bir gözümü alabildiler. Hah! Ama yine de, acaba değdi mi diye merak ediyorum. Sen bana tek gözümle bu kadar güzel görünüyorsan, iki gözüm olsa kim bilir ne kadar daha güzel görünürdün.” Kafesten güvercin salıyormuş gibi bir soluk verdi. Saldığı güvercin öyle ağırdı ki, zorlukla uçabiliyordu. Priscilla onun çenesini okşadı. Wiggs bu harekette biraz acıma sezip onun elini itti.

“Her neyse, henüz o zavallı piçlere yardım etmek için vakit çok erken. Onların şimdi içeriye girmesine izin versem, aldatıldıklarına inanırlar. Tıpkı senin gibi laboratuvar ararlar burada. Onlara nasıl anlatayım ki laboratuvar, benim! Ben de pek iyi bir laboratuvar değilim. Çok içiyorum. Kızımın da kilo almasına izin veriyorum.

“Son Gülüş Vakfı’nı kurduğum zaman, ölümsüzlüğün psikolojik engellerini araştırmayı planlamıştım. Çünkü Alobar’dan öğrendiklerime göre, eğer sonsuz ve ilahi bir hayat istiyorsak, ölüm bilincinden sıyrılmak, daha ileriye geçmek zorundayız. Yani eğer ‘mıştı’ yerine ‘yor’ olmak istiyorsak. Altı ay önce Profesör Morgenstern’le karşılaştığımda adamın biteviye bir ölümsüzlükçü olduğunu gördüm. Onu buraya büyük masraflara katlanarak davet ettim, burada oturmasını teklif ettim. Yalnızca vakfa saygınlık kazandıracağı için değil, burada bir laboratuvar kuracağını, bazı tüp deneylerine başlayabileceğimizi umdum. Periler amma kandırdı beni bu

sefer! Ama bu olayların hepsi birbirine pek güzel uyuyor aslında. Morgenstern'in durmadan yaptığı o zıplamalı dansın adı nedir biliyor musun?"

Priscilla'dan cevap gelmedi. Tabii eğer, "Fıssssss," sesi cevap sayılmazsa… Kız horluyordu.

Güzel şirin bir horultu sesiydi. Mumya sargılarının altında uğurböcekleri kımıldıyormuş gibi. Wiggs dikkatle dinledi. Horultuların çoğu Beethoven ya da Wagner bestesi olurdu. Wiggs birkaç kere uyurgezer nefesli çalgının "heavy metal rock" icra ettiğini de duymuştu. Ama Priscilla'nın horlamasında bir Stevie Wonder sesi vardı. "My Cherie Amour"dan kalma lirik bir ton. Wiggs ona uyup şarkı söylemeye çalıştı.

Bir süre dinleyip seyretti, şafak ışığının onun kirpiklerine nasıl tutunduğuna hayranlık duydu, burnunun minik gölgesine beğeniyle baktı.

Sonra yavaşça kanepeden kalkıp elbiselerini topladı. Huxley Anne neredeyse uyanırdı. Onun yanında olmalıydı. Son Gülüş Vakfı'nda dokuz tane yatak odası vardı, ama o çocuğuyla aynı odada yatıyordu. Onun sabah olduğunda, aslında kitap desteği olan bir babayı aramaya çıkmasını istemiyordu. .

Ama merdivenleri çıkmadan önce ayaklarının ucuna basa basa yemek salonuna girip sofranın ortasındaki süse baktı. Pancarların en irisini seçti. Madagaskar maymununun kafası kadar kocamandı. Onu çalışma odasına götürdü, Priscilla'nın yastığı üstüne, horlama sesinin tam yanıbaşına bıraktı.

Pris yaklaşık iki saat uyudu. Normal bir Stevie Wonder konserinden birkaç dakika fazla. Tavandaki gümbürtülerle uyandığında, daha gözlerini açmadan anladı nerede olduğunu.

Burnuna bir Irish Spring kokusu geldi. Kendi yüzünün yanında bir başka yüzün varlığını hissetti. Gülümseyerek başını çevirip o yüzü öptü.

Ööö!

Öptüğü şey kaba, soğuk, kendine özgü lezzeti olan bir topraktı.

Gözleri hemen açıldı. Kirpiklerine tutunan sabah ışıkları, şeker kristalleri gibi döküldüler.

Orada uzun süre, o pancara bakarak oturdu. İyimserlikle, kuşkuyla, şaşkınlıkla, hayranlıkla, hafif bir tiksintiyle baktı ona. Hayatında ilk defa

prostat bezinin anatomik resmiyle karşı karşıya gelen yeni bir tıp öğrencisi gibiydi.

O sırada Massachusetts'teki Concord Cezaevi'nde Alobar da anatomik bir incelemeye gömülmüş durumdaydı. O sabah neredeyse hasta diye revire başvuracaktı. Ama kulaklarındaki çınlama durunca vazgeçmişti. Şimdi Penthouse dergilerine bakıyordu.

Doktor Dannyboy'a da söylediği gibi, genç bir fizyometri için sık sık cinsel uyarılar şarttı. Parmaklıklar ardına kapatılmış bir heteroseksüel için de anılarından ve dergilerinden başka, ne uyarıcı bulunabilirdi ki?

Seksen üçüncü sayfada bir artist, Florida haritası gibi eğilmiş, Cocoa Plajı'ndan başlayan körfezin manzarasını sergilemişti. Bu körfezde yelken açmak güneşli ve zindeleştirici bir yolculuk olurdu, ama o yolculuğun sonunda kendisi yine ufuklarda Kudra'yı aramaya başlardı.

Kudra'yı düşünüyordu. Onun cesaretini, karakterini, o çılgın bilgeliğini!.. Tam o sırada bir gardiyan, hücrenin kapısını sarstı. "Barr! Müdürden sana!" Hücrenin içine resmi havalı bir zarf attı. "Yarın ilk ışıkta seni asıyorlar. Şansına küs. Ha ha."

"Yazık ki vatanım için feda edecek bir tek canım var," diye mırıldandı Alobar. Yüzlerce yıl yaşadıktan, nice nice vatanlar edinip bıraktıktan sonra, bu söz ona bir insanın ağzından çıkabilecek en kısır fikirli söz gibi geliyordu.

Mektup ona, Şartlı Tahliye Kurulu'nun başvuruyu "tatilden sonra" ele alacağını bildiriyordu.

Hangi tatil? Şükran Bayramı'nı mı kastediyorlardı? Üç gün vardı ona. Yoksa bu hesaba Noel'le yılbaşı da dahil miydi? Yatağına oturdu, yüzünü ellerine gömdü. Eğer tahliyeyi böyle erteleyip duracaklarsa, kendisini assalar daha iyiydi. Boğazına bir yumru tıkandı. Pancar kadar iri bir yumru. Onu eritmesi şarttı.

Mektubu yırttı. "Ben ölümsüzüm," dedi kendi kendine. Vücudunun her gözeneğinden fışkıran o küflü, ninesinin gelinliğindekine benzer kokuya aldırmıyordu.

Tekrar dergiye döndü, orta sayfadaki resmi açtı. Bu resimdeki artist ona Alaska'yı hatırlattı. İri, güzel, kaba, boş… ve dayanılmaz. Hele de tavernalarda bilardo oynayıp zenginleşmeyi hayal edenler için.

"Oysa Kudra…"

Pancar Priscilla’ya bir tek şeyi oldukça kaba biçimde hatırlattı. Wiggs ona sabaha kadar laf anlatmış; ama Pris’in kendi kişisel tutkularında ne rol oynadığını açıklamamıştı. Kalktı, giyindi (yeşil parti elbisesinin içine girerken kendini iyi anlamda kirli hissediyordu), ev sahibini aramaya koyuldu.

Eğer doğru dürüst düşünse, o sabahın pazartesi olduğunu, Wiggs’in herhalde Huxley Anne’i okula götürmüş olacağını akıl ederdi. Ama beyninde hâlâ bir-iki mumya sargısı kalmış durumdaydı. Bu yüzden evin alt katındaki tüm odaları dolaştı, alçak sesle, “Wiggs,” diye seslendi.

Onu bulamayınca merdivenlerden çıktı, aynı şeyi tekrar denedi. Orada da cevap alamadı. Yalnızca zıplama ve sıçrama sesleri duydu. Büyük yatak odasından geliyordu. Herhalde Wolfgang Morgenstern olmalıydı.

Pris’ten üç kat yaşlı olan kapıda, eski model, dev bir anahtar deliği vardı. Sırlarına düşkün New Orleans’ta, anahtar delikleri hep tıkalı olurdu, ama bu açıktı. Orospu kimonosu gibi de davetkârdı. Pris kan oturmuş gözünü oraya dayadı.

Doktor Morgenstern tepeden tırnağa giyimli, odanın ortasında zıplıyor, dönüyor, bir tür abartılı, atletik polka yapıyordu. İkide bir durup jitterbug adımıyla geri sekiyor, sonra kravatını havada dalgalandırarak, göğsünden sevinçli bir çığlık fışkırtarak dosdoğru havaya sıçrıyor, bunu beş kere tekrarlıyordu.

Pris gerçi Mardi Gras sırasında nice çılgın danslar seyretmişti, ama bu seferki gibisini hiç görmemişti. Aslında eğlenceli bir dansa benziyordu. Tek tersliği, böyle bir sabahta, Pris’e kendini morgdaymış gibi hissettirmesiydi. Sinirli bakışlarla bir süre daha baktı, sonra, çekildi. Anahtar deliğinin yanağında bıraktığı iz, sultan saraylarındaki kapılar gibiydi.

Aşağıya inip yağmurluğunu giyerken pancarın hâlâ kanepenin üzerinde yatmakta olduğunu gördü, ama bu sefer, eğer burnu ona oyun oynamıyorsa, pancarda çok kötü bir koku vardı. Kendi kapısına bırakılanlar gibi kokuyordu. Az önce o kokunun olmadığına yemin edebilirdi.

Dâhi garson, güneş altındaki trafiğin arasında evine kadar yürüdü. Su birikintileri onun bakışları altında küçülüyor, kaldırımların kuruyuşunu hemen hemen kulaklarıyla duyabiliyordu. “Dağlar dışarı çıktı,” derdi Seattle’ın yerlileri. Bunun anlamı, bulutlar açıldı, dağların doruklarındaki karlar gözükmeye başladı, her tarafa diş iplikleri saçılıyor demekti. Seattle

öyle zamanlarda diş sağlığı için kozmik bir yakarı nesnesiymiş gibi gözükürdü.

Bu da o şahane günlerden biriydi. Böyle günler daha sık olsa, Seattle herhalde Tokyo'dan da, Hindistan'dan da daha kalabalık olurdu. Martılar gökdelenlerin çevresinde dönüyor, park kanepelerinde çorbalık kemik suratlı serseriler yayılmış oturuyor, körfezde yelkenler suluboya ressamlarına davetiye yolluyordu. Erkekler, Priscilla'ya, şu yataktan çıkmış haline rağmen gülümsüyorlardı. Ya da belki yataktan çıkış halinden ötürü gülümsüyorlardı. O da onlara gülümsemekten kendini alamadı.

Çok yorgundu, orası bir gerçek. Kafasının karıştığı da besbelliydi. Ama heyecanlıydı da. Kendisini her zamanki halinden ayırıp, toplumun normal baskıları dışında, hatta biyolojik sınırları dışında bir yere götüren, kaotik ama büyük bir serüvenin başlangıcında olduğunu hissediyordu.

Bin yaşında bir hükümlüyle maddesel çözülmeye uğramış karısını ve dostları Pan'ı düşünmek, kolay yutulacak şeyler değildi. Son Gülüş Vakfı'nda olup bitenler ise beynin külotlu çorabındaki esnekliği sonuna kadar germeye yetiyordu. Ama… beri yanda şişe de vardı! Geçmişte o şişe Priscilla'ya yalnızca zengin olmanın yolu olarak gözüküyor, o açıdan önem taşıyordu. Kendini kanıtlayacaktı onunla. Ama şimdi… şimdi o eski şişedeki bir iki damla parfümün sandığından çok daha değerli olduğunu hissediyordu. O şişede bir uğur, bir iksir vardı. Madam Devalier ve siyah arkadaşlarının deyimiyle, bir sihir mekanizması işliyordu o şişede. O şişe bir başka şeye bağlantıydı. Kaderin buzlarını eritmesi işten değildi. Ve onundu o şişe!

Wiggs'e şişeden bahsetmediğine sevindi. Onu tekrar görmek için mazereti vardı şimdi. Şişe, onun gözündeki değerini artıracaktı. Bu Alobar macerasında ikisini kuzu sarması yapacaktı.

Babasıyla ilgili gerçeği öğrendiğinden bu yana ilk defa kendini şanslı hissediyordu. Ayrıca, eğer belirtileri yanlış değerlendirmiyorsa, âşıktı da.

Aşki durumunun itirafıyla aynı anda suçluluk duygusu da boğazına sarıldı. Ricki'ye bir telefon etmesi gerektiğine karar verdi. Broadway'deki bir dükkâna daldı, paralı telefona yürüdü. O telefon da, tıpkı gerçekçiliğin gereklerine uygun biçimde, tam parfüm tezgâhının karşısındaydı.

Ricki'nin telefonu üç-dört kere çaldı, sonra Pris bir çıt sesini izleyen o yapay sessizliği duydu. Demek telesekretere kaydedilmiş mesajı dinlemek

üzereydi.

“Alo, ben Adolf Hitler. Şu anda yurtdışındayım ama tekrar iktidara gelir gelmez sizi aramak bana zevk verecektir. Eğer soylu Ari ırkındansanız, lütfen düdük sesinden sonra adınızı ve telefon numaranızı bırakın.”

Priscilla telefonu kapadı, otobüse atlayıp Ballard Mahallesi’ne kadar gitmeyi, Ricki’yle yüz yüze konuşmayı düşündü. Ricki’nin evde olduğundan hemen hemen emindi. O anda mumya sargılarının son şeritleri de beyninden döküldü. Bugün günlerden pazartesiydi. Saat 11.00’de derneğin 13 Coins’te toplantısı vardı. Üstelik garson kızlar o toplantıda iki bin sekiz yüz dolarlık burs için aday oylaması yapacaklardı.

Dükkânın saatine baktı. Ah, İsa, Meryem ve tentürdiyot! Saat on olmuştu bile.

Priscilla bir an önce şişeyi yerinden çıkarmaya, incelemeye, hayranlık duymaya, ona nedeni belirsiz bir sebeple danışmaya can atıyordu, ama duş yapmaya ancak vakti vardı. İstemeye istemeye vücudundaki kurumuş ve kokmaya yüz tutmuş sevişme salgılarını temizledi, kâküllerini taradı, makyajını yaptı, bir blucinle bir kazak giydi. 13 Coins’e vardığında on iki dakika geç kalmıştı.

Trixie Melodian, tam o kapıdan girerken, “Lake Union’daki balık lokantasında eleman arıyorlar,” diyordu. “Neydi adı? Ton Balığı Korkusu mu?”

“Boş ver,” dedi Sheila Gomez. “Yemek listelerini gördüm. Köpekbalığı soslu Bermuda üçgenleri veriyorlar.”

Ellen Cherry Charles, “Ne olacakmış yani?” diye sordu. “Dün senin çalıştığın yerde günün yemeği nedir diye baktım; Western spagettisi çıktı.”

“Kötü değildi,” dedi Sheila.

“Öyle mi? Eh, başının tacı olsun, hayatım!..”

Priscilla odayı gözleriyle taradı. Ricki henüz ortalarda yoktu. “Bizde haftanın üç gecesi canlı müzik var,” dedi Doris Newton. “Bahşişlerinizi artırıyor mu?”

“Deli misin? Ya Stark Naked geliyor ya da Car Thieves! Kılıkları sanki Iwo Jima’yı işgale gidiyorlarmış gibi. Çıkardıkları ses de azgın kedilerden farksız.”

Trixie, “Bilirim o grubu,” diye söze karıştı. “Onların müziğiyle dans etmek zevkli ama.”

“Ona dans mı denir, yoksa mayın tarlasında yürümek mi?”

“İnsanlar aynı anda hem yiyip hem dans edemezler.”

“Daha beteri, insanlar aynı anda hem dans edip hem bahşiş veremezler.”

“Car Thieves’in hayranları bahşiş bırakmaz. Yalnızca sululuk yapar.”

Salonun penceresi yoktu. Bu yüzden Priscilla kulağını duvara dayadı. Park yerinde Ricki’nin arabasının sesini duyar gibi oldu.

Toplantıya bir de yeni üye gelmişti. Sıska, sivilceli, çabuk sarhoş olan, üniversite görmüşe hiç benzemeyen bir kızdı. Tabii görünüşe aldanmamak gerekirdi. Kız bir yudum şarap yuttu. Bir papağanı boğmaya yetecek kadar kocaman bir yudum. Sonra konuştu. “Dear Abby erkekmiş,” dedi.

Ellen Cherry, “Efendim?” diye sordu.

“Biliyor muydunuz? Dear Abby erkek.”

“Hımm, öyle diyorlar. Baksanıza, bu hafta kimse ilginç teklifler almadı mı?”

“Gerçek hayatta erkek yani,” dedi yeni kız.

“Tamam.” Ellen Cherry arkasını dönüp bir kere daha konuyu değiştirmeye çalıştı. “Haydi, bayanlar. Kimse Noel’de Noel Adası’na falan davet edilmedi mi?”

Priscilla, “Ben Gençlik Çeşmesi’ne davet edildim,” dedi. Elinde değildi. Ağzından kaçmıştı. “Bir erkek bana, hayvansal yaşamdan çok daha değerli bir şeyi birlikte başarmayı teklif etti. Kişiliği ve bireyi sonsuzluğa kadar uzatmayı. İnsanların bin yıl yaşaması fikrine ne diyorsunuz? Ölüm konusunda ne düşünüyorsunuz?”

Ortalığa Eskimo halısı kadar kalın bir sessizlik çöktü.

Sheila Gomez boynundaki haçı yakaladı, cevap vermeye yeltendi, ama ortalık öyle gergindi ki, onun da sesi çıkmadı. Sonunda Ellen Cherry, yeni kıza döndü. “Emin misin?” diye sordu.

“Efendim?”

“Dear Abby’nin erkek olduğundan emin misin?”

Kızın yüzü parladı. “Evet,” dedi hemen. “Tekerlekli sandalyede oturan kel kafalı bir ihtiyar hem de. Avustralya’da mı, öyle bir yerde oturuyor.”

“Ya kız kardeşi?” diye sordu Doris.

“Hıı?”

“Bir tane daha var ya! Ann Landers. Kız kardeşi.”

“Ha, Ann Landers mı?” dedi yeni kız. Zafer dolu bir gülümseme belirdi yüzünde. “Ann Landers da erkek.”

Konuşmalar birkaç dakika daha devam etti. Doris bir ara National Enguirer gazetesini okuyanlara herhangi bir üniversitenin kredi tanıyıp tanımadığını sordu. Priscilla, acaba Ricki ne zaman gelir diye merak

içindeydi. Derken Başkan Joan Meep toplantıyı açtı, burs meselesini ele aldılar.

“Üç adayımız var,” dedi Joan. “Amaryllis Tidroe, güreşçilerin kanlarıyla ilgili fotoğraf dizisini bitirmek istiyor, Trixie Melodian (kendisi önceki yıl da burs kazanmıştı) kır farelerinin sosyal alışkanlıklarına dayalı bir balenin koreografisini yapıyor…”

“Sonu müthiş olmalı balenin,” deyiverdi Doris.

“…Bir de Elizabeth Reifstaffel var, âdet dönemlerinin rüya içeriğine etkileriyle ilgili tezi için araştırma yapmak istiyor. Şimdi…”

“Durun bir dakika!” diye bağırdı Priscilla. “Ya benim projem? Ben ne olacağım?”

Gebe bir sessizlik oldu, sonunda Joan konuştu. “Çok üzgünüm, Pris. Ama seni adaylığa öneren Ricki Sinatra bu sabah telefon etti, senin adaylığını geri çekti.”

Priscilla eve kadar, yol boyu hep ağladı. Bisikletini Olive Way’den yukarı sürerken gözyaşları kasım güneşinin demin boşalttığı su birikintilerini yeniden dolduruyormuş gibiydi. Bir ara ünlü İspanyol fotoğrafçı Tito’yu gördü. Adam harap bir binanın önünde yerli moda mankenlerinin resmini çekiyordu. “Hayır! Hayır!” diye haykırıyordu genç bir mankene. “Gülümseme! Gülümseme! Kibar dur.” Priscilla’nın içinden, “Doğum günün kutlu olsun, Tito!” diye bağırmak geldi. Sonra da kızlara, “İçinizden güreşçiyle evli olan var mı?” diye sormak geldi. Ama boğazından hıçkırıktan başka ses çıkmıyordu.

Tepenin üzerine varınca bir telefon kulübesinde durdu, Ricki’nin evini aradı. Telefon birkaç kere çaldı, yine o çıt sesi, sonra yine o konserve sessizlik. “Alo, ben Ricki Sinatra. Sekiz virüslü bir hastalığa tutuldum. Aralarında Mekong Delta gribi, Moğol Demiryolu nezlesi, Hong Kong domuz hastalığı da var. Doktorun emri gereği rahatsız edilmemem gerekiyor.”

“Allah belanı versin!” dedi Priscilla kulaklığı yerine çarparken. “Hepsinin Allah belasını versin!” Üzüntü, küçük düşme, yorgunluk, suçluluk; sonunda içinde bir meydan okuma duygusu uyandı. “Şişe bende,” dedi. “Ricki’ye ihtiyacım yok. Onun o lanet olası eğitimli garsonlarına da ihtiyacım yok. Ciciannem Devalier’yle onun çırağına da ihtiyacım yok. Hiçbirine ihtiyacım yok benim! Şişe bende!”

Ama tabii şişe onda değildi.

Bu korkunç gerçeği evine döner dönmez fark etti. Buzdolabının geceleri geviş getiren deniz inekleri gibi öttüğü; tuvaletin bir rafting gezisindeki sular gibi gürüldediği; elli, başarısız temel nota deneyinden artakalan kalıntıların soyulmakta olan duvar kâğıtlarını kokuttuğu evinde, banyo dolabındaki Kotex kutusu artık boştu. İçinde birkaç eski, sararmış pamuk vardı, o kadar.

Şişe artık Priscilla'da değildi. Şişe olmayınca, umutları, hayalleri de yok demekti. Umudu ve hayali olmazsa, neden istesindi bin yaşına kadar yaşamayı? Ya da yirmi beş yaşına kadar hatta? Bir zamanlar gerçekleşebilecek bir hayalin simgesi, hırs ve amacın odağı olan şişe, hızla insanı manyaklaştıran bir etken olma yoluna giriyordu… bir kadın, hayatında birden fazla kusursuz tako'ya ihtiyaç duymazdı gerçekten.

OLAYLAR TAKVİMİ

Pazartesi öğleden sonra, 26 Kasım: Priscilla Lester Partido kalkıp Seattle'ın Ballard Mahallesi'ne gitti. Çevrede oturan tüm Norveçli göçmenleri telaşa verecek biçimde dakikalarca kapıyı yumrukladıktan, tekmeledikten, bağırıp çağırdıktan sonra, Ricki Sinatra'nın evine girmesine izin verilmedi.

Pazartesi akşamı, 26 Kasım: Priscilla polise başvurdu, polisler ona arama ruhsatı olmaksızın müdahalede bulunamayacaklarını söylediler. Nöbetçi yargıç, yasal sahibinin kim olduğu bile belli olmayan eski bir parfüm şişesi için arama belgesi çıkarmayı reddetti. Zaten davacının kendi ifadesine göre şişede bir-iki damla parfüm ya var ya yoktu ve şişe kaybolmadan önce alt tarafı bir Kotex kutusunda durmaktaydı.

Pazartesi gecesi, 26 Kasım: Priscilla, Wiggs Dannyboy'u arama içgüdüsünü gemledi. Onun kendisine inanmayacağından korkuyordu.

Salı sabahı, 27 Kasım: Priscilla bir avukatla temas etti. Avukat Ricki'ye telefon etti, Ricki, ona, kendisinde parfüm şişesi falan olmadığını, zaten hiçbir zaman parfüm kullanmadığını, o antik şişenin varlığından da hiçbir zaman haberdar olmadığını söyledi. Nice kere davacının evine gitmiş, fakat öyle bir şişeyi ne görmüş ne de duymuştu. Avukattan gelip evini aramasını rica etti. Hatta arabasını da. Ballard Spor Kulübü'ndeki kilitli dolabını da. Avukat sonunda ona inandı.

Salı akşamı, 27 Kasım: Barmen Ricki ile garson Priscilla, El Papa Muerta'nın salonunda bağıra bağıra kavga ettiler. Garson, barmene, "Hırsız sevici" diye haykırdı, barmen de garsonun yalancı, ikiyüzlü ve sakar bir şıllık olduğunu söyledi. Meslektaşları onları ayırdılar, müdüriyet her ikisine ihtarda bulundu.

Gece yarısı, Salı/Çarşamba, 27/28 Kasım: Priscilla kapısının altında bir not buldu. Son Gülüş Vakfı'ndaki, ünlü Fransız parfümcü Marcel LeFever ve Dr. Wolfgang Morgenstern'in onur konuğu olacağı Şükran Bayramı yemeğine davet ediliyordu. Not daktiloyla yazılmış ve çok resmi görünümlüydü, ama sonunda zirzop bir imza vardı: "Sevgiler ve Öpücükler, Wiggs."

Çarşamba akşamı, 28 Kasım: El Papa Muerta'da ikinci bir ateşli kavga daha yer aldı; garson Priscilla, barmen Ricki'nin o eski parfüm şişesini geri vermesini defalarca istedi ve sonunda garson Priscilla işinden kovuldu. Kendisi lokantadan çıkarıldı, çıkarken kendisine üzerindeki bahriyeli giysisini yirmi dört saat içinde geri vermesi gerektiği, aksi halde takibat açılacağı bildirildi. Garson Priscilla, üniformayı hemen o anda sırtından çıkarıp teslim etmeyi önerdi, fakat müdür bu öneriye ilgi göstermekle birlikte, giysinin önce yıkanması gerektiğinde direndi, çünkü şu anda "salsa suprema" sosu içinde olduğunu öne sürdü. Priscilla, "O lekeler ketçap lekesi, siz de bal gibi biliyorsunuz," dedi.

Çarşamba gecesi, 28 Kasım: Priscilla, Emie Stele'in bar-ızgara salonuna uğradı, orada iyice kafayı bulup bisikletini nereye park ettiğini unuttu (o zaman bisikletini terk etmiş oldu), ama sarhoşluğu Doktor Wiggs Dannyboy'u aramama kararını sarsacak kadar kuvvetli olmadı.

Gece yarısı, Çarşamba/Perşembe, 28/29 Kasım: Priscilla yaya olarak, hatta topallayarak evine döndü ve orada bir not daha buldu. Bu notta, Marcel LeFever'nin New York'a iner inmez, amcası Luc LeFever'nin ölümünü haber aldığı ve derhal tekrar Paris'e döndüğü bildirilmekte, bu nedenle Şükran Bayramı yemeğinin ertelendiği anlatılmaktaydı. Wiggs

altına el yazısıyla, Pris'i bir an önce tekrar görmek için sabırsızlandığını eklemişti. Notun yanında bir de pancar vardı. Pancara da garip bir koku eşlik ediyordu. Priscilla pancarı savurup koridorun ucuna fırlattı. Pancar, masum bir kiracının kapısına çarptı ve herhalde televizyondaki Johnny Carson programını ikiye böldü.

Perşembe sabahı, 29 Kasım: Priscilla kendini kanepeye attı. Bunu yaparken isli bir kar akıntısına atlamış gibi oldu. Yünden bir kentin yumuşak gecesine, mürekkebe bulanmış sular altındaki Venedik'e dalmıştı. Orada kabarcıklardan oluşan bir dil konuşuluyordu. Bahtsızlıkların üstü, korumaya alınmış mobilyalar gibi, mavi bezlerle örtülüydü.

Perşembe, öğleden sonra, 29 Kasım: Şükran Bayramı'nın yüz milyon kurbanının gıdaklaması onu uyandıramadı.

Cuma sabahı, 30 Kasım: Uykunun devamı.

Cuma, öğleden sonra, 30 Kasım: Aynen.

Cuma gecesi, 30 Kasım: Priscilla kapının vurulmasıyla kendine geldi. Ayağa kalktı, gerindi, Wiggs Dannyboy'u içeriye aldı. Onu bir öpücükle karşıladı. Dilinin üstü bataklık yılanı gibi bembeyazdı. Wiggs aldırmadı. Kendi tertemiz diliyle onunkini ovup temizledi. Sonra hemen yerde seviştiler. Priscilla'nın üniforması hâlâ üzerindeydi. Priscilla kırk saatlik bir uykuyla ve bir de orgazmla dinçleşmişti; kendini bu kadar iyi hissettiğine inanamıyordu. Wiggs'in kollarında, aslında bir Arap'a satılmayacaklarını duymuş Rolls-Royce'lar gibi mırıldanıyordu. "Bana bir hikâye anlatsana," dedi. "Bir zamanlar Costa Rica ormanlarında sesimi bir papağan çalmıştı. Altı ay boyunca ağzımdan tek hece çıkamadı. O kuşu bulmak için tüm çalıları aradım, sonra…"

"Hayır," dedi Priscilla tatlı bir sesle. "Bana pancarla ilgili bir hikâye anlat."

"Pekâlâ o halde" dedi Wiggs.

Doktor Dannyboy, Concord Cezaevi'nden çıktıktan sonra Seattle'a taşınmış, orada kendine büyük bir ev kiralayıp uzun yaşam kliniğini kurmuştu. On sekiz ay kadar sonra da New Orleans'a bir parfümcüler toplantısına gitmişti. Oraya neden gittiğini kendi de pek iyi bilmiyordu. "Hayatımı ölümsüzlük çalışmalarına adayacağıma ahdetmiştim," diye anlattı. "Alobar'la konuşmalarım da beni nedense parfümün, bu esrarlar esrarıyla belirsiz bir biçimde ilgili olduğuna inandırmıştı. Koku duyusunun,

bilincin, hatta belki de düşüncenin evriminde bir rol oynadığını biliyordum. Düşündüm ki… ne düşündüğümden tam emin değilim. Bir sezgiydi yalnızca. İpucu arıyordum. Sezgilerim götürdü beni oraya. Bilimin en güvenilir aracıdır sezgi.”

Başlangıçta konuların pazarlamaya yönelik olmasından hayal kırıklığına uğrayan Wiggs tam bu toplantıdan bir şey çıkmayacağına karar verecekken, Marcel LeFever’nin yaptığı konuşmaya sıra gelmişti.

“Evet, yaman bir konuşmaydı,” diye onun sözünü kesti Priscilla. “O ana kadar ben parfümcülükten her zaman nefret etmiştim. Tekrar parfümcülüğe dönüşüm, bir parça parfümden anlıyor olduğum ve şimdi açıklayamayacağım nedenlerle o işten çok büyük paralar kazanacağıma inandığım içindi. Ama yine de sevmiyordum konuyu. Çocukluk tecrübelerimden ötürü sevmiyordum galiba. Onu amaca ulaşmak için bir araç olarak kullanacaktım. Oysa LeFever’nin konuşması… parfüm konusundaki tüm tutumumu değiştirdi. İşi öyle sihirli, öyle benzersiz, öyle önemli gösterdi ki…”

“Evet, gerçekten başardı bunu,” dedi Wiggs.

Wiggs o konuşma bittikten sonra, Marcel’i koridorda yakalamış, iltifatlarda bulunmuş, ona kendi ilgi duyduğu yönleri açıklamıştı. Marcel bunlara hevesle karşılık vermişti. Özellikle de Wiggs ona, yunuslarda koku duyusu olmadığını söylediği zaman pek ilgilenmişti. Yunusların beyni insan beyninden büyüktü. O ilkel parmakları, tarihöncesinin bir zamanında, insanlarla fiziksel eşitliklerinin daha çok olduğunu göstermekteydi. Ama insanlık çok girift felsefi, atletik, sanatsal ve teknolojik gelişmeler gösterirken, yunus besbelli evrimsel bir hareketsizlik havuzuna doğru yüzmüştü. Dannyboy’un LeFever’ye sorduğu da, acaba yunusun bu evrimsel başarısızlığı, kendine bir koku alma duyusu geliştirmeyi ihmal ettiği için mi, sorusuydu.

“Belli ki adamla aynı dili konuşuyorduk. Beni Galatoire’a yemeğe davet etti. Tam o sırada sen yaklaştın. Evet, hayatım, orada duran bendim, ama sen bana dikkat etmedin. Sen gözüktükten sonra, LeFever de bana dikkat etmez oldu. Adamın kaliteli ete merakı var. Daha doğrusu, burnu bu kokuya duyarlı. Siz ikiniz konuşurken, durmadan o tavşan burnunun seni tepeden tırnağa koklayıp durduğunu görüyordum. Ama bereket versin onun tipi değildin herhalde. Seni terbiyeli terbiyeli dinledi, habire burnunu buruşturup kokladı. Sen Seattle’da oturduğunu, yasemin temalı, üst notası turunç olan, olağanüstü bir parfüm geliştirmeye çalıştığını, ama ona biraz

garip bir temel nota aradığını anlattın, çok eskiden kullanılıp sonradan unutulmuş bir temel nota bilip bilmediğini sordun. O da sana bu işin zor olduğunu, bazı temel notalarda seksen beş ayrı maddenin karışım halinde bulunduğunu söyledi, pek yardımcı olmadı, bunu kabullenmek gerek. Güzel bir siyah kadın belirmişti o sırada. Ondan sonra adamın aklı iyice dağıldı.

“Belli ki sen ve o siyah kadın, birbirinizi çok iyi tanıyordunuz, ama aranız pek iyi değildi.” (Priscilla bu arada başını hızlı hızlı, evet anlamında salladı.) Adam da buz gibi bakışmanıza aldırış etmeden kızı tepeden tırnağa koklamaya koyuldu. Burnunun kanatları hızlı hızlı açılıp kapanıyor, yelpaze gibi sallanıyordu. Kadın, koku duyusu aracılığıyla ulaşıyordu ona. İşin garibi, o da ona tıpkı senin anlattığın hikâyeyi anlatmaktaydı. Fransızca konuşuyordu. Benim Fransızcam iyice paslanmıştı, ama ne dediğini çıkarabiliyordum. New Orleans’ta yaşıyormuş. Öyle diyordu. Yasemin temalı nefis bir parfüm bildiğini, ama temel nota olarak kullanılan o garip şeyi tanıyamadığını söylüyordu. Sinsi herif ona, kendisinin de yaseminlere yeniden ilgi duymaya başladığını, belki yardımcı olabileceğini söyledi. Niyeti bozuktu besbelli. Bir de baktım, kadını Galatoire’a yemeğe davet ediyor ama benden söz ettiği yok… ne Fransızca ne de İngilizce olarak.”

Doktor Dannyboy o sıra Priscilla’yı Galatoire’da yemeğe davet etmeye niyetlenmişti: “Madem ki durumdan yararlanmak, bilgi koparmak mümkün değil, bari işe biraz eğlence katalım diyordum.” Ama tam o sırada yan taraftaki, tehlike çıkış kapısının kulpu, sanki biri kurcalıyormuş gibi sarsılmaya başlamıştı. Wiggs gidip kapıyı açtı; ama dışarda kimse yoktu. Kapı açıldığı anda, yıkanmamış cinsel organları ve hayvansal salgıları hatırlatan utanç verici bir koku girmişti içeriye. Wiggs tanıyordu o kokuyu.

“Bir kere Concord’da her zamankinden erken uyanmıştım. Burnumu tutmakta olduğumu fark ettim. Hücremizde berbat bir koku vardı. Sanki gardiyan, bir keçi sürüsü salmıştı içeriye. Alobar’a ‘Neler oluyor’ diye sordum, o da, ‘Pan’dı,’ dedi. ‘Pan gece beni ziyarete geldi.’ “ ‘Beni işletmiyorsun ya? Ne dedi?’ diye sordum. Alobar, ‘Hiçbir şey söylemedi,’ dedi. ‘Pan artık konuşamıyor. Yalnızca bir uğramış. Herhalde bana hâlâ ölmediğini göstermek için.’ İnanabiliyor musun buna? O koku oradan bir saatte çıkmadı. İşte o gün, New Orleans’ta o kapıdan içeri giren de aynı kokuydu. Sana bundan söz etmek üzere döndüm ama sen gitmiştin. Bir dakika sonra LeFever de siyah kıza kur yaparak ana kapıdan sokağa çıktı.

“Ben arka avluya çıktım, çevreme bakındım, görünürlerde bir şey yoktu. Hemen konferansa katılanların listesini buldum. Listede Marcel’in adresi

de, seninki de, V'lu Jackson'ınki de vardı. Ben o geceki uçakla Seattle'a döndüm. Şu taş kafamda bin bir şey birbirini kovalıyordu."

Bu duyguyu iyi tanırım, diye düşündü Priscilla. Eski rahatlığının yerine, bir tür şaşkınlık ve uyarı duygusu geliyordu. Nükleer bir buzdan gelmişe benzer bir akım, seksin yumuşattığı omurgasını ürpertti.

"Wiggs," dedi bir süre sonra. Sorusunu sormaktan pek korktuğu belliydi. "Wiggs," beynin sapı, mücevherle dürtülüyormuş gibi titremekteydi. "Wiggs acaba… Pan… Pan mı bırakıyor o pancarları?"

"Hayır," dedi Wiggs hiç duraksamadan.

Priscilla, bir dereceye kadar rahatlamış gibi, tek dirseğinin üzerinde doğruldu. Bunu yaparken yanlışlıkla çalışma masasına çarptı, üzerindeki laboratuvar malzemesinin şangırdamasına yol açtı. Sevişmeleri sırasında o masanın üzerinde ne var ne yoksa devirip kırmadığına şükretti.

"Ama o koku…"

"Koku Pan'ın kokusu, o gerçek,"

"Öyle mi?"

"Evet. Pancarları getiren Pan olmadığı halde. Aslında Pan pancarların yollanmasını engellemeye çalışıyor. Dağıtılmaması için elinden geleni yapıyor. Ama artık zayıfladı, gücü azaldı onun bu günlerde. Yapabileceği pek fazla bir şey yok. Bu yüzden geriye kendini hatırlatacak bir şey bırakmaya uğraşıyor. Temsil ettiği kuvvetlerin bir izini bırakıyor. Pancarları bırakanı da, alanı da tiksindirmek, cesaretlerini kırmak için."

"Peki onları kim bırakıyor?" Priscilla'nın sesi çok sakin çıkmıştı, ama içi tir tir titriyordu.

"Ben."

"Sen mi?"

"O çirkin sebzelerin hepsini senin kapına bırakan benim. V'lu Jackson'a bırakan da benim. New Orleans'a gidiş dönüşler için az uçak parası vermedim. Bereket versin birtakım telif haklarından gelirim var. Marcel LeFever'e pancar bırakan da, eski uyuşturucu takımından biri. Paris'te profesör. Oğlu LeFever binasında posta odasında çalışıyor. Marcel'le Vlu'ya da pancar gittiğini biliyor muydun?"

"Şey, hayır. Hiç haberim yoktu…"

“Üzgünüm ama senin tekel anlaşman yok, biliyorsun.”

“Neden, Wiggs? Neden pancar?”

“Söyleyemem, sevgilim. Söyleyebilmeyi çok isterdim ama yapamam. Alobar’a söz verdim. Sözümü bozarsam periler bana çok acı çektirir sonra.”

“Ama…”

“Dinle beni. Yakınma. Kendin anlayacaksın. İyice düşünür, ikiyle ikiyi toplamayı başarırsan, sonunda anlayacaksın. Viskinin tadını bozan musluk suyu kadar duru biçimde hem de. Bir düşün, bak.”

Priscilla kabullendi, hemen düşünmeye başladı. Ama Wiggs daha önce biraz dev istiridye yemeyi önerdi. Priscilla birkaç günden beri bir şey yememiş olduğundan, bunu da kabullendi.

Biraz kendilerini topladıktan sonra taksiye binip Ağlama Ton Balığı’na gittiler. Burası Union Gölü üzerinde yeni açılmış bir lokantaydı. Trixie Melodian orada çalışıyordu.

“Bursu Amaryllis Tidrose aldı,” dedi Trixie.

Priscilla pek şaşmadı. “Aman ne iyi! Bayan Harika Maske’nin yirmiye yirmi beşlik parlak resimlerini görmeye can atıyorum!”

Trixie, “Bakıyorum iyi karşıladın,” dedi.

“Mrs. Garp’ınkileri de.”

“O roman yazıyor sanırdım.”

“…Cüceler kovalamaca takımının sevgili ablalarınınkini de.” Wiggs, “Cüceler takımından bir porsiyon ısmarlayabilirim,” dedi. Priscilla, “Karidesle midye ısmarlıyoruz demektir,” diye açıklamada bulundu.

“Tanrım”! diye mırıldandı Trixie. “Bursu ben alsam, bugün burada bunları dinlemek zorunda kalmazdım.”

Priscilla, Wiggs’in geceyi kendi evinde geçirmesini istiyordu. Ama Wiggs sabah erkenden Huxley Anne’in kendisine ihtiyaç duyacağını, onun ayık ve canlı olmasını isteyeceğini ileri sürdü.

“Ama yarın cumartesi,” dedi Pris.

“Biz çizgi filmleri birlikte seyrediyoruz.”

Kendisini davet etmeyeceği belli olduğuna göre, Pris apartmanın giriş holünde onu öpüp yolcu etti, merdivenleri tek başına çıktı. İleride yapılacak Everest seferlerinden adaylığının silinmesine yetecek kadar çok tökezliyordu.

Kanepeye uzanmış, yediklerini hazmetmeye çalışırken birden anladı. K23’teki o temel nota, o gizli madde herhalde pancar olmalıydı. Wiggs neden parfümcüleri pancar yağmuruna tutsundu ki? Ama nasıl olabilirdi?

Pancarda hiç akılda kalan bir koku yoktu. Bir parfüme pancar katılsa, Dracula'nın ağız çalkalama ilacı gibi kokardı herhalde.

Şaşırtıcı bir durumdu. Belki de soyut… eğer şişeyi bulamazsa. Şişenin kaybı, Priscilla'nın yakından tanıdığı o katı gerçeklerden biriydi sadece. Bu konuda epeyi sakin olmasının nedeni, Wiggs'in ona "katı gerçekler"in hayatın tek gerçekleri olmadığını öğretmesiydi. Pek çok ve çeşitli gerçekler vardı. İnsan enerjisini doğru odaklayabilirse, hangi gerçekte yaşamak istiyorsa, belli bir noktaya kadar, onu seçmeyi başarabilirdi. Belki gerçeklerin en katısından bile kurnaz davranabilir, onu bile yenebilirdi.

Üçüncü gece Priscilla hâlâ üzerinde El Papa Muerta'nın denizci giysisiyle uyuyakaldı. Eteğindeki koyu renk ketçap lekesi, akçıl seminal sıvı lekeleriyle dengeleniyordu. Uykuya dalarken içinde sanki yeni uyanıyormuş gibi bir duygu vardı.

Bunu izleyen hafta boyunca Priscilla laboratuvarında uğraştı durdu, pancarı düşündü, yasemin yağı almak için biriktirdiği paraları bir özel dedektife verdi ("Şişemin Ricki Sinatra'da olduğundan eminim") ve kaygılandı durdu. Kaygıları her geçen günle birlikte biraz daha artıyordu. Wiggs'ten de bir haber çıkmıyordu. Ama cumartesi günü bir davetiye geldi; Son Gülüş Vakfı'nda "Alobar-Kudra yıkanma töreni"ne katılması isteniyordu.

Kızgın tavadan fırlayıp sıcak suya düşmek diye buna derler, diye düşündü Pris.

Vakıf binasının önündeki kuyruk geçen haftakine oranla epey uzamıştı. İnsanlar her zamankinden heyecanlı gibiydi. Pris kapıdan içeri alınırken ona kaba saba sözler haykırdılar.

"Haberlerin tatsızlığından gelen etki," dedi Wiggs. "Ortadoğu patlamaya hazır bomba gibi yine, Beyaz Saray'daki herif Ruslar'a nükleer başlıklı şeyini sallıyor. Millet huzursuz."

"Anlayamıyorum, Wiggs. Yani insanlar ölümsüzlüğü bu kadar istiyorsa, ölümü kabullenemedikleri için böyle kafayı bozuyorlarsa, neden hâlâ savaşlar oluyor. Bütün bu askeri şiddet senin teorinle çelişiyor gibi."

"Hiç de değil." Bunu söylerken sevgili fermuarlarından birinin omurgasını iguana kasabı gibi ayırdı. "Sıradan insan, ölümden bu kadar nefret ettiği için hazırdır savaşa gitmeye."

Kendi fermuarıyla işi bittikten sonra, Priscilla'nın fermuarını yakaladı, kaburga kaburga, adım adım, onu da açtı. "Anlamıyor musun? Düşman onların gözünde ölümü temsil ediyor. Hükümetin propaganda değirmeni

düşmanı duygusuz, her şeyi yiyen bir canavar gibi gösteriyor. Demek savaşa gittiğimiz zaman soylu bir amaç uğruna gidiyoruz. Hayat adına savaşıyoruz. Ölüme karşı. Amacımız ölümü yok etmek. Bunun saçmalığını göremeyişimiz de ölümden böylesine çok nefret ettiğimiz için. Öyle nefret ediyoruz ki, onun yürüyüşünü durdurmak için öldürmeye, hatta ölmeye bile hazırız."

Pantolonlarını aynı anda çıkardılar. Dişleri dökülmüşe benzeyen fermuarlar, bir tapınak kurbanının omurgası gibi ayrıldı, yere düştüğünde madeni sesler çıkardı.

"Kendimizi kandırırken savaşı din gibi önemseriz. Savaşı da, dini de kucaklarız. Genellikle ikisini aynı anda kucaklarız. Bunu, ölümü yenme aracı olarak kullanmak amacıyla yaparız. Ama ikisinin de ölümü geriletmeye zerre kadar yararı olmaz. Tarih boyunca, ölümün en yakın dostu, eli bıçaklı papaz olagelmiştir."

Ayaklarının dibinde fermuarlar ürperdi.

Buharı çıkan suya girdiler. Önce sıcaklık vücutlarında şok yarattı, sonra rahatladılar, bir çift sosis gibi sakinleştiler.

"Ahh. Kaç kişi sığıyor bu küvete?"

"Ahhh. Genellikle altı kişi. Sekiz de sığıyor ama biraz sıkışık oluyor."

"Ölüm ortadan kalkarsa, dünyada küvetlere hep sekizer kişi düşecek."

"Hımm?"

"Nüfus patlaması. Kimse ölmezse, yakında yalnızca ayakta gidecek yolculara yer kalacak."

"Bu da ölümün lehindeki güçlü tezlerden biri. Ama geçerli değil. Bizim sorunumuz nüfus fazlalığı değil, toprak ziyanı. Gül bahçesindeki yaban otları gibi her yana yayılıyoruz. Gerekenden bin kat fazla yer işgal ediyoruz. Yatay gelişme yerine dikey gelişmeyi teşvik etsek, dönümler üzerine ikişer katlı evler yapacağımız yerde, yüksek apartmanlar yapsak, yer yeter de artar bile. Binalar yeterince yüksek olsa, ki buna yeterli teknolojimiz var, dünyanın nüfusunu iki katına çıkarıp, yine de hepsini bir tek Teksas Eyaleti'ne sığdırabilirdik. Rahat rahat hem de. Gezegenin geri kalan taraftan tarım ve eğlence yerleri olurdu. Ya da yabanıl bırakılırdı. Yine fil sürüleri gezerdi ortalıkta. Ana caddelerde bufalolar koşardı."

"Güzel olurdu," dedi Pris. "Dikey gelişme dedin de, sıcak su bunun kolasını da alır götürür sanıyordum." Eli Wiggs'in sert organındaydı. Organ

hemen biraz daha uzadı. Apartman olsa, bir anda yüz aile daha taşınabilirdi içine.

“Aşk, fizik kanunlarına meydan okur, hayatım. Ya da daha doğrusu, alışkanlıkları bozar.”

Pris onu okşarken Wiggs damlalardan ıslanan göz bandına tıp tıp vurdu, en sevdiği konuya büyük çabalar sonucu dönmeye çalıştı.

“Hem zaten herkes ölmekten vazgeçecek değil. Ölüm isteği çoğunda fazla güçlü. Onlar ölmeyi tercih edeceklerdir. Nice kişi, hayatımız öyle sefil ki, onu uzatmak düşüncesi bizi dehşete düşürüyor der. Böyle diyenler o kadar kalabalıktır ki, şaşarsın.”

“Uzatmak dedin de…”

“Alobar diyor ki, bu iş sudan çıktıktan sonra yapılmalıymış.”

“Üzüldüm. Biliyor musun, babam da derdi ki, hayat zaten zor, bir de üstelik sonunda ölüyorsun.”

“Yanlış tutum,” dedi Wiggs.

“Ama sonra göz kırpar. ‘Bereket versin arada Mardi Gras var,’ derdi.”

“Baban kırıntıları yemekten zevk alıyormuş, ama pastanın tamamını istemiyormuş.”

“Ama onun hayatı hem kısa, hem de zordu. Belki çoğu kimsenin öyle. Ben bir yerde okumuştum, tavuk yolma makinesi işini kırk saniyede bitiriyormuş.”

“Öyle. Ama unutma ki o işin sonunda tavuk çıplak kalmış olur, ölmüş olmaz.”

“Çıplak dedin de…”

“Peki hayatım, peki.”

Wiggs, onu kızaran kalçalarından yakaladı, suyun da yardımıyla yukarı kaldırdı, yavaş yavaş organının üzerine oturttu. Priscilla, organ iyice içine girer girmez ilkel bir çığlık attı. Wiggs, onu tekrar yukarı çekti. Bütün bunlar, makinenin bir tavuk budunun tüylerini yolma süresi kadar kısa bir zaman dilimi içinde gerçekleşti.

Priscilla tekrar soluk alabildiği zaman konuştu. “Eğer biz ölürsek… yani sen ve ben… belki sen ikinci seferinde zambak olarak doğarsın, ben de mutlu bir kurbağa olarak.”

“Fena düzen sayılmaz, ama buna pek bel bağlama.”

“Yeniden doğuşa inanmamana şaşıyorum.”

“Neden? O da belki işi mantığa vurmanın diğer bir yolu. Yeniden doğma, ruhun başka bedene geçmesi… bunlar insanoğlunun kurduğu en katı sistemlerin birinde gelişmiş fikirler. Eski zamanın Hindu’su berbat durumdaydı. Hayatı boyunca gösterilen yerde oturmak, gösterilen aileyle yaşamak, gösterilen işi yapmak zorundaydı. Kıpırdama olanağı yoktu. Doğumda sana ne el dağıtmışlarsa, onunla oynuyordun. Her şey hazırlanmış bir yazgıydı. Bir noktasını bile değiştiremiyordun. Adamlar bu hayatta değişiklik yapamadıklarına göre de, değişikliği öteki yaşamda hayal ettiler. Yeniden doğuş yalnızca Hindular’ın, bu katılık kendilerini delirtmesin diye buldukları bir çare.

“İşte Kudra bu yüzden bu kadar dikkate değer bir kişi oluyor.

Onuncu yüzyılda bir Hindu’nun, hele bir kadının, o kurallardan kaçmasını düşünebiliyor musun? İş Hindistan’ın özgürleştirilmesine gelip dayandığı zaman, Kudra’nın örneği, bir fıçı Gandhi örneğine bedeldir.”

“Bunu kabul ediyorum. Ama yeniden doğmadığımızdan nasıl emin olabilirsin?”

“Olamam. Öteki hayat konusunda hiçbir şeyden emin olamam. Tek kanıt yoktur o konuda.”

“Ya peki ameliyat masasında geçici bir süre için ölen insanlar? Onlar da benzer tecrübeler geçiriyorlarmış. Vücutlarını bir rahatlık duygusu içinde geride bırakıyor, bir sükûnet, bir sevgi duyuyor, ölmüş dostlarıyla, akrabalarıyla buluşuyorlarmış. Çoğu da bir ışık gördüklerini anlatıyorlar…”

“Kim bilir? Belki de ilerimizin daha iyi olacağını gösterir bu. Bana göre hava hoş. Memnun olurum. Ama beri yandan, kesinlikle biliyoruz ki beyin, kalpten sonra bir yarım saat kadar elektrik olarak hayatta kalıyor. Diğer organlar o sıra ölmüş, çalışmaz durumda oluyor. Demek bu cennetsel tecrübeler belki de uzaklaşmakta olan bilincin sahnesinde sergilenen bir tiyatro. Güçlü mitolojik bir mecazın sahneye konmuşu. Beyin yarım saat sonra sermayeyi kediye yükleyince, perde tamamen kapanıyor, gösteri bitiyor, tekrar şansı kalmıyor. Nihai yalnızlık. Işığa gelince, eh, her madde, yoğunlaşmış ışıktır. Biz ışıktan geldik. Hepimiz. Ölümde de ışığa gidiyorsak, bunda şaşılacak ne var?”

“Demek sence ne yandan baksak işimiz bitik.”

“Hiç de değil, Pris. Ben yalnızca öteki hayat nasıldır, bilemeyiz, diyorum. Asla bilemeyiz. O halde bilinceye kadar, yaşamı sürdürmeye çalışmamız gerek.”

“Ama ne zaman, nasıl bilebiliriz?”

“Eğer Alobar, Kudra’yla ilişki kurabilirse çok şey öğreniriz. Gerçi uzak bir ihtimal, ama bence hâlâ olabilir. Sırrın bir kısmı o parfümde gizli.”

Küvetten kanlarını soğutmak üzere çıktılar. Çini taşlar tenlerine buzdan yapraklar gibi değdi. Vücutlarında ressamlara layık bir parıltı vardı. Ustalara layık bir parıltı. “*Haşlanmış Pancar Natürmortu!*”

“Şaşılacak şey, Wiggs.”

“Neymiş o?”

“Şaşılacak şey. O kadar konuştuğun halde hâlâ uyarı halindesin.”

“Ben Gerry Ford değilim. Birden fazla şeyi aynı anda yapabilirim.” Priscilla sırıtıp ona sarıldı. Sırıtışı, kapı tokmağını kavrayan el gibi onu büsbütün sardı. Dudaklarıyla kapı tokmağını sağa, sola çevirdi, açtı, kapadı; sağa çevirdi, sola çevirdi, açtı, kapadı. Tokmak gıcırdamadı. Aksine, Wiggs alışılmamış bir biçimde sessiz kalmıştı.

Ritmini tutturan Priscilla, tokmağı yuvasından, yuvayı kapıdan, kapıyı da menteşelerinden söküp içine çekti. Temposu yükseldi, çimenlerin üzerindeki taşları, gül ağaçlarını, petunyaları, fıskiye hortumunu, araba yolunu, yolda park edili duran küçük Japon arabasını içine çekti: Oh, ne âlâ! Toyota! Çevre mahalle görünmez olunca Wiggs inledi.

Kentin kuleleri sallanmaya başladı ve hemen sonra, gezegen, ekvatorda şişen, kutuplarda atan güce yenik düştü. Kendi ekseninde bir kere, iki kere şiddetle sarsıldı ve patladı. Sonunda Büyük Patlama teorisi kanıtlanmış oldu. Bir kara deliği taklit etmeye devam eden Priscilla her damlayı, her parçacığı içine çekti. Bir erkeğe hiç böylesine sahip olmamıştı. Son kasılma da gevşeyip evren huzura erdikten sonra Wiggs’i bıraktı, dudakları Samanyolu gibi parlıyordu. Kafasını kaldırdığında üçüncü bir kişinin bacaklarıyla karşı karşıya geldi.

“Ahhhh! Çok özür dilerim.”

Wolfgang Morgenstern çırılçıplak, beline bir peştamal sarmış durumda, olduğu yerde döndü. Prusya askeri adımlarıyla hamamdan çıktı. Yüzü kırmızı, terli, soluk soluğaydı. Güya sıçramaktan bu hale gelmişti. O ölümsüzlük dansından… o solo jitterbug’dan. Hamamda rastladığı olağanüstü görüntüden değil.

“Tanrım, ölüyorum sandım. Öyle utandım ki, ölebilirdim.” Priscilla yüzünü elleriyle örttü.

“Ağzından çıkanı duydun mu sen? Ölüyorsun, ölecektin! Pris, böyle sözleri asla kullanma. Bunlar ölüm isteğinin bilinçdışı ifadeleridir. Evrene ölümü hoşça karşılayacağına dair işaret vermiş oluyorsun.”

“Ah, Wiggs!”

“Nobel ödüllü bilimcimize gelince, onun da hayattan zevk almaya başlama zamanı geldi de geçiyor. Gerçi biraz gençleşir hali var, ama hep odasına kapalı yaşadığına göre, bunun ona ne yararı olabileceğini anlayamıyorum.”

Wiggs onun ellerini yüzünden çekip yanaklarını öptü. “Sevgilim, harikaydın.”

“Sahi mi?”

“Sahi. Şimdi bana söz ver. Bir daha asla ‘utancımdan öleceğim’ gibi sözler kullanma. ‘Korkudan ölüyordum’ da deme.”

“Çalışırım. Ama adamın yüzüne nasıl bakacağım?”

“Gururla,” dedi Wiggs. “Gururla bakacaksın.”

Tekrar jakuziye girdiler.

Arzunun kattığı ek sıcaklık gidince, su, bu sefer onlara daha soğuk geldi. O tropik çorbanın, okyanusun durgun sularının kara sakinlerinin evcilleştirip küçülttüğü enlemin derinliklerine kadar batırdılar çenelerini. Kendilerini suyun gevşetici dalgalarına bıraktılar.

“Biliyor musun, Wiggs,” diye fısıldadı Priscilla ancak duyulabilecek bir sesle. O sıcak iklim, sesini iyice yumuşatmıştı. “Seninle konuşurken sanki her şey dönüp dolaşıp ölüm konusuna dayanıyor.”

“Elbette. Sen bana yolunun sonu ölüme dayanmayan bir insan gösterebilir misin? Biz dikkatimizi başka yanlara yöneltmeye uğraşırız, durum böyle değilmiş gibi numara yaparız. Ama soluduğumuz hava bile akbaba soluğudur. Lütfen bana ölümün gölgesi altında biriymişim gibi bakma. Ben ölümü *yenebilmek* için hep ondan konuşuyorum.”

“Ama ya ölüm de evrim için gerekliyse? Ya dünya düzeyinden daha yüksek bir düzeye geçebilmek için vücutlarımızı feda etmek zorundaysak? O zaman fiziksel vücutlarımıza sarılmak, budalalık ve geriye dönüş sayılır.”

“Olabilir. Hoş soyut düzeydeki hayat benim gözümde pek çekici değildir. Ne viski var, ne kitap var, ne Hollywood var. Bir de sonunda öyle bir evrim olmadığı ortaya çıkarsa, cesedin ne olacak o zaman? Ben bu kumarı oynamak istemem.”

“Hayal gösteren bitkilerle, o bir yığın psikolojik ölümlerle, yeniden doğuşlarla giriştiğin onca kumardan sonra, normal ölümden nasıl korkabilirsin?”

“Yoo, ben ölümden korkmuyorum. Hiçbir zaman korkmadım. Ölüm bize hiçbir şey yapamaz, çünkü ölüm ölüdür. Ölü olan şeyden bir zarar gelemez. Mesele korku değil. Tıpkı Alobar gibi, benim için de mesele korkmak değil, karşı gelmek. Biz gerçek özgürlüğü, gerçek büyümeyi imkânsız kılan bir döngü sistemine kısılmış durumdayız. Sanatta klasik dönemi romantik dönem izlemiştir. Sonra tekrar klasiğe dönülmüştür. Bu iş bir sarkaç kadar basit ve bence sanatın tüm anlamını yok ediyor. Aynı şey toplum için de geçerli. Tutucu bir dönem, liberal bir dönem, sonra yine tutucu bir dönem. Etki, tepki, bir öyle, bir böyle. Tıpkı denizlerdeki gelgit gibi. Bu döngüye kısılmış olduğumuz sürece pek bir özgürleşme bekleyemeyiz. Her adımı milyonlarca yıl süren, o korkunç derecede yavaş değişiklik dışında. Tarihimizin büyük bir kısmında, bizler mevsim dönemlerine, hava şartlarına bağlı olageldik. Şimdi en azından, yazları kuzeye, kışları güneye gidebiliyoruz. Mevsimler yine kurallarını uyguluyor, ama biz onlara bağlı kalmak zorunda olmuyoruz. Benim tek istediğim, hayatın diğer cephelerinde de böyle bir hareketlilik. Doğum-ölüm çemberinin dışına çıkma fırsatı istiyorum. Anlıyor musun ne demek istediğimi? Bu iş bana zevkli gelmeyecek kadar katı ve ezberlenmiş bir şey. Bu döngüler hayatın anlamını kaçırıyor. Tıpkı sanatta olduğu gibi. Umudum şu: Bazı bireyler her zaman sanatsal veya sosyal döngünün dışına çıkabilmişlerdir. İşte bireye duyduğum sevgi ve saygının, genel olarak insanlığa duyduğum sevgi ve saygıdan daha büyük olmasının nedeni budur. Belki… belki bazı bireylerin doğum-ölüm çemberinden kurtulma zamanı da gelmiştir. Hem bunu söylerken Budist Nirvana’nın boşluğuna doğrudan buharlaşmaktan söz etmiyorum. Belki de Alobar’ın yaptığı oydu. Belki bunu ben de yapabilirim. Ve belki de… hazır belkilere girmişken… çemberkıran çıkagelir ve insanoğlunu ölümlülüğün o yüzeysel gelgitinden kurtarır.”

“Bugünlük ara vermeyi hak ettik mi?”

“Evet ettik.”

“Ölüm kötü bir alışkanlık mı?”

“Evet, o alışkanlıktan kurtulmalıyız.”
“İyi şanslar Wiggs.”
“Sağol. Biliyor musun, isteyerek ölmeyi tercih edeceğim bir tek durum var. Belki öyle bir durumda kendimi bile öldürebilirim.”
“Şaka ediyorsun, değil mi?”
Kafasını bir filin ağırbaşlılığıyla salladı. “Eğer Huxley Anne’e bir şey olursa, sanırım ölmeyi tercih ederim. Belki öte tarafta birlikte oluruz diye.”
“Ya.”
Wiggs bir süre sessiz kaldı. Tek gözünde tek bir hece gibi bir damla yaş belirdi, alt gözkapağında baş aşağı sallandı, sonunda yerçekimi onu yerinden kopardı, sessizce, tuzuyla, suyuyla birlikte küvetteki suyun buharlarına karıştı.
“Ölüm konusunda son bir şey daha,” dedi Wiggs.
“Nedir o?” Pris biraz keyifsizleşmişti. Gözyaşı damlasının suya karıştığı noktaya bakıyordu.
“Ölünce saçların ve tırnakların uzamaya devam ediyor.”
“Onu duymuştum.”
“Evet, ama telefon bağlantın kesiliyor.”

Soğumak üzere çinilerin üzerine bir kere daha çıktılar. Sonra üçüncü kere aynı şeyi uyguladılar, soğudular, kurulanıp külotlarını giydiler. Wiggs’inki tente bezi gibi dik, yemyeşil; Pris’inki solmuş, rengi belli olmayan, esnekliği gevşemiş bir külottu. Sonra pantolonlarını giydiler. Wiggs’inki tüvit, Pris’inki blucindi. En sonunda da mucize yaratır gibi, pantolonlarını toparlayıp birleştiren madeni mekanizmaları kapattılar.
Wiggs, Pris’in gece burada kalamayacağını belirtmişti. Görünüşte Huxley Anne’le ikisinin ertesi sabaha birtakım planları vardı. Pris onu kapıda kucakladı. Kendini biraz güvensiz, duyarlı hissediyordu. Eve kadar yürümek üzere güç kazanmaya çalışırken Wiggs, “Parfüm nasıl gidiyor?” diye sordu.
Pris’in parfümden söz etmemesinin nedeni, şişe konusunda ağzından bir şey kaçırmaktan korkmasıydı. Söylemek değil, göstermek istiyordu şişeyi ona. Kaldırıp tek gözünün karşısında tutmak, kafasındaki saçların bir robotun fırçasındaki kıllar gibi havaya dikilmesini seyretmek istiyordu. Ne kadar hevesle bekliyordu o anı!

“Vardığım sonuca göre pancar K23’ün temel notası olmalı. Haklı mıyım?”

Wiggs cevap vermekte kararsızdı. Neden sonra kafasını evet anlamında salladı, bir yandan, herhalde şiir sanatının dokuz fındığıyla beslenen alabalık, periler ve eski karısının donu inşallah bir baş sallamasını yemin bozmak saymazlar diye umdu.

“Tahmin etmiştim. Ama nasıl kullanılıyor? Benim anlayamadığım…”

“Parfümcü sensin.”

Bu sefer baş sallama sırası Priscilla’ya gelmişti. Ama içinden, “Hah!” diye güldü. “Ben elinde tek damla yasemin esansı bile olmayan işsiz bir garsonum. Eğer şansım hızla yardım etmezse, haftaya bugün Gourmet de Tijuana gibi bir yerde yine servis yapıyor olurum.”

Kapıdan arka arka çıkarken el sallıyordu. Kafası yine karışıktı.

Aslında Priscilla küçük evine dönmek zorunda kaldığı için bozuluyordu. Son Gülüş Vakfı’nda onun da kalabileceği yeterince yer vardı. Aslında İsa’yla on iki havarisine bile yer vardı, Son Gülüş Vakfı’nda… tabii Judas balkonda uyumak zorunda kalırdı, o başka.

Kendini paçavra gibi hissederek yürüdü. Bahçe kapısındaki posta kutusunun yanından geçerken, içinden kendi alnına bir posta pulu yapıştırıp, kendini Himalayalar’daki korkunç Kar Adam’a postalamak geldi.

Sokakta durum daha beterdi. Ölümsüzlüğü umut edenler, tedirgin ve öfkeliydi. Pris’e, taşra panayırındaki bir soyut tabloymuş gibi baktılar. Kiminde düşmanca bir alay, kiminde şaşkın bir gülüş…

Anlaşılan bunlara tayınları yeni getirilip dağıtılmıştı. Kuyruktakilerin çoğu hamburgerlerini yiyorlardı. Bu besinlerden bir hayır gelmeyeceğini bilecek yaştaydılar oysa. İçlerinden bazıları MacDonald’ın bir çiftliği olduğu günleri bile hatırlayacak yaştaydı.

Eskiden insanları mikroplar öldürürdü. Şimdi ise kötü alışkanlıklar öldürüyordu. Doktor Dannyboy öyle söylemişti. Kalp hastalığı, kişisel kötü alışkanlıklardan doğuyordu. Kanser, sınai kötü alışkanlıklardan doğuyordu. Savaş da siyasi kötü alışkanlıklardan doğuyordu. Dannyboy’a göre ihtiyarlık bile bir alışkanlıktı. Ve alışkanlıklar değiştirilebilirdi. Priscilla kuyruktakilere alışkanlıklar konusunda bir nutuk çekip onları evlerine yollamayı isterdi ama tabii böyle bir şey yapmadı.

Kuyruğun ucuna doğru bir yerde duran koltuk değnekli, beyaz saçlı adamın, günlerden 7 Aralık olduğunu söylediğini duydu. Japonların Pearl Bailey'e saldırmalarının otuz beşinci yıldönümü yani. Ama adam yanılıyordu. O gün, günlerden 8 Aralık'tı.

Beş gün sonra, 13 Aralık'ta, Pris, Wiggs Dannyboy'a telefon etti. İlişkilerinin durumu onu çok kaygılandırıyordu. Beri yandan, tuttuğu dedektif de pek bir aşama yapamamıştı. Pris telefon etmek zorundaydı.

"Pris, sevgilim, aradığına çok sevindim."

"Sahi mi?"

"Gerçekten. Tanrı'yla şeytan mahkeme dışında anlaşmaya varsa, iyi ile kötü arasındaki o komik kavgayı bitirseler, dünyanın dindarlarına öldürmek ve yağmalamak için özür tanıyan o bitmez kavga son bulsa, nice güzel romanın konusunu mahveden bu ikilik ortadan kalksa, ancak bu kadar sevinebilirdim. Bir gözüm daha olsa, o yeni göz geceleri kurt gözü gibi parlasa, gereğinde kıvrılıp kızların eteğinin altından içeriye bakmayı becerse, ancak bu kadar sevinebilirdim, Alobar kodesten salıverilse ancak bu kadar sevinebilirdim… Zaten belki önümüzdeki ay salıverilecek… inşallah iş işten geçmemiş olur. İrlandalı olduğum ve böyle yalan bir şiirsellikle konuşabildiğim için ne kadar şanslıysam, sen beni aradığın için de bir o kadar şanslıyım. Ben de arardım, ama senin telefonun yok."

"Yaralıya vurma," dedi Pris.

"Uğrardım da. Ama sebze teslimi için New Orleans'a gidip gelmem gerekti. Ne demek istediğimi anlıyorsundur, değil mi?"

"Hem de nasıl."

"Ama iyi haberlerim var. Marcel 'Tavşan' LeFever amcası Luc'ü başarıyla gömdü ve olağanüstü burnunu tekrar bizden yana uzatma fırsatını buldu. Doktor Morgenstern'le ben (ha, Morgenstern de sana selamlarını yolluyor), bir akşam yemeği daha düzenlemeyi planlıyoruz. Tabii üniversite hocalarını, CIA hesabına araştırma yapma işinden birkaç saatliğine koparabilirsek. Haftaya bugün, sanıyorum. Sen de gelmelisin. Ama bu sefer benim yanıma oturmalısın. Soluma oturman daha uygun olur. O zaman sağ elimle kadeh kaldırırken sol elimi senin oyluğuna dayayabilirim."

"Wiggs?"

"Evet, sevgilim?"

“Beni yemeğe daha önce davet ettin. Şimdi de Marcel LeFever geliyor. Cicianemle V’lu’yu neden davet etmediğine şaşıyorum.”

“Onları da çağırdım. Hem bu sefer New Orleans’a gittiğimde, öğrendiğime göre, V’lu geçen yemek için de Seattle’a gelmiş. Yemeğe neden gelmediğini anlayamıyorum.”

“Dur bir dakika. O partinin gecesinde V’lu bu kentte miymiş?”

“Evet, gece yatmış, sonra ertesi gün dönmüş.”

Priscilla’nın vücudunda adrenalin birden o kadar yükseldi ki, neredeyse tüm gözeneklerinden dışarı fışkıracaktı.

“Wiggs,” dedi. “Benim de New Orleans’a bir gidip gelmem gerek.”

“Ne zaman?”

“Hemen.”

“Partiye yetişir misin?”

“Umarım. Eğer yetişirsem, sana bir sürprizim olacak.”

“Nefis! Sürprizlere bayılırım.”

“Allahaısmarladık öyleyse.”

“Güle güle, Pris. İyi yolculuklar. Arılara da dikkat et.”

Telefonu kapadıktan sonra Pris’in aklı bu son söze takıldı. Arılara dikkat et de ne demek oluyordu?

Neyse, yakında öğrenecekti nasılsa.

Çinliler barutu, ömrü uzatacak birtakım simya deneyleri yaparken kaza sonucu keşfetmişlerdi.

Çinlilerin spagettiyi icat ettiklerinde neyi keşfetmeye çalışıyor oldukları ise bilinememektedir. Belki spagetti makarnası da uzun ömür araştırmalarının bir yan ürünüdür. *Won won ton* bir ömür sürmenin çabaları sırasında ortaya çıkmıştır. Her zaman karşılarına dikilen bir sorudan kaçınma çabasıdır: “Ben gidince senin *suey*’lerini kim *çop* edecek?”*

Önemli değildi. Ama geleceğin ölümsüzleri için Çinlilerin deneylerini hatırlamak akıllıca olurdu. Uzun bir varoluşun peşine düşmüşken, barutu, ölüm iksirini, o tarihin sayısız trajik ölümlerine neden olan kurşunun ateşleyicisini bulmuşlardı. O kurşun ki, Gandhi’yi, John Lennon’ı, Bambi’nin anasını öldürmüş, Bingo Pijama’yı Rolay Caddesi’nin yerine çivilemişti.

New Orleans hem gerçek, hem de mecazi anlamda, vızıltılarla kaynıyordu. Öfkeli siyah vızıltılarla korku dolu beyaz vızıltılar bir arada yükselmekteydi. Kölelerin kendilerini Lincoln’den çok önce serbest bıraktırdığı bu kentte, Amerika’nın tek beyaz soyluluğuna karşı bir de siyah

soyluluğu gelişmişti. Kara büyü kraliçesinin hükümranlığı, Rus Çariçesi Katerina'nınkinden daha az geçerli değildi. Afrika esrarengizliği, iri, organik, güçlü niteliğiyle, büyük kent yaşamına ilkel bir ritmle karşı çıkıyordu.

Köleyken bile siyahlar yönetiyordu meydanı. Gururla ve korkusuzca, görünmeyen güçlerle uyum içinde Congo Meydanı'nda en zarif danslardan birini uyguluyorlardı. Öyle ki, sonunda sahipleri bir isyana yol açmasın diye Afrika danslarını yasadışı ilan etmek zorunda kalmışlardı. Ama beyazlar bir yandan yasakları peşpeşe ilan ederken, bir yandan da beyaz parmaklarıyla tempo tutuyorlardı. Beyazlar New Orleans'ı parayla ve silahla kontrol ediyorlardı. Ama siyahlar burayı sihir ve müzikle egemenlikleri altında tutmaktaydılar. Buradaki karşılıklı hayranlık ve kültür kaynaşması, ne kuzeyde, ne güneyde, başka hiçbir Amerika kentinde görülmemiş türdeydi… Genelde neşeli bir hava olmasına rağmen, siyah öfkeyle beyaz korku hâlâ devam ediyordu.

Bazı New Orleans siyahları, fakirlikleri, öfkeleri ve ahlaki zorlanmaları nedeniyle bir soygun cazı yaratmışlardı. Bazı New Orleans beyazları da güvensizlikleri, korkuları ve dinsel felsefeleri nedeniyle, şiddet ilahileri bestelediler. Hırsızlar iskân bölgelerini talan ediyordu. Genç, atak ve kötümserdiler. Polisler de önlerine çıkanı hırpalıyordu. Katı, duygusuz, otoriter dogmalara kolayca kanan tiplerdi. Bir yanda gecekondu sarhoşları, şarlatanlar, ikinci sınıf resmigeçit dansçıları, yeni baştan servet dağılımına eğilim duyarken; öbür yandan rozetini ve devriye arabasını ele geçirene kadar kamış oltayla balık avlamış gençler, gece karanlığında birbirlerinin gırtlağını sıkıyordu. Çatışmalar elbette kaçınılmazdı, ama yasa da beyazlardan yanaydı.

Tam da burada ortalığı fazla sosyoloji kokuttuk. New Orleans'tı burası ne de olsa. Louis Armstrong'un, "Burada o şey var," dediği kentti. O şeyin ne olduğu konusunda Louis, bir batılının ağzından çıkabilecek en Zen cevabı vermişti: "Sormak gereğini duyuyorsanız, hiçbir zaman anlayamayacaksınız demektir." Şöyle kısa bir tema attıralım:

"New Orleans"

Timsah Hanım okuluna gitmişti.
Orada geri geri yürümeyi, dişleriyle kedi derisi yüzmeyi öğrenmişti.
Artık, ölü korsanların ganimetlerini giyebiliyor,
En güzel bamyayı pişirebiliyor,
Aya ödemeli telefon açabiliyordu.

Ama o yılanı öpüverince
Altmış altı doktor yetişti onu kendine getirmeye.

New Orleans vızır vızırdı. Bingo Pijama adlı Jamaica’lı bir çiçek satıcısı ve sokak şarkıcısı sokağın ortasında, görevde olmayan iki polis tarafından vurulup öldürülmüş, polisler onu tutuklamaya çalıştıklarını ileri sürmüşlerdi. Pijama, bir polis memurunun garip ölümüne sebebiyet vermekten sanıktı. Polisler onun sokakta kuşku verici bir harekete kalkıştığını, bunun üzerine kendilerinin hemen özel 38’liklerini çekip onu mıhladıklarını söylüyorlardı.

Siyah halk bu dolmaları yutmuyordu. Louisiana’da polis öldürmekten sanık siyahların, tutuklama peşindeki polislerce vurulması sık sık yer alan olaylardandı. İntikam cinayetine benzer bir şeydi bu daha çok. Alışmışlardı artık. Olayı izleyen duruşmada polislerin suçsuz görülmesine de alışmışlardı. Bu tür olaylar bir tür ırksal ayaklanmaya yol açabilecek atmosferi doğuruyordu.

Gerçi Bingo Pijama buralı değildi. Komik aksanı olan bir yabancıydı. Kovansız arı besleyen bir serseriydi. Esrarengiz, soytarı havalı, kimsenin yakından tanımadığı biri. Ama kentin siyahları, onu ölümünden sonra hemen nüfuslarına geçirivermişlerdi. Hatta onu bir caz cenazesiyle yolcu edecek kadar ileri gitmişlerdi.

Toplu konutlardan ağıtçılar çıkıp katılıyor, kahveler, kiliseler boşalıyor, önde üniformalı, ciddi bando, arkada Kongo dansları, bir kıyamettir gidiyordu. Yağmursuz bir hava olmasına rağmen şemsiyeler çevriliyor, parmaklar şaklatılıyor, kafile Fransız Mahallesi’nden geçiyor, tekrar kent merkezine yöneliyordu. Tabut bir at arabasına yüklenmişti. Ama içinde ceset yoktu. Polisler cesedi vermemişlerdi halka. Tabutun içinde bir demet yasemin vardı. Boyunlarını bükmüş, solmuşlardı, ama tatlı kokuları kortejin en arkalarına kadar varıyordu.

Cenaze herkesi hoşnut eden, neşeli bir olay oldu, ama altında bir öfke de gizliydi. Gelip geçen polis arabalarına kızgın küfürler savruluyor, yol boyu kara ifadeli döviz ve pankartlar göze çarpıyordu. O gece, kilitli panjurların gerisinde eskiden kalma yöntemlere başvuruldu. Kara mumlar yakıldı, acı tozlar üzerine serpildi, tahtadan, balmumundan bebekler yapıldı, üzerine iğneler batırıldı, tavuklara ise, Julia Child bir yana, Albar Sanders’ı bile şoka sürükleyecek şeyler yapıldı.

Resmi protesto gösterileri de oluyordu. Siyah toplum liderleri, sırayla polis müdürlüğüne ve belediyeye başvuruyor, adalet istiyorlardı. Bu durum karşısında belediye reisi duruşma tarihini hemen saptamak ve geciktirmemek zorunda kaldı. Siyahlarla beyaz liberallerin baskısı altında, soruşturmayı yönetecek özel bir komisyon atandı. Bu komisyona yalnızca bir tek polis seçilmiş olması, “yasa ve düzen” kanadının pek bozulmasına yol açtı.

Raporlara göre, Jamaica’lının vurulmasının birkaç tanığı vardı. Bunlardan ikisi olayı pek yakından görmüşlerdi. İki kadındı bunlar, söylentilere göre. Biri siyah, biri beyazdı. Beyaz olanının siyahlarla arası çok iyi, denilmekteydi. Fransız Mahallesi’ndeki parfümcü Madam Devalier’den başkası değildi bu kadın. Kasırga damlalarının sırrını bildiği rivayet edilen kadın!

Evet, New Orleans vızıldıyordu. Siyahlar vızıldıyor, beyazlar vızıldıyor, Bingo Pijama’nın arıları vızıldıyordu. Bunların arasında en rahatsız edici olanı da arıların vızıltısıydı.

Küçük bir filo oluşturuyordu arılar. Sayıları kırk kadar vardı belki. Buralarda alışılmış bal arısı kafileleri gibi bin tane olsalar, onları kıstırıp imha etmek daha kolay olurdu. Ama kırk tanecik olunca, saatte on iki milden hızlı uçabilen, New Orleans’ın en yüksek binalarından da yükseğe çıkabilen bu arılar, entomolojik devriyelerden de, DDT barajlarından da kolaylıkla kurtulabiliyorlardı.

Bingo Pijama ölünce arıları onu terk etmişti. Gidişlerini kimse görmemişti. Gece karanlığında, ruhuyla birlikte uçuvermişti hayvanlar. Soruşturma görevlisinin yalnızca saç diplerinde bulduğu polenler tanıktı bir zamanlar başının çevresinde yaşayan arılara.

Ama ertesi sabah! Sokak ışıkları sönünce arılar parlayıverdiler. Kanatlarında gümüş varmış gibi ışık saçarak suç yerine döndüler. Öfkeli ses çıkaran bir hançer gibi, birden hayata dönmüş bir mızrak başı gibi, elektrikli bir ananas dikeni gibi, saldıran vahşi bir kalabalık gibi, yarı ateşle, yarı soğukla dolu bir havada ölüm yerinin çevresinde uçtular, bir dalıp bir yükseldiler, bunu defalarca tekrarladılar. Sanki çıldırmış bir kaktüs uçuyordu. Kafa tutarak hırlamakta, kırk minik vücuttan zehir ve acı damlamaktaydı.

Gün boyu gazeteciler, fotoğrafçılar, polis soruşturmacıları, olaya üzülenler ve meraklılar durumu seyretti. Arıların oradan uzaklaşmasını sağlamaya çalışanlar, suratlarında, boyunlarında minik kırmızı şişkinliklerle

hemen ortalıktan çekilmek zorunda kalıyorlardı. Ara sıra yerdeki kan birikintisi üzerine konuyordu arılar. Bingo Pijama'nın kurumuş kanıydı o. Sanki o kandan besin alıyormuş gibi bir halleri vardı. Bir gazeteci ya da bir polis o anda cesaretlense… vızz! Füze yeniden yerinden fırlıyor, hedefe son hızla yöneliyordu.

Akşama doğru arıcılar toplanıp olay yerine getirildi. Yüzü duvaklı gelinler gibi, sinsilikle baştan çıkarmaya çalıştılar o altın fallus'u. Ama o teslim olmuyordu. Onların tuzak olarak uzattığı ballı kovanlara hiç yüz vermedi. Kırk dil birden, o kurumuş kanları yalamayı tercih ediyordu.

Küfürler, lanetler gırla gitmekteydi. Yakındaki bir telefon kulübesinden telefonlar edildi, Tarım Bakanlığı'ndan, üniversitelerden uzmanlar çağrıldı. Dürbünle bakan entomolog, "Bunlar bildiğimiz Kuzey Amerika balarıları değil," diye yargısını bildirdi. Belki de hakkı vardı. Resmi el kitaplarına göre bir arının bir insanı sokmak için yirmi iki kasını kullanması gerekiyordu. Bu arılar belli ki yirmi üç kas kullanmaktaydılar.

Karanlık bastırınca arılar uzaklaştı, ama ertesi sabah geri döndüler. Kalabalık da, medya da geri döndü. Barikatlar kuruldu, trafiğin yolu çevrildi. Uygar zekânın gururlu pragmatizmi, bir kere daha doğa tarafından garip biçimde tehdit ediliyordu. Kuvvet, harekete geçmeli, durumu toparlamalıydı.

İlaçlama birlikleri göreve yollandı. Bataklık ilaçlama uzmanları, sivrisinek imha uzmanları, jiplerinin ardına bağlanmış treylerleriyle, madeni fıçılar içindeki gaz halinde böcek öldürücüleriyle yollara döküldüler. Mahalledeki her serçeyi öldürüp her muhabbet kuşunun canına okudular, hepsinin soylarını yok ettiler. Ama arı kafilesi göklere doğru yükseldi, oldukça alçaktan geçen koyu renk bir kümülüs bulutunun içine daldı, görünmez oldu.

Otuz dakika sonra, bir açık pencereden belediye binasına daldı. O odada polis müdürü, bir avukata, bu arıların bir polis memurunu sokup öldürmekten sanık olduğunu anlatıyordu. İki polis, öz savunma amacıyla vurmuşlardı Bingo Pijama'yı. Belediye başkanının yardımcılarından biri, "İşte iddianızın kanıtı, Şef!" diye haykırıp bir masanın altına, sipere girmeye çalıştı. İddianame, Kanıt 2.

Kentin ileri gelenleri akşam altı haberlerinde elleri yüzleri şiş, kırmızı beneklerle dolu olarak gözüktüler.

Arılar ertesi gün öğleden sonraya kadar bir daha gözükmedi. Ancak o zaman ortaya çıkıp Bingo Pijama'nın cenazesini izlediler. Cenazeye

katılanların hiçbirini sokmadılar. Tromboncunun bildirdiğine göre, arılar bando müziğine uyup tempolu ilerlemişlerdi cenazede.

Ondan sonra arılar saklambaç oynamaya başladı. Garden yöresinde, İrlanda Kanalı'nda, kentin kuzeyinde, güneyinde, Audubon Parkı'nda, göl kıyısında, nehir boyunda, Metairie Tepesi'nde, Bayou St. John'ın çoktan unutulmuş *kara büyü* kovuklarında beklenmedik zamanda ortaya çıkıyorlardı. Bir sonraki sefer nereye saldıracaklarını kimse bilemiyordu. Görev başındaki polislerin başına bela oluyor, yargıçları metresleriyle yatarken rahatsız ediyor, mafyacıların işlerini engelliyor, turistleri Jackson Meydanı'ndan kovalıyorlardı. Kiminin yaptırdığı portre yarım kalıyor, kiminin önündeki tabakta yemeği yarım kalıyordu. Basın, arılar kafilesinden terörist bir grupmuş gibi söz etmeye başlamıştı.

Oyulmuş timsah gözlerinden yapılma bir gerdanlık gibi, sarı-yeşil ve tehlikeli, parlak ve eski… korkunç arı filosu New Orleans'ı fır dönüyordu. Yerinde durmasını bilmeyen mozaik bir albatrostu sanki.

İşte Priscilla kente vardığında durum böyleydi. Bir siyah öfke vızıltısı, bir beyaz korku vızıltısı, bir alaca renkli dedikodu vızıltısı, bir panik ve batıl inanç vızıltısı ve bir de arı vızıltısı.

Başlangıçta pek farkına varamadı. İki gün ve üç gece süren otobüs yolculuğundan sonra (dedektif başarısızlığa uğradığı halde kızın verdiği parayı iade etmeyince, başka türlü yolculuğa gücü yetmemişti) kızcağızın yuvaya dönüşü pek bir sersemlik havası içinde yer aldı.

Doğruca Fransız Mahallesi'ne, Royal Caddesi'ne, Parfümeri Devalier'ye yöneldi ama dükkân kapkaranlıktı. Kepenkleri kapalı, kilitliydi. Pris o geceyi YWCA'in ucuz ve rahatsız şiltesinde geçirdikten sonra dükkâna döndü. Sabah olunca dükkânın açılacağını umuyordu. Ama hâlâ kapalıydı. Noel'e bir hafta kalmış olduğu halde, vitrin süsü falan da hazırlanmamıştı. Priscilla kendini bildi bileli madam her yıl hazırlardı o süsleri oysa.

Morning Call kahvesinde bir sütlü kahve içerken, dükkânın kapalı olması herhalde K23'le ilgili olmalı, diye düşünüyordu. Oysa değildi. Vızıltıyla ilgiliydi.

Belki de Paris'te ya da New York'ta bir anlaşma falan imzalıyorlar, diyordu Priscilla. Oysa Lily Devalier ile V'lu Jackson Paris'te falan değillerdi. Baton Rouge'daydılar.

Bingo vurulduktan birkaç saat sonra tehdit telefonları yağmaya başlamıştı dükkâna. Kaba sesler madama ve yardımcısına Jamaica'lıyı vuran polislerin

aleyhine tanıklık etmemelerini emrediyordu. “Ne yapacağız, *cherie*?” diye sordu Madam. “Bizi tehdit edenler belki polislerdir, belki de Klan’dır.”

“Aralarında ne fark var ki?” diye sordu V’lu.

Halkın öfkesi kabardıkça tehditler de sıklaştı. Madam bozuk çalmaya başladı, telefona cevap vermez oldu. Burnunu Kudra’nın şişesinin ağzına dayayıp oturuyor, “Biliyor musun, canım, bu aslında çok basit bir koku olabilir,” diyordu. “Ara notası yasemin, üst notası turunç ve bir tek de alt nota. Qui, bir tek. Yalnızca üç madde. Ama… ahhh, Tanrım… o temel nota…” Tam o sırada telefon çalıyor, madamın keyfi tekrar kaçıyordu. V’lu kulaklığı alıyor, madam odanın öbür ucundan adamın sesini duyabiliyordu. Pazu kasları gibiydi ses.

V’lu, “Kim demiş?” diye soruyordu.

“Senin kara poponun derisini yüzecek olan adam demiş.” *Klik*.

Wiggs Dannyboy’un en son pancarı üst kata düşünce, V’lu da neredeyse madam da düşüp bayılacaktı. Atılanın bomba olduğundan ikisi de öyle emindiler ki, burunlarına benzin kokusu bile geliyordu.

Madam polise şikâyette bulunmaya alışık değildi. Ama sonunda basına şikâyette bulundu. Basın da, Louisiana’daki herkese haber verdi. Bu işi bitirince, yeni baştan haber verdi.

Bu arada vali, belediye başkanına duruşmanın New Orleans dışında yapılmasının akıllıca bir hareket olacağını önerdi. Örneğin Baton Rouge’da. Belediye başkanı, valinin siyasal amaçları olacağından kuşkulandıysa da aldırış etmedi. Belediye başkanı korkuyordu o duruşmadan. Valiye kendisini korkutan şeyin gösteriler ve şiddet olayları olduğunu söyledi. Ama vali, belediye başkanının aynı zamanda arılardan da korktuğunu biliyordu.

Gerçi duruşma tatilden sonra başlayacaktı, ama vali, Madam Devalier ile V’lu Jackson’ı eyalet başkenti Baton Rouge’un yakınında bir motele gönderdi. İkisine ayrı odalar tutuldu, kapıları polisler tarafından sürekli gözlenmeye başladı. V’lu vaktini, Edgar Allan Poe’yu Fransızcasından okuyarak geçiriyordu. Madam şişeyi koklayıp Noel tebrikleri yazıyordu. Priscilla’nın Seattle adresine üç tane yazdı. Tatil yaklaşırken o şişe konusunda kendini giderek daha suçlu hissediyordu çünkü. “Bunda Pris’in de hakkı var,” diyordu. V’lu “Artık yok,” diye karşılık veriyordu ona.

Priscilla New Orleans'a geldiğinden bu yana, o da kendine birtakım suçluluk duyguları edinmekteydi. Ricki'ye uzun bir mektup yazdı, onu yok yere suçladığı için özür diledi. Ama mektubu postalamadı. Önce şişenin madamla V'lu'da olduğundan emin olmak istiyordu.

Bir gün, etrafında dönüp duran vızıltı dikkatini çekti. Kavgacı bir vızıltı, anlayışlı bir fısıltı, anlaşılmaz bir altın mırıltı, panik ve intikamın titreşimiydi bu. Kulağını sese iyice verip de nereden geldiğini, içindeki değişimleri, çatallanma ve iniş çıkışları anlayınca, madamla V'lu'nun Baton Rouge'da olduklarını çabucak öğrendi. Ama kaldıkları motelin adı sır gibi saklanıyordu. Telefonla aranamıyorlar, haklarında bir şey sormak pek tavsiye edilmiyordu. Burada birkaç hafta kalmak zorunda olduğunu aklı kesince, YWCA'ye yerleşti, kendine garson olarak yarım günlük bir iş aramaya başladı.

Son Gülüş Vakfı'ndaki yemeği kaçırdı tabii. Parti onsuz yapıldı. Yeni bir grup bilim adamı, Doktor Wolfgang Morgenstern'e takdim edildi, bu toplantının vakfın prestijini biraz daha yükselteceği umuldu.

Doktor Morgenstern masaya geldiğinde zıplamaktan öyle soluk soluğaydı ki, salatasını çiğnemeyi bile zorlukla başarıyordu.

Huxley Anne, lafını dinletebildiği herkese, evin arkasındaki serayı nasıl temizlediğini, nasıl orada çiçek yetiştirmeye niyetlendiğini anlatıyordu. "Babam Jamaica'dan kaçak olarak az bulunan bir yasemin türü getirtecek, onları büyütme işini de bana bırakacak." İki yanında oturan biyologlar kaşlarını kaldırdı. "Yaseminmiş," diye fısıldadı bir tanesi karısına. Jamaica marihuanasının hikâyelerini az dinlememişlerdi.

Doktor Dannyboy masaya başkanlık ediyordu. Bol bol şarap içiyor, ikide bir ahkâm kesiyor, her bir sözden önce de elinde ne varsa onunla göz bandına pıt pıt vuruyordu. "Günümüz aydınlarının en büyük başarısızlığı, mizahı ciddiye almaktaki yetersizliği olmuştur," gibi sözler sıralıyordu.

Dannyboy bir ara, "Paris'i de dünyaya İrlandalılar kazandırmıştır," diye duyuruda bulundu. "İsterseniz tarih kitaplarından bakın, baylar. *Parisii* adlı bir Kelt kabilesi orayı İsa'nın doğumundan birkaç yüzyıl önce kurmuş. İrlandalılardan Kurbağalara bir armağan.[*] Kibirlerini haklı gösterecekleri bir dayanak sağlamak için." Konuklardan bir kısmı bundan alındı, ama Marcel LeFever bu sözleri pek hoş buldu, Fransa'ya dönünce bundan yararlanmaya karar verdi.

Aslında Marcel'le Wiggs pek iyi dost olmuşlardı. Priscilla'nın yapayalnız ve özlem dolu sesi Noel gecesi telefonda duyulduğunda Marcel hâlâ oradaydı. Wiggs, "Adam yılbaşından sonraya kadar kalıyor," diye haber verdi. "Parfüm hastalığına tutulmuş. Parfümün hem efendisi hem de kölesi. Parfüm Marcel için bir güzellik, bir şeref… onun afyonu, *samandhi*'si, kahvaltıda salamı, gece yarısında şampanyası. Ah, insan bu adamın parfüme duyduğu o hem ihtiraslı, hem de uyumlu duyguları hissedebilse! İşte hayatın sırrı bu, sevgilim. Keşke ona doğrudan doğruya pancarlardan söz edebilseydim."

Priscilla bir kıskançlık hissetti. "Ama ya ben?" diye ağlayacaktı az kalsın. Sonra birden şişeyi hatırladı. Hâlâ kullanabileceği bir kozdu o.

"Mutlu Noeller Pris. Keşke yanında olsaydım da çorabına bir küçük armağan koysaydım."

"Büyük armağan. Hem çorabıma değil donumun içine koyardın." Priscilla ter içindeydi. Kendini pek zayıf hissetmeye başlamıştı. Wiggs'e olan zaafı, istekli zaafların tümü gibi, pek beklenmedik biçimlerde başgösteriyordu.

"Ha ha. Sahiden. Baksana, arıları gördün mü?"

"Yo, kendi gözümle görmedim…"

Tam o anda köşeyi dönen filo yaklaşmaya başladı. Batan güneşe karşı, kesici bir alet gibi vınlayarak geliyorlardı. Onların birkaç adım önünde, takkesi vahşice uçuşarak, göbeğinden tüyler savrularak, elindeki teneke çanaktan bozuk paralar saçılarak, Noel Baba koşuyor, canını kurtarmak üzere kaçıyordu.

Eskiden kalma putperest bayram geldi geçti. Mevsime taviz vermeye ne Seattle, ne de New Orleans razı oldu. Seattle, uysal, yağmurlu ve Bing Crosby'nin kazancı kadar yeşildi. New Orleans da ılık, güneşli, muz ağaçlarında parıldayan ışıklara alışkın, yaşayıp gidiyordu.

Concord, Massachusetts'i kar ve buzlar dekore etmekteydi tabii. Ama Alobar'ın hücresinden tebrik kartı manzaraları falan görünmüyordu. Bir tek, ünlü Doğu Yıldızı görünüyordu. Yıldızın jelatin gibi donuk pırıltısı ona ömrünün ilk Noel'ini hatırlattı. Aelfric'te serf olarak yaşadığı yılda, idam edilmiş doğulu bir asinin balkabağına yontulmuş yüzünü şaşkınlıkla gördüğü o Noel'i.

Marcel'le Wiggs, her gece şöminenin karşısına oturup sohbet ediyorlardı. Bir gece önce bıraktıkları enkazdan her sefer yeni dünyalar kuruyor, yeni gerçekler yaratıyorlardı. Çok geç yatıyor, öğleden sonraları, serada Huxley Anne'e yardım ediyorlardı. Çocuk orada şefkat dolu bir beceriyle egzotik çiçekleri artırmaya, büyütmeye uğraşmaktaydı. Doktor Morgenstern hemen hemen sevince benzer bir duyguyla sıçrayıp duruyordu.

Priscilla, New Orleans'ın Meksika lokantalarını dolaşmaktaydı. New Orleans'ta kusurlu tako'lardan bol şey yoktu, ama o iş bulmayı başaramadı. Yılbaşı gecesi sarhoş oldu. Biriyle yattı. Bu konu üzerinde durmak şimdi ayıp olur. Ama, Fransız Mahallesi'ndeki bir bardan insan ayartıp eve atmadan önce, o insanın cinsiyetine dikkat etmek gerektiği tavsiyesini vermekle yetinelim. Priscilla, bu olayı daha sonradan, pek de hayıflanmadan "Ricki'nin intikamı" diye anacaktı.

Alobar cezaevindeki Noel partisine boş verdi, kendi hücresinde tek başına oturup soluk egzersizi yapmayı seçti. Hızla yaşlanmasından ötürü, hücre artık fare yuvası ya da patates ambarı gibi kokmaya başlamıştı, ama o bu duruma aldırmadı.

Yeni yıl ayaklarının ucuna basa basa girdi; derken 2 Ocak geldi. Batı dünyası burnunu sildi, iki aspirin aldı, putperest süsleri toplayıp tavan arasına kaldırdı, son masrafları telafi edecek gelirler kazanmaya yöneldi. Bing! Saat de sarhoşluğunu gidermiş, normal temposuna dönmüştü. Artık ölçülebilir olaylar ya da en azından normal olaylar yeni baştan başlayabilirdi. Alobar şartlı tahliyeyle cezaevinden salıverildi; Baton Rouge'da duruşma başladı; Wiggs (Tavşan LeFever'nin yardımıyla), nereye gidiyoruz ve neden etraf böyle kokuyor sorularına bir dereceye kadar yeni yanıtlar buldu; Huxley Anne de Orkide Yetiştirenler Derneği'nin en genç üyesi oldu.

Alobar'ın serbest bırakıldığını duyar duymaz Wiggs'le Marcel, bir uçağa atlayıp onu karşılamak üzere Boston'a koştular. Lokantada karşılıklı borç çorbalarını içerken, Alobar onlarla birlikte Son Gülüş Vakfı'na gelmeyi kabul etti.

Wiggs o gece telefonda Priscilla'ya, "Hemen hemen bin yaşında gösteriyor," dedi. "Yüzü buruş buruş, saçları kar gibi, bedeni küçülmüş… dişçiler gibi iki büklüm yürüyor. Ama ruhu hâlâ güçlü. Canı isterse gençliğini tekrar kazanabileceğini söylüyor. Ona gizlice, pancarı Marcel'e

anlatıp K23 yapımının formülünü vermek ister mi diye sordum. Düşünecek.”

Priscilla içinde yine bir kıskançlık hissetti. Duygularını saklamaya çalışarak, “Wiggs, sana bir sürprizim olduğunu söylemiştim,” dedi. “O sürpriz Alobar’ı da ilgilendiriyor. Çok büyük bir sürpriz. Senden çok Alobar’ı etkileyecek. Henüz tam hazır değil, ama bence önemli bir karar vermeden önce onu görmesi gerek.”

“Pekâlâ, olur canım. Belki bir-iki haftaya kadar onu New Orleans’a getiririm. Marcel de oraya geliyor. V’lu’yu görmeye. İlişkilerini kesmemişler. Adam deli oluyor ona.”

“Ha, ha,” dedi Pris. İçinden, *keşke sen de bana deli olsan*, diye düşünüyordu.

Baton Rouge’daki duruşma on gün sürdü. Her oturumda, iki sanık polis, Mr. Pijama’nın iki kadına uzattığı yasemin buketinin içinde bir silahın saklı olabileceğini defalarca hatırlattı.

Jüri başkanı sonunda, “Evet, olabilir,” dedi. “Kör bir adamın değneğinde de kılıç saklı olabilir. Karınızın yaptığı köftelerin içinde de jilet kırıkları saklı olabilir. Okul çocuklarının beslenme çantalarında da saatli bombalar olabilir.”

Jüri, sonunda polislerin yargılanmasına karar verdi. Yalnızca, suçlamanın kasıtlı cinayet değil, ölüme sebebiyet olması ödününü tanıdı. Bu ödünün haberi New Orleans’a vardığında Mississippi Nehri’ni pek de sakinleştirdiği söylenemez.

Horozlar gece yarısı kent merkezindeki dükkânların kapısında öttü.

Parfümeri Devalier’nin kapısında tahtadan bir haç yakıldı, kapısı ve vitrini isle siyaha boyandı.

Arılar, her gün *Times-Picayune* gazetesi önünden geçmeleri dışında, son zamanlarda pek görülmüyorlardı. Bu haber duyulduğu gün, birkaç saat içinde altı polise, beş politikacıya, dört avukata, üç kullanılmış araba satıcısına, iki hızlı konuşan diskcokeye saldırdılar ve insanların içine korku tohumları ektiler.

Esas mahkemenin de Baton Rouge’da yapılması kararlaştırıldı. Yargıç tarihi şubat ortası olarak saptadı; haç yakılması olayını dikkate alarak, Madam Devalier ile V’lu Jackson’ın mahkeme sonrasına kadar göz altında tutulmasına karar verdi.

Priscilla beklemeye razı oldu. Ama boş durmuyordu. İş bulabileceği Meksika lokantalarını bitirince, alışkanlığını bir kenara bırakıp yeni bir alana yöneldi. Seattle'daki buzdolabında bıraktığı peynirin kaderini paylaşmak istemiyordu. Tulane Üniversitesi yakınındaki bir kahvede bulduğu işe girdi. Buranın müşterileri satranç oynuyor, şiir yazıyor, kozmik konuları tartışıyorlardı. Bunlar, ruhsuz ve kuru olmaya yemin etmedikleri sürece, olgun entelektüellere yasak olan konulardı. Özellikle hayat ve ölüm konuları açıldığında kendi fikrini de sunmak isteyen Priscilla, dâhi garson unvanını çabucak yeni baştan kazandı. Bir gece müthiş bir söz söyleyip öğrencilerin gözünü kamaştırdı: "Olmak veya olmamak değil mesele. Esas mesele, olmayı nasıl uzatabileceğimizde."

Buna hemen hemen inanıyordu da.

Neredeyse kahve kaşığıyla gözkapağıma da vuracağım, diye düşündü.

Wiggs Dannyboy'un ruhu sarmıştı onu. Oysa Wiggs, geleceği özlemenin, geçmişte yaşamak kadar cansız bir şey olduğunu söylüyordu. Özlem de, umut da, özgün yaşantıyı engelleyici şeylerdi. Priscilla bu yüzden parfüm şişesinin kendi hayatındaki önemini ve gelecekte ona getirebileceklerini biraz daha az vurgulamaya çalıştı. Fakat ilerde zengin olmak umudundan, buzdolabının dibine soktuğu sözde kusursuz tako gibi vazgeçmedi. Ne de olsa Wiggs bir seferinde, "Zenginlere bayılırım," demişti.

Daha doğrusu, şöyleydi Wiggs'in sözleri:

"Zenginler dünyanın en çok dışlanan azınlığıdır. Herkes zenginlerden gizli veya açık biçimde nefret eder, çünkü herkes onlara gizli veya açık biçimde imrenir. Ben bayılırım zenginlere. Birilerinin onları sevmesi şart. Evet, gerçi zenginlerin çoğu eşektir, ama inan bana, fakirlerin de pek çoğu eşektir zaten. Parası olan bir eşek, en azından içtiği içkinin parasını kendi ödeyebilir."

Priscilla onun sözlerini özlediğini itiraf ediyordu kendi kendine. *Radyum dilli haydut bana da bulaştırdı hastalığı*, diye düşünüyordu.

Ona hastalık bulaştıran radyum dilli haydut, o fırtına zihinli tepegöz, hayatına hem kasırga, hem sükûnet getiren, hem sis hem mavi gökler sunan o unvanı alınmış antropolog, Priscilla dahil, herkes onu pek eğleniyor sanırken, aslında o anda ölüm ve trajediye karşı savaş vermekteydi.

Felaket geldiği zaman, Wiggs dünyadan ve sıkıntılarından çok yukarılarda, Boeing 747'de, Marcel LeFever ve Kral Alobar'la birlikteydi.

Uçuş esnasında onlar huzur içinde altlarındaki karlı dorukları seyrederken, Son Gülüş Vakfı'nın kapısında bekleyen halk da çileden çıkıvermişti.

Birisi bira getirmişti onlara. Kasalar dolusu. Kuyruktakilerin çoğu da biraların etkisiyle çileden çıkmıştı. Saat yedi dolaylarında, Seattle halkının çoğu akşam yemeklerini bitirirken, sokağı yoğun, sıcak, kırsal bir koku süpürdü, kalabalık sanki bir tek burnu, bir tek zihni varmış gibi birden paniğe kapıldı. Bir şey çatlayıverdi kafalarında. Kapıya saldırdılar, menteşeleri kopardılar, muhafızları iki yana savurdular.

Peşlerinde o kokuyla, tedirgin ve kaygılı, bina kapısının peri tokmağını da kopardılar, kapıyı yıkıp içeriye girdiler, bir odadan bir odaya koşturup kendilerine verilmeyen o ilahi sihri aramaya başladılar. Bir şey bulamayınca, yani kabarcıklar çıkaran test tüpleri ya da ışık saçan iksirler, mekanik düğmeler, mor renkli sıvılar… en azından içinde gizli bilgilerin bulunduğu cilt cilt kitaplar göremeyince iyice paniğe kapıldılar. Karşılarında lüks döşenmiş modern bir ikametgâh vardı. İçinde de, sıçrayıp garip bir dans yapan kırmızı suratlı bir adamla, saksı bitkileriyle uğraşan küçük bir kız çocuğu buldular. İşte o zaman kapıldıkları panik daha da arttı.

Mobilyaları parçaladılar, koltukları, sehpaları, lambaları kırdılar, beyaz ölümsüzlük duvarlarını pislettiler, Escher tablolarını camları kırarak dışarı attılar. Aynalar kırılır, yemekler havalarda uçuşurken bir kısmı iyice delirdi, içlerini bir korku ve nefret bürüdü, şöminenin üzerindeki Papua savaş sopalarını kapıp Wolfgang Morgenstern'le Huxley Anne Dannyboy'un kafalarını yardılar.

Doktor Morgenstern'in kafası, döllenmiş akbaba yumurtası gibi kan ve vaatle dolu olarak ikiye yarıldı. Adam anında öldü.

Huxley Anne'in uğradığı zarar o kadar büyük değildi. Polis oraya vardığında kız gerçi hiç hayat belirtisi göstermiyordu; onu da profesör kadar ölü sanmışlardı, ama yine de oksijen ve CPR tedavisi uyguladılar. Cesaret kırıcı yirmi dakikadan sonra, doğum günü mumu gibi minik bir nabız belli belirsiz atmaya başladı.

Onu İsveç Hastanesi'ne götürdüler. Hastane birkaç blok ilerdeydi. Babası oraya vardığında doktorlar kızın yaşama şansının yüzde yirmi beş olduğunu söylüyorlardı. Ama kalıcı bir beyin hasarından kurtulma şansı yalnızca yüzde ondu. Küçük bir ihtimalle sağ kalsa bile, pancarları çok gücendirecek bir ifadeyle, bitkisel hayat yaşaması ihtimali büyüktü.

Haber elbette ki çabucak yayıldı. İşin içinde ünlü bir bilim adamıyla, adı kötüye çıkmış bir münkirin çocuğu vardı ne de olsa. Olay bir büyücülük falan ilham ediyordu insanlara. Ölümsüzlük araştırmalarının temelinde yatan herhalde bu olmalıydı. Cinayet vardı, kapısı muhafızlı bir malikâne vardı, muhtemelen uyuşturucu da vardı… kamuoyunu ilgilendirecek her şey vardı olayda. Basın bu fırsatı kaptı, koşmaya başladı. Bundan mümkün olduğu kadar para kazanma amacına yöneldi. Dolayısıyla Priscilla da olayı hemen hemen Wiggs'le aynı zamanda duydu.

Duyduğunda işindeydi. Kelimelerin bir anlam ifade etmesi iki dakika kadar sürdü. Pris elindeki tepsiyi, hedefinden birkaç masa önce bıraktı, önlüğünü çıkardı, kahvenin kapısına yürüdü. Expresso Makinesi'nin başındaki adam, "Nereye gidiyorsun?" diye seslendiğinde Pris, "Seattle'a," diye karşılık verdi.

---

* Baba.
* Beetnik, "bitnik" diye okunup, İngilizcede pancar anlamına gelen beet kelimesi de "bit" diye okunur, (ç. n.)
* Çop suey: En ünlü Çin yemeği (İtalyanların pizzası gibi), (ç. n.)
* Kurbağalar: Fransızlar. (ç. n.)

Tabii parası hemen hemen hiç yoktu. Birkaç dakika sonra kahveye döndü, müdürden maaşına mahsuben avans isteyip yalvarmaya başladı. Adam reddetti. Ama gözlerinde beliren yaşları görüp, bunların iki sıra halinde saatlerce geçit töreni yapacak kadar kalabalık olduğunu anlayınca, bürodaki telefondan Seattle'ı aramasına izin verdi.

Nice santral görevlisine meram anlattıktan sonra Priscilla nihayet İsveç Hastanesi'nde Wiggs'i bulabildi.

"Elimden geldiği kadar çabuk oraya varmaya çalışacağım," dedi. Wiggs, "Gereği yok," diye karşılık verdi. Konuşmasında bu sefer hemen hiç aksan yok gibiydi. "Çok sağol, ama gerçekten gereği yok."

"Vız gelir. Senin yardıma ihtiyacın var."

"Marcel'le Alobar yanımda. Marcel, hasta yatağının yanına Huxley Anne'in en sevdiği parfümden bir şişeyi kapağı açık olarak bıraktı. Onu geri çağırmak için. Alobar'ın da birtakım fikirleri var. Bandaloop numaraları. Ben inanıyorum, Pris."

"Sesinden iyi olduğun anlaşılıyor. Ama yine de sana yardımcı olabilirim sanıyorum."

"Hayır. Huxley Anne'in annesi sabaha geliyor. Sen buralarda olursan huzuru kaçar."

"Huzurunun canı cehenneme! Beni hiç düşünmüyor musun sen?" Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz pişman oldu.

"Düşünüyorum. Ama şu anda enerjim tümüyle kızıma yönelik."

"Üzgünüm. Anlıyorum. İhtiyacın olursa beni ararsın. Ya buradan ara, ya da YWCA'ye mesaj bırak."

Telefonu kapadı, müdürün ikram ettiği viskiyi mideye indirip işinin başına döndü. Ama eğer Huxley Anne ölürse, hemen işi bırakıp soluğu Seattle'da alacaktı. Gerekli parayı çalmak zorunda kalsa bile. Çünkü Huxley Anne gitti mi, Wiggs de gidecek demekti. Bunu dünyada tek bilen de kendisiydi.

Doğduğumuz zaman bir rüya çorbasının içinden çıkarız.

Öldüğümüzde rüya çorbasına gerisin geri batarız.

İki çorbanın arasında, geçilecek kuru bir alan vardır.

Hayat, bir sevkıyattır.

Marcel LeFever bu işe hep bu gözle bakardı. Doktor Dannyboy ve Alobar'la karşılaştıktan ve küçük Huxley Anne olayını yaşadıktan sonra,

Marcel işin, sandığından biraz daha girift olacağından kuşkulanmaya başladı. Belki öteki dünya tecrübesi bir tek çeşit değildi. Birkaç türlüydü. Hatta belki kaç hayat tarzı varsa, o kadar çeşitli ölüm tarzı vardı. Rüya çorbası, belki düzinelercesinin arasından o ölünün kendisi için seçtiğiydi.

Tahmindi bunlar hep tabii. Hem zaten kendisi kokuyu düşünmeyi tercih ederdi. Ama kokunun da bu işte rolü yok muydu? Huxley Anne olayında, varmış gibi görünüyordu. Alobar'la Doktor Dannyboy da aynı kanıdaydılar. Ama doktorlar da, etkisi olmadığından aynı derecede emindiler.

Doktorların bir karşı tezi yoktu ama. Öyle olunca da Marcel bu mucizevi iyileşmeyi kokuya, daha doğrusu kokuların kuvvetiyle insan ruhunun kuvveti arasındaki etkileşime yorumlamayı tercih ediyordu. Neden olmasın?

Gerçekten mucizevi bir iyileşmeydi. Bunu inkâr eden yoktu zaten. Çocuk bir aya yakın süre koma halinde yattıktan, durumunda ne ilerleme, ne de gerileme göstermeksizin öylece kaldıktan sonra, yani rüya çorbasının içinde kalçalarına kadar batık durumda bekledikten sonra, bir akşam gözlerini açıp son derecede normal bir sesle spagetti ve çikolata istemiş, odasında neden televizyon olmadığını sormuştu. "Mmm, burası çok güzel kokuyor," dedi sonra. Birkaç gün içinde koridorlarda dolaşmaya başladı. Eğer beyninde hasar görmüş yerler varsa bile, belli ki iyi gizlenmişlerdi.

Wiggs onun yeterince güçlendiğine kanaat getirince, aradan geçen bu süre içinde, özellikle de saldırıdan hemen sonraki dakikalarda, ruhunun vücudundan çıktığını hissedip etmediğini sordu ona.

"Öf, baba," dedi Huxley Anne. "Bilmiyor musun? Ölünce insanın ruhu vücudundan çıkmaz olur."

"Şey… bilmiyordum. Ne demek istiyorsun?"

"Ruhlarımız habire vücudumuzdan çıkıp duruyor, akıllım! Enerji dediğimiz o işte."

"Yani vücutlarımızın çevresindeki enerji alanı, vücuttan yayılan ruh mu?"

"Onun gibi bir şey."

"Ve ölünce yayın kesiliyor, öyle mi?"

"Evet. Biraz dondurma yiyebilir miyim?"

"Bir dakika, tatlım. Senin ruhun vücudundan çıkmaz olunca, nasıl bir duygu verdi?"

Huxley Anne yüzünü buruşturdu. "Şey, sanki bir televizyonmuşum, tam kapalı değilmişim ama tam açık da değilmişim gibi. Anlarsın işte. Televizyonun içinde güzel çizgi filmler vardı, ama onları dışarı gönderemiyordu."

"Ama senin… televizyonun tam kapanmadı, öyle mi?"

"Hayır. O zaman çok farklı bir şey olurdu. Çok uzaklaşmış, ilgiyi kesmiş gibi. Ben sensiz gitmek istemiyordum baba. Kalmaya çok uğraştım. Senin nerede olduğunu biliyordum, çünkü o parfüm geliyordu burnuma. Ama yeniden onca yolu dönebilmek, ısınmak falan yine de çok uzun sürdü. Artık dondurma yiyebilir miyim?"

Şubat ayı en kısa aydır derler, ama yanılıyor olabilirler, biliyor musunuz?

Takvim sayfalarını karşılaştırdığınız zaman, evet, en kısası oymuş gibi gözükebilir. Şubat, ocakla martın arasında, sandviç peyniri gibidir. İki yandaki dilimlerin kabuklarına değemez. Ayağında lastik şosonlar varken (zaten şubatı çıplak ayak yakalamanıza olanak yoktur) aralıktan bir kafa boyu kısadır. Ama artıkyıllarda filiz verdiği zaman nisanın burnuna kadar gelebilir.

Kuzenlerinden ne kadar daha ufak tefek görünürse görünsün, hepsinden uzun sürüyormuş gibi bir inanca sahiptir. Kışın en gaddar ayıdır. Çok zalim oluşu, maskeli baloya gidiyormuş gibi ilkbahar kılığına girebilmesinden, bunu birkaç saat sürdürüp sonra maskesini sadist bir kahkahayla çıkarmasından, herkesin suratına buzlar tükürmesinden ileri gelir ki, buna uzun süre dayanmak gerçekten güçtür.

Şubat acımasızdır. Aynı zamanda da can sıkıcıdır. Sayfasındaki kırmızı rakamları topladığınız zaman sıfır eder. Bir-iki politikacının doğum günü, kemirgenlerle ilgili bayram… nasıl kutlamaymış onlar öyle? Bu sakin şampanyanın tek canlı köpüğü, Sevgililer Günü'dür. Atalarımızın Sevgililer Günü rozetini şubatın gömleğine takmaları bir kaza değildir. Bu frijit ayda kendine bir sevgili bulacak kadar şanslı olan erkek veya kadının gerçekten kutlayacağı bir şey var demektir.

Tomurcuklara hafiften renk vermesi ve içlerindeki yaprakçığı biraz şişkinleştirmesinden başka hiçbir yararı yoktur şubatın. Tıpkı adındaki "ş" harfi kadar yararsız bir aydır. Bir barikat, bir engelmiş gibi davranır. Çamurdur, çirkeftir, sıkıntıdır, ilerlemeyi de, mutluluğu da geride tutar.

James Joyce şubat ayında doğmuştur. Charles Dickens da, Victor Hugo da öyle. Bu da bize gösterir ki, yazarlar başlangıçlarda zayıftırlar, ama nerede duracaklarını bilme konusunda daha da beter durumdadırlar.

Şubatın rengi çavdarın üzerindeki domuz yağı gibidir. Kokusu ıslak yün pantolonlar gibidir. Sesine gelince, gıcırdayan bir kemanla çalınan soyut bir ezgidir. Klostrofobisi olan bir şirretin kapalı yerden gelen iniltisi gibi sesi vardır. Ey şubat, sen her iki anlamda da küçüksün! Eğer boyun şimdiki bıktırıcı boyunun iki katı olsa, içimizden pek azı o şen mayıs ayına sağ çıkardı.

Şubat o boyuyla bile Priscilla’dan New Orleans’ta epey vergi aldı. Bir gece kuzeyden gelen münasebetsiz bir soğuk, muz bahçelerini kapkara etti, birkaç gece Mississippi Nehri’nin ağzı koktu. Bourbon Sokağı’nda step dansı yapıp para toplayan erkek çocuklar, takırdayan dişleriyle yarış eden adımlar çıkarmak zorunda kaldılar. Step ve çene takırtısının dışında mahalle öyle sessizdi ki, sanki Salt Lake City’nin bir mahallesiydi. Soğuktan arılar bile saklandı. Nereye saklandıklarını bilen yoktu. Herkes tahmin yürütüp duruyordu.

Priscilla’nın kendi donukluğuna gelince, kalın ya da aşırı sert değildi, ama tipik şubat donuğuydu. Erimesi pek uzun sürdü.

Wiggs’ten haftada bir mektup alıyordu. Huxley Anne hakkında bir paragraflık yazı vardı mektuplarda. Kızı görünüşe göre tamamıyla iyileşmişti, ama doktorlar işi şansa bırakmak istemediklerinden onu okula yollamıyorlardı. Bir paragraf da Son Gülüş Vakfı’nın onarımıyla ilgili haber bulunuyordu. Marcel bağış yapmıştı. Alobar yüzlerce yıldır öğrendiği marangozluk hünerlerini kullanıp işlere yardımcı olmuştu. Bir-iki paragraf, Wiggs’in evrim konusunda yeni geliştirdiği fikirlere ayrılıyordu. Seksle ilgili de bir-iki cümle vardı. Bunların toplamı, âşık bir genç kadının şubat gibi uzun ve korkunç bir aya katlanmasını sağlayamazdı. Ama Pris yine de ona her gün mektup yazıyor, sadık kalmaya çalışıyordu.

Baton Rouge’da mahkeme başladığı sıralarda, madamla V’lu’nun nerede bulunduklarını öğrendi. Ama onlarla temas etmeye kalkışmadı. Henüz kozlarını açmak istemiyordu. New Orleans’a döndükleri zaman geri alacaktı şişesini. Onlardaysa tabii. Şubat ayı kuşkular ayıydı.

Geceleri parfüm yapacağım diye sabahlara kadar uyanık kalmadığından, dinlenmiş ve enerjik durumdaydı. Wiggs’le tanıştığından bu yana hayatı, başarısızlıklarla, tökezlemelerle dolu olsa bile, neşeli bakışlarla süzmesini öğrenmişti. Mantıksız bir neşeyle hatta. Birkaç cephede sabırsızlığa karşı

savaş vermek zorunda olmasına rağmen, Şubat ayı da omuzlarına kurşundan bir pelerin gibi oturmasına rağmen, Priscilla yine de batmamayı başardı.

Derken mart geldi.

Martın ilk günü, Wiggs telefon edip, Marcel'le Alobar'ın Mardi Gras'yı görmek üzere New Orleans'a doğru yola çıkacaklarını bildirdi. Kendisi de bir hafta on güne kadar gelip onlara katılacaktı. Doktorlar Huxley Anne'in yolculuk yapmasına ne zaman izin verirlerse o zaman. "Ben gelene kadar lütfen onlara göz kulak ol Pris. Onlara kenti gezdir. V'lu kente döndükten sonra artık Marcel'i merak etmene gerek yok, ama o zamana kadar Alobar'la ikisinin kalacak bir yer bulması lazım. Geçit törenlerini görebilecekleri bir ev. Sen kenti tanıyorsun. Alobar biraz gerilim içinde. K23 konusunda hâlâ sır vermiyor. O sürprizi ona sunabilirsen belki bir işe yarar."

"Elimden geleni yapacağım. Sen gelince acaba… benimle kalır mısın?"

"Huxley Anne'le ikimiz."

"Ha, tamam. Çabuk ol."

Kahvenin sahibi, Mardi Gras zamanı geldi mi kenti terk eden aksi tiplerden biriydi. Garden Mahallesi'nde üç odalı bir evde oturuyordu. Priscilla parayı herhalde Marcel verir diye düşünerek bayram süresi için orayı kiraladı. Yani martın ilk iki haftası için. Büyük yatak odasını Wiggs'le kendisine ayırdı. Bir de, Allah kahretsin… Huxley Anne'e.

Otobüse binip alana gitti, Seattle'dan gelen uçağı karşıladı. Önce Marcel indi. Pris onu parfümcüler toplantısından hatırladı. Saçlarını ortadan ayırmış, yamyassı geriye taramıştı. Giydiği elbise pek pahalıydı. Süründüğü losyon baş döndürücüydü. Keçi sakalı kürek gibi önden gidiyordu. Sanki onunla kazı yapa yapa gidiyormuş gibi bir hali vardı. Elmas arıyordu toprakta ya da solucan. Pris'in elini zarafetle öptü, sonra kokuyu pek beğenmemiş gibi burnunu hafifçe buruşturdu.

Alobar hemen onun arkasından geliyordu. Concord Cezaevi'nden çıkarken verilen, üstüne tam uymayan takım elbisesiyle, yaşlı olduğu pek belli bir adamdı. Priscilla ilk bakışta yetmiş beş falan gibi göründüğünü düşündü. Ama bu yaştakilere genellikle acıyarak bakmamıza yol açan o

titreklik, o korku, o kırılacakmış gibi hal yoktu üzerinde. Hiç tiksinti uyandırmıyordu. Marcel'den daha az küstahtı ama kendine güveni daha az değildi. Dünyayla pek samimiymiş gibi hareket ediyordu. Sanki kendisi dünyaya aitmiş gibi. Sanki düşüp kalçasını kırması diye bir ihtimal yokmuş gibi. Biraz dalgındı. Zihninin önemli konularla meşgul olduğu belliydi. Bu dalgınlık oksijen eksikliğinden gelen dalgınlıklardan değildi. Soluması derin ve düzgün, insanı hipnotize edecek kadar ritmikti. Priscilla ile tanıştırılınca, özellikle uzun bir soluk çekti. Sonra da göz kırptı.

Bagajları aldılar, bir araba kiraladılar, karnaval kentine doğru yola çıktılar.

Karnaval teknik olarak, On İkinci Gece Balosu'yla 6 Ocak'ta başlamış sayılıyordu. Aslında şubatın karanlık günlerinde de karnaval hareketliliği başlamıştı. Ama o sıralarda ancak kulüp partileri, sosyete baloları halinde, halka kapalı olarak devam ediyordu. Sıcaklığın düşük olması, toplulukların daha özel, daha ufak olmasına yol açıyordu. Şimdi, Mardi Gras'dan önceki perşembe günü, yani o Şişko Salı'dan beş gün önce, artık karnaval hareketlenmiş, çıngırakların tozu alınıyor, sokaklar hazırlanıyordu. Cumartesi, kesintisiz doksan altı saat süren bir çılgınlık başlayacaktı. Daha o ilk perşembe gecesi, Momus Şövalyeleri'nin geçidi açmış olacaktı yolu.

Priscilla, Marcel ve Alobar, Momus geçit törenini, kiraladıkları dairenin balkonundan seyrettiler. Bir yandan şampanya içip bir yandan patlamış mısır atıştırarak epey keyifli zaman geçirdiler. Cuma gününün geçit töreni için Canal Caddesi'nin kaldırımlarında yer kapma savaşı vermeleri gerekti. Cumartesi akşamı üçüncü tören için yine balkonda hazırdılar. Aynı gecenin daha ileri saatlerinde, üçü de kostümlerini giyerek küçük ama şatafatlı bir baloya katıldılar. Pris her nasılsa davetiye bulmayı başarmıştı. Baloda, içinden, bin yaşında bir adamla dans etmek insana garip bir duygu veriyor, diye düşünmekteydi. Hele de adam astronot maymun kılığındaysa.

Pazar gününe dört büyük geçit töreni planlanmıştı. Pazar sabahı mutfaktaki kahvaltı masasının çevresine oturmuş, hangisine katılmanın daha iyi olacağını tartışırlarken, Marcel Priscilla'ya konukseverliğinden ötürü teşekkür etti, New Orleans Karnavalı'nın Nice Karnavalından daha gösterişli olduğunu belirtti. Bu söz Alobar'ın hayal kırıklığına uğramasına yol açtı.

“New Orleans Mardi Gras’sı sahte bir numaradır,” dedi. “Nice Mardi Gras’sı da öyledir. Bugünlerde her şey sahte. Yo, ben geçmişte yaşıyor değilim, ama inanın bana, bazı şeyler iyiye gideceğine kötüye gitti.”

Gömleğinin düğmelerini açtı. Sıcak su dolu küvete girmeye hazırlanıyordu. “Eski zamanlarda karnavalın bir anlamı vardı. Kırk günlük Perhiz döneminde, yani Paskalya’dan önceki kırk günde hemen tüm halk, et yemeyi keser, içki de içmez olurdu. Bir çoğu cinsel ilişkileri de keserlerdi. Bu kendini inkâr etmenin en sağlıksız yoludur tabii. Bunun böyle olduğunu, parmaklıkların gerisinde geçirdiğim son tecrübeden ötürü artık daha da iyi biliyorum. Her neyse, karnaval son eğlence olurdu. Zengin yiyeceklere, şaraba, şehvete veda edip, ibadet günlerine hazırlandırdı. İnsanın önünde kırk günlük bir oruç dönemi varsa, bu son şenlik çok daha anlamlı olabiliyor. Derin psikolojik etkisinin yanı sıra, fiziksel önemi de oluyor. Eski Mardi Gras’ların gerçek anlamı vardı. Bugün…” İçini çekti. “Eğlenceli bir şey, ama içi kof. Her parti gibi bir parti. Bazılarının para harcamasına, diğerlerinin para kazanmasına yol açan bir fırsat. Kendinden daha büyük bir kavramla ilişkisi yok. Ben bütün ömrümce Hıristiyanlığa düşman olmuşumdur, ama Hıristiyanlık eğlenceye ve coşkunluğa anlam veriyordu. Onu yoğunlaştırıyordu. İnsan cehenneme inanmadıkça, tam anlamıyla coşamaz.”

“Affedersin, Alobar,” dedi Marcel. “Bu karnaval, Hıristiyanlıktan eski, değil mi?”

“Ha ha. Hem de nasıl. Elli yüzyıl kadar daha eski. İlkçağ Yunanistanı’na dayanıyor. Pan adlı bir tanrıya tapan çobanların zamanına. Pan!” Tekrar içini çekti. “Artık hayatlarımızda Pan da yok,” dedi.

“Yani sizce Mardi Gras’nın biçimini koruduk ama anlamını kaybettik.”

“Evet. Bugünlerde bu iş yüzeysel oldu. Ve tabii doyurucu da olmuyor.”

Alobar özür dileyip yıkanmaya gitti.

“Üzgün gibi,” dedi Priscilla.

“Yaşlı olmaya alışık değil.”

“Bin yıldan sonra bile mi?”

“O sürenin çoğunu genç olarak yaşamış. Şaşılacak bir insan. Şu anda birkaç ay öncekine oranla daha güçlü. Daha da genç. Ama, Matmazel Pris, gençliğini yeniden kazanabilmek için bir kadına ihtiyacı var. Belki de her erkeğin ihtiyacı vardır.” Marcel gözlerini yumdu. Pris onun V’lu’yu düşündüğünü anlamıştı. “Ah, doğru tabii. Ama Alobar kendine bir kadın

bulamıyor, çünkü çok fazla yaşlı. Kısır döngü diyorlar buna. Haklısınız, çok üzgün."

Sıcak-soğuk seansından sonra daha bile morali bozulan Alobar törene gitmekten vazgeçti, Marcel'le Priscilla'yı kente yalnız yolladı. Pazartesi günü, davulların sesinden ve bağırtılardan ötürü bütün gece uyuyamadığından yakındı. İki beklenmedik olay olmasa o gün de çıkmayacaktı evden.

"Bugün Pan Alayı geçiyor," dedi Priscilla. "Ben Pan Alayı'nı unutmuştum."

Marcel, "Bunca alay olunca normaldir," diye karşılık verdi.

Alobar, "O sahte olacak," dedi. "Bir taklit. Ama herhalde katılmam gerek."

Geçidin güzergâhını haritada inceleyip nereden seyredeceklerine karar vermeye çalışırlarken, evin Önüne bir hızlı posta kamyoneti gelip durdu, şoför inip kapıyı çaldı. Priscilla kâğıdı imzaladı, gelen paketi aldı. Seattle'dan yollanmıştı. Wiggs Dannyboy'dan geliyordu.

İçindeki not kırmızı mürekkeple, elle yazılmıştı. Sihirbaz Noog'un tavuk ciğeri üzerine yazdığı yazılar gibi bir şeydi. Marcel'le Alobar şaşırdılar. "Durun, ben de bakayım," diye atıldı Priscilla. Yoksa kâğıda bir yengeç, yumurta falan mı bırakmıştı?

"Bunlar sizin… Mardi Gras… kostümleriniz," diye okudu.

Yeşil saten, kırmızı kadife ve tüylerden oluşan giysileri açıp kol uzaklığında tuttular, hem hayran, hem de şaşkın bakışlarla birbirlerine baktılar.

Pancar kostümleri!

Üç pancar, Fransız Mahallesi'nden geçip Royal Caddesi'yle Canal Caddesi'nin birleştiği köşeye doğruldu. Ağır gidiyorlardı. Bloklar boyunca, kalabalık sürüklüyordu onları.

Pancarlar, saplarındaki göz deliklerinden etrafı seyredebiliyorlardı. Cafcaflı renkler, güneşin aydınlattığı altın sikkelerden, sahte elmaslardan ve camlardan yansıyan ışıklar gözlerini kamaştırıyordu. Kuştüyünden bir ormanın, sallanan ve eğilen eğreltiotları arasından geçiyorlardı. Bu otları, kimi zaman ardında yüzlerce kuşu yuvasında ağlaşırken bırakmış, kimi zaman da inatçı devekuşu tüyleriyle okşanmış kule gibi başlıklar gölgeliyordu. Mitoloji okyanusunun boğuk yankıları çevrelerini sarmıştı.

Bir şarkı dalgası yayılmıştı çevreye. Sultanlar, halifeler, peygamberler, krallar, gladyatörler, harem kızları, ejderhalar, şehvet düşkünü Babilliler, pasif Budalar. Bu garip Asya, güneşin altında titriyor, nehir tanrılarıyla ejderhaları kıyıları dolduruyor, turistlerle fotoğrafçıları deliye çeviriyordu.

Üç pancarın sayısız resmi çekildi, sayısız el onlara doğru sallandı, sayısız dudak onlara gülümsedi. Bu zerzevat kılıklarının içinde, bir dâhi garson kızın, dünyanın en üstün parfümcüsünün ve New Orleans'ın en eski sivrisineğinden daha yaşlı bir adamın bulunduğu kimin aklına gelirdi? Ama zaten kostümlü ve maskelilerin kimler olduğu hiçbir zaman bilinemezdi. Mardi Gras'nın esas güzelliği şehvetiyle oburluğunda değil, bundaydı zaten. Maskenin yüzünde bir tek ifade olurdu. Donuk ve ebedi. Ama o her zaman temel ifadeydi zaten. İnsanın yalancı tenini o maske iskeletinin ardına saklamakla, evrensel bir iç kimlik gösteriliyor, geçici ve kötü dış görünüm saklanıyordu. Maskelilerin özgürlüğü, başarılı ihtilalcinin o pespaye siyasal özgürlüğüne benzemezdi. Bu, ilahiliğin sihirli özgürlüğüydü. Politikadan ve başarıdan öte bir şeydi. İster hayvan gibi boynuzlu olsun, ister melek gibi tüylü olsun, her maske, ölümsüzlüğün çehresiydi. Bana kendin gibi gel, yavrum. Kendinde saklayacak hiçbir şey olmayacaktır.

Kostümlülerle normal kılıklılar arasında bir mesafe, bir uçurum vardı. Karnavalın kast sisteminde, maskesizler, bir kalemde ikinci sınıf mevkiye yerleştirilirdi. Köylü sayılırdı onlar. Yabancı sayılırdı. Seyirci sayılırdı… katılmaya ne kadar çaba gösterirlerse göstersinler hem de! Örneğin üniversite öğrencileri vardı. Bira lekeli tişörtleri, kusmuk lekeli blucinleriyle, balkondaki kadınlara, "Aç memeni! Aç memeni!" diye bağırıyor, kadınlar söz dinleyip elbiselerinin önünü hafif aşağıya çekince çocuklar iyiden iyiye fıttırıyor, bir yandan yuh çekip bir yandan kendi oyluklarına tokatlar ata ata birbirini yumrukluyor, yerlere yatıp yuvarlanıyor, maymunluk ediyorlardı; ama bu çete ve gruplar her ne kadar Mardi Gras'nın egemen kuvveti haline gelmişlerse de, bir bakıma karnavalın parçası sayılmıyorlardı nedense. Onca taşkınlıklarına rağmen, karnaval taşkınlığıyla bütünleşmiş değillerdi. Karnavalın kalbi maskenin ardında atmalıydı. İster büyük, ister dev olsun… Tanrılar insanları duyabilmeliydi. Çünkü Mardi Gras eninde sonunda, severek veya meydan okuyarak, tanrılar için düzenlenen bir törendi.

Pancarlar Canal Caddesi’ne yaklaşırken kalabalığın itip kakması daha da şiddetlendi. Yayımlanan haberlere göre, bu seferki, New Orleans Mardi Gras’larının en kalabalığı oluyordu. Kentin yetkilileri, başlangıçta, arıların, kalabalığı kentten uzak tutacağından korkmuşlardı, ama arı hikâyeleri beklenenin tam tersi bir etki göstermişti. Binlerce kişi sırf arıları görmeye geliyordu New Orleans’a. Arı kostümleri pek rağbetteydi. İnsan arılar, ya tek başına ya da kafile halinde, her yanda göze çarpıyordu. Boyu bir seksenin üstündeki arılar tarafından sokulan güzel kızların sayısı ordular kadardı.

Gerçek arılara gelince… eh, kim nereden bilebilir? Kentin çeşitli yerlerinden arıların görüldüğüne dair sayısız raporlar geliyorsa da, yetkililer bir tekine bile rastlayamıyorlardı. St. Philip Sokağı’ndaki falcı Madam Theo, arı sürüsünün yeniden Jamaica’ya döndüğünü iddia ediyor, bu düşünce bazı insanları rahatlatırken, onlardan çok daha kalabalık grupları hayal kırıklığına uğratıyordu.

Sadece siyahların katıldığı Zulu geçit törenlerinde bir grubun elinde, BİNGO PİJAMA’YI UNUTMAYIN, diye pankart vardı.

Pancarlar böcek ilacına falan tutulmadan, arılara sokulmadan, Royal Caddesi’yle Canal Caddesi’nin köşesine varmayı başardılar. Kaldırımda kendilerine yer aradılar. Kahvenin espresso satıcısı yanında küçük kardeşleriyle birlikte, ufacık bir aralığa sığmaya uğraşıyordu. Priscilla adlı pancar, önceden kararlaştırdıkları gibi çocukların eline Marcel’in on dolarını tutuşturup onları, birer bira içmeye ya da “Memelerini aç!” diye bağırmaya yolladı. Pancarlar kaldırımda onların yerine sığdılar.

Pan korteji henüz geçmeye başlamadığından, üçü orada beklemeye koyuldular. Sapları arasından çevredeki hayal âlemini seyrediyorlardı. Birdenbire pancarlardan ikisi dünyalarını şaşırıverdi. Onlardan on metre kadar ötede, kaldırımın üzerinde çok güzel, siyah bir kadın duruyordu. Kostümlü sayılmazdı, ama pek normal kılıkta da değildi. Elbisesi kayısı ve enginar renklerinin karışımıydı. Vücuduna, ana babasından ayrılmak istemeyen bir çocuk gibi sarılmıştı. Türbanı krem rengindeydi. Yarım şeftali büyüklüğünde cam bir mücevherle tutturulmuştu. Elbisesiyle türbanından başka, ayağındaki sivri topuklu, pembe, vajinal renkte pabuçları dikkati çekiyordu. Başka süsü, takısı yoktu, ama nedense tam karnavala uygun gibi görünüyordu. Esrarengiz, baştan çıkarıcı, alımlı bir hali vardı. Etraftaki tüylü Sheba’lardan, arı kılığındaki insanlardan aşağı kalır yanı yoktu. Belki kılık değiştirmek ve kandırmak ona çok doğal gelen ikinci bir huy gibi

olduğundan, belki de zaten egzotik görünümlü olduğundan. Bu kadın V'lu'ydu.

Mardi Gras'nın pancar nüfusu onu görür görmez harekete geçti. Bir pancar hemen sola doğruldu, V'lu'ya doğru ilerledi. İkinci pancar olduğu yerde döndü (tabii o kalabalığın arasındaki harekete, dönmek denilebilirse), binbir zorlukla kendine yol aça aça, Royal Caddesi'ne doğru ilerlemeye çalıştı. Tek başına kalan üçüncü pancar yerinden kıpırdamadı, Pan geçit törenini sebatla bekledi.

Parfümeri Devalier, Royal Caddesi'nin öbür başındaydı. Pancarın, maymun oğlanları, step-dansçı çocukları, pırıltılar içindeki travestileri aşıp oraya varması kırk dakikadan fazla sürdü. Sonunda kapının önüne geldiğinde, kapıyı açık buldu. Madam Devalier arka tarafta, kanepesine oturmuş, bir yandan tespihini çekiyor, bir yandan on beş yıldır ilk defa denediği kasırga damlalarının sarhoşluğuyla uyukluyordu.

Polis mahkemesi cuma günü bitmiş, sanıklar için suçlu kararı vermişti. Yargıç kararı cumartesi açıklamış, iki yıllık cezayı tescil etmişti. Mardi Gras sırasında gösteri falan olamayacağını biliyordu. Gösteriyi yapabilecek insanlar o sıra çok dalgın, çok dağınık, çok mutlu, çok sarhoş olacaktı. Karar pek yankılar uyandıran bir haber olmadı. Madam'la V'lu pazar günü sessizce döndüler, yüzlerce parfüm şişesinin tozunu alıp Baküs geçit törenine yetiştiler.

Az önce, kasırga damlasının etkisiyle V'lu dışarıya çıkmış, Pan geçit törenini seyretmeye gitmişti. Madam ise, İsa'yla, Wally Lester'la, bir Mardi Gras bebeğiyle ve buna benzer şeylerle ilgili hayaller görüyordu. Dev pancar dükkâna dalınca önce bir istavroz çıkardı, sonra şarkıya başladı:

"Eh! Yé Yé Konga!
Eh Eh! Bomba Yé Yé!"

Bilinçli adımlarla arka tarafa yönelen pancar, madamın önündeki masadan eski parfüm şişesini kaptı, yaşlı kadın kendini toparlayıp çığlığı basamadan dükkândan fırladı, kalabalığın arasına karışıp görünmez oldu.

"Eh! Eh! Bomba Yé!
Meryem Ana Büyüksün!

İmdat, polis! Polis!”

Pancar o değerli şişeyi bağrına basmış, dans eden sarhoşların itmesiyle elinden düşürmemeye çalışarak ilerliyordu. Bu tehlikeli insan nehrinin arasında ilerleyip Canal Caddesi’nin köşesindeki eski yerine varmak, dev pancarın bir saate yakın zamanını aldı. Ama oraya vardığında, öteki iki pancarı yerlerinde buldu. V’lu’nun iki yanında duruyorlardı.

“Alobar! Alobar!” diye bağırdı Priscilla. Şişeyi kaldırıp onun görebilmesi için havada tuttu.

Alobar pancar saplarının arasından gözlerini kırpıştırdı, gördüğünün ne olduğunu pek anlayamadı. Mantıktan çok içgüdünün etkisiyle elini şişeye doğru uzattı. Heyecandan, korkudan, arzudan titriyordu. Beyninde yasemin çiçekleri, keçi nalları ve kaybolmuş bir aşk yüzüp durmaktaydı.

O anda Priscilla olduğu yerde sarsıldı, kırmızı kadifeyle kaplı karnının üzerine devrilip kaldırıma serildi. Şişe parmakları arasından kaydı, geçit grubunun yolu üzerine yuvarlandı.

Sonradan, Priscilla, kendisini birinin kasten ittiğine yeminler etmeye başlamıştı. Marcel ona arkasında hiç kimsenin olmadığını söylediği halde, bu iddiasından yine de vazgeçmemişti. V’lu da tanıklık ediyordu Marcel’e. “Zaten her zaman çok sakar olagelmiştir,” deyip duruyordu.

Alobar ise daha anlayışlı davranıyordu. Pris’in yere düştüğü anda burnuna kopkoyu, keçimsi bir koku gelmişti. Alobar bunu, önünden geçen geçit grubunun yarattığı nostaljik duygulara yorumlamıştı…. o anda oradan kocaman bir araba geçiyordu. Üzerinde alçıdan, dev koyun kafaları, top güllesi gibi kocaman mor üzümlerden salkımlar, tül giysileri içinde nympha’lar… bir de Keçi Ayak’ın canlı bir imajı bulunmaktaydı. Ama şimdi geriye baktığında Alobar o kokunun gerçek olduğunu anlıyordu. Hem geçit yolundan değil, kaldırımın üzerinden gelmişti koku. Yoksa Priscilla’yı iten kol, görünmeyen bir kol muydu?

Bu soru teknik bir konu olarak kalmaya mahkûmdu. Önemli olan, şişenin silindir tekeri gibi kocaman bir tekerleğin altına yuvarlanmış olması, Büyük Tanrı Pan’ın (daha doğrusu bir kez tiyatroda suflörlük yapmış bir sigortacının) insanlığa yönelttiği küçümseyici bakışların altında, ezilip tuzla buz olmasıydı. Pat! diye bir ses çıktı, onu bir çıtırtı izledi, sonra Pan’ın alaycı kahkahası çınladı… ve her şey bitti.

Pancarlardan ikisi saplarıyla yapraklarını yolup sokağın ortasına doğru koştular. V'lu'nun çekiştirdiği üçüncü pancar da onları izledi. Dördü birlikte, uzaklaşan geçit töreninin ardında, yere diz çöktüler, yerdeki mavimsi cam kırıklarına, taptıkları bir putmuş gibi bakakaldılar.

Kudra'nın şişesi, Pan'ın şişesi, K23 şişesi, üç yüzyıl önce rahiplerin ödünü koparan şişe, Öteki Dünya'ya işaretler yollayan, koca denizleri aşan şişe, şimdi pırıltılı bir toz yığını halindeydi. Karnaval travestilerinin yanaklarındaki pırıltıları andırıyordu.

O mavi tozlardan, efsanevi bir koku yükseliyordu. Hem tatlı, hem acı bir kokuydu. Çiçekli ve seks dolu yerkürenin polen lekeli dişleri kadar romantik bir koku. Erkekler ve kadınlar için yepyeni bir gerçeklik yaratan, o gizli fetiş ve cesur cazibenin kokusu; doğayı, mantığı ve hayvansal kaderi aşan, dönüştüren bir koku.

Bir-iki dakika içinde polisler dört kişilik grubu zorla tekrar kaldırıma sürdüler. İçlerinden üçü, isteksiz olsa bile, fazla karşı koymaksızın geriledi. Şişenin onlar için anlamı büyüktü. Şok içindeydiler. Dördüncüsü ise Marcel LeFever idi. Onun gözünde şişenin hiçbir değeri yoktu, ama onu yolun ortasından sürükleyerek çekmek zorunda kaldılar. Mücadele ediyor, çifteler atıyor, avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

"O koku, o koku!" diye haykırmaktaydı. Sesi ihtirastan titriyordu. "Nedir o koku? *Le parfüm supreme! Le parfüm magnifiquer!*"[*]

Birkaç saat sonra Parfümeri Devalier'nin arka odasında yer alan olay, bir bakıma bir mateme benziyordu. Alobar, Priscilla, Madam Devalier ve V'lu, kaybolan şişenin yasını tutmaktaydılar. Herkes kaybı en derin biçimde hissettiği bir anda, pancar kostümünü çıkarmamış tek kişi olan Alobar (krallık kürkünden beri onu en çok tatmin eden giysiyi bulmuştu) baklayı, daha doğrusu pancarı, ağzından çıkarıp herkesin keyiflenmesini sağladı.

"Pancar poleni. Evet. Basit pancar poleni. Bir tek pancar poleni, başka bir şey değil. Yani pancar bitkisinin poleni, demek istiyorum. Olduğu gibi. Anlamıyor musunuz? Sadece ve sadece kesinlikle pancar poleni. Aradığınız cevap, pancar poleni."

"*Incroyable!*"[**] diye patladı Marcel.

Madam, "*Sacre merde!*"[***] diye soludu.

Priscilla, "Bu neden gelmedi aklıma?" diye mırıldanıyordu. V'lu ise, "Pancarlar, beni terk etmeyin artık!" diye inledi.

“Tema yasemin tabii. Lüks cins bir yasemin. Nadir ve pahalı. Ama üst nota basit ağâçkavunu…”

Madam, “Mandalina da aynı işi görür mü acaba?” diye sordu. Marcel hemen “Ah mandalina pek hoştur,” diye atıldı. “Herhalde ağaçkavunundan daha güzel olur.”

“…Ve temel nota da pancar poleni. Herkesin her gün görüp tanıdığı pancar poleni.”

Priscilla, “Pek her gün sayılmaz,” deyiverdi. “Ben ömrümde tek katre pancar poleni görmedim.”

“Ben de.”

“Düşünsene, hayatım! Güzel bir kokuda zerzevat sporları!”

Küçük grup bu habere öyle şaşırmış, Alobar’ın bundan sonra anlattığı hikâyede, kendi hayatında pancarın ve kokuların önemini ayrıntılarıyla özetlemesine öyle hayranlık duymuştu ki, V’lu’nun kapıdan sessizce süzülüp çıktığını göremediler bile. Güzel siyahın çenesinde kararlı ve muhbir bir ifade vardı.

O saatte mahallenin o kesimi karnaval gürültüsü açısından epey sakindi. V’lu ancak, çiçek ve şarkı prensi Bingo Pijama’nın vurulduğu yerden geçerken, boğazında hissettiği bir yumru nedeniyle biraz yavaşladı, alt dudağını ısırdı, sonra ilerideki telefon kulübesine yürüdü. Kulübe meşguldü. V’lu kapıda bekledi.

İçerideki fotoğraf makineli turistin telefonunu bitirmesini beklerken gözlerini batmakta olan güneşe dikip, Paris’te saatin kaç olacağını hesaplamaya çalıştı. Orada Mardi Gras Salısı başlamış olmalıydı. Luc LeFever olsa, böyle ters bir saatte aranmaya kızmazdı. Ama yerine geçen Claude’u pek tanımıyordu V’lu. Yine de, nasıl şikâyet edebilirdi ki adam? Haberi duyunca, ne olursa olsun memnun olurdu herhalde. Bu parfüm, bu K23, V’lu’ya casusluğu karşılığında verdikleri her kuruşu haklı kılacak bir şeydi.

Belle Bayou’da, eskiden köle olup sonradan özgürlüğüne kavuşan bir ailenin kızı olarak dünyaya gelmişti V’lu. Aynı çiftlikte, ücretli işçi olarak kalmayı seçmişlerdi. Kuşaktan kuşağa, bu hayat hep devam etmişti ailede. V’lu çiftlik sahiplerinin kızlarıyla birlikte büyümüştü. Çiftlik sahipleri eski

bir Creole aileydi. Prensip uğruna, asla İngilizce konuşmuyorlardı. Hizmetkârlar da çoğunlukla Fransızca konuşmaktaydılar. Efendi kendi kızlarını İsviçre'ye okula yolladığında, on bir yaşındaki V'lu'yu da onlarla birlikte yollamıştı. Hem arkadaş olsun, hem onlarla birlikte okula gitsin, hem de hizmetlerini yapsın diye.

Mezun olduktan sonra beyaz kızlar Sorbonne'a geçtiler. Ama onlardan yüksek notlar alıp yıldırımları üzerine çeken V'lu çiftliğe dönmek zorunda kaldı. Efendi onu ne yapacağını pek bilemiyordu. Güzel bir kızdı. Terbiyeliydi. Kimyaya ve Fransız edebiyatına özellikle kabiliyeti vardı. İngilizcesi, çevreden edindiği çat pat lehçeden oluşuyordu. Tipik zenci İngilizcesiydi. Efendi, kızı ne yapacağını düşünüp karısıyla birlikte kaygılanırken, ikinci derece kuzinleri olan Lily Devalier bir hafta sonu ziyaretine geldi, kendisine bir yardımcı gerektiğinden söz etti, ilerde dükkânını bırakabileceği biri. Parfümcü olarak yetiştirecekti onu. *Voila*.*

Kızı belki bu işe fazla bulurlar diye, efendi onun niteliklerini sakladı. Madam Devalier'ye onu basit bir çiftlik kızı olarak yutturdu. V'lu'ya da yalnızca İngilizce konuşmasını tembihledi. V'lu bu öğüdü tuttu, hatta soyadını bile Saint-Jaques'tan Jackson'a çevirdi. Bu işi epey zaman sürdürmeyi de başardı. Ta ki Fransa'dan ilginç bir konuk gelinceye kadar.

O gelen konuk, Luc LeFever idi. Bir gün öğleden sonra, Parfümeri Devalier'ye gelmiş, Madam uyurken V'lu'yla tanışmış, onun değerini hemen anlamıştı. Akşam onu yemeğe çıkarmış, sonra da baştan çıkarmıştı (V'lu'nun İsviçre'de de birtakım cinsel tecrübeleri olmuş, bu işten pek hoşlanmıştı zaten). Luc onu kendi bordrosuna aldı. Luc zaten Madam Devalier ile iş yaptığından, onun parfümlerinin büyük değeri olduğunu biliyordu. Günün birinde bu kadın, ticari açıdan ilginç bir şey çıkarabilirdi ortaya.

V'lu sanayi casusu olarak ayda yüz dolar para kazanıyordu. LeFever'nin kârlı biçimde pazarlayabileceği bir formül verirse, ayrıca ikramiye de vaat edilmişti ona. Claude, bu anlaşmanın babasından sonra da yürürlükte kalmasını, isteksiz bile olsa, kabul etmek zorundaydı. V'lu da şu anda, o dolgun ikramiyeyi kazanmak üzere, Paris'i ödemeli olarak aramak amacıyla bekliyordu telefon kulübesinin kapısında.

V'lu kulübenin kapısına elini uzatırken, eliyle kapının kulpu arasında küçük, sarı bir bulut belirdi. Kız hemen kolunu geri çekti. Bulut, bir anda

kırk-elli minik damlacığa ayrıldı, cam kapının üzerine iri çiğ damlaları gibi yayıldı. V’lu bir an hayal gördüğünü sandı. Ne de olsa kasırga damlalarının etkisi geçeli bir saat olmuştu. Ama tam o sırada, karşı kaldırımdan biri, “Arılar! Arılar!” diye çığlığı bastı.

Çevreye bir anda kalabalık toplanmaya başladı. “Arılar mı? Nerede?”

“İşte, şurada! Arılara baksanıza!” Kalabalığın davranışına bakan, bu arıları Michael Jackson ya da Katherine Hepburn sanabilirdi. Neredeyse birileri çıkıp arılardan imza isteyecekti.

V’lu pembe plastik çantasını arılara doğnı salladı. “Kışt!” dedi. “Kışt, arılar! Gidin haydi!”

Arılar bir anda camın üzerinden havalandılar, o uğursuz ok başı şeklini aldılar. Vlu’nun başı etrafında hızla dönmeye başladılar. V’lu bağırdı, saklanacak bir yer arayıp koşmaya başladı.

Karşı kaldırımdaki dükkânın camında arıları gözetleyerek bekliyordu. Yaklaşık beş dakika boyunca, arı kafilesi, telefon kulübesiyle dükkân arasındaki alanda gidip geldi, sonra uzaklaştı.

V’lu sabırlı davrandı. Ortalık iyice kararıncaya kadar bekledi. Hatta biraz daha bekledi. Arıların güneş batınca uçmayı bıraktığını herkes bilirdi. Sonunda mahalle iyice uykuya daldı, V’lu dükkânın kapısını temkinli bir hareketle açıp sokağa adımını attı. Ortalık temizdi.

Kulübeye girip kapıyı kapadı, mor ojeli tırnağını uzatıp ülkeler arası santralı çevirmek istedi. O anda parmağına bir arı kondu.

Tek başına bir arıydı görünüşe göre. Kafileden geride kalmış, uyku sersemi bir yaratık. V’lu bileğini salladı, arı uçtu. Numarayı çevirmeye bir kere daha hazırlandı. Ama “0”ın bulunduğu delikte de bir arı vardı. Eyvah!

Tek sıra halinde geri geliyorlardı. Kulübeye, kaldırımla arada kalan boşluktan giriyorlardı. Bir anda kulübenin içi arılarla doldu. V’lu’nun çevresini sardılar, burnuna, kulaklarına, açık yakasından memelerinin arasına, koltuk altlarına girdiler. Arılar arasından bir kamikaze, pamuklu külottan içeri girip, zehrini, apış arasına, kadının arka kapısını ön kapısından ayıran o zarif koridora, insan vücudundaki en kutsal nokta olan o saklı köşeye akıtıverdi.

V’lu avazı çıktığı kadar bağırdı, ahizeyi de, üzerinde Claude’un numarası bulunan kartı da elinden fırlatıp kendini kulübeden dışarıya attı. Pembe, sivri topuklu pabuçları üzerinde tehlikeli biçimde yalpalayarak Parfümeri

Devalier’ye kadar koştu. Oradakiler öyle mutlu bir heyecana kapılmışlardı ki, onun soluk soluğa ve hıçkırıklar içinde olduğunu fark etmediler bile.

V’lu’nun yokluğunda bazı önemli kararlar alınmıştı.

Alobar kendini maddesel olarak çözmeye karar vermişti. Başaramazsa, ölmeye razı olacaktı. “Hayatta kalmakla kanıtlayacağım başka bir şey kalmadı,” diyordu. “Ama Kudra’nın peşinden giderek kanıtlayabileceğim ve kazanabileceğim pek çok şey var. Sonunda kendimi bu serüvene hazır hissediyorum. Şişeyi tekrar gördüm ve artık hazırım.

Sanıyorum Pan artık iyi ya da kötü, veda jestini yaptı. Bana da aynısını yapmak düşüyor.”

Maddesel çözülmeyi Paris’te yapmak istiyordu. Quelle Blague’da. Bu dünyayı, Kudra’nın terk ettiği yerde terk etmek daha iyi olacak gibi geliyordu ona.

Bu arada K23 formülünü de Marcel’e vermekteydi.

“Çok cömertsiniz,” dedi Marcel. “Ama, ya çözülme konusundaki fikrinizi değiştirirseniz?”

“Değiştirmem. Kudra’nın geri dönmesinden başka hiçbir şey caydıramaz beni.”

Marcel’in planına göre, LeFever bu parfümü uluslararası piyasaya sunacaktı. Teşkilatı bu işe yeterdi. Ama imalat kısmını Parfümeri Devalier’nin üstlenmesini istiyordu. Malı Devalier etiketi altında satmak niyetindeydi. Madam Devalier bunu duyunca heyecandan kekelemeye başladı.

Teklif şöyleydi: LeFever kârın yüzde otuzunu alacaktı. Lily Devalier’ye yüzde elli bırakılacak; Pris’le V’lu ise yüzde on ve yüzde on alacaklardı. Madamın ölümü halinde, onun hissesini de ikisi aralarında eşit olarak paylaşacaklardı.

V’lu korkunç bir acı içindeydi. Canını yakan sadece apış arasındaki acı değildi.

“Ya Wiggs Dannyboy ne olacak?” diye sordu Priscilla.

“Efendim?”

“Parfümün yapılması için o da herkes kadar uğraştı. Üstelik koklama fırsatını da hiç bulamadı.” Pris bundan sonra, Doktor Dannyboy’un o ipuçlarını dağıtmak için girdiği zahmet ve masrafları anlattı. K23’ü yapabilecek durumda olan kimselere nasıl pancar yolladığını söyledi.

“Çok doğru,” dedi Alobar.

LeFever ile madamın kendi hisselerinin yüzde dördünü Doktor Dannyboy’a devretmeleri, Priscilla ile V’lu’nun da yüzde birer verip, doktorun payının yüzde ona çıkarılması kabul edildi.

Alobar, “İnsan sonsuzluğa kadar yaşayacaksa, kalbiyle yaşamalı,” dedi.

Şampanya kadehlerini kaldırıp kutladılar, sonra madamla Priscilla bir köşeye süzülüp kucaklaştılar, ağlaştılar, barıştılar. Alobar kanepede uyuyakaldı. Rüyasında sevgili karısını gördü. V’lu, Marcel’i kendi odasına götürdü, Marcel de Fransızlara yakışacak biçimde arının zehrini emip acıyı dindirdi.

Ertesi gün Mardi Gras idi. Ama dükkânda kimse bunun farkına bile varmadı. Onlar kendi kutlamalarını yapıyorlardı. Kalpleriyle, burunlarıyla kutluyor, bu kutlamadan ne kilisenin, ne de devletin yararlanmayacağını biliyor, en azından toplum liderlerinin düşündüğü biçimde yararlanma olmayacağına seviniyorlardı.

Madam, Marcel’e, Bingo Pijama yaseminlerini gösterdi. Marcel’in burun delikleri, motoru bozulmuş bir uçağın kanat kapakları gibi açılıp açılıp kapanıyordu. Bunların Güney Fransa’da yetişenlerden daha kaliteli olduğunu, Jamaica’ya bir ekip yollayıp incelettireceğini söyledi. “Demek Wiggs’le küçük kızı o serada bunları yetiştirmek istiyorlardı! Oo-la-la-la-la!” dedi.

Öğlende bir şampanya daha açtılar, Bingo Pijama’nın anısına içtiler. “Ve de *mangel-wurzel*‘in şerefine,” diye ekledi Alobar. “Tanrı onu daim etsin!” dedi Pris. Alobar’ın uyku sırasında buruşmuş pancar elbisesine bakan Marcel, “Keşke balina maskem yanımda olsaydı,” dedi. Herkes çok nazik olduğundan, kimse ona ne demek istediğini sormadı. Marcel’in artık balina maskesi yoktu. Luc amcanın tabutu çivilenirken, tabutun içine sokuvermişti onu.

Grup, pazarlayacakları parfüme *Kudra* adını vermeyi kararlaştırdı. Ne de olsa, K23’ten daha romantik bir isimdi. Alobar bundan çok duygulandı, memnun oldu. Konuşmalar arasında, Priscilla bir ara şakayla karışık parfümün vaftiz adının *Kusursuz Tako* olmasını da önermişti.

Madam ona uzun uzun, keskin bakışlarla baktı.

Şampanya içmeyi sürdürdüler, birlikte şarkılar söylediler. Şarkıların çoğu Fransızcaydı. Priscilla'nın dışında hepsi o dili çok iyi biliyordu. Pris'in bildiği Fransızca kelimeler altıyı geçmezdi. Bunlar arasında *menage â trois*[*] sözü de üç kelime olarak sayılıyordu hem.

New Orleans'ın saldırgan yaratığına karşı koymak için jambalaya yediler, yine şampanya içtiler. Alobar gidecek diye duygusallaştılar.

"Hayatım, kocaman bir serüven, bir ihtimalin araştırılması, bir oyunun icadı, bir oyunun oynanması oldu. Yalnız sağ kalmaya uğraşmak değildi. Ama şimdi gideceğime üzülmüyorum. Zaten zaman da yaşamak için en iyi zaman değil, biliyorsunuz."

"Siyasal durumdan mı söz ediyorsunuz?"

"Yo, hayır, o değil. Siyasal liderlerimiz aydın değil, dürüst değil, ama birkaç istisna dışında siyasal liderler her zaman öyle olagelmiştir. Ben siyaseti ciddiye almaktan çok uzun zaman önce vazgeçtim. Bu konunun hayatımı nasıl yaşadığıma etkisi olmadı. Politika eninde sonunda her zaman keyif kaçırıcıdır. Ben ise, keyifli yaşamayı seçtim.

"Hayır, dostlarım, beni rahatsız eden… özgün yaşantının yokluğu. Her şey o kadar sahte ki. Her şey yapay, sentetik, sulanmış ve standardize olmuş. Daha yarım yüzyıl önce California'da altmış üç tür marul yetiştirilirdi. Bugün yalnızca dört tür kaldı. Onlar da en iyi marullar değil. Tadı veya besin değeri en yüksek olanlar değil. Raf ömrü uzun olan, süpermarkette güvenli, temiz, tornadan çıkmış gibi gözükebilecek olan melez türler. Her konuda durum aynı. İnsanları, amaçlarını, fikirlerini bile standardize ediyoruz. Her şey sahteleşti.

"Ama, durun, keyfinizi kaçırmayayım. Bunlar hep değişecektir, inanın bana. Değişime güvenebilirsiniz. Ben şimdi bile, ilerde ne olacağının merakı içindeyim. Ve geri döneceğim sonunda. Eğer başarabilirsem. Parfüm bana dönüş yolunu gösterecek. Bunu hissediyorum. Yapın parfümümüzü, dostlarım. Güzel yapın. Doğru dürüst soluk alın, meraklı kalmayı sürdürün ve pancar yiyin."

"Tamam," dedi Pris içinden. "Ve yatakta sigara içmeyin."

Böylece Mardi Gras Salısı yarı hüzünlü, yarı neşeli, genelde iyimser bir hava içinde geçti. Çarşambanın bayram ertesi patırtısı arasında, Wiggs Dannyboy'dan bir mektup geldi; mektup deliğinden içeriye, bayramlık

kostümünü katlayan ev hanımının çıkarabileceği yumuşaklıkta bir sesle kayıp düştü.

Wiggs'le Huxley Anne, cuma günkü uçakla geliyorlardı mektuba göre. Seattle'da yağmur yağmaktaydı. Seranın tamir işi bitmişti. Mektubun sonunda bir-iki özdeyiş, açık saçık bir espri, bir de bildiri vardı. Bildiri Doktor Dannyboy'un yeni geliştirdiği evrim bilinci kuramını ilgilendiriyordu. Priscilla bu kuramı parça parça, bölük pörçük dinlediğinden olacak, daha önce pek dikkat etmemişti. Ama bu sefer, Wiggs'in önemli, köklü bir iddiası olduğunu hissetti. Bunu kafamda bir derleyip toparlasam, diye düşündü.

New Orleans'a geldiğinden beri, Wiggs'in kendisine yazdığı tüm mektupları bir araya topladı, konuyla ilgili yerlerini kesip çantasına doldurdu, evden çıktı. Garden Mahallesi'nde biraz yürüyüp Charity Hastanesi'nin önündeki bir tahta banka oturdu. Yeri, babasının öldüğü odanın penceresi altındaydı. Orada Wiggs'in kuramının parçalarını birleştirmeye uğraştı.

Kuramı kabullendiğinden de, hatta anladığından da pek emin değildi. Başkalarının kabullenip anlayacağından da emin değildi. Kimsenin aldırış edeceğinden bile emin değildi hatta. Tek bildiği, şampanyanın getirdiği uyuşukluk duygusuna rağmen, yaşamaya devam etmek istediğiydi. Bu yazılardan geliyordu o istek. Thomas Aquinas'ın, Freud'un ve Marx'ın kuramlarını okurken aynı şeyi duymamıştı.

DANNYBOY'UN KURAMI

(Nereye Gidiyoruz ve Neden Etraf Böyle Kokuyor?)

En basit şekilde ifade etmek gerekirse, insanoğlu evrimin çiçeksel dönemine girmek üzeredir. Mitolojik düzeyde, yani başka bir deyimle, psişik/sembolik düzeyde (ki bu da fiziksel düzeyden daha az gerçek sayılmaz), bu olay Pan'ın ölümüyle simgelenmektedir.

Pan tabii hayvansal bilinci temsil ediyor. Memeli bilinci de kucaklamaktadır, ama onun kişiliğinde sürüngen bilinçten de izler vardır. Sürüngen bilinç, biz memeli evresine geçtiğimizde beyinlerimizden silinip yok olmamıştı. Memeli bilinç onun üzerini kaplamıştı, o kadar. Birçok

aydınlanmamış, gelişmiş bireyde, memeli katmanı ince ve gözenekliydi. Sürüngen enerjinin pek çoğu bu gözeneklerden içeri sızıyordu.

Çok eski atalarımız denizlerden karalara çıktıklarında besbelli balık beyinlerine sahiptiler. Su altında kalan kardeşlerinden daha zeki, daha serüvenci, daha meraklıydılar, ama yine de balık zihinliydiler. Ama bataklıklar içinde kuru toprağa doğru yol alırken kendimize bir sürüngen zihin edindik. Ne de olsa, o on milyon yıllık süre boyunca… sürüngen enerji egemendi bu gezegene; dinozorlarda en gelişmiş biçimini gösteriyordu.

Marcel LeFever'nin parfümcüler toplantısındaki konuşmasında işaret ettiği gibi, sürüngen bilinç soğuk, saldırgan, kendini korumaya dönük, öfkeli, açgözlü ve paranoyak bir bilinçti.

Kafalarımızda hâlâ çalışır durumda ve sağlam bir sürüngen beyni taşımakta olduğumuza ilk işaret eden nörofizikçi, Paul MacLean olmuştu. Sürüngen beyni soyut bir kavram değildir. Anatomik olarak gerçektir. Sürüngen beyni, asıl beyni sarmış kaplamıştır, ama beynin ön tarafında hâlâ yer almaktadır. Belki de hareket bölgesinden, hipotalamustan ve en eski kabuğun diğer parçalarından oluşmaktadır. Vücudumuzu soğuk terler kapladığı zaman, kendimizi kör bir öfkeye kaptırdığımız zaman ya da duygusuzlaştığımız zaman, bilincimizi o an için sürüngen beynin esir aldığını bilmemiz gerekir.

Sürüngenler Çağı sona ererken ilk çiçeklerle ilk memeliler ortaya çıktı. Marcel LeFever, çiçeklerin dev sürüngenleri ortadan kaldırdığına inanmaktaydı. Ama buna memelilerin de katkısı olmuş olabilirdi, çünkü nice memeli için, sabah kahvaltısı olarak dinozor yumurtasından nefis yiyecek yoktu.

Ne olursa olsun, atalarımız o sırada formasyon itibariyle memeli ve çiçeksel beyinler edinmiş bulunmaktaydılar. Evrim kendine ait nedenlerle memeli enerjisinin egemen olmasına izin verdi, yeni gelişen orta beyin ya da eski kabuk, en eski kabuğun üzerini kapladı. Buna memeli beyin denilebilirdi.

Memeli bilincin tipik yanları, sıcaklık, cömertlik, sadakat, sevgi (romantik, platonik ve ailesel), sevinç, üzüntü, mizah, gurur, rekabet, entelektüel merak, resim ve müzik sanatlarından zevk alma gibi şeylerdi.

Memeli dönemin sonlarına doğru kendimize üçüncü bir beyin edindik. Bu yeni kabuktu. En tipik yanı, neokorteksti. Bu, mevcut memeli beynin üzerini örten, yaklaşık sekiz milim kalınlığındaki sinir liflerinden oluşan

yoğun bir kabuktu. Beyin araştırmacıları neokortekse pek şaşırmaktadırlar. Nedir bunun fonksiyonu? Neden oluşmuş, neden ortaya çıkmıştır?

LeFever'ye göre, neokorteks, gelişmiş bir bellek bankasıdır. Bu niteliğe sahip olduğuna da kuşku yoktur. Robert Bly'a göre, neokorteks her nasılsa ışıkla ilgilidir. Eğer sürüngen beyni soğukla, memeli beyni sıcakla ilişkilendirebiliyorsak, neokorteks de ışıkla ilgilidir. Bly'ın bu sezgisi çok mantıklı gelmektedir, çünkü üçüncü beyin çiçeksel bir beyin olup, çiçekler de enerjilerini ışıktan alırlar.

Neokorteksin esrarengiz biçimde ortaya çıkmasından önce bile beyinlerimizde bazı çiçeksel nitelikler vardı. Beynin tümü bilimde bir "ampul" olarak nitelendirilir. Onu oluşturan nöronların *ince lifleri*, yani *kök* ve *dalları* vardır. Beyincik, *sık yapraklar kütlesi* gibi bir maddeden oluşur. Bunlar sinir hücreleri olup, genellikle "yapraksı" diye tanımlanırlar. Yalnız tek tek nöronlar bitki ve çiçeğe benzemekle kalmaz, beynin kendisi de botanik bir varlık görünümündedir. Bir *sapı*, embriyonik büyümede açılan bir *tacı* vardır, tıpkı bir *güle* benzemektedir.

Yeni kabukta, yani yeni beyinde, çiçek benzerliği artmaktadır. Sinir lifleri bölünmekte, bir *ağacın* dallarına benzemektedir. Bu sürece *dallanma* denmektedir. Bu süreç sırasında minik nöromelanin damlaları *tohum* gibi saçılmaktadır. Nöromelanin tohumları, besbelli beynin başta gelen organizasyon molekülleridir. Glial hücrelerle birleşir, sinir hücrelerinin ateşlenmesini düzenlerler. Bizler düşündüğümüz zaman, yaratıcı fikirler üretiriz. Yani gerçek anlamda bir *tomurcuklanma* yer almaktadır. Bir şeyleri anlayan beyin, tıpkı yasemin dalının tomurcuklanması gibi davranır. Daha küçüktür, daha hızlıdır, tek farkı da o kadardır.

Ayrıca nöromelanin ışığı emer. Işığı diğer enerji türlerine çevirme yeteneği vardır. Yani Bly haklıdır. Neokorteks ışığa duyarlıdır ve kendisi, daha yüksek zihinsel faaliyetlerle aydınlanabilmektedir. Yani örneğin meditasyonla veya şarkı söylemeyle. Eskiler "aydınlanmak"tan söz ettikleri zaman bu sözü mecaz anlamıyla kullanmıyorlardı.

Neokorteksin ortaya çıkmasıyla, beynin çiçeksel nitelikleri, milyonlarca yıl hareketsiz bekledikten sonra, harekete geçmeye başladılar ve yavaş yavaş çiçeksel bir bilincin egemenliğine doğru ilerlediler.

Hayat, yağmacılar arasındaki sonu gelmez bir mücadeleyken, sağ kalmak için her an savaş verilen bir meydanken, sürüngen bilinci şarttı. Denizler aşılacak, vahşi kıtalar keşfedilecek, oralara sert koşullar altında yerleşilecek, tarım öğrenilecek, madencilik yapılacak, uygarlık kurulacaksa,

o zaman memeli bilinci gerekliydi. Sosyal ve ailesel açıdan hâlâ da gereklidir, ama artık egemen olmamalıdır.

Bu fiziksel sınırlar artık aşılmıştır. Sanayi Devrimi kendini tüketmiştir. Bizim yaşadığımız yüksek teknoloji çağında, memeli duyarlığının sert ve kaba tutumu artık yardımcı değil, engeldir. (Sürüngen duyarlığın o savunma tutumu ise, delilik sayılacak kadar tehlikelidir.) Bize fiziksel saldırganlığı daha az bir insan beyni gereklidir şimdi. Daha sakin, düşünceli, yumuşak davranışlı, esnek kişilikler gereklidir. Ancak o zaman varlığımızı sürdürebiliriz bu yeni sistemde. Ancak o zaman bir sonraki evrim aşamasına katılabiliriz. Çiçeksel bilinç evresinin kesinlikle birtakım ruhsal ilintileri vardır.

En yoğun ruhsal yaşantılar, zamanın askıya alınmasını gerektirmektedir. Zamanın dışında olma duygusu, zamansız olma duygusu, hem meditasyonun, hem ilahi şarkılar söylemenin, hem hipnotizmanın, hem de uyuşturucu kullanmanın belkemiğini oluşturmaktadır. Daha kısa ve daha az anlaşılır olmasına rağmen, cinsel orgazm anında da, zamansız ve egonun bir kenara bırakıldığı (ego, uzayda değil zamanda yer alır) bir durum yaşanır. Orgazmın bu kadar güzel olmasının nedeni de budur. Sarhoşlar bile, kendi basit ve kaba yollarıyla, yine zamansızlığı aramaktadırlar. Alkolizm de kusurlu bir ruhsal özlemdir.

Uzay konusunu yüzlerce değişik yoldan yenmiş, onun üstesinden gelmiş durumdayız. Uzay konusunda çok şey biliyoruz. Ama zaman konusunda bilgimiz acınacak kadar azdır. Ancak mistik durumda o kavramı anlayabiliyor gibiyiz. Koku beyni, yani belleğin koku alma sinirleriyle harekete geçen kısmı bir yandan; ışık beyni, yani neokorteks diğer yandan, mistik durumun kilidini oluşturmaktadırlar. Koku, belleği hızla ve yoğun bir biçimde harekete geçirir, zihinlerimizin zaman içinde serbestçe yol almasını sağlar. En derin mistik durumlar, normal zihinsel faaliyetin ışık içinde asılı kaldığı durumlardır. Mistik aydınlanmada, tıpkı ışığın hızında olduğu gibi, zaman durmuştur sanki.

Çiçekler görmez, işitmez, tat almaz, dokunmazlar, ama ışığa çok önemli biçimde tepki gösterirler. Hayatlarını ve çevrelerini de bir koku orkestrasyonu içinde yönlendirirler.

Artan çiçeksel bilinçle insanlar, “ışık beyinlerinden tüm yararlanmaya gidecekler, “koku beyin’lerini de daha ileri düzeyde kullanabileceklerdir. Bu ikisi yakından bağlantılıdır. Hatta zaman zaman, ayrılmaz izlenimi verecek biçimde örtüşmektedirler.

Biz şu sıra bir bilgi teknolojisi içinde yaşıyoruz. Çiçekler *her zaman* bilgi teknolojisi içinde yaşamışlardır. Çiçekler gün boyu hep bilgi toplar. Geceleri o topladıkları verileri işlerler. Buna fotosentez denir.

Neokorteksimizden tam yararlanmaya başladığımız zaman bizler de bir tür fotosentez yapacağız. Hatta şimdiden yapıyoruz, ama çiçeklerinkine oranla bizimki ilkel ve sınırlı.

Bir kere, günlük gazetelerden, televizyon dizilerinden, satış konferanslarından, kahve sohbetlerinden derlenen bilgiler, güneş ışığından derlenebilenden daha aşağı düzeydedir. (Madde denilen şey yoğunlaşmış ışık olduğuna göre, ışık hayatın sebebi ve kaynağıdır. Bu nedenle ışık, ilahi bir şeydir. Çiçeklerin Tanrı'yla öyle doğrudan bir bağı vardır ki, din adamları kendilerine bu bağdan edinebilmek için adam öldürmeye bile razı olurlardı.)

Ya verilerimiz yetersiz olduğundan, ya teçhizatımız henüz iyi çalışacak durumda olmadığından, bizim gece sürecimiz yarım günlük bir iş düzeyinde kalmaktadır. Uyanık olduğumuz saatlerde bilinçli zihnimizin derlediği bilgiler, "derin uyku" dediğimiz dönemde "bilinçdışı"mız tarafından işlenir. Oysa biz bir gecede yalnızca iki-üç saat "derin uyku"da kalırız. Uyku süremizin geri kalan kısmında, bilinçdışı zihnimiz görev başında değildir. Canı sıkılır. Eğlence arar. Kalkar, elindeki malzemeyle oynar. Yani bir bakıma, kendi kendiyle oynar. Anıları canlandırır, imajlar yaratır, verileri yeniden sıraya sokar, heyecanlı hikâyeler uydurur. Buna "rüya" deriz. Bazı kimseler, bizim rüya sırasında bilgiyi işlediğimize inanırlar. Esas durum tam tersinedir. Rüya demek, zihnin işlenecek veri bulamadığı zaman kendini eğlendirmesi demektir. Gelecekte, kaliteli veriler toplamakta ustalaştığımız zaman, çiçeksel bilinç daha egemen olunca, belki daha uzun saatler boyunca uyuyacağız ve hemen hiç rüya görmeyeceğiz.

Pan geleneksel olarak bizim rüyalarımıza hükmeder. Özellikle erotik rüyaların ve kâbusların kralıdır. Rüya görmedeki azalma, Pan'ın artık yok olduğuna tanıklık edecektir.

Biz yine bilginin verimliliğine dönersek, bilim son zamanlarda, ağaçların da kendi aralarında iletişim kurduğunu öğrenmiştir. Örneğin böceklerin saldırısına uğrayan bir ağaç, haberi yüz metre ilerdeki bir başka ağaca ulaştırmakta, ikinci ağaç o böcek türünü kendinden uzak tutacak bir tür salgı çıkarmaya başlamaktadır. Böcekli ağacın mesajları, öteki ağaçların kendilerini korumasını sağlamaktadır. Bu haber, herhalde, koku şeklinde iletilmektedir. Yani bitki, kokuları hem topluyor, hem yayıyor demektir. Gül

belki leylakla kokusal bir ilişki içinde olabilir. Bir başka ihtimal de ağaçlar arasında bir tür telepati bulunmasıdır. Belki de zihinsel telepati dediğimiz şeyin tümü koku duyusundan gelir. Belki diğer insanların düşüncelerini okumuyoruz da… kokluyoruz.

Şizofrenlerin, düşmanlığı, güvensizliği, arzuyu ve bu gibi duyguları koklayabildiği bilinmektedir. Doktorlarındaki, ziyaretçilerindeki, diğer hastalardaki bu tür duyguları, ne kadar iyi saklanmış olursa olsun, koklayıp anlayabilmektedirler. İnsanın koku alma duyusu, belki tavşana oranla küçük olabilir, ama yine de en geniş algılayıcımızdır. Ne tür “görünmez” kokular bulup algılayacağını kim nereden bilebilir?

Çiçeksel bilinç olgunlaştıkça, telepati herhalde en sık kullanılan iletişim yolu olacaktır.

Sürüngen bilincimizde düşmanca çatışmalar vardı.

Memeli bilincimizde uygar tartışmalar vardı.

Çiçeksel bilincimizde, güçlü telepati olacaktır.

Çiçeksel bilinç ve verilere dayalı, yumuşak bir teknoloji, birbirine pek güzel uymaktadır. Çiçeksel bilinç ve barışçı enternasyonalizm de birbirine pek güzel uyar. Çiçeksel bilince rahat, renkli bir cinsel duyarlılık da pek yakışır. (Çiçekler, hayvanlardan çok daha fazla cinsel açıklığa sahiptir. Cinsel enerjiyi ruhsal enerjiye çevirmek konusundaki Tantrik kavram, çiçeksel bir plandır.) Çiçeksel bilinçle gezegenlerarası keşifler de birbirine çok iyi uyar. (Dünyalılar, uzak gezegenleri tohumlamak üzere gümüş kapsüller içinde uzaya fırlatılmaktadır.) Çiçeksel bilinçle ölümsüz bir toplum kavramı ideal bir uyum içindedir. (Çiçeklerin yenilenme gücü daha çoktur, ağaçların uzun ömürlü olduğu meşhurdur. Çiçeksel beyin, ebediyetin organıdır.)

Farzedelim ki bizler sonsuzluğa kadar, çabasız biçimde, baharda açan çiçekler gibi olduk. Ama bu arada sürüngen ve memeli enerjilerimizi de koruduğumuzu unutmayalım. Hem dışta, hem içte.

Belli ki Pentagon’da olsun, Kremlin’de olsun, güçlü sürüngen kuvvetler bulunmaktadır. Kiliselerin vaaz kürsüleri, cami, sinagog ve tüm tapınakların, ilahi yargıyı, cezayı, kendini feda etme gereğini, öteki dünyanın üstünlüğünü anlatan kürsüleri de öyledir. Ama beri yandan, her bireyin içinde de sürüngen kuvvetler hep hareket halindedir.

Mit ne hayaldir, ne de tarihtir. Mitler insan ruhunun yarattıklarıdır. Tekrarlanır, devam ederler.

Beowulf, Siegfried ve diğer ejderha öldüren kahramanlar, bizim kendi bilinçdışı zihnimizin çeşitli bakış açılarıdır. Onların kahramanlığının önemi bellidir. Ellerine sembolik kılıçlar verip onları sürüngen bilinci öldürmeye yollarız. Sürüngen beyin, içimizdeki ejderhadır.

Evrim süreci içinde, memeli bilinci sindirmek gerektiği zaman, daha az şiddet eğilimi olan bir taktik gerekli olmuştur. Beowulf'un kılıcı ve oku yerine, İsa'nın mesajı ve örneği ortaya çıkmıştır. ("Düşmanını sev," diyen İsa, sürüngen tiplerin sindiremeyeceği kadar güçlüdür. İsa durmadan iş görme peşindeki memelilere, tarlalardaki zambakların asla saat basıp çalışmadığını tekrarlamış durmuştur.)

İsa'nın doğumunda, eski dünyada "Büyük Pan öldü!" diye çığlıklar yükselmiştir. Hayvansal zihin artık boyunduruk altına alınmaktadır. İsa'nın görevi, çiçeksel bilince giden yolu hazırlamaktır.

Doğuda da Buda aynı görevi yapmaktadır.

Fakat işaret edilmesi gerekli olan nokta, ne İsa'nın, ne de Buda'nın Pan'a asla antipati duymadıklarıdır. İkisi de yalnızca kendi mitsel-evrimsel rollerini oynamaktaydılar.

İsa'yla Buda, ruhlarımıza girerken, bizi kötülüklerden kurtarmayı değil, memeli bilincinden kurtarmayı amaç edinmişlerdir. İyilik-kötülük hikâyesi her zaman sahtedir. Evrende olsun, ruhlarımızda olsun, yer alan olay; kötülüğe karşı iyilik değil, eskiye karşı yeni, daha doğrusu, modası geçmişe karşı kaderdir.

Sürüngen geçmişimizdeki ejderha, nasıl kahramanın mızrağıyla öldürülüp Pan'a yol açmak zorundaysa, Pan da zayıflamak, gücünü yitirmek, etkisiz kalmak, geri plana itilmek zorundaydı… bizim ruhsal ilerlememiz sırasında.

Pan, kalplerimize ve cinsel organlarımıza daha yakın olduğu için, onu ejderhayı özlediğimizden daha fazla özleyeceğiz. Çaldığı flütün bizi titretip bir şehvet dansına yöneltmesini özleyeceğiz. Onun kanımızı tutuşturmasını, herkesi coşturmasını, şarapları ortaya dökmesini özleyeceğiz. Hepsinden çok da, belki bizimle alay edişini, bize gülüşünü, memeli bilincimizi ciddiye alışımızla eğlenişini özleyeceğiz. Ama eski oyun arkadaşımız artık gitmek zorundadır. İki bin yıldır biliyorduk Pan'ın gitmek zorunda olduğunu. Çiçeklerin parfümlü aydınlığı içinde, Pan'ın o pis kokusuna yer yoktur.

Son zamanlarda, New Orleans'ta, belki çiçeksel insanın prototipi olarak nitelendirilebilecek bir adam ortaya çıkmıştır. Bingo Pijama adlı bir

Jamaicalıdır. Şarkılar söylemekte, çiçekler dağıtmakta, bol bol gülmekte, geleneğe meydan okumakta, harikulade bir kokunun yaratılmasına katkıda bulunmaktadır. Bazı bakımlardan, Pan'a benzemektedir. Ama Bingo Pijama güzel kokmaktadır. Tatlı kokmaktadır. Çiçeksel beyni öylesine aktiftir ki, bir tür neokortal bal üretmektedir. Arıları çevresine toplamaktadır.

Batılı sanatçılar bir insanın kutsallığını gözler önüne sermek istedikleri zaman, başının çevresine bir ışık halesi çizerlerdi. Doğulu ressamlar ise değişik bir kokuyu resimlemeye uğraşmaktadırlar. Mesaj aynıdır. Işık halesi, o insanın beyninin aydınlandığını gösterir. Neokorteks tam faaliyet halindedir. Ama halenin bir başka yorumu daha vardır. Belki bir arı sürüsünün stilize resmi de olabilir.

Perşembe günü Priscilla eşyalarını topladı, Doktor Dannyboy'un kuramını da yanına aldı, kiraladığı evden ayrılıp Parfümeri Devalier'ye taşındı. Kahvenin sahibi tatilinden dönmüştü artık. Marcel'le Alobar, Royal Orleans Oteli'ne yerleştiler.

Perşembe gecesi madam onlara koca bir tencere dolusu bamya pişirdi (İn üstümden, yaratık!), hep birlikte, dükkânda yemek yediler. Yemekten sonra Marcel, madama 250.000 dolarlık bir çek verdi. Bu paralar, *Kudra* imalatına başlamak için kullanılacaktı. Ne de olsa, modern cihazlar satın alınması, yeni işçiler tutulması gerekecekti. V'lu ile Priscilla da, hisse kârlarına mahsuben 25.000'er dolarlık birer çek aldılar.

Para, Pris'in içini Budist bir sükûnet duygusuyla doldurdu. Ama sakarlığı geçmedi. Tuvalete giderken kafasını kapıya gümbürtüyle çarptı. Gözüne buz koymak gerekti. Baş ağrısı aspirinle geçecek türden değildi. Madam ona bir tek damla kasırga damlası içirdi; portakal suyunun içinde verdi. "Bu son damla, *cherie*," dedi V'lu'ya bir yandan. Çünkü V'lu da o arada kendi başını ağrıtmaya uğraşıyor gibiydi. Madam köpüklü sıvının geri kalanını musluğa boşalttı. V'lu'nun gözünden sessiz bir gözyaşı damlası yuvarlandı, ama kentin kanalizasyon kanalının denize açıldığı noktadaki balıklar az sonra sarhoş olacaklardı.

Damlanın rüyasal gücü sayesinde, Priscilla cuma sabahı vaktinde uyanamadı. Duşunu yapıp, giyinip, çekini bankaya yatırıp, kendini bir taksiye attığında, Seattle'dan gelen uçak alana inmişti bile.

Wiggs'le Huxley Anne, terminal binasının dışında, güneşte bekliyorlardı. Sabırlıydılar. Yağmurdan kurtulduklarına memnundular. Yağmur damlaları makarna olsa, Seattle isterse, Orson Welles'in bile karnını doyurduktan başka, artanıyla bufaloları besleyebilirdi.

Arıları ilk kimin gördüğü anlaşılamadı. Belki oradaki hamallardan biri ya da karnaval sonrası turistlerinden biri. Belki de birkaç kişi aynı anda gördü. Birden "Arılar! Arılar!" diye bir çığlık yükseldi. Etrafta iş adamları, kongre delegeleri, alan görevlileri ve şoförler vardı. Kimse ünlü böceklerin ortaya çıkmasına pek sevinmedi. Wiggs Dannyboy'un dışında tabii.

Wiggs hemen asfaltın ortasına yürüdü, sevinç dolu, beklenti ifadeli yüzünü gökyüzüne doğru kaldırdı. Uçan daire filmlerindeki dünyalıları hatırlatır hali vardı. Ne var ki arılar onun bu jestine hiç aldırış etmediler. Çevreyi iki-üç kere dolaştıktan sonra dosdoğru Huxley Anne'e uçtular.

Gruptakilerin birçoğu bağırdı. Ama arılar küçük kızın başı üzerine kondukları zaman ortalığa dehşet yüklü bir sessizlik çöktü.

Birisi, "Kıpırdama!" diye fısıldadı. "Kıpırdama!"

Huxley Anne zaten kıpırdamıyordu. Arıların da pek fazla kıpırdadığı yoktu.

Bir kere yerlerini aldıktan sonra, çocuğun başı çevresine bir takke gibi yayıldılar, kanatları hareketsizleşti, antenleri sarktı, dizleri büküldü, bitişik gözlerinin binlerce yüzeyi dinlenme ifadesine geçti, boru gibi dillerini, dikenli iğnelerini içlerine çekip yerleştiler.

Huxley Anne, Wiggs'e baktı. Wiggs ona cesaret verircesine gülümsedi.

Seyredenlerin donuk hali bir şoförün kamyonetini çalıştırmasıyla eridi.

Pencereden, "Polis çağırmaya gidiyorum," diye seslendi şoför.

Wiggs ona, "Öyle bir şey yaparsan ciğerini sökerim!" diye hırladı, kamyonete doğru ilerledi. "Kapat o motoru!"

Şaşıran şoför denileni yaptı. Kalabalık arasından başka kıpırdayan olmadı.

Wiggs yavaşça Huxley Anne'in yanına yaklaştı. "İyisin, değil mi, hayatım?" diye sordu. Kız başını evet anlamında sallayınca seyirciler soluklarını tuttular. Ama arılar kıpırdamadı. Wiggs yakından baktığında, her arının karnının hafif hafif inip kalktığını görebiliyordu. Sanki ozmoz yoluyla bir şeyler emmekteydiler.

"Araba kiralanıyor mu burada?" diye sordu Wiggs.

Görevlilerden biri parmağıyla sinirli sinirli işaret etti.

Wiggs, Huxley Anne'i elinden tuttu, diğerleri gözleri yerinden uğrayarak onları izlerken, gösterilen yere doğru ilerledi.

Doktor Dannyboy gerekli formları doldururken Huxley Anne kulübenin yan tarafında, görünmeyecek bir yerde bekliyordu. Çevrede yetişen çiçeklerin güzelliğini seyretmekteydi.

Priscilla'nın bindiği taksi alana vardığında, babayla kız (ve arılar) arabaya binmiş, lastikleri gıcırdatarak anayola çıkmaktaydılar.

Wiggs direksiyon başından, "Harika bir şey bu!" diye bağırıyordu şarkı söyler gibi bir sesle. "Carlos Castaneda'dan da, Levi Strauss'tan da, ikisinin toplamından da harika! Koca bombadan bile büyük bir şey! Rock and Roll'dan bile büyük!" Sonra ekledi. "Tabii kız kuaföre gittiği zaman belki biraz sorun çıkabilir."

Priscilla onun sesini duyamadı. Zaten onun sesini bir daha hiç duyamadı. Kulağına gelen dedikodulara göre, Wiggs Dannyboy ya Costa Rica'da bir orkide çiftliğine yerleşmiş, ya da Jamaica'da bir yasemin plantasyonuna gitmişti.

Priscilla yatağına girdi, hafta sonu boyunca hiç kalkmadı. Kendini bir konserve kutusu dolusu ucuz köpek maması gibi hissediyordu. Çirkin bir şey salgılanıyordu benliğinden. Bir tek o yirmi beş bin dolarlık çek, belki yara bandı görevini yapıyordu.

Maddesel şeylerin insanı hayata bağlama gücü nice idealistin sandığından çok daha fazladır.

Karşımızdaki düşmanın, onu kaç kere yenersek yenelim, sonunda bizi yere vuracağını biliyor gibiyizdir. Öyle çok müttefiki vardır ki… zaman, hastalık, sıkıntı, aptallık, dindar saplantılar, kötü alışkanlıklar! Belki de Doktor Dannyboy'un dediği gibi bunların hepsi, hastalık ve zamanla olan ilişkimiz de dahil olmak üzere, hep kötü alışkanlıklardır. Eğer öyleyse, belki nihai zafer mümkündür. Toplum için değilse bile, en azından bireyler için. Belki de evrim, oyuncu, serüvenci, önceden kestirilemez, insanı çileden çıkaracak kadar da yavaş olmasına rağmen, sonunda bizi kurtaracaktır. Bir master-plan'a göre yapacaktır bunu.

Bu arada, etrafımız sarılmış durumdadır. Geçidi tutarız. Zayıflar, ego ve dogma kayalarının ardına saklanarak, şüphe içinde tutarlar geçidi. Kahraman yaradılışlılar biraz daha kuvvetle tutarlar geçidi, kendi çılgınlıklarını ve saçmalıklarını bilirler, ama yine de kahramanlıklarında

direnirler. Kahramanlar geri çekileceği yerde hayata doğru ilerlerler. Hayat çoğunlukla maddeseldir. Maddesel şeylerin zevkini çıkarmak da epey kahramanlık gerektirir. Maddesel şeyleri toplayıp biriktirmek, gerçi yüzeysel ve yararsız bir çabadır, ama bu tür şeylerle gerçek bir ilişki kurmak, hayatla ilişki kurmaktır ve dolayısıyla da, ilahi olanla ilişki kurmaktır.

Ölümü fiziksel olarak yenebilmek için (zaten amaç bu değil mi?) akla gelmeyecek şeyleri düşünmeli, cevabı olmayan soruları sormalıyız. Ama yine de kendimizi felsefenin soyut buharları arasında kaybetmemeliyiz. Ölümün de somut müttefikleri vardır. Biz de kendi müttefiklerimizi bulup listesini çıkarmalıyız. İyi hazırlanmış bir tako'dan, bir şişe soğuk biradan gelebilecek yardımı, doyumu, rahatlığı, ruhun aşılması durumunu asla azımsamamak gerekir.

Son sorunun çözümü belki de basit ve pratik bir şeydir. Filozoflar yüzyıllar boyunca, bir topluiğnenin ucunda kaç meleğin dans edebileceğini tartışıp durmuşlardır, ama maddeciler bunun yapılan dansa bağlı olduğunu baştan beri bilmişlerdir. Jitterburg ise başka, yanak yanağa dans ediliyorsa, başka olacaktır durum.

Pazar akşamı Priscilla kendini bir dereceye kadar iyi hissetmeye başlamıştı. Yani kendini ucuz köpek maması gibi değil de, pahalı köpek maması gibi hissediyordu.

Biraz aklını dağıtsın diye televizyonu açtı. Pazar filminde, Jesse Jonah adlı küçük bir çocuk, bisikletiyle korkunç bir kara deliğe doğru ilerliyordu. Üzerinde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir mesajını taşımaktaydı. "Bunu daha önce de çok duyduk," diye söylendi Priscilla. Kanal değiştirdi, bir magazin-belgesel programı buldu.

İki resmi makamla bir büyük sanayi kuruluşunu ilgilendiren rüşvet olayına değinildikten sonra, Arjantin'i saran yeni bir dans modası anlatılmaya başladı.

"Buna *Bandaloop* diyorlar," dedi spiker. "Hemen herkes yapıyor."

Priscilla doğrulup yatağında dik oturdu.

Burada dans edenler zıplayıp sıçrıyor, bir tür abartılı polka yapıyorlardı. İkide bir duruyor, geriye doğru bir jitterburg figürü yapıyor, "Bandaloop!" diye haykırıyorlar, beş kere oldukları yerde çok yükseğe sıçrıyorlardı.

Priscilla daha da doğruldu. "Morgenstern," diye fısıldadı kendi kendine.

Sunucu, “Ama Bandaloop aslında sıradan bir dans kirizinden çok daha farklı bir şey,” diye devam etti sözlerine. “Bu aynı zamanda bir sağlık modası. Söylentilere göre insanın ömrüne, yıllar, hatta on yıllar ekleyebiliyormuş.”

Ekranda tanıdık bir yüz belirdi.

Bandaloop salgınından tek başına sorumlu olan adam, Effecto Partido adlı, Arjantinli eski bir akordeon virtüözü.

Priscilla öne doğru eğildi.

“Kendisi saygın bir etnomüzikolog. Senyor Partido, geçen yıl küçük bir bilim adamı grubuyla Patagonya yöresinin en ıssız kesimlerine bir yolculuk yaptı. Bilimciler grubunda, iki kere Nobel almış, müteveffa kimyager Wolfgang Morgenstern de bulunmaktaydı. Partido’nun ilgisi daha çok müzik alanına dönük olmakla birlikte, bilim adamları, yörenin en tanınan kabile toplumunu incelemek istiyorlardı. Bu yerlilerin ömür süresinin yüz kırk yılı aştığı bilinmekteydi… Bilim adamları henüz vardıkları sonucu açıklamamış olmakla birlikte, Partido’ya göre kabilenin uzun ömür sırrı, günde birkaç kere yaptıkları bir danstan kaynaklanmaktadır ve o dansın adı da Bandaloop’tur.”

Kamera, Buenos Aires gece kulüplerinden birinde dans edenleri gösterdi, sonra tekrar Effecto’ya döndü. Priscilla onun pek genç, pek formda göründüğünü fark etti.

Effecto konuştu: “Bu dans insanın kanını mutlu ediyor, kemiklerini mutlu ediyor. Henüz nasıl açıklayacağımı bilemiyorum, ama bu dans bir bakıma, şu anda ölü olmayışımızı kutluyor.”

Sunucu gülerken kamera bir depoyu gösterdi. Duvarlar parlak pembe bir renge boyanmıştı. “Bandaloop dansı için o kadar geniş alan gerekiyor ki, Arjantin kulüplerinin pistlerinde, yalnızca üç-dört çift dans edebiliyor. Bu nedenle Effecto Partido, Buenos Aires rıhtımında boş bir depo bulup onu Bandaloop kulübü haline getirdi. Bu yer, haftanın her akşamında tıklım tıklım doluyor ve Effecto Partido bir yandan orkestrayı yönetip akordeon soloları yaparken, Güney Amerika’nın en yeni milyoneri olarak yerini alıyor. Açtığı yeni gece kulübüne Priscilla adını vermiş bulunuyor.”

Effecto kameraya, “Sevdiğim tek kadının adını verdim ona,” dedi. Priscilla yatağından dışarı Bandaloop’layıverdi.

On beş dakika boyunca, eski dâhi garson, odanın içinde dolaşıp durdu, sonra aklına Ricki’ye telefon etmek geldi.

“Alo.”

“Barmen, bana lütfen biraz buzlu Alpo, içine de biraz demiryolu dikeni.”

“Ben ev ziyaretleri yapmam. Kim arıyor?”

“Sana haksızlık edeni hatırlamıyor musun?”

“Pris! Belki ev ziyareti de yaparım! Neredesin sen?”

“Hâlâ Louisiana’dayım. Ricki, sesini duymak ne kadar güzel.”

“Senin sesini duymak da güzel, eşek!”

“Üzgünüm, Ricki. Şişemin sende olduğundan emindim. Bin kere pişmanım şimdi.”

“Telafisi kolay.”

“Ne kadar fesatsın.”

“Yalnız lafta değil.”

“Beni affedebilecek misin, Ricki?”

“Bak, ben kendim de eşeklik ettim. Ama derneğin yeni bursu yaklaşıyor. Bu sefer…”

“Yo, artık ona ihtiyacım yok. El Papa Muerta’da işler nasıl? Müşteriler hâlâ bin ada sosuna yalnızca dokuz yüz doksan ada koyduk diye yakınıyorlar mı?”

“Evet. Peso’nun devalüe edildiğinden haberleri yok.”

“Ricki, Arjantin’e gitmek ister misin?”

“Papa’ya, Las Vegas’a gitmek ister misin denir mi? Neden söz ediyorsun sen?”

“Şaka etmiyorum. Ben gidiyorum. Şu geçirdiğim dört ayı duysan inanamazsın. Tanıdığım insanlar, öğrendiğim şeyler, başıma gelenler…”

“Bir anlat hele.”

“Pekâlâ. Ölmek üzere olan bir tanrı beni itip düşürdü, parfüm şişemi kırdı desem ne derdin?”

“Ah, Arjantin, benim için ağlama!”

“Arjantin’e gitmek ister misin?”

“O manyak sevgiline ne oldu?”

“Manyak değil o. Sevgilim de değil! Herhalde hiçbir zaman sevgilim olmadı. Artık pek bilemiyorum. Şaşırtıcı bir insan. İnanılmaz derecede şaşırtıcı. Ama bana âşık olmadığı kesin. Cuma günü New Orleans’a geldi, sonra beni hiç görmeden dönüp gitti. Sanıyorum kızıyla ilgili bir durum var…”

“Üç müneccimin armağanı.”
“Ne?”
“Kutsal kitaptan. Üç müneccim tütsü ve cümbüş getirdi.”
“Ha ha. Senin kutsal kitabı okuduğunu bilmezdim.”
“Yalnızca güzel kısımlarını okurum. Senin tanımadığın pek çok yanlarım vardır.”
“Giderim. Neden olmasın? Niye gidiyoruz Arjantin’e?”
“Eski kocamı bulmaya.”
“Dur bir dakika. Üç kişilik bir aile mi kuracağız?”
Priscilla durakladı. “Pek bilemiyorum. Tek bildiğim, bana belli yaşta bir erkek gerektiği… ve senin de tek arkadaşım olduğun. Arjantin’de ne yapacağımı bilmiyorum, ama sana bir tek şey söyleyebilirim…”
“Nedir o, Pris?”
“Yapacağımız o şey her neyse, belki onu çok uzun bir süre uygulayabiliriz.”

Paris gökleri pancar suyu rengindeydi. Bunun nedeni, bulutların tüfek grisi rengi üzerine, kırmızı ışıklarla mavi ışıkların düşmesinden kaynaklanıyordu. Hüzünlü ve karmakarışıktı gökyüzü. Yaşlı bir müzisyenin kafası gibiydi o açıdan. Müziğin uğultusuyla kafasını sallıyor, saçları uçuşarak tempo tutuyor, sevmediği o kabare piyanosuna, Paris’in kalp atışlarını simgeleyen o müziğe uymaya çalışıyordu. Bulutların arasından sönük yıldızlar görülebiliyordu.
LeFever binasının loş holünden, ondan daha bile loş olan sokağa adımını atan Claude LeFever gökyüzüne pek dikkat etmedi, ama önce soluna, sonra sağına, sonra tekrar soluna baktı. Erken çıktığının farkındaydı. İnşallah şoförü de erken gelirdi. Ama yoktu henüz ortalıkta.
Claude kaşmir paltosunun yakasını kaldırdı. Belki Nice’e ilkbahar gelmiş olabilirdi, ama kış rüzgârları henüz Quelle Blague Sokağı’nı tam terk etmemişti. Bir yandan üşürken, bir yandan da sabırsızlanıyordu. Ama yine de, şu anda durmakta olduğu bu sokağı pek severdi. Sırtını kokulardan oluşan binaya vermek ayrıca hoşuna gidiyordu.
Gökdelen yapmayı yasaklayan kanun kaldırılalı otuz yıl geçmesine rağmen, LeFever binası hâlâ bu çevredeki tek yüksek binaydı. Aynı bloktaki geri kalan binalar, çağdaş dünyada ilerleme diye nitelendirilen şeye kulak asmamışlardı. Claude çaresizlik ve sevgi karışık bakışlarını kahvenin,

bisikletçi dükkânının, katedralin üzerinde gezdirdi ve tabii, adı modayla özdeşleşmiş olan bu kentin yıllar geçerken eski fikirleri hâlâ nasıl koruyabildiğine şaştı. “Paris de kuzenim Tavşan gibi,” diye düşündü. Geleneğe sadık ama bir yandan da fıkır fıkır kaynıyor.

Gözleri sokağı tararken, bitişikteki karanlık bisikletçi dükkânının kapısı yavaşça, gıcırdayarak açıldı, uyurgezer havalı birisi, eski filmlerdekine benzer bir kılıkla dükkândan çıkıp Quelle Blague Sokağı’na adımını attı. Claude’un yanında durdu. Belki hırsızdır, diye düşündü Claude. Giysileri arasına rahatlıkla bir çuval saklayabilirdi çünkü. Ama kaçacağı yerde orada duruyor, tıpkı Claude gibi o da çevreyi süzüyordu.

Ürkütücü birine benzemiyordu. Hatta çekici bir havası vardı. Claude birden memnun olduğunu hissetti. Bir kadındı bu. Asyalı bir kadındı. Çok güzeldi. Ama on yedinci yüzyıl kılığında giyinmiş, üstelik de sarhoş ya da ilaç etkisinde gibi hareketsiz duruyordu. Kadın, Claude’u görünce elini ağzına doğru götürdü, bir hayli şaşırdı. Besbelli kadın ona ne kadar garip görünüyorsa, o da kadına öyle garip görünüyordu. Ama çok korkmuşa benzemiyordu.

“Geri döndüğümü sanmıştım,” dedi güzel Asyalı. Fransızcası pek resmiydi. Eskiydi biraz. “Ama şimdi pek de emin değilim.”

Claude, “Ne demek istiyorsunuz?” diye sordu.

“Eskisi gibi değil. Dükkânım maden tekerleklerle dolu. Bitişiğinde, tepesini bile göremediğim bir kule var. Ve siz efendim…”

Gerçekten şok içinde gibiydi. Claude, *herhalde ilaç falan almış olmalı*, diye düşündü. Bir kıyafet balosunda fazla içmişti belki de. Ama bisikletçi dükkânında işi neydi? “Şey, ne zamandan beri uzaktaydınız?” diye sordu.

“Bir-iki saat kadar.”

Claude güldü. “Eh, son bir-iki saatte pek fazla şey değişmedi. Bu konuda size güvence verebilirim.” Buradan gitmem gerek, diyordu kendi kendine. Ama gitmedi, kaldı. Kadın öyle egzotik, öyle tek başına, öyle kaybolmuş gibiydi ki! O donuk davranışına rağmen çevreye sanki erotik bir sıcaklık yayıyordu. Claude’un her zamanki tedbiri ve mantığı eriyiverdi. Bu kadın eroin almış bir artist bile olsa, onun sandığı gibi harikulade bir yaratık olmasa bile, yine de onunla birlikte bulunmaktan zevk aldığını hissetti. Teni gıdıklanır gibi oldu. Bu yalnız şehvetten değil, aynı zamanda ruhsal bir serüven hevesinden geliyordu. Prometheus niteliği taşıyan bir duyguydu. Bu kadından bir şey çalacakmış gibi hissediyordu kendini… ya dudaklarından, ya göğüslerinden, ya soluğundan… o şey Claude’u

kendinden geçirecekti. İnşallah limuzinim trafiğe sıkışmıştır da, gecikir, diye umdu.

“Nereye gitmiştiniz?”

Kudra kararsızlık göstermedi. “Öteki Taraf’a gitmiştim,” dedi ve ilk defa olarak adamın gözlerine baktı.

Claude kendini zayıflamış gibi hissetti. Bu zayıflık duygusu göz temasından kaynaklanıyordu, yoksa aldığı cevaptan değil. Öteki taraf denilince, Seine Nehri’nin karşı kıyısından söz edildiğini sanmıştı çünkü o.

“Öteki tarafta durum nasıl peki?” diye sordu. Sesinin fazla uçarı çıkmadığını umuyordu.

“Ah, efendim..” Vücudunda bir ürperti dolaştı, onu aşka susamış bir kurbağa gibi sarstı, sesi de ona göre titrek çıktı. Giydiği elbisenin göğsü dantelliydi. Kolları dirseklerinden aşağıda son buluyordu. Eldiven giymemişti. Claude onun üşümüş olacağını düşündü, kendi paltosunu çıkarıp onun omuzlarına koydu.

Bir yandan, “Aslında ben sağ kıyıyı tercih ederim,” dedi. “Öte taraf size gerçekten o kadar tatsız mı geldi?”

“Öteki Taraf’ı tatsız diye tarif edemem efendim. Tatlı ve tatsız gibi kelimelerin kapsamına sığdırılmayacak bir şey.”

Kadının ciddiliği, Claude’un gülümsemesine yol açtı. “Sizi etkilemiş, öyle mi? Peki siz nasıl tarif ederdiniz?”

Kudra hemen cevap vermedi. Olduğu yerde yavaşça dönüp çevreyi bir daha bakışlarıyla taradı. Müzikli kutunun tepesindeki biblo gibi dönüyordu. Bisikletçi dükkânına da bir daha baktı. Birini arıyordu. Ama kamaşmış gözleri onun kim olduğunu bilmiyormuş gibi bakmaktaydı.

Yavaşça tekrar Claude’a döndü, hipnotize edici bakışlarını ona dikti, öyle uzun ve şaşırtıcı bir konferansa başladı ki, o sözler onun değil de, başkasının ağzından çıkıyor olsa, Claude bir kabalık yapardı. Alçak sesle, trans halindeymiş gibi konuşmaktaydı. Claude da trans haline geçer gibi oldu. Kadının tavrı, sesi, sıcaklığı, kokusu, onu hipnotize etmeye devam ediyordu. Zihnini bir hayal perdesinin içine topluyordu. Öyle ki, kadının tarif ettiği şeyleri gözünün önünde gerçekmiş gibi görmeye başlamıştı.

Maddesel çözülmenin elektromanyetik sarsıntılarından birdenbire kurtulan Kudra, kendini üstü örtülü bir rıhtımda bulmuştu. Dev bir binaydı

burası. Islak granitten ve lekeli mermerlerden yapılmıştı. Karanlık bir deniz kıyısından ötede, iki yüz metreyi aşkın bir uzunluktaydı.

Burası besbelli bir terminaldi. Her ırktan, her çağdan yolcular burada toplanıyor, kimi geliyor, kimi gidiyor, kimi bekliyordu.

Yolcular mırıldanıyor, ara sıra inliyorlardı, ama aralarında konuşmuyorlardı. Sağa sola yöneliyor, uzun kuyruklarda bekliyor, sonra gidiyorlardı.

Kudra vücudunu normal ve sağlam hissediyorsa da, ötekiler gerçekdışı, hemen hemen buhar gibiydiler. Bunun nedeninin, onların ölmüş olmasından kaynaklandığını çabucak öğrendi. Vücutlarını geride bırakmışlardı. Zihinsel izdüşümleriyle yürüyorlardı.

Dünyadaki vücutlarının fikirlerine göre şekillenmekteydiler. Kendilerini hayallerinde etlendirmiş, kemiklendirmişlerdi. Bu nedenle çoğu da pek yakışıklıydı.

İçlerinden yalnızca maddesel çözülmeye uğrayanların gerçek vücudu vardı. Bunlar da o koca kalabalığın arasında iki-üç kişiyi geçmiyordu. Çözülmüş olanlar ayrıca ölülere uygulanan kurallardan da muaftılar. Beyazlar giymiş kontrol görevlileri, ölüp gelenleri gruplar halinde topluyor, tek sıraya sokuyorlardı, ama Kudra' nın istediği gibi gezinmesine izin verdiler.

Kontrol görevlileri pek az konuşuyorlardı. Ama davranışlarında büyük bir otorite vardı. Yüzleri mutlu, hareketleri sıvı gibi ve hızlıydı. Kudra onlara baktıkça kar tanelerini hatırladı. Belki de üzerine beyaz mürekkeple şiirler yazılmış kitap sayfalarına benziyorlardı.

Kudra kendi kokusunu kuvvetle hissetmekteydi. Ölülerde koku yoktu çünkü. Büyük rıhtımın içinde ilerledi. Aşırı kalabalıktı ortalık. Buna rağmen, ömründe duymadığı bir yalnızlık sarıyordu benliğini.

İstasyonda gazete satılmıyordu. Şeker, tütün de satılmıyordu. Yolcular geliyor, sonra gidiyorlardı. Akın akın geliyorlardı koca kapılardan içeriye. Ellerinde bavul veya hediye paketleri yoktu. Buradan sonra nereye gidiyordu bunlar? Kudra bunu öğrenmek için, bir kuyruğun başına doğru ilerledi. Aslında bütün kuyruklar aynı yere varıyordu. Tartı odasına.

Kudra çekingen adımlarla odaya girdi ve şaşırdı. Burada uzun boylu, yarı papaz, yarı şarlatan kılıklı, kadın mı erkek mi belli olmayan biri, elinde pırıl pırıl bir bıçakla bekliyordu.

Ölüler birer birer ona yaklaşıyorlar, o hızlı bir hareketle onların kalplerini bıçağıyla yerinden çıkarıyordu.

Taştan bir tezgâhın üzerinde teraziler durmaktaydı. Pirinçten yapılmış, normal terazilerdi. Altından falan değildi. Sol kefesinde, bir tek kahverengi kuştüyü göze çarpıyordu.

Şarlatan papaz, her oyup çıkardığı yüreği yardımcısına uzatıyordu. Yardımcısı beyaz tunik giymiş bir kadındı. Yüreği alıp sağ kefeye koyuyordu. Eğer yürek, tüyden daha ağırsa (ki çoğu zaman öyle oluyordu) o ölüye odanın arka tarafına geçmesi işaret edilmekteydi. Orada bir başka kuyruğa daha giriliyordu. Bu kuyruk rıhtıma inmek içindi.

Gemiler düzenli aralıklarla rıhtıma yanaşıyordu. Zarif aydınlık gemilerdi. Hatta tümüyle ışıktan yapılmış gibi bir halleri vardı. Boğuk bir ışık. Victoria çağı salonları gibi bir ışık. Yüreksiz kalan ölüler gemiye binince, son hızla uzaklaşıyorlardı. Birkaç saniye içinde, o gece okyanusunda birer yıldız gibi kalıyorlardı.

Kar beyazı tunik giymiş olan kadın, Kudra'yı fark etti. Gülümsedi, "Burada ne olduğunu anlıyor musunuz?" diye sordu. "İnsanların yüreklerini tartıyoruz. Kalbi tüy kadar hafif olan çıkarsa, ona ölümsüzlük tanınıyor."

"Sahi mi? Çok var mı peki?"

"Az. Hem de çok az. Yazık tabii, insanlar bunca zamandır artık durumu anlar sanırdınız, değil mi? Testi başarıyla geçenler genellikle epey garip oluyor. Sonuncusu uzun boylu bir siyahtı. Saçları arı pisliğiyle doluydu. Sıradan insanlar teraziyi pek yenemiyorlar."

"Peki başaramayanlar nereye gidiyor?" Kudra parmağını sulara doğru uzatmıştı. Yeni bir ışık gemisi daha uzaklaşıyordu. Gerisinde süt rengi bir iz bırakmaktaydı.

"Enerji kaynaklarına."

"Hiç dönmemek üzere mi?"

Kadın omuz silkti. "Belki enerji olarak dönüyorlardır. Işık olarak."

"Peki, ya sınavı başarıyla geçenler…"

"Ölümsüzler mi? Onlar istedikleri tarafa gidebilirler. İster deniz yolculuğuna çıkar, ister sizin dünyanıza geri döner, ister başka bir dünyaya giderler." Teraziye bir yürek daha koydu, öteki kefeyi havalara uçurmayınca sevinçle güldü. "Bakın," dedi Kudra'ya. "Şuna bakın. Oldukça yaklaştı bu işte."

Söz konusu yürek, neşeli suratlı bir ozandan çıkarılmıştı. Adam olup biteni pek anlayamıyordu ama Kudra'ya göz kırpıyor, karnını ovalıyor, keşke giden yüreğinin yerine ona biraz içki verilse diye umuyordu.

“Eğer bu hovardalıklarına biraz da bilgelik katabilseydi, boğazına boşalttığının yarısı kadar da ruhuna malzeme boşaltsaydı, kazanacaktı,” dedi tartıcı kadın. “Ama yine de, hiç değilse pembe bilet kazandı.”

Adama karanfil yaprağına benzer bir şey uzattı, yan taraftaki bir başka kapıya yolladı. Kudra onun peşinden yürüdü, baktı, bu kapının da rıhtıma açıldığını, ama buranın boş bir rıhtım olduğunu gördü. Kadın yukarıdan adama biraz beklemesini işaret ediyordu.

Adam uzun süre orada bekledi. Bir yandan sıkıntısını gidermek için ıslık çalıyordu. Eski bir aşk şarkısıydı çaldığı. Birden ıslığı yarıda kesildi, dudakları donar gibi oldu. Karşıdan bir gemi yaklaşmaktaydı.

Gemi yaklaşınca, Kudra bunun ince uzun, oldukça büyük bir mavna olduğunu gördü. Üzerinde pembe ketenden tenteler vardı. Kenarları püsküllüydü. Her tarafa kâğıt fenerler asılmış, içlerinde mumlar yakılmıştı. Güvertede masalar, sandalyeler vardı. Bir gazino gibiydi. İnsanlar o masalara oturmuş, baharatlı güney yemekleri yiyor, bira içiyor ya da ananas suyuyla serinliyorlardı. Pala bıyıklı müzisyenler güvertede gitar çalarak dolaşmaktaydı, iğne gibi sivri topuklu kadınlar dans ediyor, teflerini sallıyorlardı. Kaba tahtadan kafeslerin içinde pek çok papağan vardı. Kadınlar onlara bir şeyler söylüyordu. Alt katlardan şehvet dolu sesler de duyulmaktaydı. Bordasının yan tarafına, CEHENNEM yazılmıştı.

Masadaki yemeklere veya alt kattaki sekse bir ihtişam kazandırabilecek tüm kokulardan yoksun olduğu halde, içindekiler neşeli gibiydiler. Kudra içlerinden bir tanesini tanır gibi oldu. Eğer yanılmıyorsa, Fosco’ydu bu. Samye lama manastırındaki kaligrafi ustası. Bir masada iki yaşlı Çinliyle birlikte oturmaktaydı. Birine Han Shan, öbürüne Li Po diye hitap ediyordu. Birbirlerine irticalen şiirler söylüyorlar, her biri ötekini bastırmaya çalışıyordu. Sık sık masaya vura vura kahkahalar atmaktaydılar. Kudra elini salladı, salladı, ama Fosco’nun dikkatini kendi üzerine çekemedi. Herhalde ölüler, dirilere pek ilgi göstermiyorlar diye karar verdi.

Mavna rıhtıma fena halde tosladı. Kaptan, komik operalardaki gibi üniforma giymiş bir İspanyoldu. Parmaklığın üzerinden eğildi, bekleyen adamın pembe biletini aldı. Adam biner binmez mavna harekete geçti, ağır ağır, tembel tembel uzaklaştı, bilinmeyen sulara doğruldu.

Bir ara mavna olduğu yerde dönünce, Kudra bordanın öbür tarafında başka bir kelime okudu. Oraya da CENNET diye yazılmıştı.

Kudra tekrar terazilerin başına döndü. Genç kadın harıl harıl çalışıyordu. Yürekleri tartıyor, insanların ne tür bir hayat sürdüğünü

ölçüyordu.

Kudra ona, “Bu işi nasıl kaptınız? diye sordu.

“Ben tüy kadar hafif değildim, ama tüy kadar zekiydim,” diye cevap verdi kadın.

“Pek anlayamadım. Ama birbirimize çok benzediğimizi fark ettim.”

“Gerçekten de benziyoruz.”

“Akraba mıyız? Ben sizin yeniden doğmuş haliniz miyim? Ya da ona benzer bir şey mi?”

“Neden siz benim yeniden doğmuş halim olabiliyorsunuz da, ben sizin yeniden doğmuş haliniz olamıyorum?” Kadın güldü, siyah bukleleri sallandı. “Ölümlülerin zaman kavramını hiç anlayamaması ne kadar garip!” dedi.

“Yine anlayamadım galiba.”

“Anlamanıza ben yardımcı olamam. Nihai ortamda, herkes her şeyi kendi kendine anlamak zorundadır. Kendi dünyanıza dönünce bunu unutmayın. Size nihai cevapları sunmaya çalışan insanlar aslında o cevapları kendileri de bilmezler. Çünkü bilseler, nihai cevapların verilemeyeceğini, yalnızca alınabileceğini bilirlerdi.” Kudra başını salladı. Çevresine bakındı. İnsan bir kere alışınca, bu koca rıhtımdaki görünüm artık korkutucu da gelmiyordu, zevkli de. Bir olguydu yalnızca. Oldukça sıkıcı, durmadan devam eden bürokratik bir rutindi. Hayat ne kadar düzensizse, ölüm de o kadar düzenliydi.

Tartıcı teraziden başını kaldırdı. “Belki de artık gitseniz iyi olur,” dedi.

“Evet, iyi olur. Ama… insan nasıl çıkar buradan? Bir kere daha mı çözüleceğim?” Çözülme gerçi ilginçti, ama Kudra onu hemen bir daha tekrarlamak istemiyordu. İp yapmaktan daha yorucu bir şeydi halka halka çözülmek.

“Ona gerek yok. istasyonun öbür tarafında bir kapı var.” Kudra o tarafa baktı. Pek emin olamadı. “Burası öyle büyük ki,” dedi. “Öyle çok kapı var ki!”

“Kaygılanmayın. Nasılsa bulursunuz. Üzerinde bir yazı var.”

“Ne diyor yazıda?”

“Erleichda.”

“Efendim?”

Taş masanın kenarında raf gibi bir çıkıntı vardı. Üzerini tartılan yüreklerden damlayan kurumuş kanlar kaplamış, kirletmişti. Kadın parmağıyla oraya kelimeyi yazdı.

Kudra ona teşekkür edip harfleri iyice ezberledi.

“Son bir soru daha sorabilir miyim?” dedi sonra. “Burada neden hiç koku yok?”

“İstasyonun kapıları dışında aydınlık bir bekletme yeri var. Normal yoldan gelmiş olsaydınız, sizi orada tutacaklar, gerçekten ölmek istediğinizden emin oluncaya kadar bekleteceklerdi. Orası türlü türlü, binlerce kokuyla doludur. Bir kokular dokusu gibidir. Milyarlarca kişisel hayatın kokuları vardır orada. Hepsi birbirinden ayrı ve uzaktır. Ama bir kere terminale girme izni verildikten sonra, ölüler artık koku alamaz ve kokamaz. Başka türlüsü onlar için pek zor olurdu. Koku, anıları uyandırır. Buraya koku girmesine izin versek, ölüler hâlâ hayata bağlı kalır, kaderlerini kabullenemezlerdi. Koku oldukça sonsuz hayat umudu da bitmez. Siz koktuğunuz için, sevgili bayan, buradaki varlığınız pek rahatsız edici oluyor. Ölülerin size nasıl rahatsız bakışlarla baktığını görmüyor musunuz? Sizi göremiyorlar. Onlar yalnızca ölü olan şeyleri görebilir. Kokunuzu da alamıyorlar, ama yine de bir şeyler seziyorlar. Öyledir koku. Hayalet dediğimiz şey, koku duygusunu tümüyle kaybetmemiş bir ölüdür, biliyor muydunuz? Koku, ışığın kardeşidir. Nihailiğin sol koludur. Ebediliği geçiciliğe bağlar. Bu Tarafı Öbür Tarafa bağlar. Bu yüzden de çok duyarlıdır. Artık gidin, sevgili bayan. Kokuya ve güzel talihlere doğru. Belki de bu son karşılaşmamız değildir.”

Kudra ona veda etti, terminaldeki kalabalığa karıştı, akışın tersine, zorlukla ilerledi. Epey itilip kakılıyordu. Eğer bu yolcuların fiziksel varlığı biraz da maddesel olsa, Kudra’nın yuvarlak memeleri yamyassı olurdu. Kaçmadan önce, ana kapının dışındaki bekleme yerini bir koklamaya karar verdi.

Kalabalık trafiğin arasından kendine yol açtı, kocaman, yuvarlak mermer kapıya yanaştı. Karşısında koskoca bir meydan vardı. Ama o meydanda ne tek bir güvercin, ne tek bir karınca, ne tek bir yaprak, ne de yaprak gölgesi vardı. Yalnızca insanlarla doluydu orası. Her türlü insan vardı. Her biri, yumuşak, ama bitmez bir ışık içindeydi. Bazıları düzenli adımlarla kapıya doğru ilerliyor, bazısı korkarak yaklaşıyor, kararsızlık gösteriyor, kimi de sanki haftalardır orada kamp kurmuş gibi oturuyordu.

Tartıcı kadının dediği gibi, kokular vardı bu meydanda. Hatta burası bir koku okyanusuydu. Yolcular önce o kokulara can simidi gibi sarılıyorlardı. Kapıdan geçmeden önce çoğu içine bir veda soluğu çekmekteydi. Kendilerince en önemli olan kokuyu çekiyorlardı son olarak. Kimi için bir

bebek battaniyesi, kimi için bir arka bahçenin kokusu, kimi için annesinin mutfağı, bir at, bir fabrika, bir ressam fırçası, bir afyon çubuğu… onların batmasını engelleyen kokular çeşit çeşitti.

Bir adam tam kapıdan geçmek üzereyken son kere burnunu kıvırıp kokladığında, Kudra'yla göğüs göğüse geldi. Kırmızı burunlu, katı, proleter tipli bir adamdı. Genç de değildi. Ama gözünde yaramaz bir pırıltı, dudağında bir gülümseme vardı. Kudra içinden, belki bu da pembe bilet kazanır, Cehennem… ya da Cennet gemisine biner, diye düşündü. Adam soluğunu çektiği anda Kudra'ya pek yakın olduğundan, kendi istediği kokuyu değil, Kudra'yı koklamış oldu.

Kudra pek utandı. Üzerindeki yasemin kokusu çoktan hafiflemişti artık. Kalıntısına ter kokularının karıştığından emindi. Ama adamın yüzü daha bir güldü, üzerindeki hastane gömleğiyle mermer kapıdan geçerken Kudra'nın hiç bilmediği bir dilde, "Kusursuz Tako," diye mırıldandı.

Kudra onun ne demek istediğini anlamamıştı. Adamın dünya ile arasındaki son veda olayına burnunu sokmuş olduğu için de utanıyordu. Bir an önce dönme gereğini duydu. Ayrıldığı bir arkadaşı vardı galiba. Böyle bir şeyi belli belirsiz hatırlıyordu. Terminale tekrar girdi, arkadaki duvara doğruldu. Orada gerçekten pek çok kapı vardı, ama o kendi aradığını hemen buldu. Üzerinde GİRİŞ ya da ÇIKIŞ yazmıyor,

ERLEİCHDA

yazıyordu.

Ve aradığı kapı gerçekten oydu.

Kudra anlattıklarına kendini öyle kaptırmıştı, Claude da öyle kendisinden geçmiş dinliyordu ki, limuzin önlerinde durduğunda ikisi de onu fark etmediler. Şoför inip upuzun Mercedes'in kapısını açarken Kudra da sözlerini ancak bitirmişti. Ama ortadaki etki onları uçan bir perdeye takılmış güveler gibi hâlâ bir arada tutuyordu. Sonunda şoför hafifçe öksürüp boğazını temizledi, onları saran zarı delmiş oldu. Claude gözlerini kırpıştırdı, alnındaki terleri sildi. Şoför, efendisinin böyle bir havada nasıl terleyebildiğine şaştı. "Benimle gelmek ister misiniz?" diye sordu Claude. Daha soru ağzından çıkarken, bir yandan da Kudra'nın arabaya binmesine yardım ediyordu. Kudra bu bindiği garip taşıtın ne tür bir şey olduğunu bilmiyordu, ama son birkaç saatte olanlardan sonra neye olsa hazırdı zaten.

Kapı kapandı. Deri kokulu bir kanepede oturuyorlardı. Bacakları birbirine değiyordu. Gözleri açıktı ama görmeden bakıyordu. Rüyadan yeni uyanmış insanlar gibi, ışıkta uyuyanlar gibiydiler. Bu durumda Orly Havaalanı'na vardılar. Claude orada kuzeni Marcel'i, Marcel'in yeni karısı V'lu'yu ve bir de Alobar adında bir dostlarını karşılayacaktı.

---

* Üstün parfüm, muhteşem parfüm, (ç.n.)
** İnanılır gibi değil, (ç.n.)
*** Allah kahretsin, (ç.n.)
* İşte! (ç. n.)
* Üçlü seks.

Hesap pusulası

Darrell Bob Houston'a

Pancar sebzelerin en keskinidir. Soğanın sayfaları, gerçi Savaş ve Barış'ın sayfalarından fazladır, her biri de güçlü kuvvetli bir insanı ağlatacak kadar acıklıdır, ama soğanın o fildişi parşömenleri olsun, acı yeşil sayfa işaret kartı olsun, mide sularının ve bağırsak bakterilerinin etkisine kendini pek çabuk kaptırıp kahverengiye dönüşmektedir. Ancak pancar, vücudu, ona girdiği renkte terk eder.

Akşam yemeğinde yenilen pancar sabahleyin tuvalette hâlâ kıpkırmızıdır. Bu da pancarın güçlü sindirim asitlerine ve mikroplara karşı ne büyük bağışıklığı olduğunun kanıtıdır. En kırmızı biber bile, en turuncu havuç, en sarı kabak bile, o zamana kadar çoktan iğrenç bir kahverengiye dönüşmüştür çünkü.

Doğduğumuz zaman yuvarlak, keskin, saf bir yüzümüz vardır. İçimizde evren bilincinin kırmızı ateşi yanar durur. Ama yavaş yavaş, bizi, ana babalar yer, okullar yutar, sosyal kuruluşlar emer, kötü alışkanlıklar kemirir, yaş ise tüketir. Sindirildiğimiz zaman, tıpkı ineklerdeki gibi altı mideden geçtiğimiz zaman, pis bir kahverengi tonunda çıkarız.

Pancardan almamız gereken esas ders şudur: İnsan, yanağındaki ilahi renge, içindeki doğal pembeliğe sarılmalı; yoksa kahverengiye dönüşür. Kahverengi olmak da, insanın masmavi kesildiğinin resmidir. Çivit kadar mavi. Onun da ne anlama geldiğini bilirsiniz:

Çivit.

Çiviliyor.

Çivitti.